UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Mater Amoris Et Doloris

Ginther, Anton

Augustæe Vindelicorum, 1711

VD18 15312348

urn:nbn:de:hbz:466:1-47286

Visual Library

Th. 2807.

J. XI
3

Vera Effigies Dolorosæ Matris Monachij in Bavariæ Metropoli Thavmaturgæ.

MATER
AMORIS ET DOLORIS,
QUAM
CHRISTUS
IN CRUCE MORIENS
OMNIBUS AC SINGULIS SUIS
FIDELIBUS IN MATREM
LEGAVIT:
ECCE MATER TUA.

Nunc

Explicata per Sacra Emblemata, Figuras Scripturæ quàm plurimas, Conceptus varios Prædicabiles, SS. Patrum Sententias, raras Historias,

ET

PIOS AD JESUM PATIENTEM, AC SANCTISSIMAM MATREM EIUS COMPATIENTEM AFFECTUS.

OPUS

Omnibus JESUM & MARIAM amantibus, prædicantibus, aut meditantibus perutile.

Cum triplici Indice Considerationum, Rerum memorabilium, & Concionatorio, formandis per annum Concionibus opportuno.

AUCTORE

A.R.D. ANTONIO GINTHER,
SS. Theol. Lic. Camer. ac Parocho ad SS. Crucem in Biberbach.

CUM FACULTATE SUPERIORUM.

AUGUSTÆ VINDELICORUM,
Sumptibus GEORGII SCHLÜTER & MARTINI HAPPACH.
Typis Joan. Michaelis Labhart, Reverendiss. ac Seren. Princip. & Episcopi Aug. Typographi, 1713.

Collegii Soc. JESU Paderborn 1713

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vaticinium S. Simeonis.

Hic positus est in Signum, cui contradicetur; & tuam ipsius animam pertransibit gladius. *Luc. 2. 35.*

S. Ambrosius in hunc locum.

Istum Gladium Cor & Anima Virginis profundè immersum habuit, quia DEI Mysteria cæteris profundiùs penetravit, & Verba DEI de Christi Passione ac cæteris Operibus semper in Corde medullitus portavit juxta illud: MARIA autem conservabat omnia Verba hæc, conferens in Corde suo. Luc. 2. 19.

AD

MATREM DOLOROSAM

MONACHIJ IN BAVARIA

IN

ECCLESIA DUCALIS HOSPITALIS

S. ELISABETHÆ VIDUÆ

QUOTIDIANIS BENEFICIIS

IN MORTALES CONSPICUAM

HUMILLIMA SUPPLICATIO ET DEDICATIO AUCTORIS.

EX VOTO.

RUth pauperrima illa Moabitis in agro quondam opulentissimi Booz relictas metentium spicas collegit, quas in manipulos congerens virgâ excussit, ut sic non duntaxat extremæ suæ consuleret inopiæ, quàm & meliorem fructuum illorum partem pulcherrimæ Noëmi benefactrici suæ omnium maximæ consecraret, quæ tamen non *Ruth. 2.17*

Noëmi, hoc est pulchra & decora, sed Mara, quod idem est, quàm Amara appellari voluit: *Ne vocetis me Noëmi, id est pulchram, sed vocate me Mara, id est Amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens: Cur ergo vocatis me Noëmi, quam Dominus humiliavit, & afflixit Omnipotens?*

Ruth. 1. v. 19.

DOMINA totius universi! VIRGO & MATER DOLOROSA! Collegi & ego Scriptorum pauperrimus, ac Servorum tuorum minimus cum Ruth egentissima in fertilissimo agro S. Scripturæ post toties à Doctoribus demessam & excussam segetem adhuc aliquas superstites & deciduas de laudibus tuis spicas, ac præsertim de Amore & Dolore afflictissimi Cordis tui non jejunas aristas, quas pro mea sublevanda inopia in unum Fasciculum, seu compendium in notatis meis ligavi, ut in promptu semper haberem, quid fructuosè meditarer, & quem statutis temporibus parvulis de Cathedra panem frangerem. Verùm cui nunc meliorem hanc fructuum, laborúmque meorum partem offero?

Tibi, ô DOMINA! sub Cruce Unigeniti ac Dilectissimi Filii tui stanti, & mundo perdito succurrenti, quidquid sum, quidquid habeo, tanquam Benefactrici omnium maximæ humiliter defero, consecro, ac submitto. O pulcherrima Noëmi! quantùm in hac vita mortali humiliavit Te Domi-

Dominus, & quanta amaritudine replevit Cor tuum Omnipotens, dum non solùm Crucem sub Cruce, omnésque tunc patientis Filii tui Dolores in Corde perpessa es, sed jam ab illa hora, quâ tibi Simeon prædixit: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius,* usque ad vitæ tuæ terminum non amplius à te recessit *Perpetuus Doloris gladius.* Luc. 2. 35.

Et hoc est ò DOMINA! quod non abs longè per Statuam tuam Thavmaturgam Monachij in templo Ducalis Hospitalis S. Elisabethæ Viduæ Anno à Partu tuo Virgineo 1690. die 21. Januarij Christiano populo volebas insinuare, dum in præsentia etiam Illustrium Personarum sub Litanijs Lauretanis, publicè in honorem tuum decantatis misericordes oculos tuos primò ad dulcissimum Infantulum tuum JESUM in præsepio ibidem reclinatum, & exinde ad patientem & in cruce morientem Filium tuum, ac demum ad populum Monacensem tibi singulariter devotum miro ac materno planè affectu convertisti, per quem oculorum motum à præsepio ad crucem, meo judicio, non obscurè insinuare voluisti, quòd, sicut Christus Filius tuus à primo incarnationis instanti Sacrificium crucis acceptavit; ita tu quoque jam tunc temporis in eandem consenseris crucis victimam: *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum.* Luc. 1. 38. Proinde ad omnia cum Filio

Ex Litteris publicis & authenticis Reverendiss. Ordinarij Frisingensis ano 1691. typis publicis impressis.

perpetienda ſemper te paratam exhibuiſti: *Ego*, inquis ipſa ad D. Birgittam, *plena fui tribulatione à nativitate Filij mei uſque ad mortem ejus; tribulationem & dolorem cordis ſupra omnem creaturam patiebar &c.* meliùs enim, quàm Prophetæ, præſcivit ſui Filij paſſionem &c.

Revel. S. Birg. l. 6. c. 24.

O DOMINA mundi! *quis* mortalium *dignè valeat jura gratiarum, laudumque præconia tibi rependere, quæ ſingulari tuo aſſenſu mundo ſuccurriſti perdito?* Ita Africanum Eccleſiæ Lumen S. Auguſtinus.

S. Aug. ſer. 18. de SS. in medio.

Olim cives Bethulienſes ad Liberatricem ſuam, fortiſſimam Judith, unanimi voce ſuccclamabant: *Benedixit te Dominus in virtute ſua, quia per te ad nihilum redegit inimicos noſtros*, ad quorum clamorem elevavit & vocem ſuam Ozias princeps populi Iſraël: *Quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat Laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini in æternum, pro quibus non pepercisti animæ tuæ, propter anguſtias & tribulationem generis tui, ſed ſubueniſti ruinæ ante conſpectum Dei noſtri.* Quantò magis de te hoc dicere poſſumus, ò Pientiſſima! dum non pepercisti animæ tuæ propter auguſtias & tribulationem generis noſtri, ſed ſubveniſti ruinæ ante conſpectum Dei noſtri, te ipſam in Filio tuo Crucifixo

Judith. 13. 23.

im-

immolando: *Quid aliud*, ait S. Petrus Chryſolo- *S. Petr. Chryſol. ſerm. 108.*
gus, *Abraham, quàm Corpus ſuum immolabat in filio?* Plus feciſti, ô afflictiſſima Mater! Ille in ſolo voto, tu re ipſâ carnem tuam in dulciſſimo Unigenito tuo Æterno Patri in cruentum & gratiſſimum immolaſti Sacrificium. Quapropter *non recedet Laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini & tuæ in æternum.*

In quem finem tibi, ò pretioſiſſima VIRGO! humiliter ſupplex fio: Accipe ab indigniſſimo ſervo tuo has, quascunque exiles, quascunque meritis tuis impares gratiarum actiones, & ne ſpernas, obſecro hoc levidenſe Opuſculum, quod horis Subſecivis de tuis Laudibus ac SS. Cordis tui Doloribus compoſui; Erubeſco ſolumodo, ò MATER AMORIS & DOLORIS! quòd non omnes iſti apices & caracteres meo Sanguine rubeant, quem pro tuo honore & amore omni momento paratus ſum profundere. Et quia pro tot à te receptis Beneficijs plus dare non poſſum, nec valeo, quàm me ipſum: En habes O DOMINA! hîc viliſſimum mancipium & peccatorum coriphæum ad tuos Sacratiſſimos pedes humiliter proſtratum. Audi me ò Benigna! & fave, ac tunc præſertim, quando Suprema illa mortis imminet hora. *Amen.* Ita fiat O DOMINA!

Servorum ac Sodalium Tuorum Minimus

ANTONIUS GINTHER,
Sacerdos indignus.

CENSURA ORDINARII.

PRæsens Opus secundum sub Tit: MATER AMORIS ET DOLORIS, *Auctore* Adm. Rev. ac Clarissimo D. ANTONIO GINTHER, SS. Theol. Licent: Camerario ac Parocho ad SS. Crucem in Biberbach, *ex primo Opere jam Celeberrimo, ob Styli gratiam, varietatem rarissimorum Conceptuum, Copiam allegatorum SS. Patrum, suavissimam pariter ac genuinam S. Scripturæ interpretationem allegoricam, nulli secundum; ab omni errore Fidei immune, quin & tam Asceticis, quàm Verbi DEI Præconibus commodissimum ac gratissimum, ideoq; aureo prælo dignum censet. Augustæ 10. Maij, Anno 1710.*

Imprimatur H. S. Ex Officio Vicariatûs
Augustæ die 21. Maii 1710.

JOAN: CASIMIRUS RÖLS, D. Episc. Amyclensis, Suffraganeus, & Vicarius Generalis mpp.

JOAN: MICHAEL SEMBLER, SS. Theol: Doct. Reverendiss. ac Sereniss. Episc. Aug. Consil. Eccles. & major Pœnitentiarius, nec non Insign. Collegiat. Eccl: ad S. Mauritium Augustæ Canon: Librorum Censor.

Præfa-

PRÆFATIO
AD
BENEVOLUM ET MARIANUM LECTOREM.

PAuci, & non nisi pauca de DOLOROSA MATRE scripserunt; habes hîc plura, Mariane Lector, Cultor & Amator! pro tuo aliorúmque commodo singulis diebus Sabbatinis, vel Quadragesimalibus, vel diebus Divæ Virgini per annum Festivis applicanda, meditanda, imitanda & prædicanda. Placuit autem in hoc Tractatu scribendo (prout nuper in Tractatu de SS. CORDE JESU feci) humili, ac facili, sed tamen tersis auribus non indigno Stylo incedere, atque Christianam æmulàri potiùs simplicitatem, quàm Romanæ eloquentiæ nitori anxiè insistere, non enim auribus sed animis pabulum apponere studui. Et quia omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci, singulis Considerationibus aliquod Emblema æri incisum præfigere placuit, ut sic statim ex primo Considerationis intuitu, quidnam materiarum illic tractetur, intelligas; atque ut facilem reperires concionandi methodum, en Manuductionem pro pluribus formandis Conceptibus annexam; plura imposterum, & si ita DEO placuerit, CURRUM ISRAËL, ET AURIGAM EIUS tibi subministraturus. De reliquo omnia, quæ in hoc Opusculo continentur, comprimis Censuræ S. MATRIS ECCLESIÆ, ac gratioso DD. Superiorum meorum, doctorúmque Virorum judicio humiliter subjicio, paratus, si in aliquo errâssem, corrigi & corrigere. Tu interim optime Lector vale, ac fruere, memor semper illius Ecclesiastici; *Et gemitus Matris tuæ ne obliviscaris.* Eccl. 7, 29.

INDEX
Considerationum, & Emblematum.

PARÆNESIS.

AD Sodales Parthenios, eximios Beatissimæ Virginis & Matris Dolorosæ cultores & amatores.

EMBLEMA.

Stella maris navem, littora linquentem, per fluctus pelagi dirigens, cum inscripto: *Hac monstrante viam.*

CONSIDERATIO I.

B. Virgo & Mater Dolorosa liber est, ex cujus lectione & consideratione omnes possunt fieri docibiles Dei.

EMBLEMA.

Liber apertus, in quo SS. Nomen & Cor Mariæ gladio transfixum exhibetur cum inscripto: *Omnibus in omnibus.*

CONSIDERATIO II.

B. Virgo ideò ab omni peccato Originali immunis, quia Mater Dolorosa erat futura.

EMBLEMA.

Clava Herculis (Crucis typus) septem Hydræ capita confringens cum epigrapha: *In virtute tua.*

CONSIDERATIO III.

Dolorosa Virgo, quia Dolorosa, non ab Originali tantùm, sed etiam ab omni actuali labe immunissima.

EMBLEMA.

Porta signata & clausa, cui Angelus percutiens non poterat nocere cum inscripto: *Signatur, ne perdatur.*

CONSIDERATIO IV.

Dolorosa Virgo in aurora, & juxta piscinam probaticam (futuræ Passionis typum) in lucem nascitur.

EMBLEMA.

Aurora diem orbi prænuntians, & terram rore suo fæcundans cum inscripto lemmate: *Aurora ab lacrymis.*

CONSIDERATIO V.

B. Virgini Dolorosæ Nomen imponitur Maria, quod dulce & amarum est, quia amarum mare.

EMBLEMA.

Aurantium, seu pomum aureum dulcis quidem saporis, sed amari corticis cum lemmate: *Dulce amarum.*

CONSIDERATIO VI.

B. Virgo nunc trimula in templo præsentata, Cor suum SS. Trinitati in perfectissimum amoris & doloris holocaustum consecrat.

EMBLEMA.

Altare holocausti, in quo Cor B. Virginis Deo in odorem suavem offertur cum inscripto: *In odorem suavitatis.*

CONSIDERATIO VII.

Consideratur puritas Dolorosæ Virginis, primæ inter omnes votum Virginitatis Deo emittentis.

EMBLEMA.

Candidissimum Lilium in areola horti exor-

gens cum lemmate: *Virginei laus prima pudoris.*

CONSIDERATIO VIII.

B. Virgo Dolorosa à SS. Trinitate ob summam Cordis humilitatem in dignam Deiparentem eligitur.

EMBLEMA.

Genius triticum cribrans, & ventilans cum epigrapha: *Dimittit inanes.*

CONSIDERATIO IX.

B. Virgo Dolorosa nunc nubilis ex singulari providentia DEI cum S. Josepho desponsatur.

EMBLEMA.

Annulus in mensa, cui superiùs à manu immittitur gemma cum inscripto: *Honori invicem.*

CONSIDERATIO X.

B. Virgo Dolorosa ab Angelo gratia plena denuntiatur, unde & nobis à DEO gratiam poterit impetrare.

EMBLEMA.

Luna plena Orbem illuminans cum lemmate: *Plena sibi & aliis.*

CONSIDERATIO XI.

Filius DEI descendit de Cœlis, ut Filius Hominis & Dolorosæ Matris fieret, in Cruce pro nobis immolandus.

EMBLEMA.

Scala Jacob à terra usque ad Cœlum pertingens cum Lemmate: *Descendendo, ascendendo.*

CONSIDERATIO XII.

B. Virgo jam ab illo instanti, quò Mater DEI esse cœpit, in Corde Crucem & Doloris gladium portavit.

EMBLEMA.

Horologium solare Regis Achaz cum epigrapha: *Altissimus obumbrat.*

CONSIDERATIO XIII.

Mater Amoris & Doloris VERBO gravida mirum in modum iratum Numen peccatoribus placavit.

EMBLEMA.

Sol in Zodiaco signum Virginis pertransiens cum inscripto: *Jam mitius ardet.*

CONSIDERATIO XIV.

Expenditur charitas Matris Amoris & Doloris, dum DEO gravida Elisabetham cognatam visitavit.

EMBLEMA.

Duæ palmæ ad se invicem incurvatæ, & se mutuò salutantes cum lemmate: *Blanda se pace salutant.*

CONSIDERATIO XV.

Virgo Dolorosa Filium suum parit, quem reclinat in Præsepio, quia non erat ei locus in diversorio.

EMBLEMA.

Gallina in alieno & lacerato stabulo ova sua parturiens cum lemmate: *Parit in alieno.*

CONSIDERATIO XVI.

Quomodo B. Virgo & Mater Dolorosa in Circumcisione Christi dulcissimi Filii se habuerit?

EMBLEMA.

Vitis cultro adunco usque ad lacrymas scissa, cum epigrapha: *Ut gaudeas mero.*

CONSIDERATIO XVII.

Ex tribus muneribus Magorum Mater amoris & doloris deligit sibi solam Myrrham.

EMBLEMA.

Myrrha planta aromatica cum inscripto lemmate: *Amara, sed salubris.*

CONSIDERATIO XVIII.

B. Virgo & Mater Dolorosa Christum

Filium in templo præsentat, cui Simeon Doloris gladium prædicit.

EMBLEMA.

Cor MARIÆ gladio transfixum cum lemmate: *Usque ad divisionem animæ.*

CONSIDERATIO XIX.

Dolorosa Mater in fuga in Ægyptum, & in aliis perferendis difficultatibus Divinæ voluntati se penitissimè committit.

EMBLEMA.

Tela candida ad picturam expansa, & ad omnes parata recipiendos colores cum lemmate: *Quæ forma placebit.*

CONSIDERATIO XX.

Expenditur Dolor & Amor afflictissimæ Matris DEI, dum Filium suum duodennem perdidit.

EMBLEMA.

Columba consortem rostro mordens cum inscripto: *Amat, & castigat.*

CONSIDERATIO XXI.

Omne gaudium Dolorosæ Virginis in hac mortali vita tristi absynthio permistum erat.

EMBLEMA.

Granadilla, seu flos Passionis cum lemmate: *Delectat, & cruciat.*

CONSIDERATIO XXII.

B. Virgo etiam in nuptiis Cananæis Dolorosa, quæ non rogata neosponsis benignè succurrit.

EMBLEMA.

Sol oriens, & universis, tum bonis, tum malis lumen suum impertiens cum epigrapha: *Non poscentibus affert.*

CONSIDERATIO XXIII.

Ex visis tot injuriis & persecutionibus Christo Filio à Judæis illatis, augetur dolor dolorosæ Matris.

EMBLEMA.

Carduelis inter pungentes spinas in carduo sedens cum lemmate: *His ego sustentor.*

CONSIDERATIO XXIV.

Perpenditur amor & dolor SS. CORDIS JESU & MARIÆ, dum ante passionem unum alteri peramanter valedicit.

EMBLEMA.

Hedera arborem aridam peramicè amplexans cum inscripto: *Nec mors separabit.*

CONSIDERATIO XXV.

Mater Dolorosa cum Christo in horto orante orabat, cum agonizante agonizabat.

EMBLEMA.

Torcular, in quo SS. Cor JESU & MARIÆ simul torquentur cum lemmate: *Nec mors separabit.*

CONSIDERATIO XXVI.

B. Virgo intelligit Filium JESUM à Juda in mortem esse venditum, & perfido ósculo inimicis traditum.

EMBLEMA.

Crocodillus hominem ad Nili ripam usque ad Calvariam devorans cum lemmate: *Plorat, & devorat.*

CONSIDERATIO XXVII.

B. Virgo quærit de nocte Filium suum captivum, & nunc velut Agnum mansuetum furori luporum traditum.

EMBLEMA.

Lupus rapax agnum ad lanienam asportans cum inscripto: *Non est, qui redimat.*

CONSIDERATIO XXVIII.

B. Virgo omnes cruciatus & opprobria, quos de nocte perpessus est Filius, velut præsens animo intuebatur. EM-

EMBLEMA.

Tulipa flos, sole ad occasum vergente, languida cum lemmate: *Languescit in umbra.*

CONSIDERATIO XXIX.

Dolorosa Mater coràm intuetur miserabilem dulcissimi Filii sui flagellationem.

EMBLEMA.

Duæ citharæ æqualiter intensæ, quarum una pulsatur cum Lemmate: *Unam tetigisse sat est.*

CONSIDERATIO XXX.

Dolorosa Mater quanto cum dolore spectârit Filium suum spinis coronari, atque illudi.

EMBLEMA.

Lilium candidissimum spinis ubique circumdatum cum lemmate: *Transfixum suavius.*

CONSIDERATIO XXXI.

Quanto dolore & compassione Dolorosa Mater audierit, & viderit Filium suum damnari ad mortem.

EMBLEMA.

Jonas Propheta in mare missus iratum, cum lemmate: *Mergor, ne mergantur.*

CONSIDERATIO XXXII.

Mater Dolorosa Christum Filium crucis pondere onustum usque ad mortem fidelis comes sequitur.

EMBLEMA.

Stella vespertina sola solem occumbentem sequens cum inscripto: *Sequitur deserta cadentem.*

CONSIDERATIO XXXIII.

In conspectu afflictissimæ Matris Filius Jesus infami crucis patibulo affigitur.

EMBLEMA.

Serpens in palo in deserto exaltatus cum epigrapha: *Pharmacum non venenum.*

CONSIDERATIO XXXIV.

Expenditur Dolor & Amor afflictissimæ Matris, Filium suum in Cruce affixum contemplantis.

EMBLEMA.

Aquila deficientem & ecclypsatum solem considerans cum lemmate: *Ad te levavi oculos.*

CONSIDERATIO XXXV.

Mater Dolorosa inter Filium Crucifixum & latronem, aliósque peccatores juxta Crucem mediatrix facta est.

EMBLEMA.

Sciurus notum animal in ligno & bacillo navigans cum lemmate: *Ne mergar.*

CONSIDERATIO XXXVI.

B. Virgo & Mater Dolorosa peccatorum & miserorum singulare refugium ac solamen.

EMBLEMA.

Pharus in littore maris periclitanti navi tutum monstrans portum cum lemmate: *Errantibus una micat.*

CONSIDERATIO XXXVII.

Cur B. Virgo & Mater Dolorosa à Christo in cruce non Mater, sed Mulier fuerit appellata?

EMBLEMA.

Rupes in mari à ventis & procellis petita, ac percussa cum lemmate: *Non commovebitur.*

CONSIDERATIO XXXVIII.

Virgo Dolorosa S. Joanni Virgini à Christo in cruce moriente speciali modo commendatur.

EM-

EMBLEMA.

Adamas, gemma puriſſima in menſa expoſitus cum lemmate: *In puritate pretium.*

CONSIDERATIO XXXIX.

B. Virgo & Mater Doloroſa non tantùm S. Joanni, ſed & nobis à Chriſto in Matrem legata fuit.

EMBLEMA.

Surculus tenellus trunco implantatus cum epigrapha: *Accipit in ſua.*

CONSIDERATIO XXXX.

Doloroſa Virgo ſtans ſub umbra Crucis Mater omnium efficitur, ad quam umbram omnes invitat Chriſtianos.

EMBLEMA.

Chriſtus in arbore pendens, & oves ſub umbra ſua fovens cum inſcripto: *Non eſt hac tutior umbra.*

CONSIDERATIO XXXXI.

Maria Mater Doloroſa ſtans ſub Cruce Filii omnibus Chriſtianis admirandum patientiæ ſpeculum.

EMBLEMA.

Ovis inter omnes mitis Littera T. ſignata cum inſcripto; *Non habet redargutionem.*

CONSIDERATIO XXXXII.

Doloroſa Virgo Filio in cruce agonizanti aſſiſtens, omnium fidelium agonizantium fideliſſima patrona.

EMBLEMA.

Candelabrum ſeptemfidum perpetuo ardens lumine cum inſcripto: *Non extinguetur.*

CONSIDERATIO XXXXIII.

Quanto mærore Doloroſa Mater Filium ſuum in Cruce pendentem viderit expirare.

EMBLEMA.

Eclypſis Solis, in qua luminare majus totum obſcuratur cum lemmate: *Morientis ſideris umbra.*

CONSIDERATIO XXXXIV.

Exponitur commiſeratio & amor Doloroſæ Matris, Filium ſuum in cruce mortuum contemplantis.

EMBLEMA.

Iris ad occumbentem ſolem lacrymans cum epigrapha: *Deſinit in lacrymas.*

CONSIDERATIO XXXXV.

B. Virgo & Mater Doloroſa etiam poſt cruentam Filii ſui mortem ſub cruce conſtantiſſimè perſeverat.

EMBLEMA.

Cypreſſus ventorum turbine agitata, & tamen conſtans perſeverans cum lemmate: *Concuſſio firmat.*

CONSIDERATIO XXXXVI.

Expenditur Dolor & Amor afflictiſſimæ Matris, dum SS. Cor JESU crudeli lanceâ vulneratum vidit.

EMBLEMA.

Cor JESU lanceâ & Cor MARIÆ Simeonis gladio transfixum cum lemmate: *Vulneratum vulnerat.*

CONSIDERATIO XXXXVII.

B. Virgo & Mater Doloroſa rectè ab Eccleſia Regina Martyrum appellatur.

EMBLEMA.

SS. Cor MARIÆ gladio Doloris transfixum, & præ omnibus aliis perpeſſionis SS. Martyrum inſtrumentis exaltatum cum lemmate: *Superminet omnes.*

CONSIDERATIO XXXXVIII.

B. Virgo & Mater Doloroſa prima cultrix SS. Vulnerum Chriſti JESU dilectiſſimi Filii ſui extitit.

EMBLE-

EMBLEMA.

Apis flores & rosas quærit, ex quibus pascatur cum lemmate: *Currit in odorem.*

CONSIDERATIO XXXXIX.

B. Virgo & Mater Dolorosa Filium de Cruce depositum gremio excipit, & amaris deplorat lacrymis.

EMBLEMA.

Furnus Chymicus, ex cuius syphunculis lacrymæ vi ignis intus agentis, emanant cum inscripto: *Calor elicit imbres.*

CONSIDERATIO L.

Dolorosa Mater curat, ut Filius mortuus & de cruce depositus honestæ sepulturæ mandetur.

EMBLEMA.

Granum frumenti seritur in agrum cum lemmate: *Ut surgat in ortum.*

CONSIDERATIO LI.

Dolorosæ Matri in passione Filii comes individua Maria Magdalena, Crucifixum Amorem suum deplorans.

EMBLEMA.

Tela in campo exposita, & desuper aquis rigata cum inscripto: *A lacrymis candor.*

CONSIDERATIO LII.

Perpenduntur rationes, quare B. Virgo & Mater Dolorosa non unà cum Filio fuerit immolata?

EMBLEMA.

Mergula avis inter aquarum fluctus non mersa, sed semper emergens cum lemmate: *Mersa non mergitur.*

CONSIDERATIO LIII.

SS. Cor Mariæ, consummatâ passione, per Christum Filium à mortuis resurgentem, mirè consolatur.

Mater Dolorosa.

)***(

EMBLEMA.

Columba Noëmica, olivæ ramum ad arcam rostro deportans cum lemmate: *Emergere nuntiat orbem.*

CONSIDERATIO LIV.

B. Virgo Filium in monte Olivario, ubi priùs passioni initium datum, nunc ad cœlos ascendentem contemplatur.

EMBLEMA.

Aquila volitans, & secum prædam lepusculum asportans in aëra cum lemmate: *Tulit prædam tartari.*

CONSIDERATIO LV.

Secundùm multitudinem dolorum consolationes Spiritûs Sancti lætificant SS. Cor Virginis.

EMBLEMA.

Ros de cœlo descendens, & languentes erigens flosculos cum inscripto: *Dulce refrigerium.*

CONSIDERATIO LVI.

Matris Dolorosæ exemplo docemur, quomodo rectè & cum fructu ad Deum orare debeamus.

EMBLEMA.

Regula, seu amussis, juxta quam architecti sua extruunt, & dirigunt ædificia cum lemmate: *Recta à recto.*

CONSIDERATIO LVII.

B. Virgo & Mater Dolorosa assiduâ virtutum exercitatione singulare nobis præbuit specimen temporis bene locandi.

EMBLEMA.

Ferrum super incudem locatum malleo tunditur cum lemmate: *Dum calet.*

CONSIDERATIO LVIII.

B. Virgo etiam post Filii in cœlum ascensionem sedulò amarissimam ejus passionem meditabatur.

EM-

EMBLEMA.

Turtur sedens solitaria in spelunca, & consortem suum deplorans cum lemmate: *Gemit dilectum suum.*

CONSIDERATIO LIX.

B. [illegible]go & Mater Dolorosa docet modum, qualiter nos oporteat Christi Filii passionem meditari.

EMBLEMA.

Elephas ad ostensionem sanguinis uvæ, aut mori ad certamen animatur cum lemmate: *Acuitur in prœlium.*

CONSIDERATIO LX.

Mater Amoris & Doloris instruit nos, quomodo semper in præsentia DEI ambulare debeamus.

EMBLEMA.

Sol altissimus Cor adamantinm intimè penetrans, & radiis suis pervadens cum lemmate: *Intima lustrat.*

CONSIDERATIO LXI.

B. Virgo & Mater Amoris & Doloris docet nos terrena despicere, & solùm cœlestia desiderare.

EMBLEMA.

Avicula, aliis sub reticulo hærentibus, ad Cœlum cursum suum accelerans cum inscripto: *Ad sidera sursum.*

CONSIDERATIO LXII.

De felicissimo obitu, funeralibus, & sepultura Dolorosæ Virginis ac Matris Dei Maria.

EMBLEMA.

Avicula tenui filo alligata, & ad Cœlum suspirans cum lemmate: *Cupio dissolvi.*

CONSIDERATIO LXIII.

B. Virgo non ampliùs Dolorosa, sed Glorioſa à dilecto Filio ad cœlestem gloriam assumitur.

EMBLEMA.

Avis Paradisiaca compari suo innixa ad Cœlum evehitur cum epigrapha: *Innixa ascendit.*

CONSIDERATIO LXIV.

B. Virgo olim Dolorosissima, nunc Glorioſissima triplici corona à SS. Trinitate coronatur.

EMBLEMA.

Corona argentea, ferrea & aurea B. Virgini legitimè certanti offertur, cum lemmate: *Cursu completo.*

CONSIDERATIO LXV.

De cultu, quem Magnæ Dei Matri debemus, ejúsque potentissimo in Cœlis patrocinio.

EMBLEMA.

Ad præsentiam Arcæ fœderis immundus Dagon à sede & solio suo dejicitur cum lemmate; *Cui honorem, honorem.*

CONSIDERATIO LXVI.

Præcipuus cultus B. Virgini ac Matri Dolorosæ impensus, est sedula ejus virtutum imitatio.

EMBLEMA.

Virga Mosaica populo per mare rubrum ac desertum viam in Palestinam monstrans cum lemmate; *Illuc iter, quò ostendam.*

CONSIDERATIO LXVII.

In B. Virginis Patrocinio in SS. Rosario omnibus Christianis magna fiducia colloçanda est.

EMBLEMA.

Labyrinthus, ex quo manus de Cœlo missa animam errantem ad viam salutis filo dato reducit cum lemmate: *Hac duce tuta via est.*

COM-

CONSIDERATIO LXVIII.

B. Virgo in SS. Scapulari clientibus suis in hac & in altera vita benigna Mater est.

EMBLEMA.

Clypeus Josue in castris elevatus, per quem urbem Hai expugnavit, cum inscripto. *Præsidium & decus.*

CONSIDERATIO LXIX.

Mater Amoris & Doloris singulariter invocanda est, ut in hora mortis nobis assistere dignetur.

EMBLEMA.

Horologium, ubi Index digitus horam secundam monstrat cum epigrapha: *Utinam secundâ.*

CONSIDERATIO LXX.

Matris Amoris & Doloris, verè Matris misericordiæ Amor beneficus in animas purgantes declaratur.

EMBLEMA.

Pisces de nocte ad expositum in navicula lumen natantes cum lemmate: *Veniunt ad lucem.*

EPILOGUS.

Cum Matre Dolorosa per multas cruces & tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei.

EMBLEMA.

Arca Noëmica post exantlatos diluvii fluctus residens, & quiescens cum lemmate: *Non mergitur, sed extollitur.*

INDEX CONCIONATORIUS.

Per Dominicas & Festa, ac per Ferias Quadragesimæ.

Dominica I. Adventûs.

Scitote, quoniam propè est regnum Dei. Luc. 21. 31.

Regnum Dei quærendum est, mundana & terrena omnia despicienda. Vide Considerationem 61. totam, & sic de sequentibus hîc annotatis.

Dominica II. Adventûs.

Tu es, qui venturus es, an alium expectamus? Matth. 21. 3.

De Adventu Christi in carne, & summo hujus Incarnationis beneficio. Vide Considerat. 11.

Dominica III. Adventûs.

Ego vox clamantis in deserto. Joan. 1. 23.

De virtute veræ & sinceræ humilitatis sumè nobis necessaria. Vide Cons. 8.

Dominica IV. Adventûs.

Et videbit omnis caro salutare Dei. Luc. 1. 6.

Christus in utero B. Virginis mirè peccatoribus placatus est. Vide Cons. 13.

Dominica infra Octav. Nat. Christi.

Ecce positus est hic in signum, cui contradicetur: & tuam ipsius animam pertransibit gladius. Luc. 2. 34.

De gladio Simeonis, quomodo animam & cor Dolorosæ Matris sauciârit. Vide Consid. 18.

Dominica I. post Epiphaniam

Ecce pater tuus & ego dolentes quærebamus te. Luc. 2. 48.

De Dolore & Amore afflictissimæ Matris per triduum Filium duodennem perditum quærentis. Consid. 20.

Dominica II. post Epiph.

Dicit Mater JESU ad eum: vinum non habent. Joan. 2. 3.

De solicita Matre Jesu, quæ non rogata egenis sponsis succurrit. Consid. 22.

Dominica III. post Epiph.

Domine, puer meus jacet in domo paralyticus & malè torquetur. Matth. 8. 6.

Ægrotantium & agonizantium singularem curam gerit Mater Amoris & Doloris. Vid. Consid. 42. & Consid. 69.

Dominica IV. post Epiph.

Ecce motus magnus factus est in mari, ita ut navicula operiretur fluctibus. Matth. 8. 24.

Omne gaudium in hoc mundo tristi absynthio permistum est. Consid. 21.

Dominica V. post Epiph.

Cùm autem dormirent homines, venit inimicus ejus, & superseminavit Zizania. Matth. 11. 25.

Non hîc nobis inter tot pericula dormiendum est, sed dum habemus tempus, operemur bonum. Considerat. 57.

Dominica VI. post. Epiph.

Cùm autem creverit, majus est omnibus oleribus, & fit arbor. Matth. 13. 32.

Arbor ista Crux Dominica est, in cujus ramis volucres Cœli, id est, piæ animæ nidificant. Consid. 40.

Dominica Septuagesimæ.

Ite & vos in vineam meam. Matth. 20. 7.

Non hîc otiandum est, sed per multos labores & sudores oportet nos ex hac Ecclesiæ vinea intrare in regnũ Dei. Consid. 45. & Epilogus.

Dominica Sexagesimæ.

Fructum afferunt in patientia, Luc. 8. 16.

Patientia juxta exemplar Dolorosæ Matris nobis necessaria est, ut reportemus repromissiones. Vid. Consid. 41.

Dominica Quinquagesimæ.

Ecce ascendimus Jerosolymam, & consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per Prophetas de Filio hominis, Luc. 18. 31.

De injuriis & persecutionibus Christo ante passionem illatis, ex quibus visis augetur Dolor pientissimæ Matris. Vid. Consid. 23.

Feria IV. Cinerum.

Fecit Tobias vale Matri suæ. Tob. 5. 22.

De Valedictione Christi à SS. Matre sua, nunc ad cruentam abeuntis passionem. Consid. 24.

Feria VI. post Cineres.

Factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram. Luc. 22. 44.

De Christo in horto agonizante, cujus cruenti agonis non ignara fuit Dolorosa Mater ejus. Consid. 25.

Sabbato post Cineres.

Confestim accedens ad JESU Mdixit: Ave Rabbi, & osculatus est eum. Mat. 26. 49.

Dolorosa Mater inaudit Filium in mortem venditum, & Judæis traditum. Consid. 26.

Dominica I. Quadragesimæ.

Christus Dominus captus est in peccatis nostris. Thren. 4. 20.

Dolorosa Mater quærit de nocte dilectum Filium captivum nunc ad Pontifices raptatum. Consid. 27.

Feria IV. post Dom. I. Quadr.

Plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxillis ejus. Thren. 1, 2.

Dola-

Dolorosa Mater Filii cruciatus, quos de nocte passus est, præsens animo intuebatur. Consid. 28.

Feria VI. post Dom. I. Quadr.

Et fui flagellatus tota die, & castigatio mea in matutinis. Psal. 72. 14.

Dolorosa Mater præsens intuetur miserabilem Christi Filii sui flagellationem. Consid. 29.

Sabbato post Dom. I. Quadr.

Imponunt ei plectentes spineam coronam, & cœperunt salutare eum: Ave Rex Judæorum. Marc. 15. 17.

Dolorosa Mater Filium suum spineâ redimitum coronâ contemplatur. Consid. 30.

Dominica II. Quadragesimæ.

Dicit eis: Ecce Homo. Cùm ergo vidissent eum Pontifices & ministri, clamabant dicentes; Crucifige, crucifige eum. Joan. 19. 5.

Dolorosa Mater præsens audit mortis sententiam à Præside Romano in Filium latam. Consid. 31.

Feria IV. post Dom. 2. Quad.

Bajulans sibi crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariæ, locum. Joan. 19. 17.

Dolorosa Mater Filium crucem bajulantem ad Calvariæ montem comitatur. Consid. 32.

Feria VI. post Dom. 2. Quadr.

Postquam venerunt in locum, qui dicitur Calvariæ, ibi crucifixerunt eum. Luc. 23. 33.

Dolorosa Mater cruentæ Filii crucifixioni præsens adstat, heu quanto cum mœrore! Consid. 33.

Sabbato post Dom. 2. Quadr.

Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum. Isa. 38. 14.

Dolorosa Mater quo materno affectu Crucifixum Filium fuerit contemplata. Consid. 34.

Dominica III. Quadragesimæ.

Amen dico tibi: hodie mecum eris in Paradiso. Luc. 23. 43.

Dolorosa Mater inter Filium crucifixum & latronem in patibulo pendentem optima mediatrix facta est. Consid. 35.

Feria IV. post Dom. III. Quadr.

Ex quo facta sum coram eo quasi pacem reperiens. Cant. 8. 10.

Dolorosa Mater stans sub Cruce non solùm Dismæ latroni, sed & omnibus miseris ac peccatoribus singulare refugium facta est. Consid. 36.

Feria VI. post Dom. III. Quadr.

Mulier ecce Filius tuus. Joan. 19. 26.

Quare Dolorosa Mater stans juxta Crucem à Filio Crucifixo non Mater, sed Mulier vocata sit. Consid. 37.

Sabbato post Dom. III. Quadr.

Deinde dicit discipulo: Ecce Mater tua. Joan. 19. 27.

Quare Dolorosa Virgo & Mater S. Joanni speciali modo à Christo patiente fuerit commendata. Consid. 38.

Dominica IV. Quadragesimæ.

Ecce Mater tua. Joan. 19. 27.

Dolorosa Mater non tantùm S. Joanni, sed & omnibus Christianis à Christo patiente in Matrem data, & consignata est. Consid. 39.

Feria IV. post Dom. IV. Quadr.
In umbra tua vivemus. Thren. 4. 10.
Mater Dolorosa omnes clientes suos ad umbram S. Crucis materno affectu invitat.
Feria VI. post Dom. IV. Quadr.
Tu es patientia mea Domine. Psal. 70. 5.
Mater Dolorosa stans juxta crucem Filii omnibus in tribulatione existentibus admirandum patientiæ speculum. Consid. 41.
Sabbato post Dom. IV. Quadr.
Non relinquam vos orphanos. Joan. 14. 18.
Mater Dolorosa Filio in cruce agonizanti assistit, & ideò clientum suorum agonizantium fidelissima Mater. Vide Consid. 42.
Dominica Passionis.
Vidit suum dulcem natum, morientem, desolatum, dum emisit Spiritum. Ecclesiæ in hym.
Dolorosa Mater, quo cum dolore ac mœrore dulcissimum Filium suum viderit in crucis patibulo expirantem. Consid. 43.
Feria IV. post Dom. Pass.
Doleo super te frater mi Jonatha decore nimis, & sicut mater unicum amat Filium suum, ita ego te diligebam. 2. Reg. 1. 26.
De commiseratione & materno animi affectu, quo Mater amoris & doloris Filium in cruce mortuum contemplata est. Consid. 44.
Feria VI. post Dom. Pass.
Mulierem fortē quis inveniet? Prov. 31. 10.
De constantia & inexplicabili fortitudine Matris Dolorosæ, post tam cruentam Filii mortem sub cruce perseverantis. Consid. 45.
Sabbato post Dom. Pass.
Vulnerasti Cor meum soror mea Sponsa, vulnerasti cor meum. Cant. 4. 9.
Non solùm SS. Cor Jesu, sed & dolorosæ Matris per militis lanceam crudeliter vulneratum est. Consid. 46.
Dominica Palmarum.
Tu supergressa es universas. Prov. 31. 29.
Dolorosa Mater verè Martyrum Regina, quorum omnium dolores dolore suo longissimè supergressa est. Consid. 47.
Feria II. post Dom. Palmar.
Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum: & dicet: His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me. Zach. 13. 6.
Dolorosa Mater quomodo, & quo materno affectu quinque SS. Christi Jesu, dilectissimi Filii sui Vulnera venerata sit. Consid. 48.
Feria III. post Dom. Palmar.
Posuit Filium *illa super genua sua usque ad meridiem. 4. Reg. 4. 20.*
Mater Dolorosa dulcissimum natum de ligno depositum sinu suo excipit, & amarissimis deflet lacrymis. Cons. 49.
Feria IV. post. Dom. Palmar.
Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus, & in horto monumentum novum; ibi ergo posuerunt Jesum. Joan. 19. 41.
Mater Dolorosa anxiè curat, ut dilectissimus Filius in Crucis patibulo mortuus, & abinde depositus honestæ mandetur sepulturæ. Consid. 50.
Feria V. in Cœna Dom.
Plangent eum planctu quasi super unigenitum.

tum, & dolebunt super eum; ut doleri solet in morte primogeniti. Zach. 12. 10.

De ferventissimis lacrymis Dolorosæ Matris & Mar. Magdalenæ, quibus Christo Amori suo ad sepulchrum parentarunt. Consid. 51.

Feria VI. Paraſceves.

Non moriar, sed vivam; & narrabo opera Domini. Psal. 117. 17.

Quare unà cum Filio afflictissima Mater non mortua, & immolata fuerit? Consid. 52.

Sabbato Sancto.

Aspicientes in Auctorem fidei, & consummatorem JEsum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contemptâ. Hebr. 12. 1.

Mater Dolorosa modum edocet, quomodo cum fructu Christi Filii passionem possimus meditari. Consid. 59.

Dominica Resurrectionis.

Et siluerunt fluctus ejus. Psal. 106. 29.

Dolorosa Mater à Christo à mortuis resurgente, primò visitatur, & consolatur. Consid. 53.

Feria II. Paschæ.

Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam. Luc. 24. 26.

Ad regnum Dei non per voluptates, sed per crucem & passionem cum Christo & Dolorosa Matre pervenitur. Vide Epilogum.

Dominica in Albis.

Ostendit eis manus & latus. Joan. 20. 20.

Mater Dolorosa meritò prima cultrix quinque SS. Christi Vulnerum dici debet, de quibus plura. Consid. 48.

Dominica II. post Paſcha.

Bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis. Joan. 10. 11.

Quomodo cum Matre Dolorosa etiam post resurrectionem aut ascensionem Filii, ejus passionem debeamus cum fructu summo meditari. Consid. 58.

Dominica III. post Paſcha.

Quid est, quod dicit modicum? Joan. 16. 18.

Omnia sunt modicum, omnia vana & inania præter cum Dolorosa Matre amare DEUM, & illi soli inservire. Vide Consid. 61.

Dominica IV. post Paſcha.

Vado ad eum, qui misit me. Joan. 16. 5.

Cum Dolorosa Matre semper oportet nos in præsentia DEI ambulare, ut securè ad Patrem veniamus. Consid. 60.

Dominica V. post Paſcha.

Si quid petieritis Patrem in Nomine meo, dabit vobis. Joan. 16. 23.

Exemplo Dolorosæ Matris instruimur, quomodo cum optato fructu obtinendo ad DEUM orare debeamus. Consid. 56.

In Festo Ascensionis Domini.

Ascendens in altum captivam duxit captivitatem. Ephes. 4. 8.

Quo animi cum gaudio ac solatio Beata Virgo Filium suum in Cœlum ascendentem, & prædam tartari auferentem, sit contemplata. Consid. 54.

Dominica VI. post Paſcha.

Hæc locutus sum vobis, ut cùm venerit hora, eorum reminiscamini. Joan. 16. 4.

Nunquam immemores vivamus Christi passi & Dolorosæ Matris compatien-

tis,

tis, per cujus intercessionem Spiritum Sanctum & omnia bona faciliùs possumus impetrare. Vide, si placet, Paræneſin; vel Consid. 65.

Dominica Pentecostes.

Et repleti sunt omnes Spiritu S. Actor. 2.4.

De missione Spiritûs Sancti, & qualiter Cor B. Virginis ac Matris Dei omni consolatione repleverit. Consid. 55.

INDEX CONCIONATORIUS.

PRO FESTIS PER ANNUM.

In Festo Circumcisionis Domini.

Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur Puer. Luc. 2. 21.

Quomodo B. Virgo in Circumcisione Christi Filii se habuerit. Item de SS. Nomine JESU, quod Dolorosa Mater Filio tunc imposuit. Vide Considerationem 16.

Festo Epiphaniæ Domini.

Obtulerunt ei munera, Aurum, Thus, & Myrrham. Matth. 2. 11.

Mater JESU ex tribus oblatis muneribus sibi Myrrham reservat. Cons. 17.

Festo Desponsationis B. V.

Cùm esset desponsata Mater ejus Maria Joseph. Matth. 1. 18.

Quomodo, & quare B. Virgo cum S. Josepho fuerit desponsata? Consid. 9.

Festo Purificationis B. V.

Et benedixit illis Simeon, & dixit ad Mariam Matrem ejus: Ecce positus est hic in ruinam &c. Luc. 2. 34.

B. Virgini, in templo Filium suum Patri cœlesti præsentanti, Simeon doloris gladium præsagit. Consid. 18.

Festo S. Mathiæ Ap.

Discite à me, quia mitis sum & humilis corde. Matth. 11. 29.

Vide de SS. Corde JESU crudeli lancea, & Corde MARIÆ doloris gladio transfixis. Consid. 46.

Festo S. Ioſephi.

Joseph Fili David, noli timere accipere Mariam Conjugem tuam. Matth. 1. 20.

Vide pro hoc Festo Consid. 9, Item 19. & 20.

Festo Annuntiationis B. V.

Ave gratia plena. Luc. 1. 28.

Maria, quia gratiâ plena est, potest & nobis à Deo gratiam impetrare. Consid. 10.

Festo eodem.

Descendit de Cœlis, & incarnatus est de Spiritu Sancto ex MARIA Virgine, & Homo factus est. Symb. Nicen.

Vide de hoc altissimo Incarnationis mysterio. Consid. 11.

Festo eodem.

Cuncti dies ejus Doloribus & ærumnis pleni sunt. Eccle. 2. 23.

B. Virgo ab illo momento, quo Mater Dei facta est, crucem & gladium doloris in animo gestavit. Consid. 12.

Festo Inventionis S. Crucis.

Sub umbra illius, quem desideraveram, sedi,

sedi, & fructus ejus dulcis gutturi meo. Cant. 2. 3.

Ad umbram S. Crucis omnes hodie invitantur Christiani. Vide Consid. 40.

Festo Visitationis B. V.

Benedictus fructus ventris tui. Luc. 1. 42.

B. Virgo VERBO gravida mirè iratum Numen placavit. Vide Consid. 13.

Festo eodem.

Intravit in domum Zachariæ, & salutavit Elisabeth. Luc. 1. 40.

De hac visitatione & salutatione Elisabeth. Vide Consid. 14.

Festo S. M. Magdalenæ.

Lacrymis cœpit rigare pedes ejus. Luc. 7. 38.

B. Maria Magdalena dolorosæ Matri in Passione Fidelis socia amarissimis lacrymis Crucifixum Amorem suum deplorat. Consid. 51.

Festo Assumptionis B. V.

Optimam partem elegit MARIA, quæ non auferetur ab ea. Luc. 10. 42.

De felicissimo obitu & pretiosa morte B. V. Mariæ. Consid. 62.

Festo eodem & per Triceſimum.

Intravit in quoddam castellum. Luc. 10. 38.

B. Virgo & Mater Amoris & Doloris à Filio summo omnium cœlitum cum jubilo ad cœleste regnum assumitur. Consid. 63.

Festo eodem & per Triceſimum.

Veni de Libano Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis. Cant. 4. 8.

Quâ cum Pompâ B. Virgo à SS. Trinitate in Cœlo fuerit coronata. Consid. 64.

Festo eodem & per Triceſ.

Et sicut qui thesaurizat, ita & qui honorificat Matrem suam. Eccl. 3. 5.

De cultu & veneratione, quem Magnæ Cœli Reginæ debemus. Consid. 65.

Festo eodem & per Triceſ.

Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. 1. Cor. 4. 16.

Qui B. Virginem verè colit, ejus virtutes debet imitari. Consid. 66.

Festo eodem & per Triceſ.

Tu nos ab hoste protege, & horâ mortis suscipe. Ecclesia in hymn. B. V.

Quomodo B. Virgo in hora mortis suis succurrat clientibus. Consid. 69.

Festo Nativitatis B. V.

Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens? Cant. 6. 9.

Quare B. Virgo in aurora & juxta piscinam probaticam in lucem nata sit? Consid. 4.

Festo eodem.

Liber generationis JESU Christi. Matth. 1. 1.

B. Virgo Maria liber est generationis JESU Christi. Consid. 1.

Festo Nominis Mariæ.

Et Nomen Virginis MARIA. Luc. 1. 27.

Quare B. Virgini hoc Nomen Maria fuerit impositum? Consid. 5.

Festo S. Matthæi Ap.

Misericordiam volo, & non Sacrificium. Matth. 9. 13.

Vide de conversione peccatorum & misericordia Crucifixi. Consid. 35. & 36.

Festo S. Michaëlis.

Quicunque ergo humiliaverit se, sicut parvulus iste, hic est major in regno cœlorum. Matth. 18. 4.

Quò humilior, eò DEO charior ac gratior es. Consid. 8.

Festo Simonis & Judæ Ap.

Odio habuerunt me gratis. Joan 15. 25.

De injuriis & persecutionibus à Judæis ante passionem Christo illatis. Consid. 23.

Festo Omnium Sanctorum.

Beati, qui persecutionem patiuntur propter justitiam. Matth. 5. 10.

Per crucem ad lucem, & per labores ac tribulationes venitur in cœlum. Vide Epilogum.

In Commemoratione Fidelium Animarum.

Respice in nos, & ostende nobis lucem miserationum tuarum. Eccli. 26. n. 1.

Amor Beneficus B. Virginis erga animas purgantes. Consid. 70.

Festo Præsentationis B. V.

Odoratus est Dominus odorem suavitatis. Gen. 8. 21.

B. Virgo in templo ut trimula præsentata cor suum SS. Triadi in holocaustum amoris consecrat. Consid. 6.

Festo eodem.

Adducentur Regi Virgines post eam. Psal. 44. 16.

B. Virgo prima inter omnes votum virginitatis emittit. Consid. 7.

Festo eodem.

Cùm essem parvula, placui Altissimo. Ecclesia in Offic. B. V.

B. Virgo quia humillima, ideò nunc altissima & Mater Christi dignissima. Consid. 8.

Festo S. Andreæ Ap.

Salve Crux pretiosa. Ecclesia in Offic.

Vide de cruce plura. Consid. 32. item 33. & 40. &c.

Festo Conceptionis B. V.

Ipsa conteret caput tuum. Gen. 3. 15.

Quare B. Virgo ab omni originali labe immunis? Consid. 2.

Festo eodem.

Quæretur peccatum illius, & non invenietur. Psal. 10. 15.

B. Virgo ab omni quoque labe actuali immunis extitit. Consid. 3.

Festo S. Thomæ Ap.

Infer digitum tuum huc & vide manus meas. Joan. 20. 27.

De Quinque SS. Christi Vulneribus devotè colendis. Consid. 48.

Festo eodem.

Affer manum tuam, & mitte in latus meum. Joan. 20. 27.

De latere & SS. Corde JESU vulnerato. Vide Consid. 46.

Festo Nativitatis Christi.

Et peperit Filium suum primogenitum, & pannis eum involvit, & reclinavit eum in Præsepio, quia non erat eis locus in diversorio. Luc. 2. 7.

Vide de hac admirabili Christi Nativitate. Consid. 15.

Festo

Festo S. Stephani Protomartyris.

Ecce video cœlos apertos, & JESU Mstantem à dextris virtutis Dei. Act. 7. 55.

Præsentia Dei omnia videntis animavit Stephanum ad tam cruentum certamen alacri animo sustinendum. Vide Consid. 60.

Festo S. Joannis Evangelistæ.

Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua. Joan. 19. 27.

Quare S. Joanni Christus in cruce moriens SS. Matrem suam commendaverit? Vide Consid. 38. & 39.

Festo SS. Innocentûm.

Surge, & accipe puerum & Matrem ejus, & fuge in Ægyptum. Matt. 2. 13.

De hac fuga & incommodis per septem annos in Ægypto â Christo, B. Virgine & S. Josepho exantlatis. Vide Consid. 19.

Festo SS. Rosarii.

Funiculus triplex difficilè rumpitur. Eccl. 4. 12.

De potentissimo B. Virginis patrocinio in SS. Rosario. Consid. 67.

Festo SS. Scapularis.

Clypeus est sperantibus in se. Prov. 30. 5.

Quàm fortè sit scutum SS. Scapulare B. V. monstrat. Consid. 68.

Festo VII. Dolorum B. V.

Gemitûs Matris tuæ ne obliviscaris. Eccl. 7. 29.

Vide hac de re Paræneſin, & omnes reliquas de Passione Christi & compassione Dolorosæ Matris Considerationes.

MENDA TYPI,

Quæ in absentia Auctoris irrepserunt, benevolentia & prudentia Lectoris sic corrigat, & ignoscat.

P. Paginam. V. versum. L. lege indicat.

Pag. 4. v. 21. l. ignorantem. P. 36. v. 10. l. servaretur. P. 36. v. 30. l. quin. P. 62. v. 29. l. amica. P. 64. v. 7. l. curru. P. 82. v. 22. l. affectu. P. 93. v. 16. l. anime mi. P. 95. v. 3. loco. humilitatem lege *humanitatem*. P. 109. v. 17. l. ferox. P. 113. in Emblemate Paoe. l. Pace. P. 118. v. 18. loco & l. *ut*. P. 120. v. 4. l. domum. P. 123. v. 17. l. illo. P. 127. v. 21. l. saluti. P. 131. v. 24. l. in innocentissimam. P. 136. v. 4. l. Jobum. P. 137. v. 6. l. mirè. P. 138. v. 14. l. diliget. P. 138. v. 28. l. plusquam. P. 139. v. 2. l. donum. P. 140. v. 8. l. mensæ. P. 141. v. 12. l. differendi. P. 150. v. 8. l. validè. P. 151. v. 24. omissum est: *Sed* & cor &c. P. 159. v. 1. l. habebat. P. 159. v. 11. l. æstuaverit. P. 160. v. 3. l. à ligno. P. 160. v. 12. loco humilitatem lege *humanitatem*. P. 162. v. 4. l. concivibus. P. 166. v. 21. l. quos. P. 167. v. 20. l. dicebat. P. 170. v. 5. l. vincientibus. P. 173. v. 32. l. materno. P. 174. v. 34. l. solent. P. 175. v. 15. l. proscinderetur. P. 178. v. 13. post to *fonti*, adde: vell *Soli orienti*. P. 178. v. l. passionem. P. 178. v. 9. lege ipsa. P. 195. v. 9. l. videbatur. P. 213. v. 28. l. mundi. P. 220 v. 14. l. mortem. P. 220. v. 19. loco & lege *ut*. P. 265. v. 3. l. affigitur. P. 266. v. 32. l. collem thuris. P. 288. v. 7. l. oviculas. P. 299. v. 34. l. cedant. P. 316. v. 4. l. Bonum. P. 325. v. 19. l. duce. P. 334. v. 15. l. sanguine. P. 335. v. 28. l. proprio. P. 343. v. 14. l. sine. P. 348. v. 14. l. conturbata. P. 349. v. 19. l. peccatrix. P. 351. v. 14. l. aperires. P. 355. v. 19. l. dolore. P. 355. v. 25. l. Sacratos. P. 357. v. 9. l. inter. P. 359. v. 26. l. quæ. P. 363. v. 31. l. cursum. P. 367. v. 26. l. ardentissimo. P. 374. v. 12. l. sanguis. P. 404. v. 33. dele: &. P. 407. 29 l. si vidisses. P. 428. v. 8. l. suum. P. 433. v. 13. l. suffultam. P. 436. v. 4. l. Labanum. P. 442. v. 18. l. calore. P. 444. v. 17. l. adimpletione. P. 448. vers. penult. dele *in*. P. 464. v. 20 l. cunctæ. P. 465. v. 19. l. improperia. P. 465. v. 27. l. lapillo. P. 468. v. 23. l. improperiorum. P. 479. v. 35. l. est. P. 315. vers. penult. l. valuit. P. 316. v. 8. tuo. P. 319. v. 28. l. accurrisset. P. 501. l. anima.

PARÆ-

PARÆNESIS

Ad Sodales Parthenios, eximios Beatissimæ Virginis ac Matris Dolorosæ cultores & amatores.

Iter para tutum, ut videntes JEsum, semper collætemur. Eccles. in hym. B. V.

1. QUi in Palestinam & sanctam urbem Jerusalem, olim Christi Sanguine purpuratam, migrare discupit, is necessariò se mari Mediterraneo debet committere, cui inter vitæ mortísque vias incedenti unica spes ac perfugium illud lignum seu navis, à qua portatur, & Cynosura seu stella Polaris, à qua regitur, esse solet, cui stellæ nunquam occiduæ pro lemmate rectè inscribes: *Monstrat iter, tutúmque facit*; vel potiùs;

Hac monstrante viam.

DD. Sodales, Deo & SS. Deiparæ dilectiſſimi! nullus dubito, quin vehementi deſiderio ad terram illam deſiderabilem & Paleſtinam, cœleſti lacte & melle perpetuò manantem, atque ad illam civitatem ſanctam & novam Jeruſalem aſpiretis, quam pretioſiſſimus orbis Redemptor Chriſtus ſibi & omnibus Electis ſuis immenſo ſanguinis ſui pretio paravit; proinde neceſſe erit, quia pedeſtri itinere illuc pervenire non poteſtis, ut periculoſi maris fluctibus vos committatis. Et quid dico? Si hanc veritatem attentiore mentis oculo perpendo, jam jam in mari eſtis, in quo plenis & laxatis velis ad æternitatis portum navigatis: & quid, obſecro, hic mundus immundus aliud eſt, quàm *mare magnum & ſpatioſum*, in quo aſſiduis tentationum, concupiſcentiarum, curarum, laborum, anxietatum, morborum, perſecutionum ac variarum paſſionum jactamini fluctibus? oportet ergo, ut inter tot animæ corporisque diſcrimina, inter tot æſtus ac naufragij pericula, inter tot Scyllas & Charybdes de ligno, ſeu navi, in qua tuti ad ſalutis æternæ portum provehamini, atque de fida Cynoſura, quæ vobis ſecuram ad cœleſtem illam Jeruſalem demonſtret viam, maturè & dum adhuc gratiarum aſpirat Favonius, vobis provideatis. Verùm quod illud ſalutis lignum, & quæ illa felix Cynoſura? audite Doctorem Seraphicum: *Quibus auxilijs*, inquit, *poſſunt naves inter tot pericula tranſire uſque ad littus? certè per duo, per lignum & ſtellam, id eſt per fidem crucis & per virtutem lucis, quam peperit nobis Maris Stella MARIA*, quæ duo divinus ille amor tam arcto & ſacro nexu conjunxit, ut ſeparari, aut disjungi non poſſint.

Pſal. 103. 25.

S. Bonav. in Spec. c. 3.

Et ecce utrumque hîc vobis exhibeo: navis ſeu lignum, in quo tuti per varios caſus & per diſcrimina rerum tenditis ad cœlum, crux eſt, ita S. Antonius Paduanus, *Crux Chriſti*, inquit, *navis eſt & triumphale lignum*, &c. Cynoſura autem, ſeu Stella maris & Polaris MARIA Virgo & Mater Doloroſa eſt, nunquam ſuis occidens, unde lemma: *Non occidit unquam*: dum relicto JESU omnes fugerunt, ipſa tamen *ſtabat*, & ſub cruce ſtabat, cùm viderentur omnia ſusque deque verti: *Oportet*, ſunt verba S. Fulberti Epiſcopi, *univerſos Chriſticolas inter fluctus hujus ſæculi remigantes attendere Maris Stellam hanc, id eſt, MARIAM, quæ ſupremo rerum cardini Deo proxima eſt, & reſpectu exempli ejus vitæ curſum dirigere.*

S. Ant. Pad. Serm. 5. Dom. 4. poſt Epiph. Jo. 19. 25. S. Fulb. Ep. Serm. de Nat. Virg.

2. Et hoc eſt, ad quod peculari modo reſpexit Magnus ille Patriarcha & Eccleſiæ columen S. Ignatius Loyola, Societatis JESU Fundator glorioſiſſimus, juxta ac digniſſimus, qui, ubi militiæ ſanctioris in monte

P. Guil. Gumpp. S. J. in Ded. Item

monte Serrato initium dedit, ab eo tempore aſſiduo palmarem Chriſti Crucifixi effigiem & B. Virginis ac Matris Doloroſæ imaginem in tabella coloribus expreſſam, pectori ſuo applicitam uſque ad beatiſſimam mortem ſuam circumgeſtare ſolitus fuit, quorum ope mirè protectus, ſuperatis tot vitæ hujus diſcriminibus ac difficultatibus, tandem feliciſſimè ad æternæ beatitudinis portum applicuit; in cujus rei memoriam etiamnum prædictam Crucifixi JESU effigiem Barcinone nobiliſſima Familia Paſqualina inter pretioſa cymelia religiosè aſſervat, imaginem verò B. Virginis Doloroſæ ſub cruce ſedentis & gladio doloris in pectore transfixæ Collegium Cæſarauguſtanum Soc. JESU poſſidet, ac pio cultu veneratur, & quia à ſanctiſſimo illo Fundatore jugiter ad COR in pectore geſtata eſt, ideo nomen obtinuit: *Had. Lyr. de Chriſto Pat. & plures alij.*

Sancta MARIA à Corde.

En Clientes Mariani hîc finem & ſcopum ſuſcepti à me laboris; præſentavi nuper DD. Confratribus SS. Cordis JESU hoc Diviniſſimum COR Incarnati, Evchariſtici & Crucifixi JESU ad meditandum, prædicandum, colendum, amandum & imitandum, nunc pari affectu vobis offero Sanctam MARIAM à Corde, ſeu Matrem Doloroſam, cujus SS. Cor & animam in hac mortali vita perpetuus doloris gladius pertranſivit, ut cum ſancto Ignatio eandem doloroſiſſimam Deiparentem pari affectu & totis medullis cordium diligatis, ejusque honorem ac cultum in omnium cordibus propagare ſtudeatis: *Attendite me, qui ſequimini, quod juſtum eſt, & quæritis Dominum: Attendite ad petram, unde exciſi eſtis, & ad cavernam laci, de qua præciſi eſtis: Attendite ad Abraham patrem veſtrum, & ad Saram, quæ peperit vos.* Pater veſter & petra, de qua præciſi eſtis, juxta D. Hieronymum & alios, Chriſtus JESUS & hic Crucifixus eſt: *Petra autem erat Chriſtus*, de cujus perfoſſo latere & Sacratiſſimo Corde in novam vitam eſtis progeniti; *Qui ſecundùm miſericordiam ſuam magnam regeneravit nos in ſpem vivam*; Sara autem (quod nomen *Dominam odoris* ſignificat) in typo B. Virginem ac Matrem Doloroſam exprimit, dum ſub cruce cunctorum viventium Mater effecta eſt: *Ecce Mater tua*, heu quanto dolore illic nos peperit: *Ibi dolores ut parturientis!* ô pientiſſima: *In dolore pariesfilios tuos!* *Iſa. 51. 1.* *S. Hier. hic apud Cornel.* *1. Cor. 10. 1.* *1. Pet. 1. 3.* *Jo. 19. 27.* *Pſal. 47. 7.* *Gen. 3. 16.*

3. Mirantur, cauſámque inveſtigant ſacri Doctores, quare Nobilis ille Decurio Joſephus ab Arimathæa, ubi intellexit JESUM inter latrones in ligno ſuſpenſum nunc expirâſſe, & vitam in cruce eſſe mortuam, poſthabito omni vitæ & honoris periculo, tam audacter ad

Romanum Judicem Pilatum ingreſſus ſit, ut ab illo exanime Corpus
Marc. 15. 42. JESU ſibi depoſceret: *Audacter introivit ad Pilatum, & petijt Corpus JESU*, quod & feliciter à Judice obtinuit, acceptúmque de fatali ligno mundâ ſindone involvit, & in proprio monumento, recens in petra viva exciſo, ſepelivit. O virum ineffabilem, cui ſe meritò omnibus modis obſtrictam debet mortalitas humana! & quid, obſecro, hunc Nobiliſſimum Decurionem eò commovit, ut tam audacter & confidenter pendentis poſtularet cadaver, illúdque tanta cum ſedulitate ac pietate tumulo mandaret?

Sim. Metaph. hic S. Anſel. Dial. de paſſ. Dom. & Fineti in Reflex. Spir. f. 668.

Reſpondet Simeon Metaphraſtes author antiquiſſimus, Joſephum ad id pijſſimi officij genus, Crucifixo JESU deferendum, Dolorosiſſimæ Virginis ac Matris afflictiſſimæ lacrymis & precibus inductum; S. Anſelmus verò à cœlo edoctus docet, Joſephum peculiari quodam modo ex conſideratione & commiſeratione erga hanc mœſtiſſimam Deiparentem eſſe commotum, ut, ſepoſito omni metu, ad Pilatum introiret, cui inter alia etiam hoc & principaliſſimum argumentum objectavit: Non eſſe Legi & rationi conveniens, ut Mater innocens unà cum Filio innocuo unâ ſimul die immoletur; perſeverare illam adhuc in ſtatione ſua ſub cruce penè exanimem, aſpiciendo doloroſiſſimum & exangue Unigeniti ſui Corpus adhuc inſepultum, & quâ ratione ſuo ſatisfaceret amori, ignorans; neque hanc derelictam & paupertimam Viduam in tam immenſo afflictionum & dolorum pelago aliud deſiderare ſolamen, quàm ut filius ſuus de infami trabe depoſitus inter materna collocaretur brachia, ut illius cruorem ac livorem pientiſſimis ablueret lacrymis, corpúsque emortuum convenienti traderet ſepulturæ, &c. *Tunc Pilatus juſſit reddi corpus*, &c.

Matth 27. 58.

O Clientes Mariani! videte & conſiderate in viro & genere & virtute nobili pulcherrimum exemplum, quod ſtupeant poſteri, imitentur omnes; & quis, obſecro, non amet, non æſtimet, non colat hanc afflictiſſimam Deiparentem? *Quis dignè valeat*, ut cum S. Auguſtino loquar, *tibi, ô Virgo, jura gratiarum ac laudum præconia rependere, quæ ſingulari tuo aſſenſu mundo ſuccurriſti perdito*? Et ſi de Patre æterno dilectus Chriſti Diſcipulus & MARIÆ Filius dicit: *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium ſuum Unigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, ſed habeat vitam æternam*; ſic & de hac Doloroſiſſima Matre jure merito dicere poſſumus: Sic Sacratiſſimum COR B. Virginis MARIÆ dilexit nos, ut Filium

S. Aug. Serm. 18. de San. in medio.

Joan. 3. 16.

ſuum

suum Unigenitum ipsa in loco tormentorum præsens daret pro nobis in ara crucis immolandum, ut omnis, qui in ejus sperat intercessionem, eámque tenerè ut Matrem amat, non æternùm pereat; sed vitam consequatur sempiternam. Audis hoc, homo Christiane, & Mariophile!

4. Neque dubitandum, quin cultus ille & amor, qui Dolorosæ Matri defertur, DEO sit gratissimus: sicut enim Christo nil magis placet, quàm devota ac grata hominis Christiani de amarissima passione sua memoria, sic SS. Deiparæ nullum obsequium gratius accidere potest, quàm si dulcissimi Cordis sui dolores & angustias, quas in passione Filij, imò per omnem vitæ cursum sustinuit, devotâ mente recolamus; sed eheu! admodùm pauci nunc reperiuntur in mundo, qui huic afflictissimæ Virgini ac Matri sincerè compatiuntur, de qua ingratitudine ipsa sanctissima Domina aliquando apud sanctam Birgittam peramanter conquesta est: *Respicio ad omnes*, inquiebat, *qui in mundo sunt, si fortè sint aliqui, qui compatiantur mihi, & recogitent dolorem meum, & valde paucos invenio, qui cogitant tribulationem & dolorem meum; ideo Filia, licet à multis oblita, & neglecta sim, tu tamen non obliviscaris mei, vide dolorem meum, & imitare, quantum potes, considera dolores meos & lacrymas, & dole, quòd amici DEI pauci sint*, &c. *Revel. S. Birg. lib. 2. c. 24.* O Sodales Mariani, nunquid & vos inter paucos illos eritis, qui tota cordis & omnium viscerum latitudine post JESUM Crucifixum ament & colant hanc SS. & afflictissimam Matrem, quæ tantùm vos diligit, & jam olim in hac mortali vita dilexit, dum pariter sanguinem suum, quem in Incarnatione suo Filio obtulit, in passione per Christum pro vestra salute effudit? Audite ipsam iterum ad S. Birgittam loquentem: *Propterea dico, quòd dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum.* *lib. 1. Revel. cap. 10.* Juvat etiam hîc audire Divum Hieronymum: *Quot læsiones*, inquit, *in Corpore Filij, tot vulnera in Corde Matris, clavi, quibus Corpus Christi pendebat in cruce, & Cor Virginis confixum habebant; nullum ictum recipiebat Corpus, cui non tristis echo respondebat in Corde Matris.* *S. Hier. de Assumpt. Virg.* O afflictissimum COR Matris Dolorosæ, quis satis amet te? Ah quis?

5. De duobus illis Cherubinis aureis supra arcam fœderis quondam DEI jussu collocatis referunt sacræ Paginæ; quòd unus alterum se mutuò versis in propitiatorium vultibus respexerit: *Duos quoque Cherubim aureos & productiles facies ex utraque parte Oraculi;* *Exod. 25. 18.*

Cherub unus sit in latere uno, & alter in altero, respiciántque se mutuò versis vultibus in propitiatorium. Per unum Cherubim Christum Crucifixum, *qui est propitiatio pro peccatis nostris*, & per alterum sanctissimam ejus & afflictissimam Matrem sub crucis patibulo consistentem, & Filio compatientem rectè subaudimus; heu quam lugubris erat utriusque hujus mystici Cherubini aspectus: *Gemebat Filius*, subintrat hîc sanctus Laurentius Justinianus, *quòd Mater in tam horrendo esset spectaculo, & ad Cor Virginis loquebatur, dicens: ut quid venisti columba mea, formosa mea? dolor tuus meum auget, cruciatus tuus transfigit me*, &c. Cui adjungo Doctorem Seraphicum Divum Bonaventuram: *Aspicio Domina*, inquit, *cor tuum, & id, non cor, sed myrrham & absynthium & fel video: quæro Matrem DEI, & ecce invenio sputa, flagella & vulnera, quia tota conversa es in ista; ô mira res, tota es in vulneribus Christi, totus Christus Crucifixus est in intimis viscerib*us *Cordis tui*, &c.

2. Jo. 2. 2. *S. Laur. Just. de Triumph. Christi agone c. 15.* *S. Bonav. in Stim. Amor. p. 1. c. 3.*

De B. Clara de Montefalcone recensèt Mallonius, ac plures alij, quòd Cor ejus absolutissimum speculum extiterit, in quo tota Christi Passio quodammodo ad vivum exhibebatur, dum in parte dextera illius Cordis post beatum ejus obitum quædam imago Christi JESU Crucifixi magnitudine pollicis, recentem adhuc sanguinem de vulneribus emittens, cum cæteris passionis Dominicæ instrumentis inventa fuit. O quanto magìs, si introspexissetis Sacratissimum & afflictissimum COR intemeratæ Virginis ac Matris Dolorosæ, totam in eo passionis Unigeniti & dilectissimi Filij sui supellectilem, velut in lucidissimo speculo observassetis velut in centro suo recollectam? proinde haud immeritò prætactus S. Laurentius Justinianus illud ipsum Sacratissimum COR MARIÆ cuidam lucidissimo speculo comparavit: *Cor Virginis*, inquit, *clarissimum speculum passionis Christi fuit, & perfecta mortis ejus imago*, &c. Sicut enim speculum, ac præsertim concavum omnes solares radios intra sinum suum colligit, & exinde mira reverberatione in unum cogit, ac reflectit punctum; ita in afflictissimo Corde Dolorosæ Virginis MARIÆ omnia tormenta & Dolores, quos pientissimus Filius in passione ac præsertim in cruce sustinuit, erant quodammodo in unum recollecti, qui dein rursus ad amarissimum COR JESU patientis, tanquam ad punctum & centrum amoris sui reverberabantur; proinde non abs re sanctus Bonaventura supra illa verba: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus*, ita hanc desola-

Mallon. in Edit. Venet. apud me. f. 228.

S. Laur. Just. lib. de Chr. ag.

Jo. 19. 25.

ſolatiſſimam Deiparentem alloquitur : *O Domina ubi ſtàs ? nunquid juxta crucem ? imò in cruce cum Filio cruciaris, ibi enim crucifixa es ſecum. Hoc ſolum reſtat, quòd ipſe in corpore, tu verò in corde es paſſa, nec non ſingula vulnera per ejus corpus diſperſa, in tuo corde generaliter ſunt unita, quia nempe tuam ipſius animam gladius pertranſivit*, &c. *S. Bonav. in Opuſc. de paſſ. Dom.*

6. O Clientes Mariani ! quis tali ac tantæ Matri non ex intimis cordis medullis compatiatur, quæ quodammodo (ſanis loquor) plus paſſa eſt, quàm ipſe Chriſtus, ſiquidem Chriſti paſſio in morte ejus finita eſt, Matris autem paſſio & compaſſio non deſiit, ſed crevit, ac tunc peculiariter, quando Longinus immiti lanceâ latus & COR JESU aperuit : *Et quidem*, ait Mellifluus, *poſteaquam emiſit ſpiritum tuus ille JESUS, ipſius planè non attigit animam crudelis lancea, quæ ipſius aperuit latus, ſed tuam utique animam pertranſivit, ipſius nimirum anima jam ibi non erat, ſed tua planè inde nequibat avelli*, &c. *S. Bernh. ſerm. 12. de ſtellis.* Et quis dicet, quas cordis anguſtias exantlârit, ubi exanime Corpus JESU de infami ligno depoſitum ſummo doloris ſenſu excepit ? imò, quod plus eſt, per omnem vitam uſque ad aſſumptionem in cœlum doloris gladius ita altè ejus Sacratiſſimo Cordi inhæſit, ut paſſionem & mortem dulciſſimi Nati ſui non tam præteritam meminiſſe, quàm præſentem videretur intueri ; hinc ipſa ad ſanctam Birgittam dixit : *Paſſio Filij mei, ſive comedebam, ſive laborabam, quaſi recens erat in memoria mea.* *Revel. S. Birg. lib. 1. c. 77.*

Convenit igitur, ut hujus amantiſſimæ Matris noſtræ afflictiſſimi Cordis dolores, pios gemitus & lacrymas, inter quas, teſte ſancto Germano (prout inferiùs dabimus) multæ fuerunt ſanguineæ, frequenti memoriâ & ſingulari devotione recolamus. O Filij Mariani ! O Bennoni ! quos tanto cum dolore peperit, intueamini hanc dolentiſſimam Matrem veſtram, & cogitate, quâ ratione practicè illi & Filio ejus Crucifixo poſſitis ex animo ſincero compati : *Bari in Bland. cap. 2. exerc. 46.* *Ademento*, inquit Siracides, *Patris & Matris tuæ, in medio enim magnatorum conſiſtis, ne quando obliviſcatur te DEUS.* *Eccli 23. 18.* En Pater veſter DEUS & HOMO CHRISTUS eſt, pro omnium veſtra ſalute in cruce mortuus : *Si ergo Pater ego ſum, ubi amor meus ?* *Malach. 1. 6.* Mater veſtra, quæ ſub arbore crucis reparavit, quod quondam Eva in paradiſo ſub arbore ſcientiæ boni & mali deſtruxit, MARIA Virgo & Mater Dolorosa eſt ; Mementote ergo hujus Patris & Matris veſtræ,

ſtræ, quia Filij Sanctorum eſtis, ne quando obliviſcatur veſtri & DEUS.

Coronidem huic noſtræ Paræneſi imponat Tobias ſenior, qui, cùm brevi ſe crederet moriturum, filio ſuo Tobiæ juniori varia ac pijſſima ſalutis & virtutis monita inculcavit, inter quæ & illud non poſtremo loco numerandum, dum ei præcepit: *Honorem habebis Matri tuæ omnibus diebus vitæ ejus, memor enim eſſe debes, quæ & quanta pericula paſſa ſit propter te.* Hoc & vobis in duriſſimo crucis lectulo moriens JESUS inculcat, Sodales & Clientes Mariani: *Ecce Mater veſtra*, honorem habebitis huic Matri veſtræ omnibus diebus vitæ veſtræ, memores ſemper, quæ & quanta pericula paſſa ſit propter vos: *Gemitus Matris veſtræ ne obliviſcamini*; ô quàm felices tunc eritis, ſi in agone veſtro & judicio illam habebitis propitiam, ô quàm felices!

Tob. 4. 3.

Luc. 7. 29.

CON-

CONSIDERATIO I.

B. Virgo & Mater Dolorosa liber est, ex cujus lectione & consideratione omnes possunt fieri docibiles DEI.

Liber generationis JESU Christi.
Matth. 1. 1.

1. NOn absque peculiari causa Sacri investigant Scriptores, quisnam sit ille liber, de quo S. Matthæus in principio Evangelij sui testimonium perhibet: *Liber generationis JESU Christi?* volunt plures, quòd per hunc librum nil aliud intelligatur, quàm genealogia Christi, seu cathalogus avorum & proavorum, à quibus Christus secundùm carnem originem suam duxit. Alij per hunc librum generationis Historiam vitæ Christi sabaudiunt, hoc enim *Cornel. hic.*

Menoch. hic. significare videtur verbum Hebraicum *Tholdach*, quasi dicat Evangelista: *Liber de vita Christi.* Alij per eundem librum ad propositum nostrum SS. Deiparentem MARIAM pulcherrimè adumbratam esse asserunt: *Sola Virgo*, ait S. Gregorius Nazianzenus, *Liber est generationis JESU Christi*, de cujus purissimis sanguinis cordialis guttulis Spiritus Sanctus, tanquam scriptor hujus Virginei libri optimus ac sapientissimus divinissimum corpus JESU formavit, quod exinde suo tempore tradidit pro salute universorum in ara crucis immolandum. Est autem COR sedes amoris & misericordiæ; hinc Christus non potuit non esse quàm *Cordialis*, quia de suavissimis SS. Cordis materni sanguinis guttulis à Spiritu Sancto secundùm humanitatem formatus est: *Quippe quæ stillavit*, ait Seraphicus Doctor, *è cordis venulis purissimi sanguinis guttas, ex quibus formaretur Christus ad misericordiam eximiè propensus &c.*

S. Gregor. Naz. Sap. 8.

Salmeron. tom. 3. cap. 9. Abulens. in cap. 11. Levit. S. Bonaven. in Psalt. B. V.

Verumenimverò quid audio? imò quid video? ergone liber ille generationis JESU Christi à Spiritu Sancto scriptus est stylo ferreo: *Sume tibi librum grandem, & , scribe in eo stylo hominis?* Vis videre anima Christiana hunc mysticum librum? intuere præfixum Emblema, & in eo conspicaberis Sacratissimum COR Virginis MARIÆ gladio doloris transfixum: ita Jechonias Rex librum Jeremiæ, quia ingrata, amara & tristia in se continebat, indignabundus pugione transfixit, & conscissum in ardentes prunas conjecit: *Scidit illum scalpello scribæ, & projecit in ignem.* Pari pugione SS. COR MARIÆ transfixum cernitur, & cur hoc? audi anime mi! non ignorabis, credo, quomodo Ecclesia Dei SS. Martyribus varia perpessionis eorum instrumenta appingere soleat, sed si SS. B. Virginis ac Matris Dolores Christiano populo vult intimare, cor acutâ rhompheâ perforatum proponit in peculiare signum illorum cruciatuum, quos SS. COR Deiparæ non duntaxat in cruenta Filij passione, quàm etiam per omnem hujus mortalis vitæ cursum perpessum est; hinc meritò innocentissimum illud & afflictissimum COR MARIÆ omnibus Christicolis pro libro inservire potest, ex cujus lectione & pia consideratione *omnes possunt fieri docibiles DEI*, proinde pro lemmate inscribere placuit:

Isa. 8. 1.

Jerem. 38. 23.

Jo. 6. 45.

Omnibus in omnibus.

2. Mirandum, quòd Sacri Scriptores tam pauca de hoc mystico libro & Dolorosa Matre conscripserint; Solus dilectus ille Chri-

sti

sti Discipulus & filius adoptativus MARIÆ, cui à moriente orbis Redemptore pretiosissima hæc Mater impensè commendata fuerat, pauculis verbis quasi per transennam de ejus cordis doloribus mentionem fecit: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus*; & Lucas: *Tuam ipsius animam pertransibit gladius*; cæterorum autem Evangelistarum de hac dolentissima Matre altum est silentium; ad quid, obsecro, omnes Sacri Scriptores in enarrandis acerbissimis Virginis doloribus tam parci, tam elingues exiterunt? *Jo. 19. 25.* *Luc. 2. 35.*

Desine mirari anima Christiana: *Profundum abyssi quis dimensus est*? Quis urinator profunditatem Oceani suâ bolide hactenus dimetiri potuit? proinde perspicuè etiam tacendo ipsi Sacri Scriptores fatentur, se tantis ac talibus recensendis cruciatibus, quos pientissimum COR MARIÆ perpessum est, esse omnino impares; unde D. Anselmus: *Quidquid crudelitatis inflictum est corporibus Martyrum, leve fuit, aut potiùs nihil comparatione tuæ passionis*; hinc haud immeritò ab Ecclesia appellatur *Regina Martyrum*, dum plus dolorum in animo, quàm cæteri Martyres in corpore, passa est: *Sola ergo anima MARIÆ*, ait Eusebius Nierenbergius, in Regia Universitate Madritensi quondam Sacrarum litterarum Professor eximius, *supergressa est Martyrum cruciatus & tormenta universa*; ratio est, quia juxta S. Augustinum *tantum necesse est urat dolor, quantùm hæserat amor*; amor autem hujus SS. Cordis Mariani in Filium major erat, quàm cunctorum mortalium, imò & Angelorum, proinde & dolor ejus juxta mensuram amoris commensurandus erit. Accedit, quòd ipsa hæc Excellentissima Virgo & Mater doloris & amoris liber fuerit *Scriptus intus & foris*, & *signatus Sigillis septem*; Scriptus intus per virtutes altissimas, foris per alias dotes incomparabiles; unde ab Andrea Cretensi appellari solet: *Liber vivus Verbi paterni calamo Spiritûs Sancti inscriptus*: est autem ille liber signatus Sigillis septem, per quæ non incongruè Septem Dolores SS. Deiparæ possumus subaudire, quibus pientissimum COR ejus à patiente Filio, veluti septem signaculis signatum fuit, unde illud Sponsi in Epithalamio: *Pone me ut signaculum super cor tuum &c.* *Eccli. 1. 2.* *S. Anselm. lib. de Excell. Virg. c. 5.* *Niernb. de Amore B. V. c. 15.* *S. Aug. lib. 21. de Civit. c. 26.* *Apoc. 5. 1.* *Andr. Cret. Orat. 2. de Assumpt.* *Cant. 8. 6.*

3. Sed quomodo, dices, legendus est iste liber? quomodo considerandus? *Felix ille*, ait Richardus à S. Laurentio, *qui de libro isto quantulamcúnque lectionem quotidie memoriæ mandabit*; audi, *Rich. à S. Laur. lib. 12.*

di, quid S. Joanni ad Insulam Pathmos ob fidei Orthodoxæ constantiam à Trajano Imp. relegato, & tunc ad littus maris moranti, acciderit, cui apparuit Angelus ille Apocalypticus, dextro pede mari & sinistro terræ insistens, qui Joannem ad mirabile invitaverat convivium, in quo loco ciborum librum grandem illi pro-
Apoc. 10. 9. posuit sine mora devorandum; *Accipe librum, & devora illum*; quem librum ubi Divus ille ad hortatum Angeli avidè comedit, in ore quidem ejus melleus, sed in ventre felleus & amarus factus est: *Et accepi librum de manu Angeli, & devoravi illum, & erat in ore meo tanquam mel dulce: & cùm devorassem eum, amaricatus est venter meus.* O quàm Paradoxa sunt ista! dulcis & amarus erat ille liber; & quomodo hoc?

O pientissima Virgo & Mater amoris & doloris (ignosce, quod dicam) Tu, inquam, vel adumbrata es per hunc librum Apocalypticum, vel non incongruè assimilari poteris huic libro
Eccli. 24. 23. dulci & amaro: Dulcis eras 1. Quia *quasi vitis fructificasti suavitatem odoris*, dum DEUM & Hominem nobis genuisti, dulcem il-
Cant. 1. 13. lum Cypri Botrum, de quo Sponsa in Epithalamio: *Botrus Cypri Dilectus meus mihi*; sed & amara fuisti, dum superiori lumine illustrata magis quàm Prophetæ procognoveras, Botrum illum dilectum post aliquot annorum tractum ad ultimam usque sanguinis stillam in torculari crucis pro mundi redemptione exprimendum:
Luc. 2. 35. *Positus est hic in Signum, cui contradicetur.* 2. Dulcis eras,
Gen. 3. 20. quia, dum Eva, prima, sed eheu! nimis infida *cunctorum viventium Mater* pomum acerbum & Malum, à quo omne malum in or-
Ezech. 18. 2. bem venit, nobis porrexit, de quo fructu etiamnum *dentes filiorum obstupescunt*; tu econtra dulcissimum ac benedictum ventris tui fructum JESUM ex ulnis pendentem nobis benignissimè offers, in quo Solo omnis nostra consolatio, omnis pax, omnis suavitas & omne bonum invenitur; sed & amara extitisti, hoc enim signi-
B. Albert M. in c. 1. Luc. ficat SS. Nomen tuum *Mare amarum*, ideò in typo pulcherrimæ illius Noëmi noluisti appellari Pulchra, sed Amara: *Ne vocetis*
Ruth. 1. 19. *me Noëmi, id est Pulchram, sed vocate me Mara, id est Amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens.* 3. Dulcis eras, & etiamnum es miseris mortalibus dulce asylum ac perfugium, unde Ecclesia te salutat: *Vita, dulcedo, & spes nostra salve!* O quot peccatorum pondere gravati, & exulceratâ cruciati conscientiâ per te, ò pientissima Domina! incredibile accipiunt solamen, quia

facta

facta es *refugium peccatorum*, neque à sæculo auditum est, illum à te fuisse derelictum, qui seriò opem & intercessionem tuam imploravit, unde S. Augustinus: *Tu es spes unica peccatorum, quia per te speramus veniam omnium delictorum, & in te nostrorum est expectatio præmiorum*: sed & amara es, quia *fasciculus myrrhæ dilectus tuus* JESUS per omnem vitam inter ubera tua, imò & in SS. corde tuo, tanquam Crucifixus commoratus est: *Virgo*, inquit Taulerus, Theologiæ Mysticæ Doctor egregius, *cum Christo crucifixa est in hora conceptionis, quando Mater Filij DEI esse consensit*, neque unquam, dum vixit, de cruce deposita est. O mortales omnes inspicite hunc librum (SS. COR MARIÆ) legite, & considerate, si tantis, ac tam immensis affecta est cruciatibus ipsa innocentissima DEI Mater, quomodo vos sine doloribus ac cruciatibus salvandos esse putatis? quale cœlum vobis pinget DEUS, ô delicatuli! ô mollicelli! ô mundani!

S. August. Serm. de Annunt. B. V.

Cant. 1. 12.

Tauler. Exercit. vitæ Christi. c. 18.

4. De libro illo legis, qui regnante Josia pientissimo Israëlitarum Rege, cùm sarta tecta Templi Solimæi instaurarentur, per Helciam Sacerdotem Magnum non sine peculiari Numinis dispositione inter muros absconditus inventus est, recensent Sacri Regum Annales, quòd præfato Regi, cùm à Saphan publicè legeretur, ob comminationes in eo contentas, ingentem terrorem incusserit: *Perterritum est cor Regis &c.*

4. Reg. 24. 19.

Anima Christiana ne terrearis, neque concidat cor tuum, si in hoc libro mystico SS. Cordis MARIÆ non videas nisi gladium, crucem, flagella, spinas, injurias, passiones, mærores, dolores, amaritudines &c.; sed potiùs hîc te oportet imitari naturam apum, quæ etiam ex amarissimis floseulis & herbis saporis amarulentissimi dulcissimum mel sibi parant, unde lemma: *Ex amaro dulce*; vel age adinstar ovium in Insula Ponto, quæ, licet quotidie absynthio & myrrhâ pascantur, illis tamen ejusmodi felleæ & amaræ herbæ, velut succus melleus, ambrosius, ac palatui gratissimus videatur, unde iterum lemma: *Dulcescit amaror.* Ita, inquam, oportet te facere anima Christiana, si dolores Sacratissimi ac Divinissimi Cordis JESU Crucifixi & afflictissimæ Matris ejus sedulò & attentè scruteris, átque meditando rumines, tibi in gratissimam vertentur dulcedinem; & quemadmodùm olim lignum illud amarum, cui Adelpha nomen, Salsam Maræ aquam populo Israëlitico in dulcem con-

Exod. 15. 25. vertit: *Qui ostendit ei lignum, quod cùm misisset in aquas, in dulcedinem versæ sunt*; & sicut Sal acre tempore Elisæi Prophetæ pessimas 4. Reg. 2 22 aquas in Jericho sanavit: *Sanatæ sunt ergo aquæ usque in diem hanc*; & sicut parum farinæ ollam mortis amarissimis colocynthidis impletam, 4. Reg. 4. 41. indulcoravit: *Et non fuit ampliùs quidquam amaritudinis in olla*: ita Patiens JESUS & SS. Mater ejus Compatiens, si ad memoriam eorum passiones revocaveris, omnes tuas miserias, angustias, tribulationes, persecutiones, ægritudines, ipsámque denique mortem S. Gregor. M in Epist. mirum in modum indulcorabunt: *Nihil adeò grave est*, ait S. Gregorius Magnus, *quod non æquanimiter feratur, si Christi passio* (addo ego: & Dolorosæ Matris ejus compassio) *in memoriam revocetur.*

5. De libro illo legis, ex pretioso lapide Angelicâ manu elaborato, in quo ipse DEUS propriâ manu majoribus litteris, ut à populo videri possent, & eminus legi, ex utráque parte tabularum in- Exod. 15. 16. tegrum Decalogum scribere dignatus est: *Scriptura quoque DEI erat sculpta in tabulis*, refert Sacer Codex, quòd eum Moyses, videns ingrariissimum populum tripudiantem, & idololatrantem, ad radices Sinæi Montis confregerit: *Projecit de manu tabulas, & confregit eas*; ita lugendum in modum periit, & confractus est pretiosissimus ille liber ipso Omnipotentis DEI digito scriptus, de quo nec ulla littera ampliùs in orbe haberi potest; O jacturam incomparabilem!

Verùm alium ac longè pretiosiorem tibi ostendo librum Anima Christiana, ipsâ DEI manu & digito Spiritûs Sancti exaratum; liber S. Joan. Damasc. orat. 2. de assumpt. hic SS. COR integerrimæ Virginis ac Matris Dolorosæ est: *Liber novus*, inquit S. Joannes Damascenus, *in quo modo mirabili DEUS VERBUM inscriptum est*; & Divus Antoninus: *MARIA*, ait *liber fuit, quia con-* S. Antonin. 4. p. Tit. 15. c. 5. *tinuit in se Divinam Sapientiam, id est Filium DEI, & ex hoc innuitur totalis ejus puritas scilicet in anima & corpore*; *Scriptor autem hujus libri fuit optimus, quoniam Spiritus Sanctus, qui omnium est artifex, & omnium habet sapientiam &c.* Quibus annecto Eminentissimum Hugo Card. in cap. 23. Eccli. Hugonem S. R. E. Cardinalem: *Beata Virgo*, inquit; *liber est vitæ, in quo tot sunt virtutes, quot litteræ*; ô librum pretiosum SS. COR MARIÆ, in quo omnia possumus habere in uno, dum inservit *Omnibus in omnibus.*

Vis probam anime mi? virtutûm omnium stabile fundamentum est humilitas, vis illam addiscere? inspice, & lege hunc librum, & quid primâ fronte occurrit? hoc SS. nomen MARIA, quod idem est,

ait

ait Hadrianus Lyræus, quam *stilla vel gutta maris*, quid quæso humilius? audi ipsam loquentem: *Ecce ancilla Domini*, supra quod S. Ambrosius: *Vide humilitatem*, inquit, *ancillam se dicit Domini, quæ DEI Mater eligitur, nec repentino exaltata promisso est*; ubi nostra humilitas, cùm punctum tangitur honoris? vis discere verecundiam? *Turbata est in Sermone ejus*; si castimoniam? *Virum non cognosco*; si obedientiam? *Fiat mihi secundùm verbum tuum*; si paupertatem? *Non erat eis locus in diversorio?* si charitatem DEI? *Exultavit spiritus meus in DEO salutari meo.* Si dilectionem proximi? *Vinum non habent*; Si orationem mentalem? *MARIA autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo*; Si orationem vocalem? *Magnificat anima mea Dominum*; Si mansuetudinem? *Ecce pater tuus & ego dolentes quærebamus te*; Si patientiam? *Nonne hic est fabri filius? nonne mater ejus dicitur MARIA?* Si perseverantiam? *Hi omnes erant perseverantes in oratione cum MARIA Matre JESU*; Si animi fortitudinem? *Et dixit* (Simeon) *ad MARIAM Matrem ejus: ecce hic positus est in ruinam & resurrectionem multorum in Israël, & in signum, cui contradicetur, & tuam ipsius animam pertransibit gladius*; nec fuit hic animi dolor, quem ex vaticinio Simeonis hauserat, in corde B. Virginis transiens, sed per omnem vitam permanens, unde sic aliquando ad B. Birgittam locuta est: *Quoties aspiciebam Filium meum, toties animus meus quasi novo dolore absorptus cogitabat, quomodo crucifigendus, atque ei contradicendum esset*; an non (obsecro te prudens Lector) si hanc veritatem attentiore mente consideras, SS. COR MARIÆ liber est, inserviens, prout lemma fert:

Lyr. de Nom. Mar.
S. Ambr. l. 2. in Luc.
Luc. 1. 29.
Luc. 2. 7.
Joan. 2. 3.
Luc. 2. 19.
Luc. 1. 46.
Luc. 2. 48.
Matth. 13. 55.
Act. 1. 14.
Luc. 2. 34.
Revel. lib. 6. cap. 57.

Omnibus in omnibus?

6. Vis exempla? Franciscum Suarezium è Societate JESU, sapientissimum Theologum consule, qui eminentem suam scientiam ac pietatem nulli alij in acceptis refert, quàm SS. Matri Dolorosæ, quam impensissimo affectu & filiali semper amore veneratus est, unde & illi liberum accessum ad Crucifixum Filium paravit, de cujus SS. Latere ac Vulneribus promicantes radij Suarezium, aliquando in cubili suo à terra duobus ferè cubitis sublevatum, mirè illustrârunt.

P. Casp. Tausch de Matr. Dol. l. 3. pr. 5. §. 8.

Eidem Sacratissimæ ac Dolorosæ Virgini B. Albertus Magnus, qui tardissimi & ferè plumbei ingenij fuerat, suam Philosophicam doctri-

Idem loc. cit.

doctrinam debet, dum sui sæculi prodigium Philosophorum & orbis portentum factus est.

Cornel. à Lap. in Prov. in Dedic.

Ab hac pretiosissima Deiparente Divus Gregorius, dictus ob stupenda patrata miracula Thaumaturgus, & sui ævi alter Moyses, mirè eruditus, & illustratus est, & ne in errores Origenis Magistri sui impingeret, ei S. Joannem Evangelistam, filium sibi à Christo in cruce surrogatum, in novum Magistrum & Doctorem assignavit, qui eidem Symbolum Orthodoxæ fidei & veræ sapientiæ ac theoriæ tradidit methodum.

Idem ibi.

Quid dico de Ruperto Abbate Tuitiensi, cui B. Virgo & Mater pulchræ dilectionis tantam divinarum litterarum cognitionem indidit, ut tunc temporum intervallo nullus ei similis in orbe reperiretur? Et nunquid eadem dolentissima Virgo S. Ignatio Soc. JESU Fundatori non tam in scribendis Sacris Constitutionibus, quàm in adornandis, & faciendis Exercitijs Spiritualibus peculiarem opem tulit? proinde meritò & Patrona & Fundatrix illorum Societatis Exercitiorum dici poterit. O si omnes, præsertim illi, quibus animarum cura commissa est, hæc probarent, & facerent Exercitia!

Lud. de Ponte in Vita Ven. P. Balth. Alvarez 6. 43.

En pie Lector! prædicti Viri illuminatissimi Dolorosam hanc Matrem non tam impenso studio & amore coluerunt, quàm etiam in rebus dubijs, adversis & difficillimis, ut librum ac Magistram consuluerunt. Tu, si prudens es, & salutem tuam amas, ad hanc Sapientiæ Sedem & Thronum gratiæ pari affectu & amore accede:

Eccli. 15. 2. *Et obviabit tibi quasi Mater honorificata,*
&c.

CON-

CONSIDERATIO II.

B. Virgo ideò ab omni peccato originali immunis, quia Mater Dolorosa erat futura.

Ipsa conteret caput tuum.
Gen. 3. 15.

1. SAmson mortalium omnium facilè fortissimus, cùm quondam in Thamnata se conferret, ibidem inter gentiles & alienigenas de Sponsa sibi provisurus, per vineam intermediam pertransiens immanem leonem, ex specu erumpentem, sibi obvium habuit, qui rugitu gestúque corporis eum ad singulare certamen ac duellum provocavit. Quid agit in arena robustissimus athleta,

cùm res moram non pateretur? citò se resolvit, & fortiter cum hoc ferociſſimo leonis catulo congreditur, cujus utrâque manu apprehendens fauces, insolitâ fortitudine eas disrupit, atque leonem
Jud. 14. 5. in frusta discerpsit: *Et dilaceravit leonem, quasi hædum in frusta discerperet.* Simile quid de Hercule legitur, qui clavâ suâ ferratâ (crucis typo) leones & hydras domuit, aliaque Lernæ monstra exstirpavit; proinde non incongruè ejusmodi clavæ pro lemmate inscribes: *Rugientem exanimat*: vel potiùs ad nostrum propositum:

In virtute tua.

Quæres hîc prudens Lector, quid Samsonem ad tantam audaciam commoverit, ut cum leone bestiarum ferociſſimo, *qui ad nullius*
Prov. 30. 30. *pavet occursum*, non dubitaverit in arenam descendere? Observa hîc attentiore mentis oculo Scripturam, & invenies, quòd non minimam ad hanc primam luctam Samsoni ansam dederit propria parens, hunc filium suum ponè per vineam sequens, ne ergò huic leoni in prædam cederet, aut lethali morsu ab eo sauciaretur, ipse Samson, utpote non ingratus filius priùs hanc feram aggressus est, & stupenda animi corporisque fortitudine eam in frusta dilaceravit;
Jud. 14. 5. *Descendit itaque cum patre suo & matre sua in Thamnata &c.*

Adverte anima Christiana hîc singulare mysterium. Samson juxta S. Augustinum aliósque SS. Patres Christum, leo verò dæ-
1. Pet. 5. 8. monem, *qui tanquam leo rugiens circuit, quærens, quem devoret*, præsignavit. Intenderat quidem hic infensissimus humani generis hostis etiam purissimæ DEI Matri statim in primo conceptionis suæ instanti crudelem infigere morsum, & communi labe ac veneno peccati originalis illam quoque, prout cæteros mortales omnes inficere, sed benigniſſimus Filius ejus ac Redemptor noster (*plus quàm Samson*) priùs Tartarei illius leonis fauces dilaceravit, quàm Virgo Mater vineam hujus mundi immundi ingrederetur; non enim ignorabis, prudens Lector, duplex redemptionis genus esse, reparativæ videlicet & præservativæ, sed longè nobilius esse solet illud redemptionis præservativæ genus, quia in majorem redimentis cedit gloriam, & ampliorem in præservante requirit virtutem; atque

atque *major gratia*, teste S. Augustino, *impenditur illi, cui conservatur innocentia, quàm cui remittitur culpa*; proinde Christus DEUS singulari prorsus modo respectu SS. Matris suæ Redemptor extitit, dum fauces rugientis propriâ virtute, ne lædere eam posset, discerpsit, & caput antiqui Serpentis baculo suæ crucis, ita contudit, ut nullum electissimæ Matri suæ labem per omnem vitam potuerit afflare, hinc ipsa ait in Magnificat: *Fecit potentiam in brachio suo*, & in eodem Cantico: *Fecit mihi magna, qui potens est*, quid verò non possit Omnipotens? Quid non possit virtus Crucis: *In virtute tua*? *S. Aug. super Genes. ad lit.* *Luc. 1. 52.*

2. Vis alium de hac veritate conceptum? En Assuerum in medium produco potentissimum illum Persarum Regem, qui, cùm de ruina & exterminio totius populi Israëlitici, nec exceptis quidem parvulis, ageretur, soli Reginæ suæ Esther in signum peculiaris gratiæ & exemptionis virgam suam regiam super collum ejus posuit: *Noli metuere Esther: non morieris, non enim pro te, sed pro omnibus hæc lex constituta est. Tulit ergo auream virgam, & posuit super collum ejus, & osculatus est eam.* Ad quid, obsecro, Rex virgam suam regiam solùm super Esther extendit? & ad quid eandem virgam in signum singularis exemptionis super collum ejus posuit? *Esth. 15. 12.*

Adverte: per hanc virgam, per quam Rex Assuerus Reginam Esther ab omni lege mortis immunem declaravit, D. Bonaventura, Petrus Damianus & plures alij Doctorum virgam Dominicæ Crucis subaudiunt, per quam Filius DEI SS. Matrem suam ab omni actualis & originalis peccati macula ante omnem lapsum exemit; si enim *Angeli*, juxta Mellifluum Bernhardum, *sunt redempti Sanguine Christi, non à peccato, quod commiserunt, sed ab eo, quod possent committere*, quantò magis Regina Angelorum à dulcissimo Filio suo per merita crucis & sanguinis sui olim in passione fundendi ab omni peccati sorde, imò & à debito proximo contrahendi peccatum originale præservata est, quia ita decebat tantum Filium, ut Matrem tantam & adeò dilectam, quantùm potuit, & decuit, etiam à minimo dedecore præservaret, quia talis redemptio præservativa multò nobilior atque perfectior est, quàm si *S. Bonav. in 3. Sent. ep. 3. a. 2. q. 2.* *S. Bernh. Serm. 21. sup. Cantica.*

post lapsum ut cæteri hominum per crucem & passionem Filij DEI
Esther. 15. 13. fuisset redempta : *Non enim pro te sed pro omnibus hæc lex constituta est.* Quam veritatem pereleganter insinuavit Jeremias Prophe-
Thren. 1. 15. ta, dum de Christo patiente vaticinatus est : *Torcular calcavit Dominus Virgini filiæ Juda* ; quod cruentum Crucis torcular Christus etiam pro hac sua innocentissima Matre & Virgine calcavit, *non ut à peccato mundaretur*, prout pulcherrimè observat Eminentissi-
De Innocentia Vindicata f. 26. mus S. R. E. Cardinalis Sfondrati, *sed ne peccatum incurreret* ; *ergo quòd sine macula sit, & concepta & nata, debet torculari & cruci, &c.*

In virtute tua.

3. Progredior ulteriùs. Insignem sibi laudem quondam in Sacra Scriptura commerita est Rahab Jeruchuntina, dum duos Exploratores, à Josue duce ad explorandum Jericho dimissos, non tam hospitio excepit, quàm & benignè fovit, ac in domo sua muro & urbis portæ vicinâ, ne in hostium manus devenirent, sollicitè occultavit, ac tandem in fune coccineo per mænia civitatis demisit ; ob quam causam dicti Exploratores, ut se beneficio gratos exhiberent, & officium officio redderent, huic liberatrici suæ suasêre, ut in assaltu, urbísque & incolarum communi interitu eundem funem rubeum fenestræ suæ appenderet, ex quo signo domum illius inter reliquas omnes unicam esse conservandam dignoscerent : *Et illa respondit, sicut locuti estis, ita fiat, dimittènsque eos, ut pergerent, appendit funiculum coccineum in fenestra* ; cui pro interim pro lemmate inscribimus : *In cocco una salus.*
Josue. 2. 21.

Per hunc coccineum funiculum, per quem salus domui Rahab facta est, haud immeritò SS. Patres Christum JESUM & hunc Crucifixum, ejúsque SS. cruorem in ara crucis pro salute mundi effusum, subaudiunt ; ita S. Ambrosius : *Signa fidei*, in-
S. Ambr. lib. 5. de fide. c. 5. quit de Rahab, *atque vexilla Dominicæ passionis attollens, coccum in fenestra ligavit, ut species cruoris mystici, quæ foret mundum redemptura, vernaret. Ita foris JESU nomen fuit præliantibus ad victoriam, intus species Dominicæ passionis periclitantibus ad salutem : unde*
Ps. 86. 4. *quia intellexit Rahab cœleste mysterium, dicit Dominus in Psalmo : Memor ero Rahab & Babylonis scientium me &c.*

Hic

Hîc rogo, obſerves Anima Chriſtiana! in civitate Jeruchuntina ſola domus Rahab ab incendio & communi devaſtatione fuit libera, & magno ſtudio à JOSUE ab interitu conſervata: & JESUS, SS. Matrem ſuam non ſimili privilegio donaſſet, atque per coccineum funiculum SS. Crucis & Sanguinis ſui à communi generis humani ruina, per noxam originalem immiſsâ, non conſervaſſet immunem? Si Angeli, imò & Protoplaſti ſine delicto originali in prima juſtitia fuerunt creati, & cur Regina cœlorum non eodem digna cenſenda erit privilegio? abſit à nobis hæc periculoſa cogitatio: *Sanctificavit enim Dominus tabernaculum ſuum*, *Pſ. 45. 5.* puriſſimúmque effecit COR illud, quod futurum aliquando foret SS. Trinitatis digniſſimum habitaculum, porta ſemper clauſa, hortus concluſus, lilium inter ſpinas, roſa ſine ſentibus, ſpeculum ſine macula, fons ſignatus, virga ſemper florida &c. Audi S. Ildephonſum: *Ab omni preſſura maledictionis non ex ſe ſe, ſed ex virtute Altiſſimi immunis & aliena fuit* &c. *S. Ildeph. de Virg. B. M. pag. 448.* Et S. Laurentius Juſtinianus: *Ab omni originali delicto nullus excipitur præter illam, quæ genuit mundi Salvatorem*, quia ſic nequaquam caput draconis, hoc eſt, initium peccati contriviſſet, ſed potiùs ſerpens prius Virginis caput attriviſſet, quod contra Scripturam eſt: *Ipſa conteret caput tuum.* *S. Laur. Juſt. p. 2. de perfect gradibus. c. 1.* *Gen 3. 15.*

4. Recordor hîc illius Arcæ fœderis, per quam DEUS tot quondam fecit, ac patravit miracula. Cùm Joſue Hebræorum populum in Paleſtinam traducturus, nec pontem, nec naves haberet, quibus tam ingentem exercitum per Jordanem, tunc temporum intervallo ob nives in vicinis montibus liquatas, ſummoperè exundantem, trajiceret, prædictam Arcam à Sacerdotibus applicari juſſit, ad cujus conſpectum mox Jordanis retrorſum converſus eſt, immotúsque in ſuo curſu ſtetit: *Steterunt aquæ deſcendentes in loco uno, & ad inſtar montis intumeſcentes apparebant.* *Joſue. 3. 15.* Quis, obſecro, ad tam inſolitum prodigium non obſtupeſcat? quis non hæreat attonitus? quid eſt, non immeritò cum Pſalte Regio exclamo, quòd *tu Jordanis converſus es retrorſum?* Quid eſt? Dic. *Pſ. 113. 5.*

Audi S. Damaſcenum: *Sacra*, inquit, *& animata arca DEI viventis MARIA eſt*, Jordanis vero *Rivus Judicij* interpretatur, ubi ergo in judicio Divino ſententia mortis ob originale delictum in om- *S. Damaſc. de Nat. Virg. Serm. 2.*

Rom. 5. 12. nes posteros Adami lata fuit : *Et in omnes homines mors pertransijt*; hæc tamen sola animata DEI Arca, quia Virgam illam prodigiosam Aäronicam & cœleste Manna, hoc est, Christum JESUM, pro salute mundi in ara Crucis olim immolandum, in suo utero suo tempore erat gestatura, ob singulare privilegium & gratiam, nulli mortalium concessam, excepta fuit : Hic *steterunt aquæ descendentes* à primo peccati originalis diluvio, & Arca DEI viventis innoxiè pertransijt; de qua Arca ulteriùs referunt Sacræ Paginæ, quòd caput immundi illius Dagonis generosè contriverit, ac longè à se illud Acherontico idolum projecerit : *Porro Dagon solus truncus remanserat in loco suo.* Sic B. Virgo, utpote Arca *Sacramentorum DEI*, ita illam S. Ildephonsus appellat, statim in primo instanti animationis suæ impium Dagonis infernalis caput contrivit, & infernale hoc monstrum longè à se projecit : *MARIA Virgo*, ait Origenes, *neque persuasione serpentis decepta est, neque ejus afflatibus infecta*, non enim idonea Mater DEI fuisset, si aliquando peccasset, quia honor parentum in prolem redundat, juxta illud : *Gloria filiorum patres eorum.*

1. Reg. 5. 3. Orig. hom 1. in diverf. Prov. 17. 6.

Num. 17. 8. S. Bernh. Serm. in exp. 12. Apoc.

5. Sola Virga Aaronis in tabernaculo floruit, cæteris omnibus siccis & aridis permanentibus : *Invenit germinasse virgam Aaronis, & turgentibus gemmis eruperant flores.* Virga hæc incontaminata DEI Genitrix fuit : *Hæc Sacerdotalis virga*, ait Mellifluus, *dum sine radice floruit &c.*

Sola illa Oliva ex cæteris arboribus in universali diluvio intacta permansit, ex qua columba florentem surculum decerpsit : *Venit ad eum ad vesperam, portans ramum olivæ virentibus foliis.* Oliva hæc immaculata Virgo fuit : *Oliva speciosa in campis*, ubi noxa originalis, quasi diluvium universum terrarum orbem devastavit, sola illa Oliva mystica intacta permansit : *Hnic olivæ ramo*, ait Cajetanus, *id est MARIÆ diluvium nocere non potuit &c.*

Gen. 8. 11. Eccli. 24. 19. Cajet. cit. à Fin. & in vest Spirit.

Sola illa arca Noëmica in communi cataclysmo indemnis & illæsa servata est, unde lemma : *Communis discriminis expers*; B. Virgo, ait Chrysippus, *Arca est, cujus architectus & incola erat ipse DEUS*, non ergo decebat, ut & illa in hoc universali originalis peccati diluvio periret, quia *facta est sicut navis institoris, de longè portans panem suum*; supra quod Eminentissimus Sfondrati : *Navis, hoc est, Mater : Insti-*

Gen. 7. 23. Chrysip. orat. de Virg. Prov. 31. 14. Sfondrati in Innocent. Vindicata.

Institoris, hoc est, Redemptoris; de longè, hoc est, de cœlo; portans, hoc est, utero gestans; panem, hoc est DEUM; hæc inter tot naves & animas, quæ hoc mare percurrunt, sola scopulum peccati effugit, ad quem reliquæ omnes naufragium fecerunt.

Sola illa terra Sacerdotalis in Ægypto, fame orbem universum premente, à communi laicorum onere ac tributo semper immunis & exempta permansit: *Emit igitur Joseph omnem terram Ægypti, vendentibus singulis possessiones suas præ magnitudine famis, præter terram Sacerdotum.* Gen. 47. 22. B. Virgo terra illa benedicta & Sacerdotalis extitit ab omni tributo peccati, tum actualis tum originalis immunis: *Tempore*, ait Antonius de Rampelogis, *quo fuit in mundo egestas gratiæ, omnis humana creatura tributaria fuit peccato exceptâ Matre Sacerdotis Magni, quæ ex divino privilegio libera fuit &c.* Ant. de Ramp. in fig. Bibl. f. 452.

Solus ille Lectulus Sapientissimi Salomonis, ne vel minimâ contaminaretur sorde, singulari curâ & studio à fortissimis servatus est: *En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis.* Cant. 3. 7. Supra quod Richardus à S. Laurentio: *Per lectulum Salomonis anima MARIÆ significatur, in qua Beata Trinitas quievit &c.* quem floridum lectulum non sexaginta tantùm, sed & innumeri fortissimorum cœlestium Spirituum custodiebant, ne levissimâ labe conspurcaretur: *Decebat*, subintrat hîc S. Ambrosius, *ut Christi conceptio de Matre purissima fieret; nempe decens erat, ut eâ puritate, quâ major sub DEO nequit intelligi, Virgo illa niteret &c.* Rich. à S. Laur. lib. 20. S. Ambr. lib. 1. de conceptu virginali cap. 18.

De solo illo Throno, à Sapientissimo Rege Salomone ex ebore candidissimo & auro mundissimo præparato dicitur: *Non est factum tale opus in universis regnis.* 3. Reg. 10. 20. Thronus hic B. Virginem ac DEI Matrem dignissimam præsignavit, quem sibi Christus, *qui plus est quàm Salomon*, elegit, cui mystico throno pro lemmate inscribes: *Uni*; vel *Soli DEO.* Matth. 12. 42. Audi & S. Antonium Paduanum: *Tale opus*, inquit, *non fuit factum in universis regnis, quia nec primam similem visa est, nec habere sequentem.* S. Ant. Pad. Dom. 5 post Trinit.

6. O purissima Virgo, quis has veritates attentâ mente considerans, non tibi ex animo gratuletur, quòd DEUS SS. COR tuum solum ac unicum ex omnium mortalium cordibus elegerit ab omni

peç-

peccati sorde immune, ac tanto Filio, orbísque Redemptore dignissimum habitaculum? *Nihil tibi Domina æquale*, meritò exclamat D. Anselmus, *nihil comparabile, omne quod est, aut supra te, aut infra te est, supra te est solus DEUS, infra te omne illud, quod DEUS non est.*

S. Anselm. de Concept. V. M.

Quid igitur superest Mariani Cultores, nisi ut purissimam hanc Virginem, supra omnes puras creaturas à DEO benedictam, debito, quo possumus, amore, cultu ac veneratione prosequamur? Si hæc SS. Deipara speculum est absque macula, cur non intuemur hoc mundissimum speculum, ut maculas cordis nostri emundemus? Si omnium cordium afflictorum est solatium, cur non hoc calamitoso tempore ad illam confugimus? Si abyssus gratiarum est, cur nullam gratiam per illud SS. COR MARIÆ à DEO flagitamus? Si ager plenus est, cui benedixit Dominus, cur abinde benedictionem non quærimus? O miseri mortales! *Accedite, & illuminamini, & facies vestræ non confundentur.* O quàm bene Hugo de S. Victore: *Si accedam*, inquit, *ad judicium, & Matrem misericordiæ habuero in causa mea, quis Judicem denegabit propitium?* An non illam Angelus gratiâ plenam pronuntiavit? ergo & nobis misellis poterit gratiam aliquam à pientissimo Numine impetrare, aliàs non esset plena gratiæ; discamus proinde pro coronide hujus considerationis à Venerabili P. Spinola Soc. JESU Sacerdote dignissimo & famâ Sanctitatis notissimo, qui ita DEUM orare solebat: *Domine per COR Beatissimæ Virginis da mihi gratiam, ut nunquam te peccato aliquo offendam, sed semper voluntatem tuam impleam.* O utinam, ô utinam & mihi & tibi obtingat hæc gratia!

Psal. 33. 6.

Hug. de S. Vict. de Laud. B. V.

Casp. Tausch. de Mat. Dol. l. 3. prax. 17.

CON-

CONSIDERATIO III.

Dolorosa Virgo, quia dolorosa, non ab originali tantùm, sed etiam ab omni actuali labe immunissima.

Erit autem sanguis vobis in Signum.
Exod. 12. 13.

1. OBstupesco, quoties mecum attentiore mentis oculo considero, quòd olim summus legislator DEUS Hebræorum domorum postes voluerit sanguine agni immaculati, tempore Paschali immolati, aspergi, ne ab Angelo vastatore eorum primogenita occiderentur : *Erit autem sanguis vobis in signum in ædibus, in quibus eritis ; & videbo sanguinem, & transibo vos : nec erit in vobis plaga disperdens, quando percussero terram Ægypti.* Ad quid, obsecro, hic sanguis per modum crucis (pro- *Exod. 12. 13*

ut observant SS. Patres) utrique posti & superliminari ostij aspersus? & quomodo cruor ille tessera esse poterat salutis? an Angelus vastator hoc fortasse corporeo indigebat signo? Minimè, quia Angelus erat & quidem bonus, prout rectè monet Cornelius, ideò per se satis viderat, quænam ædes Israëlitarum, & quænam Ægyptiorum erant habitacula.

Observa hîc, prudens Lector! peculiare mysterium. Sanguis ille Agni per modum crucis in superliminaribus portarum aspersus elegantissimus typus fuit divini illius cruoris, quem Divinus ille Agnus in ara Crucis pro salute universorum, & in copiosam animarum redemptionem erat profusurus, per quem sanguinem ab ira ventura & à morte perpetua misericorditer liberati sumus: *Lavit nos à peccatis nostris in sanguine suo.* Ex qua pulcherrima figura hoc nunc formo argumentum: Si cruor ille agni typici in porta aspersus primogenita quondam Israëlitarum à morte conservavit immunia, quantò magis divinus ille Sanguis immaculati Agni JESU Christi in cruce & passione sparsus à morte & ab omni peccati labe præservavit immunem Dolorosam Virginem & Sanctissimam Deiparentem MARIAM, quam Spiritus Sanctus nominat *Primogenitam omnium creaturarum*, & in alio loco: *Ab æterno ordinata sum, & ex antiquis antequàm terra fieret; nondum erant abyssi, & ego jam concepta eram &c.* Proinde meritò huic portæ semper clausæ, de qua Ezechiel vaticinatus est: *Porta hæc clausa erit: non aperietur; quoniam Dominus Deus Israël ingressus est per eam*, rectè pro lemmate inscribere possumus:

Apoc. 1. 5.
Eccli. 24. 5.
Prov. 8. 23.
Ezech. 44. 2.

Signatur, ne perdatur.

Hîc velim, cogitationem tuam figas, prudens Lector! Si enim Salomon tam peculiari amoris & honoris significatione excepit matrem suam Bersabæam: *Et surrexit Rex in occursum ejus, adoravitque eam, & sedit super thronum suum; positúsque est thronus matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus.* Quo honore existimas, quòd ipse DEI Filius, qui plus est quàm Salomon, SS. Matrem suam in mundum ingredientem exceperit? an non pari ratione ipsi dixit: *Pete Mater mea, neque enim fas est, ut avertam faciem tuam &c.* Sed longè ab electissima sua Matre faciem suam avertisset, si eam permisisset aliquando diabolo per peccatum fuisse subditam, DEO summè odibilem, & æternæ damnationi vel ad tempus subjectam; quid enim apud cælestes illos Spiritus magis infame esse potest, quàm peccatum, ac præsertim mortale, quale & originale est? audi S. Vincentium Ferrerium ex Sacra D. Dominici familia nobile

3. Reg. 2. 19.

ac

ac fulgentissimum sidus, qui illa verba: *Fiat lux* ex Genesis primo mutuata, eleganter ad immaculatam B. V. MARIÆ conceptionem accomodat: *Non credatis*, inquit, *quia* (lux) *fuerit sicut in nobis, qui in peccatis concipimur: sed statim ac anima fuit creata, fuit sanctificata, & statim Angeli in cœlo celebrârunt festum conceptionis &c.* *S. Vinc. Ferr. in Serm 2. de Nat. Virg.*

2. De Jeremia Propheta referunt Sacræ Paginæ, quòd aliquando à DEO jussus fuerit, ut ad domum figuli se conferret, ejúsque opera ac figmenta oculo attentiore considerarer: *Descende in domum figuli.* Contigit, ut figulus opus suum super rotam & stellam faceret, illud in vas debitum formando ac complanando; & ecce dum sedulò operi incumbitur, subitò inter manus artificis vas illud luteum confringitur, & in partes dissolvitur, quòd lutum nihilosecius figulus de terra colligens in novam formam redegit, & inde *vas in honorem*, ac priore longè excellentius confecit: *Conversúsque fecit illud vas alterum, sicut placuerat in oculis ejus.* *Jerem. 18. 2.*

Adverte anime mi! per vas primum illius figuli tam citò confractum rectè Eva omnium mortalium parens prima intelligitur ex luto terræ & costa Adami à DEO summo artifice formata, quod tamen vas mox in ortu suo ex insidijs diaboli & infernalis serpentis lugendum in modum per peccatum contritum, atque dissipatum est: *Facta est tanquam vas perditum*; per secundum autem vas à DEO fabricatore longè excellentiore modo formatum subaudiri debet SS. Deipara, & incontaminata semper Virgo MARIA, ab omni peccato originali & actuali per merita Sanguinis Christi antecedenter illi applicata semper immunis, quæ licet secundùm carnem, teste B. Petro Damiano, ex eadem lutea Adami massa sit formata, maculas tamen Adæ non admisit; ea propter à Spiritu S. hoc insigni elogio exornata fuit: *Vas admirabile, opus Excelsi*; & à S. Andrea Apostolo Terra nunquam maledicta, de qua secundus & melior Adam à Spiritu S. formatus est: *Sicut primus Adam*, inquit, *formatus fuit ex terra, antequam esset maledicta: ita secundus formatus est ex terra virginea nunquam maledicta*; unde non incongruè Poëta: *Psal. 30. 13.* *B. Dam. Ser. de Assumpt. B. V.* *Eccli. 43. 2.* *Salazar c. 42. fol. 357.*

Fœmina vas luteum est, ex omnibus una MARIA
Eruta Virgo luto est, sed tamen absque luto.

3. Progrediamur ulteriùs. Inter alia divinæ potentiæ admirabilia non postremum sibi locum vendicat columna illa, quæ populum Israëliticum per desertum ac mare Rubrum modo prorsùs stupendo

in Palestinam traduxit. Erat autem hæc columna interdiu ad instar nubis, Hebræorum castra inumbrans, & cùm incederent, à gravi æstu defendens; de noctu verò tantum luminis submINIstravit, ut universum exercitum undequaque illuminaret, & omnibus in tentorijs exi-
Exod. 13 22. stentibus in medijs tenebris pro luce inserviret: *Nequaquam defuit columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem.*

Quod olim Hebræis hæc columna nubis & ignis, hoc nobis Christicolis est Dolorosa & immaculata Virgo MARIA; columna ignis fuit, in medijs tenebris mirè refulgens, quando sine ulla peccati originalis labe (quæ tamen tenebræ omne genus humanum comprehenderunt) sola per divinam gratiam, mirabiliter eam præservantem, concepta, & in lucem nata est, cui mysticæ & igneæ columnæ rectè pro
Joan. 1. 5. epigrapha inscribes: *In tenebris lucet*; vel illud S. Joannis: *Et tenebræ eam non comprehenderunt*; columna verò nubis tunc potissimùm extitit, quando à moriente in cruce Filio in Matrem nobis commendata est: *Ecce Mater tua*, ex quo tempore hæc mystica nubes devotos sibi clientes mirè inumbrare, protegere, atque ab æstu iræ divinæ defendere cæpit, proinde rectè S. Epiphanius hanc Dolorosam Virginem
S. Epiph. orat. de laud. de B. V. appellat *Nubem cœlestem imbrem demittens, quô terra irrigatur.*

4. O pientissima Virgo! quid ulterius dicam de te? In magnificentissimo illo sapientissimi Regis Solimæi templo, dum ædificaretur,
3. Reg. 6. 7. nullus malleorum ictus, *securis & omne ferramentum non sunt audita.*
S. Ildeph. de B. V. c. 10. Per hoc templum, subintrat hîc S. Ildephonsus, unicum Factoris sui templum MARIA præsignata est, quod nullis peccati originalis, aut actualis, vel venialis ictibus fuit subjectum.

In levitico quondam DEUS sanxit, ut victima prorsùs immaculata sibi offerretur: *Masculum immaculatum offeret &c.* Quomodo
Levit. 1. 3. ergo poterat Beatissima Virgo, quæ se ipsam in Filio suo in monte Calvario DEO T. O. M. in vivam præsentavit victimam, aliquâ peccati lue esse commaculata?

Nabuchodonosor Rex selectissimos sibi elegit pueros, *in quibus*
Dan. 1. 4. *nulla esset macula, decoros formâ, & eruditos in omni sapientia*, ut quotidie coram se adstarent, & Majestati regiæ inservirent. Et DEUS sibi elegisset Matrem aliquâ peccati sorde fædatam? absit, absit; hæc enim ignominia redundasset in Filium.

Assuero potentissimo Persarum Regi ex universis amplissimi regni sui provincijs fuerunt quæsitæ speciosissimæ puellæ ac virgines, inter quas

quas sola placuit Hebræa Esther, *quia erat pulchra nimis & decora facie.* Et DEUS *Rex regum & Dominus Dominantium* sibi talem selegisset Matrem peccati aliquando cæno conspurcatam? quæ conventio lucis & umbræ? *Esther. 2, 7. Apoc. 19, 16.*

Ros cœlestis in solum vellus Gedeonis descendit: *Ros in solo vellere*, dum interim universa terra sicca permansit. Supra quod pereleganter S. Doctor Mellifluus: *Beatam Virginem*, inquit, *Gedeonis vellus, dum in medio siccæ aream maduit, præsignavit*, dum mortales omnes hoc singulari gratiæ rore erant privati, ita quidem, ut prius peccati hæreditarij lue inficerentur, antequam nascerentur in lucem, hæc sola rore gratiæ à Spiritu S. præventa est: *Ros in solo vellere.* *Judic. 6, 37. S. Bernh. Serm. in c. 12. Apoc.*

Cùm Sennacherib Rex Assyriorum, vastatâ Ægypto & Asiâ universâ depopulatâ, urbem Solymæam formidabili obsideret exercitu, Dominus per Isaiam Regi Ezechiæ respondit: *Civitatem hanc non ingredietur: protegam urbem hanc, & salvabo eam propter me.* Et nunquid B. Virgo civitas DEI est, de qua gloriosa dicta sunt? ita Doctorum Phœnix S. Augustinus, & à B. Petro Damiano appellatur *Civitas vivens Regis exercituum, & civitas refugij*; non ergo decuit, ut hostis infernalis hanc Civitatem DEI ingrederetur, & per aliquod peccatum in suam redigeret potestatem: *Salvabo eam propter me.* *4. Reg. 19. 34. S. Aug. l. 7. de Civit. c. 6. B. Pet. Dam. de dormit. B. V.*

Michaël & Angeli boni draconem illum magnum *vicerunt propter sanguinem Agni, & propter verbum testimonij sui.* Quid ergo dicemus de Matre DEI & Regina Angelorum? an non idem sanguis Agni, ac dilectissimi Filij sui ab ea omnem in Adamo lapsum longissimè avertit: *Attende Seraphim*, ait B. Petrus Damianus, *& videbis, quidquid majus est, minus esse Virgine, solúmque Opificem opus istud supergredi?* *Apoc. 12, 11. B. Pet. Dam. Ser. de annunt.*

5. Ad stabiliendam istam verissimam (ut ita dicam) veritatem revocate in memoriam admirandum illum salutationis modum, quo Gabriel Archangelus hanc Sacratissimam Virginem mox DEI Genitricem futuram salutârit: *Ave*, inquiebat, *gratiâ plena, Dominus tecum &c.* Cur dixit AVE & non SALVE? nunquid prorsùs idem videntur significare *Salve* & *Ave*? an non universa Ecclesia Sanctissimam hanc cœli, terræque Reginam per ly *Salve* salutat: *Salve Regina*? *Luc. 1, 28.*

Adverte Lector Mariane! hîc singulare mysterium. AVE, subintrat hîc Eminentissimus Hugo Cardinalis, idem sibi vult, quàm A-VE, id est *sine væ*; ubi totum humanum genus huic communi væ in contrahendo peccato originali erat obnoxium, hæc Sola pretiosissima *Hugo Card. cit. à Fineti in reflex. spir.*

sima Virgo non per naturam sed per gratiam, non de condigno sed de congruo sine ullo væ, ac sine ullius noxæ originalis aut actualis labe permansit: *Cunctis*, ait prædictus Cardinalis, *qui foris sunt, dicetur væ, væ sed MARIÆ dicitur in conclavi AVE*; & sicut AVE, si litteras retro legas, nomen EVA monstrat, sic quod *Eva* destruxit, hoc *Ave* reparavit, qua propter non inconcinnè Poëta:

Pandit AVE angelicum, quod quondam clauserat EVA,
Facta etenim porta est Virgo MARIA poli.

6. Plura si desideras hujus immunitatis testimonia, accipe. Cùm tributum à telonarijs Cæsaris Tiberij in civitate Capharnaum à Christo Domino exigeretur, mitissimus Servator ad Petrum se convertit, eique insinuavit, tributum non à filijs, sed ab alienis exigendum; & subjunxit: *Ergo liberi sunt filij*? Peccatum originale tributum est, cui subjacent mortales universi: *Eramus naturâ filij iræ*; sed MARIA est *Filia principis*, adeóque libera ab ulla pensione aut onere, *quia filia Principis erat*, ait Carthagena; Imperator enim eadem privilegiâ tribuit Augustæ, quæ & ipse habet; quantò ergo magis DEUS & Homo Christus SS. Matri suæ, quam per sacratissimam passionem suam ab omni peccati tributo præservavit?

Matth. 17. 25. *Ephes 2. 3.* *Cant. 7. 1.* *Jo. Carth. l. 1. hom. 9.*

Exod. 3. 3. Moysi oves Jethro pascenti apparuit DEUS in flamma ignis in medio rubi, ardentis quidem, sed incombusti: *Per rubum incombustum*, ait Ecclesia, *conservatam agnovimus tuam laudabilem virginitatem DEI Genitrix*; ubi omnes homines inustum stigma ab igne originalis noxæ sentiebant, solùm beatissima anima Dolorosæ Virginis adinstar rubi illæsa servata est, cur? quia Dominus erat in rubo; *Dominus autem in rubo*, subintrat hîc Cornelius, *est Christus in cruce.*

Matth. 7. 16. Subjungamus plura argumenta. Et quis ignorat, quod Veritas asserit: *A fructibus eorum cognoscetis eos. Nunquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus? sic omnis arbor bona fructus bonos facit, mala autem arbor malos fructus facit: non potest arbor bona malos fructus facere, neque arbor mala bonos fructus facere.* Si ergo Christus Dominus benedictus fructus MARIÆ est, quomodo arbor illa aliquando maledicta esse poterat? si Angelos & protoparentes nostros creavit in gratia, quantò magis decebat, ut Regina Angelorum & Domina totius universi à primo animationis instanti sine ulla labe crearetur? Juvat hîc audire Hugonem de S. Victore: *In cœlo*, inquit, *qualis Pater, talis Filius. In cœlo imago Patris, in terra imitator Matris. Talis ergo Agnus,*

Hugo de S. Vict. Apoc. de Verb. in. tam, c. 2.

qualis

qualis Mater Agni; ex mundis mundus: Non enim potuit arbor bona malum fructum facere, quoniam omnis arbor ex fructu ſuo cognoſcitur. Et tandem concludit Hugo: *Radix integra, ramus incorruptus.*

7. Ex quibus hactenus in medium productis argumentis prudens Lector colliges, quòd quidem venator ille tartareus rete inevitabile omnibus Adami filijs retenderit, ut & SS. Deiparam viâ naturæ concepti comprehenderet, ſed hîc verificatum fuit illud Regij Vatis: *Cadent in retiaculo ejus peccatores: ſingulariter ſum ego, donec tranſeam,* Pſal. 40, 12. Ita ô Dolorosa Virgo! ô benedicta inventrix gratiæ! inter mortales omnes tu ſola tranſiſti hoc rete, ſola, inquam, quia Mater Dolorosa eras deſignata talis ac tanti Filij, olim pro ſalute univerſorum crucifigendi, qui te per merita ſuæ paſſionis præſervavit immunem.

Et quid dubitas adhuc? ille, qui liberavit Jonam à cete & de profundo maris; ille, qui Tres Pueros in camino ignis ardentis ſervavit illæſos; ille, qui Danielem de lacu rugientium, Davidem de laqueo venantium, Suſannam de morte, Iſraëlitas à jugo Pharaonis, Ezechiam de gladio, Sennacherib, Jobum à flagellis diaboli eripuit; ille, inquam, talis ac tantus, tam immenſus, tam potens non liberaſſet à dæmonis captivitate & peccati hæreditarij ſervitute ipſam ſuam SS. Matrem? aut potuit, aut noluit, quid dicis?

8. Vis aliqua Symbola & Emblemata de hac immunitate Doloroſæ Matris? Cupreſſum pinge cum inſcripto: *Incorrupta viret*; Speculum, ante cujus conſpectum baſiliſcus occiſus jacet cum lemmate: *Candore peremptus*; Stellam Polarem: *Non occidit una*; Laurum à fulminis ictu immunem: *Non læditur una*; Cygnum in medio aquarum non tinctum aut madefactum: *Non tingor ab unda*; Avem paradiſiacam rectà ad cœlum volantem; *Nihil coinquinatum*; Pyramidem perpendiculariter à ſole percuſſam: *Umbræ neſcia*; Aurum: *Rubiginis expers*; Criſtallum: *Candor illæſus*; Adamantem: *Sine umbra*; Carbunculum: *Emicat unus*; Lilium ſeu roſam inter ſpinas: *Innoxia floret*; Margaritam in concha: *Cœleſtis origo*; Nivem recèns cadentem: *Meus eſt ab origine candor*; Triticum in agro ſeminatum: *Pura geneſis*; Olympum inter nubes caput condentem: *Supereminet omnes &c.* Ita eſt, ô Beatiſſima, ſed & Doloroſiſſima Virgo! Superemines omnes, quotquot fuerunt, quotquot ſunt, quotquot erunt mortales: *Beata Virgo*, inquit Angelicus, *ex hoc, quod eſt Mater DEI, habet quandam dignitatem infinitam ex bono infinito, quod eſt* S. Thom. Aq. 1. p. q. 25. a. 6.

est DEUS: & ex hac parte non potest aliquid fieri melius, sicut non potest esse aliquid melius DEO.

Hîc stans delibera, quisquis es, Candide Lector! quo amore & honore, quo cultu ac reverentiâ impostetum tantam DEI omnipotentis Matrem ac Dominam tuam prosequaris, de qua recenset S. Vincentius Ferrerius, quòd eam primo conceptionis momento omnes Angeli summâ veneratione coluerint, atque ei faustissimum in mundum adventum gratulati sint. Fac tu similiter, & horum exemplo excitatus paria ei defer obsequia. Amat autem hæc pientissima Virgo magis virtutum suarum strenuos imitatores, quàm vanos laudatores: *Agnoscit Virgo*, ait Mellifluus, *& diligit diligentes se, & prope est in veritate invocantibus se, præsertim ijs, quos videt conformes sibi factos in castitate & humilitate.* Ille hanc SS. Virginem Matrem compellare non meretur, qui est degener filius, neque virtutum ejus æmulator: *Si filij Abrahæ estis, opera Abrahæ facite*; ita quondam perstringebat Christus discobolos Judæos, qui se Abrahæ filios plenis buccis & buccinis gloriabantur, & tamen opera Abrahæ minimè faciebant, neque virtutes ejus, ut genuini filij sectabantur. Ita Sodalis ille, ac Cliens Marianus frustra sibi de purissimæ hujus Matris patrocinio blanditur, qui licet Officium de Immaculata ejus Conceptione recitet, MARIAM nominet, prædicet, festa ejus colat, in profesto jejunet &c., si hujus Dolorosæ Matris virtutes non saragit saltem pro possibili imitari: *Inspice, & fac secundùm exemplar*, quod tibi à B.V. & Matre Dolorosa à primo animationis instanti usque ad vitæ terminum monstratum est.

& Vinc. Ferr. cit. à P. Barry 8. Decemb.

S. Bernh. in Serm. super Salv. Reg.

Jo. 8. 39.

Exod. 25. 40.

CON-

CONSIDERATIO IV.

Dolorosa Virgo in aurora, & juxta piscinam probaticam (futuræ passionis typum) in lucem nascitur.

Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens? Cant. 6. 9.

1. MUltis, variisque plagis contumacem quondam ac rebellem Ægyptum flagellavit DEUS justus scelerum & sceleratorum vindex, inter quas plagas non minima fuit caliginosa illa nox, ac densissimæ tenebræ, quibus universa Tellus Niliaca per triduum affligebatur: *Extenditque Moyses manum suam in cœlum, & factæ sunt tenebræ horribiles in universa terra Ægypti tribus diebus; nemo vidit fratrem suum, nec movit se de loco, ubi erat &c.* Exod. 10. 22.

Advertè: talis rerum facies, mundique ſtatus extitit, antequam VERBUM incarnaretur, ubique tunc erant tenebræ peccatorum, & ſervitus idolorum, ac ignorantiæ legum tenebant populos: *Et tenebræ erant ſuper faciem abyſſi*; tunc verificabatur illud Oſeæ Prophetæ: *Maledictum & mendacium, & homicidium & furtum & adulterium inundaverunt, & ſanguis ſanguinem tetigit &c.* Tunc nulli in cœlo adhuc erant Beati, nulli in mundo Juſti, vel admodùm pauci, ſed omnes ſedebant in tenebris & in umbra mortis, quia *cor eorum non erat rectum cum DEO, nec fideles habitiſunt in teſtamento ejus.*

Gen. 1. 2
Oſee. 4. 2.
Pſ 77. 37.

Sed DEO. T. O. M. ſint laudes infinitæ, ubi poſt hanc longam & caliginoſam noctem (hoc eſt poſt quatuor millia annorum à creatione mundi) tandem illuxit B. Virginis MARIÆ ortus, tunc mundo immundo prima lux & optata cœli aurora oriri viſa eſt, quæ Solem juſtitiæ, qui eſt Chriſtus DEUS, brevi venturum, & per Sanguinem ſuum in cruce mundum deperditum redempturum prænuntiaret; in quem finem pro Symbolo noſtro auroram rorantem (quia aurora à rore nomen habet) ſtatuimus cum lemmate:

Aurora ab lacrymis.

Lacrymæ enim SS. Parentum & SS. Patrum hanc SS. Deiparam impetrârunt.

2. Nata eſt autem hæc SS. Deipara ſub tempus primæ auroræ juxta Piſcinam Probaticam in Jeruſalem, quæ tunc à SS. Parentibus nomen accepit MARIA; ſingula innuunt aliquid, attentum te eſſe cupio. Cùm quondam gens Hebræorum ob crudele edictum impij Amani jam jam ad necem & interitum venundata mærore & angore penè conficeretur, & quaſi ſemimortua ſupremam lanienæ ſuæ diem expectaret; ecce ſubitò illi in hac caliginoſa nocte nova lux & fida dux in mediis tribulationum tenebris affulſit, dum DEUS cor Eſther Reginæ commovit, ut ad Aſſuerum, potentiſſimum Perſarum Regem ingrederetur, à quo non duntaxat veniam ſuæ genti obtinuit, ſed & ut litteræ omnes de mactandis Judæis in Suſam & alijs in locis revocarentur; ad quod Scriptura ſubjungit: *Judæis autem nova lux oriri viſa eſt, gaudium, honor & tripudium apud omnes populos, urbes atque provincias.*

B. Pet. Dam. Serm. de Aſſumpt.
S. Damaſc. 4. de fide. c. 15.
Eſther. 8. 16.

Mittamus umbras; an non univerſum genus humanum miſerrimè in tenebris peccatorum per tot ſæcula oberrans, jam jam ad mortem æternam erat à Divina Nemeſi deſtinatum? litteræ, quibus ad ſempi-

ternæ damnationis barathrum à Divino Consistorio erat condemnatum, jam erant exaratæ, & vivâ voce per Prophetas publicatæ: *Anima, quæ peccaverit, ipsa morietur &c.* Et quis tum temporum intervallo non erat in peccatis? Vatem Jessæum consule: *Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum*; quid ergo in re tantoperè desperata consilij? O miram pientissimi Numinis clementiam! Nascitur tandem sub sideris antelucani & auroræ tempus die 8. Septembris tot SS. Patrum & piarum mentium votis summè exoptata Virgo, ac tanto orbis Redemptore digna Mater, quæ Solem Justitiæ præcurrens, cœlo & mundo gaudium annuntiavit universo; ubi adimpletum fuit, quod de Regina Esther quondam prædicatum est: *Nova lux oriri visa est, gaudium & honor & tripudium apud omnes populos, urbes atque provincias.* *Ezech. 18. 4.* *Psal. 13. 3.* *Esth. 8 16.*

3. Hanc sacratissimæ Deiparentis natalem prævidit Elias Prophetarum zelosissimus sub umbra illius nubeculæ super mare Mediterraneũ post tam diuturnam terræ siccitatem exurgentis: *Ecce nubecula parva, quasi vestigium hominis ascendebat de mari.* Hanc diem revelavit DEUS servo suo Abrahamo: *Abraham pater vester exultavit, ut videret diem meum: vidit, & gavisus est.* Eandem David Israëlitarum Rex sub typo Arcæ fœderis agnovit; proin totis viribus, & insolito gaudio perfusus coram eadem arca saltavit: *Et David saltavit totis viribus ante Dominum*; supra quod S. Ambrosius: *David elatus gaudio in salutationem prorumpit, providebat enim in spiritu MARIAM de germino suo nasciturum.* Hanc & cœlestes illi Spiritus sub typo nascentis auroræ prævidebant, unde admirabundi occlamabant: *Quæ est ista, quæ progreditur quasi aurora consurgens?* supra quod pereleganter Rupertus Abbas: *Quando nata es, inquit, ô Beata Virgo, tunc vera nobis aurora surrexit, aurora prænuntia diei sempiternæ; quia sicut aurora quotidiana finis præteritæ noctis est, & initium diei sequentis, sic nativitas tua, nativitas ex semine Abrahæ, clara ex stirpe David, ad quos cum juramento DEI facta est repromissio benedictionis, finis dolorum, & consolationis fuit initium, finis tristitiæ, & lætitiæ nobis extitit principium.* *Jo. Ep. Hierosol. de Instit. Mon.* *3. Reg. 18.* *44.* *Jo. 8. 56.* *2. Reg. 6. 14.* *S. Ambr. Serm. 80.* *Cant. 6. 9.* *Rup. Abb. in hunc loc.* *Cant.*

4. O mortales omnes gaudete; hac die nata est fortis illa Mulier, quæ venenosum callidi serpentis caput conteret: *Ipsa conteret caput tuum.* Hac die vinea illa uberrima ex Anna pullulavit, quæ uvam proferet suavissimam, botrúmque illum Cypri dulcissimum, pro mundi salute in torculari crucis calcandum. Hac die plantatus est ille *Gen. 3 15.* *S. Jo. Damasc. orat. 1. de Nat. B. V.*

le hortus paradisi, in quo collocandus erat novus & innocentissimus Adam Secundus: *Plantaverat autem Dominus DEUS paradisum voluptatis à principio, in quo posuit hominem, quem formaverat.* Supra quod Sanctus Proclus: *Hæc est secundi Adami paradisus*; & Mellifluus: *Hortus planè delitiarum MARIA est.* Hac die præparatus erat pretiosissimus ille lectulus, quem sexaginta ex fortissimis ambiebant, in quo pacificus ille Salomon, imò qui plus est, quàm Salomon, Christus JESUS, Dominus ac DEUS noster per novem mensium spatium quiescet: *En lectulum Salomonis.* Hac die parata est illa fiscella scirpea, in qua Mysticus ille Moyses aquis tribulationum hujus mundi expositus servaret: *Sumpsit fiscellam scirpeam, & linivit eam bitumine ac pice: posuitque intus infantulum, & exposuit eum in carecto ripæ fluminis*; supra quod D. Ambrosius: *Per fiscellam scirpeam Beata Virgo MARIA designata est, Moyses Christum figurabat &c.* Hac denique die excultus est ille ager benedictionis, ex quo efflorescet granum illud electum, & frumentum Electorum in salutem animarum in cruce mortificandum: *Ipse Dominus JESUS*, ait S. Augustinus, *erat granum mortificandum, & multiplicandum: mortificandum infidelitate Judæorum, multiplicandum fide populorum &c.* O felicissimum natalem Virginis! Pharao Ægyptiorum Rex in veteri testamento, & Herodes in novo diem suum Natalem magna cum festivitate celebrasse dicuntur; verùm utérque hanc sui natalitij diei festivitatem profusione humani sanguinis cruentavit, dum ille Præpositum pistorum, hic Sanctum Joannem, Domini Præcursorem, in carcere obtruncavit; pereant illorum dies natales, qui ad exitium aliorum & ad interitum animarum nati sunt, meliùs enim erat, si nati non fuissent; sed tua *Nativitas ò DEI Genitrix Virgo, gaudium annuntiavit universo mundo: ex te enim ortus est Sol justitiæ, Christus DEUS noster, qui solvens maledictionem, dedit nobis benedictionem, & confundens mortem, donavit nobis vitam sempiternam.*

Gen. 2 8. — *S. Proclus in Gen. 1.* — *S. Bernh. Serm. 2. de Nat.* — *Cant. 3 7.* — *Exod. 2. 3.* — *S. Ambr. in c. 6. Apoc.* — *S Aug. tract. 51. in Joan.* — *Gen. 40. 20.* — *Marc. 6. 21.* — *Eccles. in Offic.*

Hinc nullatenus dubitandum, quia jam tunc in cunis SS. Angeli hanc designatam Deiparentem, ut Reginam suam, & cœlestium ruinarum instauratricem peculiari honore venerati sint. Cura & tu Mariane Lector, in te excitare grandem hujus SS. DEI Genitricis existimationem, eámque pro viribus ama, & cole, dum jam tunc accelerato rationis usu DEUM perfectè agnoscebat, & ardentissimè amabat; imò jam tunc (prout piè observat Venerandus P. Ambrosius Spinola) pro nobis DEUM deprecabatur, atque in illis cunis offerebat lacrymas,

S. Ambros. Spinola in Med. die 11. Septembr.

&

& deflebat noſtra peccata, dum divinitus edocta Verbum æternum in mundum venturum cognovit, & aſſumptâ naturâ humanâ, per paſſionem ſuam, crucem & mortem genus humanum, peccato perditum, redempturum; quibus conſiderandis conſideratis, prudenti Lectori abundè patet, jam tunc in cunis Sacratiſſimum cor Virginis doloris gladium pertranſiſſe. Ah quantum obligati ſumus huic SS. Deiparæ! & eheu quantùm diſtat adhuc cor noſtrum ab hoc puriſſimo Corde MARIÆ, quæ concepta & nata eſt amica DEI, & filia gratiæ, nos autem filij iræ, filij gehennæ, & inimici DEI; ô quantùm oportet nos humiliari, ſi vel iſtam juſtâ lance ponderamus noſtram miſeriam!

5. Progrediamur ulteriùs. Mirabilis fuit illa lucta, quam quondam Angelus cum Jacobo Patriarcha in patenti campo habuit: *Ecce Vir luctabatur cum eo usque manè*; Tandem Angelus, ubi auroram in veſtitu deaurato, roſeiſque fulgentem capillis in nubibus cœli progredientem, conſpicatus eſt, quaſi victus à Jacobo Dimiſſionem ab eo petijt: *Dimitte me, jam enim aſcendit aurora.* Res ſtupenda: quid eſt, quòd Angelus tam feſtinum paraverit abitum, cùm auroram ſurgentem vidit? *Gen. 32. 24.*

6. Rupertus Abbas, Beatiſſimam Virginem in nativitate ſua rectè ejuſmodi auroræ aſſimilandam, de qua Angeli admirabundi decantabant: *Quæ eſt iſta, quæ progreditur quaſi aurora conſurgens?* per Angelum verò cum Jacobo per noctem colluctantem, Divinum illum magníque conſilij Angelum, Filium DEI ſubaudimus, & per Jacobum genus humanum. Colluctabantur ergo invicem DEUS & homo per plura ſæcula; luctabantur Patriarchæ & Prophetæ, cunctæque piorum animæ ferventiſſimis precibus ac deſiderijs, ut in tenebris peccatorum & in umbra mortis ſedentibus tandem lux vera, *quæ illuminat omnem hominem, venientem in hunc mundum*, id eſt, Chriſtus DEUS noſter illuceſceret. Vidit tandem DEI Filius MARIAM, velut myſticam auroram in nativitate ſua conſurgentem; quid, inquiebat ad Patrem ſuum æternum, quid moror ulteriùs in cœlo? ad quid luctor tam diu cum Jacobo, generis humani typo? eja Pater: *Dimitte me, jam enim aſcendit aurora*, hæc ſola mihi inter omnes placuit: *Deſcendam igitur, quia vidi afflictionem populi mei, & clamorem ejus audivi; deſcendam, ut liberem eum* per paſſionem meam, crucem, ſanguinem, mortem: hæc mihi ſocia vitæ, paſſionis ac redemptionis humanæ erit; jam *rutilat cœlum, tempeſtas erit*, & pluvia in cruce ſequetur *Cant. 6. 9.* *Jo. 1. 9.* *Gen. 32. 24.* *Exod. 3. 7.* *Matth. 16. 3.*

sanguinolenta, per quam mundus immundus non tam abluetur à sordibus, quàm & de novo ad ferendos bonorum operum fructus restaurabitur &c. Ex his facilè rationem erues, quare pientissima Virgo sub auroræ tempus in lucem nata sit: *SS. Deipara*, ait Azorius, *illucescente aurora nata est*; adverte: aurora aut serenum aut pluviosum indicat diem, si clara & aurea est, candidum, gratúmque præsagit diem, unde lemma: *Optatam feret illa diem*; si autem roseo spectabilis ore est, nimiúmque rubicunda, brevi in pluvias solvetur, hinc rursus lemma: *Venturos indicat imbres*, vel breviùs & meliùs: *Rubicunda procellas.* O pientissima Virgo, utrúmque per glorioſam Nativitatem tuam mundo annuntiasti, dum optatam ei diem tulisti, & simul sanguineæ tempestatis in cruce futuræ nuntia & prodroma extitisti: *Hæc est*, ait B. Petrus Damianus, *aurora, quam sequitur, imò de qua nascitur Sol justitiæ* &c.

Azor p. 2. l. 1. c. 19. q. 8.

B. Pet. Dam. Serm. 40.

6. Collige ex his anima Christiana aliquam pro te doctrinam: *Aurora*, ait B. Albertus Magnus, idem est, quàm *Aurea hora*, vel *Aura rorans*, dum non tantùm orbi in tenebris sepulto primam lucem producit, sed & fæcundissimo rore languentia terræ germina, sata & gramina, flores, hortos & campos mirè refrigerat, atque fæcundat, unde lemma: *Cœlestis vegetat liquor.* Talis *aurora*, seu *aurea hora*, vel *aura rorans* etiam Beatissima Virgo in sua glorioſissima nativitate nobis extitit, dum per eam Christus DEUS noster, quem SS. Patres per plura sæcula tot ardentibus votis ut descendentem cœli rorem desiderabant: *Rorate cœli desuper, & nubes pluant justum*, ad nos venire dignatus est, qui exinde arida mortalium corda gratiæ suæ rore mirè refrigeravit, fæcundavítque. Roga ô anime mi, & per dulcissimum COR SS. Matris ejus obsecra amantissimum Redemptorem, ut pariter cor tuum languidum, aridum ac tepidum divino gratiæ rore dignetur perfundere: *Quæramus gratiam*, inquit Mellifluus, *& per MARIAM quæramus, quia quod quærit invenit, & frustrari non potest.*

B. Alb. M. l. 7. de laud. Deip. c. 7.

Isa. 45. 8.

S. Bernh. in Serm. de Nat.

Ad conspectum auroræ volucres cœli, quasi de novo redivivæ mirè exultare, DEúmque creatorem suum concordibus laudare vocibus solent; econtrà noxiæ bestiæ, de nocte ad rapinas & cædes excurrentes, & lucifugæ noctuæ ad ortum illius primæ lucis tremulæ aufugiunt, obscurásque in sylvis repetunt latebras, proinde huic auroræ non incongruè iterum pro lemmate inscribes: *Illuminat, & eliminat.*

minat. MARIA recèns nata hæc myſtica & lucida aurora fuit, dum auream reduxit ætatem, ad cujus ortum mox aves cœli, hoc eſt, boni Angeli & piæ fidelium mentes mirè jubilabant; econtra noxiæ beſtiæ & turpes noctuæ, hoc eſt, maligni Spiritus, qui priùs orbi dominabantur, ad conſpectum hujus Myſticæ auroræ fugati, & in antra ſua infernalia redire coacti ſunt? & quemadmodum populus ille Iſraëliticus ad ortum auroræ, à duriſſima Ægyptiorum ſervitute à DEO liberatus, ſiccóque pede per Mare Rubrum in terram deſiderabilem traductus eſt; impio econtra tyranno Pharaone cum univerſo exercitu ſuo in profundo maris ſubmerſo; ſic per nativitatem B. Virginis, prout canit Eccleſia, *ſalus mundi credentibus apparuit*, dæmoni verò & exercitui ejus exitium ac interitus, dum hac ipsâ die Delphicum illud Apollinis ſimulacrum, ex quo hactenus dæmon ad gentiles loquebatur, horrendum edens ſonum, in conſpectu populi corruit, & ſicut quondam in caſtris Aſſyriorum in aurora *una Mulier Hebræa* (Juditham intellige) *fecit confuſionem in domo Nabuchodonoſor*; ita una Mulier Hebræa & Virago MARIA vix in lucem nata in caſtris principis tenebrarum & in domo Luciferi maximam cauſavit confuſionem; ô pientiſſima! quàm meliùs de te dicere poſſumus, quod olim de Juditha plenis faucibus prædicatum eſt: *Tu gloria Jeruſalem; tu lætitia Iſraël, tu honorificentia populi noſtri.*

Exod. 14. 24.

Jo. Patr. Jeroſol. l. de operè Monach. to. 9. Bibl. P. P.

Judith. 14. 16.

Judith. 15. 10.

Ad adventum auroræ univerſa terræ facies exhileratur: ægri, qui totâ nocte cum acerbis conflictabantur doloribus, refocillantur, ac reſpirant; pecora & jumenta læta ad paſcua ſe parant; artifex, villani & operarij ad labores ſe ſe accingunt: *Exibit homo ad opus ſuum, & ad operationem ſuam usque ad veſperum.* Verbo: ad adventum auroræ univerſa reviviſcit natura. O Bone DEUS, tu es, *qui fabricatus es auroram & ſolem*; per auroram SS. Matrem tuam, ſub tempus auroræ in lucem natam, & per Solem ejus Filium, tanquam Sponſum de thalamo Virgineo prodeuntem, agnoſcimus, quid non ſperare poſſumus ſub patrocinio tantæ Matris, quæ *Nata, Parensque* fuit?

Pſal. 103 23.

Pſal. 73. 16.

7. Nata eſt autem hæc SS. Virgo juxta S. Damaſcenum & plures alios Jeroſolymis in domo Probatica Joachim & Annæ, hoc eſt, juxta celeberrimam illam Piſcinam probaticam, *ubi jacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum, expectantium aquæ motum*; & quid, obſecro, hoc aliud præſignabat, quàm quòd mitiſſima illa Virgo & Mater DEI electa in hoc magno mundi Xenodochio futura eſſet

S. Joan. Damaſc. l. 4. de fide, c. 15. &c.

Joan. 5. 3.

esset exoptata salus infirmorum, refugium peccatorum, solatium afflictorum, & omnium languentium animarum securum asylum? sic non immeritò huic Mysticæ nostræ Piscinæ Probaticæ pro lemmate majoribus & aureis caracteribus inscribimus: AFFLICTIS SPES UNICA REBUS. O Christiani! ô miseri, ô languidi, imò & desperabundi respirate: *MARIA*, ait Doctor Mellifluus, *omnibus misericordiæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi: captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam, Angelus lætitiam, denique tota Trinitas gloriam, Filij Persona carnis humanæ substantiam, ut non sit, qui se abscondat à calore ejus.* Ah quid times anime mi, accedere ad hanc pientissimam Matrem tuam? Mater est, & sufficit.

S. Bernh. Serm. B. M. de Verb. Apost. f. 53.

Nata autem fuit, prout dictum est, & quod bene observandum, juxta Piscinam Probaticam, quæ habebat quinque porticus, cujus aquæ semper rubebant ex cruore victimarum, quæ in eadem abluebantur Piscina, priusquam in ara DEO per ignem cremarentur. Hæc, inquam Piscina typus elegantissimus Dominicæ Passionis fuit; ita D. Antonius Paduanus. *Piscina est passio Christi, porticus quinque vulnera ejus*; addit Ludolphus Carthusianus, in eadem piscina illud lignum tempore Christi Passionis esse inventum, ex quo Crux fabricata est, in qua salutis author pependit, & propriâ morte mortem omnium superavit; & juxta hanc Piscinam, observa, nata est in lucem Virgo illa intemerata & innocentissima, & quid hoc aliud præsignavit, quàm quòd aliquando juxta Crucem, ubi vera illa gratiarum piscina pro salute mundi foret aperienda, stare deberet, ut fidelis salutis nostræ advocata, & coadjutrix redemptionis, non quidem Redemptori nostro commoriendo, sed illi subministrando humanitatem, tanquam Divinitatis instrumentum, quo ipse redemptionem operaretur: *Stabat autem juxta Crucem JESU Mater ejus &c.* O pientissima, quis non amet te?

S. Ant in hunc loc. Jo. 5.

Ludolph. Carth. p. 1. c. 77.

Joan. 19. 25.

CON-

CONSIDERATIO V.

B. Virgini Dolorosæ nomen imponitur MARIA, quod dulce & amarum est, quia amarum mare &c.

Et nomen Virginis MARIA.
Luc. 1. 27.

1. CUr Adam à DEO hoc nomine nuncupatus sit, in promptu causa est, quia *Homo ab humo* & Adam ab *Adama*, quæ terram significat. Cur Eva ab eodem Adamo *Eva* fuerit vocitata, rationem Scriptura addit, quia futura erat *Mater cunctorum viventium*, hoc enim Evæ nomen designat. Sed adverte; quemadmodum Eva in vita temporali cunctorum viventium protoparens est, ita B. Virgo Dolorosa in vita spirituali & æterna, dum DEUM nobis protulit & hominem, *Gen. 3. 20.*

nem, atque sic fidelissima in generis humani redemptione cooperatrix extitit, longè potiore jure ac ratione cunctorum viventium ac Christi fidelium Mater est appellanda ; & nunquid *Rebus conveniens nomen in omen abit* ? Hinc haud immeritò inter Doctores ac SS. Patres quæstio exorta est, quare SS. Deipara non Eva, sed MARIA octavo post nativitatem suam die à SS. Parentibus Joachimo & Anna vocata sit?

B. Alb. M. sup. Missus c. 69.

Respondet B. Albertus Magnus, nequaquam conveniens fuisse, DEI Matrem Evam appellari : *Cùm Sanctissima*, inquit, *hæc Virgo primariò electa non sit ad impertiendum nos vitâ spirituali, verùm ad progignendum è castissimis virginalis uteri visceribus Dei Filium, ac mundi Redemptorem; parùm convenisset, priore nomenclaturâ neglectâ, unius posterioris curam habuisse.* Magnus Aurelius Augustinus alias subdit rationes, quare nomen Eva B. Virgini non convenerit: *Eva*, ait, *damnavit, MARIA salvavit : illa occidendo obfuit, ista vivificando profuit: illa Eva vocata extitit, ista nomen Evæ mutavit, non quidem voce, sed re. Illa omnes homines carnaliter generavit in mundum, ista spiritualiter regeneravit in cœlum : illa gratiam perdidit, ista gratiam invenit : illa facta est de latere viri dormientis, ista de corde DEI vigilantis : illa viro suo occasio fuit perditionis, hæc viro, id est Christo adjutorium redemptionis &c.* O qualis discrepantia inter utramque ! quàm inconveniens igitur fuisset, si utrique idem nomen cessisset.

S. August. Serm. 2. de Annunt.

Gen. 17. 15.

Sed dices, quare hæc Sacratissima Virgo non fuit appellata *Sara*, vel *Sarai*, quod nomen idem est : ac *Domina & Princeps plurimarum gentium* ; quod adimpletum, dum Isac, generis non duntaxat Hebraici, sed & humani delicium genuit, ex quo orbis Servator Christus suo tempore erat nasciturus ? Et nunquid figurans cum figurato correspondeat, necessè est ? Vel cur non nominata fuit *Rebecca*, quæ duplex mater extitit, dum uno partu Jacob & Esau progenuit ; ita, subintrat hic Mellifluus, B. Virgo duplex Mater effecta est DEI & hominis, Regis & exulis, Christi & peccatoris ? Cur non *Rachel*, quæ Joseph in lucem edidit verè *filium accrescentem*, qui elegantissimus Christi typus per omnem vitam extitit ? Aut quare non *Abigail*, quæ iratum Davidem placavit ? *Esther*, quæ Hebraicum populum ab interitu servavit ? Vel denique *Anna*, quia passim à matribus nomen assumunt proles ?

Gen. 25. 25.

S. Bernh. Sup. Sig. Magnum.

Gen. 49. 22.

1. Reg. 25. 23.

Esth. 8. 1.

Verumenimverò nullum horum nominum placuit SS. Trinitati, sed voluit, ut MARIA appellaretur ; ita enim insinuavit S. Joachimo

chimo & Annæ, Sacratissimis conjugibus per Angelum: *Et vocabis nomen ejus MARIAM.* Et quare MARIA vocata est? Interim libeat, prudens Lector! inspicere Emblema, in quo Aurantium malum, ob certam cum auro similitudinem sic nuncupatum, tibi exhibeo, & quia hoc pomum aureum dulcis quidem Saporis est, sed amari corticis, ideò pro lemmate inscribere placuit: *S. Vinc. Ferr. Serm. 1. de Nat. Deip. & plures alij.*

Dulce amarum.

O pientissima Virgo! rectè SS. nomen tuum MARIA cum hoc aureo pomo assimilatur, dulce enim est, sed & amarum, quam veritatem in præsenti consideratione dilucidabimus.

2. Dulce est hoc SS. nomen MARIA, quia *Dominam* significat: *Sermone autem Syro*, inquit S. Isidorus, *MARIA Domina nuncupatur: pulchrè quia Dominum genuit.* Ita in omnibus propemodùm linguis ac nationibus hoc sacrosanctum nomen exponitur, & nuncupatur DOMINA; & rectè, si enim Creator ac Dominus universorum, cui venti, mare & omnia obediunt, *erat subditus illi*, dignum & justum est, ut & ipsa omnium nuncupetur Domina creaturarum. Hinc cœlestis ille Legatus, à SS. Triade ad annunciandum Verbum incarnandum ad eam missus, non ausus est proprio illam nomine in primo ingressu suo salutare: *Ave MARIA*, sed *Ave gratiâ plena.* Causam subjungit Didacus Stella: *Non eam*, inquit, *proprio nomine nuncupavit propter suæ dignitatis altitudinem*, non enim in hoc terrarum orbe moris est, ut Imperatores, Reges ac Principes etiam in familiari alloquio proprio nomine salutemus. Discè hîc reverentiam, discè amorem erga hoc SS. Nomen, si enim Domina est, quia peperit nobis mundi Dominum, ubi amor, ubi cultus, ubi nostrum erga eam obsequium? Si in SS, Nomine JESU omne genu flectitur, *cœlestium, terrestrium & infernorum*, oportet, ut & nos hoc dulcissimum Nomen MARIÆ summâ, quâ decet, demissione veneremur. *S. Isidor. lib. 7. Etymolog. c. 10.* *Luc. 2. 51.* *Luc. 1. 28.* *Stella hic in Lucam.* *Philipp. 2. 10.*

3. Aliud pulcherrimum argumentum pro Dominio MARIÆ annotavit S. Bonaventura, qui in exemplum formosissimam illam reginam Esther adducit, quam duæ ad Assuerum regem comitatæ sunt ancillæ, quarum uni Esther ob corporis teneritudinem innitebatur, altera verò hanc Dominam suam secuta, defluentia colligebat vestimenta: *Cúmque regio fulgeret habitu, & invocasset omnium Rectorem & Salvatorem* *Esther. 15. 5.*

rem DEUM, assumpsit duas famulas &c. Supra quod pereleganter memoratus Doctor Seraphicus: *Duæ famulæ*, inquit, *quarum Regina est MARIA, sunt Angelica & humana natura. Humana est famula illa, quæ sequitur Dominam, in mundo colligens vestimenta Dominæ, hoc est, virtutes, & exempla MARIÆ: Angelica verò est illa altera, super quam in cœlo innititur, sed sociando ac deliciando cum Angelis &c.* Hinc optimè observat Magnus ille Cancellarius Parisiensis, quòd regnum DEI in duas partes divisum rectè dici possit, cujus pars una justitia, alia misericordia est; justitiam sibi Filius reservat, cui Pater dedit omne judicium, alterum regni dimidium, hoc est, misericordiam MARIÆ contulit. Audi & Arnoldum Carnotensem: *Christus*, ait, *est Dominus, MARIA Domina, constituta quippe est super omnem creaturam, & quicunque JESU curvat genu, Matri quoque pronus supplicat.* O planè immensam hujus SS Nominis MARIÆ dignitatem! Erige te, quicunque tandem es, Serve & Cliens Mariane! erige, inquam, te, non enim duntaxat potentem, sed & clementissimam, ac benignissimam habes Dominam, quam, si sincero ac filiali amore diliges, in omnibus tuis, tum animæ, tum corporis necessitatibus senties propitiam: *Mergar*, dicit quidam devotus Asceta, *licet inferis collo tenùs, inde cœli Reginam in opem vocabo, miserationi ejus integrè me committam: nemo enim potest inter MARIÆ brachia perire*; & S. Ephrem: *Nomen MARIÆ*, inquit, *est reseratorium portæ cœli.* Vide hîc, anime mi! quàm dulce sit nomen MARIÆ.

S. Bonav. in Spec. B. V.

Jo. Gerson Tr. 4. in Magnif. Exerc. 5.

Arnold. Carnol. tr. de laud. Virg.

In Circ. Monstr. die 28.

S. Ephr. Orat. de Virg.

4. Dulce insuper est SS. Nomen MARIA, quia juxta S. Ambrosium idem significat, quàm *DEUS ex genere meo*; vel potiùs: *Filius DEI ex genere meo*; quid excellentius, & quid dulcius? Item *Illuminata*, & *Illuminatrix*; ita D. Eucherius; sicut enim luna, testis in cœlo fidelis, à sole illuminata universæ terræ, cùm plena est, de nocte intempesta suam communicat lucem: ita B. Virgo, quæ *pulchra ut luna*, à Christo (Mystico justitiæ Sole) participarum lumen non Apostolis, Evangelistis, primis Martyribus ac Christianis duntaxat, dum adhuc in vivis erat, sed & omnibus Christicolis, ac præsertim de salute æterna periclitantibus, atque in umbra mortis sedentibus communicavit, & etiamnum hodie communicare assolet. Proin rectè illius SS. Nomen interpretatur *Illuminata* & *Illuminatrix*. Audiamus S. Bonaventuram: *Ipsa est*, inquit, *cujus vita gloriosa lucem dedit sæculo, ipsa est lucerna Ecclesiæ ad hoc illuminata à DEO, ut per ipsam à tenebris mundi illuminaretur Ecclesia &c.*

S. Ambr. lib. de Instit. Virg. c. 5.

Eucher. l. 2. instruct. c. 5.

S. Bonav. in Spec. B. V.

5. Ex-

5. Exponitur ulteriùs hoc SS. Nomen MARIA, *Stella maris.* Ita Mellifluus: *Nomen Virginis MARIA*, inquit, *quod interpretatum Maris Stella dicitur; ipsa est præclara & eximia Stella super hoc mare magnum & spatiosum sublevata, micans meritis, illustrans exemplis.* Et Eusebius Emesenus auctor antiquissimus homilia in Epiphaniam Domini ita de hoc Nomine disserit: *Veniunt*, ait, *Magi Bethleem, stat supra domum illam, in qua erat Virgo MARIA, stat stella supra stellam, MARIA enim stella maris interpretata est. Stella itaque Filius, stella & Mater; stella oritur de stella, sed major quæ oritur, quàm illa, de qua oritur &c.* Et quemadmodum per hanc maris stellam inter tot ventorum ac procellarum furias navigantes ad optatum diriguntur portum, ne in Scopulos, Syrtes, Scyllas, Charybdes impingant, ac pereant, ita per MARIAM Christiani diriguntur ad gloriam & salutem obtinendam æternam; undè rectè Seraphicus Doctor: *Legitur*, inquit, *& verum est, quòd nautarum mos est, ut cùm in aliquam terram navigare disponant, unum sidus eligant, cujus signo luce radiante in eam, quam desiderant partem possint sine errore adduci: Tale certè officium est Stellæ nostræ MARIÆ, quæ navigantes per mundi mare in navi innocentiæ, vel pœnitentiæ dirigit ad littus cœlestis patriæ.*

S. Bernh hom. 2. sup. Missus.

Eusseb. Emess. hom. in Epiph.

S. Bonav. in Spec. B. V.

Vide ex his anime mi! atque considera, quàm dulce ac gratiosum sit hoc Sacrosanctum Nomen MARIA; Etsi Romani olim in omni hostili incursu ad suum Capitolium confugiebant, Babylonij ad turrim Babel, Burgundi ad Burgum &c. ita Sodales ac Clientes Mariani ad MARIAM, velut ad turrim fortissimam contra omnes inimicorum assultus se conferant, *quia Turris fortitudinis est à facie inimici.* Imò hoc SS. Nomen non turris dumtaxat fortissima est, sed & civitas inexpugnabilis, ita Vates Regius: *Qui diligunt Nomen ejus, habitabunt in ea*; hoc est sub securissimo tanti Nominis patrocinio, tanquam in munitissimo propugnaculo contra omnes hostium incursus. Audi pro tuo solatio & S. Birgittam, imò ipsam SS. Deiparam ad hanc Divam loquentem: *Omnes dæmones verentur hoc Nomen, & timent, qui audientes hoc Nomen MARIA, statim relinquunt animam de unguibus, quibus tenebant eam.*

Psal. 60. 4.

Psal. 68. 37.

S. Birgitt. lib. 1. Rev. c. 9.

6. Verùm progrediamur in expositione hujus SS. Nominis MARIÆ ulteriùs; & quid audio? ergo hoc dulce Nomen amarum sit? quinimò amarissimum: *Myrrha maris* est, ita SS. Ambrosius, Hieronymus, Epiphanius & alij, quod colligunt ex duobus nominibus Hebrai-

S. Ambr. lib. de Institut. Virg. & alij.

raicis, videlicet *Mor*, quod myrrham, & *Jan*, quod marè significat; fuit ergo hæc dulcis Virgo præ cunctis quidem mortalibus gratiâ plenissima, sed & innumeris ac planè immensis amaritudinibus in anima repleta, quæ jam tunc temporum intervallo vix in lucem edita cum Noëmi dicere poterat: *Ne vocetis me Noëmi, id est pulchram, sed vocate me Mara, id est amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens.* Et si S. Joanni Damasceno, S. Bonaventuræ, B. Alberto Magno ac pluribus alijs SS. Patrum credimus, juxta etypon sui SS. Nominis MARE AMARUM per omne vitæ curriculum extitit, hoc enim propriè illius Nomen indicat. O Beatissima! Si *conveniunt rebus nomina sæpe suis*, quid adhuc erit de te? *Martyres*, inquit S. Jo. Damascenus, *à glorioso passionum triumpho nominantur, & MARIA à futuro dolore capit nomenclationem, dum mare amarum interpretatur.*

Ruth. 1. 20.

S. Jo. Damasc. l. 4. c. 15.

Perelegantem de hac veritate nobis subministrant figuram Sacræ Paginæ. Cùm regnante Pharaone in Ægypto immanissimo tyranno omnes Hebræorum masculi in profluentem, velut canes vitâ indigni abjicerentur, & amarissimus parentes inter ac amicos exoriretur luctus, Amramus & Jochabeta Israëlitæ & pijssimi conjuges filiam calamitoso tunc temporum intervallo natam in memoriam hujus ac tantæ amaritudinis MARIAM, id est, inquit Cornelius & passim alij, *Myrrham maris* appellarunt, quæ Maria Moysen fratrem suum germanum in scirpea fiscella in Nilo expositum, ambulans in ripa observavit, matríque jussu Therncut filiæ Regis nutriendum, & donec adolescceret, educandum reddidit. Tandem grandior facta, & permanens virgo, sicut Moyses virorum, ita illa mulierum dux in transitu maris Rubri extitit: *Sumpsit ergo MARIA Prophetissa, soror Aaron, tympanum in manu sua, egressæque sunt omnes mulieres post eam &c.*

Exod. 2, 4.

Exod. 15. 20.

Vide hîc prudens Lector! antiquissimam Mariani Nominis etymologiam. Hæc MARIA Virgo, subintrat hîc D. Ambrosius, soror Moysis & Aaron typus fuit intemeratæ Virginis ac Matris DEI MARIÆ, illa myrrha maris in umbra vocabatur, & hæc in veritate erat myrrha maris amarissima, imò mare amarum & pelagus omnium dolorum: *Sicut nomen ejus, sic & ipsa.* Et licet in mare diversa se se effundant flumina, ac desuper dulcibus rigetur cœli pluvijs, mare tamen amarum perseverat, unde lemma: *Nil de salsedine linquit;* ita & in mare mysticum, MARIAM, quamvis omnia flumina, id est, teste S. Bonaventura, gratiæ & charismatum dona intrare soleant, nil tamen hoc mare quidquam de salsedine perdit, sed mare amarum permanet: *Sicut nulla,*

S. Ambr. Exhort. ad Virg.

3. Reg. 25.

S. Bonav. de laud. Virg. c. 7.

ait

ait Hadrian ~ s Lyræus, *in mari gutta est, quæ amara non sit, sic nullum Ma-* Hadr. Lyr. *rianæ vitæ momentum, quod plurimarum afflictionum & ærumnarum non im-* in Trisag. *buit amaritudo.* Et hoc significat SS. Nomen MARIA, cujus si veri fi- Pausa. 9. lij ac clientes esse discupimus, sine animi amaritudine recordari non possumus.

7. Habet autem hoc admirabile & glorioſum Nomen quinque litteras, dignas, ut à nobis intellectu attentiore considerentur. De Davide tum adhuc puero pastoritio recensent Regum libri, quòd contra Goliam pugnaturus quinque limpidissimos lapides de torrente elegerit, quorum unum fundæ imposuit, in quo nomen *Josue* (per anagramma O JESU) erat exaratum, in cujus SS. Nominis virtute gigantem prostravit, & insignem ab eo reportavit victoriam: *Et misit manum suam* 1. Reg. 17. *in peram, tulitque unum lapidem, & fundâ jecit, & circumducens percussit* 49. *Philistæum in fronte: & infixus est lapis in fronte ejus, & cecidit in faciem suam super terram &c.* En perelegantem typum SS. Nominis JESU & Quinque SS. Vulnerum ejus, unde rursus S. Bonaventura: *Sicut* S. Bonav. in *Christus*, ait, *quinque Vulneribus suis contulit planè remedia mundo; sic* Spec. Virg. *MARIA suo sanctissimo Nomine confert quotidie peccatoribus veniam in* c. 1. *hoc mundo*: intellige per potentissimam suam intercessionem, quia Mediatrix, Adjutrix, Reparatrix, Illuminatrix, & Advocata est, ita SS. Nomen ejus MARIA.

De fortissima Judith commemorant Sacrarum Litterarum Inter- Isidor. Clapretes, quòd quinque pretiosis gemmis, quas in Sandalijs suis collocaverat, Holofernis animum obcæcaverit, atque in sui amorem attraxerit: *Sandalia ejus rapuerunt oculos ejus &c.* Plus virtutis in Nomine MARIÆ, singulæ enim litteræ pretiosæ sunt gemmæ, quibus animæ tuæ hostes poteris debellare &c.

rus in hunc loc. Paoletti & alij. Judith. 16. 11.

M. M*argaritham* denotat, de qua lemma: *Cœlo fœcunda parente*; solet enim Margaritha è distillante, limpida & purissima roris cœlestis guttula confici, & intra concham reponi: ita in utero B. Virginis Verbum Divinum cum natura humana hypostaticè unitum est.

A. A*damantem* indicat, de quo lemma: *Gemmâ pretiosior omni.* Talis adamas B. Virgo erat, cujus dignitas tanta est, eò quòd Mater

S. Th. 1. p. q. 25. ad 6. n. 4. Mater DEI sit, ut, teste Doctore Angelico, non solùm omnium hominum, sed & Angelorum excedat dignitatem, excellentius enim est esse Matrem Principis, quàm ministrum &c.

R. R*ubinum* designat, de quo lemma: *Cruore notabilis ipso*; quò enim rubicundior, eò & pretiosior esse solet; hinc & rubore suo passionem exprimit. Ejusmodi rubinus SS. Deipara in cruenta Filij passione extitit, & licet ipsa Sanguinem suum non fuderit, Christi tamen pretioso Sanguine stans juxta crucem abundè rigata, atque delibuta est, ubi *Sanguis sanguinem tetigit.*

I. I*aspidem* demonstrat cum lemmate: *Virore perenni.* Est autem Jaspis subviridis caloris & pellucidus, spei humanæ symbolum; sed optimus ille est, cui alba linea transversa est; éstque singulare, teste Dioscoride, contra venena & veneficia amuletum. O Beatissima Virgo! quid SS. Nomen tuum aliud nobis est, quàm ejusmodi salutifer Jaspis, spes & amuletum contra omnes diabolicos & malorum insultus, ac præsertim tunc in ultimo agone, ex quo nobis pendet æternitas? *Qui hoc Nomen retinet*, ait Seraphicus, *non expavescet in puncto mortis.*

Dioscorid. l. 5. c. 160.

S. Bonav. in Psalt. B. V.

A. A*methystum* ostendit cum lemmate: *Miscentur violæ rosis.* Ita S. Isidorus Amethystum describit: *Amethystus purpureus est permixto violaceo colore & quasi roseæ nitore*; Symbolum autem perfectæ charitatis & humilitatis est. Et quid, obsecro, humilius Ancillâ Domini? & quis unquam majore in DEUM & proximum excelluit charitate? O MARIA, finio cum Mellifluo, *O Nomen suavissimum: certè non sum dignus te nominare; sed si non sum dignus propter me, sum dignus propter te, quia tu es digna nominari, & ab omnibus amari, & revereri, quia per te gratiam acquirimus, & gloriam impetramus.*

S. Isid. l. 16. Ethymol. c. 9.

S. Bernh. hom. 2. sup Missus.

CON-

CONSIDERATIO VI.

B. Virgo nunc trimula in templo præsentata Cor suum SS. Trinitati in perfectissimum amoris & doloris holocaustum consecrat.

Odoratus est Dominus odorem suavitatis.
Gen. 8. 21.

1. SI holocaustum illud odoriferum, à Noë post universalem orbis cataclysmum DEO T. O. M. in ara publica litatum, adeò Divinæ Majestati placuit, ut iram ejus non duntaxat placaret, sed & insuper sanctè promitteretur: *Nequaquam ultrà maledicam terræ propter homines*, &c. *Gen. 8. 21.* Quantò magis Divinæ Bonitati oportet fuisse acceptabile illud suavissimum Sacrificium, quod beatissima ac intemerata Virgo MARIA, *Mater Dolorosa.*

nunc trimula in templo à SS. Parentibus præsentata, SS. Trinitati obtulit, dum videlicet quidquid habuit, quidquid potuit, quidquid erat, imò & cor suum totum in gratissimum holocaustum DEO consecravit, de quo fragrantissimo Sacrificio longè meliori jure dicere possumus: *Odoratúsque est Dominus odorem suavitatis.* Proinde Emblemati nostro, in quo COR immaculatum hujus tenerrimæ Virginis DEO in altari in suavissimum amoris & doloris holocaustum offertur, pro epigraphe inscribere placuit:

In odorem suavitatis.

Hanc in templo præsentationem hujus SS. Virgunculæ pulcherrimè in Sacro Epithalamio adumbravit dilecta illa Sulamitis, quam, ubi Sponsus de deserto & agro suburbano in regiam suam gradatim ascendentem conspicatus est, eam virgulæ fumi ex optimis aromatibus myrrhæ & thuris & universi pulveris pigmentarij compositæ assimilavit: *Quæ est ista, quæ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhæ & thuris & universi pulveris pigmentarij?* *Cant. 3. 6.*

O beatissima Virgo, tu es illa Sulamitis & mystica illa fumi virgula, dilectissimo Sponso tuo, Spiritui Sancto jam tunc in tenella ætate suavissimum virtutum spirans odorem: *Virgula*, inquam, non solùm ob puerilem ætatem, sed etiam ob profundissimam humilitatem; parvula quidem virgula, sed rectissima, quia nullo peccato distorta; virgula ex myrrha præstantissima ob perfectam carnis, omniúmque passionum mortificationem, & ex thure simul composita, quia soli DEO per orationem & altissimam contemplationem dedita: *Et universi pulveris pigmentarii*, hoc est: omnium virtutum aromatibus, quæ in singulis resplendent fidelibus, ornata: *Quæ est ista*, subintrat hìc S. Hieronymus, *quæ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus?* & *bene quasi virgula fumi, quia gracilis & delicata, quia Divinis extennata disciplinis, & concremata intus in holocaustum incendio pij amoris & desiderio charitatis*, &c. *S. Hieron. to. 9. ep. 10 ad Paulam & Eustochium.*

2. Olim in Levitico præcepit DEUS, quatenus sibi populus electus spicas virentes & præcoquas in Sacrificium offerret: *Si autem obtuleris munus primarum frugum tuarum Domino de spicis adhuc virentibus, torrebis igni*, &c. Per ejusmodi spicam virentem, de qua verum frumenti granum (Christus JESUS) prodijt in cruce mortificandum & multiplicandum, rectè hanc tenellam & incontaminatam Virgunculam in templo præsentatam intelliges, quæ jam tunc SS. COR *Levit. 2. 14.*

suum

ſuum, velut frugum primitias, igne Divini amoris toſtas, DEO in Sacrificium obtulit: *Velut ignis ferrum*, inquit S. Ildephonſus, *ſic Spiritus Sanctus illud cor totum decoxit, incanduit, & ignivit, ita ut in illo nihil ſentiretur, niſi tantùm ignis amoris DEI.* S. Ildephonſ. ſer. 1. de Aſſ.

O anima Chriſtiana, ſi introſpexiſſes jam tunc in hoc puriſſimum corculum illibatæ illius Virgunculæ, quæ à primo Conceptionis momento Spiritu Sancto plena extitit, & in qua uſus quoque rationis anticipatus fuit, quid, obſecro, aliud vidiſſes, quàm fornacem ignis ardentis, de qua ſanctæ flammulæ aſſidui in DEUM amoris, velut ab igne perpetuo jugiter in cœlum volabant: *Ignis autem in altari ſemper ardebit?* Proinde jam tunc, prout teſtis eſt Seraphicus Bonaventura, de noctis medio de lectulo ſuo ſurgere ſolita eſt, & pergens ante altare templi cor ſuum ab omni ſorde alieniſſimum in perfectiſſimum DEO offerebat holocauſtum. O quàm tepidum è contrario eſt cor noſtrum! non abſimile ollæ aquis impletæ, quæ ad ignem poſita quidem ebullit, ſed ſemota rurſus tepeſcit; ah quoties ignita & inflammata habemus deſideria, & mox iterum cor noſtrum in antiquum frigus abit! heu quàm meritò nobis timendum illud Apocalypſeos: *Quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.* Levit. 6. 12. Apoc. 3. 16.

3. Recordor hîc illius Sacrificij, quod quondam Abraham & Jephte DEO litârunt. Ad Abraham dictum erat: *Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis, Iſaac, & vade in terram viſionis, atque ibi offeres eum in holocauſtum ſuper unum montium, quem monſtravero tibi.* Qui ſine mora paratum ſe obtulit, ad montem perrexit, & ubi omnia ad immolationem & holocauſtum erant præparata, magno animo ſtrinxit gladium, filio vitam, quam priùs illi dederat, extincturus. Et ecce adeſt in tempore de cœlo nuntius: *Non extendas manum tuam ſuper puerum, neque facias illi quidquam.* Bone DEUS quid hoc eſt? Ad quid, obſecro, DEUS Abrahamum juſſit Sacrificium offerre, ſi nunc prohibet ferire? Et nunquid DEUS in ſuo decreto eſt omnino immutabilis, non phyſicè duntaxat, ſed & moraliter, ita ut ex animi inconſtantia aliud velle non poſſit, quàm quod ſemel decrevit: *Ego enim Dominus, & non mutor?* Gen. 22. 2. Malach. 3. 6.

Inſpiciamus modò & Sacrificium Jephte, de quo recenſent Sacræ Paginæ, quòd ad cruentum prælium contra Ammonitarum Regem accingendus hocce votum fecerit: *Quicunque primus fuerit egreſſus de foribus Domus meæ, mihique occurrerit revertenti cum pace à filijs* Judic. 11. 31.

filijs Ammon, eum holocaustum offeram Domino. Vicit Jephte, hostem debellavit, redijt Victor glorioſus, & ecce prima, quæ ei de domo ſua in occurſum venit, Jephtias, ſeu ut alij vocant, Seila unica filia fuit, quam mox juxta votum ſuum Supremo Numini in holocauſtum deſtinavit: *Et fecit ei, ſicut voverat*, dum eam non tantùm gladio mactavit, ſed & jugulatam in holocauſtum in honorem DEI in igne cremavit; verùm nullus in hoc litando Sacrificio aderat de cœlo nuntius; nullum hîc audiebatur cœleſte oraculum; nullus, qui Patrem prohiberet, aut manum teneret, ne gladium in innocentem vibraret filiam? Proh DEUM immortalem! quanta in utroque Sacrificio inæqualitas!

S. Aug. ſerm. 37. de temp.

Reſpondet dilucidè ad rem noſtram Magnus Aurelius Auguſtinus, quòd DEUS in Abrahamo potiùs cor & affectum, quàm effectum exquiſierit: *Affectum tuum*, ait, *inquiſivi, non factum exegi*, quâ bonâ & promptâ tum patris, tum filij voluntate DEUS contentus erat; & pergit idem ſanctus Eccleſiæ Doctor: *Quid à te DEUS expetit? quod Abraham illi dictum eſt: da mihi unicum dilectum filium tuum; tibi dicit Sapientia: da mihi fili cor tuum, offer Sacrificium, contritionem cordis Domino*, &c. En cordis oblatio DEO acceptabile holocauſtum eſt, ſuper omne aurum & Topazion æſtimandum.

Id to. 9. tr. de 4 virtut. charitatis.

Econtra nec Jephte, nec Jephtias filia cor ſuum DEO conſecrârunt, dum uterque invitus ac mæſtus, ſciſſis etiam veſtimentis, & nonniſi magno cum luctu & ejulatu Sacrificium Domino litârunt: *Propterea*, ſunt verba Divi Anaſtaſij Nicæni, *neque Pater erat dignus beneficio Abrahæ poſt illam incredulitatem & voti pœnitentiam & veſtium dilacerationem & lamentationem; neque filia Iſaci vitâ poſt impium luctum & duorum menſium ejulatum, ut quæ judicârit hoc Sacrificium eſſe quavis calamitate gravius.*

D. Anaſt. Nic to. 1. Bibl. P. P. qu. 36.

O beatiſſimi Parentes Joachim & Anna, quàm longè excellentius vos DEO obtuliſtis Sacrificium, dum Filiolam veſtram MARIAM vix trimulam, chariſſimum pignus DEO promptiſſimo animo & corde ad omnia parato in templo conſecrâſtis; ô gratum Divinis oculis munus Virgo trimula ſed meritis jam gravida, quam mox Pater æternus in filiam, Filius in Matrem, Spiritus Sanctus in Sponſam, & omnes Angeli in Reginam ſuam adoptârunt; ô prodigium, dignúmque Angelis & hominibus ſpectaculum: *O par beatum Joachim & Anna*, exclamat S. Joannes Damaſcenus, *vobis omnis creatura obſtricta eſt; per vos enim donum omnium donorum praſtantiſ-*

S. Jo. Damaſc. orat. 1. de B. V. Nat.

stantissimum Creatori obtulit, nempe castam Matrem, quæ sola Creatore digna fuit.

4. Salomon Israëlitarum Rex DEO quondam integros ovium greges & taurorum armenta in holocaustum præsentavit, quorum cruore magnificum illud templum, à se recens extructum dedicavit, consecravítque: *Mactavit igitur Rex Salomon hostias, boum viginti duo millia: arietum centum viginti millia, & dedicavit domum DEI Rex & universus populus.* 2. Par. 7. 5. Plus vos DEO dedistis, ô SS. Parentes Joachim & Anna, plus, inquam, dedistis, & infinities plus, dum Sacratissimam Filiam vestram nunc! tertium ætatis annum agentem SS. & individuæ Trinitati in Sacrarium & in vivum templum DEI viventis obtulistis, atque sic longè eminentiori modo illud templum Hierosolymitanum, quàm olim Salomon illustrâstis.

Saba Regina Austri, quæ de finibus terræ ad Salomonem Hierosolymam venerat, ut ejus sapientiam audiret, inter alia dona huic sapientissimo Monarchæ præsentavit centum viginti talenta auri, & aromata multa nimis, gemmásque pretiosas, &c. *Non sunt allata ultra aromata tam multa, quàm ea, quæ dedit Regina Saba Regi Salomoni.* 3. Reg. 10. 10. Plus dedit trimula hæc Virguncula MARIA Regi immortali & invisibili, dum ei totum cor suum in amoris thesseram & doloris holocaustum obtulit: *Bonus homo*, inquit Veritas, *de bono thesauro cordis sui profert bonum.* Luc. 6. 45. O cœli Principes! videte, & considerate Reginam vestram, à SS. Parentibus vestitu deaurato adornatam, & omni virtutum genere ac varietate circumdatam, nunc in templo diu noctúque Domino virtutum assistentem; in veritate non sunt allata ultra aromata tam rara, ac tam multa virtutum, quàm ea, quæ dedit Regina vestra Regi pacifico Salomoni, dum ei totum SS. Cor suum (verè Cor secundùm COR DEI) consignavit, & in paratissimam victimam contradidit; hîc verificatum fuit illud Proverbiorum: *Multæ filiæ congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.* Prov. 31. 29. Ita est ô Beatissima! tu supergressa es universas.

Jacob Patriarcha per filios suos tempore communis egestatis Josepho potentissimo tunc Ægyptiorum Proregi optimos quoque fructus de Chanaam transmisit: *Sumite de optimis terræ fructibus in vasis vestris, & deferte viro munera . . . DEUS autem meus Omnipotens faciat vobis eum placabilem.* Gen. 43. 11. O beatissimi conjugum Joachim & Anna,

vos revera in templo optimum fructum vestrum DEO obtuliſtis; ſanctiſſimam nimirum ac intemeratam Filiam, de qua prodijt dulcis fructus JESUS. O pientiſſima Virgo, facias & nobis miſellis peccatoribus hunc Omnipotentem DEUM ac Filium placabilem: *DEUS autem Omnipotens faciat vobis eum placabilem*, &c.

5. Vis inſuper ſcire, qualem in templo vitam hæc SS. Virgo uſque ad feliciſſimam illam deſponſationem cum S. Joſepho duxerit? Audi, quid Plinius de melliferis apibus commemoret, qui libro 11. Naturalium docet, quòd Regem ſuum ſummo in honore habere ſoleant, quem in campum prodeuntem non duntaxat officiosè comitantur, atque pro illius ſalute generoſo animo, ſi quod prælium cum fucis & adverſarijs exurgat, vitam exponunt, ſed etiam in alveari ſuo peculiarem thronum ex optima cera ei parent, quem redolentibus floribus cingunt & adornant, in quo Rex ipſe ſolus ſine aculeo reipublicæ præſidere ſolet.

Plinius lib. 11. Natural.

Quid aliud erat SS. Virgo per duodecim annorum ſpatium in templo commorans; quàm talis argumentoſa apicula, quæ jam tunc temporis DEI Filio & Regi ſuo venturo ex virginali cera illibatæ carnis ſuæ indefeſſo ſtudio ac labore ſplendidiſſimum thronum præparavit, eúmque omnigenis virtutum floribus exornavit, in quo de ſinu Patris paulò poſt deſcenſurus paratum ſibi locum inveniret; & ſicut illa columba Noëmica poſt diluvium nullum ſibi locum in terra invenit, ubi requieſceret pes ejus, niſi in arca Noëmica; ſic Filius DEI inter omnes mulieres nullam ſibi ſedem invenit, niſi in hac SS. Virgine; proinde meritò à S. Bonaventura appellatur: *Thronus gratiæ DEI*, & ab Hugone: *Thronus DEI in columna nubis.*

Gen. 8. 9.

S. Bonav. ſup cap. 4. & Hugo ſup. Eccl. 24.

Cæterùm mirantur Gentiles ingens illud prodigium, quòd olim Claudia, Virgo Veſtalis ad probandam virginitatem ſuam navim onuſtiſſimam in medio Tyberis immotam hærentem, quam nulla hominum, aut equorum vel boum vires è ſtatione movere poterant, unicâ zonâ ſuâ, quâ erat præcincta, ad navim alligatâ, facillimo conatu, eò quò voluit, trahere potuerit, quod miraculum DEUS, teſte S. Auguſtino, ad commendandam virginitatem edidit. Quantò magis admirari nos oportet, qui veræ fidei lumine illuſtrati ſumus, quòd una Jeſſæa Virgo non Claudia, ſed clauſa in templo per funiculum orationis & altiſſimæ contemplationis ſuæ ipſum cunctipotentem DEI Filium de ſinu Patris ad ſe in terram in ſinum ſuum attraxerit? Audi Oſorium: *Venit*, inquit, *in templum MARIA, ut*

Livius, & ex eo S. Aug. lib. 10. de Civit. cap. 16

Oſor. §. 3. Tom. 3.

pugnam

pugnam cum DEO ineat, & DEUM superet, ac in terram dejiciat: templum verò est locus hujus certaminis, & licet DEUS ex pura gratia decreverit in mundum venire, & homo fieri, voluit tamen mundum ad eum dignè suscipiendum disponi, & ut mundus id mereretur, non quidem de condigno, sed de congruo, ut S. Thomas, aliique docent; sed hoc meritum de congruo impletum non fuit, donec MARIA in mundum veniret, & suis meritis ac oratione DEUM à cœlis in terram deduceret, &c.

6. Mirum est, quales ac quantas impensas olim David Rex pro novo ædificando templo Salomoni filio suo reliquerit: *Ecce ego* inquiebat, *in paupertate mea præparavi impensas Domus Domini, auri talenta centum millia, & argenti mille millia talentorum*; hoc est, juxta computum Cornelij & aliorum Interpretum: Bis mille & quadringenti milliones aureorum: & causam subjungit præfatus Rex: *Opus namque grande est, neque enim homini præparatur habitatio sed* DEO. Hoc ipsum, anime mi, longè meliori jure asserere possumus de SS. Corde B. Virginis MARIÆ, nunc trimulæ à pientissimis Parentibus suis DEO. T. O. M. in novum templum præsentatæ; ô verè opus grande, dum non homini, sed DEO à Spiritu Sancto habitatio præparanda erat, in qua habitaret ipse DEUS cum hominibus! ô quot pretiosis virtutum gemmis, quot naturæ & gratiæ donis hoc mysticum templum exornavit Architectus tam nobilis, qui erat Spiritus Sanctus? Et si quondam formosa illa Esther, antequam potentissimo Persarum Monarchæ Assuero in Sponsam præsentaretur, priùs odoriferis unguentis, oleo myrrhino & delicatis aromatibus inungi, & pretiosis ornari debuit vestibus, ut uni Regi & homini mortali ac fragili placeret: *Quomodo gratiâ & virtutibus*, subintrat hîc Cornelius, *uncta & ornata fuit B. Virgo, ut fieret Sponsa DEI & Mater Christi?*

1. Par. 22. 14.

1. Par. 29. 1.

Esther. 2. 12

7. Quæres hîc, qualem vitam B. Virgo in templo duxerit, antequam ab Angelo salutaretur, & cum S. Josepho desponsaretur, an activam, vel contemplativam? ℟. quòd utramque, hîc enim verificatum fuit illud Apocalypsios: *Mulieri datæ sunt duæ alæ, & mulier fugit in solitudinem, ubi habebat locum paratum à DEO.* Per has duas alas SS. Patres vitam B. V. activam & contemplativam subaudiunt, per solitudinem verò, templum Hierosolymitanum, ubi in cubili, vel etiam in Sanctuario à reliquorum hominum consortio separata diu noctúque

Apoc. 12. 14.

S. Hieron. cit. à S. Bonav. in Medit. cap. 3.

étúque DEO ferventissimis Spiritûs ardoribus inserviebat: *Hanc sibi regulam*, ait S. Hieronymus, *B. Virgo statuerat, ut à manè usque ad horam tertiam orationibus insisteret; à tertia usque ad horam nonam externo opere se occuparet, à nona verò iterum ab oratione non recedebat, quò usque illi Angelus appareret*, &c.

Exod 29. 38. Dionys. à Luxenb. in fest. Præsent. B. V. M.

Observant autem Patres, quòd hæc pientissima Virguncula non singulis duntaxat diebus ordinario Sacrificio Matutino, sed & Vespertino maximo spiritûs cum fervore interfuerit, per quæ cruenta Sacrificia Agni videlicet Matutini & Vespertini, atque aliorum holocaustorum & victimarum clarissimè, velut in speculo futuram Messiæ passionem, ac cruentam crucis mortem prævidit, quam non sine lacrimis ac suspirijs jam tunc tenella Virgo meditabatur; omnia enim ista legalia Sacrificia Christum JESUM patientem & Crucifixum juxta Cornelium & alios præsignabant. Hinc collige anime mi, hujus Sacratissimæ Virginis & amorem & dolorem, quibus jam tunc innocentissimum Cor ejus erga venturum orbis Redemptorem & genus humanum in peccatis deperditum afficiebatur. O quantùm obligati sumus huic tenerrimæ Virgini, quæ nobis misellis jam tunc potissimùm Divini Verbi incarnationem ac passionem promeruit! Fateor cum S. Bernhardo, *captus sum amore hujus Virginis, & Matris DEI MARIÆ, quam semper amavi, in qua post DEUM omnis mea spes: illam unicè diligo, illam inquiro, illam videre concupisco; hæc est amica mea, illa pulchra, illa dulcissima Virgo*, &c.

S. Bernh. sup. Sal. Reg.

CON-

CONSIDERATIO VII.

Consideratur puritas Doloroſæ Virginis, primæ inter omnes votum Virginitatis DEO emittentis.

Quomodo fiet iſtud, quoniam virum non cognoſco? Lucæ 1. 34.

1. IN quo pretio in veteri quondam Teſtamento virginitas fuerit, abundè paret ex Seila Filia Jephte, quæ, cùm ex patre intellexiſſet, ſe ex voto ejus ob reportatam contra Ammonitas victoriam DEO T. O. M. in victimam eſſe deſtinatam, voluntati quidem parentis non contradixit, ſed ultro ſeſe ob amorem patriæ morti & immolationi obtulit, verùm virginitatem ſuam, & ætatem virginalem nunc nuptijs opportunam duobus menſibus in montibus amaris deflevit lacrymis: *Dimitte* *Judic. 11. 37.*

mitte me, ut duobus mensibus circumeam montes, & plangam virginitatem meam cum Sodalibus meis, erat enim illo carnali ævo valde triste, ac dedecorosum sine prole vivere, sine hærede mori, hinc steriles maledictæ dicebantur.

His non obstantibus B. Virgo inter mortales omnes prima vo-
Luc. 1. 34. tum virginitatis Supremo Numini emittit: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Quibus verbis juxta mentem SS. Patrum castitatem Angelico Nuntio prætulit, & maluit esse Virgo, quàm Mater Christi præcisè cum jactura castitatis, proinde utrumque de congruo meruit, ut Virgo perpetua permaneret, & simul Mater
S. Ambr. lib. de Virginib. DEI fieret: *MARIA*, inquit S. Ambrosius, *signum sacræ virginitatis, extulit, & intemeratis virginibus pium Christi vexillum levavit.*
Vide R. P. Hier. Drex. Opusc. 13. apud me fol. 2191. Imò quod plus est, juxta mentem illuminatissimorum Theologorum, Sacratissima Virgo, quia usum rationis ad spiritualia jam à primo immaculatæ Conceptionis suæ instanti habuit, jam in utero materno voto explicito & absoluto DEO virginitatem suam consecravit; rationem assignant docti Theologi, quia SS. Deipara jam tunc Majestatem Divinam & immensam DEI pulchritudinem, tanquam Entis purissimi contemplata erat, unde summoperè in ejus amore exarsit, eúmque sibi in unicum & castissimum Sponsum,
Cant. 2. 16. *qui pascitur inter lilia*, castisque oblectatur virginibus, elegit.

Isa. 7. 14. Hîc verificatum fuit illud Isaiæ Prophetæ: *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium.* O quàm benè de hac purissima Virgine &
Cant. 7. 2. Sponsa sua Divinus ille Sponsus: *Venter tuus sicut acervus tritici, vallatus est lilijs*; supra quod Cornelius: *Venter B. Virginis fuit acervus*
Cornel. hic. *tritici, id est Christi, qui cibus & panis est Christianorum, vallatus lilijs, id est virginibus*, quarum antesignana & princeps extitit B. Vir-
Psal. 44. 16. go MARIA: *Adducentur Regi virgines post eam*; cui Virgineæ Matri, candoris sui integritate omnes creaturas, imò & Angelos longissimè superanti, pro Symbolo candidissimum lilium statuimus cum lemmate:

Virginei laus prima pudoris.

Sicut enim lilium flores supergreditur omnes, sic *B. Virgo*,
S. Epiphan. lib. de laud. Mariæ. ait S. Epiphanius, *est lilium immaculatum, sublimior Angelis facta est, superior ipsis Cherubim & Seraphim, placens Christo Regi, à Deo in honore habita tanquam ancilla digna & Mater sancta, immaculata, solo DEO excepto, cunctis superior exitit.*

2. De

2. De Noë Patriarcha recenſent ſacræ litteræ, quòd ceſſante univerſali diluvio, & arcâ ſuper montes Armeniæ requieſcente, ut tempeſtatem exploraret, corvum & columbam dimiſerit; corvus, quia ſufficientem ſibi eſcam in ſubmerſorum, tum hominum, tum pecorum cadaveribus invenit, benefactoris ſui, tanquam ingratus hoſpes oblitus, non amplius in arcam reverſus eſt, ſed columba, *cùm non inveniſſet, ubi requieſceret pes ejus, reverſa eſt ad eum in arcam, extenditque manum, & apprehenſam intulit in arcam.* Res mira, quòd iſta columba non potuerit in orbe reperire locum, ubi requieſceret pes ejus, & tamen corvus invenit ſibi locum, ubi habitaret, & cibum, quo ſe reficeret? Obſervat hîc S. Vincentius Ferrerius, quòd per dictam columbam Spiritus Sanctus debeat ſub audiri, qui in veteri Lege, & in carnalibus illis ſæculis nullam ſibi & VERBO incarnando dignam habitationem potuit invenire, neque voluit hæc candidiſſima columba cum immundo corvo in cœno, luto & fœtore immundorum humanorum cordium ſibi requiem figere; quapropter juſtus ille Noëmus, hoc eſt, Pater Æternus de novo circa veſperam mundi eandem pacificam amandavit columbam, quæ, conſideratis omnium purarum creaturarum cordibus, ſolùm in puriſſimo Corde B. V. MARIÆ primam ſibi ſedem, & VERBO incarnando optatam requiem invenit, ex quo SS. & Virgineo Corde, velut ex oliva ſpecioſa vireſcentem illum ramuſculum, hoc eſt, Chriſtum, qui ab oliva nomen ſortitur, mundo naufrago in ſignum reconciliationis in manus paternas deportavit: *Venit ad eum ad veſperam, portans ramum olivæ virentibus foliis.*

Gen. 8. 9.

S. Vinc Ferr. Serm in Vigil. Pentec.

Gen. 8. 11.

Conſidera ex hoc anima Chriſtiana, quàm mundum fuerit, & quàm purum, atque ab omni peccati labe alienum Sacratiſſimum Cor MARIÆ: *Si cæli non ſunt mundi in conſpectu ejus*; quàm mundum igitur oportuit fuiſſe illud Cor Virgineum, quod ipſum DEUM ad ſe de cœlo attraxit, *qui eſt candor lucis æternæ?* Et ſi olim arca illa Teſtamenti, in qua manna cum virga Aaronica aſſervabatur, non ſolùm aureâ per circuitum coronâ redimita, ſed & extrinſecus atque intrinſecus puriſſimo auro veſtita, & ornata fuit: *Et deaurabis eam auro mundiſſimo intus & foris* &c. Quantò magis Sacratiſſimùm Cor Virginis ac Matris DEI, velut arca animata, in qua requieſceret ipſe DEUS, ab omni ſorde debuit fuiſſe alienum? Ah quoties intrat ad nos in Diviniſſimo Epulo ipſe DEI Filius,

Job. 25. 15.

Sap. 7. 26.

Exod. 25. 11.

lius, & cor noſtrum adhuc tam tepidum, tam languidum, tam durum, ne dicam, tam immundum eſt? *Præparate corda veſtra Domino*, &c.

1. Reg. 7. 3.

3. Conſiderâſti aliquando prudens Lector, illa notatu digniſſima verba, quæ Chriſtus pientiſſimus Redemptor tuus, nunc de Virgineo Matris ſuæ utero progrediens, ad Patrem locutus eſt, ac tunc demum, cùm in ligno crucis in manus ejusdem Patris Spiritum commendaret, de novo repetijt: *Quoniam tu es*, inquiebat, *qui extraxiſti me de ventre: ſpes mea ab uberibus Matris meæ.* Quid dicis ô mi JESU: *Qui extraxiſti me de ventre?* Tertullianus antiquiſſimus legit: *Avulſiſti me de ventre?* & cur, obſecro: *Avulſiſti?* adverte, quod ab aliqua re vi avellitur, fortiter ei adhærere debet; ſed Chriſtus à ventre Matris vi avulſus eſt, ergo fortiter ei adhæſit; ergo etiam, repones, invitus in lucem natus eſt?

Pſal. 21. 9.

Abſit hoc à Diviniſſimo CORDE JESU, cùm jam tunc Chriſtus in utero Matris exiſtens, amore hominum incitatus, velut gigas acceleravit ad currendam viam redemptionis noſtræ; ſed Scriptura per hoc oſtendit, quantùm Chriſtus ſibi complacuerit adhuc diutius in puriſſimo Matris ſuæ utero, imò & in Corde ejus commorari, in quo velut pacificus Salomon in ſuo eburneo throno, velut Sponſus in florido ſuo lectulo, velut Sol juſtitiæ in placido Virginis ſigno, velut vermiculus tenerrimus in ſuo calathiſco, & velut gemma pretioſiſſima in ſua concha optatiſſimam ſibi ſedem elegit. Hinc cùm de cruce pro omnium ſalute paſſus ac mortuus deponeretur, de novo in eodem ſinu & pectore materno requieſcere voluit, & quemadmodum ejusmodi ſepulchrum elegit, *in quo nondum quisquam poſitus fuerat*, ita priùs cùm incarnaretur, ejusmodi cor & uterum elegit, *in quo*, prout obſervat Simon de Caſſia, *nondum quisquam poſitus fuerat, neque ponendus erat.*

3. Reg. 10. 18. Cant. 1. 16. Jo. 19. 41. Sim. Caſſ. lib. 13. hîc

Perpende ex his anime mi, quantùm DEO placeat cor mundum & caſtum, atque ab omni mundana & carnali ſorde alienum: *Non enim*, prout loquitur Eccleſiaſticus, *eſt digna ponderatio continentis animæ*; & Doctor mellifluus: *Differunt quidem inter ſe homo pudicus & Angelus, ſed felicitate non virtute, etſi enim hujus caſtitas felicior, illius tamen fortior cognoſcitur.* Ejusmodi Cor purum & caſtum aurum eſt, inter omnia cætera metalla longè præſtantiſſimum. Roſa eſt, licet moleſtis ſubinde tentationum ſpinis juncta, cæterorum tamen florum fragrantiam multùm ſuperans. *Thymiama* eſt,

Eccli. 26. 20. S. Bernh. Ep. 42 Symbola varia Virginitatis. Exod. 35. 8.

DEO

DEO, Angelis & hominibus ob suavissimum bonæ famæ & virtutis odorem acceptissimum. Phœnix est, dum dulcem nidum dilecto suo Sponso & Evchariſtico & Crucifixo ex lignis cinnamonij fragrantissimis parat, eique soli sese in dignam victimam offert: aquila est, *Jovis armiger ales*, quæ duabus alis orationis & mortificationis sublimi volatu supra nubes evolat, & in altissimis, hoc est, in Divinissimo CORDE JESU ponit nidum suum, ubi suaviter, ceu columba in foraminibus petræ contra omnes adversantium insultus tuta quiescit. Avis denique est paradisiaca sine pedibus, dum terram & carnem non tangit, sed seipsam in ramis crucis suspendit: *O beati mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt!* *Job. 39. 27.* *Cant. 2 14.* *Matth. 5, 8.*

4. A novo ad vetus testamentum transitum faciamus. Olim Maria, soror Moysis nobilis Domina ac Virgo inter omnes Hebræas Virgines chorum ducebat, cùm Pharao cum exercitu suo in profundo maris, & in cœno impuritatis absorptus interijt, quæ tympanum pulsans, hilariter cantavit: *Cantemus Domino gloriosè.* *Exod. 15, 20.*

Verumenimvero longè eminentiori modo in nova gratiæ lege inter omnes Virgines chorum ducit intemerata ac glorioſissima Virgo MARIA. O quot millenæ, ac millenæ Virgines, cognitâ hujus mundi immundi vanitate, etiamnum in religiosis parthenonis latebris se abdunt, viventésque mortuæ sunt, ut in SS. CORDE JESU æternùm vivant; quarum tu ô beatissima! omnium Dux & Magistra fuisti, vivúmque speculum, quod Sacerdotes, Religiosi ac Sanctimoniales omnes, imò & sæculares pro ratione statûs sibi ob oculos ponant, ac imitentur pro viribus: *Sit vobis*, sunt verba S. Ambrosij, *tanquam in imagine descripta virginitas, vitáque beatæ MARIÆ, de qua velut in speculo refulget species castitatis, & forma virtutis: hinc sumatis licet exempla vivendi, ubi tanquam in exemplari magisteria expressa probitatis, quid corrigere, quid effingere, quid tenere debeatis, ostendunt*, &c *S. Ambr. de Virg. lib. 2.*

5. Et quid dico ulteriùs de te ô innocentissima Domina? *Virgo & Mater! Mater & Virgo*, ita te appellare solebat S. Philippus Nerius; & quid dico? Tu es illud *vas electionis*, non tantùm cum Apostolo SS. Nomen JESU portans coram gentibus, sed ipsum quoque vitæ authorem in te continens. Tu es aula illa magnifica, ac splendidissimum Imperatoris æterni palatium, in quo DEO complacuit habitare cum hominibus. Tu es illa civitas DEI, cujus decorem, cùm in spiritu prævidisset vates ille Regius, admirabundus *Act. 9. 15.*

Psal 86 2. bundus exclamavit: *Gloriosa dicta sunt de te civitas DEI.* Tu es
Jo. 4 14. fons ille Jacob, & puteus altissimus, ad quem mulier Samaritana, hoc est, anima peccatrix aquam vivam & salientem in vitam
Apoc. 4 3. æternam cum gaudio haurire solet. Tu es iris illa in circuitu
Joan. 9. 7. throni, mitigans iram DEI in throno judiciali sedentis. Tu es Natatoria illa Siloë, ad quam à Christo cæcus ille natus missus est, ut lumen oculorum reciperet. Tu denique ô Sacratissima & intemerata Virgo mare es inexhaustum, omniúmque gratiarum Oceanus, cui fecit Dominus magna, qui potens est, quia sunt inexplicabilia illa dona ac bona, quæ tibi contulit SS. Trinitas: *O raptrix*
S. Bernh. medit. sup Salve Reg. *cordium*, exclamat mellifluus Bernhardus, *quando mihi restitues cor meum?* O purissima Virgo, quis satis laudet te?

Pulchra erat illa Esther, Assuero potentissimo Persarum Regi
Esther. 2. 15. in Sponsam præsentata, de qua Scriptura commemorat: *Erat Esther formosa valde, & incredibili pulchritudine omniúmque oculis gratiosa & amabilis videbatur.* Pulchra Rebecca Bathuelis filia, de qua sa-
Gen. 24. 16. cræ litteræ: *Puella decora nimis, virgóque pulcherrima & incognita*
Judith. 10 7. *viro.* Pulchra Judith, quam cum vidissent Assyrij, *stupentes mirati sunt nimis pulchritudinem ejus.* Pulchra Sara, ad quam Abraham
Gen. 12. 11. maritus: *Novi, quod pulchra sis mulier, & quòd cùm viderint te Ægyptij, dicturi sunt: Uxor ipsius est: & interficient me, & te reservabunt; dic ergo, obsecro, quòd soror mea sis, ut bene sit mihi propter te, & vivat anima mea ob gratiam tui.* Pulchræ filiæ Job:
Job. 42 15. *Non sunt inventæ mulieres speciosæ, sicut filiæ Job in universa terra.* Sed tu ô beatissima Virgo propter innocentiam & humilitatem CORDIS tui supergressa es universas; viderunt te filiæ Sion, & beatissimam prædicaverunt, & Reginæ laudaverunt te; proinde meritò à
Cant. 2. 24. Spiritu Sancto in sacro epithalamio bis pulchra appellata es: *Ecce tu pulchra es anima mea; ecce tu pulchra es.* Pulchra subintrat hîc
S. Bernh. cit. à Cornel. hîc. S. Bernhardus, propter summam innocentiam, & pulchra propter summam humilitatem, & ideò concupivit Rex decorem tuum, quia humilitatem innocentiæ & virginitati sociâsti.

O castæ, ô continentes animæ! ô Virgines DEO sacratæ! nunc ad vos cum S. Cypriano Episcopo & Martyre mihi sermo est:
S. Cyprian. de disciplina & habitu virginum. Verum est: *Flos estis vos Ecclesiastici germinis, decus atque ornamentum gratiæ spiritualis, læta indoles, laudis & honoris opus integrum atque incorruptum, DEI imago respondens ad sanctimoniam Domini, illustrior portio gregis Christi,* &c. Sed advertite, quod Divus Chrysostomus

pruden-

prudentiſſimè monet : *Virgo à bello nunquam ceſſare poteſt* , ſemper hic pugnandum , ſemper contra ſenſuales appetitus luctandum erit : *Virginitatis cuſtos* , ait idem Os Aureum , fuga & ſucceſſio ; addamus nos : Oratio fervens & jejunium , fortitudo animi , Chriſti Crucifixi contemplatio , labor , & quinque ſenſuum aſſidua mortificatio : *Qui ſunt Chriſti* , ait Apoſtolus , *carnem ſuam crucifixerunt cum vitijs & concupiſcentijs.* Audis hoc ? *S. Chryſoſt. To. 5. hom. 9. de pœnit.* *Gal. 5. 24.*

6. De Romanis potentiſſimis illis terrarum domitoribus recenſent varij Scriptores, quòd pro menſura meritorum athletis ac victoribus ſuis diverſas diſtribuerint coronas. Illos, qui cum hoſte imperij in campo generosè decertabant , coronâ caſtrenſi donârunt ; qui primi in aſſaltu murum conſcendebant , coronâ murali ; qui cives conſervabant , coronâ civicâ ; qui claſſem hoſtilem in mari debellabant , coronâ navali ; & qui denique inimicum exercitum uſque ad internecionem delebant , coronâ triumphali & aureâ inſigniebant. *Fab. in feſt. S. Stephan. Protom.*

Hunc modum , ut ita dicam , obſervat DEUS, Regum Dominus , & juſtus Judex cum Chriſtianis ac fidelibus , dum pro qualitate meritorum illis diverſas decernit , ac diſtribuit coronas , auream quidem omnibus , tanquam præmium eſſentiale juxta illud : *Coronam auream ſupra mitram ejus , expreſſam ſigno ſanctitatis , glorie & honoris , & opus fortitudinis* ; aureolam autem (quod eſt ſingulare præmium accidentale) tantùm privilegiatis quibusdam perſonis , quæ peculiari virtute eam in vivis meruêre , in cœleſti gloria reſervat ; tales ſunt invictiſſimi Martyres , qui ob arduam & cruentam pugnam , pro fide & Chriſto dimicatam , ſingulari aureolâ potiuntur ; Sancti verò Eccleſiæ Doctores & Prædicatores , quia docuerunt , & ſic fecerunt , parem aureolam aſſequuntur ; & quia ſacræ Virgines in quotidiano & periculoſo corporis & animæ duello carnem ſuam per aſſiduam mortificationem & gratiam Divinam aſſiſtentem , edomârunt , ideò tertiâ & æquè pretioſâ à Chriſto Sponſo donantur aureolâ , Agnúmque ſequuntur , quocunque ierit : *O quàm pulchra eſt* ergo *caſta generatio cum claritate : immortalis eſt enim memoria ejus , quoniam & apud Deum nota eſt , & apud homines.* *Eccli. 45. 14.* *Sap. 4. 2.*

Eja agite animæ Chriſtianæ ! adhortor vos omnes in Chriſto JESU , ut hanc gratiam , & ſalutarem doctrinam non in vacuum recipiatis ; attendite & conſiderate , quòd Chriſtus ipſe Virgo nonniſi à Virgine naſci , & à ſimili Patre Nutricio ſuſtentari voluerit :

Et

Luc. 2. 51. *Et erat subditus illis*, atque in cruce tandem moriens, tanquam *pascens* etiam tunc *inter lilia*, hoc est Dolorosam Matrem inter & Joannem, nobilissimam animam expirârit. Et si illi, qui in hoc sæculo castè vivunt, juxta veritatis oraculum, *similes sunt Angelis DEI in cœlo*; quis, obsecro, non omnibus allaboret viribus, ut ad hanc immarcessibilem coronam & gloriam possit pervenire? Eliam zelosissimum Prophetarum vita casta in cornu igneo ad paradisum transvexit: *Ascendit Elias per turbinem in cœlum.* Elisæum discipulum ejus, quia castè vixit, integer Angelorum exercitus defendit: *Ecce mons plenus equorum, & curruum igneorum in circuitu Elisæi.* Tres pueros Hebreorum in fornace Babylonica in medio ignis illæsos conservavit vita continens: *Non tetigit eos omnino ignis, neque contristavit, nec quidquam molestiæ intulit.* S. Clara, quia Virgo permansit, Assisium ab arctissima Saracenorum obsidione liberavit. S. Agnes Virgo in medio ignis illæsa perstitit. S. Luciæ Virgini morienti Angeli accinebant: *O Sponsa Christi, ô columna immobilis veni, omnes cœlicolæ adventum tuum præstolantur, ut à JESU Christo coronam gloriæ accipias.* Si vis anime mi similem coronam, certa similem pugnam.

4. Reg. 2. 11.

4. Reg. 6. 17.

Dan. 3. 50.

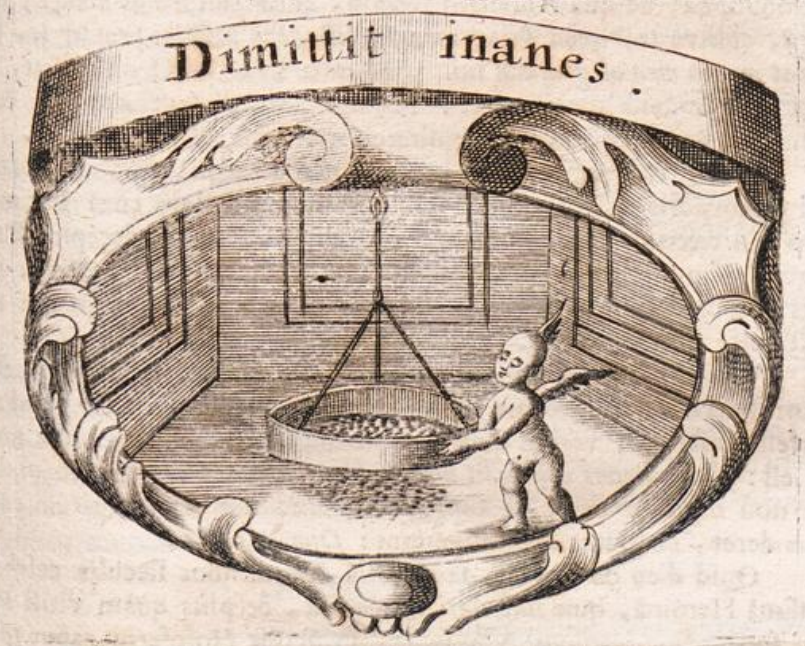
Brev. Rom. 12. Aug. Idem. 21. Jan. Idem. 13. Decemb.

CON-

CONSIDERATIO VIII.

B. Virgo Dolorosa à SS. Trinitate ob summam Cordis humilitatem in dignam Deiparentem eligitur.

Et divites dimisit inanes. Luc. 1. 53.

1. ASsuerus potentissimus Persarum Rex, ac centum & viginti septem provinciarum Dominus, ubi Vasthi Reginam ob superbiam repudiavit, sibi exinde speciosissimas puellas & formosissimas virgines in diversis regni sui partibus inquiri jussit, inter quas omnes ob raram & eminentem formæ, morúmque gratiam solam Esther in Reginam sibi selegit: *Erat enim formosa valde, & incredibili pulchritudine omnium oculis gratiosa*, &c. *Esther. 2. 15.*

Diu & jam à mundi primordio Spiritus Sanctus ex omnibus hujus mundi puellis ac virginibus unam sibi in Sponsam & in dignam Filij DEI Matrem quæsierat, inter quas primâ fronte ipsi oblata est Eva, *cunctorum viventium Mater*, sed noluit eam Spiritus Sanctus in DEI Genitricem eligere, ut illa vitam pareret, quæ mortem in orbem per serpentis astum invexerat: *Dimisit inanem.*

Gen. 3. 20.

Præsentabatur exiùde Divinæ Majestati Sara, Virgo longè formosissima, de qua Abraham: *Novi, quòd pulchra sis mulier, dic ergo, obsecro te, quòd soror mea sis, ut bene sit mihi propter te, & vivat anima mea ob gratiam tui.* Sed quia hæc DEO diffidebat, & speciosè Angelis mentita est: *Negavit Sara dicens: Non risi*, &c. hinc meritò à tam excelsa dignitate repulsa est: *Dimisit inanem.*

Gen. 12. 11.

Gen. 18. 15.

Offerebatur post hanc Rebecca, puella eximiâ præstans & animi & corporis pulchritudine; sed quia non sine dolo cum Isac marito suo cæco & moribundo egit, eúmque insigniter decepit, dum spreto Esau primogenito, Jacobo filio natu minori supremam patris benedictionem impetravit, idcirco & ipsa ab hac dignitate rejecta est: *Dimisit inanem.*

Gen. 27. 13.

Venit post hanc in deliberationem in Divino Consistorio elegantissima Rachel, pro qua Jacob quatuordecim annis studio planè indefesso inservijt; verùm quia hæc aurea patris sui Labani idola furata est: *Illa festinans abscondit idola subter stramenta cameli*, &c. proinde non digna extitit, ut supremum hunc dignitatis apicem conscenderet, & Mater DEI eligeretur: *Dimisit inanem.*

Gen. 31. 34.

Quid dico de Judith, sanctâ illâ & omnibus sæculis celebratissimâ Heroinâ, quæ singulari prudentiâ, & plùs quàm virili animi fortitudine impium Assyriorum Principis Holoferni caput resecuit, & ita patriam ac regionem universam ab excidio & interitu liberavit? Verùm nec ista digna censa est, ut ad hanc supremam Divinæ Maternitatis excellentiam perveniret, quia valdè subdolè mentita est, & insuper homicidium commisit, unde irregularis facta est: *Dimisit inanem.*

Judith. 13. 10.

Providebat denique Divinum Numen, cui omnia jam ab æterno, sicut nunc in tempore, erant præsentia, alias nobilissimas virgines ac puellas incredibili & virtutum & corporis venustate præditas, ut Susannam, Abigail, Debboram, Jahel, &c. & in novo Testamento Theclam, Catharinam, Cæciliam, Dorotheam & innumeras alias; verùm nec istæ, nec aliæ è tota fœminarum massa

selectæ

selectæ divinis oculis placuêre, ut in dignam DEI Matrem eligerentur, quia nulla sine aliquo defectu fuit. Et ecce tandem deducitur in templum ipsum animatum Spiritûs Sancti templum MARIA, annis quidem trimula, sed meritis ac virtutibus jam gravida, quam mox cœlestis Pater in Filiam, Filius DEI in Matrem, Spiritus Sanctus in Sponsam, & omnes Angeli in suam adoptârunt Reginam. O prodigium! & cur, obsecro, unica & sola hæc puella ex omnibus mulieribus in dignam Filij DEI Parentem electa est? Cur cæteras omnes *dimisit inanes*?

Audi ipsam loquentem: *Respexit*, inquit, *humilitatem ancillæ suæ*; supra quod pulcherrimè S. Ildephonsus: *Mirâ devotione*, inquit, *plena vox, qua dicitur: quia respexit humilitatem ancillæ suæ; non enim ait, quia respexit virginitatem meam, aut innocentiam, aut aliam quarumlibet virtutum gratiam; sed solam humilitatem suam respexisse Dominum humiliter fatetur*, &c. *Luc. 1. 45. S. Ildephon. serm. 2. de Assumpt. B. V.*

Ex quo patet, quanti meriti ac virtutis apud DEUM existat cor verè humile: *Nunquam*, ait Mellifluus de hac humili ancilla Domini, *super omnes Angelos glorificata ascendisses; nisi priùs infra omnes homines humiliata descendisses.* In quem finem Genium quendam statuimus, ventilabrum, seu vannum in area agitantem, ex quo grana inania, festucæ & paleæ excutiuntur, ac separantur, meliora autem in penum servantur, cum Lemmate ex Mariano Cantico mutuato: *S. Bernh. de prec. ad gloriosam V. Mariam.* *Luc. 1. 53.*

Dimittit inanes.

2. Olim inter Eruditos hæc pulcherrima ventilabatur quæstio, quid in hoc mundo & maximum & minimum existat? Aliqui solem mundi oculum & astrorum Serenissimum Principem & maximum & minimum autumabant; maximum, quia juxta communissimam Astrologorum sententiam centies & sexagies major est universâ terrâ; minimum, quia intra exiguam sphæram pupillæ oculi includitur. Alij maximum & minimum pupillam oculi judicabant, quæ, licet sit minutissima, & vix quantitatem puncti excedat, nihilosecius usque ad cœli ambitum & firmamenti concavum sese effert. Alij maximum & minimum cum S. Jacobo in sua Canonica Epistola linguam humanam esse asserunt, *quæ quidem modicum membrum est, sed magna exaltat.* Alij cor hominis, quod, licet exigua hominis portio existat, tamen per orbem non impletur: *Parvum* *Jacob. 3. 5.*

Hugo à S. Vict. lib. 3. de anima. cap. 41. *Parvum est cor*, ait Hugo à S. Victore, *sed magna capit*; *vix ad unius milvi refectionem sufficere potest, & totus mundus ei non sufficit*; Alexandrum Magnum consule, de quo Poëta: *Unus Pellæo juveni non sufficit orbis.* Nec defuerunt, qui SS. Evchariſtiam & maximum & minimum esse dicebant, cui nonnemo pro Lemmate inscripsit: *Maximus in minimo.*

Si mihi licet opinionem meam in apricum proferre, dico, quòd B. Virgo omnium maximum & minimum appellari possit: Maximum, quia ipsum maximum DEUM, quem cœli & terra capere non possunt, suo gremio concluſit; Minimum; *Quia respexit*, inquit ipsa, *humilitatem ancillæ suæ*; Cornelius legit: *Vilitatem*; alij ex Hebræo: *Respexit annihilationem ancillæ suæ*, quid autem minus, quàm nihilum? Et dicite, quænam major Sympathia extitit, quàm Chriſtum inter & SS. ejus Parentem, cui illa pro Patre & Matre fuit? Nunquid *uno membro patiente, compatiuntur & cætera?* Nunquid Virgo dicere poterat: *Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea?* Si ergo partus sequitur ventrem, non miror ampliùs, quòd Chriſtus DEI & MARIÆ Filius adeò factus sit humilis, ut omnibus se sequacibus pro prima lectione proponeret: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde*, quia hanc summam humilitatem, ut ita dicam, à pientiſſima sua Matre hæreditavit, cui Virgini nihil magis cordi fuit, quàm humilitas. Audi S. Augustinum: *O vera humilitas*, inquit, *quæ DEUM hominibus peperit, vitam mortalibus edidit, cœlos innovavit, mundum purificavit, paradiſum aperuit, & hominum animas liberavit: facta est MARIÆ humilitas scala cœlestis, per quam DEUS descendit ad terras. Quid enim est dicere: Respexit, nisi approbavit? Multi enim videntur in conspectu hominum humiles esse, sed eorum humilitas à Domino non respicitur; si enim veraciter humiles essent, deinde se ab hominibus non laudari vellent; non in hoc mundo, sed in DEO spiritus eorum exultaret.* Hæc S. Augustinus.

Luc. 1. 45.

1. Cor. 12. 26. Gen. 2. 23.

Matth. 11. 29.

S. Aug. serm. 2 de Assumpt.

3. Progrediamur ulteriùs. Inquirunt SS. Patres causam, quare in veteri Testamento toties à Spiritu Sancto B. Virgo, ex qua suo tempore Chriſtus, orbis Redemptor nasciturus erat, viliſſimo terræ elemento, quod omnium pedibus proteritur, fuerit assimilata? Ita Isaias Prophetarum Princeps: Chriſti in carne adventum ardentiſſimis votis præstolabatur: *Aperiatur terra, & germinet Salvatorem*, &c. Ita & Vates Regius: *Veritas de terra orta est, & justi-*

Isa 45. 8. Psal. 84. 12.

& justitia de cœlo prospexit; hoc est, illa Veritas, quæ de se ipsa ait: *Ego sum Via, Veritas & Vita*, Et in alio loco idem Propheta Regius: *Etenim Dominus dabit benignitatem, & terra nostra dabit fructum suum*, hoc est: Benedictum fructum ventris sui JESUM. Miraberis in hoc prudens Lector, quare B. Virgo toties cum terra fuerit comparata; an fortè defuerunt Spiritui Sancto aliæ figuræ, & comparationes, quibus SS. Deiparam mundo in umbra manifestaret? *Joan. 14. 6.* *Psal. 84. 14.*

℣. Ad quæstionem Hugo à S. Victore: *Dicitur*, inquit, *terra propter suam humilitatem, terra enim est humilius elementum*; quid autem humilius DEI Matre? de qua ad amussim illud Veritatis adimpletum est: *Recumbe in novissimo loco*; sciebat nimirum, Filium suum futurum *novissimum virorum, virum dolorum, & scientem infirmitatem*, &c. Unde voluit & ipsa esse novissima & indignissima omnium creaturarum, dum sese per omnem vitam infra omnes creaturas in hoc mundo humiliavit. Vis probam? *Hugo à S. Vict. l. 4. de Proprietatibus & Epithetis rerū cap. 2.* *Luc. 14. 10.* *Isa. 53. 3.*

4. Salutatur hæc alma Virgo ab Archangelo: *Ave gratiâ plena*; quid ad hoc MARIA? *Turbata est in sermone ejus*; cur turbata? ℣. Oliva: *Regni Davidici nomen exhorruit, comitatu contenta fabri*; & *nisi ex verbis Angeli conjectâsset, non temporalem fore Principem, cujus regni finis non futurus prædicebatur*; *audeo dicere, abdicasset verbum, ne à vilitate abdicaretur.* Pensabat enim intra se, prout hîc pereleganter observat Cornelius: Ego mihi videor indiga omnis gratiæ, quomodo ergo me Angelus appellat *gratiâ plenam*? Ego paupercula cum pauperibus hîc dego, & conversor virginibus, quomodo ergo Angelus mihi dicit *Dominus tecum*? Ego æstimo me fœminarum omnium minimam & vilissimam, quomodo ergo Angelus mihi insonat *benedicta tu in mulieribus*? En profundissimam Virgineæ Matris humilitatem. *Luc. 1. 29.* *Oliva l. 4. Strom. §. Multiplicabo semen tuum.*

Paulò post advertit S. Josephus Virginem esse gravidam, qui rei novitate attonitus in varios animi motus rapiebatur: Quid sibi vult iste uteri tumor? Scio illam Virginem esse sanctissimam, unde ergo gravida est? Et quia mysterium capere non poterat, nec eam volebat traducere, quia vir justus erat, hinc se resolvit, *occultè dimittere eam.* Et cur, obsecro, B. Virgo hoc arcanissimum Divinæ Bonitatis prodigium sanctissimo Sponso suo non revelavit? ℣. Cornelius, *B. Virgo ex modestia noluit ultrò secretum hoc Divinum Josepho pandere, ne sua dona tanta & tam Divina jactare videretur, sed* *Matth. 1. 19.* *Cornel. hic in Matth.*

DEO, Deique providentiæ & curæ, cujus totum hoc opus erat, id-ipsum resignavit, certissimè confidens, DEUM, suam innocentiam & famam tutaturum, &c.

Advenit tandem post novem mensium periodum tempus pariendi: *Et peperit Filium suum primogenitum, & pannis eum involvit, & reclinavit eum in præsepio, quia non erat eis locus in diversorio.* O pientissima Domina! cur non in Domo Zachariæ permansisti? Vel in Domo piscinæ probaticæ tuorum SS. Parentum partûs tui adventum præstolata es? Adverte anime mi! sciebat bene humilis illa ancilla Domini, Christum Filium suum humilitatis & paupertatis fore amantissimum, hinc non aliquod palatium, sed vilissimum antrum & brutorum stabulum elegit, quasi ab omni hominum cætu rejecta: *Exinanivit se*, ait Richardus à S. Laurentio, *exemplo Filij sui, formam ancillæ suscipiens*, &c.

Luc. 2. 7.

Rich. à S. Laur. l. 4.

5. Et quid dico? ô cœli obstupescite! hæc ac tanta Mater ab omni originalis & actualis peccati labe libera, omnibúsque gratiæ donis supra omnes Sanctos ornatissima tam submissè de se sentiebat, ut quò profundiùs sese demitteret, non inveniret, hinc etiam cum immundis puerperio fœminis, quasi una vel vilissima ex illis esset, & simili purificatione indigeret, in templo purificandam se stitit. Lege Evangelium & Acta Apostolorum, & invenies, quòd hæc SS. Deipara nulli unquam creaturæ se præposuerit; hinc invento, quem per triduum amiserat, in templo Filio, dixisse fertur: *Ecce Pater tuus & ego dolentes quærebamus te*; ubi notandum, quòd priùs Patrem licet tantùm nutricium & exinde se, velut Matrem indignam nominaverit. Et in Actis in confessu centum viginti personarum, Spiritum Sanctum exspectantium, inter omnes ultimatò nominari voluit, imò & ultima, prout observat S. Bernhardus, inter omnes sedit.

Luc. 2. 22.

Luc. 2. 28.

Actor. 1. 14.

Et si ulteriùs lubet progredi; heu quantùm humiliata est hæc SS. Virgo in passione Unigeniti sui? De Filio dicitur: *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem*, dum etiam Barabbæ homicidæ sceleratissimo, & in cruce duobus famosissimis latronibus postponi voluit; quænam, obsecro, major humilitas in Filio DEI poterat inveniri? ita & SS. Virgo, attestante Mellifluo, omni creaturæ posthaberi voluit; unde stans juxta crucem in medio carnificum, lictorum & petulantissimorum homuncionum omnia opprobria, convicia & maledicta, Filio Crucifixo & sibi illata patientissimè

Philipp. 2. 8.

tissimè toleravit: *Certè*, sunt verba S. Bernhardi, *MARIA humiliata est præ omnibus, quapropter meritò facta est novissima prima*; Et sicut Filius ejus factus est vir dolorum ac novissimus virorum, sic B. Virgo facta est novissima mulierum. *S. Bernh. serm. Sig. Magnum.*

6. O bone JESU! ô MARIA! ubi nostra humilitas est? Ah quorsum de[illegible]: humilitas nostra? Volumus esse humiles, sed sine despectione; patientes sed sine tribulatione; obedientes sed sine coarctatione, pauperes sed sine defectu; virtuosi sed sine labore; casti sed sine mortificatione; pœnitentes sed sine dolore; volumus laudari, sed sine virtute; amari sed sine bonitate; honorari sed sine sanctitate: O quàm paradoxa sunt ista! ecce JESUS, Filius DEI & MARIÆ factus est *vermis & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis*, verè vir dolorum & novissimus virorum, & SS. Mater ejus pariter facta est novissima mulierum, & præ omnibus mortalibus humiliata; & tu ô mortalis homo! non homo, sed cinis & pulvis, cœnum, imò nihilum, audeas te in aliquo efferre, & in vanitatibus tuis gloriari? Pavo, si turpes suos cernit, & considerat pedes, vehementer erubescit, ac mox stellatam deponit caudam; ô anime mi! si neque exemplum JESU & MARIÆ movere te possunt; quomodo saltem te ad humilitatem non moveant tot tuæ miseriæ, quibus subjaces? Tot defectus, quibus infectus es? Tot scelera & quotidiana peccata, quibus æternum gehennæ barathrum commeritus es? Humiliare igitur sub potenti manu DEI, & audi rursus Mellifluum, quid tibi in utramque aurem, imò ad cor tuum loquatur: *Noli*, inquit, *comparare te majoribus, noli minoribus, noli aliquibus, noli uni; recumbe in novissimo loco, ut solus videlicet omnium novissimus sedeas, téque nemini, non dico præponas, sed nec comparare præsumas*: Audis hoc anime mi? & bene audis? *Psal. 21. v.* *S. Bernh. serm 37. in Cant.*

7. Recordor pro coronide hujus Considerationis illius ancillæ ac puellæ parvulæ, quæ quondam de terra Israël per latrones in Regnum Syriæ translata fuit, de qua recensent Sacræ Paginæ, quòd Domino suo Naamo, Principi prædiviti, sed fœdissimâ leprâ infecto, cùm nullum huic morbo medendo remedium inveniisset, hoc prudens ac saluberrimum suggesserit consilium, ut, si ab illa deformi & perniciosa corporis lepra emundari discuperet, quantocyùs ad Elisæum Prophetam, tum temporis intervallo in Samaria commorantem, sese conferret: *Quæ ait ad Dominam suam: utinam fuisset Dominus meus ad Prophetam, qui est in Samaria, profectò curâsset eum à lepra, quam habet.* Ibat ille hortatu puellæ persuasus; & cùm in Jordanis flumine ad mandatum *4. Reg. 5. 3.*

datum Elisæi septies sese abluisset: *Restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli, & mundatus est.*

Per hunc Naamum putridâ infectum leprâ, rectè te intelliges, quicunque tandem es amice Lector! per parvulam verò puellam, humilem illam ancillam & Matrem Christi, de qua Ecclesia: *Cùm essem parvula, placui Altissimo, & de meis visceribus genui DEUM & hominem*; hæc, inquam, parvula propter summam humilitatem suam, quâ DEUM de cœlo in terram ad se attraxerat, hoc tibi optimum, ac longè saluberrimum suggerit consilium: Si vis mundari, vade ad Elisæum, hoc est ad Filium meum, Christum JESUM, & hunc Crucifixum, ibi in Jordane SS. Vulnerum ejus in animo contrito & verè humiliato lavare, & recipiet sanitatem caro tua, atque mundaberis à sordidissima lepra occultæ superbiæ & arrogantiæ tuæ, quæ hactenus velut lepra tibi etiam fortasse ignoranti, adhæsit: *Quæ superbia*, subintrat hîc demum Præsul Africanus & Doctorum Phœnix Augustinus, *Quæ superbia sanari potest, si humilitate Filij DEI non sanatur?*

S. Aug. de agone Christiano. c. 11.

Agite igitur, quicunque tandem estis ô mortales! via enim in cœlum arcta est, & porta cœli angusta, quomodo ergo illuc intrare poterit superbus, quem DEUS pati non potest? *DEUS superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Ita superbiam Protoplastorum è paradiso eliminavit; Angelos superbos de cœlo in Tartarum fulminavit; Goliathum silice prostravit; Aman in infami ligno humiliavit; Nicanorem, Sennacherib & Herodem ob superbiam proculcavit &c. & in novo Testamento irrefragabili lege sancivit: *Nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum.* Quid itaque consilij? Audite S. Petrum: *Humiliamini igitur sub potenti manu DEI, ut vos exaltet in tempore visitationis.* Quam gratiam nobis largiatur DEUS per intercessionem humilis Ancillæ & Matris Christi.

Jacob. 4. 6.

Matth. 18. 3.

1. Pet. 5. 6.

CON-

CONSIDERATIO IX.

B. Virgo Dolorosa nunc nubilis ex singulari providentia DEI cum S. Josepho desponsatur.

Cum esset desponsata Mater ejus MARIA Joseph. Matth. 1. 18.

1. BEnedictus DEUS, qui disponit omnia suaviter in finem, cùm olim in veteri Lege dilectæ suæ Synagogæ de Sponso digno providere vellet, Moysi Hebræorum Duci mandavit, quatenus duodecim virgas, seu scipiones à duodecim tribuum Principibus acciperet, eásque in Sancto Sanctorum juxta Arcam Fœderis collocaret, cujus exinde sicca & arida virga altero post die inventa fuerit revivíscens, suósque proferminans fructus, illum à DEO præfatæ Synagogæ Spon-

sum ac Pontificem designandum. Et ecce ingens Divinæ potentiæ prodigium: *Sequenti die regressus* (Moyses) *invenit germinâsse virgam Aaron in domo Levi, & turgentibus gemmis eruperant flores.*

Num. 17. 8.

Non absimili sorte à Spiritu Sancto in dignissimum B. Virginis ac Matris DEI MARIÆ Sponsum electus est sanctus Josephus de regia Davidis stirpe oriundus, & nunc Israëlitici regni Hæres proximus, pauper tamen conditione, quia faber lignarius, sed dives virtutibus, quia justus: Cùm enim Sacratissima Virgo MARIA hactenus in templo educata, nunc paulatim ad nubilem ætatem perveniset, eique cum alijs virginibus in templo commorantibus, à Pontifice Hebræorum more indicaretur, ut ad proprias ædes reverterentur, atque ad nuptias pro more legis & patriæ ineundas sese pararent, sola hæc B. Virgo respondit, totam se DEO, ejúsque obsequio esse mancipatam, eique perpetuam vovisse virginitatem, ac proinde tali se non posse parere mandato. Res nova & insolita hoc à Virgine responsum videbatur Pontifici, aliisque Sacerdotibus ad Festum Encœniorum convenientibus, unde statuerunt DEUM consulere, ut, quid consilij hac in re sit capiendum, divinitus dignaretur indicare, Et ecce cùm Pontifex ad consulendum DEUM pro more accessit: *Nec mora*, ait S. Hieronymus, *cunctis audientibus de oraculo, & de propitiatorij loco vox facta est, requirendum esse, cui Virgo illa commendari, & desponsari deberet, cunctósque de Domo David nuptui habiles, non conjugatos, virgas suas allaturos ad altare, & cujus virga floresceret, atque in ejus cacumine Spiritus Domini in specie columbæ consedisset, eum esse, cui Virgo commendari & desponsari deberet. Quod cùm in Josephum feliciter cecidisset, liquidò omnibus patuit, Virginem ei desponsandam fore, & sic Divina sorte, tanquam magis idoneus, justus Joseph fuit electus.*

S. Hieron. in Hist. de ortu Mariæ & alij.

Nos his castissimis Sponsis, ac novis Conjugibus pro corpore Emblematis annulum pronubum & aureum adumbrari curavimus, in qua Divina Manus, è nube protensa, pretiosam inserit gemmam cum hac gnoma super annulum suspensa:

Honori invicem.

Ita est; sicut enim in annulo aurum exornat gemmam, & gemma vicissim aurum, ita hi Sacratissimi Sponsi sibi invicem erant honori, ambo enim erant Sanctissimi; ambo Virgines perpetuæ; ambo de regio Davidis stemmate editi; ambo moribus simillimi:

& ambo

& ambo à Spiritu Sancto ad hoc opus grande electi, ut in genere redemptionis humanæ, Filio DEI fierent cooperatores, &c. O ingens utriusque dignitas! *Sicut decuit*, ait doctissimus Gerson, *ut tantâ MARIA puritate niteret, quâ sub DEO major nequit intelligi, ita decuit, ut S. Joseph tantâ prærogativâ polleret, quæ similitudinem & convenientiam exprimeret talis Sponsi ad talem Sponsam.* *Gerson. ser. de Nat. Virg.*

2. Quæres hîc pie Lector, quænam cæremoniæ in hoc felicissimo sponsalitio MARIAM inter & JOSEPHUM interceserint? Observa. Postquam B. V. divinitus edocta fuit, ita esse voluntatem Divinam, nullúmque in hoc sacro conjugio virginitatis violandæ periculum adfuturum, liberè in ejusmodi matrimonium consensit; in quem finem à S. Josepho, qui ejusmodi quoque tenendæ virginitatis propositum habebat, loco arrhæ sponsali annulo donata fuit, quæ prima quondam inter Hebræos, dum matrimonij vinculo jungebantur, erat cæremonia; hinc Judas Patriarcha Thamari pro arrhabone annulum dedisse legitur: *Ait Judas, quid vis pro arrhabone dari? Respondit, annulum tuum.* Cujus autem materiæ ille sancti Josephi annulus fuerit, distinctè cerni, & judicari non potest, qui ad hunc usque diem Perusiæ Italiæ urbe in templo S. Laurentij religiosè & magna cum devotione asservatur. *Card. Baron Annal. 1. anno 57.* *Gen. 38. 18.*

Secunda cæremonia extitit, quâ SS. Virgo à beato Josepho desponsata est, quòd idem Sponsus integerrimus pallium suum super castissimam Sponsam suam palam extenderit, eámque pro more Hebræorum & patriæ cooperuerit, hæc enim communissima tunc temporum intervallo non apud Judæos duntaxat, verùm etiam apud Gentiles & Romanos vigebat consuetudo. Consule librum Geneseos, ubi reperies, quòd Rebecca, puella formosissima nunc cum Isac desponsanda pallio fuerit cooperta: *At illa tollens citò pallium operuit se.* Pari modo Ruth pauper illa Moabitis nunc cum dive Booz desponsanda ab illo petijt: *Expande pallium tuum super famulam tuam, quia propinquus es*; per quam cæremoniam veteres insinuabant, & fidelitatem ab uxore marito servandam, & à marito protectionem conjugi exhibendam; Lyranus addit: Sponsum solitum extremitatem pallij sui super Sponsam ponere, ut hoc gestu significaret, se eam in suam potestatam & turelam accipere. *Gen. 24 65.* *Ruth. 3. 9.* *Lyran. hic.*

Tertia cæremonia, quæ in his sacris nuptijs observata fuit, erat, quòd S. Josephus castissimæ Sponsæ suæ, & hæc vicissim suo dilecto Sponso dexteram porrexerint & stipulata manu coram Sacer-

dote & propinquis fidelitatem mutuam & conjugalem amorem promiserint: quod non obscurè ex libro Tobiæ licet colligere: *Et*
Tob. 7. 15. *apprehendens* (Raguel) *dexteram filiæ suæ, dextræ Tobiæ tradidit, dicens: Deus Abraham, Deus Isac, & Deus Jacob vobiscum sit, & ipse conjungat vos, impleátque benedictionem suam in vobis. Et acceptâ chartâ fecerunt conscriptionem conjugij, & post hæc epulati sunt, benedicentes Deum*, &c. Quis neget, omnia hæc in desponsatione JOSEPHUM inter & MARIAM esse adimpleta? Non erat quidem hîc cernere magnum hominum comitatum præter paucos amicos, qui his SS. Conjugibus ex animo applaudebant; verùm innumeri advolabant Angeli, qui cœlesti concentu & aggratulatione hos SS. Conjuges venerati sunt, per quorum matrimonium illud magnum ac planè immensum resarciretur damnum, quod primi conjuges
Gen. 3. 6. orbi in Paradiso intulerunt: Et sicut Adam & Eva ad perditionem nostram, comedendo fructum prohibitum, conspirârunt, sic illi cooperante Spiritu Sancto, & illibatâ virginitate permanente, per benedictum vitæ fructum, Christum JESUM omnia restaurarunt in integrum. O quantùm igitur obligati sumus his sanctissimis Conjugibus?

3. In hoc Sacratissimo Conjugio adimpletum fuit illud sa-
Prov. 30. 10. pientissimi Regis Solymæi vaticinium: *Mulierem fortem quis inveniet? procul & de ultimis finibus pretium ejus; confidit in ea cor viri sui, & spolijs non indigebit, reddet ei bonum, & non malum omnibus diebus vitæ suæ*, &c.

O sancte Joseph! tu eras ille vir tam felix, támque fortunatus, qui hanc mulierem fortem inveniſti: *Fortem*, quia fortissi-
Num. 24. 8. mum DEUM, *cujus fortitudo similis est Rhinocerotis*, ad se de cœlo in terram, & usque in purissimum sinum ac uterum suum traheret; *Fortem*, quia, quem cœli & terra capere non poterant, suo gremio conferet: *Fortem*, quia Heroina omnium fortissima, Princeps ac Regina cunctorum SS. Martyrum erit, dum recedentibus omnibus notis & amicis ipsa sola sub cruce patientis Filij omni rupe Marpesiâ fortior, & constantior inter tot decumanos tribulationum & perse-
Eccli. 26. 19. cutionum fluctus stabit. *O gratia super gratiam mulier sancta & pudorata!* de qua inventa ô S. Josephe, vir integerrime, tibi soli poteris ex merito gratulari; proinde rectè cor tuum in illa sola post DEUM poterit confidere, non enim indigebit spolijs alienis, quæ plena est gratiâ DEI, Sapientiâ & Spiritu, omníque virtutum &

SS. me-

SS. meritis condecorata: *Et in plenitudine Sanctorum detentio mea;* sed reddet tibi bonum, & non malum, eò quòd virginitatis suæ eris in conjugio custos, & testis in cœlo fidelis. *Eccl. 24. 16.*

Et pergit sapiens: *Quæsivit lanam & linum, & operata est consilio manuum suarum.* Ex quibus cognosces prudens Lector, quomodo B. Virgo, nunc Sponsa S. Josephi utramque & contemplativam & activam vitam exactissimè semper in vita sua conjunxerit, per lanam enim vita activa, & per linum subtile contemplativa repræsentatur; juvat hîc audire Epiphanium Sacerdotem Constantinopolitanum: *Et ipsa*, inquit, *B. Virgo docilis & amans doctrinam, & non solùm in Sacris Litteris, sed etiam in lana & lino, serico & byssо laborabat. Erat præterea in sapientia & intelligentia super omnes illas sæculi adolescentulas, cunctis admirationi, quæ & verè conficeret ea, quorum usus in templo erat Sacerdotibus*, &c. Vide hîc, ac perpende, qualiter hæc SS. Virago & Martham, & Magdalenam pulcherrimè associaverit. O discant hîc mortales omnes, præsertim animæ religiosæ, quomodo pro viribus hanc SS. Virginem in utraque vita possint imitari. *Epiph. in vita Virg.*

4. Quæris hîc prudens Lector, qua ætate hi cœlestes Conjuges, MARIA & JOSEPHUS conjugium inierint? R. communissima SS. Patrum sententia, Sacratissimam Deiparam quarto decimo ætatis suæ anno jam expleto fuisse matrimonio traditam, S. Josephum verò non ætate jam grandævum ac senilem (ut quidam autumant) sed juvenem fuisse, eúmque trigesimum, aut ad plurimum quadragesimum annum non excessisse, ut adimpleretur illud Isaiæ Prophetæ: *habitabit enim juvenis cum Virgine*, quem locum Viguerius, Lyranus, Cornelius & alij de S. JOSEPHO & MARIA explicant: *Habitabit*, inquit Cornelius à Lapide, *jucundissimè & sanctissimè juvenis Joseph cum conjuge sua Virgine MARIA Deipara*, &c. *Isa. 62. 5. Cornel. hîc.*

Cæterùm finitâ hac cœlesti desponsatione antiquissimorum ac gravissimorum Patrum constans est assertio, beatissimam Virginem à sanctissimo Marito suo Nazarethum fuisse deductam, ibique in propria parentum domo Angelicam vitam duxisse, & in officijs Marthæ occupatam, magno cordis solatio sacras manus in vilissimis & abjectissimis domûs ministerijs fatigâsse, sanctum Josephum verò pro more illius ævi adhuc per aliquot menses vel in domo separata, vel cognatorum conductâ, usque ad tempus à Patre definitum habitâsse. *S. Chrysost. hom. 4. in Matth. Evod. Niceph l. 2. c. 3. Auctor imperfecti ho. 1. in Matt. &c.*

tâsse. Et ecce, cùm tertius jam mensis ageretur, ex quo hæc SS. Virgo S. Josepho desponsata fuerat (quæ desponsatio 22. Januarij fa-
Luc. 1. 26. cta est) *Missus est Angelus Gabriel à DEO in civitatem Galilææ, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Joseph de domo David, & nomen Virginis MARIA; & ingressus Angelus ad eam dixit: Ave*, &c. Abrumpo filum.

Joseph advertit, Sacratissimam Conjugem suam esse prægnantem, & in varios animi motus rapitur rei insolitæ novitate attonitus. Credebat, & sciebat Virginem illam esse illibatam, ac sanctissimam, unde ergo (ita secum rationabatur) gravida facta est? De adulterio in ædibus parentum commisso suspicare non possum, & tamen prægnans est? An fortasse, dum cognatam suam Elisabetham visitavit, ab alio vim passa est? Neque hoc possum credere. Si autem hoc mysterium à DEO est, prout ambigere non possum, profectò indignus ego sum, ut cum ipsa cohabitem, proinde illam relinquam, rémque totam DEO committam, si David olim *timuit*
2. Reg 6. *introducere arcam DEI in domum suam*, & quomodo ingredietur ad
Matth. 1. 19. me hæc arca DEI animata? *Joseph autem vir ejus cùm esset justus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam.* O pientissima Virgo! Nunquid vidisti, & considerâsti SS. Sponsum tuum de rei novitate attonitum, perplexum, dubitantem & anxium, & quare, obsecro, illi hoc mysterium omnium maximum, ex quo orbis pendebat salus, non indicâsti?

5. Perpende hîc, quæso, anima Christiana, mœrores & angustias SS. Cordis MARIÆ, cùm Sponsum suum dilectissimum cerneret sic torqueri, sic angi, neque ex singulari modestia & animi humilitate hoc secretum Divinæ Incarnationis ei pandere auderet; proinde rem totam DEO animitùs resignavit, penitùs in illo confidens, quòd innocentiam suam ac famam in tempore opportuno esset tutaturus. O gladie Simeonis! ô mucro crudelis! si jam feris SS. Cor Virginis, ubi necdum a Sancto illo Sene prædictus eras, quid ages imposterum? Et nunquid jam tunc pientissima Virgo cum
Cant. 1. 4. Sponsa dicere poterat: *Nigra sum . . . quia decoloravit me sol* meis incluso viscéribus?

1. Cor. 10. 13. Sed *fidelis DEUS, qui non patitur nos tentare supra id, quod possumus, sed facit cum tentatione proventum, ut possimus sustinere*; hîc etiam oportunissimum remedium invenit; aderat enim, cùm Joseph jam jam innocentissimam Sponsam suam cogitaret deserere, derepente

de

de cœlo Angelus: *Joseph Fili David noli timere accipere Mariam Conjugem tuam, quod enim in ea natum est, de Spiritu Sancto est; pariet autem Filium, & vocabis nomen ejus JESUM, ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* Matth. 1. 20. O quàm stupenda, quàm ingens erat hæc magni DEI pietas, qui per viscera misericordiæ suæ visitare nos voluit ex alto! ô quanta hæc seges meditationum nobis esse potest! discamus à SS. Deipara magnum in adversis habere animum, atque in rebus etiam maximè arduis sperare in DEUM: *Quia nullus speravit in Domino, & confusus est.* Eccli. 2. 11. Discamus & mansuetudinem ab ea, ac summam animi humilitatem; siluit enim, neque excusationem vel uno verbulo prætendit, cùm videret se de adulterio saltem aliquo modo suspectam; ita nimirum etiam de hominibus sanctissimis subinde siniſtram fert mundus sententiam; & si hoc tibi fortâsse imposterùm continget, sile, & totum te DEO committe. Discamus & patientiam, cùm enim SS. Virgo suam innocentiam facilè purgare potuisset, noluit tamen secretum DEI, quod ipsi soli in cubili revelatum erat, revelare, & sic seipsam commendare, sed Divinæ voluntati omnia etiam ad quamcunque sui confusionem commisit, &c. Discamus & de S. Josepho singularem animi prudentiam, qui in hac gravissima dubitatione nihil ex repentino animi motu egit, nihil statuit, nihil concluſit, neque Sponsam suam apud alios etiam fidissimos amicos traduxit, sed absque assensu judicium suspendit, DEI ordinationi omnia consignans; proinde meruit hanc ab Angelo consolationem: *Joseph Fili David noli timere*, &c. S. Bernh. ho. 3. sup. missus est. O verè fidelis servus & prudens, quem constituit Dominus suæ Matris solatium, suæ carnis nutritium, solum in terris magni consilij coadjutorem fidelissimum! verè vir secundùm Cor DEI, quem enim tot Reges & Prophetæ tot ardentibus videre cupiebant votis, tu non vidisti tantùm, sed etiam quetidie audire, amplecti, manibus portare, pectori adstringere, osculari, nutrire, custodire, ac gubernare potuisti: *Cui enim aliquando Angelorum dixit DEUS: Pater meus es tu?* Hebr. 1. 5.

6. Olim præcepit DEUS, ut super propitiatorium duo aurei Cherubim constituerentur, quorum unus alterum respiceret: *Facies propitiatorium de auro mundissimo ... Duos quoque Cherubim aureos ... Respiciántque se mutuò versis vultibus in propitiatorium.* Exod 25. 17. Per hoc propitiatorium Christum JESUM subaudi, quia *ipse est propitiatio pro peccatis nostris*; 1. Jo. 2. 2. per duos verò Cherubinos aureos versis in propitiatorium vultibus respicientes rectè B. Virgo MARIA & S. JOSEPHUS adum-

adumbrari sunt, quos DEUS Pater peculiari modo selegit, ut dilectissimo Filio suo, *quem posuit propitiationem*, in terris assisterent, & Divinissimorum mysteriorum fierent participes, &c.

Jacob Patriarcha dilecto quondam filio Josepho specialem benedictionem & hæreditatem reliquit: *Do tibi partem unam extra fratres tuos, quam tuli de manu Ammorrhæi in gladio & arcu meo.* Erat autem hæc pars ager quidam fertilissimus, quem Jacob priùs in Sichem pecuniâ coëmerat, sed quia illum Ammorrhæi post eladem Sichemensem occupârant, illum Jacob à possessione in gladio & arcu expulit, ac tandem Josepho filio in singularem paterni amoris thesseram donavit. O S. Josephe, Christi Pater nutritie! tibi longè meliorem partem ac fertiliorem agrum pro tua benedictione & hæreditate assignavit DEUS Pater, quem in fortitudine brachij sui de manu Ammorrhæi, id est diaboli semper servavit immunem; ager ille B. Virgo MARIA, dilectissima tua Sponsa fuit: *Ager plenus*, inquit S. Bonaventura, *cui benedixit Dominus*, in quo, & ex quo virgineo agro, Spiritu Sancto cooperante, natum est illud electum frumenti granum, pro omnium salute in cruce & passione mortificandum: *Ipse Dominus*, ait S. Augustinus, *erat granum mortificandum & multiplicandum*, &c. cui sit omnis honor & gloria, &c.

Gen. 48. 22.

S. Bonav. in sermine Virginis.

S. Aug. Tr. 21. in Joan.

CON-

CONSIDERATIO X.

B. Virgo Dolorosa ab Angelo gratiâ plena denuntiatur, unde & nobis à DEO gratiam poterit impetrare.

Ave gratiâ plena. Luc. 1. 28.

1. SIcut sol est fons luminis, imò ipsa plenitudo lucis, à quo cætera cœli sidera suam lucem participant; sic Divinissimum COR JESU est verus fons lucis, ac principium universale, à quo omnes gratiæ, velut radij in genus humanum derivantur, ac transfunduntur; neque ullus gratiæ effectus in aliqua creatura reperiri potest, quem non promeruit hoc Sacratissimum COR JESU, unde Apostolus: *Quia in ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare*, & dilectus *Col. 1, 19.*

Joh. 1. 16. lectus Christi Discipulus: *De plenitudine ejus omnes accepimus, & gratiam pro gratia*, &c.

Huic mystico & Divino justitiæ Soli quàm proximè accedit B. Virgo MARIA, in cujus Sacratissimum Cor & animam ex speciali prærogativa ob dignitatem Matris DEI omnis plenitudo gratiarum Eccli. 24. 25. transfusa est, unde ipsa ait: *In me gratia omnis viæ & veritatis, in me omnis spes vitæ & virtutis*; hinc & ab Angelo salutatur: *Gratiâ plena*, Rich. à S. Laur. lib. 1. c. 4. *& in tantùm plena*, ait Richardus à S. Laurentio, *ut ex tuo redundante totus hauriat mundus.* Et S. Bernhardus: *Plena sibi, superplena nobis, & de plenitudine ejus omnes accepimus.* Proinde pro S. Bernh. serm. de Aquæduct. Symbolo nostro rectè lunam plenam, & perfectam statuimus; sicut enim luna plena dominatur terræ, & obscuram noctis caliginem adeò illuminare assolet, ut homines in ea videre, iter peragere, ac res suas perficere possint, haud secus ac si dies esset; ita B. Virgo, quam S. Ephrem. de Laud. Virg. S. Ephrem *lumen totius orbis* appellat, terrigenis, & in nocte hujus sæculi errantibus clarâ gratiarum luce præfulget, unde Lemma;

Plena sibi, ac alijs.

Ita est ô Beatissima! verè gratiâ plena es non tibi tantùm, quia Luc. 1. 30. *invenisti gratiam apud DEUM*, sed & nobis misellis, pro quibus interveniisti; Lyr. hic. ita Lyranus: *invenisti gratiam*, inquit, *non solùm pro te; sed etiam pro toto humano genere.* Hinc Regius Vates, cùm in spiritu prævidisset, Filium DEI ex hac intemerata Virgine incarnandum, Psal. 17. 10. stupore plenus exclamavit: *Inclinavit cœlos & descendit*, &c. supra quod peraccomodè ad nostrum conceptum observat Hugo Cardinalis, Hugo Card. in Luc. 1. quòd DEUS jam priùs, hoc est, in primo animationis hujus Virginis instanti omnes paradisi thesauros in Cor ejus effuderit, verùm cùm ipse de sinu Patris in hanc terram ad redimendum humanum genus descendit, S. Hier. ser. de Assumpt. B. V. tunc ait Hugo: *Inclinavit cœlos sicut vas, ut totum effunderet in Cor MARIÆ*; & S. Hieronymus: *Cæteris per partes præstatur; MARIÆ verò simul se tota infudit gratiæ plenitudo.* O Clientes Mariani, audite ipsam vestram SS. Matrem loquentem, & Eccli. 24. 26. affectum planè materno vos, tanquam filios ad se invitantem: *Transite*, inquit, *ad me omnes, qui concupiscitis me, & à generationibus meis implemini.*

2. De Abigail muliere prudente & formosa perhibent sacri Regum Annales, quòd gratiam invenerit in oculis Davidis irati, dum enim jam cædes, & ruinam domûs Nabal spiraret, eum prudens, & lin-

gua

guæ ſuada mulier mirum in modum placavit, & exitium à domo ſua prudentiſſimè avertit: *cùm autem vidiſſet Abigail David, feſtinavit*, &c. *1. Reg 25. 23.*

Ruth pauper illa Moabitis, quia humiliavit ſe, gratiam in oculis divitis Booz invenit: *Quæ cadens in faciem ſuam, & adorans ſuper terram, dixit ad eum: Unde mihi hoc, ut invenirem gratiam ante oculos tuos, & noſſe me dignareris peregrinam mulierem?* *Ruth. 2. 10.*

Eſther ob raram & formæ & morum elegantiam apud Regem Aſſuerum præ omnibus alijs puellis oblatis gratiam invenit ſingularem, ut deſpectis cæteris omnibus in Reginam eligeretur: *Quæ placuit ei, & invenit gratiam in conſpectu illius.* *Eſther 2. 9.*

Et ad quid iſtæ gratiæ humanæ? Umbræ ſunt, & ad inſtar fumi evaneſcunt; MARIA autem invenit gratiam in oculis Domini, unde ad eam Archangelus: *Ne timeas MARIA, inveniſti enim gratiam apud DEUM.* Et quid plus dicere poterat cœleſtis ille Paranymphus? *Unus Divinæ gratiæ gradus*, ait Doctor Angelicus, *vel minimus univerſis mundi divitijs & theſauris longè præſtat, cùm Divinitatis ſit quædam participatio, Divinæ nos conſortes naturæ efficiens.* O anime mi! conſidera hîc, quantùm te oporteat allaborare, ut ejusmodi Divinæ gratiæ fias particeps; quid enim DEO tibi propitio nocere poteſt? Et ſi Dominus pro te, quis contra te? Timeant illi, qui gratiam DEI non habent, nec quærunt: *O quam ſuaviter equitat, quem gratia DEI portat!* *Luc. 1. 30.* *S. Th. Aq. 12. q. 113. a. 9. ad 2.* *Th. Kemp. de imit. Chriſt. l. 2. c. 9.*

3. Progrediamur ulteriùs, & ſcrutemur Scripturas, quia ipſæ de hac veritate luculentum perhibent teſtimonium. Nota eſt illa parabola, quam Chriſtus proponit de Muliere, quæ decem quondam drachmas habuit, ex quibus unam perdidit, quam ſummo exinde ſtudio, & labore indefeſſo quæſivit, nec antea deſtitit, donec tandem per accenſam lucernam eam ſummo animi cum gaudio reperiret: *Accendit lucernam, everrit domum, & quærit diligenter, donec inveniat.* Et nunquid, dices, operæ pretium fuit, ut unica drachma tanto ſtudio ac diligentiâ inquireretur? Ad quid una drachma, quæ erat una pars unciæ, nec plùs valens, quàm Julium, ſeu Paulum Romanum, vel Regalem Hiſpanicum, in noſtra autem moneta Germanica vix 12. Cruciferos? *Luc. 15. 8.*

Adverte prudens Lector! non vile hîc latet myſterium. Mulier illa Evangelica juxta B. Albertum M, beatiſſima Virgo MARIA eſt, per drachmam verò amiſſam gratia originalis denotatur, protoparentibus noſtris à DEO quondam communicata; hanc ipſi in *B. Albert. M. in Luc.*

paradiso per peccatum perdiderunt. Quid agit beatissima Virgo? *Quærit diligenter, donec inveniat*; in quem finem, *accendit lucernam*, hoc est; paravit Cor suum, tanquam lucernam ardentem, liquorem pinguissimum perfectionis infundens, jugibúsque suspirijs ac gemitibus pro redemptione humani generis apud DEUM interpellans. O quoties in templo, in quo per undecim annos commorabatur, cum Moyse in cœlum ingeminavit: *Si inveni gratiam in conspectu tuo, ostende mihi faciem tuam.* Et Ecce tandem hæc purissima Virgo exaudita est pro sua reverentia, venit enim de cœlo Nuncius: *Ne timeas MARIA, invenisti enim gratiam apud DEUM; ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus JESUM.* O gratia super gratiam: *Hæc est illa gratia*, ait S. Chrysologus, *quæ dedit cœlis gloriam, terris DEUM, fidem gentibus, finem vitijs, vitæ ordinem, moribus disciplinam.* Proinde hæc SS. Virgo longè meliori jure, quàm mulier illa Evangelica ad amicas sibi animas exclamare poterat: *Congratulamini mihi, quia inveni drachmam*, &c. O dulcissima Virgo! omnes tibi congratulamur in unum, quia invenisti hanc drachmam perditam, gratiam videlicet Divinam, rogamúsque te impensissimè indignissimi licet clientes tui, ut & nobis miseris à Filio tuo, apud quem non est impossibile omne verbum, gratiam ad omne bonum efficacem, ac tandem in morte finalem, quæ sub nullius cadit meritum, impetrare digneris: *Sit pietatis tuæ, ô MARIA*, ait Mellifluus tuus, *ipsam, quam apud DEUM invenisti gratiam, notam facere mundo, reis veniam, medelam ægris, pusillis corde robur, afflictis consolationem, periclitantibus adjutorium & liberationem sanctis tuis precibus obtinendo*, &c.

Exod. 33. 13. *Luc. 1. 30.* *S. Chrysol. serm. 143.* *Luc. 15. 9.* *S. Bernh. serm. 4. Assumpt. f. 56.*

4. Observemus alium ex Scriptura conceptum non minore consideratione dignum. Cùm Josias Rex pijssimus, destructis fanis & idololatris, & combustis eorum idolis, Domum DEI hactenus magna ex parte desertam, restaurare intendisset, invenerunt Sacerdotes librum Legis intra muros templi absconditum, quem mox Helcias Sacerdos ad Sapham, & hic ad Regem detulit. Et ecce cùm jussu Regis publicè iste liber legeretur, ventum est ad minas ac pœnas, quas DEUS populo suo ob communissima scelera intentaverat, ad quod Rex præsentiens iratum DEUM, præ mœrore & dolore animi vestimenta regia disrupit, misitque sine mora Legatos ad Holdam Prophetidem, rogans eam, quatenus DEUM desuper consuleret, sibíque exinde Divinum referret responsum. Erat autem hæc Hol-

Holda & prudentiâ & sanctitate, & in exponendis Divinis oraculis illo ævo apud omnes venerabilis ac celebris, quæ inter alia, ubi DEUM consuluit, hoc nuncij ad Regem remisit: *Hæc dicit Dominus DEUS Israël, pro eo, quòd audisti verba voluminis, & perterritum est cor tuum, & scidisti vestimenta tua, & flevisti coram me, & ego audivi, ait Dominus, idcirco colligam te ad patres tuos, & colligeris ad sepulchrum tuum in pace, ut non videant oculi tui omnia mala, quæ inducturus sum super locum istum.* Res mira! & nunquid tunc temporis intervallo adhuc in vivis erat Jeremias Propheta? Nunquid & alij viri & sanctitate, & prudentiâ celeberrimi tunc vivebant, qui futura poterant prædicere, & hoc Legis volumen Regi explicare? Quare ergo relictis viris, Rex à muliere discupit audire consilium & oraculum? *4. Reg. 22. 18.*

Respondet Baëza, quia Josias Rex, prævidens vindictam Divinam sibi & populo imminentem: per Holdam, mulierem sanctam & DEO acceptam benignum exspectabat responsum, solent enim mulieres cor magis clemens ac benignum, quàm viri habere, ideò per dictam Holdam (B. Virginis MARIÆ typum, quæ plus quàm Prophetissa fuit) non tam DEUM consulere, quàm & sibi placare studuit; & pergit citatus Baëza: *Ego autem omnes monuerim, qui volunt à DEO responsum misericordiæ accipere; ut consulant eum per MARIAM,* nam longè cor ejus abest à justitia vindicativa, nec mortem peccatoris, sed vitam inquirit, propter peccatores enim facta est Mater DEI. Audite pro vestra consolatione Hugonem Cardinalem: *Currant,* inquit, *peccatores ad Virginem, qui gratiam amiserunt peccando, & eam invenient apud eam, humiliter salutando, & securè dicant: Redde nobis rem nostram, quam invenisti; nec negare poterit, se invenisse, quia hoc Angelus attestatur, ait enim, invenisti gratiam apud DEUM,* &c. Et quia gratiâ plena est, poterit sine dubio etiam suis cultoribus & amatoribus gratiam à DEO impetrare, aliàs non esset gratiâ plena. O hæretici, ô Sectarij! ah capite verbum hoc, & discite honorare, discite *salutare MARIAM, quæ multùm laboravit in vobis.* *Baëza l. 1. c. 5. §. 2.* *Hugo Card. in Luc. 1.* *Rom. 16. 6.*

5. Desideras anime mi, plura de hac veritate argumenta? Observa. Postquam DEUS universorum Dominus cœlum & terram ex nihilo sui produxit, & nunc aquam ab arida in unum locum separavit, ingentem illum aquarum abyssum appellavit MARIA: *Congregentur aquæ, quæ sub cœlo sunt in locum unum .... Congregationesque* *Gen. 1. 9.*

tionésque aquarum appellavit maria; & cur maria? Respondet ad rem
S. Bonav. in Spec. Virg. c. 2. Seraphicus Bonaventura & S. Chrysologus, MARIAM esse *mare gratiarum*, in quo mystico mari Pater æternus ob dignitatem Filij
S. Chrysol. ser. 146. voluit, ut omnes gratiæ & gratiarum omnium fluenta congregarentur in unum, quod enim cæteri Sancti habuerunt divisim, in SS. Corde MARIÆ in uno loco reperies; virtutes videlicet omnes,
Eccli. 24. 16. merita omnia, omnes prærogativas, gratias & charismatum dona, ut in veritate illa dicere potuerit: *In plenitudine Sanctorum detentio*
Hugo Card. in Eccl. 1. 7. *mea.* Audi rursus Hugonem Cardinalem: *Per mare*, inquit, *intelligitur Virgo MARIA, in quo omnia flumina gratiarum & donorum spiritualium intraverunt cum ipso fonte; & non redundavit MARIA, id est, non intumuit per superbiam*, &c.

O felix Esther, humilis & sublimis, pauper & dives, ancilla & Regina, de qua sacræ recensent paginæ, quòd, cùm non vocata ad Regem Assuerum, in throno auro, gemmísque coruscante tunc sedentem, introisset, eúmque primo aspectu terribilem, & scintillantibus oculis formidabilem fuisset conspicata, ex tanta perculsa majestate semel, iterúmque animæ deliquium passa fuerit; quod vi-
Esther. 5. 2. dens Rex de solio surrexit, & extenso in eam sceptro regio, suam ei clementiam & gratiam insinuavit: *Quæ accedens, osculata est summitatem virgæ, dixitque ad eam Rex: Quid vis Esther Regina? Quæ est petitio tua? Etiamsi dimidiam partem regni petieris, dabitur tibi.*

Cæterùm quòd hæc Regina Esther typus SS. V. MARIÆ fuerit, nemo Christianorum ignorat, per quam DEUS generi humano of-
Luc. 1. 30. fensus, mirum in modum & placatus, & reconciliatus est: *Invenisti enim gratiam apud DEUM.* Quòd autem Esther summitatem aureæ illius virgæ tenuerit, & osculata fuerit, pulcherrimam ra-
S. Th. præfat. in epist. Canonic. lib. Esther. c. 5. tionem assignat Doctor Angelicus: *Summitatem virgæ*, inquit, *Virgo beata tetigit*, quando Filium DEI in utero concepit, & sic dimidiam partem Regni DEI impetravit, ut ipsa sit Regina MISERICORDIÆ, cujus Filius est Rex JUSTITIÆ. Ex his considera anima Christiana, qualibus donis ac gratijs benignissimus DEUS
Cornel. in c. Esth. c. 16. SS. Cor & animam Sacratissimæ Matris suæ repleverit: *Illi enim quasi Matri suæ*, sunt verba Cornelij à Lapide, *Christus nihil negare potest: Quare summum DEI in homines post Verbum incarnatum beneficium est beata Virgo, hanc enim nobis dedit, ut per eam omnia ab ipso impetremus, ut ipsa nobis omnes clementiæ, Omnipotentiæ & Divinita-*

ti

sis thesauros aperiat, omnes gratias in eis reconditas largiatur per Filium suum.

6. O dulcissima Virgo MARIA! ô Domina totius universi! cui ulteriùs te comparabo? Et nunquid SS. Cor tuum illud altare propitiationis est, de quo jam pridem Isaias vaticinatus est: *Offerentur super placabili altari meo, & domum Majestatis meæ glorificabo*? Nota hîc prudens Lector: *Placabili*, hoc est in altari DEUM placante; quid autem DEUM iratum magìs placavit, quàm purissimum Cor MARIÆ? *MARIA*, sunt verba Richardi à S. Laurentio, *dicitur altare placationis Domini, qui placatur erga peccatores, cùm super hoc altare offerunt dona, & Sacrificia sua*, &c. Hinc & ab Andrea Cretensi appellatur: *Commune reconciliatorium.* O peccatores omnes, dives & pauper, omnes in unum, accedite ad hoc placationis altare, ad SS. Deiparam plenam gratiâ, plenam misericordiâ; & si Paulus gentium Doctor dilectos suos Philippenses in corde suo gestâsse gloriatur: *Sicut est mihi justum hoc sentire pro omnibus vobis, eò quòd habeam vos in corde meo*; quantò magìs ô clientes! ô filij Mariani! hæc SS. Mater nostra in hac vita mortali, ac tunc demum in supremo mortis articulo vestri curam habebit? *Sileat*, inquit Mellifluus, *misericordiam tuam beata Virgo, siquis est, qui invocatam te in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse.*

Isa. 60. 7.

Rich. à S. Laur. l. 2. de Laud. B. V. Andr. Cret. orat. 2. de Assumpt.

Philipp. 1. 7.

S. Bernh. ser. 4. in Assumpt. B. V.

Verùm hîc objectabit mihi nonnemo: Ego tenero & filiali amore prosequor beatissimam Virginem, eámque mihi in Dominam, Patronam & Advocatam, imò & in Matrem meam jam à primis vitæ annis elegi: Ego soleo in illius honorem singulis diebus Sabbathinis jejunare, Officium & Rosarium illi dicere, & hæc & illa in honorem illius facere, &c. Concedo totum; si moribus non contradicis, valdè bene agis; sed præsumptuosè in illam agere, & sperare, & interim in peccatis mortalibus hærere, est seipsum in gehennam præcipitare, talis enim in Sacratissimam Virginem injurius est, & duplici damnatione dignus; sicut enim Filius omne peccatum mortale detestatur, sic & Mater ejus. Cura igitur, ut semper in statu gratiæ sis, & hoc erit tibi in peculiare solatium, & in signum prædestinationis tuæ, perire enim non potest, qui B. Virgini verè devotus fuerit; audis hoc: *Verè devotus*?

7. Qui olim in Arca Noë, dum universale diluvium totum terrarum inundaverat orbem, inclusi erant, à generali interitu salvati sunt. MARIA, ait S. Joannes Damascenus, est vera salutis arca; in illa octo tantùm servatæ sunt animæ, per hanc omnes, modò velint,

Gen. 7. 7.

S. Jo. Damasc. orat. 1. de Dormit. Virg.

lint, possunt salutem consequi. Illa ædificata fuit de lignis levigatis; hæc de virtutibus consummatis. Illa super aquas diluvij ferebatur; hæc nullius vitij naufragium sensit. Illa nec bruta animantia exclusit, sed nec MARIA peccatores, qui apud DEUM ut jumenta facti sunt, modò seriò velint ad frugem, & dignos pœnitentiæ fructus redire.

Psal. 27. 23

Finem huic Considerationi imponat prudentissimus Salomon, qui nunc ad Imperij clavum evectus, à DEO non divitias, aut honores, nec plures provincias, aut longos vitæ annos, vel plures de hostibus victorias, sed cor docile ac prudens impensissimè perijt, ut non se duntaxat, sed & populum suum regere, omnésque suas actiones, quà privatas, quà publicas juxta voluntatem Divinam ordinare, ac in finem suum disponere posset: *Dabis ergo servo tuo cor docile*, &c.

3. Reg. 3. 9.

O pretiosissima Virgo! tu non Cor docile, aut sapiens, ut quondam Rex Salomon, sed cor, in quo inhabitaret Gratia Divina, à DEO instantissimè postulâsti; ita tuus Mellifluus: *Prudens Virgo*, inquit, *non sapientiam, sicut Salomon, non divitias, non honores, sed gratiam requirebat*; & causam hujus justissimæ postulationis subjungit: *Nimirum sola est gratia, quâ salvamur: Et quid nos aliud concupiscimus fratres? Quæramus gratiam, per MARIAM quæramus*, & juxta exemplum Venerabilis Patris Spinolæ de Societate JESU per SS. Cor MARIÆ quæramus; quid enim aliud fuit in his terris hoc pretiosissimum Cor Virginis, quàm Magnes potentissimus, qui etiam ipsum DEUM de cœlo ad se in terram potuit attrahere? Ah pientissima Domina! ô benedicta Inventrix gratiæ! trahe & cor nostrum ferreum ad te, ut per te inveniamus gratiam finalem & accessum apud DEUM, ut aliquando consummato hoc vitæ cursu ab illo audire mereamur: *Venite Benedicti*, &c.

S. Bern. ser. in Nat. Virg.

CON.

CONSIDERATIO XI.

Filius DEI descendit de cœlis, ut Filius hominis, & Dolorosæ Matris fieret, in cruce pro nobis immolandus.

Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis. Ex Symbolo Nicæno.

1. QUantò major Rex in urbem aliquam adventare solet, tantò præconum series longior præcedit; hinc infinitus DEUS tot figuras & vaticinia præmisit, quæ adventum dilectissimi Filij sui in carnem non tantùm populo illi Judaico indicarent, sed & clarissimis rationibus eundem orbis Redemptorem, paulò post ex Virgine nasciturum,

demonstrarent. Inter quas umbras & signras non minima fuit mirabilis illa scala, quam Jacob Patriarcha à terra usque ad cœlum pertingentem, per eam Angelos descendentes, & ascendentes, imò & ipsum DEUM huic scalæ innixum, atque ad descensum jamjam paratum de intempesta nocte conspicatus est: *Vidit in somnis scalam stantem super terram: & cacumen illius tangens cœlum; Angelos quoque DEI ascendentes, & descendentes per eam, & Dominum innixum scalæ.* Stupenda visio! portentum ingens, & pluribus refertum mysterijs. Quid, obsecro, per hanc scalam cœlestem olim Jacobo præsignatum fuit, & cur ipse Dominus huic scalæ innixus videbatur: *Et Dominum innixum scalæ?* Littera Hebraica legit: *Pedes in scala habebat veluti descensurus;* magnum hîc latet mysterium; attende.

Gen. 28. 12.

Rup. Abb. hîc in Genes.

Respondet Rupertus Abbas & plures alij, quòd per dictam scalam Jacobo Patriarchæ VERBI DIVINI Incarnatio, & tota Christi generatio, ex ipso Jacobo per varios gradus & generationes usque ad Josephum & B. Virginem MARIAM descensura, fuerit repræsentata, & quòd jam tunc præfatus Jacobus in illa ecthasi clarissimè agnoverit, VERBUM ad nos descensurum, & carnem humanam ac passibilem susceperurum: *Pedes*, subintrat hîc Barradius, *in scala habebat, veluti descensurus, quasi diceret: Adveniet tempus ô Jacob, cùm ego descendam, humanámque naturam de stirpe tua assumam;* sed & ascendam exinde de novo per scalam, quam vidisti in cœlum, hoc est, per crucem, in qua lapsum genus humanum per sanguinem meum recuperaturus sum: *Crux*, ait Cornelius, *est scala & via, per quam Christus, omnésque Christiani in cœlum conscenderunt, & in dies conscendunt:* Proin pro Lemmate huic scalæ affiximus:

Barrad. l. 3. c. 13.

Cornel. hîc.

Descendendo: Ascendendo.

2. Pulcherrima est illa quæstio, quam in tractatu de Incarnatione VERBI movere solent Theologi, an Christus in carne humana in hunc mundum venisset, si Adam primus homo non peccâsset? Sunt, qui cum subtili Scoto, Suarez, & alijs sentiunt, in dicta hypothesi Christum venturum fuisse, sed non in carne passibili, cùm præcipuus Incarnationis finis, ac motivum juxta illos Auctores fuerit summa tanti mysterij excellentia, & alia bona ex eo consecutura, atque à peccato omnino independentia. Verùm si rem perspicaciori mentis oculo perpendimus, unicum ac præcipuum incarnationis motivum videtur fuisse repa-

reparatio generis humani, ita quidem, ut si homo non peccâsset, Incarnatio ex vi præsentis Decreti facta non fuisset, &c.

Hanc veritatem Theologicam non tam sacræ Paginæ, quàm & SS. Patrum luculentissima testimonia confirmant: *Sic DEUS*, inquit Veritas Christus, *dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam.* Nota hîc, quæso, singula Christi verba, quàm magnam in se emphasim contineant, & quomodo amorem DEI in nos miseros tò *Sic* emphaticè exaggeret. Item in alio loco: *Venit Filius hominis quærere, & salvum facere, quod perierat*, aliàs non venturus, nisi homo perijsset. Et in alio loco: *Ego veni, ut vitam habeant, & abundantiùs habeant*; audi & Apostolum: *Fidelis sermo*, inquit, *& omni acceptione dignus, quòd Christus JESUS venit in hunc mundum: peccatores salvos facere*; hinc & Ecclesia in Symbolo Concilij Nicæni canit: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis, & incarnatus est*, &c.

Joan. 3. 16. *Luc. 19. 10.* *Joan. 10 10.* *1. Tim. 1. 15.*

Accedunt testimonia SS. Patrum, unde illud S. Augustini: *Si homo non perijsset, Filius hominis non venisset*; & in alio loco: *Nulla causa fuit veniendi Christo Domino, nisi peccatores salvos facere*; cui assentit S. Irenæus: *Si non haberet caro salvari, nequaquam Verbum caro factum esset*; & S. Ambrosius: *Quæ erat causa incarnationis, nisi ut caro, quæ peccaverat, redimeretur?* Quibus adjungo S. Athanasium: *Ut Verbum*, inquit, *fieret homo, nunquam destinatum fuisset, nisi hominis necessitas id postulâsset.* Mitto quàm plurima alia SS. Patrum testimonia, asserentium, Incarnationem VERBI in remedium peccati, & redemptionem generis humani præcipuè fuisse factam, quæ sententia utpote alterâ longè probabilior, etiam multò magis Divinam in nos charitatem ac bonitatem commendat, quàm si dicatur, Christum ob perfectionem universi fuisse in mundum venturum.

S. Aug. ser. 3. de Verbis Apostol. *Idem serm. 9.* *S. Irenæus l. 5. cap. 14.* *S. Ambr. l. de Incarnat. c. 6.* *S. Athan. ser. 3. contra Arian.*

Ex quibus prudens Lector collige immensæ in te clementiæ, & Divinæ Bonitatis argumentum, quid enim meruit homo, peccator tam abominandus, & læsæ Divinæ Majestatis reus, quàm ut cum Angelis Apostaticis propter demerita æternis deputaretur supplicijs? *Quis tibi imputabit*, ait Sapiens, *si perierint nationes, quas tu fecisti: non enim alius est DEUS, quam tu?* Et si universus terrarum orbis coram DEO non aliud est, quàm *unica guttula roris antelucani*, quota pars es tu? Proinde si totus mundus perijsset, habitâ DEI ratione perinde fuisset, atque si canis aut culex, vel aliquid eò minus interijsset: *Hinc bonitas effulget*, sunt verba S. Damasceni, *quòd figmenti sui, hoc est, hominis imbecilli-*

Sap. 12. 12. *Sap. 11. 23.* *S. Damasc. lib. 3. fidei Orthodox. cap. 1.*

becillitatem DEUS non contempsit, sed lapsi vicem doluit, eique manum porrexit. O quantùm igitur obligatus es anime mi! SS. Trinitati pro admirabili hoc consilio super animæ tuæ salute? Quantùm obligatus Filio DEI, cujus Incarnationis scopus unicus fuit redemptio tua, & instauratio Divinæ Imaginis, quæ in te per peccatum tam fœdè erat deformata? quantùm denique obligatus B. Virgini MARIÆ, quæ suo singulari assensu in Incarnationem mundo succurrit perdito? *Filij DEI Incarnatio & passio*, ait Quaresmius, *Deiparæ Virgini MARIÆ fidei, obedientiæ, ac bonis operibus, singulariter tribuenda est*, &c. O beatissima Virgo & Mater! verè qui te non amat, anathema sit.

Quaresm. To. 4. c. 19. sect. 12.

3. Hoc admirandum Incarnationis mysterium, ex quo totum fidei nostræ orthodoxæ fundamentum pendet, jam à prima mundi æra te revelavit DEUS Adamo, dum ei somnum immisit: *Immisit ergo Dominus DEUS soporem in Adam*, in quo somno, seu potiùs mentis ecstasi non tam scientiam infusam omnium rerum naturalium à DEO accepit, sed & sublime illud Divini Verbi, aliquando incarnandi mysterium agnovit, quod illi denuo per illa verba insinuatum fuit: *Inimicitias ponam inter te & mulierem, & semen tuum & semen illius*, hoc est, per Christum ex B. Virgine incarnandum.

Gen. 2. 21. S. Aug. quem citat Cornelius, & alij plures hic. Gen. 3. 15.

Agnovit & Lamech, pater Noëmi: *Vocavitque nomen ejus Noë, dicens: iste consolabitur nos ab operibus & laboribus manuum nostrarum in terra, cui maledixit Dominus.* Ubi juxta Rupertum, Cornelium, & alios Messiam nascendum in umbra Filij sui non obscurè prævidit, proinde illi nomen imposuit *Noë*, quod idem est, quàm: *Quies*, aut: *Quiescere faciens*, aut: *Consolatio generis humani*; consolatio autem generis humani factus est Christus JESUS ex Virgine incarnatus, & pro salute universorum crucifixus, cujus deliciæ sunt esse cum filijs hominum; hinc Venerabilis Beda verba illa: *Fac tibi arcam*, &c. Patri æterno pulcherrimè accommodat: *Quod dicit*, inquit, *fac tibi arcam, consilium Patris potest intelligi ad Filium de assumptione carnis*, &c.

Gen. 5. 29.

Gen. 6. 14. Ven. Beda in hunc loc.

Agnovit & Noë, filius Lamech, in cujus gratiam DEUS finito universali diluvio in superiori aëris regione arcum, seu iridem suspendit: *Hoc signum fœderis, quod do inter me & vos, & omnem animam viventem*, &c. Per quam iridem Noëmo & posteris eius Verbum, suo tempore pro salute mundi incarnandum revelatum est: *Iris*, inquit Cornelius, *est Verbum incarnatum, & carne velatum, sive est ipsa caro Verbi*, &c. per quod Verbum, & in quo Verbo omnia in integrum restaurata sunt.

Gen. 9. 12.

Cornel. hic.

sunt. O magnum, ô admirabile Divinæ Incarnationis ex Virgine mysterium, & quis est, qui hoc consideret?

4. A Noëmo ad Abrahamum transeamus, genere Chaldæum, & à DEO sæpius per varias tribulationes probatum, ac tunc præsertim cùm jam centenarius à DEO jussus est, ut filium suum unigenitum, quem diligebat, Isac sibi in holocaustum super unum montium immolaret; & ecce, cùm alligâsset Isac, gladiúmque arripuisset, quo innocentis prolis jugulum feriret, in ipso extremæ necessitatis articulo, & in ipso limite mortis adest repentè de cœlo nuntius, qui filio parcere jubet: *Non extendas manum tuam contra puerum*, &c. Res miranda! *Gen. 22. 12.* nunquid DEUS omnino est immutabilis, non tam physicè, quàm & moraliter? Nunquid ex animi inconstantia aliud velle potest, quàm quod semel decrevit? An non ipse apud Malachiam dicit: *Ego Dominus & non mutor*? ad quid ergo hic suam immutavit sententiam? priùs jusserat, ut feriret, modò vociferatur, ut parcat? *Malach. 3. 6.*

Adverte anime me! magnum hic latet mysterium. Promiserat quondam idem pientissimus DEUS sancto illi Patriarchæ, quòd de stirpe sua in tempore opportuno esset incarnandus Unigenitus DEI Filius: *Benedicentur in semine tuo omnes gentes*, ubi per semen Abrahæ intelligitur Christus, ex eodem Isac secundùm carnem nascendus, in qua Divina prole omnes gentes essent benedicendæ, & ab interitu (si vellent veræ fidei lumen agnoscere) redimendæ: *Abrahæ*, inquit Apostolus, *dictæ sunt promissiones*, &c. Et B. Virgo ad Elisabeth: *Sicut locutus est ad Patres nostros, Abraham, & semini ejus in sæcula*, quæ omnia per adventum Christi in carne adimpleta esse liquet. Vivat igitur filius tuus Isac, & non occidatur: *Non extendas manum tuam contra puerum*, quia ex illo surget Christus de Virgine incarnandus, qui vices in eodem monte suo tempore supplebit, ubi super struem lignorum, hoc est, in ara crucis pro salute omnium erit immolandus. Similitudinem capesis ex tenero surculo, trunco veteri emplastrato, ut arbor nova exurgat, & fructus suos in tempore afferat, quem si confringis surculum, tota arbor, & rami ejus futuri pereant, necesse est. Sic si Isac à Patre fuisset tunc obtruncatus, omnis Christi generatio & geneologia ab Abraham usque ad JOSEPHUM & MARIAM uno ictu gladij fuisset extincta, & consequenter videtur, quòd nec Christus fuisset incarnatus ex Virgine, filia Abrahæ: *Nunquam Angelos apprehendit*, subintrat iterum Apostolus, *sed semen Abrahæ apprehendit*; qui tunc cum Isac filio ob tam genero- *Gen. 22. 18.* *Gal. 3. 16.* *Luc. 1. 55.* *Hebr. 2. 16.*

sum

sum facinus de congruo meruit, ut Christus ex sua prosapia, & non ex alia secundùm carnem nasceretur.

5. Roboremus hanc veritatem per alium conceptum. Dicite, quare Isac nunc senex & brevi moriturus dilecto filio suo Jacob, statim ut sensit odoris fragrantiam, quam vestibus suis spargebat, tam amanter, & insolita perfusus lætitiâ benedixerit: *Det tibi DEUS de rore cœli, & de pinguedine terræ*, &c. Ad quid ista benedictio?

Gen. 27. 28.

S. Aug. l. 16. Civit. 37.

℟. S. Augustinus, benedictionem istam in Christi incarnatione esse adimpletam, cujus adventum tunc Isac in umbra prævidebat, unde & antiqui Patres eundem orbis Salvatorem, ut rorem de cœlo cadentem

Isa. 45. 8.

desiderabant: *Rorate cœli desuper, & nubes pluant justum*; Beatus Theodoretus verò eleganter per illum rorem cæli Divinitatem Verbi, & per pinguedinem terræ ejus humanitatem à terra virginea suscipiendam in-

B. Theodoret. q. 81 in Gen.

telligit: *Ros Christi Divinitas, pinguedo terræ humanitas.* Viden' hic prudens Lector, & perpende cum B. Petro Chrysologo, quomodo In-

B Petrus Chrysol. ser. de Annunt.

carnatio Verbi negotium fuerit omnium sæculorum, & quomodo ab origine mundi de communi hoc mundi remedio actum fuerit, donec tandem intra claustra Virginis Nazarethanæ hoc summum, admirabile ac

Isa. 7. 14.

cœleste negotium compleretur: *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emanuel.*

6. Si vis anime mi? Agglomeremus argumenta. Dic, quænam persona ex SS. Trinitate Moysi, in deserto oves pascenti, in rubo

Exod. 3. 7. Theodoret. hoc. cit. in Gen.

ardente, & incombusto apparuerit: *Vidi afflictionem populi mei: Descendi, ut liberem eum?* ℟. Theodoretus fuisse Filium DEI, magnum illum consilij Angelum, qui jam tunc misericordiâ motus descensum de cœlo parabat, ut pro omnium salute incarnaretur, sed placuit SS. Trinitati grande hoc opus adhuc aliquantisper & in tempus magis opportunum differre.

Dic ulteriùs; quisnam ille fuerit, quem olim Nabuchodonosor Rex in camino ignis ardentis, in quem Ananias, Misaël & Azarias con-

Dan. 3. 92.

jecti sunt, similem Filio hominis conspicatus est: *Et species quarti similis Filio DEI?* ℟. S. Hilarius, Justinus, Tertullianus & alij, quod ipse DEI

S. Hilar. Just Tertul. citati à Cornel. hic.

Filius fuerit, qui jam tunc, antequam incarnaretur, humanæ naturæ similitudinem induerat, & sic ad futurum redemptionis officium se exercebat, quia *delitiæ ejus sunt esse cum filijs hominum.*

Prov. 8. 31.

Placet ulteriùs progredi? Dic, cur Ezechias Rex pientissimus, cùm illi ab Isaia in ægritudine insinuatum fuit illud fatale: *Dispone Domui tuæ, quia morieris tu, & non vives*, mox ad parietem se converterit:

Isa. 38. 1.

Et

Et convertit Ezechias faciem ad parietem, & oravit ad Dominum? ℣. S. Gregorius Magnus, per illum parietem orientalem, ad quem Rex ægrotans se in lecto convertit, adumbratam fuisse incarnationem & humilitatem Christi, quam à B. V. MARIA suo tempore erat susceptarus; ad hanc igitur Rex mœstissimus, & nunc morti proximus summis votis aspirabat, nam *ipse stat post parietem nostrum*; hinc tam amarè flebat, quia formidabat, à generatione Christi se esse excluſum, &c. *S. Gregor. M. cit. à R. P. Eustach. à S. Ros. in Proëmiali. Cant. 2. 9.*

Vide hîc anima Christiana, quàm ardentibus quondam votis Reges, Patriarchæ, & Prophetæ ad Incarnationem Verbi aspirârint; hinc Isaias ait: *Propter Sion non tacebo, & propter Jerusalem non requiescam, donec egrediatur ut splendor justus ejus, & Salvator ejus ut lampas accendatur.* O mortales omnes! cur non erubescitis, quòd hoc summum Incarnationis beneficium, & opus misericordiæ Divinæ planè immensum tam parvi faciatis? *In nullo*, inquit Mellifluus Doctor, *DEUS sic commendat charitatem, quomodo in mysterio Incarnationis ejus & passionis; in nullo sic revelatur ejus pietas; in nullo sic apparet benignitas, quomodo in humanitate*, &c. Erat enim tunc porta salutis occluſa omnibus, & tot millenis annis usque ad illud tempus per flammeum, atque versalitatem Cherubini gladium custodita; clavum Imperij tenebant Gentiles, & idololatræ; peccata omnium populorum totum inundabant orbem; imò & ipse populus Hebraicus, licet à DEO electus, innumeris scatebat vitijs & erroribus; verbo: *Tenebræ erant super faciem abyssi*, unde succlamabant Patres: *Utinam dirumperes cœlos & descenderes*; & ecce ubi tandem *venit plenitudo temporis, misit DEUS Filium suum, factum ex muliere, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret.* O immensa charitas! ô abyssus misericordiarum DEI! quid ultra potuisset nobis facere DEUS, & non fecit? Et quis est, *qui recogitat corde?* *S. Bernh. ser. de dilig. Deo. Gen. 3. 24. Gen. 1. 2. Isa. 64. 1. Gal. 4. 4. Jer. 11. 12.*

7. Mirabatur olim electus DEI populus, dum vidit mare rubrum virtute unius virgæ Mosaicæ apertum, & fissum, viámque Hebræis in Palestinam ex Ægypto referantis, unde Vates Regius: *Mare vidit, & fugit.* Quid, obsecro, pensâsset ille populus, si ipsum VERBUM Patris vidisset de cœlo in gremium unius Puellæ Hebraicæ descendere, ac tandem per virgam crucis viam omnibus, se sequentibus, ad cœlestem Palestinam adaperire? *Nihil DEO sublimius*, ait Mellifluus, *nihil vilius limo, & tamen tanta dignatione DEUS descendit in limum, tantáque dignitate limus ascendit ad DEUM, ut quidquid in eo DEUS fecit, limus fecisse credatur, tam ineffabili, quàm incomprehensibili Sacramento?* *Psal. 113. 3. S. Bernh. ser. 3. Vigil. Nat. f. 12.*

Vidit

Josuæ 10. 13. Isa. 38. 8. Vidit quondam, & attonitus stetit orbis terrarum, dum tempore Josue solem in medio cursu stantem, & tempore Regis Ezechiæ per decem gradus retrogredientem spectavit. Sed quid ista? Nunquid mirari magis debet mundus, dum videt ipsum DEUM, verum illum justitiæ solem adeò in utero Virginis humiliatum, adeò exinanitum, ut de *Psal. 21. 7.* se ipso dicere non vereatur: *Vermis sum ego, & non homo?*

Vidit Jordanis Arcam Fœderis sibi appropinquantem, & præ stupore stetit ex una parte attonitus; & ex altera rapido cursu in mare mor- *Psal. 113. 3.* tuum effusus, liberum populo reliquit transitum: *Jordanis conversus est retrorsum.* Sed nunc cernit mundus veram & animatam DEI Arcam, hoc est, ipsum Deum carne humanâ vestitum, in mundum ingredientem, ut salvaret, quos condidit. O maxima miseratio, quia maxima tunc *Psal. 8. 5.* erat miseria: *O Domine, quid est homo, quòd memor es ejus?*

Jacob quondam ingrato Labano, cui per tot annos fideliter inser- *Gen. 30. 30.* vierat, in faciem objectavit: *Modicum habuisti, antequam venirem ad te, & nunc dives effectus es, benedixitque tibi Dominus ad introitum meum.* O anima Christiana! dic, quid habebat mundus, antequam Christus veniret in carnem, & à Virgine mortale corpus susciperet, olim pro nobis in cruce tradendum? Ah nihil habebat, nisi peccata, & omnia miseriis *Rup. Abb. c. 37. in Gen.* & calamitatibus referta: *Sed nunc*, rectè ait Rupertus Abbas, *dives effectus est mundus universus, benedixitque illi DEUS ad introitum Christi Filij sui omni benedictione spirituali, quâ & imprimis illi omnia peccata condonavit, & deinde multiplicia ei contulit Spiritûs Sancti dona*, &c. Quid igitur restat, nisi ut DEO T. O. M. animitùs gratulemur omnem gloriam ex tam admirabili Incarnationis opere promanantem. Gratulemur & Christo JESU Filio DEI, dum per naturam humanam sibi unitam factus est etiam Filius hominis, imò & frater noster. Gratulemur tandem & SS. Matri ejus talem Filium, & omnia bona per ipsum in eam derivata, dum per illum assensum in Incarnationem plus meruit, quàm omnes Angeli & Sancti DEI, &c.

CON-

CONSIDERATIO XII.

B. Virgo jam ab illo instanti, quo Mater DEI esse cœpit, in Corde crucem & doloris gladium portavit.

Virtus Altissimi obumbrabit tibi. Luc. 1. 35.

1. MIra ac diversa à SS. Patribus purissimæ Virgini MARIÆ attribui solent elogia. B. Rupertus Abbas eam paradisum voluptatis appellat, in quo DEUS primum hominem posuit, qui apud ipsum in principio erat, hoc est Christum JESUM, novum illum ac innocentissimum Adamum. *Rup. Abb. l. 4. in Cant.* Richardus à S. Laurentio eandem Sactatissimam Deiparam lectulo pacifici Salomonis assimilat, in quo DEI Filius novem mensium spatio quievit. *Rich. l. 10.* S. Amadæus illam feracissimam virginitatis plan- *S. Amad. hom. 8.*

plantam vocat, ex qua immaculatum illud castitatis lilium inter spinas, hoc est DEUS & Homo Crucifixus prodijt. S. Ambrosius ex eadem SS. Virgine craterem tornatilem facit, qui nobis carnem & sanguinem Christi propinat. Alij eandem appellant thesaurum omnis sanctitatis; ideam perfectionis, gratiarum aquæductum, solium gloriæ DEI, microcosmum gratiarum, & radicem bonorum omnium, &c. Sed nec ille à veritatis scopo aberravit, qui hanc SS. Virginem horologio, seu potiùs solario Achaz assimilavit: *Et ecce reverti faciam umbram linearum, & per quas descenderat in horologio Achaz in sole, retrorsum decem lineis.* Per quem solem rectè Sol ille justitiæ, qui est Christus DEUS noster, per novem autem gradus, novem Angelorum Chori, per quos Sol ille Divinus retrogressus est, per decimam autem lineam B. Virginis uterus, vel Crux, in quo utroque Sol ille oriens & occumbens requievit, intelligi possunt, ipsum autem horologium Achaz juxta mentem SS. Patrum SS. Deiparam designavit, unde eam in Officio de Immaculata Conceptione passim in Ecclesia recepto, salutare solemus: *Salve horologium, quò retrogradiatur Sol in decem lineis, Verbum incarnatur, Homo ut ab inferis ad summa attollatur.* In quem finem huic nostro solario à sole meridiano illustrato, & in umbra numerum decimum, id est, Crucem X. exhibenti illud Gabrielis pro lemmate inscripsimus:

S. Ambrl. de Instit. Virg. c. 14.

Isa. 38 8.

Altissimus obumbrat.

Ita est ô pientissima Virgo! enimverò obumbravit tibi Sol ille *oriens ex alto*, & occumbens in cruce; proinde meritò non tam sub cruce, quàm etiam in Incarnatione Verbi dicere poteras: *Nolite considerare, quòd fusca sim, quia decoloravit me Sol*, dum enim ad Archangeli vocem respondisti: *Fiat mihi secundùm verbum tuum*, in quo instanti perfectissimâ voluntate paratam te exhibuisti ad omnia adversa cum Filio tuo imposterum per omnem vitam toleranda. Juvat hîc pro stabilienda hac veritate in testem adducere magnum illum Theologiæ mysticæ Doctorem, Joannem Taulerum, qui ita cum hac SS. Deiparente sermocinatur: *O MARIA præcipua Martyrum omnium, non hoc est initium dolorum tuorum sub cruce; non hic tua cœpit passio; non hic prima est tui DEO obedientis abnegatio: Sed sicut Christus Filius tuus ab initio gratissimè se subdidit ad mortem usque Patris voluntati, & toto vitæ suæ spatio paupertatem, persecutiones, oblocutiones & contemptus sponte sustinuit; sic tu Domina nostra dulcissima totam te resignâsti DEO, quando Mater Filij DEI esse consensisti*, &c.

Luc. 1. 78.

Cant. 1. 5.

Luc. 1. 38.

Jo. Tauler. Exercit. Vitæ Christi c. 18.

2. Ad

2. Ad roborandam hanc veritatem audiamus insignem conceptum. Postquam cœlestis ille paranymphus, & humanæ salutis nuntius, Gabriel Archangelus hanc magnificam legationem à SS. Trinitate acceptavit, ut VERBUM mox incarnandum intemeratæ Virgini MARIÆ annuntiaret, non sine ambitioso plurimorum Angelorum comitatu in assumpta hominis forma ad Domum Nazaræam, ubi Virgo plùs quàm Angelica puritate conspicua commorabatur, se contulit, ad quam cùm ingredederetur, eam summâ cum veneratione salutavit: AVE. Hæret ad hanc Angeli vocem mens & lingua mea attonita; & quid hoc est, magne cœli Princeps & Archangele? Quare SS. Virginem, mox DEI Matrem futuram per tò *Ave* salutas? Cur non dicis: *Salve?* An non prorsus idem sibi volunt *Salve* & *Ave*? Non equidem ignoro, quòd per tò *Ave* designata fuerit tota Sanctissima Trinitas, à qua immediatè Archangelus hunc salutandi modum mutuaverat, per A. enim significatur *Alpha* & *Omega*, principium & finis, hoc est, Pater æternus; per V. indicatur VERBUM mox incarnandum; & per E. Emissio Spiritûs Sancti, qui à Patre, Filióque procedit; scio insuper, quòd per AVE reparatum fuerit, quod priùs ab Eva destructum fuerat; proinde si tò AVE retro Legis, nomen Eva prodibit, hinc versus ille venit ex utraque parte legendus:

Robur Ave tenet, & te tenet Eva ruboR.

Scio ad hæc, quòd tò AVE idem sibi velit, quàm A-VE, hoc est, sine væ, ubi enim universum humanum genus huic communi væ in contrahendo peccato originali erat obnoxium, sola purissima Virgo sine ullo væ & noxa permansit. Sed aliud hîc latet mysterium. Observa prudens Lector attentiore mentis oculo tò AVE; & quid, quæso, hîc Echo Mariana resonat? *Ave, Ave, Ave --- væ, væ, væ.* O AVE gaudiosum, sed & lacrymosum! quia non sine flebili *væ* hoc *Ave* pronuntiatur, & dum orbi salutem & B. Virgini Verbum incarnandum annuntiat, simul & longum *væ* per totam vitam SS. Cordi Mariano prædixit: *Angelus Ave dixit*, ait quidam recentior & insignis Orator de Societate JESU, *& doloris gladius MARIÆ pectus transfixit, Filium enim separaturam audivit, & eodem momento Filij flagella vidit, spinas & crucem prævidit; Concipiebat, & jam sub cruce stabat: Concipiebat, & jam Crucifixum deponebat: Concipiebat, & jam vulneratum lavabat: Concipiebat, & jam sepultum deplorabat.* O gaudiosum, sed & triste, nimísque luctuosum AVE! O anima Christiana! recordare hujus Ave, quan-

R. P. Caspar. Knittel. S. J. in Sabb. pass.

quando hanc Sacratissimam Matrem tuam Angelica salutatione hõnoras.

3. Verùm progrediamur ulteriùs, & inquiramus, quænam illa domus fuerit, quam sibi quondam Sapientia ædificavit, & septem firmissimis columnis suffulsit: *Sapientia ædificavit sibi domum; excidit columnas septem: immolavit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam.* Adverte prudens Lector, singula hîc aliquid denotant; attentum te esse discupio.

Prov. 9. 1.

Sapientia illa æterna Filius DEI est, qui communissimè à SS Patribus Sapientia æterni Patris appellari assolet: Hæc, inquam, Sapientia ædificavit sibi domum, in qua habitaret DEUS cum hominibus, hoc est, sanctissimam ac purissimam Matrem suam, in cujus Sacratissimo utero per novem menses requiescere dignatus est: *Et qui creavit me, requievit in tabernaculo meo.* Suffulsit autem hanc domum septem columnis, per quas B. Petrus Damianus septem Spiritûs Sancti dona intelligit, Mellifluus verò tres virtutes Theologicas: Fidem, spem, charitatem, & quatuor Cardinales, hoc est, prudentiam, justitiam, fortitudinem & temperantiam, quibus SS. Virgo dotata, & velut firma domus DEI suffulta fuit, de qua mystica domo & ille Jacob Patriarcha vaticinatus est: *Non est hic aliud, nisi Domus DEI*, &c. Et sequitur: *Immolavit victimas suas;* ubi advertit Venerabilis Beda, quòd Christus non unam, sed multas victimas obtulerit, & instar multarum victimarum fuerit, quia plurima tormenta exantlavit, quorum quodlibet ad eum necandum sufficiebat, unde in plurali dicitur, victimas immolâsse. *Miscuit vinum*, quando in circumcisione, flagellatione, coronatione, crucifixione Divinum Sanguinem largissimè pro salute nostra effusum, cum lacrimis afflictissimæ Matris suæ, quas præsertim stans sub cruce dolentissimè profudit, quodammodo immiscuit. Denique *proposuit mensam suam*, dum Carnem & Sanguinem suum in SS. Eucharistia non tam in cibum & potum, quàm etiam in victimam, hoc est, in Sacrificium, quod quotidie in altari DEO T. O. M. pro peccatis offertur, in signum infiniti amoris sui reliquit.

B. Pet Dam. ser. de Nat. S. Bern. ser. 9. inter parvos.

Eccli. 24. 12.

Gen. 28. 17. Beda hic.

O anima Christiana! considera hîc planè immensum SS. Cordis JESU & MARIÆ in nos amorem; quid enim aliud est Caro Christi, quàm Caro MARIÆ? Et quid Cor JESU, quàm Cor MARIÆ? De illa enim VERBUM suam carnis substantiam assumpsit, sibique intimè univit; & quod semel assumpsit, nunquam dimisit; ergo dum SS. Eucharistiam percipis, pariter & de purissima Matris DEI Carne & Sanguine

refice-

reficeris? O bone DEUS! quis hanc perpendens veritatem, non colliquescat saltem aliquo amore erga JESUM & & MARIAM, quorum tota vita à primo conceptionis instanti crux fuit & martyrium? Verè immortales illis pro hoc præstantissimo nutrimento tenemur gratias persolvere. Juvat hîc audire B. Petrum Damianum: *Hic*, inquit, *dilectissimi fratres; hic rogo, perpendite, quàm debitores simus huic beatissimæ DEI Genitrici, quantásque illi post Dominum gratias agere debeamus: Illud siquidem corpus, quod beatissima Virgo genuit, quod in gremio fovit, quod fascijs cinxit, quod maternâ curâ nutrivit, nunc de sacro altari percipimus, & ejus Sanguinem in Sacramento nostræ redemptionis haurimus. Impar est illi omne humanæ linguæ præconium, quæ de intemeratæ carnis suæ visceribus cibum nobis protulit animarum, eum videlicet, qui de se ipso perhibet: Ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi.* B. Pet. Dam. in Serm. de Nativit.

4. O pientissima Domina! cui ulteriùs te comparabo? Altare es, in quo immensus DEI Filius ingrediens mundum (quando Verbum caro factum est) statim à primo conceptionis instanti prompta voluntate & affectu se Patri æterno prima vice in holocaustum & Sacrificium, & ultro, quia voluit, morti crucis se obtulit. Ita S. Methodius, & ex eo doctissimus Quaresmius: *Cor Virginis, inquit, fuit altare, in quo Filius se ipsum obtulit in Sacrificium.* Ad quod pariter alluśit Gentium Doctor Paulus, dum ad Philippenses scripsit: *Humiliavit semetipsum Patri, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* O cœli obstupescite! Christus vix incarnatus, & pro nobis jam crucifixus? O cœli obstupescite! Quaresm. To. 3. c. 8 sect. 8. Philipp. 2. 8.

Jeremias olim, cùm in umbra tantùm hanc prævidisset veritatem, tam insolito attonitus prodigio exclamâsse perhibetur: *Novum faciet Dominus super terram; fœmina circumdabit virum.* Verum novum, & admirabile propter Virginis concipientis integritatem, nam Mater efficitur, & permanet Virgo. Novum propter fœtûs efformationem, animæque infusionem, quæ in puncto & unico instanti à Spiritu Sancto peracta sunt. Novum, quia DEUS factus homo passibilis & mortalis. Novum, quia tenerrimus Infans vix quò ad corpusculi magnitudinem cum minutissima apicula tunc comparandus, omnimodâ tamen ac Divinâ pollebat Sapientiâ. Novum, quia sanctissima anima Christi jam tunc in carcere materno inclusa essentiam DEI vidit. Novum denique & maximè novum, quia jam tunc à primo conceptionis momento Divinus ille Infans in utero Virgineæ Matris suæ erat crucifixus, & cum eo pariter SS. Mater ejus: *O Verbum breviatum, quod fecit Dominus super terram!* Jer. 31. 22. Rom. 9. 28.

Gen. 2. 18. Olim de Eva dictum fuit: *Faciamus ei adjutorium simile sibi.* Hoc longè meliori jure dicere possumus de B. V. MARIA, quòd Christo Filio in incarnatione, passione ac redemptione generis humani adjutorium simile extiterit. *Hugo Car. in Ps. 90. 1.* *Hæc est*, ait Hugo Carensis, *adjutorium Altissimi, quia juvat eum ad salvandum genus humanum.* O quàm bene igitur Mellifluus *S. Bernh. in Vig. I Nat. Dom.* Bernhardus: *Quia indigus eras, cui donaretur DEUS, datus est MARIÆ, ut per illam acciperes, quidquid haberes*; & subjungit: *Nihil nos DEUS habere voluit, quod per manus MARIÆ non transierit.* Et cur igitur ô anima tepida ac languida non accedis ad MARIAM, nam & ipsa *peccatores recipit*, quia propter ipsos Mater DEI facta est? *Luc. 15. 2.*

5. Revocate hîc, si placet, in memoriam officiosissimam illam invitationem, quâ olim Sponsa dilectum ac cœlestem suum Sponsum invitavit, ut in hortum suum dignaretur descendere, & fructum pomorum suorum degustare: *Veniat dilectus meus in hortum suum, & comedat fructum pomorum suorum*; cujus piæ ac justissimæ petitioni tandem acquiescens Sponsus respondit: *Veni in hortum meum, Soror mea Sponsa; messui myrrham meam cum aromatibus.* Magnum hîc latet mysterium; attentas arrigite aures. *Cant. 5 1.*

Per hanc Sponsam rectè SS. Patres SS. Deiparam subaudiunt, quæ, licet optimè noviset, quæ & quanta Unigenito DEI Filio pro salute mundi consummandâ, per omnem vitæ cursum forent sustinenda, cœlestis tamen Patris voluntati humiliter obsecundans, hunc amantissimum animæ suæ Sponsum ardentissimè invitare non dubitavit, ut tandem secundùm promissa Patribus olim facta, de cœlo descenderet, & veniret in hortum suum, hoc est, per incarnationem in uterum suum virgineum ad comedendum fructum pomorum suorum, non infelix illud terrestris paradisi pomum, ex cujus comestione adhuc dentes posterorum obstupescunt, sed fructum pomi illius (hoc est, quod causavit illud pomum) nimirum dolores, gemitus, persecutiones, injurias, ærumnas, verbera, flagella, spinas, crucem, mortem &c. Et placuit hæc tam ardens invitatio cœlesti Sponso, qui ad vocem Virginis: *Fiat*, descendit de cœlis, venit in uterum ejus, tanquam in hortum omni virtutum genere excultissimum: *Et Verbum caro factum est*, ubi messuit myrrham cum aromatibus, per quam myrrham assidua Christi passio adumbrata fuit. *S. Bernh. ser. de Pass. Dom.* Audite superiùs memoratum Mellifluum: *Volve*, inquit, *& revolve vitam boni JESU, & non invenies eum nisi in cruce; ex quo enim carnem assumpsit, semper in pœna fuit, in amaritudine & angustia*, &c.

Ex

Ex his collige, anime mi, quantum obligatus sis tantæ Matri DEI & tuæ, quæ tibi non de condigno quidem, sed tamen de congruo Christi, pientissimi Redemptoris tui, meruit Incarnationem, & per consequens & passionem, & tuam salutem. Juvat hîc audire Magnum Augustinum: *MARIA*, inquit, *multùm gaudeo, multùm audeo; nos enim tibi, tèque nobis mira vicissitudo considerat, ut licet pro nobis habeas id esse, quod es, nos verò per te id esse, quod sumus; si enim nulla præcessisset nostra transgressio, non esset secuta nostra redemptio, & si necessarium non esset redimi peccatorem, non esset necessarium parere Redemptorem, &c.* *S. Aug. in ser. de Virg.*

6. O purissima Virgo! quid ultra possum dicere de te? Ager es fœcundissimus, non trigesimum, aut sexagesimum, sed centesimum, imò & millesimum fructum afferens, ex quo agro dulcis ille fructus, seu verum frumenti granum excrevit, pro omnium salute in cruce mortificandum. Vitis es fœcundissima: *Ego quasi vitis fructificavi*, quæ Divinum illum botrum, Verbum incarnatum protulisti, qui tandem in torculari crucis pro totius mundi redemptione ac salute usque ad ultimam sanguinis stillam expressus fuit: *Botrus Cypri dilectus meus.* Terra es illa benedicta, de qua Psaltes vaticinatus est: *DEUS autem Rex noster ante secula, operatus est salutem in medio terræ.* Scio equidem ô benedicta Inventrix gratiæ, ô Genitrix vitæ, ô Mater salutis! quòd dulcissimus Filius in medio terræ, hoc est, in monte Golgothæo, qui medium terræ dicitur, passus, & cruci affixus fuerit, atque in hoc loco omnium salutem operatus sit; sed & Sacratissimus uterus tuus, ita attestante Mellifluo, fuit illud medium terræ, in quo mundi salutem incepit operari: *Et tunc jam*, sunt verba S. Bernhardi, *operabatur nostram salutem in medio terræ, in utero videlicet Virginis MARIÆ, qui mirabili proprietate terræ medium appellatur; ad illam enim tanquam ad medium, sicut ad Arcam DEI, sicut ad rerum causam, sicut ad negotium seculorum respiciunt, & qui in cœlo habitant, & qui in inferno, & qui nos præcesserunt, & nos, qui sumus, & qui sequentur, & nati natorum, & qui nascentur ab illis. Illi, qui sunt in cœlo, ut refarciantur; & qui in inferno, ut eripiantur; qui præcesserunt, ut Prophetæ fideles inveniantur; qui sequuntur, ut glorificentur.* *Matt. 13. 23.* *Eccli. 24. 23.* *Cant. 1. 14.* *Psal. 73. 12.* *S. Bernh. ser. 2. in Pentec.*

7. Olim ad portam illam auream & speciosam mendicus ille, & claudus ex utero Matris suæ, *quem ponebant quotidie ad portam templi, quæ dicitur speciosa*, optatam & corporis & animæ salutem consecutus est. Et nos quid aliud sumus, quàm claudi in via virtutis, & miseri mendici; ita D. Augustinus: *Omnes mendici DEI sumus, ante januam magni Patrisfamilias stamus, imò & prosternimur, supplices ingemiscimus, aliquid* *Actor. 3. 2.* *S. Aug. ser. 15. in Evang. Matth. de Verb. Dom.*

aliquid volentes accipere, & ipsum aliquid ipse DEUS est. Porta illa aurea & speciosa B. Virgo & Mater DEI est, verè *porta cœli*, ad quam oportet nos sedere, & mendicare, per illam enim accessum habemus ad Filium, à Filio ad Patrem: *Si peccata tua premunt te*, ait Mellifluus Bernhardus, *ut liquefias sicut cera à facie ignis, vade ad Matrem misericordiæ, & ostende sibi vulnera, & ipsa pro te Filio suo ostendet pectus & ubera, & Patri latus & vulnera; Pater non negabit Filio postulanti, neque Filius negabit Matri interpellanti, neque Mater negabit peccatori ploranti*; Civitas enim est refugij: O quàm *gloriosa dicta sunt de te Civitas DEI!*

Gen. 28. 17.

S. Bernh. ser. 2. de Assumpt.

Psal. 86. 2.

Pro coronide hujus considerationis investigare oportet adhuc aliquem conceptum, quare benignissimus DEUS, qui omnia suaviter, ac prudenter ordinat in finem, pro primo & rebelli homine paradisum illum voluptatis, ac locum deliciarum condere, eumque tantopere exornare voluerit? Ad quid, obsecro, iste ornatus? Nunquid præscivit, Protoplastos brevi exinde elimandos, imò & ipsum paradisum in generali diluvio dissipandum?

Rationem assignant SS. Patres, ut ex hoc figurante altiùs mente ad ipsum figuratum ascenderemus, per illum enim paradisum præsignata fuit SS. Deipara MARIA, verè *paradisus DEI*, ita S. Bernhardus: *Paradisus deliciarum*, ita S. Ephrem: *Paradisus voluptatis*, ita S. Bonaventura: *Paradisus spiritualis secundi Adam*, ita S. Jacobus in Liturgia &c. Ad hunc ergo paradisum properemus in nostro exilio; non adstat hic Cherubim cum gladio ignito, atque versatili; omnes accessum ad illum habemus. O pientissima Domina! respice in nos: *Ad te clamamus exules filij Evæ.*

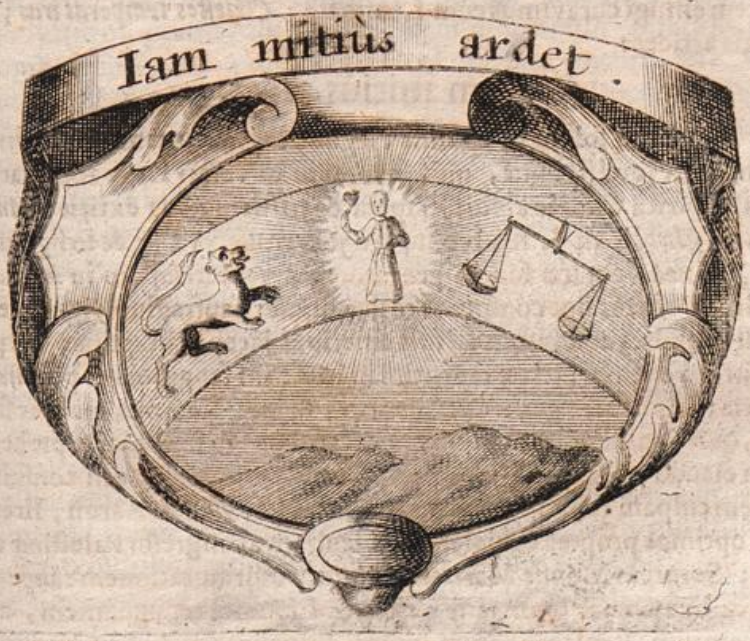
S. Bernh. in precat. ad Virg.
S. Ephrem. orat. de Laude Virg.
S. Bonav. in Spec. c. 2.

CON-

CONSIDERATIO XIII.

Mater amoris & doloris Verbo gravida, mirum in modum iratum Numen peccatoribus placavit.

Visitavit nos oriens ex alto Luc. 1. 78.

1. PLuries in Sacris Litteris felicissimus Christi in carnem adventus orienti Soli comparatus est. Ita Malachias: *Orietur vobis timentibus nomen meum Sol justitiæ, & sanitas in pennis ejus*; & Zacharias: *Visitavit nos Oriens ex alto*; hoc est, prout exponit S. Vincentius Ferrerius: *Visitavit nos Oriens ex alto in incarnatione, ad instar solis illuminando mundum.* Solet autem sol, velut supremus astrorum monarcha mirum in modum annum & tempora distribuere; hinc cùm remotissimus à nobis est, & domum Capricorni, Aquarij & Piscatoris in Zodiaco ingreditur, asperam

Malach. 4 2
Luc. 1. 78.
S. Vinc Ferr. Fer. 5. post Lætare.

asperam ac tristem hyemem annuntiat. Cùm verò revoluto tempore ad signum Arietis & Tauri divertit, mox amæniora tempora & vernales referat delicias; si verò stationem Leonis ingreditur, ardentissimus exstat, suáque geminat incendia. Verùm cùm ad signum Virginis divertit, mirum dictu! non modò ardorem suum suaviter temperat, sed & fructus omnes facit matureſcere, & universæ naturæ optimam causare temperiem; hinc pro Symbolo nostro solem in signo Virginis divertentem effingi curavimus cum Lemmate: *Cœlestes temperat iras*; vel si magis arridet:

Jam mitiùs ardet.

Per hunc solem in signum Virginis ingredientem rectè Christum Dominum intelligimus, qui, quamdiu in veteri Lege tum naturali, tum Mosaica à nobis abfuit, aspera & tristis hyems extitit: *Ante adventum Christi*, ait S. Ambrosius, *hyems erat.* Venit & in signum leonis, ubi ardorem iræ suæ in peccatores terræ terribilem in modum effudit. Testatur hoc commune totius mundi naufragium; ignes de cœlo lapsi, quibus etiamnum in suis cineribus jacet Pentapolis; Serpentes igniti ac venenati; terræ repentini hiatus; tot sanguinis in prælijs effusi maria; immissæ in gentes pestilentiæ, & innumera alia mala ac supplicia, quibus olim iratum Numen peccatorem, in flagranti deprehensum, non claudo sed celeri pede opprimebat. Uxorem Loth consule, ob levem culpam subitanea morte punitam; Moysen & Aaron, licèt amicos optimos propter venialem diffidentiam ab ingressu Palestinæ exclusos; Sororem Moysis Mariam ob levem murmurationem candente leprâ castigatam; Prophetam Legi DEI modicè repugnantem, à leone discerptum; Beniamitharum viginti quinque millia ob unius viri delictum gladijs trucidata, quæ plura & similia Divini furoris monumenta cùm aliquando Ezechiel attentiore mente considerâsset, humiliter DEUM deprecatus est, ut mitiorem vultum indueret, sed loco responsi tulit: *Non parcet oculus meus, & non miserebor.*

S. Ambr. ad cap. 2. Cant.
Gen. 7. 17.
Gen. 19. 24.
Num 21. 6.
Num. 16. 13.
Gen. 19. 26.
Num. 20. 24.
Num. 12. 10.
3. Reg. 13 24.
Judic. 20. 46.
Ezech. 5. 11.

Verùm ubi venit plenitudo temporis, & Sol ille justitiæ, qui est Christus DEUS noster, signum Virginis ingressus est, dum humanam ab ea naturam & carnem assumpsit, mox DEUS iras suas temperare, & miseris mortalibus placari cœpit; ita S. Antoninus: *Sol materialis, inquit, per mundum discurrens, ex signo leonis, quando est perfectissimus calor ejus super terram, intrat in signum Virginis, ad innuendum, quòd Sol justitiæ Christus DEUS noster ex tempore Veteris Testamenti, quando DEUS*

Antonin S. 4. tit. 15. 6. 22.

ultionum

ultionum puniens terribiliter peccata ex ferventissimo amoris calore intrans in uterum Virginis, totus factus est benignus, suavis & humanus.

2. Pulcherrimam de hac veritate figuram nobis exhibent Sacræ Litteræ. Considera anime mi! quàm magnificus ac terribilis olim fuerit adventus DEI, cùm de cœlo in præruptum Sinai montem descendit, ut ibidem populo Israëlitico Legem suam intimaret: *Et intonuit de cœlo Dominus, & Altissimus dedit vocem suam; grando & carbones ignis.* Ubique tunc audiebantur tonitrua, ubique micabant fulgura, ubique clangor perstrepabat buccinarum, populo interim universo præ timore & exspectatione ad radices montis ferè exanimato: *Et totus mons Sinai fumabat, eò quòd descendisset Dominus super eum in igne*, &c. Econtrariò cùm idem potentissimus DEUS & universorum Dominus in medio rubi ardentis Moysi apparere dignatus est, totum se mansuetum, totum benignum, atque pacificum demonstravit: *Apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi, & videbat, quòd rubus arderet, & non combureretur.* Res miranda & stupore plena! cur DEUS in monte Sinai adeò se terribilem, bellicosum, & majestate plenum exhibuit, ad cujus conspectum ne quidem aliquis Israëlitarum audebat mussitare, vel ad montem hunc sanctum propiùs accedere, sed rogabat populus Moysen, ut ipse loco omnium ad DEUM loqueretur: *Non loquatur nobis Dominus, ne fortè moriamur.* Econtra in monte Horeb in medio rubi ardentis & incombusti inter ipsas spinas totum benignum se præbuit atque misericordem: *Vidi*, inquiebat ad Moysen, *afflictionem populi mei in Ægypto, & sciens dolorem ejus descendi*, &c. Quæ, obsecro, ratio, & tantorum mysteriorum causa?

Psal. 17. 14

Exod. 19. 18.

Exod. 3. 2.

Exod. 20 19.

Exod. 3. 7.

Observa anima Christiana! in monte Sinai se DEUS monstravit ut summum Legislatorem ac Judicem, sed in monte Horeb in humili rubo apparens, incarnationem suam voluit præsignari; quid enim aliud per rubum illum incombustum, & in flamma ignis illæsum, præfiguratum fuit, quàm SS. Virgo MARIA? Ira sancta Mater Ecclesia: *Rubum, quem viderat Moyses incombustum, conservatam agnovimus tuam laudabilem virginitatem: DEI Genitrix intercede pro nobis*, in cujus purissimum uterum, ubi DEUS per incarnationem descendit, & homo factus est, mox totum se benignum, misericordem & compassivum demonstravit. Ita de Castillo: *In monte Sinai*, inquit, *nec in umbra adfuit MARIA, sed in rubo erat DEUS velut in conspectu Matris.* Hinc meritò Seraphicus Bonaventura SS. Cor Virginis & Matris DEI veram misericordiæ venam appellavit, *quippe quæ stillavit è cordis ve*

Brev. Rom. ad laud. in Fest Circumcis. D. N. J. C.

De Castillo de vestib. Aaron. Illat. 274.

S. Bonav. in Psalt. Virg.

nulis purissimi sanguinis guttas, quibus formaretur Christus, ad misericordiam eximè propensus, &c.

3. Hanc veritatem eleganti Symbolo adumbravit Jessæus Rex & Vates, dum Messiam, dilectum DEI Filium in carne venturum, unicorni, seu monoceroti assimilavit: *Et dilectus quemadmodum Filius unicornium.* De hoc animali recenset S. Isidorus & alij, quòd inter omnia animalia sit ferocissimum, & insuperabili virtute præditum, quod nec blanditijs, nec minis, nec telis ob duram pellis loricam, nec alio humano labore ac studio capi potest; sed cùm venatores illi Virginem castam ac speciosam, eleganti vestimentorum apparatu condecoratam, & odoriferis imbutam aromatibus in deserto proponunt, mirum dictu! mox omni ferocitate deposita, in suavem illius odorem currit, atque in ejus sinum placidè sese demittens, somnum capit, in quo ad instar agni mansuescit, facilique conatu capitur, & vitâ unà cum cornu (quo nihil pretiosius aut præstantius juxta medicorum effatum contra venenum esse solet) privatur, cui unicorni, in sinu Virginis placidè quiescenti, quidam Academicus non incongruè pro Lemmate inscripsit: *Virgineo placatur amore*; & alius: *Cum Virgine cicur*:

Psal. 28. 6.
S. Isidor. lib. 12. cap. 2

O beatissima Virgo! tu illa castissima puella es, omnium mortalium Sanctissima, cujus purissimum Cor ob peculiarem omnium virtutum fragrantiam ipsum immensum Numen, *cujus fortitudo similis est rhinocerotis*, de summo cælo è sinu Patris ad se in terram attraxit, ut non tantùm homo fieret, & de virgineo sanguine carnem assumeret, sed & tandem pro bono generis humani in ara crucis innocens immolaretur victima, ubi nobis *cornu salutis*, hoc est SS. crucem, præsentissimum contra omne peccati virus remedium ac pharmacum ad medelam reliquit: *Dilectus quemadmodum filius unicornium.*

Num. 23. 22.
Psal. 28. 6.

4. De fortissimo Samsone refert Judicum Liber, quòd in sinu Dalilæ omnem suam fortitudinem ac corporis robur amiserit, unde facilè à Philistæis captus, ligatus & in servitutem redactus est: *At illa dormire eum fecit super genua sua, & in sinu suo reclinare caput*, &c. Ignosce ô Sacratissima Virgo, & Mater intemerata, si dixero, ipsum Omnipotentem DEUM, sub quo curvantur, qui portant orbem, in sinu tuo inermem & imbecillem factum, omníque fortitudine ac robore spoliatum, *quia ab eo tempore*, prout rectè insinuat S. Chrysologus, *amari maluit, quàm timeri.* Audi & doctissimum Alphonsum Salmeronem: *Stillæ cordis humani*, inquit, *præsertim Cordis Virginis mitissimi, sunt præ quovis alio totius corporis sanguine dulcissimæ, suavissimæ, & velut ex pietate compositæ: & ideò, cùm Filius DEI ex hoc sanguine suam formârit humanitatem,*

Judic. 16. 18
S. Chrysol. ser. 7.
Alphons. Salm. To. 3. Tract. 9.

tatem, quomodo poterat non esse misericors, benignus & compassivus, qui ex compassione & misericordia MARIÆ Matris suæ erat compositus, &c.

5. Vis plura hujus veritatis argumenta? Sponsam audi, & considera, nunc dilectum Sponsum suum fasciculo myrrhæ, nunc botro Cypri assimilantem: *Fasciculus myrrhæ*, inquit, *Dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur*; & mox in sequenti versu subjungit: *Botrus Cypri Dilectus meus.* Mirabile dictu! & res digna notatu! quid ais ô Sacra Sponsa, quòd fasciculus myrrhæ & simul botrus Cypri sit tuus Dilectus? Quid amarius myrrhâ, & quid dulcius Cypri botro? Quomodo conveniunt amarum & dulce? *Cant. 1. 12.*

Ad dilucidandum hunc conceptum apprimè inservit, quòd Medici & Philosophi de prolis ablactatione tradunt, quæ à matris lacte, simul & de natura, & moribus ejusdem ut plurimum hæreditare assolet. Romulum & Remum considerate à lupa lactatos, & simul feros ejus ac brutales mores induentes. Sic Tiberius Nero cur bibulus factus sit, causam Scriptores ejus bibulæ nutrici adscribunt. Et Caligula cur adeò ferax & sanguinolentus evaserit, causam ejus altrici imponunt, quæ, dum infanti lac præbuit, mamillas suas simul recenti humano sanguine conspersit, sicque lac cum sanguine infans potavit.

O dulcissima Virgo & Mater intemerata! quàm longe suaviora ac mitiora fuerunt tua castissima ubera, quibus cœlorum Regem ac Dominum universorum lactâsti: Nihil hîc aufteri, nihil fellis, nihil amaritudinis reperiundum erat, sed totum Cor tuum nil nisi perfectissimum amorem, & summam spirabat clementiam ac benignitatem; quin igitur mirum est, quòd dulcissimus JESUS tuus etiam tam amabile, tam benignum, tam gratiosum ac pacificum Cor à te hæreditaverit: Quænam enim major sympathia fuit, aut esse potuit, quàm quæ in SS. Corde JESU & MARIÆ extitit? Si verum est, quod tradunt Jurisconsulti, filios ut plurimùm matrizare, non potuit optimus JESUS non penitus matrizare, dum tu illi & Mater & Pater fuisti, & sic quodammodo una utriusque complexio, unum cor & naturæ identitas extitit. Ita pulcherrimè B. Petrus Damianus: *DEUS*, inquit, *inest uni creaturæ, videlicet MARIÆ Matri suæ identitate, quia idem est cum illa; hic taceat, & contremiscat omnis creatura, & vix audeat aspicere tantæ dignitatis immensitatem. Habitat DEUS in Virgine, cum qua naturæ habet identitatem*, &c. *B. Pet. Dam in ser. 2. de Nativit.*

Ex his prudens Lector, facilè erues solutionem prioris argumenti, quòd pientissimus JESUS à Sponsa fasciculo myrrhæ & simul botro

Rich. à S. Laur. lib. 4. de Laud. Virg.

Cypri fuerit comparatus: Fascilus myrrhæ ait Richardus à S. Laurentio, fuit Christus in Lege, dum tunc DEUS cum impijs ac sceleſtis peccatoribus sine mora, & vehementi cum impetu proruebat ad supplicium; sed nunc in Lege gratiæ DEUS & Homo Christus hærens in utero ac inter ubera virginea dilectissimæ Matris suæ factus est velut maturus Cypri botrus mitis ac dulcis, misericors & compassivus erga miseros mortales, dum nunc omnes non tantùm justos, sed & peccatores ad SS. Cor suum peramanter ac suavissimè invitat: *Venite ad me omnes*, &c. O sanctissima Virgo, quantùm tibi obligatus est universus terrarum orbis, dum non dumtaxat, prout loquitur S. Thomas Villanovanus, *DEUM protulisti & hominem, eúmque tua pulchritudine & decore è cœlis allexisti*, sed & mirum in modum eum peccatoribus placâsti, ac propitium reddidisti: *Cùm te aspicio*, subintrat hîc verè Mellifluus Doctor Bernhardus, *nil nisi misericordiam cerno, nam pro miseris Mater DEI facta es; misericordiam insuper genuisti, & demum tibi miserendi officium est commissum.* O dulce solamen! quis non speret in SS. Corde MARIÆ? O quàm innumeri perijssent, & jam in æternis arderent ardoribus, si per potentissimam intercessionem hujus suavissimæ Virginis ac Matris DEI non fuissent ab interitu servati!

Matth. 11.

S. Thom. Villan. Conc. 1. de Nat. Chr.

S. Bern. ser. 2 sup. Sal. Reg.

6. Laudent alij, atque super æthera extollant mansuetissimum cor Reginæ Esther, ad quam Aman, cùm sibi à Rege malum paratum cerneret, venerabundus accurrens, ad lectulum ejus tremebundus in genua procidit, humillimè rogans, quatenus iram Regis dignaretur temperare, & à se avertere: *Surrexit, ut rogaret Reginam pro anima sua*, &c. Sed nihil impetravit miser & infortunatus, non enim tanta erat hujus Reginæ pietas, ut seipsam vinceret, ac pro inimico suo patrocinaretur. O mortales omnes! erigite vos in novam salutis spem, major est misericordia, major amor virginei Cordis MARIÆ, dum neque infensissimos hostes à se abigit: *Verè Domina*, ait S. Bonaventura, *Regina es misericordiæ, quia non est in hac vita sic desperatus, sic miser, cui non impetres misericordiam salutarem, si ad tuum declinaverit regimen*, &c. Quis igitur de salute desperet? Certè ego non.

Esther. 7. 7.

S. Bonav. in Stim. Div. amor. p. 3. c. 19.

Hanc pientissimi Cordis Mariani clementiam jam olim in umbra & figura expertus est Pincerna ille regius in aula Ægyptiaca Pharaonis, qui ideò à perditione & à laqueo mortis tam misericorditer erutus, atque in pristinum dignitatis ac prosperitatis gradum restitutus est, quia speciosam quandam vitem in somno vidit: *Videbam coram me vitem, in qua erant tres propagines, crescere paulatim in gemmas, & post flores uvas*

Gen. 40. 9.

uvàs matureſcere, calicémque Pharaonis in manu mea: tuli ergo uvas, & expreſſi in calicem, quem tenebam, & tradidi poculum Pharaoni, &c. per quam gratioſam vitem ſanctus Iſichius appoſitè beatiſſimam Virginem ac DEI Matrem MARIAM intelligit, de cujus fœcundo ac puriſſimo Corde dulcis ille fructus & verus Cypri botrus, hoc eſt, Chriſtus JESUS, promanavit, qui in torculari crucis ad ultimam uſque ſanguinis ſtillam pro ſalute mundi expreſſus eſt. Audi ipſam SS. Deiparentem: *Ego*, inquit, *quaſi vitis fructificavi ſuavitatem odoris.* Supra quod Cornelius: *Vitis*, ait, *eſt Deipara, quæ uvam pretioſiſſimam protulit, puta Chriſtum, ex quo in torculari crucis preſſo, expreſſum eſt vinum rubrum, quod inebriat omnes fideles*, &c.

S. Iſich. ſer. 2. de B. V.

Eccli. 24. 23.

Cornel. hic.

7. Cæterùm inveſtigant Sacri Doctores, qualis ille calculus ignitus fuerit, quem olim Iſaias Propheta vidit ab Angelo in cœlo forcipe aurea ab altari, in quo DEO T. O. M. ſuaviſſimum & redolentiſſimum offerebatur thymiama, ſublatum, ad cujus Prophetæ oris & labiorum attactum mox omnis ejus iniquitas dimiſſa eſt: *Et volavit ad me unus de Seraphim, & in manu ejus calculus, quem forcipe tulerat de altari*, &c. Ad quod SS. Patres communiter reſpondent, quòd calculus ille ignitus carvunculus fuerit, gemma omnium pretioſiſſima, ardens & lucens, velut pruna ſeu carbo accenſus, quem Angelus de altari forcipe aureâ reverentiæ causâ tulit, & ope illius labia, imò & cor prædicti Vatis mundavit. Juvat hîc audire Cornelium à Lapide, qui per præfatum calculum ignitum VERBUM INCARNATUM ſubaudit: *Calculus*, inquit, *hic nos accendens eſt Chriſtus; ſicut enim ignis unitur carboni, & carbo igni, ſic humanitas unita eſt Verbo, ut Verbum incarnatum ſit quaſi carbo ignitus*: Per forcipem autem illam auream rectè S. Anaſtaſius SS. Deiparam intelligit: *Forceps autem Chriſti per duas pinnulas eum tenens, eſt intemerata ejus Mater*; & quomodo forceps,? Obſerva: Sicut enim carbo ſuccenſus ſine læſione manuum contrectari & teneri non poteſt; ita quondam DEUS (quia *Dominus DEUS tuus ignis conſumens eſt*) à nulla alia creatura, quàm à SS. Matre ſua teneri, & placari potuit: *Tenui eum, nec dimittam*, ſupra quæ verba Richardus à S Laurentio: *Tenui eum, ne ſcilicet percuteret peccatores, nec dimittam, ſed continuâ precum inſtantiâ furorem ipſius retinebo.* Et S. Antoninus Florentinorum Archiepiſcopus: *In Veteri Teſtamento*, ait, *erat DEUS, ut leo rugiens, DEUS ultionum peccatores terribiliter puniens, ut patet exemplis in Sacris Litteris, ſed ferventiſſimo amoris calore in uterum Virginis intrans, factus eſt totus benignus, ſuavis & humanus.*

Cornel. hic, & alij.

S. Anaſtaſ. in dicta verba Iſaiæ 6. 6.

Deut. 4. 24

Cant. 3. 4.

Rich. à S. Laur. lib. 2. de Laud. Virg.

S. Antonin. 4 p. tit. 15. §. 4.

Finem

Finem huic Consideration imponat Abiather Sacerdos, vir morte dignissimus, quia legitimo Regi suo rebellis, sed ideò à Salomone in vita servatus, quia Arcam Domini coram Patre suo Davide portavit: *Abiathar Sacerdoti dixit Rex: Vade in Anathoth ad agrum tuum; equidem vir mortis es, sed hodie te non interficiam, quia portâsti arcam Domini*, &c. O pientissima Virgo & Mater! tu es animata illa arca Domini, in qua ipse DEUS & Homo Christus per novem mensium circulum placidissimè quievit: *O quàm multi*: exclamat doctissimus Novarinus, *in infernum essent trusi, nisi hanc portâssent arcam in corde suo*, &c. O Christiani omnes, præsertim illi, qui aliquando in vita sua graviore noxa DEUM suum, summum illud & infinitum Bonum offenderunt, ite, ite ad SS. Matrem vestram, ut vobis iratum Numen mitiget, atque reconcilier, non enim est auditum à sæculo, quòd ille ab hac dulcissima Deiparente fuerit derelictus, qui devotus ejus servus in vita extitit: *Non est*, ait Seraphicus Doctor, *in hac vita sic desperatus, cui non impetres misericordiam salutarem, si ad tuum declinaverit regimen*, &c.

3. Reg. 2. 26.

Novarin. in umbra Virg.

S. Bonav. in Stim. Div. amor. p. 3. c. 19.

CON-

CONSIDERATIO XIV.

Expenditur charitas Matris amoris & doloris, dum Deo gravida Elisabetham cognatam visitavit.

Exurgens autem MARIA in diebus illis, abijt in montana cum festinatione in civitatem Juda.
Luc. 1. 39.

1. ABraham Patriarcharum Princeps & decus, ubi quondam tres illos Angelos, speciem peregrinorum indutos, ad se de longè venientes conspicatus est, sine mora de ostio tabernaculi sui, in quo sub meridiem & prandium sedere consueverat, surrexit, *& cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi, & adoravit in terram.* Gen. 18. 2.

Advertè hîc anime mi! ingentem Abrahami charitatem & solertiam, quâ hospites & peregrinos excipere solebat, dum enim sagenam suæ hospitalitatis expandit, non homines sed Angelos ad hospitium recipere meruit; & quia eos Legatos DEI esse credidit, ideò illos humiliter in terram prostratus adoravit, & ad frugale convivium invitavit. Nullus hîc erat in domo Abrahami otiosus, sed omnes ad exemplum Patrisfamilias suæ accelerabant obsequia, ut tanti hospites dignè exciperentur; ita ad rem nostram peraccomodè antiquissimus Origenes: *Abrahamus*, inquit, *currit, uxor festinat, puer accelerat, nullus est piger in domo Sapientis.*

Orig. Hom. 40. in Gen.

A domo Abrahami ad domum Zachariæ transeamus. Postquam Archangelus legationis suæ officio peracto, & verbo DEI incarnato, à Virgine discessit, illico hæc SS. Virgo de visenda B. Elisabetha cognata suâ, quam in summa senectute ex singulari DEI beneficio filium concepisse ex Angelo intellexerat, consilium cœpit; in quem finem de domo sua Nazarethana (quæ nunc Laureti est) *exurgens abijt in montana cum festinatione in civitatem Juda, & intravit in domum Zachariæ, & salutavit Elisabeth.*

O anima Christiana! si vidisses hîc SS. Virginem, mundi Dominam & cœli Reginam, ipsum DEUM in forma pusilli infantuli in utero suo gestantem, & per excelsa ac aspera montana cum festinatione abeuntem, ut S. Elisabetham amicissimè salutaret, eique pro possibili inserviret, atque Joannem in materni uteri ergastulo inclusum, per præsentiam Verbi Incarnati à peccato originali expiaret; quid, obsecro, præ stupore & exultatione mentis dixisses? An non quasi à sensibus alienata exclamâsses: *Manhu, quid est hoc?* Interim, sicut quondam in domo Abrahæ, ita hîc in domo Zachariæ parantur omnia, ut tanta Mater & hospes, imò ipse DEUS in utero virgineo absconditus, digne quo fieri posset, obsequio exciperentur; nullus hîc aderat otiosus; currit Elisabetha ad dilectos cognatæ amplexus: *Unde hoc mihi, ut veniat Mater Domini ad me?* Currit & Zacharias in occursum ejus de ostio tabernaculi, & adoravit in terram, & licet tum adhuc mutus esset, Divinorum tamen mysteriorum non ignarus fuit, &c.

Exod. 16. 15.

Nos interim his sanctissimis Matribus, se invicem salutantibus, & arctis charitatis, amicitiæque nexibus amplexantibus pro Emblemate duas Palmas erigamus quæ se invicem, prout solent, respiciunt, fastigia

stigia sua inclinantes, ac mutuis osculis sese invicem salutantes cum inscripto Lemmate:

Blandâ se pace salutant.

Talis palma B. Virgo & Mater DEI extitit, ita Divinus Sponsus: *Statura tua assimilata est palmæ*, per quam ejus celsitudo animi præsertim in adversis & passione Christi adumbrata fuit; sed & sancta Elisabetha palmæ comparari potest, de qua Lemma fert: *quò annosior, fructuosior*, quod patet in S. Elisabetha. Verùm progrediamur ulteriùs. *Cant. 7.*

2. Inter alia Divinæ Potentiæ prodigia non minimum illud est, quòd olim populus Israëliticus sicco pede Jordanem transierit, ubi ex una parte aquæ adinstar montis in aëre pendulæ steterunt, ex altera verò in mare mortuum declinârunt; interim dum populus universus cum armentis & impedimentis pertransit, Arca in medio Jordanis firma sterit; & tandem *cùm transissent omnes, transivit & Arca Domini.* Supra quod doctissimus Tostatus Abulensis ex traditione Hebræorum recenset, Arcam Domini tunc potiùs volâsse, quàm transisse Jordanem: *Elevata est Arca in sublime, & volavit super Jordanem*, &c. *Josue 4. 11.* *Abulens. hic.*

A figurante ad figuratum transeamus. Arca Domini juxta mentem SS Patrum B. Virgo est: *Arca*, inquit S. Chrysippus, *quæ excepit totius sanctitatis thesaurum.* Arca illa Testamenti ex omni parte purissimo auro erat contecta, *in qua urna aurea, habens manna, & virga Aaron, quæ fronduerat*, asservabantur; per aurum charitatem Sacratissimæ Deiparæ in DEUM & proximum subaudi, per virgam Aaronis semper floreseentem ejus perpetuam virginitatem, & per manna dulcissimum Filium JESUM, quem in utero gestavit, qui de se ipso ait: *Ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi.* Hæc, inquam, Arca mystica & animata, verè Arca Sanctificationis ubi ex Archangelo intellexit, cognatam suam B. Elisabetham ex singulari DEI dono in senectute sua concepisse Filium, mox surrexit de dulcissima contemplationis quiete, & abijt cum festinatione, imò *volavit* in montana, ut Elisabethæ non tam de hoc dono divinitus concesso, gratularetur, quàm & illi nunc seni & gravidæ sua deferret obsequia: *Beata Virgo*, ait Sylveri, *charitate vulnerata non potuit quiescere, quin cognatam inviseret, ac præsentiâ, gratiâque suâ adjuvaret, & ut Joannes adventu Verbi sanctificaretur.* Admirare hic animi Christiana Divinæ Matris humilitatem & charitatem, atque ingentem illius zelum, quo Joanni Baptistæ per præsentiam VERBI succurrere voluit, ut eò citiùs ab originali *S. Chrysipp. Orat. de Virg.* *Hebr. 9. 4.* *Joan. 6. 51.*

nali noxa, & dœmonis servitute liberaretur; atque disce ab eâ, non dumtaxat propriam quietem ac commoditatem, cùm agitur de salute animæ, contemnere, sed & quævis etiam dura & aspera pro unius animæ lucro tolerare, memor semper illius, quòd B. Jacobus pro coronide suæ Epistolæ Canonicæ inculcavit: *Scire debet, quoniam qui*
Jac. 5. 20. *convertí fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, salvabit animam ejus à morte, & operiet multitudinem peccatorum.*

3. De ape recenset Ecclesiasticus, quòd quidem parva & exigua inter cætera cœli volatilia existat, sed tamen fructus ejus, seu mel, quod conficit, inter omnes dulcedines primas teneat: *Brevis*, ait,
Eccli. 11. 3. *in volatilibus apis; & initium dulcoris habet fructus ejus*; solet autem apis, prout Plinius & alij argutè observant, cùm vehementior ventus instat, lapillum sibi quærere, quem domum remeans, ut adversùs ventos ponderosior fiat, pedibus gestat, & sic secura per ventorum furias ad alveare suum penetrat; proinde nonnemo ejusmodi apiculæ lapillum pedibus contra luctantes Euri rabies tenenti, pro Lemmate inscripsit: *Dat vires pondus*; vel si magis arridet: *Sine pondere pondus.*

O beatissima Virgo, & Mater pulchræ dilectionis, tu similis facta es ejusmodi apiculæ argumentosæ, dum DEO gravida in montana conscendisti, portans tecum in utero lapillum sine manibus de summo cœli monte decisum, hoc est, illum lapidem angularem, Christum,
Dan. 2. 34. de quo Daniel non obscurè vaticinatus est: *Donec abscissus est lapis de monte sine manibus, & percussit statuam ... qui factus est mons magnus, & implevit universam terram.* Ex cujus mystici lapidis gestatione non modò nullum pondus sensit alma Virgo, sed potiùs majus robur ac vires contra omnes ventorum mundanorum & infernalium furias accepit, unde Lemma: *Dat vires pondus*, vel si mavis: *Sine pondere pondus.*

S. Bern. ser. in Signum magnũ, &c. Subintrat hîc pro veritatis confirmatione S. Bernhardus: *Non miror*, inquit, *quòd festinârit, portans enim portabatur ab eo, qui omnia in manu sua portat, quique exultavit ut Gigas ad currendam viam suam.* Et in eodem loco interjectis quibusdam idem Mellifluus: *In ipso*, ait, *conceptionis initio, quando potissimum cæteræ mulieres miserabilius affliguntur, MARIA tota alacritate montana conscendit, ut Elisabeth ministraret: Sed & ascendit Bethleem, imminente jam partu, portans pretiosissimum illud depositum, portans onus leve.* Collige ex his anima Christiana pro te sensum moralem, quàm suave onus & jugum Christi esse soleat, & quàm bonum sit servire DEO, ô si cognoscerent mortales, ac præsertim illi, in quorum cordibus DEUS absconditus & Eucharisticus

charisticus verè quotidie mansionem facere assolet, quàm suavis sit Dominus, & quomodo omnia possint in eo, qui illos confortat.

4. De ape ulteriùs refertur, & ipsa probat experientia, quòd floribus & herbusculis non soleat esse onerosa, sed delibato nonnihil suavi illorum succo & odore cum gaudio revertatur ad propria, unde aliud lemma: *Visitat; haud vitiat.* O quàm bene hoc iterum de SS. Virgine, Zachariæ & Elisabethæ domum visitante applicare possumus: *Visitat; haud vitiat*, quinimò profectum virtutum omnium in hac domo promovit, siquidem ad ejus adventum Christi Præcursor, nunc à labe originali mundatus, læto assaltu festum plausum dedit; Mater ejus Spiritu Sancto repleta est, & Pater Zacharias defectæ loquelæ usum cum dono prophetiæ recepit. Et ut meliùs agnoscas sedulitatem hujus apis argumentosæ; observat Cornelius à Lapide, quòd in hoc quadriduano itinere tertio die in transitu templum Hierosolymitanum devotissimè visitaverit, à Nazarèth enim usque in Jerusalem iter tridui esse solet, & à Jerusalem usque in Civitatem Juda, hoc est, in Hebron iter unius diei; existimat ergo præfatus Cornelius, & plures alij, quos citat, B. Virginem in templo Hierosolymitano Divinæ Majestati pro immenso hoc incarnationis beneficio summas egisse gratias, & JESUM, Filium jam conceptum & acrescentem, séque ipsam in holocaustum & victimam amoris obtulisse. O anime mi! quando tu aliquando fies vera Divini amoris victima! quoties te offers DEO in holocaustum, ut tecum agat pro libitu & pro sua Sacratissima voluntate; & venit parvula tentatio, & iterum in fervore succumbis miser & inconstans? An non hoc est, de quo olim Isaias vaticinatus est: *Quia venerunt filij usque ad partum, & virtus non est pariendi.* Eja anime mi, resume animum mœstúmque mitte timorem, quia dignus est DEUS, ut illi ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente, & ex omnibus viribus inservias.

Cornel. hic in Luc. 1. 39.

Isa. 37. 3.

5. Recordor hîc illius pretiosi ferculi, quod Regum sapientissimus sibi quondam fieri curavit, quod non tam vehiculum seu lecticam, quàm & thronum regium præseferebat, quo Salomon de die per urbem vehebatur, suámque gloriam & magnificentiam populo ostentabat: *Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani; columnas ejus fecit argenteas; reclinatorium aureum, ascensum purpureum; media charitate constravit propter filias Jerusalem.* Singula innuunt, & indicant aliquid, attentum te esse cupio, prudens Lector!

Cant. 3. 9.

Per hoc ferculum rectè B. Virgo, cùm nunc DEO gravida in montana conscendit, intelligi potest. Ferculum, inquam, fuit pre-
Matt. 12. 42. tiosissimum, dum DEUM & Hominem Christum, *qui plùs est quàm Salomon*, in SS. utero suo novem mensium spatio gestavit. Erat autem illud ferculum Salomonis de lignis Libani, omnis corruptionis expertibus; *Libanus* idem Hebraicè, quàm *Candor* significat; quid autem candidius & purius DEI Matre, quam splendor elegit, de cujus purissimo sanguine, omnis corruptionis experte à Spiritu Sancto Humanitas Christi formata est? Columnæ hujus mystici ferculi fuerunt duo brachia, verè argentea, quia virginea, quibus stringebat DEI & suum Filium dulcissima Mater. Reclinatorium pectus ejus suavissimum, supra quod se reclinans parvulus tam suaviter inter ube-
Cant. 1, 12. ra Mariana requievit, non obscurè adumbravit; ô verè *fasciculus myrrhæ Dilectus meus: inter ubera mea commorabitur!* Ascensus purpureus internum illud fuit B. Virginis & Matris DEI martyrium, quod per omnem vitam ejus cor & animam torsit, & afflixit, non enim ignorabat hæc SS. Deipara, hunc suum suavissimum Natum ideò venisse in mundum, & per immensum sanguinis sui pretium & mortem crucis
Matth. 1. 21. salvaret populum suum: *Ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* Juvat hîc audire Rupertum Abbatem Tuitiensem in perso-
Rup. Abb. lib. 1. in Civit. cap. 1. na Virginis ita ad nos loquentem: *O commoratio, dulcis quidem, sed plena gemitibus inenarrabilibus! ad ubera deforis stringebatur, & eisdem lactabatur uberibus, simúlque inter ubera intus in corde futurorum præscio, semper parebat* (apparebat) *quali esset morte moriturus.*

Denique addit Sapiens: *Media charitate constravit propter filias Jerusalem*; textus Hebraicus legit? *Et medium tenet ipse incensus amore*; hoc est, prout exponit Cornelius & alij, Christus, qui totus est amor & ardor medium Cordis SS. Matris suæ occupat, & in eo quasi in throno regali consider, suámque charitatem diffundit in filias Jerusalem, seu in animas devotas, ad SS. Matrem suam in difficultatibus recurrentes, ipsa enim propter dignitatem VERBI INCARNATI à DEO
S. Bernh. ser. 2. de Assumpt. B. V. electa est Mediatrix DEI & hominum, ita pulcherrimè Mellifluus: *Ipsa*, inquit, *Mediatrix nostra est, per quam suscipimus misericordiam tuam DEUS*, &c. O Christiane! quis non æstimet, non colat, non amet talem ac tantam Matrem? Si quondam lectulum, in quo de nocte
Cant. 3. 7. cubabat Sponsus, sexaginta ex fortissimis ambiebant propter timores nocturnos; quot putas Angelorum millia stipâsse latus MARIÆ, dum

in

in ejus castissimo sinu, ceu in lectulo suavissimo requievit DEUS & Homo Christus, universorum Dominus?

6. His consideratis considerandis, non miror amplius, quare Joannes, dilectus Christi Præcursor, adhuc tenellus infans in utero materno adeò exultaverit, & tam insolito gaudio fuerit perfusus, cùm Matrem DEO gravidam præsentem advertit. David Rex cùm Arcam Fœderis solenni pompâ à domo Obededom in Sion transferret, coram ea totis viribus saltâsse perhibetur: *Et David saltabat totis viribus ante Dominum.* 2. Reg. 6. 14. Causam hujus saltûs assignat S. Ambrosius, quia David superiori lumine illustratus, per illam Arcam Fœderis prævidit SS. Virginem MARIAM ex germine & sanguine suo oriundam, quæ sola Christi & Messiæ digna Mater esset futura: *Ergo*, inquit, *saltavit Propheta David ante Arcam, Arcam autem quid nisi sanctam MARIAM dixerimus? Siquidem Arca intrinsecus portabat testamenti tabulas, MARIA autem ipsius testamenti gestabat hæredem. Illa intra semet Legem, hæc Evangelium retinebat. Illa DEI vocem habebat, hæc Verbum,* &c. Si hoc olim in umbra David; quid, obsecro, fecisset, si SS. Virginem MARIAM, Arcam illam animatam, & DEUM in utero gestantem præsentem vidisset? S. Ambr. ser. 25. de Sanct.

O quàm bene igitur exultavit præ gaudio S. Joannes: *Et factum est, ut audivit salutationem MARIÆ Elisabeth, exultavit infans in utero ejus, & repleta est Spiritu Sancto Elisabeth.* Supra quod antiquissimus Origenes: *Unde*, inquit, *exilivit? Et non simpliciter exilivit, sed in gaudio? Senserat enim venisse Dominum suum, ut sanctificaret servum suum, antequam de Matris utero procederet.* Vide hîc, & perpende anima Christiana, quàm efficax fuerit salutatio & precatio B. V. MARIÆ. O quàm bene Ecclesiasticus: *Sicut qui thesaurizat, ita qui honorificat Matrem*, ac præsertim illam Matrem, per quam nobis omne bonum in mundum venit, & ipse DEI Filius ad nos de cœlo descendere dignatus est; proinde rectè Angelicus: *B. Virgo ex hoc, quod est Mater DEI; habet quandam dignitatem infinitam ex bono infinito, quod est DEUS; & ex parte non potest fieri melius, sicut non potest esse aliquid melius DEO.* Luc. 1. 41. Orig. hic. Eccl. 3. 5. S. Thom. Aq. 1. p. qu. 25. a. 6. ad 4.

O pientissima Domina! O Mater DEI & hominis! Mater Regis & exulis! Mater Judicis & peccatoris! quid ultra habet servulus tuus, nisi ut se valde humiliet coram te? *Tu es illa navis institutoris, de longè portans panem suum.* Syrus legit: *Tanquam navis mercatoris, de longinquo mercimonia advehens.* Talis, inquam, navis & tu ô Beatissima Prov. 31. 14.

extitisti,

extitisti, dum in montana conscendens, de longè panem illum vivum, per quem omnia reficiuntur, ad nos deportâsti. Et si quondam ad præsentiam Arcæ Fœderis domus Obededom omni benedictione repleta est: *Et benedixit Dominus Obededom, & omnem domus ejus.* Si domus Putipharis ob præsentiam Joseph pari benedictione à DEO cumulata est: *Benedixítque Dominus domui Ægyptij propter Joseph*, &c. Si domus Labani propter præsentiam Jacob similem benedictionem à benigno cœlo obtinuit: *Experimento didici, quia benedixerit mihi DEUS propter te.* Quænam mens, obsecro, cogitare, aut explanare poterit, quali benedictione dotata fuerit domus Zachariæ ob actualem præsentiam Christi JESU, tunc *stantis post parietem, respicientis per fenestras, prospicientis per cancellos*, & ob præsentiam SS. Virginis MARIÆ, tribus ibidem mensibus & quid ultra commorantis? *Mansit enim MARIA cum Elisabeth*, sunt verba S. Bernhardi, *usque ad diem nativitatis Joannis, donec puerum natum sinu beatissimo confoveret, & uno pariete remoto propinquiorem redderet præsentiæ Salvatoris.* O dicite cœlestes Spiritus! quis tunc vobis erat sensus? Zacharias jure meritissimo dicere poterat cum Sapiente: *Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius*, &c. O Benedicta inter mulieres, quæ inveniśti gratiam apud DEUM; ah impetra & mihi indignissimo servulo tuo gratiam Divinam, ut DEO meo ex toto corde possim inservire, eúmque in æternum tecum laudare, &c.

2. Reg. 6. 11.

Gen. 39. 5.

Gen. 30. 27.

Cant. 2. 9.

S Bernh. ser. de S. Joan. Bapt. & Carthus. To. 1. de B. V. l. 6. hom. 1.

Sap. 7. 11.

CON-

CONSIDERATIO XV.

Virgo Dolorosa Filium suum parit, quem reclinat in præsepio, quia non erat ei locus in diversorio.

In propria venit, & sui eum non receperunt.
Joan. I. 11.

1. ABraham Patriarcharum Primas, ut filio suo Isaac condignam Sponsam seligeret, Eliezer primarium suum, atque fidelem Ministrum in Mesopotamiam amandavit, qui inveniens formosam Rebeccam, eam Filio Domini sui desponsavit, in cujus rei fidem ei sacratas arrhas, inaures aureas, & pretiosas armillas dedit: *Suspendi itaque inaures ad ornandam faciem ejus, & armillas posui in manibus ejus.* *Gen. 24. 47.*

Mater Dolorosa. Q Mitissi-

Mitissimus DEUS, cùm Unigenito Filio suo condignam Sponsam ac Matrem vellet eligere, non ex infimo ordine Angelum, sed Gabrielem unum ex primis cœli Principibus in terram ablegavit, qui, cùm inter omnes creaturas solam ac unicam Sacratissimam Virginem MARIAM tanto Filio ac Sponso dignam Matrem ac Sponsam reperisset, mox, obtento illius consensu *Fiat*, eam æterni Patris Filio desponsavit, & pro arrha & dote pretiosas inaures, & armillas ei dedit: *Suspendit itaque inaures ad ornandam faciem ejus, & armillas posuit in manibus ejus*, sed quam arrham, dices, & dotem huic purissimæ Virgini assignavit? O cœli obstupescite! cruces, tribulationes, flagella, spinas, persecutiones, opprobria, & perpetuum doloris gladium, qui ex illo tempore hujus tenellæ Virginis & Matris Cor intimè pertransiit, dum enim hæc alma Virgo in incarnationem VERBI consensit, eodem quoque momento crucem & passionem dulcissimi Filij in se suscepit, usque ad vitæ finem perferendam; hinc multi etiam gravissimi viri existimant, cœlestem illum Nuntium & Archangelum legationem usque ad novem horas protraxisse, quo tempore B. Virgo ab Angelo longè meliùs & clariùs, quàm quondam Daniel de passione & morte dulcissimi Filij sui edocta fuit: *Et post hebdomades sexaginta duas occidetur Christus*, &c. Proinde rectè Dionysius Carthusianus: *Sic planè recolendo*, inquit, *quod à Gabriele perceperat: Ipse salvum faciet populum suum à peccatis eorum, vehementissimè condolebat, & concutiebantur omnia viscera ejus materna super innocentissimo Filio suo, ita ut cum Davide dicere videretur, O JESU! Fili mi JESU! quis mihi det, ut ego moriar pro te?* Unde venter illius rectè vocatur *acervus tritici, vallatus lilijs*; supra quod pereleganter S. Isidorus: *Triticum dicitur, quia granum ejus comolitur, ac teritur*; & quis *contritus est propter scelera nostra*, nisi Dominus JESUS, MARIÆ Filius, in quo Pater posuit iniquitates omnium nostrûm?

Cornel. in Luc. c. 1. v. 38.

Dan. 9. 26.

Dionys. Carthus. in hunc loc.

Cant. 7. 2.

S. Isid. Ety. l. 7. c. 3.

Isa. 53. 10.

Augebatur insuper dolor SS. CORDIS MARIÆ, dum permisit DEUS, ut aliquo modo suspecta fieret de adulterio, & S. Josephus, Sponsus & Conjunx ejus in maximam incideret tristitiam, dum non poterat capere, à quo, & quomodo in utero concepisset: *Inventa est in utero habens de Spiritu Sancto: Joseph autem cùm esset justus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam.* Quam afflictionem mitissima Virgo patientissimè tulit, non purgans innocentiam suam, neque revelans arcanissimum incarnati VERBI mysterium, sed rem totam

Matth. 1 18.

tam DEI voluntati commisit, qui innocentiam suam, si necesse foret, Josepho esset detecturus, quod & factum est, &c.

Accedit, cùm nunc tempus partûs appropinquâsset, quòd hæc prægnans, ac tenera Virgo partui jam proxima, & itinere lassa nullum hospitium potuerit invenire, licet illud ostiatim in civitate Bethlehem cum SS. Conjuge inquisierit, unde ubique repulsam, contemptum & fortè etiam aspera ac contumeliosa verba passa, coacta est in publico & obscuro bestiarum antro tempore hyemali divertere, ubi nec sella, nec mensa, nec lectus, nec focus, nec quid aliud ad puerperium necessarium in promptu erat; & ecce: *Cùm quietum silentium continerent omnia, & nox in suo cursu medium iter haberet, omnipotens sermo tuus de cœlo à regalibus sedibus venit!* O anima Christiana! si vidisses hîc Sacratissimam Virginem & dignam DEI Parentem flexis genibus bovem inter & asinum consistentem, & Salvatorem mundi ac Regem omnium sæculorum sine dolore, & clauso virginali utero parturientem, quid, obsecro, pensâsses? Aut quid dixisses? Et nunquid cum dilecto illi Discipulo exclamâsses: *In propria venit, & sui eum non receperunt?* O ingratum, ô infidum Idumæorum genus! priùs per tot sæcula innumeris votis, ac precibus fatigabant cœlum, ut Salvatorem in terram mitteret in salutem Israël! nunc cùm *in propria venit, sui eum non receperunt.* Hinc pro Symbolo nostro gallinam adumbrari curavimus (B. Virginis parturientis in alieno juxta S. Thomam Episcopum Villanovanum insignem typum) cum Epigraphe:

Sap. 18 14.

Joan. 1. 11.

Isa. 45. 8.

S. Th. Villan. Conc. 3 in Nat. V.

Parit in alieno.

2. Vide hîc, & considera anima Christiana, summam pretiosissimi Redemptoris tui & Virgineæ Matris ejus pauperiem, humilitatem, & rerum omnium temporalium, honorúmque contemptum. Ille, qui pugillo mundum includit, vilissimi præsepij nunc continetur angustijs. Ille, *qui tribus digitis appendit molem terræ*, nunc virgineis fovetur, & gestatur in ulnis. Ille, *qui dat escam omni carni*, nunc modico Matris lacte pascitur. Ille, qui innumeris Angelorum vallatur agminibus, nunc in sordido bestiarum catabulo recumbit. Ille, *in cujus manu sunt omnes fines terræ*, veniens in mundum, non invenit locum in diversorio; ô bone JESU! nunquid *passer invenit sibi domum, & turtur nidum suum sibi, ubi ponat pullos suos*, & tu non inveniſti, ubi requiescceret caput tuum? Inter bestias nasceris, & inter latrones in cruce expiras? O Filius Benoni, id est, Filius doloris!

Isa. 40. 12.

Ps. 135. 25.

Dan. 7. 10.

Psal. 94. 2.

Psal. 83. 4.

Matth. 8. 20.

Gen. 35. 19. loris! Rachel hunc suum Benoni in Chanaan juxta Bethlehem in lucem edidit; supra quod pulcherrimè Cornelius: *Sicut Rachel*, inquit, *suum Beniaminum, ita B. Virgo peperit Christum in Bethlehem; Christus panis est & deliciæ hominum & Angelorum; Christum, inquam, quasi suum Benoni, id est verum dolorum peperit in summa vilitate, & paupertate, quem proinde Pater cœlestis suum fecit Beniamin.*

Cornel. hic in Genes.

Gen. 31. 34. Olim formosa illa Rachel Deos aureos Labani patris sui sub fæno & stramine camelorum in stabulo abscondit: *Illa festinans abscondit idola subter stramenta cameli.* Verùm B. Virgo non Deos aureos & falsos, sed ipsum verum DEUM & Hominem Christum, nunc recèns natum infantem in sordido stabulo inter jumenta in fœno & stramine collocatum omnibus ad amandum, colendum & adorandum exposuit. O pientissima Domina! ergo non aderat tibi alius & commodior locus, ubi thesaurum totius mundi reponeres? Audi anime mi, & perpende Divi Thomæ Villanovani responsum: *Non deerant*, inquit, *Virgini vires ad sustinendum puerum: neque illum utique tali loco posuisset, nisi magnum aliquod in illo præsepio mysterium ageretur: altissima námque nobis inde paratur eruditio; magna cathedra præsepium illud, ex quo cunctis mortalibus DEI loquitur Sapientia cœlestis, in stabulo Magister legit*, &c. Et quid legit, & quid docet: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde*, quod enim postea in virili ætate verbo docuit, nunc statim in lucem ortus ipso opere demonstravit, contemnens sæculi voluptates, corporis delicias, mundanorum honores, &c. O divites! ô voluptuosi! ô delicatuli & effæminati! ô ignava & ventris & Veneris mancipia, *qui dormitis in lectis eburneis, & lascivitis in stratis vestris*, audite hunc novum de cathedra præsepis loquentem Concionatorem; Sileant Prophetæ omnes, quia VERBUM infans nunc loquitur: *Nisi efficiamini, sicut parvulus iste, non intrabitis in regnum cœlorum.* Magna est ista lectio, & quis est, qui consideret?

S. Th. Villan. Conc. 1. de Nativit.

Matt. 11. 29.

Amos. 6. 4.

Matth. 18. 3.

3. Mirabilem quondam ac portentosam visionem habuit dilectus ille Domini Discipulus, dum Mulierem quandam in cœlo aëreo conspicatus est sole amictam, stellis coronatam, & pedibus lunam calcantem, quæ cum clamore & cruciatu filium suum peperit: *Et in utero habens clamabat parturiens, & cruciabatur, ut pariat... Et draco stetit ante Mulierem, quæ erat paritura, ut cùm peperisset, Filium ejus devoraret: Et peperit filium masculum, qui recturus erat omnes gentes in virga ferrea.*

Apoc. 12. 2.

Quòd

Quòd per hanc Mulierem Sacratiſſima Deipara fuerit præſignata, nemo eſt, qui ignorat, quam veritatem Melliſluus Eccleſiæ Doctor & devotiſſimus MARIÆ Filius S. Bernhardus in hæc verba Apocalypſeos: *Signum magnum apparuit*, pulcherrimè dilucidavit. Quod autem hæc B. Virgo cum clamore & cruciatu Filium ſuum JESUM pepererit, hoc equidem capere non poſſum, erat enim ſine gravamine gravida, & ſine dolore puerpera, imò & ſummo animi cum gaudio & inenarrabili cum lætitia dulciſſimum ventris ſui fructum in lucem edidit; audi S. Birgittam: *Erectis*, inquit, *manibus, & oculis in cœlum intentis, ſtabat Virgo quaſi in exſtaſi contemplationis ſuſpenſa, inebriatâ Divinâ dulcedine: & eâ ſic in oratione ſtante, illicò in momento & ictu oculi peperit filium.* Ad quid ergo S. Joannes in ſua Apocalypſi commemorat, hanc B. Virginem cum clamore (prout parturientes ſolent) & cum cruciatu filium ſuum maſculum peperiſſe, quem mox draco, id eſt Herodes, prout aſſerit Barradius, devorare voluit, proinde *Mulier fugit in ſolitudinem*, hoc eſt, cum Filio ſuo in Ægyptum? *S. Birg. l. 7. Revel. c. 21.* *Barrad. lib. 11. cap. 12.*

2. Cornelius à Lapide, hanc Sacratiſſimam Deiparentem non dolore partûs, ſed maximo deſiderio pariendi, & videndi Chriſtum orbis Salvatorem fuiſſe cruciatam, ardentiſſimis enim votis omnium optabat ſalutem per Filij paſſionem & merita conſummandam, ita enim priùs ab Angelo cum S. Joſepho edocta fuit: *Ipſe enim ſalvum faciet populum ſuum à peccatis eorum.* Cruciata inſuper eſt moleſtijs itineris & alimoniæ, ac quàm maximè paupertate, quæ tanta fuit, ut non eſſet ei locus in diverſorio, ſed coacta fuerit tempore hyemali in ſtabulum ſecedere, & ibidem parere orbis Dominum, &c. Vide ex his anima Chriſtiana, quòd omne gaudium Sacratiſſimæ Deiparæ in hac terra morantis, interno Cordis martyrio fuerit permyſtum; ô pientiſſima Domina! quid adhuc tecum & cum Filio tuo fiet? *Matth. 1. 21.*

Nunc dilectiſſimus Natus tuus eſt tibi *flos campi*, ſed in paſſione tibi fiet *faſciculus myrrhæ*. Nunc mille illum oſculis veneraris, & excipis, ſed in paſſione per infidum Judæ oſculum tradetur in manus peccatorum. Nunc pauperculis eum involvis pannis, ſed in paſſione omnibus ſpoliabitur veſtibus. Nunc virgineo illum lacte paſcis, ſed in paſſione felle & aceto potabitur. Nunc recli. nas eum in præſepio, ſed tandem ſuſpendetur in patibulo. Nunc placidè inter duas pecudes indormit, & requieſcit, ſed moriens in *Cant. 2. 1.* *Cant. 1. 12.* *Luc. 22. 48.* *Pſal. 21. 19.* *Matt. 27. 34.* *Marc. 15. 27.*

cruce, tanquam in lectulo suo florido inter duos latrones obdormiet. Nunc nascens non invenit locum in diversorio, moriens non habebit locum nisi in sepulchro alieno. Nunc à te fasciis sollicitè in cunis ligatur, moriturus funibus, catenis & clavis ferreis constringetur. Nunc Infans vagit inter arcta conditus præsepia, moriens autem cum clamore valido & lacrymis se Patri in victimam offeret. Nunc ad colendum eum accurrunt pastores, in passione relicto eo omnes Discipuli auffugient. Nunc à tribus Magis ac Regibus humiliter adoratur ut DEUS, in passione à tribus iniquis Judicibus ad mortem condemnabitur. Nunc ab Angelis laudatur: *Gloria in altissimis DEO*, sed in passione ab omni hominum genere innumeris maledictis, opprobrijs & illusionibus saturabitur, &c. O pientissima Virgo! O Mater amoris & doloris! si talis est nunc Filij tui in orbem ingressus, qualis erit vitæ exitus? Si tale exordium? Qualis obsecro, erit Epilogus? Collige ex his anime mi sensum pro te moralem, & discе patientiam in adversis, mundi immundi contemptum, abnegationem tui, ac præsertim petulantis carnis tuæ mortificationem, cùm tota vita Christi JESU & MARIÆ ferè continua crux fuerit & martyrium; & qualis est vita tua?

Luc 2. 7. *Joan. 19. 41.* *Hebr. 5. 7.* *Luc. 2 15.* *Matt. 26. 56.* *Matth. 2. 11.* *Luc. 2. 14.* *Thren. 3. 36.*

4, De Rebecca recensent Sacræ Litteræ, quòd Jacobum dilectum filium suum, ut eò facilius à Patre moribundo supremam obtineret benedictionem, vestimentis valde bonis & odoriferis induerit, ejúsque colli nuda ac manus pelliculis hædorum protexerit: *Et vestibus Esau valde bonis, quas apud se habebat domi; induit eum; pelliculásque hædorum circumdedit manibus, & colli nuda protexit.* En rursus perelegantem Divæ Virginis & Matris typum, dilectissimum Filium suum JESUM vestibus valde bonis & odoriferis, hoc est, carne humana ac virginea induentis, & glabritiem colli ejus ac manus nudas pelliculis hædorum contegentis. Supra quod ex mente S. Augustini pulchertimè Cornelius à Lapide: *Allegoricè*, inquit, *Jacob est Christus, qui induit pelles hædinas, id est, nostra peccata in se assumpsit, ut ea lueret*, ideò enim VERBUM incarnatum est, ut salvum faceret populum suum à peccatis eorum; *Ad hoc*, inquit S. Augustinus, *descendit Christus in uterum Virginis, ut exinde acciperet membra, quæ traderet cruci*, &c. O immensæ charitatis prodigium!

Gen. 27. 15. *Cornel. hic.* *S. Aug. ser. 10. de Nat. Dom.*

5. Ab-

5. Achab Rex in Israël, cùm ad bellum progrederetur, ne ab hoste agnosceretur, *immutavit habitum suum, & ingressus est bellum.* 2. Reg. 22. 30. O mi JESU! ô mi Redemptor! tu es ille Rex Israël, & omnium dominantium Dominus, qui, cùm in hunc mundum venisti, contra diabolum, mundum, carnem, peccatum & infernum pugnam, heu quàm cruentam pugnaturus, habitum tuum immutâsti, & mortalem ac infirmam carnem, velut saccum (heu mille olim sciſſuris, ac vulneribus conscindendum) à Virgine induisti: *Semetipsum exinanivit formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.* Philipp. 2. v.

Jonas Propheta, ne alij exortâ in mari tempestate perirent, ipse interitum elegit: *Tollite me, & mittite in mare, & cessabit mare à vobis.* Jona. 1. 12. Ah mitissime JESU! tu es ille Jonas, qui vix in lucem à Virgine natus, ne perirent miseri mortales, sponte te in hos dolorum laborúmque fluctus abjecisti, proinde rectè S. Maximus: *Christum in has mundi procellas uterus maternus effudit.*

Moysen infantulum in scirpea fiscella fortunæ arbitrio in Nilo expositum Maria soror ambulans juxta ripam fluvij conservavit, ejúsque sedulam curam gessit: *Ad quam locuta filia Pharaonis: accipe, ait, puerum istum, & nutri mihi, ego dabo tibi mercedem tuam.* Exod. 2. 9. O dulcissime JESU! tu eras ille Moyses in præsepio salauti hominum expositus, quem superba Synagoga rejecit, sed gentilitas & Ecclesia, ac comprimis Sacratissima Mater tua cum gaudio recepit, defendit, nutrivit & educavit, verè Ancilla & Mater, cujus brachia orbis Monarcham gestârunt, lavêrunt, fasciârunt, aliáque obsequia sine aliarum ancillarum ope præstiterunt.

6. David, cùm mirandam hanc Christi nativitatem in spiritu prævidisset, Verbúmque inter duas pecudes in præsepio suo tempore, hoc est, post mille annos reclinandum, non abhorruit hunc cœli, terræque Dominum jumento comparare, *Ut jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum.* Psal. 72. 23. O amandissimè JESU! in veritate pro nobis ut jumentum in stabulo factus es, *cùm enim homo in honore esset non intellexit: comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis;* Psal. 43. 13. superbus similis factus est pavoni, avarus cani,

ni, luxurioſus hirco, invidioſus ſerpenti, iratus leoni, guloſus porco, & deſidioſus aſino, ut ergo hæc jumenta commutaret in homines, & à ſervitute diabolica redimeret, ipſe quaſi jumentum fieri dignatus eſt, dum omnium iniquitates in ſe ſuſcepit in cruce luendas & expiandas. O Adam ubi es? Et quid times? *Vocem tuam*, inquit, *audivi in paradiſo, & abſcondi me.* Ecce qui olim tibi delinquenti objecit: *Ecce Adam quaſi unus ex nobis factus eſt*, nunc ipſiſſimus tibi ſimilis factus eſt, ut te genúsque humanum per paſſionem ac mortem ſuam ab æterna morte eriperet.

Gen. 3. 10.
Gen. 3. 22.

O prodigium amoris, & quid tu rependis ac nos poſteri omnes?

CON-

CONSIDERATIO XVI.

Quomodo B. Virgo Dolorosa se in Circumcisione Christi dulcissimi Filij sui habuerit?

Postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur Puer, vocatum est nomen ejus JESUS.
Luc. 2. 21.

QUid hoc est ô beatissima Virgo? verè Mater amoris & doloris, quòd innocentissimum Filium tuum offeras ad circumcisionem? An ergo Legislator proprijs subjacet Legibus? Nunquid partus sequitur ventrem? Si tu ô Domina totius universi ab omni originali & actuali peccati labe semper immunis extitisti, quantò magis Filius tuus,

tuus, fons omnis Sanctitatis, & Sanctus Sanctorum? Ad quid ergo circumciditur, & inuritur stigmate peccatoris, qui peccatum non fecit, nec facere poterat? O crudelis, ô barbare, ô immitis cultrer! quomodo ausus es vulnerare innocentissimum agnellum? Quodnam tibi jus in Filium Virginis & DEI?

Adverte anima Christiana, licet benignissimus orbis Reparator Christus nullo modo circumcisionis mandato fuerit subjectus, voluit tamen à SS. Matre sua & à Patre Nutricio, S. Joseph ad hanc circumcisionem præsentari: *Primò*, inquit Doctor Angelicus, *ut ostenderet veritatem carnis humanæ contra Manichæum, qui dixit, eum habuisse corpus phantasticum. Secundò, ut approbaret circumcisionem, quam olim DEUS instituerat. Tertiò, ut comprobaret, se esse de genere Abrahæ, qui circumcisionis mandatum acceperat in signum fidei, quam de ipso habuerat. Quartò, ut Judæis excusationem tolleret, ne eum reciperent, si esset incircumcisus. Quintò, ut obediendi virtutem nobis suo exemplo commendaret, unde & in octava die circumcisus est, sicut in Lege erat præceptum. Sextò, ut quia in similitudinem carnis peccati advenerat, remedium, quo caro peccati consueverat mundari, non respueret. Septimò, ut Legis onus in se sustinens alios à Legis onere liberaret, secundùm illud ad Gal. 4. Misit DEUS Filium suum, factum sub Lege, ut eos, qui sub Lege erant, redimeret.* Tirinus adhuc aliam addit rationem, voluisse Filium DEI & MARIÆ circumcidi, ut diabolum falleret, quemadmodum olim Jacob induens vestes Esau omnes fefellit, qui Jacob pulcherrimus in hoc Christi typus fuit, formam servi & peccatoris induentis. Et denique circumcidi voluit, ut arrham mundo & Ecclesiæ suæ daret subsecuturæ paulò post redemptionis per profusionem in cruce totius sanguinis, &c. In hunc finem pro corpore Emblematis nostri vitem adumbrari curavimus, quam Genius cultro usque ad profusionem lacrymarum secat cum inscripta Epigraphe: *Vulnerat, & medetur.* Vel potiùs:

S. Th. 3. p. q. 37. a. 1.

Gen. 27. 15.

Ut mero gaudeas.

Vitis Christus est: *Ego sum vitis vera.* Vitis autem, prout eleganter observat Mellifluus Bernhardus, non seminari, sed in terra benè culta plantari solet; ita Christus non seminatus, sed in terra virginea plantatus est. Vitis circumfoditur, ad palum vinculis alligatur, & tempore vernali usque ad lacrymas scinditur, ut optatos ferat fructus, unde rursus Lemma: *In lacrymis feracior*: Ita quoque

Joan. 15. 1. S. Bernh. in Tract. de passione.

quoque Christus in passione circumfossus : *Foderunt manus meas & pedes meos*, &c. ad palum crucis funibus, imò clavis ferreis alligatus, & mox die octavo Nativitatis suæ in præsentia Matris usque ad lacrymas, plùs dico, usque ad sanguinem petrino cultro circumcisus est, *ut* tu anime mi, *mero* illius *gaudeas*, hoc est, fructum lacrymarum & sanguinis ejus, cujus unica stilla totum mundum redimere poterat, &c. *Psal. 21. 17.*

2. Æternâ memoriâ dignum est, quod refertur de S. Canuto Daniæ Rege & Martyre glorioſissimo, qui, ubi regale suum diadema ad pedes Christi Crucifixi abjecit, humiliter sese illi subjicens, qui Rex Regum, & Dominus Dominantium est, prævidens nunc ex tumultuante populo mortem sibi propter justitiam imminere, ad templum S. Albani M. tanquam ad locum certaminis Othoniæ confugit, ubi SS. Sacramentis præmunitus, & DEO agonem suum commendans, flexis genibus ante altare pro inimicis orans, telis & lanceâ confossus est, cujus glorioſissimi Regis ac Martyris sanctitatem DEUS duplici miraculo illustravit, siquidem in eo loco, ubi occisus est, sine mora fons, sanguine Martyris purpuratus, prosilijt; & cùm sacrum corpus ad imperium Reginæ abinde asportaretur, & portitores cum hoc sacro pondere in foro quiescerent, mox alter fons aquæ prorupit, uterque hominum infirmitatibus saluber, ac medicus. *Ex vita. 19. Jan. Item P. Benig. Kybl. de Admirand.*

Et nunquid anime mi, in circumcisione Domini nostri JESU Christi duplex fons & sanguinis & aquæ mundo scaturire cœpit? Fontem sanguineum referavit saxeus ille culter, dum innocentissimam tenelli Infantis carnem sevire cæpit, qui dolor planè fuit acerbus, dum persæpè alij infantes ex tali cruciatu moriebantur, in Christo tamen multò acerbiorem oportet fuisse dolorem ob ætatis teneritudinem, & delicatissimum temperamentum, ac perfectam, quâ præditus erat, cognitionem, &c. quod tamen peccatoris & servi stigma patientissimè tulit, ut tuas peccatorum maculas jam tunc à prima vitæ ætate elueret. O bone JESU! quàm citò incepisti pro delictis meis pati, & pœnitentiam agere? Unde rectè Isaias tibi ex Virgine & Prophetissa nascenti, hoc nomen indidit : *Voca nomen ejus : Accelera spolia detrahere : Festina prædari.* Supra quod doctissimus Baëza : *Optimè*, inquit, *noverat Isaias nascentis Christi curam, quando illum vocavit : Accelera ; Festina, nam vehementer festinabat sanguine suo nos redimere. Hoc erat illi in optatis ; & illius Sacratissimus Sanguis pungebatur aculeo, ut quàm citissimè funderetur.* Et licet, *Isa. 8. 3.* *Baëza l. 1. c. 4. §. 1.*

licet, quòd parvulus fuerit fons iste Divini Cruoris, crevit tamen in immensum, dum in cruce ex toto corpore promanabant sanguinum
Esther. 10. 6. flumina: *Parvus fons, qui crevit in fluvium.* O mitis Agnelle, jam
Exod. 4. 25. nunc candide & rubicunde, verè *sanguinum Sponsus tu mihi es.*

Ecquis, obsecro, ô pientissima Virgo! erat tunc animi tui sensus, dum manantibus interim oculis, ac multis profusis lacrymis hanc primam cruentam lanienam spectâsti? Et nunquid eodem ictu, quo saxeus ille culter Divinam Filioli carnem sauciabat, interim quoque SS. Cor tuum acutissimo doloris gladio, antequam Simeon
S. Bonav. in Medit. vitæ Christ. c. 2. illum prædiceret, dissectum est? *Hodie*, sunt verba Doctoris Seraphici, *incepit Dominus JESUS suum Sacratissimum Sanguinem pro nobis effundere, & hodie fortiter ploravit; sed eo plorante, credisne, quòd Mater potuerit lacrymas tenere? Ploravit ergo & illa*, &c. En hic duplicem fontem & sanguinis & aquæ. O quàm durum, quàm saxeum est adhuc cor nostrum; Rupes illa in cades à Moyse bis virPsal. 77. 20. gâ percussa lacrymas aquas profudit: *Percussit petram, & fluxerunt aquæ*; nos undique & ubique malis premimur, & incessanter percutimur, & stamus adhuc immobiles? Numera lacrymas tuas anime mi! quas pro peccatis tuis contra DEUM, summum illud Bonum commissis, fudisti, an aliquas invenies?

Fab. Ambr. Spin. sup. vitam & gesta Christi. 3. Observant autem Doctores & SS. Litterarum periti, quòd B. Virgo Sacrosanctum Cruorem in circumcisione dilectissimi Filij sui effusum in purissimo vasculo diligentissimè collegerit, & cum
Hebr. 9. 22. præputio ingenti curâ asservarit, sciebat enim, quòd *sine sanguinis effusione non fieret remissio.* Ecquis, obsecro, meliùs immensum hujus Divini Cruoris pretium norat æstimare, quàm talis ac tanta Mater? Ex quibus licet pauculis stillis prudentissimè colligebat, quòd forent præludium & aurora futuræ cruentæ passionis, post aliquot annorum lustra explendæ, & quòd longè clementiùs ille Sanguis in cœlum clamaret, quàm quondam Abelis; unde sanctus Gre-
S. Greg. M. lib. 13. Moral. c. 9. gorius M. *Sanguis JESU melius loquitur, quàm sanguis Abel, quia sanguis Abel mortem fratris fratricidæ petijt, Sanguis autem JESU vitam*, &c. O peccatores quid agitis? Nunquid frustra ille Sanguis pro nobis effusus est? Si non fuit remissio nisi in Sanguine JESU, cur non remissionem peccatorum vestrorum per hunc Divinissimum
Exod. 12. 7. Sanguinem à DEO Patre postulatis? Sanguis olim Agni Legalis in postibus & superliminaribus tinctus Hebræorum ædes à cæde primogenitorum servabat immunes; quid non poterit facere pretiosissimus

ssimus Divini illius Agnelli Sanguis, quem jam à vitæ suæ primordio pro salute vestra profudit, cujus unica stilla plus, quàm universorum Electorum merita, valoris habet, quia cum VERBO hypostaticè unitus fuit? Audite pro animæ vestræ solatio S. Gregorium Nazianzenum: *Exiguæ*, inquit, *guttæ Sanguinis Christi orbem instaurârunt*, &c. *Orat. 2. de Pasch.*

4. Hîc adimpletum fuit, quod olim Elias in nubecula illa parvula prævidit: *Ecce nubecula parva quasi vestigium hominis ascendebat de mari.* Nubecula illa parva humanitas à Verbo assumpta est; quæ licet in circumcisione pauculas dumtaxat guttas præmisit, in passione tamen, ac præsertim in Calvariæ monte in grandem ac sanguineam pluviam effusa fuit: *Et facta est pluvia grandis*; ut eò copiosior esset redemptio, & *ut lavaret nos à peccatis nostris in Sanguine suo.* Quæ omnia prudentissima Virgo superiore lumine illustrata diligentissimè secum ponderabat juxta illud: *MARIA autem conservabat omnia verba hæc conferens in corde suo.* Proinde rectè S. Hieronymus: *Punctura acûs*, inquit, *Christo inflicta, vulnus lanceæ erat in Corde MARIÆ.* Pro sensu morali juvat hîc audire R. P. Hieremiam Drexelium è Societate JESU Scriptorem præclarissimum, juxta ac pientissimum: *Imitemur*, ait de Christo nascente, *Deiparam sedulò, omnia Domini JESU verba, résque illius gestas penitissimo pectore conservemus; præsepe, flagra, columnam, spinas, clavos, lanceam, crucem, spongiam, sepulchrum, simul & labores, cruciatus, probra, ignominias, indibria, mortem, cum immensa majestate, gloria, dignitate conferamus. Et quæso simul etiam amorem illius ardentissimum cum nostri amoris hyeme, submissionem illius cum nostra superbia, temperantiam illius cum gula nostra, castimoniam illius cum luxuria nostra, ipsius mansuetudinem cum nostra irasundia ad trutinam justam appendamus, & quasi arena maris ista gravior apparebit.* *2. Reg. 18. 44.* *Apoc. 1. 5.* *Luc. 2. 19.* *S. Hier. cit. à Quaresm. To. 1. c. 12.* *P. Hieremi. Drex. de Christo Nasc. apud me. f. 396.*

5. Neque dubium est, quin Christus Infans tunc in dolorosa carnis suæ circumcisione, & prima Sanguinis effusione votum illud ab æterno emissum patiendi in tempore pro gloria DEI & totius mundi salute, denuo non sine lacrymis renovaverit, atque in holocaustum & Sacrificium se Patri prompta voluntate & affectu obtulerit, ad hoc enim alludit Gentium Doctor Paulus: *Ideò ingrediens mundum dicit: Hostiam & oblationem noluisti; corpus autem aptâsti mihi. Holocaustomata & pro peccato non tibi placuerunt; tunc dixi:* *Hebr. 10. 5.*

dixi: *Ecce venio*, offerens tibi ô Pater! pro primitijs passionis meæ modicas has Sanguinis stillas, sed & totum Corpus meum flagellis, spinis, alapis, plagis, cruci, clavis, lanceæ, morti, &c. DEUS verò Pater, apud quem merces mercenarij non usque manè manere solet, sed mox eam persolvit, ita Propheta attestante:

Isa. 40. 10. *Ecce merces ejus cum eo, & opus ejus coram illo*; continuò dilectissimo Filio suo mercedem dedit; & qualem dices? Audi Apostolum:

Philipp. 2. 9. *Donavit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nomine JESU omne genu flectatur cœlestium, terrestrium & infernorum*, &c, Quod Sacrosanctum Nomen B. Virgo MARIA, verè & hîc Mater amoris & doloris peractâ cruentâ circumcisione, genu flexo maxima cum devotione primò inter homines pronuntiavit, & ex Angeli jussu Filio imposuit:

Luc. 1. 31. *Ecce concipies in utero, & paries Filium, & vocabis nomen ejus JESUM*, &c.

6. O quàm insignes doctrinas hîc possumus in nostræ animæ commodum seligere. Circumcisus est ut tenellus Infans, & jam

Psal. 18. 6. tunc *exultavit ut Gigas ad currendam viam suam*, ut assuescere anima Christiana, à teneris quoque annis DEO inservire, & viam

Thren. 3. 27. virtutis sectari: *Bonum est viro, si portaverit jugum ab adolescentia sua*, &c.

Circumcisus est, ut amorem suum in te ô anima, velut olim

Gen. 34. 19. Sichem Princeps in Dinam, testaretur: *Nec distulit adolescens, quin statim, quod petebatur, expleret: amabat enim puellam valde*, &c. Ut tu vicissim anima mea charitatem tuam DEO ac Christo etiam in rebus arduis & difficilibus comprobares; solet enim DEUS etiam dilectissimis suis amicis, imò magis, quàm reprobis plura adversa immittere, quibus circumcidantur.

Circumcisus est, ut tu mentem tuam à pravis cogitationibus, cor à pravis affectibus, os & linguam à pravis locutionibus, aures à detractionibus & sensus omnes tuos ab illicitis circumcideres.

Circumcisus est, ut pro peccatis tuis, contra puritatem admissis, primo hoc Sanguinis sui rore satisfaceret, ut tu disceres ejusmodi carnis illecebras & sensuales amores, quibus mundus hic immun-

1. Jo. 1. 19. dus totus, quantus immersus est, ex animo detestari, fugere, luere.

Circumcisus est, neque peccatoris caracterem in se suscipere detractavit ille Sanctus Sanctorum, ut disceres te humiliare terra & cinis, utpote qui hactenus tot infernos pro tuis delictis commeritus

es,

es, & tamen bilem tibi movet, si ab alijs peccator haberis, ah miser! gloriaris de iniquitatibus, & erubescis de remedijs?

Circumcisus est denique, ut tibi ostenderet, quàm necessaria sit carnis tuæ mortificatio. En DEUS tuus & Homo Christus vix octiduum in mundo exegit, & jam summo ardet desiderio pro te patiendi, & Sanguinem fundendi, quid tu post tot transactos vitæ tuæ annos pro JESU laboris & difficultatis tolerâsti? Si *regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud*, ubi est tua violentia? Tua mortificatio? An nescis, quid Apostolus in utramque tibi autem inclamet: *Si secundùm carnem vixeritis, moriemini*? Et in alio loco: *Qui Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitijs & concupiscentijs?* Collige ex his, an Christi sis, vel alterius? *Matt. 11. 12. Rom. 8. 13. Gal. 5. 25.*

7. *Et vocatum est nomen ejus JESUS.* O dulce nomen, quia *non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus, in quo oportet nos salvos fieri*, sed & nomen amarum, quia non nisi spargendo sanguinem illud sibi comparavit DEUS & Homo Christus, quod Sacratissimum quidem Nomen dulcissimum Cor Virgineæ Matris mirum in modum consolabatur, sed & peculiari quodam modo affligebat, quoties illud animo volvebat, non ignorans, amantissimum Filium suum & re & nomine esse JESUM, hoc est, orbis Salvatorem, qui per passionem suam crucem & mortem salvum factus esset populum suum à peccatis eorum, proinde statim in primo vitæ suæ exordio hoc Divinissimum Nomen in arrham & pignus redemptionis nostræ voluit publicari, ac tandem in virili ætate in crucis titulo ut causam mortis affigi: JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM. *Luc. 2. 21. Act. 4. 12. Joan. 19. 19.*

Quæres, cur Angeli Apostatici momento è cœlo fuerint eliminati, & ad inferni barathrum sine ulla spe obtinendæ veniæ detrusi: *Videbam satanam sicut fulgur de cœlo cadentem*? R. S. Bernhardinus, quia hoc Sacratissimum Nomen JESU noluerunt agnoscere, illúdque debito afficere honore, quando illis tunc adhuc viatoribus intimatum fuit: *Et adorent eum omnes, Angeli ejus*, &c. *Luc. 10. 18. S. Bernhardin. Sen cit. à Cal Disc. 6. Quadr. Hebr. 1. 6.*

Quid ex Saulo Paulum, ex vase perditionis vas electionis, & ex lupo agnum fecit, nonne hoc unicum SS. Nomen JESUS: *Ego sum JESUS, quem tu persequeris*? *Actor. 9. 5.*

Quid mendicum illum claudum ad portam templi sedentem momento sanavit? Nunquid hoc Sacratissimum Nomen JESUS

à Petro

Actor 3. 6. à Petro loco eleëmosynæ illi donatum: *Petrus autem dixit: argentum & aurum non est mihi, quod autem habeo, hoc tibi do: In Nomine JESU Christi Nazareni surge, & ambula.*

Quid Jacobum in tot ac tantis constitutum miserijs confortavit, solidavitque, ut læto animo omnia adversa sustineret? Audi ipsum loquentem: *Sit Nomen Domini benedictum*, &c.

Job 1. 21.

3. Reg. 17. 45. Quid Davidi contra Goliathum victoriam comparavit? *Tu venis*, inquit, *ad me cum gladio & hasta, & clypeo, ego autem venio ad te in Nomine Domini*, &c.

Quid Apostolos, Martyres & Electos omnes inter tot pericula constitutos conservavit? *Et illi quidem ibant gaudentes à conspectu consilij, quoniam digni habiti sunt pro Nomine JESU contumeliam pati.*

Actor. 5. 41.

O dulce Nomen! cœlo venerabile, dulce miseris & inferno terribile. O peccatores respirate: *Omnis, qui invocaverit Nomen Domini, salvus erit.*

Joël. 2. 32.

CON-

CONSIDERATIO XVII.

Ex tribus muneribus Magorum Mater amoris & doloris deligit sibi solam myrrham.

Obtulerunt ei myrrham. Matth. 2. 13.

1. TIcet myrrha spinosa & amara sit, miram tamen, ac variam vim (prout auctor est Dioscorides) habere assolet, cujus arbuscula duplicem ex se liquorem fundit; primus, quem sponte sudat, stacte vocatur, éstque myrrha longè optima ac odoratissima, alter ex vulnere caudicis incisi manat; uterque liquor cor merè confortat, caput exhilerat, aërem insalubrem arcet, caliginem oculorum discutit, saporem gignit, vocem expedit, ventris tineas enecat, vulnera sanat, &c. Hinc nobiliores quondam fœminæ passim in *Dioscorides l. 1. c. 67.*

Palestina pendulum è collo fasciculum, ex foliis, ramusculis & floribus myrrhæ colligatum, gestare solebant, ut sanitati conservandæ, morbísque arcendis prudenter & maturè consulerent.

Verumenimverò longè utilior, longè salubrior est ille Divinus myrrhæ fasciculus, quem B. Virgo & Mater è collo suo pendulum inter ubera sua gestat, proinde longè meliùs, quàm Sponsa olim gloriari potest: *Fasciculus myrrhæ Dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur*, Quasi diceret: Quærant aliæ mulieres & delicatulæ sua odoramenta, spicam nardi, casiam, cinamomum, muscum & pixides olfactoriales, in quibus pretiosa balsama & liquores condensati continentur; quæram ego unicè dilectum meum JESUM, qui est mihi odoratissimus, ac saluberrimus myrrhæ fasciculus, hunc semper memoria versabit, intellectus contemplabitur, voluntas diligit; hinc non aurum à Magis oblatum, nec thus, sed myrrham mihi reservabo, quæ licet gustui amara videatur, animæ tamen saluberrima est, unde Lemma:

Cant. 1. 2.

Amara, sed salubris.

En dilecta anima, pulcherrimum in Sacratissima Deipara exemplum, non enim ignorabat, myrrham hanc à SS. Regibus liberali manu oblatam esse prodromum futuræ passionis, mortis ac sepulturæ Filij, proinde rectè cum Sponsa tunc dicere poterat: *Manus meæ distillaverunt myrrham primam, & digiti pleni myrrhâ probatissimâ.* Hanc, inquam, myrrham & nos ex manibus MARIÆ sumamus, & pectori nostro adstringamus: *Hâc myrrhâ*, ait Justinus Miechovienſis, *B. Virginis manus plenæ erant, quia illa dolores & cruciatus Filij sui continuò animo volvebat à Christi nativitate usque ad ejus mortem, imò & post ejus mortem dolores Christi perpetuò in Corde habebat, prophetica námque imò plusque prophetica mente Filij sui mortem longè antè prævidebat: nam cùm Filium suum in sinu fovebat, ulnis gestabat, uberibus lactabat, spinas, flagella, crucem, clavos, lanceam, mortem, sepulturam ejus oculis mentis contemplabatur*; hinc peroptimè & longè meliori jure, quàm illa Sponsa dicere poterat: *Manus meæ distillaverunt myrrham primam.*

Cant. 5. 5.

Justin. Miechov. in Litan. B. V. Disc. 186.

2. De Regina Saba recensent Regum Annales, quòd auditâ famâ de admiranda Regis Salomonis sapientia è finibus terræ magno suorum procerum comitatu & pompâ verè regiâ Hierosolymam venerit,

nerit, ut ab ore Regis Solymæi audiret, ac disceret sapientiam, cui in domum dedit *centum viginti talenta auri, & aromata multa nimis.* 3. Reg. 10. 10. Observa hîc: Aurum Regina Saba & aromata sapientissimo Regi in donum, non autem myrrham præsentavit, quam tamen SS. Magi & Reges Sabæi cum auro & thure liberali manu Christo, Regi Regum & SS. Matri ejus offerebant, aurum quidem ut Regi sapientissimo, thus ut DEO ac Sacerdoti summo, myrrham verò ut homini pro salute & redemptione generis humani passuro, morituro & sepeliendo: *Obtulerunt ei myrrham.* Parcite sereniſſimi Reges, ah parcite; ad quid dulcissimo ac Divinissimo Infanti vix in lucem nato, ac SS. Matri ejus myrrham præsentatis passionis ac mortis Symbolum? Lætitiora ac magis grata afferte munera.

Enimverò non acceptiùs Christo & MARIÆ poterant offerre munus, quàm myrrham, aurum enim B. Virgo paupertatis amantissima, teste S. Bonaventura, paulò pòst pauperibus erogavit, thus DEO & templo in obsequium destinavit, myrrham autem sibi ac dilectissimo Filio reservavit, non ignorans, utpote superiori illustrata lumine, vitam JESU & suam continuam amaritudinem, dolorum ac laborum congeriem futuram. S. Bonav. in lib. de vita Christi. Juvat hîc audire S. Birgittam: *B. Virgo*, ait, *meliùs quàm Prophetæ præscivit sui Filij passionem, ideò eum lactans cogitabat, quòd felle & aceto esset potandus in cruce; quando eum manibus gestabat, videbatur illi, quòd crucis brachijs esset confixus; quando dormiebat, cogitabat mortuum ex cruce depositum; quando osculabatur, Judæ osculum cogitabat; quando fascijs involvebat, funes cogitabat, quibus ligandus ab impijs carnificibus; quando manu ducebat, ducendum ad tribunalia, ut impijs judicibus sisteretur*, &c. S. Birgitt. in serm. Angel. c. 16. & 17. Item S. Bern. serm. 40. in Cant. Vide anime mi! quomodo Mater amoris & doloris in cunctis ferè actionibus amarissimam passionis myrrham animo versârit, si enim Prophetæ longè ante Christum eam spiritu providerunt, atque de ea tam multa etiam in particulari vaticinati sunt, certè Reginam Prophetarum ad majus obtinendum meritum horum futurorum insciam esse non decuit, nec oportuit, quia ita Patri placuit Matrem Filio esse simillimam. Vide Psal. 21. & Isa. c. 53. Subintrat hîc Mellifluus pro reflexione nostra morali: *Tu quoque si sapis, imitaberis Sponsæ prudentiam, atque hunc myrrhæ tam charum fasciculum de principatu tui pectoris nec ad horum patieris avelli, amara illa omnia, quæ pro te pertulit, semper in memoria retinens, & assidua meditatione* S. Bernh. serm. 43.

ne revolvens, quo possis dicere & tu: Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera me commorabitur, &c.

3. Ut dubitas adhuc, anima Christiana, quòd myrrha Magorum C...to Infanti & SS. Matri ejus gratior auro & thure, cunctísque acceptior mundi thesauris acciderit? Adverte, quid in domo Simonis Leprosi evenerit. Erat Christus in Bethania pridie Dominicæ Palmarum ad convivium cum suis discipulis à dicto Simone, quem à lepra priùs curaverat, perhumanè invitatus; & cum Mense assideret, accessit ad eum Magdalena cum vase unguentario ex allabastrite facto, & magno devotionis affectu pretiosum nardi liquorem in Caput JESU effudit; indignati quidem sunt Discipuli, Judâ charago & incentore hujus murmuris, ob inanem hujus, pro-
Matth. 26. 9. ut ipsi autumabant, tam pretiosi unguenti profusionem: *Ut quid perditio hæc?* verùm mitissimus Redemptor hanc mulierem non tam benignè defendit, quàm & publicè commendavit, quòd obsequium sibi præstiterit longè gratissimum, perpetuísque annalibus, & hominum memoriâ dignissimum: *Opus bonum operata est in me, mittens enim hæc unguentum hoc in Corpus meum, ad sepeliendum me fecit. Amen dico vobis, ubicunque prædicatum fuerit hoc Evangelium in toto mundo, dicetur, & quod hæc fecerit in memoriam ejus.* Quæres hîc, prudens Lector, quare hoc unguentum Christo Domino super aurum & topazion placuerit?

Audi ipsam Veritatem Christum: *Ad sepeliendum*, inquit, *me fecit*; per hoc enim odoriferum unguentum mulier, licet nesciens, præsagijt, & divinavit proximam Christi JESU passionem, mortem & sepulturam. Ex quibus facilè rationem colliges, cur myrrha Magorum plùs auro & thure, omnibúsque mundi gazzis Christo & Sanctissimæ Matri ejus placuerit, per hanc enim myrrham eidem pientissimo Redemptori & Dolorosæ Matri jam tunc in antro Bethlemico non aliud præsagiebant, quàm carnis mortificationam, crucem & sepulturam, proinde jam tunc in cunis Divinissimus Infans ad præfatos SS. Magos dicere poterat: *Ad sepeliendum me feciſtis.* Siquidem myrrha Defunctorum corpora, ut maneant
Cornel. in Matth. 2. 13. incorrupta, condiri assolent. Et quid dico? Nonne omnia illa tria munera, attestante Cornelio, allegoricè notabant Christum passurum, crucifigendum, mortificandum, ac sepeliendum? *Au-*

rum,

rum, quia ex aurea charitate & amore hominum seipsum in cruce immolavit. *Thus*, quia in cruce summam religionem, submissionem, venerationem ac latriam erga Patrem commonstravit: *Humiliavit semetipsum*, &c. *Philipp. 2. 8.* Myrrha, quia amara, omnes Christi JESU & dolorosæ Matris ejus amaritudines in corpore & anima in vitæ curriculo perferendas præmonstravit. O pientissima Mater! dic, obsecro, quid tunc animo volveris, cùm in purissimo sinu tuo tam largiter oblatam myrrham conspicata es? An non tunc temporis intervallo verificatum est: *Quasi myrrha electa dedi suavitatem odoris?* *Eccli. 24. 19.*

4. O quàm largus hîc adaperitur campus de myrrha mortificationis tantoperè ad salutem nobis necessaria differendi! Myrrha illa, quam Magi per arcanum omen recèns nato orbis Salvatori ac SS. Matri ejus in peculiare donum præsentaverant, erant suaveolentes & concretæ arborum lacrymæ, amaræ quidem sed & saluberrimæ: Et quid aliud præsignârunt, quàm crebras Christi & Matris dolorosæ lacrymas ac copiosos sudores, assiduo labore ac vario expressos dolore? Consideremus attentiore mentis oculo, quàm rigidam, austeram, & in omnibus sensibus mortificatam vitam hæc SS. Deipara duxerit. Si specum illam perpendis, in qua mundi Redemptorem enixa est Virginea Puerpera, non reperies nisi summam pauperiem, inter pecudes enim natus, & inter latrones crucifixus est JESUS, sed non sine Matre: *Invenerunt Puerum cum MARIA Matre ejus.* *Matth. 2. 11.* Anime mi! si vis cum his SS. Regibus invenire JESUM, sine Matre dolorosa, & sine myrrha mortificationis non invenies. Audi ipsam hanc Sacratissimam Virginem ad B. Elisabetham loquentem: *Filia dico tibi, quòd nullam gratiam, donum vel virtutem habui à DEO sine magno labore, continua oratione, ardenti desiderio, profunda devotione & multa afflictione, exceptâ sanctificationis gratiâ, quâ sanctificata fui in utero Matris.* Et addidit: *Pro firmo scias, quòd nulla gratia descendit in animam, nisi per orationem & corporis afflictionem.* *S. Bonav. cap. 3. Meditat. vitæ Christi.*

O quàm rara est hæc avis in terra nostra propria videlicet corporis afflictio, & quàm multi hîc dormiunt, qui etiam boni ac seduli volunt videri Christiani! *Beatæ Virginis*, subintrat hîc Cornelius, *severa & rigida vita fuit in jejunijs, orationibus, lacrymis, per-* *Cornel in Prov. 31. 27.*

fecutionibus, doloribus, passionibus, &c. Et qualis est vita tua, ô mi Lector! neque dicas mihi, mortificationem solis illis debere esse propriam, qui relicto sæculo in aliqua religiosa familia se DEO consecrârunt. Erras hîc bone vir! cùm mortificationis studiosos
Matth. 18. 8. esse oportet, quotquot desiderant salvari: An non Veritas jubet, ut oculum tibimet eruas, manum reseces, pedem abscindas, si quidem periculum tibi instat, graviter offendendi DEUM? Nunquid
Luc. 9. 23. mandat, ut abneges temetipsum, tollásque crucem tuam non semel in anno, sed *quotidie*? An observas hoc? O quàm aliter Sancti omnes! de B. Virgine scribit S. Birgitta: *Sicut rosa crescere solet in-*
S. Birgitt. in serm. Angelico c. 16. *ter spinas, ita B. Virgo in hoc mundo crevit inter tribulationes: Et sicut rosa crescente crescunt & spinæ, sic hæc electissima rosa, MARIA, quantò plùs crescebat ætate, tantò fortiorum tribulationum spinis acutiùs pungebatur.* Evolve res gestas Sanctorum & Electorum omnium,
2. Cor. 4. 10. & invenies cunctos in se fuisse rigidissimos, *semper mortificationem JESU in corpore suo circumferentes.* Quomodo ergo tu sine myrrha mortificationis in cœlum ibis: Vidêris mihi anime mi! (ignosce, obsecro, salutem tuam quæro) ut avicula illa, quam S. Anselmus Episcopus Cantuarensis olim non sine lacrymis longiore filo à puero ligatam conspicatus, & contemplatus est; volebat hæc quidem nunc subito volatu ferri in cœlum, nunc rursus à puero ludente ad ima retrahebatur. En hic lusus tuus est: modò proponis, modò iterum deficis, non absimilis illis, prout ingeniosè, & piè
S. Bernh. in ser. de OO. SS. observat Doctor Mellifluus, qui *indignantur adversùs Adam, quod obedierit voci uxoris suæ plùs quàm DEI, & ipsi quotidie Evam suam, carnem videlicet audiunt plùs quam DEUM.*

5. Olim per portam ferream patebat ingressus in Jerusalem:
Act. 12. 10. *Venerunt ad portam ferream, quæ ducit ad civitatem, quæ ultro aperta*
V. Beda hic apud Cornel. *est eis*, supra quod Venerabilis Beda: *Ferrea porta*, inquit, *quæ ducit ad Jerusalem cœlestem, est crux, mortificatio, tribulatio, martyrium.* Jacob, quia durum sibi lectum paravit, Dominum cœli, ejúsque Angelos nunc per scalam descendentes, nunc ascendentes videre me-
Gen 28. 11. ruit: *Tulit de lapidibus, & supponens capiti suo dormivit.* Ita subin-
S. Ambr. lib. 2. de Jacob. trat hîc S. Ambrosius, *cœli aulicos durus lectus, durus victus, omnia dura decent.* Et tu miles delicate, quid ad hæc? David contra Goliam, immanem illum gigantem pugnaturus baculo, fundâ & lapide se armavit, cui in terram prostrato proprio gladio sceleratum ca-
1. Reg. 17. 49. put amputavit: *Percussit Philistæum in fronte*, &c. Per baculum D. Augu-

Auguſtinus crucem Dominicam ſubaudit; per lapidem Chriſtum, qui eſt lapis angularis, vivus, reprobatus quidem à Judæis, ſed factus in caput anguli. Per Goliam, quem S. Chryſoſtomus *turrim carneam* appellat, rectè caro noſtra rebellis intelligitur; & per gladium mortificatio ſenſuum, quæ velut gladius in hac pugna ſpirituali inſultanti carni (prout loquitur Cornelius) *caput abſcindit, ne præſit, ſed ſubſit.* Age anime mi! apprehende arma, gladium & ſcutum & contra hanc hydram (carnem tuam) genérosè dimica; audi S. Auguſtinum: *Noli*, inquit, *extrinſecus pecus, quod mactes inquirere, habes in te, quod occidas.* Occide propriam voluntatem, & myrrham DEO gratiſſimam ac probatiſſimam cum SS. Regibus obtuliſti: *Tantùm enim proficies*, rectè ait Kempenſis, *quàntùm tibi ipſi vim intuleris.*

Matt. 21. 42.

Cornel. hîc, fine.

S. Aug. in Pſal. 50.

Th. Kemp. l. 1. c. ult. fin.

6. Redeo ad SS. Magos, primos Chriſtianos, & inſignes B. Virginis cultores, qui viri ſereniſſimi, licet ſtellâ duce per longa terrarum ſpatia profecti ſint, ut DEI Filium è ſummo cœlo ad nos venientem humiliter adorarent, eíque ſua devotiſſima præſtarent humagia, illa tamen non obſtabant obſequia, quò minùs & SS. Deiparentem debito hyperduliæ cultu venerarentur, cui proinde omnium gentium nomine gratias pro materna illa cura, quâ orbis enutriret Redemptorem, egerunt, ſupplices rogantes, dignaretur ipſos clientum loco habere, &c. Addit à Lapide: Non eſſe dubium, SS. Magos cum B. Virgine, quia dono linguarum pollebat, per ſe Arabicè fuiſſe locutos, ab eáque didiciſſe modum conceptionis, partûs, & nativitatis Chriſti, ideóque Chriſtum ut DEUM, DEIque Filium adorâſſe, ac terna ei munera, imò & pectora ſua obtuliſſe. O quantùm mirati ſunt viri iſti ſancti, ubi à Virgine Parente edocti ſunt, regnum Chriſti non in opibus, faſtu, pompis, palatijs & hujus ſæculi commoditatibus, ſed in paupertate, humilitate, mundi contemptu & carnis mortificatione ſitum eſſe. O quàm alius eſt nunc mundi ſenſus, quàm alius moderni ſæculi ſtylus!

Cornel. hîc in Matth.

Et tu anime mi! quid agis? Quid muneris offeres DEI Filio & SS. Matri ejus? Trina pariter à te petunt munera, an recuſabis? S. Mechtildis Virgo enixè quondam dilectum animæ ſuæ Sponſum precata eſt, quid muneris ſibi vellet offerri? Et reſponſum tulit: COR. Hoc & tu offeres, ſed contritum, humiliatum ac mortificatum, nullum enim Chriſto & doloroſæ Matri magis eſt acceptabile Sacrificium. Imitare proinde Eminentiſſimum S. R. E. Cardinalem Robertum Bellarminum, qui, ut filialem ac integerrimum amorem ſuum in Chriſtum

Nadaſſ. in An. Cœl. 6. Jan.

Jo. Wey S. J. de Fil. Adopt. To. 1. l. 2. c. 23.

ſtum JESUM & SS. Deiparentem teſtaretur medium Cor ſuum JESU Crucifixo, alterum verò dimidium MARIÆ Matri doloroſæ legavit. Hoc, inquam, illuſtriſſimum & tu imitare exemplum. Si religioſa es anima, poteris offerre loco auri, thuris & myrrhæ tria ſubſtantialia ſtatûs tui vota: pro auro paupertatem voluntariam & votivam, quia paupertas hæc ditiſſima eſt, & præ omni auro DEO ac SS. Virgini acceptiſſima; pro thure obedientiam, quâ DEO & Superioribus ſenſum tuum, intellectum, voluntatem, totúmque te ipſum in holocauſtum conſecras; pro myrrha caſtitatem, quæ ex corporis afflictatione, jejunio, carnísque mortificatione naſcitur, cuſtoditur, ac ſervatur, & hæc myrrha illis erit probatiſſima.

Si Eccleſiaſticus es, offerre poteris quotidie DEO tuo aurum thus & myrrham, hoc eſt: Sapientiam, orationem & mortificationem; vel ſi mavis: Aurum benefaciendo pauperibus, thus ſupplicando DEO in Miſſæ Sacrificio, & myrrham commoriendo Chriſto Crucifixo, & compatiendo SS. Matri ejus doloroſæ.

Si Laicus es, habes & tu, quomodo aurum, thus & myrrham Omnipotenti quotidie offeras: Fidem ut aurum fulgens, ſpem ut thus odoriferum, charitatem ut myrrham, Eccleſiæ membra à corruptione ſervantem, ac conglutinantem. Vel ſi magìs arridet, per ejusmodi trium Regum munera eleëmoſynam, orationem & jejunium accipe: *Aurum*, inquit S. Auguſtinus; *à nobis accipit Chriſtus, ſi eleëmoſynam facimus: Thus, ſi orationem fundimus, myrrham, ſi pro illo moriamur.* Eja anime mi! reſume animum, & noli apparere vacuus in conſpectu DEI tui, &c.

S. Aug. lib. 50. homil. in 1 l. in cap. 2. Matth.

CON-

CONSIDERATIO XVIII.

B. Virgo & Mater Dolorosa Christum Filium in templo præsentat, cui S. Simeon doloris gladium prædicit.

Et tuam ipsius animam pertransibit gladius.
Luc. 2. 34.

1. MIror sanè, quoties mecum perpendo, quòd B. Virgo & Mater Dolorosa, cùm dilectum Filium suum JESUM æterno Patri in victimam pacificam præsentavit, eundem dulcissimum Filium suum non juxta exemplum Annæ Elcanæ uxoris summo Sacerdoti reliquerit, ut perpetuò in templo, velut alter innocens Samuel DEO inserviret, donec se tandem hominibus manifestaret ut mundi Salvatorem. Et

nunquid figurans debet correspondere figurato? Si de Anna & Samuele
1. Reg. 1 24. filio dicitur: *Adduxit eum ad domum Domini in Silo: Puer autem erat adhuc infantulus, & immolaverunt vitulum, & obtulerunt puerum Heli: & commodavit eum Domino cunctis diebus,* Et cur, obsecro, non pari ratione SS. Deipara in templo Unigenitum suum reliquit, illúmque DEO Patri cunctis diebus commodavit?

Luc. Burg. in Luc. 2. R. Lucas Burgensis, ideò B. Virginem oblatum Domino Puerum noluisse in templo relinquere, quemadmodum olim Anna fecerat, *quia non voluit eum Synagogæ proprium esse, quem pepererat mundi Salvatorem.* Noverat enim optimè SS. Virgo, quòd pro salute universorum venerat, eúmque esse Sponsum illum, de quo in Canticis: *Ego flos campi & lilium convallium*; itáque noluit, ut hic flos campi intra muros templi, vel unius civitatis mœnia concluderetur, sed ut omnibus ac singulis in mundo pateret, cunctíque ad SS. Cor JESU liberum haberent accessum, hinc suo tempore non in civitate, sed extra portas in publico campo cœlum inter & terram medius in cruce mori voluit,
Cant. 2. 1. Hebr. 13. 12. *ut sanctificaret per Sanguinem suum populum*, non unum, sed totius mundi.

2. Et ecce dum in templo DEO Patri hæc Divina præsentatur Hostia, eodem temporis articulo supervenit Sanctus ille Simeon, qui à Spiritu Sancto erat edoctus, non visurum se mortem, nisi priùs videret Christum Domini, quem proinde ut vidit, & ut verum DEUM ac Hominem agnovit, mox submisè adoravit, atque in brachia susceptum DEO T. O. M. in sacrificium placationis pro totius mundi delictis obtulit. Tum satiatus ex hoc mundo & omni re temporali, velut Olor candidus jamjam moriturus, illud cygneum & suavissimum
Luc. 2. 29. edidit canticum: *Nunc dimittis servum tuum Domine, secundùm verbum tuum in pace*, &c. Quid hoc est vir sanctissime? Vix dulcissimum JESUM Infantem inter ulnas recepisti, & Cordi tuo affectuosissimè non sine lacrymis appressisti, & mox mortem subire desideras: *Nunc dimittis*, &c. Optime senex quid agis? An deliras? Vitam amplexaris, & mori vis? Quanto desiderio hujus Divini Pusionis exspectásti adventum? En adest tandem *desideratus cunctis gentibus*, & inter tua senilia
Agg. 2. 8. Isa. 40. 12 brachia dulciter quiescit, *qui appendit tribus digitis molem terræ*, & tu mortem exoptas? Mortem inclamas? ut citò te conficiat? quàm paradoxa sunt ista?

Adverte anime mi, Simeon à Spiritu Sancto plenissimè illuminatus, & instructus jam tunc perfectè prævidit, quæ & quanta impo-

sterum

sterum deberet perferre tormenta SS. Cor JESU; vidit igitur, quomodo hoc Divinissimum Cor omnia in se susceperit hominum peccata, propria morte & sanguine in cruce expianda. O quàm graves erant amaritudines istæ! proinde jam tunc SS. Cor JESU dicere, & in has querelas erumpere poterat: *Scribis contra me amaritudines, & consummere me vis peccatis* ô homo ingratissime! prævidit insuper sanctus ille Simeon, quomodo puerulus iste Divinus positus esset in signum, cui in passione & cruce contradicendum esset; verbo: Vidit totam vitam Christi JESU & SS. Matris ejus, quomodo futura esset continua crux & martyrium, hæc & similia venerabilem illum Senem eò permoverunt, ut in hac mortali vita nihil ampliùs, quàm solam mortem & festinam desideraret; ita Timotheus Hierosolymitanus: *Dimitte*, inquit in persona Simeonis, *me nunc obsecro, ne videam nefarium Judæorum in te facinus, ne videam servum alapam infligentem, ne videam simul & Matrem tecum clavis cruci affixam, & spirantem*, &c. Unde ad SS. Deiparam conversus, illi doloris gladium, qui adinstar fulminis SS. Cor ejus esset transfixurus, non sine lacrymis intimavit: *Ecce positus est hic in ruinam & resurrectionem multorum in Israël, & in signum, cui contradicetur, & tuam ipsius animam pertransibit gladius.*

Job. 13. 26.

Timoth. Hierosol. de Proph. Simeon.

Luc. 2. 34.

In quem finem pro nostro Symbolo castissimum Cor Virginis & Matris DEI crudeli romphæâ transverberatum adumbrari jussimus, cui pro Lemmate illud Apostoli placuit inscribere:

Hebr. 4. 12.

Usque ad divisionem animæ.

3. Hîc sta, & delibera, quisquis ista legis, aut percipis homo Christiane, & si verus dolorosæ Matris filius & servus esse desideras, perpende, quomodo ad hoc vaticinium Simeonis pientissimæ Virginis viscera haud aliter fuerint commota, ac si *rhomphea bis acuta* SS. Cor ejus pertransisset: *Commota sunt quippe viscera ejus super filio suo.* Et dic, obsecro sodes, si quis sanctitate conspicuus & Spiritu Propheticoclarus illustri cuidam Matronæ prædiceret: Filius tuus unicus ac suavissimus, quem nunc ut cor ac animam tuam diligis, paucos post annos in manus truculentorum carnificum innocens tradetur, à quibus post sexcenta alia exantlata opprobria & innumeros cruciatus tandem coram innumerabili hominum multitudine infami patibulo suspendetur, & tu ô Domina tunc ipsa præsens in tormentis & morte filij eris, ubi gladius doloris intimè Cor tuum & animam transadiget. Si, inquam, vir sanctus hæc vel similia illustri cuidam Matronæ prædice-

Eccli. 21. 4. 3. Reg. 3. 26.

ret, quid, obsecro, ejusmodi infelix Mater ad tam funestum vaticinium non diceret? Heu quis gemitus illius & luctus posset enarrare! An non toties cor ejus, quoties impositerum in filium oculos converteret, novo dolore afficeretur? *Et nunquid oblivisci potest mulier infantem, ut non misereatur filio uteri sui?*

Isa. 49. 15.

Nunc perpende, quàm immenso dolore purissimum COR MARIÆ fuerit affectum, cùm Simeon Prophetico Spiritu præditus illi in templi atrio prædixit: *Ecce positus est hic in signum, cui contradicetur, & tuam ipsius animam pertransibit gladius.* O tristissimum vaticinium! quid agis venerande Senex? Cur pijssimum COR hujus tenerrimæ Virginis, tunc decimum quintum ætatis annum agentis, adeò affligis? Si hæc alto pressisses silentio, ô quot mœstissimas prævertisses lacrymas? Certè nunquam ampliùs per omnem vitæ cursum hæc pientissima Virgo hujus fatalis vaticinij oblivisci poterat: *Conservabat enim omnia verba hæc, conferens in corde suo*; proinde quotiescunque imposterum oculos in hunc suum dilectissimum Filium convertebat, toties novus dolor ac cruciatus illius animam affligebat, ô vere Mater amoris & doloris!

Luc. 2. 34.

Luc. 2. 19.

Observa hîc prudens Lector, quàm alia sunt judicia DEI, quàm alia hominum, sic nimirum agere solet DEUS etiam cum suis dilectissimis, dum voluit innocentissimam Matrem Filio, cujus tota vita crux fuit & martyrium, in omnibus esse conformem atque similimam, ut sic non tam fructuum crucis, quàm & meriti ac coronæ particeps fieret. Vide ex his, quantùm te ipsum decipias, si crucem à DEO submissam execraris, & in perfruendis hujus sæculi voluptatibus tuam collocas felicitatem; ô quantùm aberras?

4. Accedit, quòd hæc SS. Deipara omnium figurarum & vaticiniorum Veteris testamenti perfectissimam habuerit notitiam, atque Unigeniti passionem plùs, quàm Isaias cap. 53 & Prophetæ omnes præviderit, unde dolor Sacratissimi CORDIS ejus ex consortio & colloquio Filij in dies augebatur; proinde dum suavissimo suo Nato dulce lac præbuit, animo illius obversabatur, quomodo in cruce, felle & acero esset potandus. Dum JESUM inter duo jumenta in præsepio placidè quiescentem intuita est, latrones illi in mentem incidebant, quos inter in cruce animam esset expiraturus. Dum tenellum Filium ligavit, fasciculis, & pannis involvit, cogitabat, quomodo suo tempore funibus & catenis, durissimisque clavis foret constringendus & configendus. Dum illum in cunis vagientem & lacrymantem conspica-

ſpicata eſt, contemplabatur, quomodo in ligno crucis non tam lacrymas, quàm omnem ſanguinem uſque ad ſupremam ſtillam eſſet profuſurus. Dum illi pedes tanquam DEO, manus tanquam Domino, & faciem ac præſertim Sacratiſſimum COR tanquam Filio materno ac devotiſſimo delibabat oſculo, occurrebant illius memoriæ quinque illa doloroſiſſima vulnera pro ſalute humani generis aliquando perferenda, &c. O beatiſſima Virgo! ô Mater afflictiſſima! quis dicet, quantam jam tunc anima tua ſenſerit amaritudinem, dum probè noveras, quòd omnes virgineæ lactis tuæ guttæ, quibus tum tenerrimum Infantem nutrieras, in ſanguinem eſſent convertendæ, paulò pòſt in paſſione à tuo dilecto ſanguinum Sponſo pro ſalute mundi effundendum. Audi ipſam hanc Sacratiſſimam Deiparam apud Rupertum Abbatem Tuitienſem loquentem: *Nolite*, inquit, *ſolùm attendere horam vel diem illum, in qua vidi talem dilectum ab impijs comprehenſum malè tractari, illudi, ſpinis coronari, flagellari, felle & aceto potari, lanceari, mori & ſepeliri: nam tunc quidem gladius animam meam pertranſivit, ſed antequam ſic pertranſiret; longum per me tranſitum fecit, Prophetiſſa námque eram, & ex quo Mater ejus, facta ſum, ſcivi eum iſta paſſurum. Cùm igitur talem Filium ſinu meo foverem, ulnis geſtarem, uberibus lactarem, & talem ejus futuram mortem ſemper præ oculis haberem, & prophetica, imò plùs quàm prophetica mente providerem, qualem, quantam, quàm prolixam me putatis materni doloris pertuliſſe paſſionem?* *Rup. Abb. l. 1. in Cant.*

5. Occurrit hîc mihi gladius illius Cherubini, quem DEUS ante paradiſi januam conſtituit, ut hunc voluptatis hortum cuſtodiret, de quo gladio commemorat Scriptura, quòd non dumtaxat in omnes partes verſatilis, ſed & flammeus & ignitus fuerit, ut per illum eos feriret Angelus, qui poſt Adamum eliminatum temerè illum paradiſum ingredi attentarent: *Et collocavit ante Paradiſum voluptatis Cherubin & flammeum gladium atque verſatilem.* O bone DEUS! hic gladius Simeonis non tam flammeus atque verſatilis, ſed & fulgurans fuit, quia ſicut terrificum fulgur uno momento pijſſima Matris viſcera penetravit, dum à Simeone audivit: *Ecce poſitus eſt hic in ſignum, cui contradicetur*; hoc eſt in ſignum crucis, ut quondam ſerpens ille æneus, de quo in libro Numerorum: *Et poſuit eum pro ſigno, quem cùm percuſſi aſpicerent, ſanabantur*; & paulò pòſt addidit S. Simeon: *Et tuam ipſius animam pertranſibit gladius*; ſupra quod Euthymius: *Gladium*, inquit, *Gen. 3. 24.* *Num. 21. 9.*

nominavit dolorem acutissimum, maximéque dividentem, qui penetravit Cor Matris DEI, &c.

Gladius, quem Aod Filius Gera sibi quondam paraverat, non tantùm anceps, sed & acutissimus extitit, in medio habens capulum, & ex utraque parte aciem penetrantem, quem gladium Aod sibi ipsi
Judic. 3. 16. cudit, & exinde data occasione in viscera Regis Eglon adegit, *Extenditque Aod sinistram manum, & tulit siccam de dextero femore suo, invixitque eam in ventre ejus tam valdè, ut capulus sequeretur ferrum.* Gladius Simeonis, quia spiritualis & ideò acutissimus non solùm uno ictu amabilissimum Cor JESU, sed & Virgineum Cor MARIÆ vul-
Psal. 104. 18. neravit, & pertransivit: *Ferrum pertransiit animam ejus.*

Samuel validissimo gladio Regem Agag, cui Saul contra voluntatem DEI vitam condonaverat, ex zelo justæ vindictæ per medium
1. Reg. 15. 32. concidit, & in victimam Justitiæ Divinæ sacrificavit: *Et in frusta concidit eum Samuel.* Gladius Simeonis non quidem intemeratæ Virginis Cor materialiter sauciavit, nec divisit, nec mortem ipsi intulit, sed tamen, quod plus est, usque ad divisionem animæ penetravit,
Hebr. 4. 12. erat enim *penetrabilior omni gladio ancipiti, & pertingens usque ad divisionem animæ ac spiritûs compagum quoque ac medullarum.*

Abraham gladium suum, quo Isaac Filium suum DEO in holocaustum immolare statuerat, tantùm per triduum in luctuoso illo itinere usque ad montem Moria portavit: *Ipse verò portabat in manibus*
Gen. 22. 6. *ignem & gladium.* Sed beatissima Virgo & Mater intacta immitem Simeonis gladium non per tres duntaxat dies, sed per triginta & amplius annos, imò ad finem usque vitæ suæ constanter in corde suo gestavit:
Jerem. 47. 6. *O mucro Domini! usquequo non quiesces? Ingredere in vaginam tuam, refrigerare, & sile.*

6. Verumenimverò, haud immeritò hîc quæres pie Lector, quis tandem crudelem illum & immitissimum gladium Simeonis fabricatus est? Quis cruentissimum hunc ensem cudit & paravit? ex cujus officina hæc fulminans rhomphæa prodijt, quæ Sacratissimum Cor JESU & MARIÆ unà simul vulneravit? Heu! ad quid interrogo miser? In promptu causa est, mea ac tua peccata, quibus DEUM offendimus, hunc vulnificum gladium parárunt. Ah pientissima Domina ignosce, ego, ego sum, qui Filium tuum interemi, ego, ego sum ille
Jerem. 9. 1. fabricator malorum; ego, ego sum plaga tui doloris: *Ah quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte!*

O pec-

O pecator! quomodo hæc audis, & rides? Ecce Sacratissimum COR JESU pro tuis expiandis demeritis se DEO Patri prima vice in templo in victimam præsentat: *Humilians semetipsum, & factum obediens usque ad mortem*, Et tu rides? Matri innocentissimæ prædicitur lamentatio immensus dolor & gladius pertingens usque ad divisionem animæ & spiritus: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius*; & tu rides? Simeon, ne videre debeat mala gentis suæ, & DEI Filium inter latrones in infami patibulo expirantem, ac Sacratissimam Matrem ejus doloribus confectam, mortem festinam desiderat: *Nunc dimittis servum tuum Domine*, Et tu rides? & peccata peccatis accumulas? O pecus ingratum, ô portentum abominandum! hæccine reddis Sacratissimo CORDI JESU & MARIÆ? *Philipp. 2. 8.*

Audi, quid S. Coletæ contigerit; cui Divæ, cùm ferventiores aliquando preces pro peccatoribus ad SS. Deiparam funderet, ipsa beatissima Virgo spectabilem se reddidit, sed vultu lugubri ac mœstissimo tenens manibus dulcissimum Filiolum suum JESUM, sed heu interfectum, saucium, & toto corpusculo quasi in frusta concisum; ad quod lamentabile spectaculum cùm S. Coleta præ mœrore & compassione deficeret, Sacratissimam Deiparentem ita loquentem audivit: *Quid vis, ut pro illis intercedam, qui peccatis suis Filium meum, quantum quidem ipsi possunt, ita ut hic videtur, in frusta discerpunt.* *Padag. Chr. p. 1. c. 2.*

Vide ex his, & perpende anime mi! quomodo peccata tua non duntaxat Christum Dominum, Benefactorem omnium maximum ac Redemptorem tuum pretiosissimum COR SS. & afflictissimæ Matris ejus novo doloris gladio saucient, atque transfigant: *David vidit prævaricantes, & tabescebat.* S. Paulus *vidit scandalizatos, & urebatur*; sic videns B. Virgo peccatores Filium suum graviter offendentes, offenditur & ipsa Mater, cui cum Filio ferè communia sunt omnia; ô portentosum ô sathanicum peccatum, quod Sacratissimum COR JESU & MARIÆ uno actu & ictu tam graviter, tam protervè vulnerat! *Psal. 118. 139. 2. Cor. 11. 29.*

Abner cùm videret, quòd gladius Joab in Israëlitas crudeliùs sæviret, stans ex adverso in campo ad illum exclamavit: *Num usque ad internecionem tuus mucro desæviet?* O anima peccatrix! hoc idem ad te clamat pientissima Virgo & Mater doloris ac amoris, ostendens & exhibens tibi suavissimum Filium suum saucium, cruentatum, plagatum, &c. *Num usque ad internecionem tuus mucro desæviet?* Quid peccavit in te Filius meus, & quid tibi malifeci? En jam in tenella *2 Reg. 2. 26.*

ætate

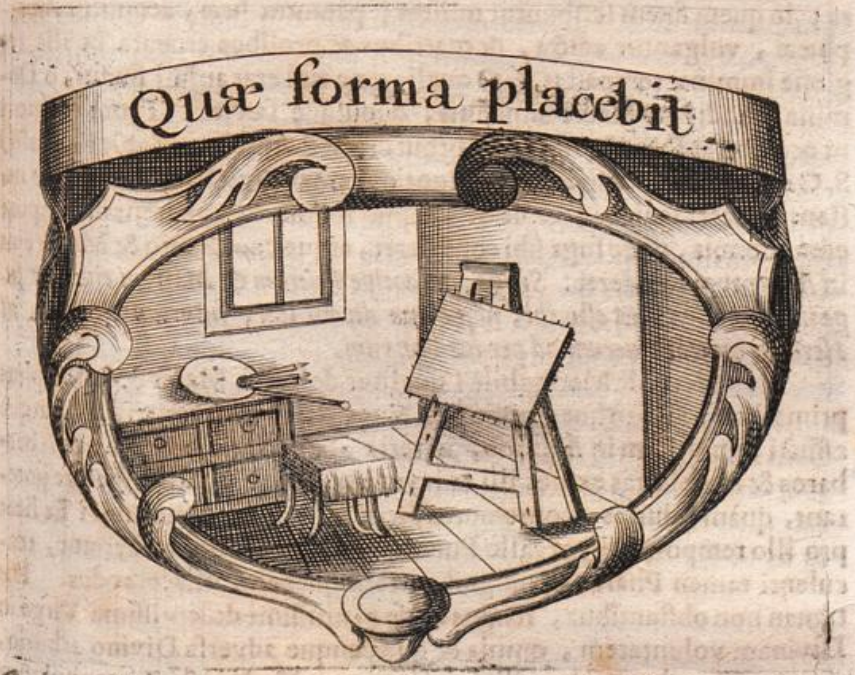
ætate dulcissimus Filius meus Patri pro tuis delictis se offert in Sacrificium matutinum, & tandem in virili ætate in ara crucis pro te se offerer in Sacrificium vespertinum, & hoc non te moveat ad eum redamandum? Nunc duos pullos columbarum, quia pauper & egenus pro te factus, Patri in hostiam præsentat, quarum sanguis super crepidinem altaris effunditur, qui in cruce pro te oblaturus est corpus & animam, omnémque sanguinem in oblationem sanctam & acceptabilem, & hoc durissimum cor tuum non emolliat? Nunc quinque siclis in templo à S. Josepho redimitur, qui quinque vulneribus erat redempturus orbem universum; & tu anima ingrata quid pro his omnibus retribuis Domino ac DEO tuo? Si Pater ille est, ubi est amor tuus in eum? Si Dominus, ubi timor? Si ego Mater tua, quomodo me colis & honoras? *Num usque ad internecionem tuus mucro desæviet?* Opientissima Domina habes hîc confitentem reum, doleo, ah doleo ob innumeras offensas meas, imposterum meliùs vivam, aut non ampliùs vivam.

CON-

CONSIDERATIO XIX.

Dolorosa Mater in fuga in Ægyptum, & in alijs perferendis difficultatibus Divinæ voluntati se penitissimè committit.

Qui consurgens accepit Puerum & Matrem ejus nocte, & secessit in Ægyptum. Matth. 2. 14.

I. QUocunque se movet serenissimus astrorum Princeps sol, sequitur & heliotropium non tam sereno, quàm & nubilo cœlo. Sol amænissimus dolorosæ Matri semper fuit dilectissimus Filius; quocunque hic se movit, sequebatur & heliotropium, dulcissima Mater & sereno & turbato cœlo. Agedum SS. Domina! migrandum est, non enim

habemus hîc manentem civitatem; & quò tandem? Vix cum amantissimo Filiolo tuo & SS. Patre Nutricio à civitate Solymæa post oblationem in templo factam in patrium solum & in oppidum Nazarethanum reversa es, ut rei domesticæ, velut solicita Martha curam gereres; ecce crescente magis, magísque famâ de orbis Salvatore in urbe Bethlehem in lucem nato, & à SS. Magis adorato, crevit & furor impijssimi Herodis, quo statuit Divinum hunc Infantem, quocunque tandem medio, dolo, aut sanguinis humani dispendio è medio tollere; in quem finem scribuntur milites, parantur sicæ, acuuntur rhomphææ, vulgantur edicta, & matribus ac prolibus cruenta in illa regione imminet tempestas, O qualis tunc tibi erat animi sensus, ô Domina mundi? O gladie Simeonis, quousque sævies? Tanto facinori ut occurreret DEUS, Angelum (prout credit S. Anselmus & plerique alij) S. Gabrielem, humanæ salutis Nuntium amandavit, qui Puerum ab instanti erueret laniena; unde S. Josepho in somnis apparens in tempore eum monuit, ut de fuga sibi consuleret, atque cum Puero & Matre ejus in Ægyptum secederet: *Surge, & accipe Puerum & Matrem ejus, & fuge in Ægyptum: Et esto ibi, usquedum dicam tibi; futurum est enim, ut Herodes quærat Puerum ad perdendum eum.*

Matth. 2, 13.

Considera hîc Mariophile! qualiter dolorosa Mater & S. Josephus prima facie, audito hoc mœstissimo Nuntio, fuerint contristati, atque afflicti; quid enim in Ægypto, in terra aliena inter homines tam barbaros & idololatras exules illi tam venerandi ac miserandi sperare poterant, quàm injurias, contemptus, ærumnas & persecutiones? Et licet pro illo temporum intervallo Puer Herodis gladio subtraheretur, truculenti tamen Pharaonis unguibus relinquebatur dilacerandus. His tamen non obstantibus, resignavit se penitissimè dolentissima Virgo in Divinam voluntatem, omnia & quæcunque adversa Divino arbitrio, ejúsque SS. voluntati humiliter resignans. Unde rectè Theophylactus SS. Cor dolorosæ Virginis, ob altissimam obedientiam in DEUM, ac stupendam prorsùs rebus in omnibus voluntatis propriæ & judicij abnegationem candidæ telæ seu tabulæ ad quamcunque picturam paratæ assimilavit: *Tabula sum pictoria, pingat pictor, quod voluerit; faciat Deus, quod ipsi placuerit.* Hinc rectè pro Lemmate inscribes ejusmodi tabulæ:

Theophylact. in Luc. c. 2.

Quæ forma placebit.

Paratum Cor meum DEUS, clamitat MARIA, subintrat hîc S. Bernhardus, *cunctos homines suo ad imitationem provocans exemplo, paratum quantùm*

S. Bernh. ser. 2 in c. Jejun.

quantùm ad dura, paratum quantùm ad prospera, paratum ad humilia, paratum ad sublimia, paratum ad universa; quæcunque præceperis fiat, fiat, quidquid Divinæ placuerit Majestati, &c.

2. Hanc in Ægyptum fugam jam longè antea prævidit Prophetarum Princeps Isaias. *Ecce Dominus*, inquit, *ascendet super nubem levem, & ingredietur Ægyptum, & commovebuntur simulacra Ægypti à facie ejus.* Per quam nubem levem S. Ambrosius rectè dolorosam Virginem intelligit, cujus sacris ulnis ac brachijs Christus Infans in Ægyptum delatus est. Et quemadmodum olim ad præsentiam Arcæ Domini Dagon idolum protinus in terram corruit, & in varias partes comminutus est: *Porro Dagon solus truncus remanserat in loco suo*, &c. Ita ad ingressum Domini JESU & SS. ac dolorosæ Matris ejus in Ægyptum omnia inania Deorum simulacra corruêre. Juvat hîc audire Tostatum: *In Heliopoli*, inquit, *fuit priùs Virgo cùm Christo, quàm in alio loco Ægypti; & cùm primò venisset, non habens aliquem locum, in quem ingrederetur, vel ad quem diverteret, intravit quoddam templum, in quo erant idola trecenta, & sexaginta quinque juxta numerum dierum anni, quibus singulis diebus exhibebatur cultus. Ad Christi autem & Matris ejus ingressum universa idola corruerunt.* Vide hîc, & considera, anima Christiana, quomodo Pater Cœlestis dulcissimi Filij sui ac Matris dolorosæ ingressum in Ægyptum voluerit honorare, dum enim homines suum non agnoscebant Dominum, arbores incurvato in terram trunco eos veneratæ sunt, aviculæ adventantibus suavi cantu ac melodiâ applaudebant, & idola juxta Prophericum oraculum in terram cadebant. Et quid aliud sunt passiones inordinatæ & affectus nostri malè compositi, quàm similia idola? Confringe illos, & allide ad petram, quæ Christus est. Pergamus ulteriùs.

Isa. 19. 1.

S Ambr. Exhort ad Virgines.

1. Reg 5, 5.

Tostatus in qu. 60. in 2. c. Matth.

Abulens. in c. 2. Matth.

3. Quæres hîc Lector prudens! quare Christus à facie irati Herodis fugerit in Ægyptum, ut suæ consuleret saluti? Ad quid fuga ista: *Est autem*, subintrat hîc Salmeron, *omni dignum admiratione, cernere quis fugiat; videlicet Verbum æternum, incarnatum, quod vinci nequit, quòd fugiat homunciones scilicet vermibus & formicis debiliores?* Ad quid Filius DEI hominem timet? Nunquid qui orbem generali extirpavit cataclysmo; Pentapolim igne sulphureo, Pharaonem & exercitum ejus in mari rubro, rebelles idumæos per ignitos serpentes in deserto, Sennacherib & copias ejus in campo, &c. Ille talis, ac tantus, qui tribus digitis appendit molem terræ, coram quo curvantur, qui portant orbem, ad cujus nutum & imperium pendent universa; ille, in-

Salmer. hîc in Matth. 2.

quam, cui data est omnis potestas in cœlo & in terra, faciem irati Herodis formidat, & de noctis medio cum SS. Matre sua & S. Joseph in Ægyptum fugam accelerat? O cœli obstupescite!

Luc. 4. 30.

Suspende hîc judicium anime mi! *quod fugit*, ait Glossa hîc, *sacramenti fuit, non timoris*; non enim mortem fugit, qui venerat per mortem crucis de hoste reportare victoriam; poterat ad hæc (sicut alio tempore fecit, dum eum in adultiori ætate de montis supercilio volebant præcipitem agere) per medium suorum hostium transire indemnis,

S. Leo ser. 5. de Epiph. Salmer. To. 3. Tr. 44.

fugit tamen, *ut sanguinem suum*, ait S. Leo, *pro mundi redemptione fundendum in aliam differret ætatem*; & citatus Salmeron: *Dum parvulus est, fugit; magnus autem ultrò sese offert petentibus eum ad mortem*, quia voluit domare orbem non ferro, sed ligno. Observant hîc Doctores, quòd S. Josephus ab Angelo de hac fuga sine mora apprehendenda monitus mox pientissimæ Matri hoc divinitus denuntiatum imperium insinuaverit, quæ ad hoc triste nuncium non expostulavit, neque murmuravit, aut in re minima conquesta est, sed promptissimè DEI ordinationi ac voluntati sese submisit, atque unà cum dilectissimo Filio alacriter, licet non sine lacrymis, quas amor illi expresserat, in exilium nocte concubiâ & obscurâ profecta est: *Nunquam*, ait Africanum Ecclesiæ lumen, S. Augustinus, *te deseruit Mater tua, bone JESU! non in infantia, non in juventute, non in passione tua, nunquam tibi defuit ejus solatium, sed neque obsequium. In infantia passa est circumcisionis Filij dolorem, Herodis persecutione nocturnæ fugæ amaritudinem, in passione Judæorum crudelitatem, quia voluntatem suam perfectissimè Divinæ conformarat, dicens: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum: Et vocabis Nomen ejus JESUM*, &c. O si ita voluntatem nostram rebus in omnibus cum dolorosa Virgine Divinæ ordinationi subjiceremus, quàm citò perfecti essemus. Non excepit hæc tenerrima Mater contra temporis opportunitatem, non contra hyemis asperæ, aut viæ perlongæ incommoditatem, non contra homines idolatras totius hostes honestatis, non contra infestum tyrannum, mortem filio & exitium meditantem, non petijt ad aliquem ex tribus Magis mitti, ubi commodè, securè ac gloriosè cum Filio degere potuisset, sed promptissimè ac penitissimè DEI voluntati in omnibus quibuscunque difficultatibus se subjecit. Disce hîc perfectionem obedientiæ; disce tuam cum Divina conformare voluntatem; disce superiorum judicio te promptè submittere, &c. DEI enim ordinationi resistit, qui superioribus resistit.

S. Aug. cit. à Vanh. Conc. 11. fol. 144.

4. Mi-

4. Miror, quòd Sponsus ille Divinus dilectæ suæ Sponsæ auratas comas capillis caprinis assimilârit: *Capilli tui sicut greges caprarum, quæ ascenderunt de monte Galaad.* Alludit hîc Sponsus ad Jacob Patriarcham, Labanum socerum suum cum capris & pecoribus fugientem, & montem hunc Galaad cum grege suo conscendentem; ita vult dicere Sponsus, est cæsaries tua, ô Sponsa! sicuti caprarum bene pastarum ex herbis pretiosis Galaad, quæ aquis crebrò lotæ nitent & fulgent. Verùm non sensum litteralem sed mysticum hîc inquiro. Non equidem ignoro, quòd Nicephorus B. Virgini tribuat flavos, pulcherrimósque capillos: *Colore*, inquit, fuit triticum *referente, capillo flavo, oculis acribus, subflavas & tanquam oleæ colore pupillas in eis habens; & in rebus ejus omnibus multa divinitus inerat gratia*, &c. Et quia Christus sanctissimæ Matri suæ erat simillimus, pergit idem Nicephorus: *Egregio, vividóque vultu fuit. Corporis statura ad palmos prorsùs septem; cæsariem habuit subflavam: Ex oculis subflavescentibus mirifica prominebat gratia, acres ij erant, & nasus longior: barbæ capillus flavus, nec admodùm dimissus; capitis porrò capillos tulit prolixiores, novacula enim in caput ejus non ascendit, neque manus aliqua hominis præterquam Matris in tenera duntaxat ætate ejus. Persimilis denique per omnia fuit Divinæ & immaculatæ suæ Genitrici*, &c.

Cant. 4. 2.

Nicephor. l. 2. Hist. c. 23.

Juvat hîc pro hujus conceptûs dilucidatione audire Rupertum Abbatem, qui per capillos Virginis dolorosæ ejus cogitatus omnes accipit, qui revera aurei, pulchri & sancti erant, quippe in caput suum, hoc est, in Christum dulcissimum Filium suum omni, & sereno & turbido tempore dirigebantur: *Capilli tui*, inquit, *sicut greges caprarum*; & alloquens ulteriùs Virginem, ait: *Tu quoque longum in cogitationibus tuis præscia futuræ passionis Filij tui pertulisti martyrium: Sicut illi, qui circuerunt in melotis & pellibus caprinis, diu egentes, angustiati & afflicti, quibus dignus non erat mundus; in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis & in cavernis terræ.* Ita vult inferre memoratus Rupertus, ô dolorosissima Virgo! magnas tu quoque ob Christum, & cum Christo per omnem vitam tuam, ac præsertim in fuga illa & exilio tam longo passa es ærumnas, dolores, calamitates, persecutiones, ubi in terra aliena cum Dilecto & unico votorum tuorum angustiata & afflicta in solitudinibus, montibus, speluncis & cavernis commorata es. O quot virtutes in hac tristi fuga & exilio per septem annos exercuerunt hæ sanctissimæ Personæ: *Quàm citò*, ait Glossa, *Christus apparuit mundo, incepit in eum persecutio.* Et Euthymius: *Vide*, inquit,

Rup. Abb. hic in Cant.

Hebr. 11. 37.

Glossa & Euthym. hic.

inquit, *quomodo ipse statim à cunis appetitur insidijs: Fugit quoque Mater & Josephus*, &c. Et quidem de nocte intempesta, nullam interponentes moram in obediendo DEI mandato: *Credibile est*, ait maldonatus, *propè fuisse carnifices, qui Puerum quærebant, quando intempestate nocte fugere jubetur.* Interim mœstissima Virgo, cum S. Josephus aliquantisper in parandis necessarijs in Bethlehem moraretur, in spelunca delituit, ne vertagis Herodianis unà cum Filiolo in cruentam prædam cederet, & cum DEO Infanti mamillas porrigeret, nonnullæ dulcissimi lactis ejus stillæ in durum speluncæ lapidem effusæ sunt, quæ hoc saxum non tam emollierunt, quàm & candidissimum effecerunt, ex cujus tenuissimo pulvere etiamnum Latini, Græci & Saraceni panes parvulos conficiunt, quibus ad variorum morborum sanitatem utuntur. O pientissima Virgo! pro nobis misellis etiam unicam ejusmodi virginei lactis tui guttulam, ac tunc præsertim, quando nobis in summa mortis amaritudine constitutis ad æternitatem migrandum erit.

Maldonat. hîc in Matt. Christoph. de Castro Hist. Deip. c. 10. & alij plerique.

5. Qualem autem vitam, quàm sanctam, morigeram, DEO placentem, & ad omnes honestatis leges perfectissimè compositam in exilio suo tres isti SS. Exules per septem annorum spatium duxerint, & quomodo de virtute in virtutem transierint, DEO potiùs, quàm hominibus patet: *Porrò non dubium est*, ait Cornelius, *multos Ægyptiorum visa sanctitate B. Virginis & Josephi, atque ex crebra cum eis conversatione & colloquio DEUM verum cognovisse, coluisse & amasse.* Inopes erant, non tamen adeò egentes, ut stipem ostiatim colligere, & januas opulentorum obire cogerentur, sed castissima Virgo acu, & sanctus Josephus arte sua fabrili victum & amictum sibi comparabant. Mensa erat admodùm tenuis, lectus durus, & plerumque humus paleis strata, hospitium miserrimum, nam potiùs speluncam Heliopoli quàm tectum incolebant. Neque hîc locorum certam ac stabilem sedem figere poterant, sed locum ex loco mutantes, cùm non deessent persecutiones, nunc Hermopolim, nunc Memphim, nunc Tanaim, nunc Nitriam, nunc Alexandriam peregrinati sunt. Quin & magni anni partem, ubi Nilus regionem illam quotannis inundare consuevit, huc, illúcque vecti naviculis in aquis transegerunt, &c.

Cornel. in Matth. 2. 13.

Zudolph. Abulens. Brocard. & alij.

Vide hîc anime mi! quid sit vita nostra: *Quoniam dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino*, quod incarnata Patris Sapientia Christus cum SS. Matre sua maturè voluit experiri, ut doceret nos, quomodo in hoc exilio ad æternam patriam assiduis debeamus votis anhe-

2. Cor. 5. 6.

anhelare: Ille, *cujus est terra & plenitudo ejus*, non habeat, ubi caput reclinaret, & observat Ludolphus: *Quin etiam*, inquit, *aliquando Filius famen patiens panem petijt, nec unde daret, Mater habuit. Non re in his & similibus totaliter concutiebantur viscera ejus?* Quid nos ad ista? Et cur adeò fugacibus ac terrenis inhiamus bonis? Ille, *cui omnia inserviunt*, maluit à vitæ primordijs eligere, quæ magis sensui sunt adversa, ut disceres sensus quoque tuos refrænare, proprium ac sensualem in te extinguere amorem. Ille, *cui venti & mare obediunt*, exsorris à patria cum SS. Matre sua diversis jactabatur injuriarum, persecutionum ac dolorum fluctibus; ah quis dicet, quibus affectibus jam tunc SS. COR JESU æstimaverit, quas lacrymas mitissimus Infans propter tot offensas Divinæ Majestati illatas profuderit, & tu pergis DEUM offendere? Lacrymante JESU, lacrymabatur & Virgo nostris animitùs condolens miserijs, & tunc præsertim non poterat abstinere à lacrymis, cùm mundi lactaret Salvatorem: *Præsentiebat enim*, ait Religiosissimus quidam Asceta, *singulas guttas lactis materni, quas Divinus Infantulus duceret, in Sacratissimum ejus Sanguinem convertendas, qui flagellis, spinis, clavis, aliisque intolerandis cruciatibus ex venis omnibus illi exprimeretur, ut ne guttula supereset etiam, mortuo lanced latus aperiendum.* O Christiane tepide! Si non amas JESUM & MARIAM, anathema sis.

Ludolph. de vita Christi p. 1. c. 13

Sainct Jure rel. des estats c. 6. sect. 2. Nierenberg.

6. Accessit novus & planè ingens dolor in CORDE Sacratissimæ Deiparæ, ubi cruentam illam SS. Innocentium stragem intellexit, imò & meliùs, quàm Prophetæ omnes, prævidit. Videbat, licet tunc absens à Judæa, in animo fulminantes furere ficas, stringi gladios, cruentari militum manus, parvulos ad terram allidi, pusillos à bimatu & infra calcibus obteri, matrum sinus innocuo sanguine conspergi, &c. O crudelis laniena, quam unius vilissimi, ac impijssimi homuncionis ambitio subornavit. O gratissimum cœlo spectaculum, quia pro Christo mactatæ sunt victimæ, sed & Matri dolorosæ dolorosissimum: *B. Virgo*, inquit Lyræus, *totidem animo vulnera, quot infantes occubuerant, excepit.* Audiamus ipsam SS. Deiparentem ad S. Birgittam loquentem: *Ille dolor*, ait, *non erat minimus, quem habui, quando Filium meum deferebam, fugiens in Ægyptum*: Et *quando audivi pueros occidi innocentes, & Herodem persequi Filium meum.*

Hadr. Lyr. in Trisag. Mar. f. 211. Revel. S. Birg. l. 6. c. 66.

O impie, execrande, & omnibus diris devovende tyranne! actum agis, nimiúmque insanis, dum inter tot funera dolorosæ Matris Filium è medio quæris tollere: *Non coques hædum in lacte Matris suæ;* *Exod. 23. 19.*

suæ; hoc est, non occides Christum Infantem & Matris ubera lactentem in gladio, qui reservatus est à Patre, ut aliquando in virili ætate
Exod. 2. 3. regnaret ligno, damna ligni ut solveret. Solus Moyses infans, cùm ex mandato Pharaonis omnes Israëlitarum filij ad mortem deposcerentur, à matre in fiscella scirpea in profluentem abjectus, per sororem Mariam indemnis conservatus est. *4. Reg. 11. 2.* Solus Joas Puerulus de medio filiorum Regis Ochoziæ, qui omnes interficiebantur, per Josabam absconsus, ac tandem in Regem Israëlitarum inunctus est. Et quid ni Providentia Divina invigilaverit in protegendo Filio DEI & MARIÆ, *2. Reg. 6. 17.* cujus regni non erit finis? David quondam, cum Arcam Domini in civitatem suam intulisset, immolavit hostias & pacifica. Ita Pater æternus, cùm humilitatem Christi (per Arcam illam præsignatam) in civitatem David intulisset, voluit, ut & sibi victimæ non brutorum, sed filiorum Israël immolarentur: *DEUS enim erat*, subintrat
S. Aug. ser. 2. de Sanct. hîc S. Augustinus, *qui natus est, Innocentes hi debentur victima, qui venit damnare mundi malitiam; agnelli debent immolari, quia agnus futurus est crucifigendus*; & hoc in summum parvulorum commodum, *qui per mortem hanc*, pergit idem Ecclesiæ Doctor, *ad æternam salutem pervenerunt*, qui aliàs impio forsasse Moloch à parentibus, natum DEI Filium non acceptantibus, fuissent immolati, unde Psaltes Re-
Psal. 105. 37. gius: *Immolaverunt filios suos, & filias suas dæmonijs*: Vide ex his omnibus, quàm suaviter Divina Providentia soleat cuncta in suum ordinare finem. Disce pro coronide à dolorosa Matre in rebus omnibus & quantumvis arduis te penitùs in voluntatem & arbitrium DEI resignare, qui non patietur, ut tenteris supra id, quod potes, sed faciet cum proventu finem.

CON-

CONSIDERATIO XX.

Expenditur Dolor & amor afflictissimæ Matris DEI dum Filium suum duodennem perdidit.

Ecce Pater tuus & ego dolentes quærebamus te.
Luc. 2. 48.

1. IUsserat quondam DEUS, ut viri omnes ter in anno, hoc est in Festo Paschatis, Pentecostes, & Tabernaculorum in Templo Solymæo sese præsentarent, & ibidem supremum Numen specialibus donis ac oblationibus honorarent: *Ter in anno apparebit omne masculinum tuum coram Domino.* Ad hoc Divinum observandum præceptum S. Joseph us, *Exod. 23. 17.*

phus, qui hactenus Nazarethi morabatur, cum Puero JESU nunc duodenni & SS. Conjuge sua MARIA Hierosolymam ad Festum Paschale ascendit, ubi expletis septem solemnitatis diebus, & peractis de more pietatis officijs, cum amicis, notisque convivibus Nazarethum in patrium solum viam relegere cœpit; verùm tristi & luctuoso cum eventu, dum Puer JESUS inscijs parentibus solus Jerosolymæ remansit, quem pijssimi Parentes in via inter cognatos, & notos summo animi cum dolore per triduum frustra quæritabant.

O triste triduum! quod teste D. Ambrosio illius afflictissimi tridui præludium extitit, in quo Christus, tanquam innocens victima à Patre pro salute mundi destinata, post 21. annos in ara crucis erat immolandus. Audi in hanc rem S. Eucherium: *Religiosi Parentes*, inquit, *per singulos annos ibant in Hierusalem, ut Legem audirent, Sacrificijs participarent, solemnitatibus interessent, & ejus adhuc umbræ serviebant, cujus jam tenebant veritatem: Tota enim illa solemnitas Christi passionem & resurrectionem & cætera, quæ de ipso scripta sunt, significabat. Erat igitur JESUS in solemnitate, qui totus erat causa solennitatis; ipse jugulabatur in agnis, immolabatur in vitulis, & in omnibus Sacrificijs offerrebatur. Mater quoque ejus multa ibi in Lege & Prophetis cantari audiebat, quæ de ipso dici intelligebat*, dum ex lectione & oraculis Prophetarum & vel maximè ex revelatione VERBI optimè cognoscebat, quòd per singula ejusmodi Sacrificia, quæ proprijs etiam spectabat oculis, nil aliud in umbra præsignaretur, quàm Christi Unigeniti sui passio, crux & mors cruenta. O pientissima Mater, quis mœrorem & dolorem Sacratissimi CORDIS tui condigne poterit explicare? Et tu ô amantissime JESU! quomodo in tantum poteras affligere Sacratissimum COR innocentissimæ Matris suæ, ut tota ejus vita recumpari ratione fieret perpetua crux & martyrium?

S. Eucher. hom. in Luc. 2.

2. Pro responsione & solutione hujus quæstionis præfixum oportet inspicere Emblema, in quo duæ columbæ, rostro sese invicem ferientes repræsentantur. Solet autem columba mascula, prout bene in rem nostram advertit Guerricus Abbas, sociam suam, quam fido prosequitur amore, in peculiare amoris pignus sæpiùs rostro suo ferire, unde Lemma Aresii ex illo Proverbiorum c. 3. v. 12.

v. 12. mutuatum: *Quam diligit, percutit*; vel si magis arridet illud Apocalypseos c. 3. v. 13.

Amat & castigat.

Ita est: Amat DEUS & castigat, ô pientissima Virgo, verè Mater amoris & doloris, tu illa socia es columba: *Amica mea, columba mea, immaculata mea*, quam DEI Filius in signum summi & purissimi amoris, quo semper hanc Sacratissimam Matrem suam complexus est, innumeris propemodum afflictionibus & immensa amaritudine in hac mortali vita replevit, ut in veritate de hoc Sacratissimo CORDE MARIÆ illud dici possit Ecclesiastis: *Cuncti dies ejus doloribus & ærumnis pleni sunt.* *Cant. 5. 2.* *Eccles. 2. 23.*

De turture referunt, quòd, si consortem perdit, assiduò gemere, & mœrere soleat, in quem finem solitaria non amplius in ramo viridi, ut priùs solebat, sed semper in arido residet, hinc Virgilius: *Nec gemere aëriâ cessabit turtur ab ulmo.* Talis turtur & dolentissima Virgo extitit, unde in Epithalamio: *Vox turturis audita est in terra nostra*, cujus afflictissimum COR ob dilectum suum, nunc per triduum amissum, diu noctúque inenarrabilibus gemitibus in cœlum suspiravit. O quoties vox hujus mysticæ turturis in hoc luctuoso triduo audita est: *Fili mi, quare nobis sic fecisti? Ecce Pater & ego dolentes quærebamus te; quò abijsti Dilecte Cordis mei? Quò declinasti? Ostende mihi iterum faciem tuam: Sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis & facies tua decora.* *Cant. 2. 12.* *Luc. 2. 48.* *Cant. 2. 14.*

3. Si videbat hæc afflictissima Mater tunc in itinere quaquaversùm discurrens, rubum quendam aut dumetum, pensabat in corde suo: Fortè in hoc spineto erit Dilectus meus absconditus, quia Moyses non inter oblectamenta & rosarum, florúmque delicias sed in spinoso rubo DEUM invenit: *Apparuit ei de medio rubi.* *Exod. 3. 2.*

Si per florentes Palestinæ vineas transibat pretiosa Virgo, cogitabat mœstissimum COR ejus: Fortè hîc in vineis morabitur Dilectus meus, quia *Botrus Cypri est mihi in vineis Engaddi.* *Cant. 1. 13.*

Si dulcissimum Filium suum per vicos & urbis quærebat plateas, ostiatim amicorum & notorum pulsans fores, in mentem illi incidebat: Fortasse Dilectus meus inter privatos latebit parietes, quia

Cant. 2. 9. DEUS abscónditus est: *En ipse stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras,, prospiciens per cancellos.*

Si filias Jerusalem, cognatas & amicas offendit, ad illas se lacrymoso vultu convertens, rogavit: *Quò declinavit Dilectus meus? Adjuro vos filiæ Jerusalem, si inveneritis Dilectum meum, ut nuntietis ei, quia amore langueo*; cui Sacratissimæ Virgini respondérunt Filiæ Sionidæ: *O pulcherrima mulierum, qualis est Dilectus tuus?* Quibus subjungebat mœstissima Mater: *Dilectus meus candidus & rubicundus; electus ex millibus, & speciosus præ filijs hominum.* O pientissime JESU! ô Fili Benoni! obsecro, tam diu purissimum Cor SS. Parentis tuæ poteras affligere?

Cant. 5. 8.

4. Sic Anna quondam ineffabili cordis cum dolore dilectum & unicum filium suum Tobiam, in peregrinas ac remotas regiones abeuntem, quotidie inquirebat; proinde ad montana excurrens de longè speculabatur, quando tandem adventurus esset tot desiderijs exoptatus filius: *Illa autem nullo modo consolari poterat, sed quotidie exiliens circumspiciebat, & circuibat vias omnes, per quas spes remeandi videretur, ut procul videret eum, si fieri posset, venientem.*

Tob. 10. 7.

Ita Sponsa Veteris Testamenti, cùm Dilectum cordis sui amisisset, omnis moræ impatiens non destitit eum ubique locorum inquirere, unde ad forum contendit, existimans, quòd forrè dilectus animæ Sponsus in conventu hominum foret inveniendus. Civitatem exinde petijt, omnésque ejus plateas peragravit, sed nec invento illo ad vicos & pagos pertranssiit: *Surgam*, inquiebat, *& circuibo civitatem, per vicos & plateas, quæram, quem diligit anima mea: Quæsivi illum, & non inveni.*

Cant. 3. 2.

Quis ignorat, qua animi cum sollicitudine bonus ille Pastor oviculam suam perditam quæsierit, quem ab investigando nec horridum desertum, nec viarum longitudo, nec spinarum austeritas, nec fames aut sitis, nec alia sexcenta incommoda poterant abstérrere: *Vadit ad illam, quæ perierat, donec inveniat eam.*

Luc. 15. 4.

Pari curâ & studio prorsùs indefesso Mulier illa Evangelica drachmam suam amissam inquisivit, dum Lucernam accendit, cunctos lustrans domûs angulos, ubi spes affulgebat, hanc suam pretiosam reperiundi drachmam: *Quærit diligenter, donec inveniat.*

Luc. 15. 8.

De

De Ruben refert Scriptura, quòd, cùm ad cisternam veterem, in qua Joseph detinebatur, denuò reversus fuisset, nec ibidem hunc fratrem suum reperisset, præ doloris vehementia ipse sibi vestimenta sua conscinderit, lacrymosa voce in cœlum inclamans: *Puer non comparet, & ego quò ibo?* Gen. 37. 30.

5. Nunc considera anima Christiana, quantus debuit fuisse dolor & amor afflictissimi CORDIS MARIÆ, dum in peregrinatione Hierosolymitana inter tot hominum millena suavissimum Filium suum, amorem ac solamen suum unicum perdidit! O quoties in hoc luctuoso triduo per montes & valles, per aspera & plana, per sylvas & agros ambulans hoc lugubre in cœlum ingeminavit: *Puer non comparet, & ego quò ibo?* Sciverat nimirum beatissima Virgo, illum esse DEUM, Thesaurum totius mundi, & Bonum ineffabile, ac omnia benè ordinare in suum finem, proinde existimabat, se fortasse in aliquo peccâsse, quod tanto Filio displiceret, & ob quam causam ad Patrem cœlestem usque ad aliud redemptionis tempus ascendisset. O mœror! ô luctus innocentissimi CORDIS MARIÆ! quis explicet mortalium, quo cum doloris sensu hæc dolentissima Mater hoc triduum traduxerit, & quam ingentem lacrymarum vim ob tam immensam jacturam profuderit? O bone DEUS! ubi sunt nostræ lacrymæ, ubi cordis mœror, ubi vera ac sincera contritio? Ah quoties te ô summum Bonum! ô infinitum Bonum! ô immensum Bonum! per peccata nostra perdidimus, & ridemus miseri, & plaudimus, neque emendamus?

6. Sed dic, obsecro, amantissime JESU! quid peccavit in te innocentissima Mater tua, quòd tota vita illius ferè assiduus mœror & dolor, crux & martyrium fuerit? Unde meritò cum Job dicere poterat: *Et hæc mihi sit consolatio, ut affligens me dolore non parcat*; Si illam amas ô mi Salvator, super omnia creata simul, quare ergo eam tam durè castigas? Et hoccine amare est ô mi JESU! *castigare & amare?* Job. 6. 10.

Siste judicium tuum anime mi, & tuam paulisper differ sententiam. Dic, quæso, an non DEUS Pater super omnia Filium suum Unigenitum dilexit? Audi illum de cœlo intonantem: *Hic est Filius meus dilectus*; sed quomodo & qua ratione dilectus? Audi Apo- Joan. 3. 17.

Rom. 8. 31. stolum: *Quid ergo dicemus ad hæc? qui etiam proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.* Ergo hoc diligere est:
Hebr. 12. 6. *Flagellat, & diligit?* O amor mirandus, ô charitas inaudita! ut servum redimeret, DEUS Filium suum tradidit, & tamen amavit? O portentum amoris!

Proinde nullatenus mirandum est, quòd DEI Filius neque Sacratissimæ Matri suæ pepercerit, sed in hac vita mortali Sacra-
Tob. 12. 13. tissimum COR & animam ejus perpetuis afflixerit doloribus: *Quia acceptus eras DEO*, dicebat quondam ad Tobiam Angelus, *necesse*
Apoc. 3. 19. *fuit, ut tentatio probaret te*; & ipsa Veritas: *Ego, quos amo, arguo, & castigo*, nam in DEI amore non vivitur sine dolore, imò & ipse amor mensura doloris est: Voluit itaque benignus Dominus hîc singulare nobis in Sacratissima Matre submINistrare exemplum, quomodo pariter DEUM dolentes debeamus quærere, qui
Gen. 44. 2. in delicijs minimè invenitur. Et nunquid Joseph Ægyptiorum Pro-Rex Beniaminum super omnes fratres suos dilexit? Qui tamen illi neutiquam pepercit, sed sacco illius, ac si omnium fur & latro pessimus fuisset, scyphum suum argenteum imponi jussit, & duriùs illum cæteris omnibus tractavit.

En typum perelegantem, quomodo Sapientia æterna ludere soleat cum Electis suis, quas in hac vita mortali duriùs, quàm reprobos pati, contemni, atque vexari sinit, ut illos tandem ad gloriam majori cum merito exaltet, atque æternum coronet; sic Christus Dominus præ cæteris omnibus dilectis suis primò Sacratissimæ & amantissimæ Matri suæ passionis suæ calicem longè amariissimum deguStandum præbuit, ut non tantùm Martyrum coronas omni jure mereretur, sed & tandem, tanquam Regina Martyrum in cœlesti regno super omnes creaturas exaltaretur.

7. Figuram pulcherrimam de hac veritate Sacræ submINistrant Paginæ; & nunquid Assuerus potentissimus Persarum Rex Esther
Esth. 2. 17. Reginam suam super omnia dilexit: *Et adamavit eam Rex plùs, quàm omnes mulieres, habuítque gratiam & misericordiam coram eo super omnes mulieres, & posuit diadema regni in capite ejus?* Et tamen contra eam virgam suam extendit, & super collum ejus impo-

suit:

fuit: *Extendit contra eam virgam auream, quam tenebat manu, ipsáque accedens osculata est summitatem virgæ ejus.* Esth. 15. 15.

Per Assuerum Christum JESUM, Regem Regum, & Dominum Dominantium subaudi, qui in hac vita mortali contra innocentissimam ac dilectissimam Matrem suam, quam unicè, ut pupillam oculi adamaverat, pariter virgam regni, hoc est, prout observat Seraphicus Doctor, virgam crucis liberaliter extendit: *Et posuit super collum ejus*, imò & in CORDE ipsius non duntaxat virgam crucis, sed & passiones & afflictiones omnes, quas ipse pro salute generis humani perpessus est, in quem finem eam interesse voluit quibuslibet luctuosissimis spectaculis & ipsi morti crucis, *ut sic*, prout optimè infert devotissimus Landspergius, *Christi passionis, redemptionis quoque nostræ fieret particeps & cooperatrix, quomodo Incarnationis fuerat Divinæ.* S. Bonav. in 3. Sent ep. 3. a. 2. q. 2. Landsperg. hom. 48.

8. Proinde non mirare ampliùs anima Christiana, si te DEUS in hac vita caduca diversimodè arguit, atque in multis exercitat adversitatibus: *Quem enim diligit Dominus, corripit, & quasi pater in filio complacet sibi*; sic enim definitum est, neque tibi DEUS & Homo Christus ad cœlum viam aliam pinget, quàm illam, quam sibi & dulcissimæ Matri suæ dolorosæ præparavit: *Leva ejus*, dicebat quondam Sponsa, *sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.* Per lævam seu sinistram, Cornelio à Lapide attestante, adversa hujus mundi, & per dexteram prospera ac felicia indicantur; priùs Christus sub capite Sacratissimæ Genitricis suæ lævam supposuit, sed tandem in fine Sacratissimum COR ejus immenso gaudiorum pelago replevit: *Justum*, ait Sapiens, *deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi regnum DEI*, per quas vias rectas Jonathas Chaldæus in sua Paraphrasi hujus mundi adversitates intelligit: *Filium*, ait, *deduxit Dominus per vias asperas*, &c. Hæc enim via aspera crucis, via regia, via sancta, via rectissima est, per quam omnes Electi & Dilecti DEI ad cœlestem patriam pervenerunt: *Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum cœlorum.* Vis & tu ô mi Lector? Prov. 3. 12. Cant. 2. 6. Sap. 10. 10. Act. 14. 21.

Redeo pro coronide ad afflictissimam Deiparentem MARIAM: ô mitissima Domina siste nunc lacrymas, & pone luctum tuum

Filio

Filia Sion! inventus est, quem tot votis hactenus per triduum desideravit anima tua; en in templo in medio Doctorum sedet, cujus sapientiam mirantur omnes, suspiciunt universi; ô quis dicet, quàm ineffabili gaudio Sacratissimum COR tantæ Virginis ac Matris tunc temporis afficiebatur? Tunc demum revixit spiritus ejus, velut quondam Patriarchæ Jacob, cùm Joseph filium suum, quem tot annis perditum credidit, rursùs sanum & incolumen invenit: *Jam lætus moriar, quia vidi faciem tuam.* O beatissima Virgo! ô Mater doloris & amoris! lætamur & nos indignissimi clientes tui in unum, atque ob tantum repertum thesaurum tibi omnes ex tota cordis latitudine congratulamur, humiliter te deprecantes, quatenus nobis miseris ac pauperculis hanc à DEO gratiam exorare digneris, ut post hunc mortalis vitæ cursum JESUM Filium tuum invenire, & unà tecum in cœlesti gloria æternum gaudere possimus.

Gen. 46. 30.

CON-

CONSIDERATIO XXI.

Omne gaudium Dolorosæ Virginis in hac vita mortali tristi absynthio permistum erat.

Replevit me amaritudinibus, inebriavit me absynthio. Thren. 3. 15.

1. INter omnes mundi flores facilè principem sibi locum vendicat Granadilla, seu flos passionis, cujus decor & odor venustatem, odorémque rosæ longè excedit, ac superat; hinc Indi, atque Americani ejusmodi florem secum ad pectus gestare assolent, ut & ipsi hujus admirabilis flosculi beneficio odoriferi reddantur. Solet autem flos ille distinctè ac dilucidè Sacratissimæ passionis Dominicæ instrumenta præseferre,

re, unde non absque peculiari gustu in illo cernes columnam cum basi & capitello ad formam illius columnæ, quæ nunc Romæ in templo S. Praxedis religiosè asservatur, ad quam NUDA VERITAS Christus flagellatus est. Videbis insuper in eodem prodigioso flore coronam ex quinque virgulis se invicem illigantibus & vincientibus efformatam, ac septuaginta duabus spinis rigidam, tot enim sentibus venerandum Christi caput dolorosissimè fuisse sauciatum etiamnum hodie sacra Sindon Augustæ Taurinorum pijssimè asservata satis luculenter demonstrat. Conspicies adhæc in hoc venustissimo flore Dominicam crucem, tres & subinde quatuor clavos abinde pullulantes, spongiam cum vase aceti, funes, arundinem, lanceam, ac præsertim quinque SS. vulnera rubeis totidem notis eleganter depicta, proinde rectè à nonnullis flos quinque plagarum solet appellari. Et si quis acutiore oculo hoc naturæ portentum considerat, non reliquam duntaxat Dominicæ passionis supellectilem, sed & septem gladiolos in memoriam septem dolorum B. Virginis & Matris dolorosæ inveniet, ita Drexelius: *Sub rotundo*, inquit, *folio emergunt viridantia septem oblonga & acuta foliola, velut mucrones aut gladioli.* Solet autem flos ille quàm maximè in partibus Indiæ Occidentalis sponte sua in campo nasci, ex quibus locis unus in Europam ad Paulum V. Pont. Max. delatus brevi temporis intervallo adeò adauctus fuit, ut in multis Italiæ partibus modò similes Granadillæ reperiantur: *Atque hinc apparet*, subintrat hîc doctissimus Quaresmius, *quam admirabilis fuerit naturæ Opifex in ista Granadillæ arbuscula, cùm in gratiam dilectissimi Filij sui & passionis ejus, quam voluit in flores convertere, & illam in nostrum commodum spirituale ac corporale transire, dum ex illius aspectu in nobis Dominicæ passionis refricatur memoria; & illius fructu pascimur, & potamur.* Audi Poëtam:

R. P. Drex. de Christ. Mor. apud eund. 540.

Quaresm. lib. 1. c. 2. sect. 3.

Pulcher in America Moscho redolentior est flos,
Qui gerit occisi nobile stemma DEI.
Conscia flagrorum croco stat in orbe columna,
Circumstant granis vulnera quinque rubis.
Cum clavis residet spinosum in vertice sertum,
Respersus violam pingit ubique cruor.
Visitur in plantæ foliis penetrabile ferrum,
Sacrum quo fodit lancea dira latus.

R. P. Jo. Nierenb. Aristnat. l. 14. cap. 10.

Sed

Sed quæ vulnifici flores dant poma cadentes,
Ambrosius miscet, Nectareúsque sapor.
Portenti novitas, & consona rebus imago,
Adstruit antiquam, clarificátque fidem.
Missáque Pontifici Romano, circuit orbem,
Fértque salutiferæ nuntia læta crucis.
Nam DEUS Omnipotens nostros tulit ipse labores,
Ipsius est nobis Crux paradisus, Amen.

Ex quibus colliges, prudens Lector! quòd pro Lemmate ejusmodi Granadillæ non inconcinnè Itali inscribant: *Rassembrano fiori, è sono tormenti*, quod idem est: *Specie flores, re ipsa sunt tormenta*; vel breviùs: *Christi tormenta figurat.* Aut si mavis ad propositum nostrum melius dilucidandum:

Delectat, & cruciat.

2. Ita est: Granadilla *delectat & cruciat.* Et quid dico? Si Gentiles & Barbari ad Orientem & Occidentem tanti suam faciunt Granadillam, eámque ob plurima commoda in pectore deferunt; quid Christi fideles oportet facere? An non pari ratione hunc passionis florem in corde suo gerant, ut uberrimos inde passionis Dominicæ fructus ex illius vel aspectu, vel meditatione, velut apes argumentosæ, colligant? Unde argutè nonnemo Ascetarum huic flori inscripsit: *Unde pie pascantur apes?* Et licet Granadilla fasciculus myrrhæ non sit, est tamen significatione, virtute & effectu, quia pleraque Dominicæ passionis mysteria adumbrat, imò & ad vivum repræsentat, proinde meritò inter ubera nostra, imò & intimis cordis medullis quotidie circumferatur juxta exemplar, quod nobis dolorosa Mater non in monte Calvario tantùm, sed & per omnem vitæ suæ cursum commonstravit, quæ eundem fasciculum nedum per jugem meditationem, sed & per sedulam imitationem jugiter in corde suo portavit; hinc Richardus à S. Laurentio supra illud Canticorum: *Comæ capitis tui sicut purpura Regis vincta canalibus*, rectè & piè commentatur: *Comæ tuæ, id est, cogitationes tuæ tinctæ sunt in memoria Dominicæ passionis, & sic effectæ sunt cogitationes tuæ, quasi recentem viderent sanguinem de Filij vulneribus distillantem.* En quomodo assiduò Crucifixus JESUS in Corde dolorosæ Virginis tanquam floridus Nazaræus sit commoratus, delectans

Cant. 7. 5. Rich. à S. Laur. lib. de Laud. B. V. c. 5.

quidem, sed & crucians; delectans, inquam, quia flos erat elegantissimus, juxta ac odoratissimus, sed & crucians, quia passionem semper circumferebat, ex quibus necessariò sequitur, omne gaudium B. Virginis absynthio immistum.

3. Perelegantem de hac veritate attendamus figuram. Jacob, quia Joseph filium suum ob singularem vitæ, morúmque innocentiam plùs quàm cæteros omnes natos suos dilexerat, ei in peculiarem paterni amoris tesseram tunicam polymitam, id est, ex frustis & licijs diversi coloris variegatam fieri curavit: *Israël autem diligebat Joseph super omnes filios, eò quòd in senectute genuisset eum: fecitque ei tunicam polymitam.* Ad quid, obsecro, hæc tunica & vestimentum varijs contextum coloribus? Quare soli Joseph ejusmodi vestem procuravit Pater?

Gen. 37. 3.

Observa, non sine peculiari ratione hoc factum esse, prophetavit nimirum per hoc pientissimus pater, talem & vitam filij sui Josephi esse futuram, varijs tribulationibus ac consolationibus immixtam: *Dedit ei*, ait D. Chrysostomus, *tunicam polymitam, id est, varij coloris; lætis tristia miscentur*, &c. Mellifluus verò Bernhardus per Patriarcham Jacobum Patrem cœlestem subaudit, qui in senectute sua, hoc est, ab æterno Filium suum genuit, per polymitam autem humanitatem Christi à Virgine susceptam, variisque contextam coloribus, id est, nunc gaudijs & consolationibus, nunc tribulationibus ac passionibus, nunc gloriâ & honore, nunc contumelijs & opprobrijs inmistam intelligit; tum ad Patrem cœlestem conversus Mellifluus ait: *Respice Domine sancte Pater de Sanctuario tuo, & de excelso cœlorum habitaculo: Cognosce veram tunicam Filij tui Joseph: Hæc fera pessima devoravit eum, & conculcavit in furore suo vestimentum ejus, omnem decorem ejus reliquijs cruoris inquinavit; & ecce quinque scissuras lamentabiles in ea reliquit. Hoc est Domine vestimentum, quod in manu Ægyptiæ meretricis innocens puer tuus dereliquit.*

S. Chrysost. hom. 8. in Matth. 2.

S. Bernh. ser. de Pass. Dom.

O pientissima Domina! ô Mater amoris & doloris! an non cum Unigenito Filio tuo omnis pariter vita tua similis ejusmodi tunicæ polymitæ, id est, varij coloris extitit? Audiamus dictum Oratorem Aureum: *Enimverò misericors DEUS mœstis rebus quædam etiam jucunda permiscuit. Quod certè in Sanctis omnibus facit, quos neque tribulationes; neque jucunditates finit habere continuas: Sed tum ex adversis, tum ex prosperis justorum vitam quasi admirabili varietate contexit, quod hic quoque eum fecisse considera*, &c.

S. Chrysost. loco cit.

4. Pro-

4. Probam audite, & invenietis, quòd gaudium & dolor, consolatio & afflictio semper alternativè in vita doloroſæ Virginis ſibi invicem ſucceſſerint. Impetratur à DEO, tanquam donum omnium præſtantiſſimum à ſanctis & ſterilibus parentibus, ſed nonniſi per multas orationes, mortificationes, jejunia & fletus; unde quemadmodum S. Auguſtinus filius lacrymarum nuncupatus eſt, eò quia per lacrymas S. Monicæ Matris ad meliorem vitam fuit progenitus; ita & hæc Sacratiſsima Virgo meritò lacrymarum filia nominari poteſt, quam incommodum totius terrarum orbis piæ & aſſiduæ parentum lacrymæ impetrârunt. Naſcitur poſt novem menſium ſpatium ſummo parentum cum gaudio imò & Angelorum omnium in hunc mundum, ſed non niſi juxta piſcinam probaticam, quæ erat futuræ Dominicæ paſſionis typus. Præſentatur cum gaudio jam trimula in templo, ut à negotijs ſæcularibus remota eò liberiùs ſoli DEO vacaret, in quo tamen templo quotidie non niſi cruenta ſpectavit Sacrificia, quæ omnia, atteſtante Cornelio & alijs, Chriſtum in ara Crucis ſuo tempore pro ſalute mundi immolandum præſignabant, cujus paſſionis hæc tenera Virgo non ignara fuit. Deſponſatur S. Joſepho applaudente cœlo, ſed mox ob occultationem Sacramenti Incarnationis Divinæ in ſuſpicionem venit, videndo quippe S. Joſeph gravidam Virginem in conturbationem incidit maximam. Parit Filium ſuum primogenitum & unigenitum cum exultatione, ſed non niſi in viliſſimo tugurio, quia non erat ei locus in diverſorio, quod ſine dubio animum hujus Sacratiſſimæ Deiparæ ſummè cruciabat. Lactat gaudens Filium ſuum ubere de cœlo pleno, ſed non ignara, lac illud virgineum in ſanguinem illum pretioſiſſimum vertendum, quo ſuo tempore mundus redimeretur univerſus. Offert hunc ſuum dulciſſimum Natum ſecundùm Legem ad circumciſionem, eique Sacratiſſimum Nomen JESUS, quod priùs ab Angelo audierat, venerabunda imponit, ſed quo dolore, putas, Cor ejus ſauciatum fuit, dum tenellum hunc Infantulum de vulnere cruentum, lacrymantem, & quaſi exanimem in mariano ſinu recepit? Honoratur à Magis, qui apertis theſauris ſuis liberali manu aurum & thus ei offerebant, ſed & myrrham ab eis in ſinu ſuo recepit futuræ Filij paſſionis, mortis ac ſepulturæ typum & prodromum. Præſentat delicias ſuas in templo æterno Patri in Sacrificium matutinum, Gaudent Angeli, laudantes & benedicentes Dominum; ſed quis dicet, quo mœrore materna tunc viſcera torquebantur, cùm à Simeone audivit: *Poſitus eſt hic in ſignum, cui contradicetur,*

S. Epiphan. Ep. orat. de de Laud. V.

S. Damaſc. l. 4. de fide c. 15.

Eucher. ho. in Luc. 2.

Matt. 1. 18.

Luc. 2. 7.

Luc. 2. 21.

Matth. 2. 11.

Luc. 2. 34.

tur, &c. *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius?* In domum exinde Nazarethanam revertitur, & in re domestica sollicitam Martham agit, verùm mox iterum tumultus: Herodes Puero machinatur necem, & tenera Puerpera intempesta nocte, ac rigida hyemis statione cogitur fugam in Ægyptum arripere. Dic, quo animi cum luctu? O quot gemitus ac suspiria tunc mœstissima Virgo edebat audità tot infantium cæde? Defuncto Herode ad Angeli monitum cum gaudio revertitur ad
Matth. 2. 19. patrium solum: *Vade in terram Israël, defuncti sunt enim, qui quærebant animam Pueri.* Sed mox iterum mœror; audiens enim, quòd Archelaus pro Herode patre suo regnaret, timuit illò ire. Ascendit cum filio suo duodenni in templum, DEUM in spiritu & veritate adoratura, verùm rursus hîc cithara versa est in luctum, dum per triduum suavissimo Filio suo, ac unico animi solatio privata est. Collige ex his anime mi! an non omne gaudium Sacratissimæ Deiparæ in hac vita tristi fuerit commistum absynthio? Unde rectè Propheta Threno-
Thren. 3. 15. logus: *Replevit me amaritudinibus, inebriavit me absynthio.*

Spond. ad an. 1415. 5. Quid reliquum commemorem hujus dolorosæ Virginis vitæ cursum? Spondanus refert, quòd Serenissimus Marchio Badensis inter alia sua cymelia pretiosum quendam lapidem habuerit, olim ab homine Villano in agro inventum, qui, in quamcunque demum partem vertebatur, singulari naturæ miraculo accuratam Crucifixi JESU
Bos. de Cruce triumph. effigiem referebat. Bosius recensèt, quòd in Hispania in Valle Soletana Crucifixi Servatoris imago in vite prodigiosè crescens, fuerit reperta. Anno Christi 1698. die 23. Decembris Augustæ Vindelicorum Crux in fago, cùm à rustico securi finderetur, quasi ligno innata, & ita à natura impressa reperta est, cujus schema æri inciśum penès me
Henr. Canis. lect. antiq. To. 5. fol 112. retineo. De pomo Paradisiaco refert Henricus Canis. (qui fructus in Syria & Cypro crescit) quòd, si conscindatur medium, crucis signum, & in ea pendentem orbis Redemptorem apertissimè demonstret. P. Nadasius S. J. commemorat, quòd Memphi & Alexandriæ in Ægypto in
Nadas. in Eremo Div. amor. n. 537. hodiernum usque diem crescere soleant ejusmodi mala, dulcis & super omnem ficum saporis, quæ, cùm intus aperiuntur, aut cultro dissecantur, effigiem crucis & Christum in cruce fixum stupendo naturæ prodigio exhibere soleant: *Quotquot*, sunt Auctoris verba, *illius pomi segmenta buccellásque cultro dissecueris, totidem deprehendes suis signatas crucibus, & in crucem compacti Servatoris effigies.*

Agedum Lector Mariophile! introspiciamus Cor dolorosissimæ Matris DEI & nostræ; & quid in eo reperiemus nisi crucem implantatam,

tatam, & in ea per omnem illius vitæ cursum pendentem JESUM? Si enim Christus (prout in Tractatu de Sacratissimo CORDE JESU abundè demonstravimus) à primo conceptionis suæ instanti per vivam ac clarissimam futuræ passionis suæ apprehensionem velut in assidua cruce distentus fuit, ita quoque Sacratissima Deipara ab illo temporis momento, quo Mater JESU esse cœpit, perpetuò usque ad vitæ finem sub cruce stetit: *B. Virgo*, sunt verba S. Bernhardini Senensis, *cum Christo crucifixa est in hora ejus conceptionis, tunc enim obtulit se; & prompta fuit ad exponendum se morti & martyrio:* O tristis & flebilis Amarantus! cui rectè pro epigraphe inscribis: *lacrymis mea vita viret.* Sed dic, obsecro, ô dulcissima Virgo! quomodo possibile fuit hanc per omnem vitam sustinere rerum ac dolorum vicissitudinem? Quid cogitabas, ô Domina, quando vidisti, quòd ubique locorum Filio tuo contradiceretur, & *Sanctus Sanctorum* tot contumelijs, blasphemijs, convitijs, opprobrijs ac persecutionibus perscinderetur? Quàm immensa tunc amaritudo COR & animam tuam replevit, ubi intellexisti tot Filio parari præcipitia, tot intendi lapidationes, ipsámque denique amarissimam imminere crucis mortem? Et si Petrus infame crucis supplicium, tanquam rem indignissimam, & Christo Magistro suo (prout arbitrabatur) probrosissimam audire non poterat: *Absit à te Domine: non erit tibi hoc.* Quid de tali Matre sentiendum, *quæ conservabat omnia verba hæc, conferens ea in corde suo*? Audi S. Birgittam: *Ille*, inquit, *doloris gladius Cordi Virginis omni hora tantò se propiùs approximabat, quantò suus dilectus Filius passionis tempori magis appropinquabat. Unde credendum est, quòd ille pijssimus DEI Filius innocentissimæ suæ Matri filianter compatiens, dolores ejus frequentibus consolationibus temperabat; alioquin ejus vita usque ad Filij mortem sustinere minimè valuisset.*

Consid. 5.

S. Bernhardin Senens. To. 3. ser 6. a. 2.

Luc. 4. 29. Joan. 8. 59. Joan. 11. 53. Matt. 16 22. Luc. 2. 19. Revel. S. Birg. in ser. Ang. ser. 6. lect. 2. c. 17.

6. Cæterùm inquirunt SS. Patres rationem, quare DEI Filius, *qui fabricatus est auroram & solem*, etiam filius fabri lignarij esse voluerit: *Nonne hic est fabri filius? Nonne mater ejus dicitur MARIA?* Ad quæstionem respondet S. Chrysostomus: *Ideò fabro lignario MARIA desponsata erat, quoniam Christus Ecclesiæ Sponsus omnium salutem hominum operaturus erat per lignum crucis.* Et quemadmodum Noë arcam fabricatus est, in qua salvaretur genus humanum; ita & iste fabri Filius JESUS, plùs quàm Noë, in officina S. Josephi arcam crucis parare cœpit, per quam *ipse salvum faceret populum suum à peccatis eorum*; & quia nondum venerat hora illa, quâ pro humana consummanda re-

Psal. 73. 20. Matt. 13. 55. S. Chrysost. in Cat. D. Th. in Matt. 1. Gen. 6. 14. Matth. 1. 21.

demp-

demptione in lignum configeretur, voluit saltem lignum crucis & cætera passionis suæ instrumenta semper in memoria, atque in conspe-
Psal. 37. 18. ctu suo habere, ut sic tota vita JESU crux fieret & martyrium: *Et dolor meus in conspectu meo semper.*

Eadem ratio pugnat etiam pro dolorosa Matre; sciverat enim
Luc. 2. 34. hunc dilectum Filium suum esse *positum in signum*, hoc est in crucem, *cui contradiceretur*, cum qua & mitissimus JESUS (prout nullus sanæ
Luc. 12. 50. mentis dubitare potest) sæpiùs de hoc argumento locutus est: *Baptismo habeo baptizari, & quomodo coarctor, donec perficiatur?* Ex abundantia enim cordis os ejus loquebatur de excessu, quem completurus esset in Jerusalem, &c. Ex quibus omnibus Lectori prudenti & rerum æstimanti abundè patet, quòd omne Virginis dolorosæ gaudium in hoc orbe amarissimo fuerit permistum absynthio, quæ tamen adversa omnia æquissimo sustinuit animo, semper suam cum Divina conformans voluntatem. O Christiani! ubi vestra in adversis patientia? Ubi cum voluntate Divina conformitas? &c.

CON-

CONSIDERATIO XXII.

B. Virgo etiam in nuptijs Cananæis Dolorosa, quæ non rogata Neosponsis benigne succurrit.

Et deficiente vino, dicit Mater JESU ad eum: Vinum non habent. Joan. 2. 3.

1. MEritò in Sacris Litteris commendatur formosa illa & officiosa Rebecca, quæ Eliezer servo Abrahami primario ab itinere lasso non duntaxat potum frigidæ ex hydria, quam portaverat, promptissimè subministravit, sed & camelis ejus non requisita, aut rogata liberaliter aquam obtulit: *Quæ respondit: Bibe Domine mi; celeritérque deposuit hydriam super ulnam suam, & dedit ei potum. Cúmque* Gen. 24. 18.

ille bibisset, adjecit: Quin & camelis tuis hauriam aquam, donec cuncti bibant, effundensque hydriam in canalibus, recurrit ad puteum, ut hauriret aquam: & haustam omnibus camelis dedit.

En typum in Sacratissima Virgine MARIA expletum, quæ non solùm ad se fugientibus, sed etiam subinde non se invocantibus, aut rogantibus gratiarum fontem adaperire solet; imò & injustos ac peccatores, qui per camelos deformes, & gibbosos rectè adumbrantur, non à se repellit, sed omnes tanquam benignissima Mater ad se invitat: *Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & à generationibus meis implemini.* Audi & Richardum à S. Victore de prompta ac gratuita hac opitulandi B. Virginis voluntate in hæc verba scribentem: *Velociùs*, inquit, *occurrit ejus pietas, quàm invocetur, & causas miserorum anticipat*; Non absimilis fonti, qui non sibi, sed alijs tam non poscentibus in commodum fluit, unde Lemma accep

Eccli 24.26.

Rich à S. Vict. c. 23 in Cant.

Non poscentibus offert.

2. Perelegantem hujus veritatis probam nobis exhibent Sacræ Paginæ, dum hæc pientissima Virgo pauperum & sæcularium nuptijs interesse non dedignata est: *Nuptiæ factæ sunt in Cana Galilææ, & erat Mater JESU ibi.* Et quid, obsecro, Mater JESU in nuptijs? Speculum omnis sanctitatis, norma vitæ & disciplinæ, ac perfectissimum virtutum omnium exemplar in nuptijs? quem, obsecro, hæc consideratio prima facie non in admirationem rapiat?

Joan. 2. 1.

Suspende judicium anime mi! Nuptias has juxta Cornelium & alios celebrabat Simon Cananæus, postea Apostolus, qui erat filius Cleophæ fratris S. Josephi, Christi Patris Nutritij, & Sponsi B. V. Mariæ dignissimi; vocata est autem hæc Sacratissima Deipara ad nuptias, prout observat Euthymius, tanquam familiaris & cognata, ut per præsentiam suam non tam Sponsos honoraret, quàm & eorum paupertati consuleret, atque pro viribus eos adjuvaret; proinde existimat S. Bonaventura, quòd convivio minimè accubuerit, sed velut sollicita Martha in domo Neosponsorum ministraverit.

Vide in hunc locum Cornel. à Lap.

S. Bonav. in vita Chr.

Vocatus est autem & JESUS, tanquam consobrinus Sponsi cum aliquot Discipulis, puta: Nathanaële, Philippo, Petro, & Andrea, qui primò à Christo vocati sunt; & cùm vinum paulatim deficeret, ne Sponsi coram invitatis confunderentur, mitissima Virgo Filium accessit, eique vini defectum non rogata modestissimè insinua-

sinuavit: *Dicit Mater JESU ad eum: Vinum non habent.* Supra quod mellifluè Mellifluus Bernhardus: *Compassa est enim earum verecundiæ, sicut benignissima. Quid de fonte pietatis procederet nisi pietas? Quid, inquam, mirum, si pietatem exhibent viscera pietatis?* Vide hîc, & considera anima Christiana, quàm benigna ac misericors in miseros mortales semper extiterit B. Virgo & Mater pulchræ dilectionis, non enim ignara malis miseris succurrere didicit, quia & ipsa omnigenis per omnem vitæ cursum miserijs & adversitatibus, ita DEO permittente, exercita fuit. *S. Bernh. ser. 1. in Dom. 1 post Oct. Epiph.*

3 Neque hoc beneficium hæc pientissima Mater à Filio, vel imperando, quia *erat subditus illi*, vel impensiùs rogando postulavit, sed permodestè tantummodò ei indicavit: *Vinum non habent.* Ita & duæ sorores Martha & Magdalena per submissum nuntium fratris sui Lazari infirmitatem indicârunt: *Domine: Ecce quem amas, infirmatur*; supra quod pereleganter Magnum illud Ecclesiæ sidus S. Augustinus: *Non dixerunt: Veni; amanti enim tantummodò nuntiandum fuit: Domine, ecce quem amas, infirmatur; sufficit, ut noveris: non enim amas, & deseris.* Observa hîc peculiarem modestiam ac prudentiam pretiosissimæ Virginis. *Luc. 2. 51.* *Joan. 11. 3.* *S. August. Tract. 49. in Joan.*

Verùm quid ad hoc JESUS morum Magister & temperantiæ exemplar? *Nondum*, inquit ad Matrem, *venit hora mea.* O bone JESU! qualis ergo hæc hora fuit? *Hora passionis*, subintrat hîc iterum D. Aurelius Augustinus, ubi in crucem suffixus, ac moriens Salvator charissimam Matrem suam dilecto Discipulo sub cruce stanti commendavit: *Ecce Mater tua; & ex illa hora accepit eam Discipulus in sua.* O tristis hora! adverte anime mi, quomodo mitissimus JESUS tuus etiàm inter medias nuptiarum delicias suæ amarissimæ passionis & crucis non immemor esse voluerit; adeò nihil in orbe faustum, jucundum & delicioſum est, quod non aliquâ miseriâ, felle & absynthio est permistum. Proinde anime mi, B. Virginem Deiparam etiam inter medios nuptiarum plausus consistentem rectè Matrem dolorosam appellare poteris, non enim illius horæ, à Filio tunc prædictæ, & paulò pòst secuturæ ignara fuit: *Sic semper*, inquit ipsa ad S. Birgittam, *erat mixta lætitia mea cum dolore*; & S. Irenæus: *Fervore quodam ducebatur Deipara bibendi Sanguinis Christi poculum.* *S. Aug. Tr. 119 in Joan. Joan. 19. 27.* *Sand. in Stauroph. lib 2 Tit. 13.* *S. Irenæus l. 6. c. 18.*

4. Elucet autem in his nuptijs Cananæis singularis pietas & misericordia Sacratissimæ Deiparæ, quæ tunc cum Noëmi ad pau-

Ruth. 1. 13. peres Neosponsos meritò dicere poterat: *Quia vestra angustiâ magis me premit*; & licet videatur Christus duriusculè Matri suæ esse locutus: *Quid mihi & tibi est mulier?* Quæ tamen verba, prout notat S. Justinus, non indignantis, aut objurgantis erant: *Non*, inquit, *objurgandæ Matris causâ à Salvatore dictum est: Quid mihi & tibi est mulier? Non enim Christus Matrem verbo objurgavit, quam re honoravit*, & ad illius instantiam protinus miraculum edidit; unde mitissima Virgo optimè intelligens dilectissimi Filij sui loquentis verba & animum, sciénsque Filium concessurum, quod ipsa petierat, mox ad ministros conversa dixit: *Quodcunque dixerit vobis, facite.* Et si olim Salomon Matri dixit: *Pete Mater mea, neque enim fas est, ut avertam faciem tuam*; quomodo, obsecro, Christus, qui plùs est, quàm Salomon, publicè in nuptijs confundere poterat faciem Matris suæ tam dilectæ? *Impossibile est*, ait S. Antoninus, *eam non exaudiri, quod eò magis debet verificari de oratione Virginis ejusdem nunc in cœlis gloriosæ.*

S. Justin. qu. 136.

3. Reg. 2. 20.

S. Antonin. 4. p. tit. 15. c. 17.

Neque mysterio vacat, quòd Sacratissima Deipara à dulcissimo Filio vinum postulaverit, vinum enim lætitiæ & consolationis Symbolum esse solet juxta illud Regij Vatis: *Vinum lætificat cor hominis*; & Sapiens: *Date siceram mœrentibus & vinum his, qui amaro sunt animo: Bibant & obliviscantur egestatis suæ, & doloris non recordentur amplius.* Econtrario aqua Symbolum tribulationum & angustiarum est; hinc rectè memoratus Psaltes: *Libera me de aquis multis*, id est, de tribulationibus, calamitatibus ac miserijs, quæ ut aquæ circumdederunt animam meam.

Psal 103. 15. Prov. 31. 6.

Psal. 143. 7.

Verumenimverò B. Virgo & sollicita Mater non aquam, sed vinum pro Neosponsis & convivis postulavit, ut per hoc offenderetur, futuram illam esse mœrentium & desolatorum advocatam benignissimam, hinc rectè iterum Mellifluus: *Vocem tuam audivimus*, inquit; ô *Domina rerum ad filium: Vinum non habent; deficit vinum in cadis nostris, vinum scilicet lætificans cor hominis; vinum quærimus, quod germinat virgines; calix in manu tua*, &c. Et in alio loco idem S. Doctor loquens de mysticis animæ cum DEO nuptijs hæc scribit: *Hic*, ait, *nonnunquam vinum deficit, gratia scilicet devotionis, & fervor charitatis. Quoties mihi necesse est, fratres, post lacrymosas querimonias vestras, exorare Matrem misericordiæ, ut suggerat suo benignissimo Filio, quoniam vinum non habeatis? & ipsa, dico vobis*

S. Bernh. ser. 4. sup. Sal. Reg.

Idem serm. 2. in Dom. 1. post Oct. Epiph.

bis charissimi, si piè à nobis pulsata fuerit, non deerit necessitati nostræ, quoniam misericors est & Mater misericordiæ.

5. Revertamur pro more nostro ad Scripturam. De Ana, qui fuit filius Sebeonis, recenset Moyses, quòd in solitudine aquas salutiferas, seu thermas aquenses & medicinales invenerit: *Iste est Ana, qui invenit aquas calidas.* Plùs MARIA, quæ venam vitæ & omnis misericordiæ reperit: *Invenisti gratiam apud DEUM*, quem & generi humano propitium reddidit; proinde rectè à S. Bonaventura appellata est *Vena vitæ, vena benedicta, & vena misericordiæ.* Mulier illa Thecuitis ultrò ex compassione reconciliationem Absolonis fugitivi & exulis in se suscepit, & Regis Davidis iram mirè placavit: *Ecce placatus feci verbum tuum.* Quid non poterit misericordissima Virgo, si pro nobis in hac lacrymarum valle exulantibus apud DEUM Patrem, dulcissimúmque Filium intercesserit: *Magna fuit*, subintrat hîc rursus Seraphicus Doctor, *erga miseros misericordia MARIÆ adhuc exulantis in mundo; sed multò major erga miseros est misericordia ejus jam regnantis in cœlo; majorem per beneficia innumerabilia nunc ostendit hominibus misericordiam, quia magis nunc videt innumerabilem hominum miseriam. Quis est, super quem sol non luceat? Quis est, super quem misericordia non resplendeat?*

Gen. 36. 24.

Luc. 1. 30.

S. Bonav. in Spec. c. 15.

2. Reg. 14. 21.

S. Bonav. in Spec. Virg. cap. 8.

Eliam Thesbithen famelicum Mulier in Sareptha pane subcinericio pavit, & refecit: *Surge & vade in Sareptha Sidoniorum, & manebis ibi, præcepi enim ibi mulieri viduæ, ut pascat te.* Ex quo rerum consideranti ingens fides & liberalitas hujus mulieris satìs luculenter apparet, dum urgente fame modicum & ultimum farinæ sibi ad vitam in tanta penuria sustentandam adhuc necessarium liberaliter Eliæ subministavit. Sed nec minor fuit liberalitas & misericordia pretiosissimæ Deiparæ, dum in his terris versabatur, ubi ne quidem rogata egenorum miseriæ benignè succurrebat: *Quid mirum*, ait S. Bernhardus, *si invocata adest, quæ etiam non vocata presto est?* Et observat Gregorius Nicomediensis, B. Virginem in templo ad huc existentem quotidie cibum suum pauperibus erogâsse: *Quotidie*, inquit, *videbatur ei Angelus loqui, & quasi charissimæ sorori vel Matri obtemperabat ei, quæ ambrosium nutrimentum de manu Angeli accipiebat, eóque reficiebatur; victum verò, quem à Pontificibus templi accipiebat, pauperibus erogabat*, &c. Vide hîc, & perpende anima Christiana, qualiter hæc Sacratissima Virgo longe meliori jure,

3. Reg. 17. 9.

S. Bernh. sup. missus est.

Gregor. Nicomed de oblatione Mariæ.

Job. 31. 18. quàm olim Princeps Hussæus dicere possit: *Ab infantia mea crevit mecum miseratio, & de utero Matris meæ egressa est mecum.*

6. Ad Davidem quondam in spelunca Odolla commorantem confugiebant miseri, afflicti & angustiati, quas benignè susce-
2. Reg. 22. 2. pit, & ad omnem justitiam & honestatem instruxit: *Convenerunt ad eum omnes, qui erant in angustia constituti, & oppressi ære alieno & amaro animo, & factus est eorum Princeps.* O miseri, ægri, desolati, afflicti, & pœnitentes, qui ære alieno & pondere peccatorum gravati estis, nec habetis, quomodo & qualiter Justitiæ Divinæ satisfaciatis, ite, & confugite ad filiam Davidis ac Matrem vestram clementissimam, ut per potentissimam intercessionem suam propitium vobis reddat Filium Judicem; ostendit hic quidem nobis Sacratissima vulnera sua, & omnes calamitosos ac delinquentes ad
Matt. 11. 28. se benignè invitat: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Sed nescio, quid intus in animo nos reos subinde terreat: Candidè loquor; suprema ejus & judiciaria potestas; sic infans læsus & nocens, vel patris iram metuens primùm ad sinum matris accurrit. O-bone JESU! ignosce, quod dicam, spes unica, prima & ultima nostræ salutis tu es, sed sci-
Matt. 12. 36. mus, te simul esse Judicem districtissimum, qui de omni verbo otioso rationem requires exactissimam, proinde in timore ac tremore coram te nos oportet salutem nostram operari; sed tibi sint laudes immortales, infinitæ, immensæ, quia dedisti nobis Sacratissimam Matrem tuam in subsidium, solatium, refugium, & auxilium, ut, quod infirmitas nostra non potest, ejus nobis intercessione do-
Niceph. de Laud. Virg. netur, unde rectè Nicephorus: *Multa*, inquit, *petuntur à DEO, nec obtinentur; multa petuntur à MARIA, & obtinentur, non quia potentior sit, sed quia DEUS eam decrevit sic honorare, ut sciant homines omnia per ipsam obtinere posse à DEO.* Audi in solamen tuum &
S. Bern. cit. à Pistor. de Maire ad mirab. Mellifluum Bernhardum ita misericordiæ Matrem alloquentem: O *Mater DEI & hominis, & Mater Judicis & rei, & Mater Regis & exulis, cùm sis Mater utriusque, non decet, ut inter filios discordiam esse patiaris.*

7. Bona Advocata apud Davidem quondam extitit Abigail, mulier sanè prudentissima & blandiloqua, cùm enim David belli Dux à Nabale, viro opulentissimo & ingrato annonam pro se & militibus suis peteret, & ille non nisi in eum convicia ac contumelias retorqueret, iratus David statuit, & juravit, se Nabalem

cum

cum omnibus suis, & ne carne quidem vivo relicto, interfecturum. Audit hoc fortè prudentissima Abigail, quæ, ut Davidem iratum, & jam cum cohortibus suis ad evertendam Nabalis domum properantem præveniret, citò ei in occursum venit, illúmque orationis suadâ & munificentiâ mirum in modum placavit: *Cùm autem vidisset Abigail David, festinavit, & descendit de asino, & procidit coram David super faciem suam, & adoravit super terram, & cecidit ad pedes ejus, & dixit: In me sit, Domine mi, hæc iniquitas*, &c. 1. Reg. 25. 23.

Vide hîc, & considera anima Christiana in Abigail insignem Sacratissimæ Virginis MARIÆ typum, omnium miserorum & afflictorum potentissimæ apud DEUM Advocatæ & Patronæ, si enim in nuptijs Cananæis ad illius instantiam Christus Dominus non solùm memoratos Neosponsos, sed & omnes convivas præsentes primo miraculo honoravit, & optimo vino consolatus est, quid modò ad illius intercessionem faciet in cœlo? Audi in hanc rem S. Bernhardinum Senensem: *Mater*, inquit, *in nuptijs in Cana Galilææ interpellat, ac si ad eam cura omnium pertineret, & omnium hominum advocatam se sentiens, quæ præ omnibus creaturis cunctarum facta fuerat Virgo Mater, officium advocationis & piæ auxiliatricis assumpsit etiam non rogata.* S. Bernhardin. de Sen. serm. 9. art. 3. cap. 2.

Solet autem hæc benignissima Virgo afflictis in omni statûs conditione libentissimè compati, quia omnium afflictiones & ipsa experta est. B. Ivo Presbyter, & in utroque jure apprimè exclutus in judicijs pauperum & derelictorum causas gratis ob amorem DEI & proximi in se suscepit defendendas, quod modò pauci Juristæ sine minervalis compensatione facere assolent. Verumenimverò hæc Sacratissima Virgo omnium pauperum, afflictorum & desolatorum totius mundi, si velint, & ad ipsam recurrerint, Patrona & Advocata apud DEUM esse discupit, Virginum comprimis, quia & ipsa semper Virgo permansit; Conjugatorum, quia & ipsa conjugij miserias experta est; Viduarum, quia & ipsa vidua extitit Sponso & Filio orbata; pauperum & calamitosorum omnium, quia cum ipsis in hac vita mortali semper coafflicta fuit; proinde rectè cum S. Augustino & Ecclesia oramus: *Sancta MARIA succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles*, &c. Et cum S. Bonaventura: *Assidnè roganda est MARIA, & congratulatio beatitudinis ejus sit semper apud nos, ut compassio miseriæ nostræ sit semper apud eam.* S. Aug. ser. 18. de Sanct. S. Bonav. in Spec. B. Virg. cap. 9.

O ani-

O animæ Christianæ, desolatæ, afflictæ & mille objectæ miseriis, ne cedite malis, annuntio vobis gaudium magnum, DEUM habebitis verè benignum, verè clementem, *ac præstabilem super malitia*, imò & *Pater est misericordiarum & DEUS totius consolationis*, sed nec Mater vobis deest, verè *Mater misericordiæ*, dum enim misericordiam Virgo genuit, meritò Mater misericordiæ, prout illam appellat universa Ecclesia, effecta est: *Et nunquid potest Mulier oblivisci infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen* (ait misericordiarum Mater) *non obliviscar tui, in corde enim meo descripsi te.*

Joel. 2. 13.
2. Cor. 1. 3.
Isa. 49. 15.

CON-

CONSIDERATIO XXIII.

Ex visis tot injurijs & persecutionibus Christo Filio à Judæis allatis, augetur & dolor Dolorosæ Matris.

Cuncti dies ejus doloribus & ærumnis pleni.
Eccl. 2. 23.

1. HAbent hoc in corpore humano membra, ut, si illorum aliquod gravius quid patiatur, mox & cætera ob communionem sanguinis, per totum corpus discurrentis, læsæ parti intimè condoleant. Experientiam, si lubet, capesis in pede spinâ cruentâ saucio, ad quam eruendam, dolorémque levandum mox omnia membra in

corpore humano concurrent. Oculi non sine compassione aut lacrymis plagam inspicient; aures ad remedium applicandum erunt arrectæ; os & lingua vehementem, quem planta ex spina sentit, explicabunt dolorem; nares ob purulentas corrugabunt execrationes; manus solicitæ eò allaborabunt, quomodo cruentam hanc spinam valeant enodare; venter, vorax ille heluo, ob compassionem in socium membrum præ dolore abhorrebit ab esca; pes alter sanus nulli parcet labori, ut vel baculo innixus malo fratris sui ægroti oportunum quærat remedium imò & ipsum cor, reliquarum artuum & arteriarum princeps, priùs quiescere haud poterit, donec pes læsus pristinæ restituatur saluti. Verbo: Omnia membra, licet non habeant eundem actum & operationem, in hoc tamen conspirant, unitísque consentiunt viribus; qua ratione parti malè affectæ queant præstare opem, petitúmque juvamen. Juvat hîc audire Oratorem Aureum: *Si patiatur oculus*, inquit, *omnia dolebunt, omnia cessabunt, non pedes ibunt, non manus operabuntur, non frui jam consuetis cibis ventri lubebit, oculorum licet sit dolor. Quid ventrem oculo mordes? Quid pedes remoraris? Quid manus vincis? Quia innexa natura sunt omnia, modóque ineffabili compatiuntur.*

S. Jo. Chrysost. cit. à Cornel. 1. Cor. 12. 26.

Et hoc est, ad quod alludit Gentium Doctor Paulus, ut orbi ostendat, quantùm sese invicem in charitate non ficta diligere debeant Christiani, hac familiari ad Corinthios utitur similitudine: *Et si quid*, ait, *patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra: Sive gloriatur unum membrum, congaudent omnia membra.* Vide hîc prudens Lector! & considera, quàm mirabilem in uno, eodémque corpore membra omnia habeant sympathiam; ratio est, quia sanguis cum sanguine conspirat, qui per circulationem spatium duarum horarum totum corpus pervadit.

1. Cor. 12. 26.

Et quid dico? Nunquid sanguis Christi sanguis erat MARIÆ? Nunquid jure merito illa dicere poterat: *Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea*? Proinde necessariò sequitur, inter utramque Sanctissimam Personam perfectissimam fuisse sympathiam, & non tam dolorum, quàm & gaudiorum communicationem; & si unum membrum alteri malè affecto adeò condolere assolet, qualem, obsecro, oportuit fuisse cordis dolorem hujus afflictissimæ Matris, cùm dulcissimum Filium, nunc Evangelium prædicantem, omnibúsque benefacientem, nihilosecius tot à Judæis, ingratissimis homuncionibus, injurijs affici & contumelijs obrui conspicata est? Ex quibus omnibus Virgo pru-

Gen. 2. 23.

dens

dentissima facilè conjicere poterat finem Evangelij passiomnem fore Filij sui. Hinc (mea opinione) non incongruè illi pro Symbolo struthionem appinges, clavos ferreos (prout solet) concoquentem cum Lemmate: *Durissima coquit.* Vel si mavis, carduelem, notam aviculam, inter asperos spineti aculeos carduo æquè sentibus horrido adhærentem, & ex eo seminibus vescentem cum epigrapha:

His ego sustentor.

Ita est, ô dolorosissima Virgo! sustentata es pane doloris & tribulationis cum dilectissimo Filio tuo: *Passio Filij mei*, inquis ispa ad S. Birgittam, *sive comedebam, sive laborabam, quasi recens erat in memoria mea*; sciebat enim, ideò illum venisse in mundum, ut per sanguinem ac passionem suam hominem lapsum ab interitu redimeret, hinc omnes contumeliæ, injuriæ, blasphemiæ, ærumnæ & persecutiones, quibus affectus erat Filius, & Matris Cor vehementer torquebant. Et quid multis? Mater erat, & quidem talis ac tanti Filij! Plura de hac veritate in præsenti considerabimus. *Revel. l. 1. c. 77.*

2. Multoties mitissimus Redemptor orbis, cùm in hac vita mortali inter mortales versaretur, de sua acerbissima passione ac morte crucis mentionem facere dignatus est, neque illi gratior musica, quàm loqui & audire de passione fuit; proinde sæpiùs cum amicis suis de hoc argumento sermonem instituit. Nunc inter ambulandum cum Discipulis de hac brevi imminente passione sua locutus est: *Cœpit illis dicere, qui essent ei eventura*, &c. Nunc inter medias delicias in nuptijs Cananæis tristis illius horæ memor esse voluit: *Et dicit ei JESUS: Quid mihi & tibi est mulier? Nondum venit hora mea*: Nunc in monte Taboræo, cùm transfiguratus est, de eadem passione cum Moyse & Elia collocutus est: *Et ecce duo viri loquebantur cum illo, erant autem Moyses & Elias visi in majestate, & dicebant excessum ejus, quem completurus esset in Jerusalem.* Nunc cùm duo filij Zebedæi primatum in regno suo futuro præ cæteris Apostolis avidiùs per matrem suam solicitarent, illis de passione & cruce memoriam refricavit: *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?* Nunc cùm Jerosolymam cum Discipulis ascenderet, rursus illis crucis mortem intimavit; *Et tradent eum gentibus ad illudendum, & flagellandum & crucifigendum.* Nunc cùm de nocte intempesta cum Nicodemo colloqueretur, eandem crucifixionem illi per typum serpentis, in deserto quondam exaltati, insinuavit: *Sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet* *Marc. 10. 32.* *Joan. 2. 4.* *Luc. 9. 30.* *Matt. 20. 22.* *Matt. 20. 19.* *Joan. 3. 14.*

tet Filium hominis. Mitto plura Sacræ Scripturæ testimonia, ex quibus luculenter apparet, quantus amoris zelus in Divinissimo Corde JESU flagrârit pro salute generis humani citò suum sanguinem fundendi, quod ingens desiderium graves illi faciebat omnes horas, quibus passio differebatur, ideò de hoc Divini amoris excessu tam sæpè cum amicis suis peramicè locutus est.

O quoties mitissimus JESUS de hoc argumento cum Sacratissima Matre sua sermonem instituit! & quis illi magis amicus, quàm Ma-
Joan. 15. 15. ter? Si Apostolis *omnia, quæ audivit à Patre, nota fecit*, quid de Matre dicendum? Quæ sanè tantò magis in dies affligebatur, quantò velociùs tempus passionis adventabat, proinde necesse fuit eam sæpiùs solari, quam Christus semel, cùm eam ob futuram passionem solitò
Nebrid. in Fasc. Myr. c. 1. tristiorem observâsset, teste Nebridio, hisce verbis allocutus est: *Non credis Mater, quia ego in Patre, & Pater in me est? Nunquid tu polluta es ad ingressum meum? Aut ad egressum in partu tribulata? Cur ergo mœrore contraheris? Voluntas Patris mei est, ut subeam mortem, imò voluntas etiam mea est. Quod habeo de Patre pati nequit, sola caro, quæ de te est, patietur*, &c. O quàm dulcia hæc vel similia Filij eloquia faucibus mœstissimæ Matris acciderunt, quæ tamen ob animi teneritudinem & immensum amorem, quo erga talem Filium ferebatur, non poterat non flumina lacrymarum profundere. Et quid dubitas anime mi! Mater erat omnium cruciatuum ac dolorum perferendorum præscia, igitur fieri non poterat, quin magno cum sensu de tam cruenta Filij passione ac morte appropinquante doleret, submittebat tamen
lib. 6. Revel. S. Birg. c. 9. omnia DEI nutui ac voluntati, licet, vel ipsâ attestante, *nullam boram sine tribulatione cordis transfixi in terris habuerit.* O anima Christiana! solare hanc afflictissimam Matrem, eique ex animo compatere, digna enim est, ut tu cum illa deplangas dulcissimum JESUM, nunc ob demerita tua expianda ad passionem & mortem crucis anhelantem, & magnis passibus adinstar gigantis properantem.

3. Vis anime mi! ut de hac veritate plura agglomerem argumenta? An non dolorosæ Matri acerba videbatur illa separatio, quâ dilectissimus Filius post beatum obitum S. Josephi ipsi peramanter valedixit, & accepto à S. Joanne baptismate, in eremum secessit, ut corpore ibidem jejunijs macerato, nova bella Orco indiceret, & pro Adami pomo & posterorum gulæ delicijs satisfaceret? Neque sine gravi cruciatu hoc jejunium extitit; Moysi & Eliæ quondam DEUS per miraculum indulsit, ut per 40. dies jejunantes non famem aut sitim sentirent,

tirent, sed Christus, ut erat patiendi cupidissimus, solùm ad meditandum, orandum, ac patiendum vires sustentavit, fame interim crescente, ac sæviente, quæ sine dubio ipsum peremisset, nisi Divinitas ad ampliùs patiendum ei vitam prorogâsset; ubi tandem ter in suggestis tentationibus devicto diabolo, *Angeli accesserunt, & ministrabant ei*, cui tanquam victori humani corporis specie ex aëre assumpta congratulantes cibos deferebant, & ad mensam, in vasta illa eremo paratam, ministrabant. Sed ubi locorum, quæres, Angeli escam parârunt, aut à quo eam receperunt? Respondet S. Bonaventura, dolorosam Virginem acerbi hujus jejunij non fuisse ignaram, eámque pro more suo præparâsse escas, quibus humanitas Christi tam diuturno jejunio attenuata denuo reficeretur. Et nunquid talis ac tam diuturna Christi maceratio cor quoque Matris summè afflixit? Qualis est tua corporis castigatio anime mi? S. Paulus de se dicebat: *Castigo corpus meum, & in servitutem redigo*, &c. Et quomodo tu corpus tuum castigas? Quomodo jejunas delicatule? Qualem tibi vim infers? Si regnum cœlorum vim patitur; qualem tu adhibes?

Matth. 4. 11.

S. Bonav. in vita Chr.

1. Cor. 9. 27.

4. Pergamus ulteriùs. Iniquissima cæde ab impio Herode plectitur innocentissimus Redemptoris nostri Præcursor & Cognatus dolorosæ Matris, ad cujus quondam visitationem & præsentiam in utero materno exultavit infans præ gaudio: Infausta hæc nuntia Consanguinei tam Dilecti deferuntur ad JESUM & Sacratissimam Matrem ejus; hîc novus luctus, novus mœror, qui non cor duntaxat (more humano loquor) pientissimi JESU, sed & pretiosissimæ Matris ejus profundè feriebat, de hoc enim Sacratissimo Præcursore non ignorabat (ut opinor) hæc Sacratissima Mater, quòd de Filio suo JESU vaticinatus sit: *Illum oportet crescere, me autem minui.* Enim verò crevit JESUS in cruce, & S. Joannes minutus est capite. O dolorem dolorosæ Virginis ex nuntio tam infausto & fatali! JESUS in cruce exaltandus? & Consanguineus tam Dilectus jam capite minutus?

Joan. 3. 30.

Alio tempore perfidissimi Judæi *tulerunt lapides, ut jacerent in JESUM.* O quàm triste hoc erat afflictissimæ Matri præludium paulò pòst futuræ necis amantissimi Filij sui! Ille, qui priùs pertransiens benefecit omnibus, qui cæcis visum, surdis auditum, claudis gressum, leprosis munditiem, ægrotis sanitatem, & mortuis vitam restituit, nunc pro tot exhibitis benefactis aliam non spectat mercedem, quàm *tulerunt lapides, ut jacerent in eum*? Vah ingratitudinem abominandam! quam tamen patientissimo animo ferebat mitissimus

Joan. 8. 59.

JESUS; tolerabat & Mater, bona pro malis malevolis reddendo capitibus: *Non murmurabat Virgo*, inquit S. Antoninus, *quòd Filius innocentissimus pateretur: Non blasphemabat Judæos, quòd ab eis, quibus tot fecerat beneficia, tam crudeliter tractaretur: Non vindictam à DEO petebat, quòd illi à terra vivi absorberentur, ut merebantur*; quid ergo fecit? *Voluntati DEI conformans se sciebat beata Virgo, quòd DEI voluntas erat Filium suum pati, & propter hoc in mundum venerat, & Scripturæ, quæ sibi satis notæ erant, hoc prænuntiabant*, &c. En formam hîc habes anima Christiana! quam imiteris, si pro benefactis similem recipis mercedem; commenda rem totam Divinæ Providentiæ, & ipse DEUS *erit merces tua magna nimis.*

S. Antonin. 4. part. tit. 23. c. 41. §. 1.

Gen. 15, 1.

5. Quid commemoro summam Nazarenorum ingratitudinem, qui mitissimum JESUM concivem suum, velut impium in patriam suam extra civitatem suam in altissimum montis culmen duxerunt, ut ex eo in saxa præcipitatum colliderent, & toto corpore conquassarent. Magna sine dubio hæc erat Christo pœna ac injuria, sed quia nondum venerat hora passionis ejus, illéque ex decreto Patris Hierosolymæ crucifigi, non verò in Nazareth præcipitari debebat, ideò *transiens per medium illorum ibat.* Interim anime mi! consideremus Sanctissimam Matrem JESU, tum temporis intervallo (prout nullatenus dubitandum) Nazarethi præsentem, & in ædibus suis commorantem; heu quis dicet, quo mœrore ac dolore pia dolorosæ Matris viscera fuerint perculsa, dum universam civitatem ob insontissimum Filium suum commotam vidit: *Et repleti sunt omnes in Synagoga iræ hæc audientes, & surrexerunt, & ejecerunt illum extra civitatem.* O pientissima Domina! quid tu ad ista, cùm concives tui ipso diabolo erant deteriores, hic enim Filio tuo in pinna templi constituto solummodò dixit: *Mitte te deorsum*, illi verò vi satagebant eum deorsum in saxa præcipitare. O insensati cives! sistite furorem, veniet enim tempus, quo ipse sponte ad Calvarium montem tendet, pro vestra, omniúmque salute Patri in ara crucis in victimam immolandus. Parcite saltem innocentissimæ Matri ejus, & quid illa in vos peccavit? Nullum læsit, nullum offendit, omnibus, quantum poterat, benefecit; ô mœstissima Virgo! per summum illum cordis tui dolorem, quo percepisti Filium tuum nunc esse de monte præcipitandum, rogo te, ne permittas me indignissimum servulum tuum in peccatorum & damnationis ferri præcipitium.

Luc. 4. 30.

Matth. 4. 6.

6. Sed

6. Sed hæc præludia sunt in comparatione sequentium. Agedum Sanctissima Mater! venio tibi durus nuntius. Lata est sententia; Filius tuus non amplius est Filius tuus, sed mortis; lapides effugit, præcipitium evitavit, nunc incidit in scyllam & charibdim, ex qua sine vitæ naufragio non poterit evadere. In quem finem, resuscitato à mortuis Lazaro, cogitur concilium, accusatur mitissimus JESUS, primò quòd mortui corpus effodisset, & hinc esse sacrilegium; secundò magicum hoc esse ac præstigiosum miraculum, proinde illum tanquam præstigiatorem è medio tollendum; alij evidentiâ & miraculi magnitudine convicti, cùm veritatem negare non possent, in hoc politicum & Machiavelicum abiêre consilium præferendam esse religioni publicam regni salutem: *Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum: Et venient Romani, & tollent locum nostrum & gentem.* Joan. 11. 48. Supra quod Divus Augustinus: *Non dicebant*, inquit, *credamus, plùs enim perditi homines cogitabant, quomodo nocerent, ut perderent, quam quomodo sibi consulerent, ne perirent.* S. Aug. hic. Tum demum consultantibus cæteris, nec inventibus, quid in re tanti momenti agendum, Caiphas tanquam Pontifex ultimum suggerit consilium, & definit: *Vos nescitis quidquam, nec cogitatis, quia expedit vobis, ut unus homo moriatur pro populo, & non tota gens pereat.* Sic finita consultatione communi statuerunt decreto & quasi Senatusconsulto Christum in cruce quàm proximè necandum.

O pientissima Domina! quàm durus tibi venio nuntius; ah Filius tuus non ampliùs tuus, sed Filius nunc mortis est, ita concluſum, ita decretum, ut moriatur justus pro injustis, pastor pro ovibus, Dominus pro servis, DEUS & Homo Christus in ligno pro homine indigno: O quàm fatale hoc dolentissimæ Matri erat nuntium: *Non miremini*, ait S. Bernhardus, *fratres, quòd MARIA Martyr in anima fuisse dicitur, miretur, qui non meminerit se audisse Paulum inter maxima gentium crimina memorantem, quòd sine affectione fuissent, longè id fuit à MARIÆ visceribus, longè sit à servulis ejus.* S. Bernh. ser. Sig. Mag.

7. *JESUS ergo jam non in palam ambulabat*, quia omnia, quæ de se statuerant Judæi, tanquam DEUS cognovit, sed ut homo per aliquot dies eorum interim se subduxit furori, ut paulò pòst, hoc est sequenti septimanâ victima Paschalis occumberet. Hæc omnia præsentiebat pientissimum COR MARIÆ. Exhorruit utique tota pretiosissima Virgo, cùm nunc tempus cruentissimæ passionis, de qua omnes Prophetæ vaticinati sunt, adesse conspexit, proinde pallente vultu,

vultu, & ruente ex oculis ingenti lacrymarum imbre ad dulcissimum Filium accessit, eique in Jerusalem ascendenti dixit, prout observat Nebridius: *Paratasum, mi JESU, tecum non modò in Judæam, verùm in acerbissimam mortem ac sepulturam ire: Fiat mihi sicut desiderat anima tua; quòd si bonum in oculis tuis est, sitim, quâ ita æstuas ad redimendum humanum genus, libenter explebo sanguine meo*, &c.

Nebrid. in Fasc. Myrrh. cap. 2.

Recordor hîc illius Solonis quondam Legislatoris Athenienſis, viri aliàs gravissimi, cui cùm nuntius referret: *Filius tuus Filius mortis est*, adeò ex hoc insperato nuntio mente consternatus est, ut projectus in terram ambabus manibus capillos capitis & barbæ sibi evelleret, vestes dilaceraret, & incondito ejulatu aërem repleret, ut intimum ac vehementem CORDIS sui dolorem demonstraret. Non sic pientissima Virgo, non sic, ubi de hoc iniquissimo consilio & impiè latâ mortis in dulcissimum Unigenitum suum sententiâ intellexit; dolebat quidem, & super omnem modum dolebat: *Non credo*, ait Mellifluus, *plenè enarrari, vel meditari posse dolorem Virginis, nisi tantùm fuisse credamus, quantùm unquam dolere potuit de tali filio talis Mater*; sed tamen Caiphæ & iniquissimis Pharisæis non maledicebat, non fulmina aut tonitrua imprecabatur, non vindictam à cœlo in hostes expetebat, non capillos capitis sui sibi eruebat, aut incondito gestu, vel ejulatu aut clamore CORDIS sui afflictissimi indicabat mœrorem, sed totam rem & adversa omnia, quantumvis ardua DEO T. O. M. penitissimè commendabat. O Christiani omnes! adeste & considerate visionem hanc magnam; ecce ardet rubus (Sacratissimum COR dolorosæ Matris) immenso amoris igne in DEUM & Filium, & rubus ille ab igne tribulationis & afflictionis non læditur, non comburitur, non consumitur. O COR quovis adamante fortius, & nec sanguine Filij innocentissimi Agni emolliendum!

Sabellicus lib. 3.

S. Bernh. de Lament. V. M.

CON-

CONSIDERATIO XXIV.

Perpenditur amor & dolor SS. CORDIS JESU & MARIÆ, dum ante passionem unum alteri peramanter valedicit.

Fecit Tobias vale Matri suæ. Tob. 5. 22.

1. UBi cor unum & anima una est, eò difficilior & animorum & corporum separatio est. Plures de hac veritate subministrant figuras ipsæ sacræ Paginæ. Cùm nunc junior Tobias, senioris Tobiæ & Annæ conjugum filius ad periculosam & remotam peregrinationem sese accingeret, ut à Gabelo in Rages civitate Medorum decem argenti talenta reciperet, priùs dilectissimis parentibus suis peramanter valedi-

xit, cujus amantissimi filij absentiam mater Anna irremediabilibus de-
Tob. 5. 23. flevit lacrymis? *Cúmque profecti essent, cœpit mater ejus flere*, &c.

Gen. 22. 3. Sic Isaac unigenitus Abrahami & Saræ filius, cùm ad montem Moria (nunc Calvariæ) cum patre pergeret, ibidem super struem lignorum DEO, supremo vitæ necisque Domino in gratissimum holo-
S Aug. de Temp. serm. 73. To. 10. caustum immolandus, juxta mentem S. Augustini priùs mœstissimæ matri suæ triste & lacrymosum vale dixit: *Sara*, inquit, *unigenitum Isaac in montem Moria ad Sacrificium tendentem, dolens à se dimittit. Nam conscia fuit necis futuræ.*

Ita David Jonathæ fidelissimo amico suo, quem Principem ut cor suum diligebat, cùm nunc ob insanum improbi Saulis Regis furorem exulare cogeretur, supremum vale multis cum lacrymis & animi
1. Reg. 20. 41. suspirijs reddidit: *Et osculantes se alterutrum, flevernnt, David autem amplius.*

Pari ratione Jacob Patriarcha morti vicinus singulis filijs suis ultimum vale insinuavit, cujus optimi parentis abitum & obitum filij omnes, ac præsertim Joseph, Ægyptiorum Pro-Rex amaris lacrymis
Gen. 50. 1. deplanxerunt: *Quod cernens Joseph, ruit super faciem patris, flens, & deosculans eum*, &c.

Nec minori amore S. Paulus chariissimis amicis suis, postquam eis Ecclesiæ curam impensissimè commendâsset, supremum vale annuntiavit: *Magnus autem fletus factus est omnium, & procumbentes super collum Pauli, osculabantur eum, dolentes maximè in verbo; quod dixerat, quoniam amplius faciem ejus non essent visuri, & deducebant eum ad navem.*
Act. 20. 37.

2. Umbras recensui; ad JESUM transeo, mœstissimæ Matri suæ, quam ut cor & animam suam semper dilexerat, cùm nunc ad mortem crucis anhelaret, supremum vale dicentem; de qua luctuo-
S. Bonav. c. 72. Medit. vitæ Chr. sissima valedictione S. Bonaventura commemorat, quòd Filius DEI seorsum cum Sacratissima Matre sua collocutus fuerit: *Seorsum colloquens cum ea, & copiam ei suæ præsentiæ præbens, quam in brevi subtracturus erat ab ea.* Heu! quis utriusque SS. CORDIS amorem & dolorem pro condigno poterit exprimere? Inspice Emblema, ubi hedera viridis expallescentem Ulmum amplectitur, & ab ejus charo amplexu ac casto amore nec quidem per mortem aut casum Ulmi separatur; cui hederæ vel viti rectè pro Lemmate inscribes: *Et arida tecum*, vel potiùs illud Apostoli ad Romanos c. 8. v. 35.

Nec mors separabit.

Talis,

Talis, inquam, hedera & beatissima Virgo, verè Mater amoris & doloris extitit, quæ à dulcissimo Filio nec quidem per passionem & mortem ejus poterat avelli, quia anima ejus magis fuit, ubi amavit, quàm ubi animavit, amavit autem unicè Sacratissimum COR JESU, velut amoris sui centrum dignissimum, ergo magis ibi COR MARIÆ fuit, quàm in se ipsa; audi ipsam hanc pretiosissimam Deiparentem ad S. Birgittam loquentem: *Propterea*, inquit, *audacter dico; quòd dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum*; ô quàm dura igitur videbitur separatio Sacratissimi CORDIS JESU à purissimo CORDE MARIÆ! gloriabatur quidem Apostolus, quòd ab amore amantissimi CORDIS JESU per nullam creaturam aut vim potuerit divelli. *Quis ergo me separabit a charitate Christi? Tribulatio? An angustia? An fames? An nuditas? An periculum? An persecutio? An gladius?* &c. Quantò magis hoc dicere poterat pientissima Deipara: Quis me separabit à suavissimo ac Divinissimo CORDE JESU dilectissimi Filij mei? *Lib. 1. Revel. & Mallon. f. 88.* *Rom. 8. 35.*

Si Israël discessum filij sui Joseph, quem à fera pessima devoratum existimabat, tot amarissimis lacrymis & assiduis suspiriis deploravit: *Scissisque vestibus, indutus est cilicio, lugens filium suum multo tempore.* Si Rachel adeò deplanxit filios suos, ut præ mœroris magnitudine nullum ampliùs admitteret solamen: *Vox in Rama audita est, ploratus & ululatus multus: Rachel plorans filios suos, & noluit consolari, quia non sunt.* Si Vidua in Naim unicum filium suum adeò luxit, ut præ dolore cordis in largissimas lacrymas profunderetur: *Quam cùm vidisset Dominus, misericordiâ motus super eam dixit: Noli flere.* Si mulier illa Sunamitis, dum unicum filium suum amisit, ad pedes Elisæi procidens, præ doloris vehementia vix non animam egit: *Cúmque venisset ad virum DEI in montem, apprehendit pedes ejus, & accessit Giezi, ut amoveret eam, & ait homo DEI: Dimitte illam, anima enim ejus in amaritudine est.* Heu! quantus ac qualis debuit fuisse ille dolor & mœror afflictissimi CORDIS MARIÆ, dum Filium suum unigenitum, super omnes mundi thesauros dilectum, ad victimam, ad lanienam, ad crucem, ad mortem abeuntem vidit? *Virginis dolor*, sunt verba S. Bernhardi, *fuit major plus quam omnes creaturæ portare possunt; quanto enim plus amabat Christum, tanto plus dolebat.* *Gen. 37. 34.* *Matth. 2. 18.* *Luc. 7. 13.* *4. Reg. 4. 27.* *S. Bernh. ser. de Lament. B. V.*

3. Et quid putas anime mi, Filium DEI pro supremo vale ad hanc suam afflictissimam Parentem dixisse? Non quidem hoc exprimunt Evangelistæ; credibile tamen est, sic mitissimum JESUM ad Cor Matris esse locutum: Agedum dilectissima mater, tempus me vocat,

cat, ut revertar ad eum, qui me misit, sed non per aliam viam, quàm
Luc. 24. 26. per viam regiam crucis; sic enim oportet Christum pati, flagellari, conspui, illudi, ad mortem condemnari, ac tandem in crucem agi, & sic intrare in gloriam suam: ita in Concilio Divino ab æterno decretum; ita præsignârunt figuræ; ita Prophetæ omnes prædixerunt: Necesse est impleri omnia, quæ scripta sunt in Lege Moysis & Prophetis & Psalmis de me; & quia alio modo Justitiæ Divinæ per inobedientiam Adæ, aliáque innumera mortalium peccata summè læsæ, satisfieri non potest, nec mundus à perditione redimi, nec ruina An-
Joan. 11. 50. gelorum reparari, nisi per mortem & sanguinem crucis, idcirco *expetit, ut unus moriatur pro populo, & non tota gens pereat.* Pensa, ô sanctissima Mater, quòd ipsámet neci meæ subscripseris, dum in incar-
Luc. 1. 38. natione mea ad Angelum effata es: FIAT; hoc etiam indicat Sacra-
Matth. 1. 21. tissimum Nomen meum JESUS: *Ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* Hæc dicens, & Cor ad Cor loquens JESUS, abitum è Bethania in Jerusalem parare cœpit. Heu! heu! Agnus ad victimam; Vita ad mortem.

O anime mi! quid interim responsi expectas ab afflictissima Dei-
1. Reg. 15. 32. parente? *Siccine separat*, reponit mœstissima Virgo, *ah! siccine separat amara mors!* ô mœror, ô luctus, ô triste vale! ô JE-
2. Reg. 18. 33. SU! ô Fili mi Benoni! *quis mihi tribuat, ut moriar pro te?* O felix Jacob, qui vestem dilecti filij tui Josephi in sanguine hædi solùm intinctam,
Gen. 37. 31. ac laceratam spectâsti: *Tulerunt autem tunicam ejus, & in sanguine hædi, quem occiderant, tinxerunt*; & ego, heu! Mater doloris & amoris humanitatem dilectissimi Filij mei (per dictam Josephi tunicam præfiguratam) cruentis flagellis laceratam, dirissimis spinis sauciatam, clavis ferreis in cruce perforatam, ac tandem post consummatam passionem ipsum Sacratissimum Cor ejus crudeli lanceâ transverberatum siccis spectare potero luminibus? ô dura separatio! ô mœsta divulsio! *Siccine separat amara mors?* Ah saltem permitte optime JESU, amor & unicum Cor meum! si ita decretum est, & aliter fieri non potest, quàm ut immenso Sanguinis tui pretio redimatur orbis, si non pro te, saltem tecum mori. Plures voces recluserant copiosissimæ lacrymæ ex oculis erumpentes, & immensi Virginei Cordis dolores. O quoties nos per peccatum JESUM perdimus, summum illud & infinitum Bonum! & ridemus miseri ad nostrum ipsum interitum? Ah quàm malè timeo, ne multis accidat Christianis, quod ipsa Veritas Christus, nunc ex hoc mundo ad Patrem vadens, in incredulos quondam Judæos
Joan. 8. 21. fulminavit: *Ego vado, & quæretis me, & in peccato vestro moriemini.*

4. De

4. De Thoma Moro, fortissimo illo pro fide Orthodoxa & justitia athletha in Anglia refert Stapletonius, quòd cùm innocens, velut læsæ Majestatis reus ad mortem duceretur, filius unicus, Joannes Morus ad illum accesserit, & in genua provolutus, patríque filiali amore valedicens, multis profusis lacrymis supremam ab eo benedictionem flagitaverit, quem mox subsecuta est Margaritha, dulcissima filia, quæ se ipsâ fortior per medios satellites, populíque turmam ad amantissimum Patrem penetrans, & super ejus collum ruens, arcto amplexu illud aliquamdiu tenuit, nihil aliud ingeminans, quàm hoc unum: *Ah mi Pater!* fortis hic ictus fuit, qui tamen generosum Parentis animum, in voluntatem Divinam penitissimè resignatum, minimè labefactavit, quin fortiter pro fide & justitia truculento carnificis ferro collum præberet. *Stapleton in vita Thom. Mori. c. 19.*

Anima, Christi Sánguine redempta! non Thomam Morum Angliæ Cancellarium, sed ipsum Angelorum Regem, Christum JESUM hîc tibi exhibeo, quomodo amantissimæ Matri suæ ante mortem crucis peramantissimè valedicat. O si vidisses hanc dulcissimam Matrem in ultimos amplexus & oscula ruentem Filij! ô grandis amor, ô charitas planè immensa, *quam nec aquæ multæ potuerunt extinguere, nec flumina obruent illam*; O si penitus potuisses inspicere Sacratissimum Cor JESU ante mortem subire, & Cor Virginis Matris præ amoris ac doloris magnitudine contabescens: *Factum est Cor meum, tanquam cera liquescens.* O flebilis dolor! quid, inquam, tunc Cor tuum pensâsset? An fortasse ipsis saxis ac petris durissimis durius extitisset, quæ in morte Christi scissa sunt? O anime mi! quid agis? nondum doles de peccatis tuis? Vide, & considera, quomodo JESUS tuus modo supra omnem modum mirando diligat te, atque pro te ipsa Vita rapiatur ad mortem; & tu delicatule & mollicelle! illum de novo tradas in mortem crucis? An ignoras, quid tibi Gentium Doctor in utramque inclamet aurem: *Rursum crucifigentes sibimet ipsis Filium DEI & ostentui habentes*? O anima peccatrix, quæ omnium istorum dolorum, quos unquam Sacratissimum Cor JESU perpessum est, causa moralis es, audi mellifluí consilium: *Si flere, inquit, non poteris ex amore & compassione Redemptoris, quomodo saltem propter multitudinem peccatorum tuorum non flebis*? O sancta Mater istud agas, Crucifixi fige plagas, Cordi meo validè. *Cant. 8.7.* *Psal. 21.15.* *Hebr. 6. 6.* *S. Bernh. in Tract. de pass. D. N. J. Chr.*

5. Venit hîc mihi in mentem, quod olim DEUS sanxit, Moysíque præcepit, ut pro leproso mundando duæ columbæ, aut (pro-

ut nostra habet Vulgata) duo passeres offerrentur, de quibus una avis retorto ad pectus collo occidebatur, & DEO in holocaustum pro peccato leprosi immolabatur; altera autem liberè permittebatur avolare, sic tamen, ut prùs in sanguine occisæ victimæ septies intingeretur: *Quo*

Levit. 14. 7. *aspergetur illum, qui mundandus est, septies.*

En perelegantem typum in Christo JESU & MARIA adimpletum! ambæ castissimæ columbæ pro peccatis totius mundi, ut à peccati lepra mundaretur, offeruntur & portantur nunc ad victimam;

Joan. 19. 30. Filius, ut in sanguine suo, ac retorto ad pectus collo (quia *inclinato capite tradidit spiritum*) DEO Patri in acceptissimum amoris holocaustum immolaretur, & Mater, ut septies immaculato illius Sanguine, per septem videlicet Dominici cruoris effusiones aspersa, liberè permitteretur aliò abire. O pientissima Domina! Quis tibi tunc sensus? Quis animus? Quomodo contremuêre omnia viscera tua? Verè tunc pote-

Psal. 39. 13. ras dicere cum Regio Propheta: *Et cor meum dereliquit me.* Certè hæc corporalis separatio à tuo dilectissimo Nato nihil differebat à morte, quia Cor tuum quodammodo erat conglutinatum Sacratissimo Cordi

S. Bernh. serm. de Lament. B. V. JESU: *Non credo*, ait Doctor Mellifluus, *plenè enarrari, vel meditari posse dolorem Virginis, nisi tantum fuisse credatur, quantum unquam dolere potuit de tali Filio talis Mater*, &c.

Audite casum & narratu & auditu dignum. Cùm regnante Michaële

Engelgr. Dom. infra Oct. Nat. Dom. Palæologo Imperatore Constantinopolitano Turcæ in Græcia multas Provincias & Regiones ex negligentia & dissidione Christianorum suo imperio subjicerent, accidit, ut in direptione cujusdam civitatis duæ nobiles sorores adolescentulæ ab eis caperentur, quæ, cùm nunc ab invicem essent separandæ, & diversis Dominis Paganis, tanquam mancipia & nobilis belli præda donandæ, tanto cordis dolore & amore sibi invicem valedixêre, ut ambæ ad mutuum amplexum & suprem. mum osculum unà simul expirârint.

Nunc cogita, si tamen cogitare potes, qualis dolor & amor purissimum Cor MARIÆ repleverit, cùm Filius nunc ad gravissimam & cruentam pergens lanienam, extremum mœstissimæ Matri suæ vale diceret, atque nunc ex præsentia & conspectu ejus rectà abiret in mortem. Hærent hîc omnium linguæ, nec aliud effari possunt, nisi quod

S. Bern. de Lam. Virg. olim Mellifluus Bernhardus: *Dicat, qui potest, cogitet, qui potest, meditetur, si potest, quæ doloris immensitas tunc Virginis animam cruciabat, nisi tantùm fuisse credamus, quantùm dolere de tali Filio potuit talis Mater.*

6. De

6. De S. Romano glorioſiſsimo Martyre Antiochenſi refert Vincentius Belluacenſis, quod tempore Galerij Imperatoris, Aſclepiadi tyranno, cùm Eccleſiam DEI per varias ac cruentas perſecutiones radicitus niteretur extirpare, generoſo ac plùs quàm virili animo reſtiterit, cæterósque Chriſtianos ad fortiter pro Chriſti fide pugnandum adhortatus ſit; in hoc fortiſsimo SS. Martyrum exercitu & Puerulus reperiebatur nomine Barula, vix à Matre ablactatus, quem S. Romanus ad confundendam gentilium ſuperſtitionem coram tyranno & omni populi multitudine interrogabat: *Utrùm meliùs eſſet unum Deum colere, an plures Deos?* Reſpondit audacter Puerulus ſuperiore lumine illuſtratus: *Chriſtus eſt verus DEUS, & Deorum genera multa nec pueri putant.* Hæſit ad hanc Pueruli vocem tyrannus aliquantiſper attonitus, & cùm ulteriùs ab eo ſciſcitaretur, quis hujus vocis auctor eſſet? Reſpondit Barula: *Mihi Mater, & Matri DEUS.* Tunc clamans Aſclepiades tyrannus, Matrem adeſſe jubet, in cujus conſpectu hunc tenellum filiolum comprimis virgis crudeliter cædi, & exinde decollari imperat. Quid ad hanc feralem ſententiam Mater & Filiolus? Uterque animo hilari, & in voluntatem Divinam pleniſsimè reſignato decantat: *Paratum cor meum DEUS: Paratum cor meum.* Proinde Mater nihil cunctata, nec fletibus immorata, ſed ſuſpiciens in cœlum, dulciſsimo Filio ſupremum oſculum imprimit, & ſimul carnifici ad lanienam in manus tradit: *Vale*, inquit, *dulciſſime, & cùm beatus Chriſti regna intraveris, memento matris*, &c. Dixit, Puerulus caput ferro inflexit, & in cœlum abijt. O luctuoſam valedictionem, & mirandam fortitudinem & Filij & Matris!

Vincent. Belluacenſ. in Spec. Hiſt. lib. 13. c. 12. & alij.

Pſal. 56. 8.

Et quid dico? Acerbus ſine dubio, & prorſus ineffabilis fuit ille dolor & amor in Diviniſsimo CORDE JESU & in puriſsimo CORDE MARIÆ, cùm ſibi invicem valedicerent, & nunc ſuaviſsimus JESUS ad vincula, ad flagra, ad crudeliſsimam mortem abriperetur; flevit quidem ex filiali amoris teneritudine tunc amantiſsimus JESUS, ſed Mater ampliùs: *Et oſculantes ſe alterutrum, fleverunt, David autem ampliùs.* Vicit tamen in utroque Corde amor ille ardentiſsimus, quo generis humani in peccatis deperditi quærebant, & affectabant ſalutem, atque ut in omnibus perfectiſsimo modo Patris æterni adimpleretur voluntas, hinc ambo dicebant, ambo ingeminabant: *Si non poteſt tranſire calix iſte, fiat voluntas tua.* Audi in hanc rem Seraphicum Bonaventuram: *Et in hoc*, inquit, *B. Virgo miro modo debet laudari, & amari, quòd adeò compaſſa eſt, ut ſi fieri potuiſſet, omnia tormenta,*

1. Reg. 20. 41.

S. Bonav. in 1. diſt. 48. q. 2.

menta, quæ Filius pertulit, ipsa libentiùs sustinuisset: Et nihilominus placuit ei, quòd Unigenitus ejus pro salute generis humani offerretur. Verè ergo fuit fortis & pia, dulcis pariter & severa; ideò nobis amanda & veneranda post Trinitatem, &c. Huc usque Doctor ille Seraphicus. Et tu prudens Lector! quid ad ista? Et nunquid tu amas & amabis imposterum hanc dolorosissimam Matrem post DEUM T. O. M. super omnia? Mater JESU & tua est, ergo digna est, ut ipsam honores, & diligas: *Sileat*, inquit Mellifluus, *misericordiam tuam Virgo beata, si quis est, qui invocatam te in suis necessitatibus sibi meminerit defuisse.*

S. Bernh. ser. 4. de Assum.

O pientissima Domina, quid restat, nisi ut magno animo ad thronum gratiæ tuæ accedamus, quia non pepercisti Filio tuo Unigenito & pro nobis omnibus eum in mortem tradidisti semper voluntati Patris conjunctissima. Cedat Abraham, ad imperium Numinis filium suum Isaac immolaturus: Ecce plùs hîc quàm Isaac, quem pro salute generis humani genuisti, lactâsti, enutristi, educâsti, ac tandem in victimam placationis in ara crucis obtulisti. O dura separatio! ô triste vale, cùm Dilectum tuum in manus inimicorum dimisisti, in quo salutis ac redemptionis nostræ cooperatrix sicut quondam Incarnationis Divinæ facta es: Ejà Mater fons amoris & doloris compatere & mihi miserello, & *in die mortis meæ, ô Domina, conforta animam meam, deduc me ad portum salutis, & spiritum meum redde factori suo*, &c.

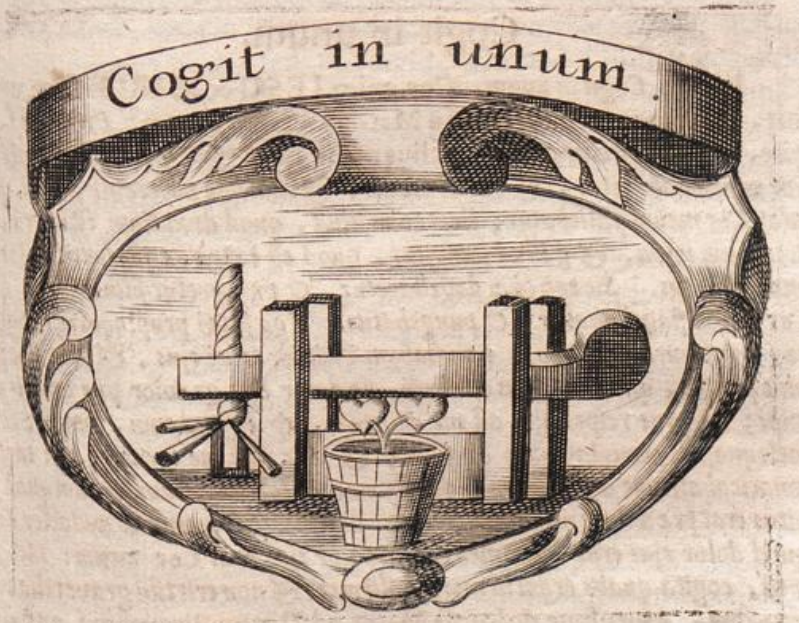
S. Bonav. in Psalm. Virg.

CON-

CONSIDERATIO XXV.

Mater Dolorosa cum Christo in horto orante orabat, cum agonizante agonizabat.

Anxiatus est in me Spiritus meus, in me turbatum est Cor meum. Psal. 142. 4.

1. ISaias Prophetarum Princeps adeò planè & clarè de Christi passione scripsit, ut non Propheram, sed Evangelistam agere videatur; inter alia etiam de hoc mitissimo Redemptore nostro vaticinatus est: *Torcular calcavi solus, & de gentibus non est vir mecum.* Per quod torcular juxta communissimam rectè cruenta ejus passio designata est, ita Cornelius hîc: *Passio fuit torcular Christi, quo ejus Sanguis expressus fuit.* Sed & dolo- *Vide Isa. 53.* *Isa. 63. 3.*

rosissimæ Matri passio Dominica torcular extitit, dum purissimum Cor illius ita torsit, ita pressit, ut in abundantissimas, imò sanguineas stillârit lacrymas: *O dirum torcular*, exclamat Mallonius, *quod externa Filij membra, internum Matris Cor ita comprimit, ut inde sanguinem, hinc lacrymas inde mortem, hinc mortis agones extorqueat.* Finge pro Symbolo torcular, in quo Sacratissimum Cor JESU & MARIÆ torquentur, cum epigrapha inscripta;

Mallon. de S. Sind. c. 7. fol. 99.

Cogit in unum.

Ita est: *Cogit in unum*, Cor enim JESU & MARIÆ Cor unum fuit, audiamus verba dolorosæ Matris ad S. Birgittam: *Propterea*, inquit, *cùm nasceretur ex me* (Filius meus) *sensi ego, quòd quasi dimidium Cor meum nasceretur, & exiret ex me; & cùm ipse pateretur, sensi, quòd quasi Cor meum patiebatur; licet enim illud, quod dimidium est extra, & dimidium intra, & si illud pungitur, quod est extra, æquè sentit dolorem, quod est intus. Sic ego cùm flagellaretur, & pungeretur filius meus, quasi Cor meum flagellabatur, & pungebatur. Ego fui ei propinquior in passione, nec separabar ab eo. Ego stabam vicinior cruci ejus, & sicut hoc gravius pungit, quod vicinius est cordi, sic dolor ejus gravior præ cæteris erat mihi; cùmque respexisset ad me de cruce, & ego ad eum, tunc de oculis meis quasi de venis lacrymæ exibant; & cùm ipse me cerneret, in tantum amaricabatur de dolore meo, quòd omnis dolor vulnerum suorum quasi sopitus erat præ dolore meo, quem in me videbat. Propterea audacter dico, quòd dolor ejus erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum: Ideo filia mea, cogita qualis eram in morte Filij mei, & non erit tibi grave relinquere mundum.* Hucusque dolorosa Mater ad Divam Birgittam; ex quibus verbis satis luculenter apparet, sub eodem cruento passionis torculari & pientissimum Cor Virginis cum Corde Filij fuisse compressum.

Lib. 1. Revel. S. Birgitt.

Audiamus rursùs verba Prophetæ in persona Christi loquentis: *Torcular calcavi solus, & de gentibus non est vir mecum.* Supra quod pereleganter Richardus de S. Victore: *Verum*, inquit, *est Domine, quòd non est vir tecum, sed mulier una est tecum, quæ omnia vulnera, quæ tu suscepisti in corpore, suscepit in Corde; & sicut lancea militis perforavit latus tuum, ita gladius doloris ejus animam pertransivit*, & eo majori ac vehementiori cum dolore, quia dilectissimo Filio super omnia unicè dilecto in passione ferè ubique locorum, quoad fieri potuit, præsens adstitit; ita Didacus Stella: *Ostenditur*, inquit, *magnum fuisse ejus*

Isa. 63. 3. Rich. de S. Vict. l. 1. de Laud. Virg. c. 5.

Didac. Stella in Lucam.

ejus dolorem ex præsentia Christi patientis; objectum enim præsens fortiùs movet potentiam, quàm absens.

2. His præmissis, & consideratis considerandis, quæritur, an dolorosissima Virgo & Mater etiam in monte Olivario cum Christo orante & agonizante præsens fuerit? Observa hîc prudens Lector; venit Christus in villam *Gethsemani*, ubi cruentum initium dedit passioni; Gethsemani autem, prout eleganter advertit Alphonsus Salmeron, secundùm primam Syllabam Geth significat in Hebraico *Torcular*, & Scemen *oleum*, quia in illo loco ob olivarum copiam torcular erat collocatum non uvarum, sed olivarum, ad quod Christus discipulos suos sedere jussit: *Sedete hîc.* Vidit ergo Isaias Prophera in spiritu hîc Christum præsentem præ filiis quidem hominum formâ speciosum, sed mox à sudore sanguineo vestimentis sordidis ac recenti cruore aspersis, amictum, proinde eum interrogavit: *Quare rubrum est indumentum tuum, sicut calcantium in torculari?* Et respondit: *Torcular calcavi solus*, &c. Hoc est: Non in cruce duntaxat, sed & in monte Olivario, ad quod primariò hîc videtur allusisse Isaias, Christus enim in cruce omnibus erat privatus vestibus, hîc autem eam Vates Divinus sanguinolentis indutum vestibus conspicatus est: *Quare rubrum est indumentum tuum, & vestimenta tua sicut calcantium in torculari?* Quæritur ergo hîc, an etiam in illo olivarum horto afflictissima Mater præsens, vel saltem non longè ab eo distans fuerit?

Matt. 26. 36. *Salmer. To. 10. tr. 10. fol. 100.* *Matt. 26 36.* *Isa. 63. 2.*

Respondet Hieremias Drexelius, Sacratissimam Deiparam eo temporum intervallo, quo Christus in horto ad Patrem oravit, sanguinémque sudavit, in suo cubiculo domi orâsse, & Patri Filium ad lacrymosum illud obsequium in cruce altero die consummandum obtulisse. Ita communiter & alij sentiunt, asserentes Virginem tunc in spiritu omnia vidisse, quæ in monte Oliveti cum Filio accidêre; si enim quondam DEUS Abrahamo amico & servo suo fideli secretum suum celare non potuit: *Dixítque Dominus: Num celare potero Abraham, quæ gesturus sum?* Quantò minùs hunc sanguineum agonem dulcissimæ Matri suæ poterat abscondere? *Enimverò satis credibile est*, inquit Josephus Mansi, *Deiparam eodem tempore certiorem factam fuisse de agonia & sudore sanguineo, qui in horto guttatim decurrit in terram.*

Hier. Drex. de Christo mor. p. 2. c. 12. *Gen. 18. 17.* *Mansi in Bibl. To. 3. tr. 66 disc. 2.*

Juvat hîc quoque audire R. P. Justinum Miechovienſem: *Tametsi*, inquit, *illa, cum Filio compassionem suam auspicabatur, in horto non erat, semper tamen animo & cogitatione ei cohærebat, extremásque illius Divini Cordis angustias oculis fidei contuebatur. Si Filius mortis metu con-*

Justin. Miechovienſ. To. 2 disc. 333.

sternebatur, illius ipsa morte perterrebatur; Filio orante, illam quoque orationi institisse, & unà cum Filio dixisse: Pater si possibile est, transeat iste calix à Filio meo; Filio voluntatem suam in voluntatem Patris resignante, & ipsa suam resignabat. Dicens: Fiat voluntas tua. Illo in genua se sua abjiciente, imò in terram procidente, prosternebat & se ipsa. Illo sanguineum sudorem emittente, lacrymas illa sanguineas emittebat. Illo in agone deficiente, & ipsa deficiebat. Cùm ille ab Angelo confortabatur, confortabatur & ipsa; &c.

3. Alij Doctores existimant & non improbabiliter, eandem Sacratissimam Deiparam etiam in ipso monte Olivario huic primæ sanguinolentæ videmiæ fuisse præsentem; ita S. Bonaventura hanc afflictissimam Virginem sub acerbissimæ passionis exordio cum Filio patiente versantem alloquitur: *Revertere Domina ad locum pristinum, ne cum percussione Pastoris te etiam amittamus, ut non unà horâ utriusque privemur regimine.* Cui adjungo recentiorem Leopoldum Mancinum è Societate JESU, qui hac quæstione benè ponderatâ, in hanc declinat sententiam, B. Virginem in illo cruento Filij sui agone in horto non animo tantùm, sed & corpore fuisse præsentem; in confirmationem hujus oportet propria Auctoris verba in apricum proferre. *Evaserat*, inquit, *illa in montem Calvariæ, cur non peræquè in montem Oliveti? Stabat juxta crucem, cur non etiam juxta hortum? Videbat Filium, & audiebat affigi cruci; cur eundem non vidisset & capi, ligari, ac duci? Accurrerit ergo Virgo Mater, quæ etiam nuntio silente, qui omnes hortenses cruciatus retulerat, sui sanguinis, adhuc de terra clamantis, in Filio patiente poterat voces audire. Ibi, ibi vidit tunc illa cœlestem Adamum innocens Eva, è paradiso non deliciarum, sed dolorum expulsum. Et quis, oro, dubitet, eam sanguinis de terra clamorem tunc secutam, ubique cruentas notas ore venerabundo fuisse deosculatam, adoràsséque in illis Sacramentum Divinitatis?* &c.

S. Bonav. Stim. Div. amor. p. 1. c. 3.

Mancin. de Pass. D N. J. C. lib 5. dissert. 1. punct. 1.

Ex his circumstantijs maturiore intellectu consideratis, collige pie Lector, pro te sensum moralem. Si JESUS & MARIA in tam acerbis doloribus & angustijs; cur tu vivere vis in delicijs & sæculi voluptatibus? Si illi affecti innumeris contumelijs, cur tu inhias honoribus, & mundi vanitatibus? Si ipsi eò intensiùs orant, quò majores sunt animi luctantis angustiæ; cur tu tam tepidè, tam negligenter ad DEUM preces fundis? An ignoras, eum à DEO maledictum, qui opus DEI facit fraudulenter & negligenter? Si illi quæcunque asperrima Divinæ resignant voluntati: *Non mea voluntas, sed tua fiat*, quomodò

Jerem. 48. 10.

modo tu in rebus adversis te geris? An omnia Divinæ cōmittis ordinationi? Reflecte in te mentem, hîc enim rei totius cardo volvitur, ut in omnibus studeas DEI voluntatem perficere. O Mater amoris & doloris! hanc, quæso, gratiam à Filio tuo nobis exora. Sed pergamus ulteriùs.

4. Elephantibus olim, prout sacer habet Machabæorum liber, *ostenderunt sanguinem uvæ & mori ad acuendos eos in prælium.* Supra quod pereleganter Richardus de S. Laurentio: *Elephas*, inquit, *viso sanguine non timet mori, sed magis acuitur in prælium: Sic B. Virgo viso sanguine Filij sui effuso in cruce, mori cum ipso non timuit, sed magis optavit, & si animam pro ipso non posuit, exposuit tamen, & quod potuit, fecit.* Addit hîc devotissimus Quaresmius; pretiosissimam Virginem etiam ex viso sanguine Filij in horto effuso, tanquam generosam elephantem animatam, eò fortiùs ad cruentum passionis prælium cucurrisse, & ex virtute hujus Divini Sanguinis cum Filio patiente fortiter usque ad finem perseverâsse, millies tunc animo ingeminans? *Quis me separabit à Charitate JESU?*

1. Mach. 6. 34.
Rich. à S. Laur. lib. 10. de Laud B.V.
Quaresm. To. 5. c. 1. sect. 12.

Considerabat nimirum hæc Sacratissima Virgo dilectissimum Filium suum verum illum esse amoris Pelicanum, cujus sanguine & livore sanandus esset mundus: *Effusus est sanguis Medici*, ait D. Augustinus, & *factum est medicamentum phrenetici.* Neque ignorabat ipsum esse verum illum Cypri botrum, olim inter ubera commorantem, sed nunc ut maturum sponte sua, & non impiorum manibus pressum, aut calcibus contritum, rubentem, unde Lemma: *A se ipso liquorem.* Sciebat insuper, illum esse præsignatum per illam electam myrrhæ arborem, quæ sponte, & neque incisa per poros suos primam ubertim distillaret myrrham. O pientissima Domina! cui te comparabo? Rosa tunc eras, roscida effusione lacrymarum dulcis quidem & amabilis, sed & languida & non sine spina. Oliva eras non ampliùs speciosa in campis, sed amara nimis, *quia amaritudine valde replevit te omnipotens.* Luna eras non pulchra, sed pallida, vel ex vultu tuo & lacrymis præsagiens ingentem, ac nimis cruentam tempestatem: *Et tempestas in circuitu tuo valida.* Et tu interim anima mea ex omni parte infirma quid agis? Cur non ad hoc salutare properas lavacrum, ut à tuis saneris infirmitatibus? Noli, ah noli conqueri cum illo Paralytico: *Hominem non habeo, ut, cum turbata fuerit aqua, mittat te in piscinam.* Ecce hîc hominem habes JESUM, & Sacratissimam Matrem ejus dolorosam, hunc, ut te à peccatorum sordibus in hac saluberrima san-

D. Aug. in Joan tr. 15.
Cant. 1. 13.
Cant. 5. 1.
Eccli. 39. 17.
Eccli. 24. 19.
Ruth. 1. 20.
Psal. 49. 3.
Joan. 5. 7.

guinei sudoris sui piscina abluat, illam, ut pro te JESUM fideliter
Act. 8. 36. exoret, atque misericordiam impetret. Quid ergo prohibet baptizari
in hoc Jordanis flumine? Et nunquid copiosa apud eum est redemptio?
Cassiodor. in Psal. 129. Audi Cassiodorum: *Pretiosus*, inquit, *ille sanguis fuit tanta virtute ditissimus, ut velut quoddam diluvium salutare orbem terrarum à suis sordibus expurgaret.* Neque vindictam, sed misericordiam clamat ille sanguis: longè mitiùs, quàm sanguis Abelis loquens: *Accessistis ad sanguinem, melius loquentem, quam Abel*, quia etiam pro transgressoribus
Hebr. 12. 24. fusus pro eorum salute oravit, ut eo notarentur, atque ultricem DEI
Exod. 12. 13. manum effugerent; hinc dictum fuit: *Erit autem sanguis vobis in signum: Videbo sanguinem, & transibo vos: Nec erit in vobis plaga disperdens, quando percussero terram Ægypti.*

5. Cæterùm miror, quoties mecum vivaciori perpendo intellectu illa Christi in horto Gethsemano agonizantis verba, ad Patrem
Matt. 26. 34. dicentis, & ingeminantis: *Pater mi, si possibile est, transeat à me calix iste.* Et cur, obsecro, dicis ô mi Domine: *Transeat*? Imò potiùs: *Veniat*? Et nunquid hunc passionis calicem, licet amarissimum jamjam à primo conceptionis tuæ momento avidissimè & ardenti desiderâsti
Psal. 39. 8. amore? *Tunc dixi: Ecce venio; in capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam*? Cur ergo nunc illum reformidas, atque recusas: *Transeat à me*? En mi Salvator, homo ille Jerichuntinus expe-
Luc. 10. 30. Luc. 15. 4. ctat Samarit[illegible]n; ovis perdita suum Pastorem; prodigus Patrem;
Luc. 15. 18. ægrotus me[illegible]im; Patres in limbo Redemptorem, & totus mundus
Is. 64. 1. in maligno positus suum Salvatorem; & tu dicis: *Transeat à me calix iste?* Ad quid ergo venisti in mundum?

Suspende judicium prudens Lector, quare Christus dixit: *Transeat à me calix iste*, ideo factum est, ut naturam suam demonstraret humanam, secundùm quam pati necesse erat, humanæ enim naturæ proprium est timere mortem, & quidem mortem tam acerbam, ac
S. Bernhardin. To. 1. S. 55. art. 1. c. 2. longè crudelissimam, qualis erat crucis. Ita S. Bernhardinus: *Ut homo*, inquit, *dicebat nolle bibere, sed prout ratio superiori obediebat veritati, prompto animo esuriebat, propterea subdit: Veruntamen non sicut ego volo, sed sicut tu vis.* Aliam rationem assignat Cornelius, quia videbat Christus multos suæ passioni futuros esse ingratos, mansuros in peccatis, atque sic æternùm damnandos, & hic, inquit, erat illi dolor maximus, quem hîc calicem vocavit: *Transeat à me calix iste.* Alij alias adstruunt rationes, inter quas ad nostrum propositum summoperè mihi placet illa, quam assignat Reverendissimus Episcopus Hebro-

Hebronensis Fridericus Fornerus, quòd afflictissimæ Matris compassio & condolentia Christum super omnia in illo Olivario horto afflixerit, amabat enim eam citra DEUM supra omnes creaturas, quæ vel sunt in cœlo, vel in terra, ideo ex ejus condolentia ineffabilem quoque concipiebat dolorem, hinc petijt à Patre: *Transeat à me calix iste.* Quam opinionem pulcherrimè confirmat Doctor Seraphicus: *Rediens*, inquit, *Christus ad orationem secundò & tertiò eundem sermonem oravit, & addidit: Pater si sic decrevisti, ut penitus crucis patibulum subeam, fiat voluntas tua. Sed recommendo tibi dilectissimam Matrem meam, &c. Serva eam amodò.* O luctuosus calix! qui sanguinem ex omnibus Christi membris, & amarissimas lacrymas ex oculis dolorosæ Matris expressisti; & quemadmodum abundantes aquæ, quibus in rivo ad tempus interdictus erat exitus, ablato, ac recluso repagulo, sine mora ingenti impetu in subjacentem erumpunt planitiem, eámque copiosissimè irrigant: Sic Divinissimus Sanguis, qui interim ad mœstissimum COR JESU confluebat, ut illi, prout in gravi mœrore & agone fieri assolet, suppetias ferret, audita Patris voluntate, & Angeli confortatione adjecta, vehementissimo impetu ex patefactis omnibus poris erupit: *Et factus est sudor ejus, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.* O Domine JESU! ô Mater amoris & doloris! etiam unicam stillam pro anima mea miserrima; atque tunc præsertim, quando in supremo illo agone cum tota æternitate erit decertatura: *Veniat sanguis tuus super me.*

Frid. Forn. in Paradis. Malor. Pun. Conc. 81.

S. Bonav. in vita Chr. cap. 75.

Luc. 22. 44.

Matt. 27. 25.

6. De Elia recensent Sacræ Litteræ, quòd furorem impiæ Jezabelis declinans ad desertum fugerit, ubi sedens subter unam Juniperum, & præ mœrore animi ferè contabescens ab Angelo mirè confortatus est: *Et ecce Angelus Domini tetigit eum, & dixit illi: Surge & comede, grandis enim tibi restat via.*

3. Reg. 19. 4.

O pientissima Mater! ad quid ista enarro? Typus iste in tuo Filio expletus est, cùm enim à facie impiæ Synagogæ, quæ per Jezabelem adumbrata fuit, ad clivum Olivarum contenderet, ut ibidem pro more suo de nocte orationi instaret, priusquam morti traderetur, ab Angelo confortatus est: *Apparuit autem illi Angelus de cœlo, confortans eum.* Sed quid dixit ille Angelus? Credo, quod per priorem ad aures Eliæ intimatum fuit: *Surge, & comede, grandis enim tibi restat via.*

Luc. 22. 43.

O mœstissima Domina! venio ad te durus nuntius: amantissimo Filio tuo & tibi adhuc grandis restat via: *Surge & comede.* Enimverò comedit prior Filius tuus non panem subcinericium, sed Evchari-

sticum,

cum, ex quo confortatus hanc grandem luctam ingressus est. Comedisti & tu ô Domina (ita censent cum Metaphraste gravissimi Doctores Albertus M. Salazar, Suarez, Canisius, Christophorus de Castro & alij, asserentes, hanc Sacratissimam Deiparam omnium primam in ultima cœna in conclavi separato, jubente Christo, per S. Petrum hoc Divinissimo Epulo esse refectam, & prout observat Paulus Barry, *adversus extremum mœrorem, in Servatoris sibi unicè chari captivitate cruciatibus ac morte paulò post oriturum*) ô Domina! quia ergo hoc Evcharistico pane, cor hominis confirmante, confortata es, para te ad luctam heu nimis luctuosam & cruentam, *grandis enim tibi*, & Filio tuo adhuc *restat via*. A monte Oliveti ad torrentem Cedron, de quo Filius tuus in via biber. A torrente ad Annæ palatium, ubi Dilectus gravissimâ alapâ percutietur. A palatio Annæ ad Caipham, ubi à Petro negabitur. A Caipha ad Concilium Senedricum, in quo reus mortis declarabitur. A Concilio hoc iniquissimo ad Romanum Præsidem, ubi à falsis testibus accusabitur. A Pilato ad Herodem, ubi dementis instar albâ veste illudetur. Ab Herode rursus ad prætorium Pilati, ubi Barrabæ parricidæ postponetur, flagellabitur, spinis coronabitur, & ad mortem crucis condemnabitur. Tandem ab hoc prætorio ad montem Golgothæum, ubi Agnus ille Divinus & Paschalis non tantùm pro peccatis suæ gentis, sed etiam pro universorum salute in ara crucis, te ô dolorosissima Mater! præsente & vidente, immolabitur. O Domina! *quàm grandis adhuc tibi restat via*? O pulcherrima mulierum! ô tristissima Noëmi! quàm lacrymabile nimis hoc erit universo orbi spectaculum DEUM videre & hominem ac Sacratissimam Matrem ejus in tanto supplicio! ô pientissima! in æternum sis benedicta, quæ ut miseriam ac orbitatem nostram resarcires, te unico Cordis tui privâsti solatio, Filiúmque tradidisti in mortem, ut per eum vitam consequeremur æternam: *Benedicta tu Filia à Domino.*

Vide R. P. Paul. Barry S. J. in Anno Mariano apud me fol. 68.

CON-

CONSIDERATIO XXVI.

B. Virgo intelligit Filium JESUM à Juda in mortem esse venditum, & perfido osculo inimicis traditum.

JESUS autem dixit illi: Juda osculo Filium hominis tradis? Luc. 22. 48.

1. QUalis est amicitia crocodili, talis est amicitia mundi. De crocodilo recensent, quòd sit amphibius, rapax, durus, dolosus & occultus viatorum latro, qui in littore septemgemini Nili latitans in publicum nunquam prodire assolet, nisi in exitium hominis, quem si devoravit, in largas prorumpit lacrymas, quasi adhuc illius neci & calamitati intimo ex corde condoleret; proinde meritò à DEO inter im-

Levit.11.29. munda animalia connumeratus est: *Hæc quoque inter immunda reputabuntur: Crocodilus*, &c. Cui rectè pro Lemmate affiges:

Plorat, & devorat.

En typum fallacis mundi & impij Judæ proditoris, qui vir duplex corde sub larva adulantis crocodili ad Christum JEsum, optimum Magistrum suũ in horto accedens, eum fallaci osculo sub specie sumæ amicitiæ
Luc. 22. 48. in manus tradidit peccatorum: *JESUS autem dixit illi: Juda osculo Filium hominis tradis?* O plene omni dolo & omni fallaciâ, fili diaboli,
Act. 13. 10. inimice omnis justitiæ, quid peccavit in te DEUS tuus? Et tu Domine JESU, quomodo obsecro, hoc perfidissimum os & immanis hujus crocodili fallacias tanta cum mansuetudine potuisti sustinere? *Accedentem*, ait S. Anselmus, *ad osculum sanctissimi oris tui cruentam bestiam*
S. Ansel. Dial. de pass. c. 7. *aversatus non es*, &c. O amoris prodigium! amicum vocas, & in mortem traderis? *Amice ad quid venisti?* Quasi diceres: Novi truculentum impostorem, sub pelle ovina lupum tegentem: Talis erat Joab,
2. Reg. 20. 9. Amasam belli ducem per amicè amplectentem, & salutantem: *Salve mi frater*, & interim crudelis pugio ejus transadegit viscera. Talis
Judic. 3. 19. amicus erat Aod Regi Eglon: *Verbum secretum habeo ad te ô Rex! ... Et tulit sicam de dextero femore suo, infixitque eam in ventre ejus tam valide ut capulus sequeretur ferrum in vulnere?* Talis erat Brutus Julio Cæ-
Sueton. de Jul. Cæs. sari in conspiratione Romæ à Senatoribus contra eundem Cæsarem subornata: *Et tu fili mi Brute?* O Juda nunquid simili osculo Filium hominis tradis in mortem? Quid feci tibi, aut in quo molestus fui tibi? Responde mihi? Si vis necem meam; longè ardentiùs illam subire desidero, quàm tu conaris eam mihi tam subdolè procurare? Revertere igitur ô miser! revertere; en paratum cor meum ad ignoscendum, &c. Juvat hîc audire Reverendissimum Fridericum Fornerum Episcopum Hebronensem & Suffraganeum Bambergensem, qui inter alias rationes, quas Sacratissimum COR JESU ad cor Judæ loquebatur, etiam
Frid. Forner. in Paradis. Malorum Punicorum Conc. 83. hanc introducit: *Si te nec mei, nec tui te miseret, cur saltem afflictissimæ Matris meæ non misereris? Matris, inquam meæ, quam morte mea viduam supra modum omnem desolatam relinques? Ah recordare, quàm suaviter illa tibi serviverit, cùm fatigatus ex itineribus unà mecum domum illius ingredereris? Nonne ut famula & ancilla mei causâ tibi ministravit? Nonne ad vitæ sustentationem necessaria tibi unà mecum sollicitè procuravit, & paravit? Nonne quæcunque ob rei familiaris angustias tibi exhibere pote-*

poterat, reculas promptissimè suppeditavit? Et tu ô Juda osculo Filium hominis tradis? Amice ad quid venisti?

2. Et quid interim pientissima Virgo, quæ domi in Bethania, vel non longè à monte Olivario distans præ expectatione futurorum penè tabescebat? Ubi intellexit, dulcissimum Filium suum à pessimo Juda in mortem esse venditum, atque in manus peccatorum contraditum, obmutuit ad hoc ferale nuntium mœstissima Mater, nec ultra in ea erat spiritus; ubi autem resumptis nonnihil viribus se collegit, in hæc vel similia verba & lamenta Sacratissimum COR ejus, Nebridio attestante, solutum est: *O Juda nefandi sceleris auctor, quid fecit tibi filius meus, Magister tuus? Nonne ipse te elegit Apostolum suum? Quomodo conversa es in amaritudinem vitis ab ipso DEO electa & probata? Quomodo ad tantam ingratitudinem devenire potuisti? Hæccine est gratia, quam reddis Benefactori tuo? Hæc fidelitas, quam debes Domino tuo? Hæc reverentia, quam exhibes Magistro tuo? Hiccine denique est amor tuus, quem præstas parenti tuo? Si tantùm valuit apud te argenti amor, ut eum venderes Judæis, cur non id indicâsti mihi, circumissem mendicans mare & aridam, & mendicatos non modò triginta argenteos, sed trecentos aureos in manu tua appendissem, ut mihi meum Filium reliquisses! O unice mi Nate, desiderate votorum meorum, quid jam agetur tecum? cur te dimisi unquam?* &c. O tristis nox, non computanda in cæteris noctibus anni, quia Filium unicum ac summè dilectum Matri omnium sanctissimæ & afflictissimæ rapuisti; heu quàm altos & acerbos gemitus Mater illa amoris & doloris illâ nocte edidit: *O JESU! Fili mi JESU! quis mihi tribuat, ut ego patiar & moriar pro te!* O anima Christiana! hanc, quæso, noctem cogites, si ob graves curas, persecutiones, dolores, ægritudinem, labores, &c. subinde dormire non poteris; cogita, inquam, patientissimum JESUM & Sacratissimam Matrem ejus compatientem, atque ex animo compatere illis: *Et nihil adeò grave erit*, ait S. Gregorius, *quod non æquanimiter toleres, si Christi passionem ad memoriam revoces.* Aquas illas amarulentas de Mara, cùm populus à servitute Ægyptiaca liberatus ad terram promissionis proficisceretur, lignum à Moyse immissum dulces & potabiles reddidit: *At ille clamavit ad Dominum, qui ostendit illi lignum, quod cùm misisset in aquas, in dulcedinem versæ sunt.* Si tribulationes hujus temporis, injuriæ, dolores, cruciatus & tormenta tibi nimis videntur amara, anima Christiana, mitte lignum crucis & gladium dolorosæ Matris

Nebrid. in Fasc. Myrr. cap. 4.

S. Gregor. M. in Epist.

Exod. 15. 23. S. Antonin. p. 4. T. 3. c. 7.

in has aquas, & indulcorabuntur: *Ligno crucis missо*, ait S. Antoninus, *id est, meditatione habitâ de passione, efficiuntur dulces.*

3. David Rex in Israël, cùm ob cruentam Absolonis persecutionem, relicta urbe ad montem Olivarium in fugam sese converteret, præ omnibus alijs Senatoribus, qui ad hunc rebellem filium suum defecerant, quàm maximè de Achitophele doluit, & ingemuit, erat enim hic Achitophel intimus, familiarissimus & primarius Davidis Consiliarius, qui, quia rebellium antesignanus factus est, optima quæque poterat hosti suggerere consilia, &c. Audiamus ipsum Vatem Regium Psallentem: *Quoniam si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique; & si is, qui oderat me, super me magna locutus fuisset; abscondissem me forsitan ab eo: Tu verò homo unanimis, Dux meus, & notus meus, qui simul mecum dulces capiebas cibos*, &c. Observa hîc prudens Lector, quòd Rex absentem alloquatur Achitophelem: *Tu verò homo unanimis*, &c. Per quem proditorem (Angelomo, Ruperto, Cornelio & alijs attestantibus) rectè Judas Domini proditor adumbratus fuit, quia uterque Dominum suum prodidit, & in fine laqueo se suspendit. Ad te me converto ô Domina mundi!

Psal. 54. 13.

Nunquid & tu cum Davide contra impijssimum proditorem Judam has movere poteras querelas: *Si inimicus meus maledixisset mihi?* Si Pharisæus infensus, si scriba inimicus, si homo gentilis, si barbarus, aut alius extraneus tam vili pretio vendidisset, atque tradidisset dilectissimum Natum meum, DEUM & Hominem in mortem, *sustinuissem utique*; *Tu vero*, (ô Juda) *homo unanimis, qui simul mecum dulces capiebas cibos* (maximè verò Evchariстiæ) amoris signo Filium meum tradis in mortem? Oblatione mellis aspidum propinas venenum? Et sub pallio charitatis veræ & non fictæ innocuum fundis sanguinem? Et nunquid in socium & Apostolorum Senatum te elegit Filius meus? Nunquid pedes sordidos etiam lacrymis suis tibi in cæna abluit? Nunquid omnia peccata tua tibi misericorditer condonavit, & insuper potestatem dedit super omnia dœmonia, & ut languidos curares ab infirmitatibus? Et quod omne meritum excedit, te hæredem hæreditatis cœlestis adscribere voluit? Et quid, quæso, ultrà tibi potuit facere, & non fecit? Ah *amice ad quid venisti*, ut Filium perdas & Matrem? O scorpio, qui quidem blandè amplexaris, sed simul etiam toxicum evomis! ô vipera, quæ occultè mordens vulneri venenum instillas, & interficis! ô scarabæe, qui in horto Gethsemani ex odoriferis virtutum floribus Floridi Nazaræi non dulce mel, sed amarissimum fel ad

propriam

propriam & animæ & corporis perniciem suxisti. Hæc vel similia ad tam triste nuntium dolentissima Virgo in conclavi Bethanico poterat secum rationari, & digerere; interim, quia amor otiosus non est, vel si otiosus est, amor non est, sine mora etiam de nocte intempesta itineri sese accingit, & Hierosolymam, ut dilectum sanguinum Sponsum suum inquireret, cum nonnullis amicorum contendit. Nebridius hîc eam ita loquentem introducit: *Si tam propitius mihi DEUS erit, ut videam ipsum, nemo me abstrahet ab ipso: nullus Judæus tam robustus erit, nullus barbarus tam sævus, nullus miles tam truculentus, ut me ab ipso divellat. His ego brachijs amplectar ipsum; hoc inter gremium locabo ipsum; Dilectus meus est, inter ubera mea commorabitur; & si non potest esse, ut servem vivum, hæc inter viscera tumulabo defunctum. Præsens ero, ubicunque fuerit. Quis scit? Fortasse lacrymis meis bacchantium rabiem temperabo, aut duritiem sævientium emolliam.* Audiamus pro dictorum confirmatione & Seraphicum Doctorem: *Heu Domina! quò vadis*, inquit ipse, *revertere Domina ad locum pristinum, ne cum percussione pastoris te etiam amittamus, ut non unâ horâ utriusque privemur regimine*, &c. *Nebrid. in Fasc. Myrrh. cap. 4.* *S. Bonav. Stim. Div. amor. p. 1. cap. 3.*

4. Sine Domina, ah sine, ut loquatur servulus tuus indignissimus ad te verbum: Joseph typus dulcissimi Filij tui à perfidis fratribus viginti argenteis Ismaëlitis in servitutem venundatus est: *Extrahentes eum de cisterna, vendiderunt eum Ismaëlitis viginti argenteis.* JESUS autem Filius DEI & tuus ô MARIA, triginta argenteis, & sic decem dignior, quàm servus æstimatus est: *Quid vultis mihi dare, & ego vobis eum tradam*? O vilissimum pretium in consideratione summi illius, infiniti & immensi Boni; quia nimirum unico pomi morsu diabolo in interitum venditi eramus, ideo ipse DEI Filius & tuus ô Virgo, vendi voluit, ut lytrum ac pretium animarum nostrarum exsolveret, qui erat pretium sine pretio. Et dic, obsecro, ô Domina mudi, quid vis mihi dare, & ego JESUM tibi de novo tradam? Ah ignosce omnium matrum afflictissima (meliore enim sensu & intentione, quàm Judas, ad te loquor, licet sim ipso Judâ deterior) ecce Dominus meus, ac DEUS meus, Filius tuus pretiosissimus quotidie fit meus captivus in Sacratissimo Missæ Sacrificio & Communione; ibi meus est JESUS, & ad me pertinet totus, possúmque cum illo agere, quidquid mihi lubet, quia mihi se in hoc sacratissimo Sacramento donavit, *quid* ergo ô Domina! *vis mihi dare, & ego tibi eum tradam*? Non peto triginta argenteos, heu nimis vile & abjectum pretium, dum non plùs quàm 15. florenos Brabanticos, & in nostra moneta Imperiali currente vix 12. *Gen. 37. 28.* *Matt. 26. 15.*

florenos faciebant; plùs ego à te pro Filio tuo Divinissimo requiro; non milliones aureorum, non regna mundi, nec quidquid aliud in mundo pretiosum esse potest; sed hoc rogo, ô Domina, ut mihi impetres peccatorum miserrimo à dulcissimo Filio meorum veniam delictorum, & gratiam Divinam atque efficacem, eámque finalem, quæ sub nullius cadere potest meritum, & hoc sufficit mihi: *Sic ego tibi eum tradam*

5. Verumenimverò ad quid hactenus indignatus sum Judæ? Et ad quid hunc ingratissimum & infidum accusavi nebulonem? O quot similes Judæ fratres, versipelles simoniaci & pseudopolitici etiamnum in hoc orbe Christiano reperiuntur, & utinam non etiam inter N. N.? Judas viliissimo pretio DEUM cœli & terræ in mortem tradidit: *Quid*, inquiebat, *vultis mihi dare, & ego vobis eum tradam? At illi constituerunt ei triginta argenteos.* In quo mercatu observandum, quòd pessimus ille homuncio omnino voluntati Judæorum reliquerit, quidnam pretij pro Christo Virginis Filio vellent exsolvere, quasi diceret: Ego libenter eum vobis tradam, date mihi, quidquid vobis lubet, & si unum teruntium? O pessimum mercatorem! econtra idem Judas unguentum, quo Magdalena venerandos Christi pedes inungebat, trecentis denarijs æstimavit: *Poterat enim unguentum istud venundari plùs, quàm trecentis denarijs, & dari pauperibus?* O insaniam! trecenti isti denarij in nostra pecunia faciunt 75. florenos, & triginta argentei, prout dictum est, 12. florenos. Ergóne unguentum pluris à te, quàm ipse DEUS & homo Christus ductus est? O proditor abominande, mille infernis dignissime! Core, Dathan & Abiron, seditionem contra Moysen moventes, terra vivos absorbuit: *Et aperiens os suum devoravit illos*; & quomodo infernus potuit se continere, quin te pariter vivum deglutiret? Esau verè fatuus & stolidus primogenituram suam pro pulmento lentis vendidit: *Et sic accepto pane, & lentis edulio comedit, & bibit, & abijt parvi pendens, quòd primogenita vendidisset*; verùm tu ô nefarie proditor! Primogenitum & Unigenitum æterni Patris, & MARIÆ Virginis Matris ad necem crucis vendidisti, ô facinus indignissimum, crudele, inauditum! & pro tantillo pretio?

Matt. 26. 15.

Marc. 14. 5.

Num. 26. 32.

Gen. 25. 34.

Dixi, ad quid indignor, & irascor Judæ traditori? O anima peccatrix sta hîc, & pensa, quia deprehensa es, non enim mihi poteris effugere; dic mihi, quo pretio optimum Redemptorem tuum, qui te innumeris cumulavit beneficijs, hactenus æstimâsti? O miseriam

omnium

omnium lacrymis non sat deplorandam, dum illum uno crucifero, unâ turpissimâ & fœtidâ carnis voluptatulâ, uno impuro verbo aut cogitatu de novo audes prodere, & vitam tradere in mortem? *Obstupescite cœli super hoc*, &c. *Jerem. 2. 12.*

Judæ postquam Creatorem suum in mortem tradidit, rectè & justissimè Divina gratia subtracta est, unde quasi massa perdita magis, magisque ad æternam volutabatur perniciem; & sicut lapis, quando semel de excelso collis fastigio cadere incipit, non ampliùs quiescit, donec ad ima terræ devolvatur; ita hic impius Christi desertor & apostatarum antesignanus non ampliùs quievit, donec laqueo se ipsum suffocans ad Tartarum descendit. Hìc attende, quisquis es, qui vel semel peccato mortali DEUM tuum offendisti, & cum Juda ob vilissimæ ac momentaneæ voluptatis amorem Summum Bonum prodidisti. Attende, inquam, & si semel per misericordiam DEI ab æterno exitio liberatus es, ne iterum committas, ex quo jacturam Divinæ gratiæ & æternam de novo incurras damnationem. Sæpe ergo, dum licet, & dic ex animo: O bone JESU! cur unquam te offendi? quare te omnium bonorum fontem unquam dereliqui? Ah fluite lacrymæ: *Quis dabit capite meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte?* Ah quis dabit? *Jerem. 9. 1.*

6. Revisamus afflictissimam Matrem nostram. De Heli supremo illo in Lege Sacerdote recensent Regum Annales, quòd ad deplorabile illud nuntium: *Arca DEI capta est*, mox de sella retrorsum juxta ostium domus ceciderit, & fractis cervicibus expirârit. Per Arcam illam juxta Divum Gregorium & alios Humanitas Christi præsignata fuit; ah quis dicet, quo animi sensu pientissima Virgo fatale hoc nuntium audierit: *Arca DEI capta est?* *Venerunt*, ait S. Anselmus, *Discipuli currentes, & lacrymabiliter clamantes: O charissima Domina, dilectus Filius tuus, Magister noster captus est, & nescimus quò ducatur, vel quid fiat.* O quàm crudelis, quàm truculentus erat hic gladius, qui Sacratissimum Cor Virginis transfixit: *Cùm audisset*, subintrat hîc S. Bonaventura, *quòd Filius ejus captus esset à Judæis, januis clausis, sacrum pectus tundere, & lacrymas effundere non cessavit.* Si enim Mathathiæ cor & omnia viscera ejus commota sunt, ubi intellexit templum DEI à Gentibus & Barbaris esse profanatum, & Legem violatam: *Et vidit Mathathias, & doluit, & contremuerunt renes ejus.* Heu quanto magis doluit tenerrimum Cor Virginis, ubi nuntium recepit, Templum DEI vivum, hoc est, Divinissimum Filium suum à Juda esse profana-

1. Reg. 4. 18.

S. Anselm. Dialog. de pass. Dom.

S. Bonav. in vita Chr.

1. Mach. 2. 24.

fanatum, & à Judæis captum, &c. Attende hîc, quisquis es ô Christiane, & si vel guttulam adhuc in venis habes Christiani sanguinis, attende, inquam, & considera utriusque Sacratissimi CORDIS JESU & MARIÆ dolores planè immensos; ô te miserum, si non aliquo commiserationis & reciproci amoris sensu erga illos tangaris: *O anima mea,* inquit S. Laurentius Justinianus, *siqua pietatis in te remansit scintilla, compedes madefacito lacrymis, solve manus ligatas à tergo, vincula dirumpe, præcide funes, & quanta vales virtute, in pristinam libertatem restitue Redemptorem.* Quod tunc fiet, quando aliquando cessabis peccare. Ah cur non hoc momento ex animo execraris universa delicta tua, quæ Christo JESU & Sacratissimæ Matri ejus tantorum fuerunt causa dolorum? O dulcis JESU! qui etiam proditorem tuum amicum appellare, & velut amicum complecti dignatus es, ne, obsecro, avertas amabilissimam faciem tuam à me, quia servus tuus sum ego, & Filius Ancillæ tuæ.

S. Laur. Justin. de Triumph. Christi agone. c. 10.

Sophron. in Vitis PP. Sur. 9. April.

Recordor hîc illius famosæ peccatricis Mariæ Ægyptiacæ, quæ tot ab adoratione Dominicæ Crucis divinitus repulsa, cùm nunc pœnitens anteactæ vitæ ad dolorosam Matrem sese convertisset, ad gratiam quoque Filij admissa est, quam dolorosam Virginem impensissimè exinde rogavit, quatenus sibi veram ac securam salutis viam dignaretur ostendere, à qua hanc vocem audivit: *Si Jordanem transieris, illic invenies bonam requiem,* quo transfretato in summa vitæ austeritate 47. annos sub præsidio dolorosæ Matris sanctissimè transegit, cujus sactum Caput Augustæ Vindelicorum in templo Societatis JESU religiosè asservatur. Anima Christiana, si secutus es errantem, sequere & pœnitentem, si Filium times ut justissimum tuorum scelerum vindicem, curre ad Matrem dolorosam: *Exaudiet Matrem Filius;* inquit Mellifluus, *& exaudiet Filium Pater: Filioli, hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est, hæc tota ratio spei meæ,* &c.

S. Bernh. serm. Nat. B. V. M.

CON-

CONSIDERATIO XXVII.

B. Virgo quærit de nocte Filium ſuum captivum, & nunc velut agnum manſuetum furori luporum traditum.

Comprehenderunt JESUM, & ligaverunt eum.
Joan. 18. 12.

1. SÆpiùs in Sacris Litteris pientiſſimus orbis Reparator Chriſtus per agnum præfiguratus fuit. Abel primogenita ovium, id eſt, agnos Domino DEO jam ab origine mundi obtulit, & ipſémet quaſi agnus innocens DEO victima factus eſt. Abraham pro filio ſuo Iſaac agnum maſculum ſubſtituit, & DEO in grariſſimum holocauſtum immolavit. Moyſes Paſchalis agni immolandi & comedendi ritum præſcripſit, *Gen. 4. 4.* *Gen. 22. 12.* *Exod. 12. 6.*

psit, ejúsque sanguine domorum superliminaria illiniri voluit. Idem ex mandato Divino morem in Israël introduxit, ut quotidie ab Hebræis manè & vespere agnus immaculatus supremo rerum Numini immolaretur. Isaias & Jeremias Christum in carne venturum agno mansueto assimilârunt: *Et ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam, & non cognovi, quia cogitaverunt super me consilia, dicentes: Mittamus lignum in panem ejus, & eradamus eum de terra viventium, & nomen ejus non memoretur amplius.* Joannes Baptista eundem DEI Filium, & mundi Redemptorem agnum appellare consuevit: *Ecce agnus DEI, ecce qui tollit peccata mundi.* Hunc secutus est Joannes Evangelista, qui agnum Christum identidem in sua Apocalypsi nuncupavit. Petrus redemptos nos esse asserit *pretioso sanguine quasi agni immaculati Christi, & incontaminati, præcogniti quidem ante mundi constitutionem, manifestati autem novissimis temporibus.* Hinc haud immeritò mos in Ecclesia inolevit, Christum in specie agni depingendi, ut in memoriam nobis ejus passio & actio, mansuetudo, patientia, innocentia, vita & mors reduceretur; quem Divinissimum Agnum à sanguinario lupo ad lanienam raptatum pro corpore Emblematis nostri adumbrari curavimus cum epigraphe ex verbis Davidis mutuatâ:

Exod. 23. 38.
Isa. 53. 7.
Jer. 11. 19.
Joan. 1. 29.
1. Pet. 1. 19.

Non est, qui redimat.

Psal. 7. 3.

Ita est ô chare Lector: *Non est, qui redimat.* De S. Francisco Seraphico legitur, quòd agnum à lanione ad macellum ductum & precibus & pretio redemerit, considerabat enim hic Vir sanctissimus in hoc agno Divini illius Agni innocentiam, qui orbem terrarum non ferro sed ligno, non feriendo sed patiendo, non mactando sed moriendo domuit; unde quoties hoc nomen *agnus* audivit, vel legit, mox in teneros affectus & pias lacrymas solutus est.

In vita S. Francis. Seraph.

Cognosce ex hoc anima Christiana tenerrimum Matris dolorosæ affectum, dolorem & amorem, ubi intellexit ex sancto Joanne, Bethaniam capto JESU excurrente, dilectissimum Filium, ut nostra solveret vincula, adinstar latronis esse captum, vinculis ferreis & funibus ligatum, atque velut agnum mansuetissimum à nocturnis & rabidis lupis ad lanienam, heu nimium cruentam raptatum: *Heu me*, exclamabat mœstissima matrum (ità eam loquentem inducit Nebridius) *heu me, quàm dies mali nuntij dies hæc. O Fili mi, translata est gloria ab Israël, quia arca Domini, imò Dominus arcæ captus est: Vadam tamen, si fortè videre potero desideratam ejus faciem, prius-*

Nebrid. in Fasc. Myrrh. cap. 4.

prinsquam moriatur. Dixit, surrexit, & eadem nocte festinavit in Jerusalem, heu quo animi cum dolore & mœrore, ah quis dicet? Quoties ingeminavit illud Sponsæ: *Surgam, & circuibo civitatem per vicos & plateas, quæram, quem diligit anima mea.* *Cant. 3. 2.*

2. Et dic, obsecro prudens Lector, si adhuc in vivis fuisset formosa illa Rachel, quando Joseph filius accrescens & unicè dilectus à perfidis fratribus, velut innocens ovicula à feris lupis cinctus, ligatus, Ismaëlitis venditus, & in durissimam servitutem abductus est, quid, quæso, Rachel mater ad luctuosum hoc sensisset, aut dixisset spectaculum? Et si insuper audisset feralem illum invidorum fratrum clamorem: *Venite, occidamus eum, & mittamus in cisternam veterem, dicemúsque, fera pessima devoravit eum?* An non omnia viscera Rachaëlis fuissent commota, & cor ejus ingenti dolore, cruciatu & amaritudine repletum? Loquantur hîc matres, quæ de materno in unicum filium amore meliùs, quàm alij possunt dijudicare. Umbras hactenus enarravi; plùs hîc quàm Rachel & Joseph; de Rachel dicitur: *Vox in Rama audita est, ploratus & ululatus multus: Rachel plorans filios suos, & noluit consolari, quia non sunt.* O dicite montes & valles, vineæ & prata, agri & campi, sylvæ & dumeta, nunquid audistis de intempesta nocte gemitus mœstissimæ turturis, ac Dominæ vestræ, plorantis Filium suum, nunc in manus peccatorum contraditum? O flebilem noctem, non computandam in noctibus anni, in qua plures ex oculis dolorosissimæ Matris fluxerunt lacrymæ, quàm momenta de tempore! ô nox crudelis! quomodo ausa es tantum committere facinus? *Gen. 37. 20.* *Matth 2. 18.*

De Urbano III. Pont. Max. referunt, quòd, ubi ex nuntio intellexit, Hierosolymam, civitatem illam sanctam à Saladino esse captam, direptam, atque prophanatam, præ dolore animi, quem ex tanta jactura & ex calamitate Christianorum acceperat, Ferrariæ in itinere expirârit. Quid de te dico dolentissima Virgo, ubi intellexisti dulcissimum, ac dilectum votorum tuorum à Judæis esse comprehensum, laqueis, catenísque latronis instar vinctum, & nunc ab omnibus Discipulis & amicis desertum ad iniquissimos Judices in urbem raptatum? Quos, obsecro, cruciatus, mœrores & amaritudines tunc maternum Cor tuum persensit? *O Cor omnium cordium fortissimum*, exclamat hîc Justinus Miechovienſis, *ô Cor adamantinum quomodo disruptum non es? Matris hujus afflictæ dolor adeò magnus erat, ut eum mens humana comprehendere non valeat; talem námque amittebat filium, qualis nunquam extitit,* *Platina in Vit. Pontif. fol. 211.* *Justin. Miechov. disc. 333. de Rosa Myst.*

extitit, nec quoad corpus, nec quò ad animam; erat enim DEUS & homo. Unde sicut nunquam talis extitit Mater, nec talis Filius, ita nunquam talis visa est amaritudo. O si tali ac tanto dolore doleret cor meum ob offensum DEUM, quemadmodum doluit afflictissimum Cor Virginis in captivitate, & in passione Filij! ô pientissima Domina! ô mare dolorum! rogo te per dolores & luctus tuos, per suspiria & lacrymas, exora mihi peccatorum miserrimo cor verè contritum & humiliatum, & ne sinas me æternùm perire; ah Domina mea, num poteris subscribere sententiæ æternæ damnationis meæ? Non poteris, non poteris, nimis enim in clientes tuos misericors es. Verùm progrediamur ulteriùs.

3. Proinde ab hac Matre dolorosa àd Filium, virum dolorum ac noviſſimum virorum me converto. Dic, obsecro, ô mitissime JESU! nunc captive, & inter manus peccatorum ad judicia & ad morcem crucis raptate, dic, inquam, ubi nunc sunt Discipuli & amici tui? Sola Mater tua, ubi percepit captum esse JESUM à Nazareth, nocte concubiâ te sequitur, cæteris omnibus in fugam dilapsis. Quid? Ergóne nullus servorum te Dominum universorum ad tribunal comitabitur, & innocentiam tuam testetur, & defendat? Ubi nunc Thomas, qui priùs dicebat: *Eamus & nos, ut moriamur cum eo*? Ubi Petrus, qui audacter promisit: *Tecum paratus sum in carcerem & in mortem ire*? Ubi cæteri Discipuli, qui omnes sub eadem fide se obligabant: *Similiter & omnes Discipuli dixerunt*, &c. O pientissime JESU! videris mihi, ut quondam Rex Sedecias, qui in expugnatione Urbis Solymæ, à Nabuchodonosore armatâ manu captæ, ab omnibus militibus & subditis derelictus in durissimam captivitatem deductus est, paulò pòst ignominiosa morte extinguendus: *Omnes bellatores, qui erant cum eo, dispersi sunt, & reliquerunt eum.*

Joan. 11. 16.
Luc. 22. 33.
4. Reg. 25. 5.

Ite nunc mundani, & ulteriùs in amicis vestris confidite! en clarissimum in patientissimo JESU prototypon, qui meritò cum afflictissimo Jobo dicere poterat: *Noti mei quasi alieni recesserunt à me.* Vide, an vel unicus Discipulorum priùs in domo Simonis, ubi lautè cænababatur, ab epulis defuerit? Sic scilicet inter patinas & inter prospera amicus amatur, & quæritur, & in adversis deseritur: *Non novi hominem.* Nota hîc tibi pro reflexione morali prudens lector, qualis & tua tunc rerum facies in agone erit: *Et relicto eo omnes fugerunt.* Ita videlicet, quamdiu sanus es, quamdiu alijs prodesse potes, opibus & auctoritate polles, amicos habebis plurimos, qui latus tuum & mensam

Job. 19. 13.

ſam ſtipabunt: Verùm quando ultima illa appropinquabit ſcena, & pallida mors languentes claudet oculos, tunc enimverò te ſolo in agone relicto, à te fugient omnes, nec ullus etiam intimorum ac fideliſſimorum amicorum ad ſupremum illum ac juſtiſſimum Judicem te comitabitur. Heu quid tunc erit, quando *circumdabunt te inimici tui vallo, & coangustabunt te undique, & ad terram prosternent te, eò quòd non cognoveris tempus visitationis tuæ*? Hæc maturè cùm adhuc tempus eſt, conſidera & diſce in rem tuam & ſalutem vigilare. O quàm felix tunc eris, ſi tibi nunc doloroſiſſimam Matrem propitiam feceris: *Velocior*, inquit Divus Anſelmus, *eſt nonnunquam ſalus memorato nomine MARIÆ, quàm invocato nomine Domini JESU unici Filij ſui. Et id quidem non ideò fit, quòd ipſa major & potentior ſit; nec enim ipſe magnus & potens eſt per eam, ſed illa per ipſum. Quare ergo propitior ſalus in recordatione ejus, quàm Filij ſui ſæpe percipitur? Dicam quid ſentio: Filius ejus Dominus eſt, & Judex omnium diſcernens merita ſingulorum, dum igitur ipſe à quovis ſuo nomine invocatus non ſtatim exaudit, profectò id juſtè facit; invocato autem nomine Matris, etſi merita invocantis non merentur, ut exaudiatur, merita tamen Matris intercedunt, ut exaudiatur.*

Luc. 19. 43.

S. Anſel. lib. de Excell. Virg. c. 6.

4. De Davide recenſet Regum Codex, quòd à facie Abſolonis profugus cum amicis torrentem Cedron pertranſierit, ut per montem Olivarium fugeret in deſertum, ibique ſeſe à furore rebellium ſubditorum abſconderet: *Omnes flebant voce magnâ, & universus populus transibat: Rex quoque transgrediebatur torrentem Cedron.* Ecce inſignem typum in Chriſto Davidis Filio ſuo tempore expletum, qui Judam & Judæos, perfidos rebelles ad tempus fugiens cum Diſcipulis ſuis, velut intimis amicis ante paſſionem ſuam eundem torrentem Cedron pertranſivit: *Egreſſus eſt cum Diſcipulis ſuis trans torrentem Cedron.* Verùm ubi ab impijs ibidem captus & ligatus eſt, in eundem torrentem ignominiosè præcipitatus, & protractus fuit, ut adimpleretur illud Regij Vatis: *De torrente in via bibet*, &c. Conſidera hîc anima Chriſtiana, quomodo Rex Regum, mitiſſimus JESUS nudo capite revinctis poſt tergum manibus & catenâ collo impoſitâ velut latronum coriphæus in urbem ad tribunalia rapiatur. Hic ipſius barbam, ille capitis crines vellicat; hic fuſte, alius venabulo, ille nodosâ & ferratâ clavâ eum pulſat, atque propellit. O quàm lugubre hoc erat ſpectaculum videre Dominum universorum inter cruentas carnificum manus pecudis inſtar protractum; & quia huc illúcque trahebatur, coactus eſt ſæpiùs in terram procidere, quem pedum tunſionibus, ut ſurgeret, barbarâ

2. Reg. 15. 23.

Cornel. hîc.

Joan. 18. 1.

Pſal. 109. 8.

Thren. 4, 20. crudelitate compellebant. O mitis Agnelle! siccine *captus es in peccatis nostris*? Ut nos liberares à captivitate perpetua, ipse capi voluisti, quem nec cœli nec terra capiunt? Ut vincula delictorum nostrorum dissolveres, ipse vinculis oneratus, & funibus constrictus es? Sic videlicet luit Dominus, quod Adam servus nequam peccavit, dum Judic. 9, 16. manus ad exitiale pomum extendit? Samson à Dalila ligatus sine mora omnia vincula disrupit, & quare ô dulcis JESU non similiter fecisti? Ah scio, quid manus tuas tenuerit: Amor hoc fecit, amor ligavit, amor in mortem te tradidit amoris victimam. O infinita, ô immensa Bonitas! excedens omnem bonitatem, ut me liberares à damnationis vinculis, ipse ea subire & pati non recusâsti; ah mi Domine! quousque te pro salute animæ meæ demisisti? Et quid ego pro te? Quando aliquando amabo te ex toto corde, ex tota mente, ex omnibus viribus, & ex omnium viscerum latitudine?

5. Et quid interim dolorosissima Mater? altum hîc est Evangelistarum silentium; sed quod illi præ amoris & affectûs teneritudine, mentísque compassione subticuêre, pia sanctarum mentium meditatio Justin. Miechov. loc. cit. revelavit; proinde rectè memoratus Justinus Miechoviensis: *Dum Filius*, inquit, *Cedron pertransibat, anima ejus ingentem dolorum torrentem pertransiit. Filio dolente, tristante, pavente, mœrente, orante, ipsam quoque dolentem, tristantem, paventem, mœrentem, orantem fuisse, minime dubium est. Summa fuit inter Christum & MARIAM sympathia naturarum, complexionum, morum, propensionum, ac voluntatum conjunctio: consequenter eximia quædam gaudiorum ac dolorum communicatio*, &c. O quoties hæc dolentissima Virgo in illo luctuoso itinere, dum urbem de nocte petebat, in cœlum ingemuit: Ah Fili mi JESU, quis det, ut moriar pro te? O mitis ovicula, quam in utero meo portavi, sinu fovi, lacte enutrivi, sollicitè educavi, ergo sine Matre ibis ad victimam? Sine comite ad lanienam? Sine me ad 2. Reg. 15. 21. occisionem? Vivit Dominus meus, & vivit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris Domine & Fili mi, sive in morte, sive in vita, ibi erit & Mater tua; præsens ero, ubicunque fueris. Ah Pater æterne! itáne placitum fuit ante te, ut proprio Filio non parceres, sed pro omnibus illum traderes? Ah ad quid parcis Matri ejus, cùm sit COR unum & Matris & Filij? O dilecte vororum meorum, quò abijsti ô lumen oculorum meorum, ô gaudium meum, ô corona mea, ô dulcedo mea, quò declinâsti? Ah fluite lacrymæ: *Id-*
Thren. 1. 16. *circo ego plorans, & oculus meus deducens aquas; quia longè factus est*
à me

à me Consolator. JESU Fili mi, ubi te inveniam, quia renuit consolari anima mea nisi in te DEUS meus, &c. Hæc & similia secum mente volvens, & digerens venit in urbem, quam videre facile poterat universam esse commotam. Juvat hîc audire pijssimum Ludolphum de Saxonia: *Cùm enim per omnes plateas Jerusalem diceretur, quòd Dominus JESUS captus esset: Percipiens hos rumores terribiles dolorosa Mater ejus (quæ tamen cùm primò caperetur, hoc in spiritu, ut dicitur, cognoverat) ducta est ad eum inæstimabili lamento, & venit ad videndum Filium suum dilectum, plorans incessanter per civitatem Jerusalem, & dicens: Ubi es dulcissime Fili? ubi te inveniam?* *Ludolph. in Vita Christ. part. 2. c. 61.*

6. Interim sistitur mitissimus JESUS coram Anna, ad quem ideo (prout observat Cornelius à Lapide) à Juda traditore primò ductus est, ut promissum venditionis Christi pretium ab eo reciperet, quia hactenus triginta illos argenteos nondum acceperat, hoc enim indicant illa verba: *At illi constituerunt ei triginta argenteos*; & in alio loco: *Promiserunt ei pecuniam se daturos*, quos denarios in aula Annæ peracto tam nefario facinore recepit. Verùm quid audio ô bone JESU? *Unus assistens ministrorum dedit alapam JESU?* O cœli obstupescite! Supra quod rectè S. Chrysostomus: *Quid hoc impudentius*, inquit, *exhorrescat cœlum, contremiscat terra de Christi patientia & servorum impudentia. Alapis DEUS percuti potuit? O Angeli, qui hæc intuemini, quomodo sletis? Quomodo manus continere potestis? Quomodo pro Domino vestro non respondetis? An hoc ita facitis, quòd attonitos vos teneat tanta insolentia & tanta mansuetudo, tanta perversitas, & tanta patientia?* *Matt. 26. 15.* *Marc. 14. 11.* *Joan. 18. 22.* *S. Chrysost. Hom. 81. in Joan.*

Cæterùm observat in hac alapa S. Vincentius Ferrerius, quòd Dominum cœlorum in terram prostraverit, armata enim manus erat, cujus stigmata adhuc hodie in velo S. Veronicæ, quod Romæ magnâ religione asservatur, sunt conspicua; & verisimile est, quòd ex tam immani alapa sanguis per os & nares profluxerit, licèt id sacri Scriptores non exprimant; imò & dentes Christo Domino per hanc immitissimam colaphizationem fuisse excussos, multi apud Mancinum tradunt, unde Jeremias in persona Christi ait: *Fregit inimicus ad numerum dentes meos*, &c. *S. Vinc. Ferr. apud Salm. To. 10. Tr. 20.* *Mancin. de pass. D. f. 506.* *Thren. 3. 16.*

O mœstissima Matrum, ô afflictissima Virginum! num etiam hanc cruentam audisti, vel spectâsti alapam, Divinissimo Filio tuo à diaboli ministro impactam? Ita, subintrat hîc S. Joannes Chrysostomus; *Porro eandem DEI Matrem in domo Annæ interfuisse iniquo judicio, & ejus* *S. Jo. Chrys. apud Mancin. de pass. fol. 496.*

& ejus cor crudeliter fuisse percussum ab alapa, quam unus assistens ministrorum ori Divino impegit, &c. O peccator, dum graviter delinquis, quid aliud facis, quàm ut Christo de novo similem alapam impingas? Ah siste aliquando. Parce & dolorosæ Matri ejus, in quo enim te offendit hæc benignissima Virgo? An quia Salvatorem mundi peperit, & unà cum illo pro tua salute in victimam se obtulit? Audi Taulerum ita hanc desolatissimam Deiparam alloquentem: *Sicut*, inquit, *ad Filij DEI generationem te obtulisti, ita & ad mortem & passionem te resignâsti*, &c. Proinde omni amore & veneratione dignissima est. O Mater dolorum, ô tristissima Noëmi! quàm benè de te dictum fuit: *Ne vocetis me Noëmi, id est, pulchram, sed vocate me Mara, id est, amaram, quia amaritudine valde replevit me Omnipotens*: Impetra, obsecro, mihi clientum ac servorum tuorum infimo, & omnibus, qui dolorum afflictissimi CORDIS tui meminerint, in supremo illo vitæ agone, ex quo pendet æternitas, cor verè contritum, ut amore DEI & tui liquefiat anima nostra, atque misericordias DEI & tuas in æternum possimus decantare, &c.

Tauler. de pass. D. c. 18.

Ruth. 1, 20.

CON-

CONSIDERATIO XXVIII.

B. Virgo omnes cruciatus, & opprobria, quos de nocte perpessus est Filius, velut præsens animo intuebatur.

Opprobria exprobantium tibi ceciderunt super me.
Psal. 68. 10.

1. INgens fuit amor ille, quo Sponsa quondam in suum ferebatur Dilectum, dum illum perditum inter varia pericula etiam de nocte inter pestia quærere non destitit: *Quæsivi*, inquit ipsa, *& non inveni illum: Vocavi, & non respondit mihi: Invenerunt me custodes, qui circumeunt civitatem; percusserunt me, & vulneraverunt me: Tulerunt pallium meum mihi custodes* Cant. 5. 6.

stodes murorum. En pulcherrimum typum in B. Virgine, Sponsa & Matre Christi JESU adimpletum, dum de nocte per vicos & plateas civitatis Solymææ non cessavit Dilectum animæ suæ Sponsum & Filium inquirere, & licet corporaliter percussa, aut vulnerata non sit ab urbis custodibus, cum Filio tamen vulnerato, contempto, & opprobrijs repleto & ipsa in anima vulnerata, contempta & opprobrijs repleta fuit. Ita in hunc Scripturæ locum Guilielmus Abbas: *Eò ipso,* inquit in persona dolorosæ Matris, *quò famam Dilecti mei gladio linguæ suæ tam crudeliter lancinaverunt, maternum in me affectum inflictis dolorum vulneribus consanciârunt. Præterea, quod potuere, expoliaverunt me stolâ gloriæ meæ, pallio laudis, quo operiebar, cùm diceretur: Beatus venter, qui Magistrum bonum portavit, & ubera, quæ sugere dignatus est: Hâc gloriâ me nudantes, quantùm potuerunt, induerunt me diploide confusionis, infamando me tanquam Matrem pestilentissimi seductoris: Sed evasi horum omnium manus, nec Filius meus passus est amplius eos in me sævire.* Juvat etiam hîc audire S. Bernhardinum Senensem: *B. Virgo,* ait, *concito gressu, plorantibus cunctis, Hierosolymam adit. Cùm obviaret custodibus, dicunt ei: Quid ploras mulier? Quid quæris? Respondet: Num, quem diligit anima mea, vidistis? At illi: Qualis est Dilectus tuus, ô pulcherrima mulierum? Et illa: Dilectus meus candidus & rubicundus, electus ex millibus. Et illi: An fortè Filius tuus est ille, qui hac nocte tanquam malefactor & latro ductus est ad domum Caiphæ Pontificis ligatus & verberatus, & tam atrociter laceratus?* ô fatale, ô crudele nuntium! ô mi JESU! ô MARIA! quis omnes hujus noctis infelicis pœnas, cruciatus, dolores, & opprobria, quæ pro salute nostra patientissimo animo sustinuistis, calamo poterit exprimere, linguâ effari, aut mente complecti?

Guilielm. Abb. in hunc loc. Cant.

S. Bernhardin. Sen. To. 1. ser. 55. art. 2. c. 2.

Quis cladem illius noctis, quis funera fando
Explicet, aut possit lacrymis æquare dolorem?

2. Videtur mihi hæc mœstissima Virginum ut Tulipa flos ad præsentis solis radios se quidem pandens, sed ubi umbra vel nubes eosdem solis radios interceperit, sine mora contractis folijs dolet, languescit, & clauditur; unde Lemma: *Mœror pro sole relictus.* Vel si magis arridet:

Languescit in umbra.

Heu quis dicet, quo mœrore sanctissimum Virginis pectus fuerit cumulatum, ubi mysticum Justitiæ Solem in mortis occasum vergentem

gentem conspicata, & contemplata est? Et nunquid jure merito illud Davidis usurpare poterat: *Ex omni parte me angustiæ premunt?* Audi & B. Amedeum: *Ineffabili*, inquit, *dolore glorioſæ Virginis pectus urebatur, & altissimo pietatis jaculo confossum, extremas spirabat inter angustias; ibi mœror, ibi dolor, ibi agonia, ibi æstus animi, ibi incendia, ibi mors morte durior, ubi vita non tollitur, & mortis angustia toleratur.* *1. Paral. 21. 11.* *B. Amedeus Homil. 5.*

Augebat autem hujus Sacratissimi CORDIS MARIÆ dolores insolita Hebræorum in Christo JESU torquendo & affligendo lætitia: *Exultabant enim in rebus pessimis.* Hinc major accrescebat Matris ab omnibus desertæ mœstitia, dum præ omnibus alijs tam indignè patientis Filij dignitatem, ejúsque summam agnoverat iñocentiam; ô quàm crudele *ferrum* tunc *pertransit animam ejus?* Affligebat eam insuper materna illa cura, cui à Patre æterno Filius tantopere dilectus per triginta annos & ampliùs in custodiam consignatus est, dum nunc illum captivum, & inter tot tormenta & opprobria constitutum vidit paulò pòst inter infames latrones in funesto ligno suspendendum. Accedit, quòd personæ nobili & honoratæ longè major accrescat injuria, si ab infami & infima plebe, imò hominum fæce impetatur injurijs, saturetur opprobrijs, & proculcetur pedibus; quis autem nobilior Christo & Sacratissima Matre ejus? *Considerans*, inquit S. Antoninus, *tantam confusionem publicandam per orbem, non poterat non summè dolere*, Mater enim erat & quidem talis Filij. O anima Christiana compatere ex animo huic dolentissimæ Matri tuæ, tibíque indignare, quia causa es omnium illorum cruciatuum, quos JESUS & MARIA pro tua salute perpessi sunt, dole, ignosce, & emenda. *Prov. 2. 14.* *Ps. 104. 18.* *S. Antonin. p. 9. tit. 15. c. 41. §. 2.*

3. Interim mitissimus JESUS sistitur captivus coram Caipha Sacerdotum Principe, apud quem synedrium, seu Concilium magnum Scribarum & Seniorum convenerat, examinatur ab illo publicè, & quia Filium DEI se profitebatur, reus mortis ab omnibus declaratus est: *Tunc expuerunt in faciem ejus, & colaphis eum ceciderunt.* Vide hic, & considera anime mi, dignitatem personæ & gravissimum contumeliæ genus: *Horreto*, inquit Euthymius, *cœlum & terra, universáque creatura, in quam faciem intulerunt injuriam?* Ah in quam faciem? Conspuerunt, ait S. Ephrem, *perditissimi illi in immaculatissimam faciem ejus, ad cujus aspectum omnes cœlorum Potestates, Angelorúmque Ordines contremiscunt.* *Matt. 26. 67.* *Euthy. hic.* *S. Ephrem. To. 3 de Pass.*

Ita quondam Samson, cùm à Philistæis captivus in vinculis teneretur, ab infima hominum fæce illusus, sputis fœdatus, & tanquam

Judic. 16. 21. jumentum tractatus est: *Quem, cùm apprehendissent Philistiim, statim eruerunt oculos ejus, & duxerunt Gazam vinctum catenis*, &c. Ita Job ulceribus ac opprobrijs saturatus, in sterquilinio sedens à Sathana & Job. 30. 10. pessima uxore fœdissimis sputis conspurcatus est: *Abominantur me, & longè fugiunt à me, & faciem meam conspuere non verentur.* Verùm plùs hîc quàm Samson & Job: Pensa & repensa anima Christiana, quidquid poteris pensare, & excogitare injuriarum, plùs tamen passus est Christus, quia pro omnibus passus est, & quidem illâ nocte luctuosâ tam turpia, tam obscœna, tam nefanda, quæ ob turpitudinem Evan-
S. Hier. in c. 26. Matth. gelistæ, teste S. Hieronymo, noluerunt, nec potuerunt verbis exprimere.

Vir ille Israëlita, si relictam defuncti fratris sui viduam ad suscitandam sobolem ducere recusavit, fœdissimis illius mulierculæ sputis
Deut. 25. 9. & perpetuâ ignominiâ inter omnes tribus Israël notatus fuit: *Accedet mulier ad eum coram Senioribus, & tollet calceamentum de pede ejus, spuètque in faciem illius, & dicet: Sic fiet homini, qui non ædificat domum fratris sui.* O pientissime JESU! agnosco ex hac umbra lucem & ex figurante figuratum; quia pessimam & ingratissimam Synagogam in Sponsam tibi eligere recusâsti, atque in illius locum gentilitatem tibi desponsâsti, ideo hæc pessima vidua (Synagoga) Divi-
Luc. 22. 63. nam faciem tuam tot turpissimis sputis fœdare non abhorruit: *Illudebant ei cædentes, & velaverunt eum, & percutiebant faciem ejus*, &c.

Siste gradum hîc, quisquis es homo Christiane! en illa facies à fœtentibus lurconibus conspuitur, *in quam desiderant Angeli prospicere;*
1. Pet. 1. 12. illa facies, *quam multi Reges & Prophetæ voluerunt videre, & non vide-*
Luc. 10. 24. *runt*; illa facies, quæ omnes mœstos, imò & inimicos mirè conso-
Revel. S. Birg. lib. 6. c. 1. labatur: *Filius meus*, sunt verba Sacratissimæ Deiparæ ad B. Birgittam, *tanta pulchritudine præditus erat, ut, quicunque eum inspiceret, consolaretur in dolore cordis, quem habebat: Ideo & multi Judei dicebant ad invicem: Eamus ad Filium MARIÆ, ut consolari possimus*, &c. Hæc, inquam, Divinissima facies sordidissimis sputis & opprobrijs repleta est; ô cœli obstupescite! ô peccator quid agis? An non pari sputorum fœtore faciem Christi inhonoras, dum peccas? Quid enim aliud agit blasphemus, periurus, turpiloquus, impurus, detractor, susurro, adulator & vanus jactator sui, quàm quòd de novo excrementa oris & cordis sui in Christi faciem conjiciat? Ah anime
Ludov. Carthus. in Histor. vitæ Chri. mi, *compatere Christo*, subintrat hîc devotissimus Ludovicus Carthusianus, *qui pro te omnia sustinet, jugiterque lacrymas fundens, speciosissimam*

ſſimam faciem ejus, quam illi impudenter ſuis illininnt ſputis, tu reverenter tuis lava lacrymis.

4. Quæres hîc pie Lector, an etiam doloroſa Mater in aula Caiphæ tunc præſens fuerit? Audi Mancinum pro ſententia affirmativa auctoritatem Seraphici Doctoris allegantem: *Addit*, inquit, *S. Bonaventura in ſuis meditationibus & vita Chriſti, fuiſſe Deiparam in aula quoque Pontificis ſimul cum Joanne, & execrandas Petri negationes, crudeles ſatellitum irriſiones, aliáque omnia inaudita, & inviſa antea immanitatis argumenta audiviſſe, & ſpectâſſe.* Alij exiſtimant, Sacratiſſimam Deiparam, quia Spiritu Sancto plena fuit, & plùs quàm omnes Prophetæ ab eo illuminata, omnes has injurias, dolores & cruciatus, quos dilectiſſimus Filius hâc mœſtiſſimâ nocte in aula Caiphæ perpeſſus eſt, velut præſens in animo & ſpiritu vidiſſe; ita Joannes Taulerus: *Cujus cor*, inquit, *cogitare poſſit, quantam perpeſſa ſit crucem & afflictionem nocte illâ turpiſſimâ, quâ dilectus Filius ejus manibus eſt traditus hominum impiorum, & à proprijs relictus Diſcipulis? Satis quidem credibile eſt, eam (quoniam plena erat Spiritu Sancto) vidiſſe in ſpiritu omnem dolorem & cruciatum, quem unicus ejus nocte illa horribili expertus eſt.* Et quid dico? Si quondam DEUS fideli ſervo & amicó ſuo Abrahamo ſecretum cordis ſui celare non potuit: *Num celare potero Abraham, quæ geſturus ſum?* Si Prophetæ clariſſimè de Chriſti paſſione & injurijs, illâ infauſtâ nocte Redemptori noſtro illatis, à Spiritu ſuperiore illuminati ſcripſerunt: *Corpus meum*, ait Iſaias, *dedi percutientibus, & genas meas vellentibus: Faciem meam non averti ab increpantibus & conſpuentibus in me*, &c. Quid, quæſo, ſentiendum & dicendum de Sacratiſſima & doloroſiſſima Virgine MARIA, quæ plùs quam Prophetiſſa, imò & Mater Filij DEI fuit? *Sicut electa erat à DEO*, ſubintrat hîc iterum Taulerus, *ut in generatione humani generis redemptioni cooperaretur: Ita nihilo minùs & in paſſione huic eam voluit cooperari; ut quemadmodum parens nobis fuit generans nobis Salvatorem, ita & liberatrix eſſet, portans intrinſecus paſſionis crucem cum Filio ſuo & doloris ſentiens gladium peracutum.* O dira nox, quàm crudelis fuiſti mitiſſimo JESU & Sacratiſſimæ Matri ejus? *Factus ſum*, ait ipſe apud Davidem, *ſicut nocticorax in domicilio*; ſicut enim hæc avis, cùm in lucem prodit, omnibus alijs volucribus ludibrium & opprobrium eſſe ſolet, quam roſtro vellicant, mordent, deplumant, conſpuunt, & dilacerant; ita Chriſtus Virginis Filius nocte illâ factus eſt *opprobrium abundantibus & deſpectio ſuperbis*, ac *noviſſimus virorum*,

Mancin. de Paſſ. Dom. fol. 406.

Taul. Exercit. de vita Chr. c. 19.

Gen. 18. 17.

Iſa. 50. 6.

Taul. de Paſſ. D. c. 18.

Pſal. 101. 7.

Pſal. 122. 3. Iſa. 53. 3.

rorum, qui in domo Caiphæ in abjecto angulo & antro tenebroso, ad quod omnes domûs sordes & fætores purgamentorum congerebantur, perditissimis hominibus velut scopus omnium factus est ignominiarum. O nox quàm amara, quàm longa fuisti dolorosissimæ Matri, dum tot vituperia, maledicentias ac blasphemias contra dulcissimum suum Natum jactata percepit: *Si Judæi*, ait supra memoratus Joannes Taulerus, *illi simulatores & hypocritæ auditâ blasphemiâ vestes suas conscinderunt, tanquam in doloris argumentum, quomodo scissum est præ dolore pissimum Cor tuum, ô MARIA, cùm omnes illas execrabiles atque horrendas adversus Filium tuum blasphemias, injurias, atque contemptum jaculari, & conspiceres, & audires? Sic enim Dominus ait: Scindite corda vestra & non vestimenta vestra: Et quidem hac ipsa die sinceriissimum Cor tuum non semel, sed plus centies scissum est.*

Joan. Taul. c. 44.

Joël. 2. 12.

Cogitent hanc tristissimam noctem ægroti, contempti, deserti, vulnerati, incarcerati & afflicti omnes; habent hîc, quomodo ad patientiam sese disponant. Cogitent & delicatuli ac mollicelli, qui in stratis eburneis lasciviunt, de quibus Hussæus Princeps: *Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.* Cogitent & heluones ac lurcones omnes, qui ludendo, saltando, compotando, jocando, & ne dicam, quid aliud agendo noctes consumunt integras, &c. O qualis tunc erit rerum facies, quando veniet nox illa suprema, in qua non ampliùs pro animæ salute licebit operari: *Venit nox, quando nemo potest operari?* Ah quid erit, quando fatalis illa à districtissimo Judice feretur sententia: *ligatis manibus & pedibus ejus, mittite eum in tenebras exteriores: Ibi erit fletus & stridor dentium?* Ah quid erit?

Job. 21. 13.

Joan. 9. 4.

Matt. 22. 13.

5. Dum hæc agebantur, nocte jam adultâ concilium malignantium dissolvitur, & JESUS reus mortis judicatus teterrimo carceri mancipatur. Ita quondam Jeremias Propheta ob prædicatam veritatem in squallidum ac limosum carcerem conjectus est: *Tulerunt ergo Jeremiam, & projecerunt eum in lacum Melechiæ filij Amelech, qui erat in vestibulo carceris, & submiserunt Jeremiam funibus in lacum, in quo non erat aqua, sed lutum: Descendit itaque Jeremias in cœnum.* Ita Joseph à perfidis Fratribus, donec Ismaëlitis venundaretur, in carcerem, seu in cisternam vererem abstrusus fuit: *Nudaverunt eum tunicâ talari & polymita, miserúntque eum in cisternam veterem.* Ita Daniel in lacum leonum missus est: *Tunc præcepit Rex, & adduxerunt Danielem, & miserunt eum in lacum leonum.* O pientissime

Jerem. 38. 6.

Gen. 37. 23.

Dan. 6. 16.

JESU

JESU, qui pertranſiiſti benefaciendo, & ſanando omnes oppreſſos à diabolo, cæcos illuminando, claudos erigendo, ægros ſanando, mortuos reſuſcitando, &c. Et pro his, aliiſque benefactis innumeris quid mercedis & gratiarum recepiſti? *Traditus ſum*, inquis ipſe apud Pſalmem Regium, id eſt, in carcerem teterrimum, ſquallidum, limoſum ac ſubterraneum, *& non egrediebar*, licet facilè tenentium & ligantium manus potuiſſem evadere: *Oculi mei languerunt præ inopia*, hoc eſt, attenuati, & defatigati ſunt ob lacrymas & ſanguinem decurrentem, quas ſtillas vehementia paſſionis, Judæ ac Petri lapſus, Judæorum ingratitudo & omnium hominum ſcelera funeſtiſſimâ illâ nocte mihi excutiebant: *Poſuerunt me in lacu inferiori, in tenebris & in umbra mortis*, in quo tetro ergaſtulo ad columnam lapideam vinctis poſt terga manibus, annulo ferreo ac catenâ onerosâ in collo adſtrictus per reliquam noctis partem non habuit, unde laſſum, colaphis contuſum, & mille livoribus deformatum caput reclinaret: *Poſtquam Caiphas*, inquit Mallonius, *in cathedra peſtilentiæ ſedens cum conſilio malignantium impiam illam in Chriſti Caput ſententiam protuliſſet, dicens: Reus eſt mortis, Chriſtum impijs Miniſtris tradidit cautè uſque dum illuceſceret, cuſtodiendum, graviſſimisque ignominijs afficiendum, præcipiens eis, ut illum tutò cuſtodirent, protinus turba ſatellitum Chriſtum in teterrimum carcerem in ejusdem palatio exiſtentem, cujus adhuc dicuntur extare veſtigia, conjiciunt, ibi ad lapideam columnam vinctis poſt terga manibus ligant, pugnis, calcibus, colaphis, alapis, loris, flagellis contundunt, lacerant, ſuámque in eum rabiem effundunt, adeóque crudeliter tractant, ut proximum morti vix non vitâ privârint*, &c.

Actor. 10. 38.

Pſal. 87. 10.

Pſal. 87. 7.

Mallon. de S. Sind. apud me fol. 66.

O anime mi! ſi canis tuus, quem amas, ita indignè ac crudeliter fuiſſet tractatus, colaphizatus, percuſſus, & in fœdiſſimum carcerem compactus, aliquâ ſaltem commiſeratione erga illum tangereris. Et ecce hæc ac tanta, imò & longè graviora pro te paſſus eſt Unigenitus DEI & MARIÆ Filius, Pater tuus amantiſſimus, benefactorum maximus, & quidem amore & causâ tui; & tu ingrate ne quidem aliqua commiſeratione & compaſſionis affectu erga DEUM tuum tangeris? O ſi ſenſum haberes, cum S. Franciſco foras prodires, & omnia ejulatu ac ſuſpirijs compleres, quòd Dominus ac DEUS tuus tanta ac tam indigna pro te paſſus ſit, quæ primùm ſuprema illa judicij dies proferet in apricum. O nox, ô nox, quàm amara eſt memoria tua animæ verè DEUM ſuum amanti? Et quid interim per illam luctuoſiſsimam noctem dolentiſſima Mater? Juvat hîc audire devotiſſimum

Blosio Margarit Spir. p. 3. c. 6.

simum Blosium, ita hanc afflictissimam Deiparam alloquentem: O *MARIA mœstissima Mater! quàm acerba, quàm tristis nox ista tibi fuit! ut gladius Simeonis sævit in Corde tuo! quis cogitare queat, quàm ignita verba, quam fervidas amoris scintillas totâ illâ nocte (velut è fornace) ardentissimum Cor tuum emiserit? Forsitan enim hoc, similive modo dicebas: O JESU Fili mi, Fili mi dulcissime JESU! quis te mihi eripuit? Quis Matrem à tam charo separavit pignore? Ut quid non video te lumen desiderabile oculorum meorum? Quis det mihi JESU unicum Cordis mei solamen! cur non tecum ivi ad mortem? Cur non confestim te secuta sum abeuntem? O dulcis JESU! bone Fili, ubinam hodie pernoctas? In cujus es manibus? Quid modò pateris? ô si furentes Judæi suam in me crudelitatem evomere vellent! multò mihi dulcius esset mori, quàm in tantis angustijs videre te*, &c.

O anima Christiana, quid nunc restat? Audi consilium meum. Olim in extremo judicij die ingratis peccatoribus objiciet DEUS & Homo Christus, nunc ut Judex universorum à Patre constitutus: *Infirmus eram & in carcere, & non visitâstis me*; Visitemus ergo nunc sæpiùs hunc infirmum & incarceratum JESUM, ac Sacratissimam Matrem ejus, tota nocte lamentis & lacrymis vacantem, ut mereamur audire: *Venite Benedicti*, &c.

Matt. 25. 43.

CON-

CONSIDERATIO XXIX.

Dolorosa Mater coràm intuetur miserabilem dulcissimi Filij sui flagellationem.

Pro peccatis suæ Gentis, vidit JESUM in tormentis & flagellis subditum. Eccles. in Hym.

1. QUid musica in luctu? An non inopportuna narratio? Et tamen David, cùm in summo luctu & vitæ periculo versaretur, musicam adhibuit: *Exurge gloria mea, exurge Psalterium & cithara, cantabo, & Psalmum dicam.* Ad quid, obsecro, cithara ad cruentum bellum? Erat tum temporis intervallo, quo hunc Psalmum composuit David in specu Enggadiano, urgebant eum foris pugnæ, intus timores, nam Saul hostis infensissimus cum suo exercitu eandem obsederat spe- *Psal. 56. 12.*

ſpeluncam, ut Davidem regni ſui æmulum armata manu comprehenſum perderet, & nihiloſeciùs David in tanto rerum diſcrimine citharam ſuam apprehendit, ludit, ac cantat: *Exurge gloria mea, exurge Pſalterium & cithara, cantabo, & pſalmum dicam!* O mi David! non eſt tempus modò citharizandi & pſallendi, quinimò apprehende ar-
Eccli. 22. 6. ma & ſcutum, & ad defenſionem tuam reſpice: *Muſica enim in luctu inopportuna narratio.*

Obſerva hîc prudens lector, rectè Davidem in hoc præſentiſſimo vitæ ſuæ periculo ad citharam ſuam confugiſſe, per illam enim, teſte S. Auguſtino, Chriſtus Dominus Filius David pro nobis patiens, flagellatus & crucifixus adumbratus eſt, proinde hæc myſtica cithara, quam tunc in Spiritu Prophetico David præviderat, meritò illi etiam
S. Aug. in Pſal. 56. in rebus afflictiſſimis unico ſolamini fuit: *Caro humana patiens*, ait memoratus Antiſtes Hipponenſis, *cithara eſt; ſonet cithara, eſuriat, ſitiat, dormiat, teneatur, flagelletur, irrideatur, crucifigatur, ſepeliatur*, &c. O luctuoſa cithara! quàm flebilem ſonum dediſti, dum cruentis impiiſſimorum militum manibus toties in paſſione, ac præſertim in flagellatione, inſpectante afflictiſſima Matre, pulſata es; ô
Job. 30. 31. quàm benè mœſtiſſima Virgo tunc dicere poterat: *Verſa eſt in luctum cithara mea, & organum meum in vocem flentium!* Audi naturæ Sympathicæ prodigium.

2. Admodum R. P. Athanaſius Kircherus S. J. vir in omni ſcientiarum genere exculciſſimus in arte magnetica, magnetiſmo & muſica recenſet, quòd, cùm aliquando Moguntiæ in Collegio Societatis JESU verſaretur, in odeo illius Collegij chelyn majorem ad parietem appenſam probaverit, atque invenerit ad contactum organi ita argutè reſonâſſe, ac conſonâſſe, atque ſi perita manu & plectro raderetur, cauſa erat, quia chordæ illius chelys æqualiter cum fiſtulis organi erant attemperatæ.

De duabus citharis, ſi fidibus æqualiter intenſis inſtructæ ſunt,
S. Gregor. M. in princip. lib. Moral. & in aliquo cubiculo è diametro ſibi opponantur, refert S. Gregorius Magnus, quòd, ſi una ſola earum peritâ citharœdi manu pulſetur, altera quoque licet non tacta eâdem ſuavi harmoniâ eosdem ſonos & cantus referre ſoleat. Naturæ hoc eſt ſympathicæ ſingulare prodigium, proinde mea quidem opinione haud incongruè ejusmodi duabus citharis pro epigrapha inſcribes: *Reſonat & altera.* Vel potiùs & rectiùs:

Unam tetigiſſe ſat eſt.

Ita

Ita est, ô mi Lector! Christus, inquit doctissimus Fineti, & MARIA erant duæ citharæ mysticæ, quarum unâ sonante, resonat altera, nullo etiam pulsante; JESU dolente, dolet & MARIA, JESU flagellato, flagellatur & Mater, JESU crucifixo, crucifigitur & Mater, hic in corpore, illa in mente: *Quot læsiones*, ait D. Hieronymus, *in corpore Filij, tot vulnera in Corde Matris; nullum ictum recipiebat corpus, cui non tristis echo responderet in Corde Matris*, &c. O dulcissimum COR Virginis! quomodo capax fuisti unam in cruentissima flagellatione sufferre legionem plagarum? *O Domina*, subintrat hîc S. Anselmus, *quos fontes lacrymarum dicam erupisse de pudicissimis oculis tuis, cùm attenderes unicum Filium tuum innocentem coram te ligari, flagellari, & carnem de carne tua ab impijs ita crudeliter dilacerari?*

Fineti Italus in Rifleſſi di Spir.

S. Hieron. de Assumpt. de B. V.

S. Anſel. de Compaſſ. B. V.

3. Erat autem flagellatio apud Romanos valdè infamis, utpote vilissimis mancipijs ac pessimis latronibus, tum ad extorquendam veritatem, tum etiam ad condignè eos puniendos à Senatu destinata; hinc scelus erat flagellare civem Romanum, quia omnes nobiles & ingenui reputabantur; proinde D. Paulus Apostolus, natus Tarsensis sed civis Romanus, cùm Hierosolymis in arce Antoniana, ubi præsidium Romanum erat, à Tribuno juberetur flagellari, & torqueri, ad columnam loris alligatus exclamavit: *Si hominem Romanum & incondemnatum licet nobis flagellare?*

Act. 22. 25.

O bone JESU; quis unquam mortalium te nobilior fuit? Quare ergo tantum dedecus, ignominiam & pœnam per publicam ac tam cruentam flagellationem subire dignatus es? Cur non adinstar Samsonis funes & catenas, quibus ad columnam alligatus es, dirupisti? Si quis miles in castris, quia fortè transfuga extitit, aut aliud patravit delictum, virgicidio adjudicatur, ut unâ, vel alterâ vice ferulas cohortis sustinere cogatur, ô quanto metu percellitur miser! quantùm vociferatur, quantùm ejulat, dum à tot virgis & plagis illi tergum rubet! nullus hîc videtur commilito, qui illius loco ad hoc se offerret supplicium perferendum. Umbras enarro, anima Christiana, plùs pro te mitissimus Servator tuus in hac dirissima flagellatione sustinuit, ictus numero sexies mille, sexcentos sexaginta sex, ô numerum horrendum! nunquam hactenus auditum! in quo cruciatu haud dubiè expirâsset JESUS, nisi divinitus ad crucem usque fuisset servatus: *Sacrosanctum & virgineum Corpus*, ait S. Laurentius Justinianus, *ita crudeliter in hac flagellorum tortura laniatum, ut ossa etiam in varijs membris*

Judic. 15. 14.

S. Laur. Justin. de agone Chr. c. 14.

bris nudata carne & pelle apparuerint. O lanienam! vel in viliſſima beſtia, nedum in DEI & MARIÆ Filio miſerandam!

Vide hîc, & conſidera anime mi, cum doloroſiſſima Matre: quàm doloroſis virgarum, flagellorum, ſcuticarum, & catenarum plectris hæc myſtica cithara (innocentiſſima caro Chriſti) fuerit pulſata, & ſi quondam ab armorum ſonitu, teſte Virgilio, *ingemuêre cavæ, ſonitúmque dedêre cavernæ*, multò magis triſtis echo reſonabat in tenerrimo CORDE Virginis; ô quàm inenarrabili mentis cruciatu, & lacrymantibus oculis aſpexit, & contemplata eſt dulciſſimum & unigenitum ſuum Natum, CORDIS ſui unicum ſolamen, ad columnam marmoream ignominioſiſſimè, ſicut natus erat, nudatum, loris alligatum, petulantiſſimâ militum cohorte cinctum, & nunc quidem ſpecioſum formâ præ filijs hominum, ſed mox velut agnum mitiſſimum ab ululantibus lupis diſcerpendum. Interim vidit accedere quatuor apparitores robuſtiſſimos, qui manu validiſſima, flagellis uncis ferreis horridis tenerrimum Corpus JESU diſcruciabant, & his laſſatis, mox novi, novíque ſuccedebant, mutatis torturæ inſtrumentis. Eheu quantùm contremuêre tunc pia viſcera Matris! nihil in hoc foro audiebatur niſi virgarum ſonitus, flagellorum ictus, catenarum ſtrepitus, blaſphemiæ circumſtantium, riſus omnium. Interim madebat totum pavimentum purpureo & Diviniſſimo Sanguine JESU, quem canes illi pedibus proculcabant. Ah quantus erat dolor afflictiſſimo JESU intueri coràm dolentiſſimam Matrem ſuam; & licet Corpus illius ex hac carnificina ineffabiles ſenſerit cruciatus, in animo tamen longè vehementiùs diſcruciabatur ex præſentia Matris, quam Pater voluit eſſe præſentem, ut Martyrum palmas omni jure mereretur, & ut repararet, quod Eva quondam deſtruxit; oportet hîc audire ipſa verba doloroſiſſimæ Matris: *Reſumpto ſpiritu*, ait ad S. Birgittam, *vidi Corpus ejus verberatum & flagellatum uſque ad coſtas, ita ut coſtæ ejus viderentur: Et quod amarius erat, cùm retraherentur flagella, carnes ipſis flagellis ſulcabantur. Cúmque Filius meus totus ſanguinolentus, totus ſic laceratus ſtabat, ut in eo non inveniretur ſanitas, nec quid flagellaretur: Tunc unus concitato in ſe ſpiritu quæſivit: Nunquid interficietis eum ſic injudicatum? Et ſtatim ſecuit vincula ejus. Inde Filius meus induit ſe veſtibus ſuis; tunc locum, ubi ſtabant pedes Filij mei, totum repletum vidi ſanguine, & ex veſtigijs Filij mei cognoſcebam inceſſum ejus: quò enim procedebat, apparebat terra infuſa ſanguine, nec ipſi patiebantur, ut ſe induceret; ſed compulerunt, & traxerunt eum, ut acceleraret, cùm autem duce-*

Virg. 2. Æneid.

Revel l. 1. c. 10.

duceretur, quasi latro, ipse Filius meus exterfit sanguinem ab oculis suis, &c. O lugubre spectaculum! & tu homo Christiane ad tam luctuosam tragœdiam quid agis? En totus JESUS tuus tui causâ unum corpore toto vulnus fuit; & tu, inquam, quid agis? Non ingemiscis? Non erubescis? Non doles? Innocentissima Christi caro tam dirè affligitur, & tu tuam tam molliter tractas toties gehennæ, & æternæ damnationis ream? Et quid tandem erit de te? Dic tibi ipsi sententiam, an sis membrum capiti conforme? Verùm progrediamur ulteriùs.

4. De Jacob Patriarcha recensent Sacræ Paginæ, quòd nunc in Ægypro moriturus de Messia in carne venturo, qui erit expectatio gentium, hoc illustre vaticinium tulerit: *Lavabit in vino stolam suam, & in sanguine uvæ pallium suum.* Et quid hoc? Audi antiquissimum Tertullianum: *Lavit*, inquit, *Christus stolam carnis & pallium corporis, quo Divinitas tegebatur, in rubro sanguinis sui vino tum maximè, quando innumeris flagellorum ictibus toto corpore cruentabatur.* O balneum saluberrimum, longè illo excellentius, quod quondam Constantino Magno, fœdâ corporis leprâ infecto, ex innocuo infantium sanguine ex consilio Medicorum erat parandum. Veni igitur anime mi! immergamus nos in hanc piscinam probaticam: *Et qui prior descendisset in piscina post motionem aquæ, sanus fiebat à quacunque detinebatur infirmitate.* Imitemur Naamum leprosum, & in his thermis salutiferis recipiemus animæ nostræ salutem: *Descendit, & lavit in Jordane septies juxta sermonem viri DEI, & restituta est caro ejus, sicut caro parvuli, & mundatus est.*

Gen. 49. 11. *Tertull. lib. 4. contra Marcionem.* *Joan. 5. 4.* *4. Reg. 5. 14.*

5. Sed quæres ulteriùs, quare mitissimi Servatoris nostri flagellatio ita præter modum cruenta ac crudelis fuerit? Si Judicem Romanum interroges, dicet, quia sine hac sanguinis pensione tumultuantibus Judæis non poterat satisfieri, ut ergo illorum animos ad commiserationem flecteret, jussit eum tam horrendè cædi. O crudelis, ô impia misericordia! Si JESUM interrogabis: *Quare rubrum est indumentum tuum sicut calcantium in torculari?* Respondebit: Amor hoc fecit; ita S. Laurentius Justinianus: *O charitas*, inquit, *quàm magnum est vinculum tuum, quo DEUS ligari potuit? Nullum vinculum Filium DEI ad columnam tenere potuisset, si charitatis vinculum defuisset.* Si Patrem æternum roges, quare in dulcissimo Filio suo tam acerbam permiserit flagellationem? Reponet: *Multa flagella peccatoris*, ideo & multa inflicta sunt flagella Salvatori: *Propter scelus populi mei percussi*

Isa. 63. *S. Laur. Just. lib. de ligno vitæ.* *Psal. 31.* *Isa. 53. 8.*

cussi eum. Si Matrem doloris & amoris? Dicet, ut te peccatorem ab æternis redimeret flagellis, & ne servus inobediens vapularet multis, ideo Filius meus Patri in omnibus obsequentissimus verberatus est multis plagis ac vulneribus; si Angelos? respondebunt: Quia benignissi-

3. Reg. 20. mus JESUS te ô mi peccator! nocentissimam Divinæ Justitiæ victimam & virum morte dignum dimisit, æquum erat satisfacere vadem. O charitas infinita! peccat iniquus, & punitur justus: *Cujus,*

S. Laur. Just de Triumph. agone Christi, ap. 14. *oro,* subintrat hîc S. Laurentius Justinianus, *tam ferreum pectus tanta non emolliret benignitas Redemptoris? Ligatur, cæditur, totóque flagris corpore dissipatur. Nunc scapulas, nunc ventrem, nunc brachia, nunc crura cingunt, vulnera vulneribus, plagas plagis recentibus addunt. Hinc livor tumens, inde sanguis erumpens, variatum cute detracta corpus adeò, ut membrorum compages visibiles fierent,* &c. O JESU flagellate! quid tibi debemus? Et quid tibi ô Mater dolorosissima! quid? Et dic, quæso, sodes! si canem tuum domesticum cerneres tot plagis saucium & excoriatum, & si denuo ille de novo crudeliter fustibus etiam sine causâ pulsaretur, nonne saltem aliquâ commiseratione in illum tangerêris? Et Agnus ille Divinus atque immaculatus ad ossa usque pro tua salute excarnificatus te ad compassionem & seriam peccatorum de-

1. Cor. 2. testationem non moveat? *Illi, si cognovissent, nunquam Dominum gloriæ crucifixissent;* tu autem cognoscis eum, in quem peccas, & tamen peccas? Væ tibi, si neque per sanguinem JESU flagellati, neque per lacrymas dolorosissimæ Matris ad compassionem & vitæ emendationem commovearis.

Vanh in Quadr. de Pass. §. 4. 6. Recordor hîc Clothildis Reginæ, de qua referunt, quòd, cùm Regi Amalerico, homini gentili, barbaro, & inculto matrimonio fuisset tradita, & ab eo multis injurijs, verbis asperis, imò & verberibus ad sanguinem usque affligeretur, linteum pretiosum proprio cruore suo intinctum per nuntium loco litterarum ad fratrem suum GermanumGildebertumFranconiæRegem submiserit,ut vel ex hoc miserabilem fororis statum ac conditionem agnosceret, & in tempore opportuno suppetias ferret. Intellexit fororis mentem fater Gildebertus & coacto exercitu Amalericum ad saniora compulit.

Paul. Barî S. J. in Bland. c. 2. Lector Christiane, linteum sanguineis madens lacrymis & tibi transmittit non Clothildis Regina, sed Regina omnium Sanctorum, de qua refert Bari & alij, quòd in passione & morte Unigeniti triginta lacrymarum millia & nongentas profuderit, in quo uberrimo lacry-

Mallon. de S. Sind. c. 5. marum effuso imbre, testibus S. Germano, Theophilo, Mallonio & alijs

alijs multas etiam sanguineas lacrymas emisit. O Sodalis, ô Cliens Mariane! vel ex hoc agnosce dolores & gemitus Matris tuæ. Et si quondam S. Gregorius M. cùm amarissimas pœnitentis Magdalenæ lacrymas, quibus sacros Christi pedes abluit, attentiore animo observâsset, in similem amarum fletum prorupit: *Cogitanti mihi de Mariæ Magdalenæ pœnitentia, flere magis libet, quàm aliquid dicere; cujus enim vel saxeum pectus illæ hujus peccatricis lacrymæ ad exemplum pœnitendi non emolliant?* Quid ergo dicemus de amarissimo lacrymarum torrente, quibus afflictissima Mater afflictissimum deplanxit Filium? Juvat hîc audire Danielem Mallonium: *Hæreo*, inquit, *& ita afficior, ut incertum mihi maximè relinquatur, debeámne magis Christi passionem, an MARIÆ compassionem meditari:* Divisum Imperium cum Jove Cæsar habet: *At divisam passionem cum Matre Christus habet; scinditur caro Christi flagellis, sed eisdem Matris Cor scinditur, nec minus MARIÆ Cor, quàm Christi Corpus laceratur; fluit sanguine Christi Corpus, fluunt lacrymis Matris oculi. Atrox spectaculum, horrida scena, in qua cum Christi patientia decertat tortorum sævitia, & Christi cruciatui Matris cruciatus adjungitur. Quod tam sævum pectus, quod tam ferreum cor, quod Christi flagella non scindant, sanguis non leniat, & Matris lacryma non emolliant? Flagellatur Christus, adstat Mater, cum Filio Mater cruciatur, languentem, spirantem, animam agentem, spiritum quodammodo exhalantem Mater conspicere cogitur, nec remedium præstare, nec ictus moderari, nec supplicia retardare, nec plagas tergere, nec dolorem lenire potest.* O dolentissima Virgo! quis tibi non ex animo compatiatur? Quis tecum non lugeat? Ah quomodo possibile fuit, quòd præ dolorum multitudine & magnitudine tristissimum ac maternum COR tuum non in mille dissilierit partes? O Domina! *Magna est, velut mare contritio tua, quis medebitur tibi?*

S. *Greg. M. hom. 33. in Evang.*

Mallon. de S. Sind. c. 5. fol. apud me 71.

Thren. 2. 13.

7. De Viro Religioso asseverat Mancinus, quòd, cùm in die Parasceves Augustæ Taurinorum in Subalpinis Sacrosanctam Sindonem, in qua totius Corporis JESU flagellati, & undique convulnerati effigies exhibetur, vidisset, ac devotâ mente considerâsset, ita commotus fuerit, ut mox animo linqueretur. Cernitur autem in hac Sacra Sindone præter innumeras alias plagas, quibus virgineum Corpus JESU dilaceratum fuit, horribile quoddam vulnus in lumbis ejus, quod vix sine lacrymis & animi motu videri, ac considerari potest; quod ideo in sanguinaria illa flagellatione mitissimus Servator

Mancin. de Pass. lib. 5. dissert. 1. punct. 2.

vator tuus in lumbis perpeti voluit, ut extingueret in te, ô Lector Christiane! fomitem ardentis libidinis, & ut in te maneret virtus continentiæ & castitatis; asserítque Mallonius, meditationem hujus plagæ horribilis in lumbis innocentissimi JESU peculiarem contra carnis petulantiam, quæ in lumbis residere dicitur, esse medicinam, atque præsidium evidentissimum.

Mallon. c. 9. n. 8.

Ad te me converto, ô pientissima Mater! si umbra & imago in sanguine Filij tui purpuratæ sindonis videntium animos non tam salutari percellit timore, quàm etiam ad pias permovet amoris lacrymas, quid, obsecro, non umbra aut imago sed ipse præsens dulcissimi Filij tui pro nobis tam atrociter flagellati aspectus in te fecit? O pelagus dolorum! ô abyssus desolationum! ô peccator! quid tu ad hæc? Et túne audeas de novo in DEUM tuum peccare, & vulnera vulneribus addere? O brutum ingratum! moveant te lacrymæ sanguineæ hujus mœstissimæ Matris tuæ; moveat te sanguis innocentis Agnelli pro te tam largiter effusus: *Cur addimus*, inquit Mellifluus, *afflictionem afflicto? Magis aggravant vulnera peccati nostri, quàm vulnera Corporis sui*, &c.

S. Bernh. ser. 2. Paschæ.

CON-

CONSIDERATIO XXX.

Dolorosa Mater quanto cum dolore spectârit Filium suum spinis coronari, atque illudi.

Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias. Cant. 2. 2.

1. MIror, dum mente attentiore perpendo, quòd Divinus ille sanguinum Sponsus in Sacro Epithalamio non se flori horti, sed campi asimilârit: *Ego flos campi, & lilium convallium*? Rationem asignant Patres, quia flos horti hortulani manibus plantatus muro, aut asseribus clauditur, nec omnibus nisi domino horti patet, sed flos cam- *Cant. 2. 1.*

pi omnibus carpendus, fovendúsque exponitur; hac de causa Christus non in urbe, sed in agro & campo nasci, atque crucifigi voluit, ut omnes ad eum liberum haberent accessum: *Flos*, inquit S. Ambrosius, *MARIÆ Christus, qui bonum odorem fidei toto sparsurus orbe, virginali ex utero germinavit. Flos odorem suum succisus reservat, & contritus accumulat, nec avulsus amittit: Ita & Dominus JESUS in illo patibulo crucis nec contritus emarcuit, nec avulsus evanuit; sed illâ lanceæ punctione succisus, sacro speciosior fusci coloris cruore vernavit, mori ipse nescius, & mortuis æternæ vitæ munus exhalans.*

S. Ambr. l. 2. de Spirit. c. 5.

Observat autem Vatablus & alij in hunc locum, quòd per florem illum campi non alius, quàm rosa subaudiri debeat, quid autem pulchrius, quid salubrius, quid odoratius rosâ? *Sic*, subintrat hîc Cornelius, *Christus decor, odor, & salus est mundi*, & sicut rosa sine spina non est, imò inter spinas nascitur, educatur, ac moritur; ita bonus JESUS, qui erat *quasi plantatio rosæ in Jericho*, non nisi inter spinas natus, educatus, passus & mortuus est.

Eccli. 24. 18.

Addit dilectus animæ Sponsus: *Et lilium convallium*; erat quippe lilium convallium, quando de supremo cœlorum throno, & de sinu æterni Patris in hanc infimam mundi vallem delapsus, factus est *novissimus virorum*, inter pecudes natus, inter latrones cruci suffixus, Judæ proditori in lotione pedum, & Barabbæ parricidæ in morte postpositus, an, obsecro, locus inferior in orbe terrarum? Sed & factus est sicut lilium inter spinas: *Christus*, inquit memoratus Ambrosius, *erat lilium in medio spinarum, quando erat in medio Judæorum, qui ipsum calumniati sunt, accusárunt, & crucifixerunt.*

S. Ambr. de Instit. Virg. c. 14.

Ejusmodi lilium & B. Virgo ac Mater dolorosa est, ita prædictus sanguinum Sponsus, ubi se flori campi & lilio convallium comparavit, mox ad Dilectam suam transgressus est: *Sicut lilium*, inquiebat, *inter spinas, sic amica mea inter filias*; supra quod pereleganter Rupertus Abbas: *Sicut Christus*, ait, *velut lilium, spinis Judæorum fuit transpunctus, sic & B. Virgo ijsdem fuit compuncta, & transfixa*, ac tunc præsertim, quando ipsa præsens hunc dilectissimum Filium suum in prætorio Romani Præsidis ab armatis, ferratísque manibus vidit, heu quanto cum luctu! spinoso, ac ringentibus aculeis horrido ferro coronari, audi ipsam loquentem: *Aptaverunt*, inquit, *coronam de spinis capiti ejus, quæ tam vehementer reverendum Caput Filij mei pupugit, ut ex sanguine fluente replerentur oculi ejus, obstruerentur aures, & barba tota decurrente sanguine deturparetur; cúmque sic sanguinolentus staret,*

Cant. 2. 2.

S. Birg. lib. 2. c. 10.

ret, condolens mihi adstanti, & gementi, respexit sanguinolentis oculis, &c. Et in alio loco eadem dolorosa Virgo ad Divam Birgittam: *Tunc corona spinea capiti ejus artissimè imposita fuit, quæ ad medium frontis descendebat plurimis rivis sanguinis ex aculeis infixis decurrentibus per faciem ejus & crines & oculos, & barbam replentibus, ut quasi nihil nisi sanguis totus videretur.* O pientissima Domina, omnium matrum afflictissima! verè sicut lilium inter spinas tunc extitisti, quando in medio improborum huic luctuosæ, & hactenus nunquam auditæ coronationi præsens interfuisti, stans tota tremebunda, & defixis nunc in cœlum ad Patrem, nunc in patientem Filium oculis, & fortè etiam cum sanguineis lacrymis, nulli maledicens, sed patientissimè voluntati Divinæ omnia remittens; unde Lemma huic nostro mystico lilio inter pungentes spinas crescenti, aculeisque transfixo adijcere placuit: *Lib. 4 c. 70.*

Transfixum suavius.

2. Varios quondam ritus ac ceremonias in coronatione Regum suorum observabant Hebræi, quos ad fontem vel ad arborem extra civitatem deducebant, ubi per Sacerdotes sacro oleo erant inuncti, supra thronum exinde regium collocati, & diademate redimiti, quibus & liber Legis in manus tradebatur, ut Legem noscerent servare, ac defendere; his peractis, omnis populus aggratulabundus acclamavit: *Vivat Rex, vivat Rex.* Typum de hac veritate nobis exhibet pacificus Salomon in Gihon propè fontem inunctus: *Sumpsitque Sadoc Sacerdos cornu olei de tabernaculo, & inunxit Salomonem, & cecinerunt buccinâ, & dixit omnis populus: Vivat Rex Salomon,* &c. *3. Reg. 1. 39.*

Anime mi! ad aliam hodie invitaris coronationem; eheu quàm dissimilem, quàm luctuosam, quàm cruentam! vide, & contemplare dulcissimum JESUM DEI & MARIÆ Filium, *qui* longè *plùs est quàm Salomon*, non quidem ad fontem, quia ipse erat *fons vitæ*, sed in prætorio Romani Judicis coronatum, non regali diademate, sed cruentis spinarum aculeis, non oleo sacro, sed pretioso sanguine suo inunctum, non in throno Regni sui, sed super durissimum lapidem collocatum, non Sceptro Regio, sed vilissima arundine insignitum. O quàm dissimilis isthæc erat coronatio inter utrumque Davidis filium! huic in die coronationis solennissimum adornabatur convivium; Christus Rex sæculorum *saturatus est opprobrijs*; illi inter varios generis honores pretiosa quæque unguenta & suaves odores, odor nardi, odor thuris, & odor malogranatorum deferebantur; in *Matt. 12 42. Eccli. 21. 26. Thren. 3. 30.*

patientissimum JESUM spinis coronatum non nisi putida & fœten-
Marc. 15. 19. tia mittebantur phlegmata & oris excrementa: *Conspuebant eum, & ponentes genua adorabant eum*; isti recèns coronato lætæ gratulationes, & acclamationes à primatibus Regni, & ab universo populo fie-
3. Reg. 1. 39. bant: *Cecinerunt buccinâ, & dixit omnis populus: Vivat Rex Salomon*; heu quàm dispares plausus & aggratulationes in coronatione JESU
Joan. 19. 3. audiebantur: *Veniebant ad eum, & dicebant: Ave Rex Judæorum; & dabant ei alapas.* Tandem dum Pilatus Præses Romanus hunc cœli, terræque Regem, cunctis gentibus desideratum, populo Judaico proponit ad adorandum: *Ecce Rex vester*, non audiebatur nisi illud ferale: *Tolle, tolle, crucifige eum.* O quanta hæc erat rerum metamorphosis! paucis abhinc diebus, hoc est, die palmarum acclamabant
Joan. 12. 13. Judæi: *Benedictus, qui venit in nomine Domini, Rex Israël*; nunc *tolle, tolle.* Ecce hic mundi stylus est; noli confidere mundo.

3. O mœstissima Virgo! quis tibi tum temporis intervallo talia, ac tam indigna cernenti, & accidenti animi sensus fuit? Bethsabæa Regina filium suum Salomonem in die desponsationis illius, ubi cum Sulamitide Ægyptia, Regis Pharaonis filia desponsatus est, pretiosissimo diademate, inæstimabilibus gemmis & margaritis intexto
Cant. 3. 11. condecoravit: *Videte filiæ Sion Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum Mater sua in die desponsationis illius*; & tu ô pretiosissima Virgo, cœlestis Salomonis Mater, quæ in die incarnationis, ubi in thalamo virginei uteri tui humana natura cum Divina desponsata est, hanc ipsam Filij tui Divinitatem coronâ carnis nostræ coronâsti; ô tristis Mater! ô tristis Virgo! vide, ah vide, quomodo pessima, impia & crudelis Synagoga (ah quàm ingrata noverca) in hac die desponsationis JESU cum Ecclesia, eundem dulcissimum Natum tuum non diademate aureo, sed coronâ aculeatis vepribus horridâ coronet:
Matt. 27. 29. *Plectentes coronam de spinis, posuerunt super caput ejus*, & tantâ vi, ut plerique veprium aculei non duntaxat cutis teneritudinem perfora-
S. Vinc. Fer. in Parasc. rent, sed & ipsa ossa penetrarent, ita S. Vincentius Ferrerius: *Plectentes*, inquit, *coronam de spinis marinis, quæ acutiores & longiores spinas habent cæteris spinis, capiti ejus imposuerunt, quæ eum in capite in septuaginta duobus locis crudeliter vulneravit, nam erat ad modum pilei, ita quòd undique caput tegeret, & tangeret, ita quòd aculei ossa penetrarent*, &c. O sanè gravis dolor, qui omnem nostram superat fidem. Interim aperiuntur sacrosanctæ venæ, fluit, & currit undique cruor, & facies illa, in quam desiderant Angeli prospicere, non nisi sanguis erat;

erat, qui de vulneribus Divini verticis decurrens oculos, genas, aures, nares, barbam, os, ipsósque humeros non modò tinxit, sed & oppleviť. O anime mi! quis hîc enarrabit, quinam major fuerit dolor aut amor in Sacratiſſimo CORDE JESU & MARIÆ? Certè uterque ſummus erat, & tamen mitiſſimus JESUS, cùm Matrem in tanto videret ſupplicio, plùs dolore Matris, quàm ſuo affligebatur.

Cæterùm ſtabat in principio hujus inauditæ coronationis dolentiſſima Virgo ſine ſenſu, ſine voce, ſed non ſine amariſſimis lacrymis, tandem verò in hæc erumpebat lamenta, prout perelegan-ter obſervat Nebridius: *O mi Fili, quàm informem te aſpicio! hiccine eſt vultus tuus, ô Salomon, quem videre deſiderat univerſa terra? O Angeli, qui miniſtrâſtis ei in deſerto, quin abſtergitis eum! ô æterne Pater! en Unigenitus tuus, ſpecioſus formâ præ Filijs hominum, quomodo deformatus eſt; mutatus eſt color optimus, ac tetrior leproſo eſt, qui quondam rutilavit ut ſol. O mi JESU, quis mihi det mutari in te, ad pro te patiendum dolores hos! ô ſpinæ, ô ſpinæ, quàm acerbè transfigitis animam meam. Vos, ut experior, illic mihi Simeonis gladius eſtis: Vos illæ ſpinæ eſtis, quas DEUS Pater in paradiſo peccati prædixit Adamo. Hen me miſeram! ſi ſpinis expungendum delictum Adami eſt, adeſte milites, priùs peccavit fœmina, priùs quoque fœmina pœnam ſentiat. En ſi non ſufficit caput, habete totum corpus meum, vulnerate, compungite, laniate ſicut vultis: Coronate me quoque in Reginam; nam hujus Regis ego Mater ſum. Quid parcendo me affligitis? Si parcere vultis, lædite me cum Filio. O filiæ Jeruſalem, venite, egredimini, & videte Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum hæc impia turba militum in hoc amaritudinis die.* O anima Chriſtiana, quis non animitùs compatiatur tanto Filio? Tantæ Matri? Si cætera membra compatiuntur capiti, dum affligitur, ubi amor noſter, ubi mæror, & compaſſio? Verè qui hîc non dolet, & non compatitur Chriſto patienti Capiti & Sacratiſſimæ Matri ejus doloroſæ, hoc ipſo oſtendit, ſe non eſſe membrum Chriſti, nec Clientem MARIÆ.

Nebrid. in ſuo Faſcic. Myrrh. c. 12.

4. Quæres hîc pie Lector, quare doloroſiſſimus JESUS, poſtquam jam cruenta ſubijt flagella etiam ſpinis coronari voluerit? Reges alij & victores olim pro egregijs ſuis facinoribus diverſis redimebantur coronis, aliquando ex auro, gemmis & margarithis, aliquando ex auro, oliva, hedera, quercu; aliquando ex odoratis herbis, floribus, roſis & lilijs intextis, ſed floridus noſter Nazaræus pretioſiſſimus JESUS coronâ ſpinis horren-

te, & sentibus hispidâ, paljurisque asperrimâ coronatur; ô quàm indignum diadema! non præceperat Pilatus ludum tam tragicum, tam funestum, tam cruentum, sed dœmon & barbara militum rabies novam hanc, & hactenus invisam ac prorsus inauditam paravit scenam, audierant enim impij Sathanæ ministri, innocentissimum JESUM à Judæorum principibus Regem appellari, mox furia Romana, pecunijs à Judæis in hunc finem subornata, decrevit coronam & quidem de spinis, ut majori ludibrio impij deicidæ Filium DEI afficerent, & COR Matris dolorosæ ampliùs torquerent, erat erim hæc corona adinstar fulminantis gladij, aut crudelissimæ lanceæ, quæ maternum pectus transfigebat, ita ipsa Diva Virgo ad S. Birgittam: *Tertia lancea mihi erat spinea corona ejus, quæ sic immaniter pupugit caput ejus sanctissimum, ut sanguis defluereet in os ejus, in barbam, & in aures ejus.*

S. Birgitt. l. 1. c. 27.

Causam hujus probrosissimæ coronationis assignant Patres, ideo Servatori nostro Caput spinis præcinctum, ut maledictum solveretur, quod primus homo per peccatum contraxerat, ita Divus Hieronymus, *In corona spinea maledictum solvit antiquum: Spinas & tribulos germinabit tibi.* Coronatus est *ex spinis & tribulis*, ait Tertullianus, *in figuram delictorum, quæ nobis protulit terra carnis, omnes aculeos mortis in Dominici capitis tolerantia obtundens.* Coronatus est spinis, ut adimpleretur Scriptura: *A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas*; Corpus enim totum virgis, flagris, catenis, & aculeatis flagellis erat concisum, facies colaphis lurida & sputis fœdata, dentes luxati, aures oppletæ meledictis, &c. Solus vertex adhuc aliquid habebat sanitatis, quod sentium aculeis erat obliguriendum. O bone JESU, nunquid Caput tuum *sicut purpura Regis*, & vertex tuus *plenus rore, & cicinni tui guttis noctium*? Coronatus est insuper, quia non tantùm Rex noster & animarum Sponsus erat, sed & victima pro salute totius mundj in ara crucis immolanda, moris autem erat tum apud Judæos, tum Romanos, ut DEO T. O. M. victimæ viridi serto coronatæ offerentur. Coronatus denique est, quia capitibus nostris multa delicta committimus, tum interna per malas cogitationes, tum externa nimio luxu & ornatu; vide, & mirare optime Lector, qualia capillitia, quàm pretiosa, & crispata nunc gestent viri effœminati, & quousque mulierum vanitas suas erigat cristas? & hoc inter Christianos & Orthodoxos? Christo Sponso nostro relinquimus spinas, & nos coronemus nos rosis? *Pudeat*, subintrat hîc Mellifluus, *sectari gloriam membra, quibus*

Gen. 3. 18. Vide Mallon. in Explicat. S. Sindon. c. 12.

Isa. 1. 6.

Cant. 7. 3.

S. Bernh. ser. 5. in Fest. OO. SS.

quibus caput ſuum tam inglorium exhibetur! pudeat ſub ſpinato capite membrum fieri delicatum.

5. O Mater doloris & amoris, quæ à Filio tuo nec poteras, nec volebas ſeparari, dic nobis, quid tum ſenſerit COR tuum, ubi dilectum votorum tuorum & innocentiſſimum Filium mortuo & excoriato pecori, quàm homini vivo ſimiliorem ſpectâſti? Ah quid tunc penſabat COR tuum, ô omnium afflictiſſima matrum? Sed nondum hîc tormentorum finis, plus ultra ô Domina! factâ hâc coronatione, milites JESUM (prout erat) nudatum, toto corpore ſaucium, & lacernulâ, ſeu fruſto obſoletæ purpuræ vix tegendo dorſo ſufficiente veſtitum, arundinémque (vanitatis Symbolum) manu geſtantem per atrium ac prætoriumad præſidem & iniquiſſimum Judicem rapiunt: *Exivit ergo JESUS portans coronam ſpineam & purpureum veſtimentum.* *Joan. 19. 5.* Obſervat hîc citatus Nebridius: *JESUS autem tranſibat Matrem cum gemitu, quæ etiam poſt milites ſecuta eſt eum intro, nam per totam paſſionem, quantùm poterat, ei appropinquabat, neque unquam ab eo ſeparabatur.* *Nebrid. in Faſc. c. 11.* Ah quid tunc penſabat afflictiſſimum COR tuum ô Virgo dolentiſſima? Credo, & firmiter mihi perſuadeo, illo temporis tractu tibi veniſſe in mentem agnum illum maſculum vepribus coronatum, loco Iſaci in monte quondam Moria ab Abrahamo immolatum: Ergóne (ita tecum ſuſpirabas) ô mi JESU! tu es ille agnus innocuus, immaculatus, ſpiniſque cinctus, qui pro delictis totius populi hodie in Calvario monte eris immolandus? *Gen. 22. 13.* Moyſi quondam in typo, ô Fili mi! in rubo ſpinoſo, ardente quidem, ſed incombuſto, apparere dignatus es, nunc ipſe ingenti tormento cruentis es redimitus, & circumdatus ſpinis? *Exod. 3. 2.* Aaronem ſummum Sacerdotem pretiosâ voluiſti coronari tiarâ, & caput ejus odorifero inungi, ac perfundi unguento, quod per barbam & veſtimenta decurrens univerſæ multitudini gratiſſimum ſparſit odorem: *Sicut unguentum in capite, quod deſcendit ad oram veſtimenti ejus*; *Pſal. 132. 2.* Heu Fili mi JESU, Sacerdos & victima, quàm diſpari tiarâ redimitus es? fluit & pretioſum unguentum Sacroſancti cruoris tui de capite per genas, barbam & faciem, plurimis ſeſe diffundens rivulis, totúmque veſtimentum, quod eſt Eccleſia, vitæ & æternæ ſalutis odore perfundens. O Pater æterne! quomodo permittis tanta, ac tam indigna pati dilectiſſimum Filium tuum? Video immenſi tui amoris in genus humanum affectum & effectum:

Pun-

Pungentem caput, & cerebrum gestare coronam
Cogit amor, cogit vulnera tanta pati.

Et quia ita tibi placuit ô Pater! placet & mihi indignissimæ Matri ejus; fiat ô Domine in omnibus sanctissima voluntas tua. Hæc vel similia secum animo volvens mœstissima Mater, alto ingemuit suspirio, cum Propheta threnologo compassioni, planctui ac lacrymis omnes laxans habenas: *Deduc quasi torrentem lacrymas, per diem & noctem: Non des requiem tibi, neque taceat pupilla oculi tui*, &c. Et tu anime mi! qui hæc legis, quid agis? ô dolorosissime JESU! ô dolorosissima Mater! quis hæc mente attenta considerans, etsi ferreus ac adamantinus sit, non emolliatur? Quis non ex animo vobis condoleat? dolent saxa & rupes, & ego, qui per innumera mea delicta istorum omnium sum causa dolorum, adhuc persisto immotus? O lacrymæ meæ, ubi estis? Plangam, ah plangam & ego diebus ac noctibus omnes iniquitates meas; tibi ô mœstissima Mater! me in planctu sociare desidero, ut totus tecum mergar in compassionis Oceano.

Thren. 2. 18.

CON-

CONSIDERATIO XXXI.

Quanto dolore & compassione Dolorosa Mater audierit, & viderit Filium suum damnari ad mortem.

Captabunt in animam justi, & sanguinem innocentem condemnabunt. *Psal. 93. 21.*

1. UBi Jonas Propheta mari mediterraneo se quondam commisit, ut felici vento à portu Joppensi in Tharsin transmitteret, subitò ingens procella & tempestas excitata est. Nautæ videntes hanc repentinam malaciam à DEO scelerum vindice immissam, statuerunt sortem mittere, quisnam inter ipsos reus ad placandam Numinis iram in iratum pe-

Jona. 1. 7. lagus mitteretur: *Et cecidit sors super Jonam*; dum videlicet primi chartula, cui nomen Jonæ inscriptum erat, primâ vice ab urna deducta Jonam reum proclamavit. Verùm quid ad hoc Jonas? Vide anime mi, & admirare excelsum Propheræ animum: *Tollite me*, inquit, *& mittite in mare*, *& cessabit mare à vobis*; quem cùm viri non reluctantem arriperent, & in fretum præcipitem agerent, extemplò omnis tempestas cessavit: *Et stetit mare à fervore suo.* Nos in præfixo nostro Emblemate huic Prophetæ in mare misso pro epigraghe inscribimus:

Mergor, ne mergantur.

Per hunc Jonam [illegible] Redemptorem nostrum ad mortem crucis ab iniquissimo Judice Pilato condemnatum rectè intelligunt Patres, dum sese ultrò ac voluntariè pro salute universi generis humani, ne æternùm periret, in cruentum passionis mare demitti permisit: *Tollite me, & mittite in mare; & cessabit mare à vobis.* Videamus modò, quomodo inspectante Matre dolorosâ hæc vita nostra damnata sit ad mortem.

2. Joseph Jacobi Patriarchæ filius, decorus aspectu, & cultu regio insignis, cùm nunc tanquam Pro-Rex Ægypti & Salvator Regionis in curru regali sublimis per urbem veheretur, tantus subitò inter filias civitatis concursus factus est, ut non plateas duntaxat, sed & muros & fenestras omnes replerent, ut ejus pulchritudinem & faciei majestatem
Gen. 49. 22. possent contemplari: *Filius accrescens Joseph, filius accrescens, & decorus aspectu, filiæ discurrerunt super murum*, &c.

Psal. 44. 3. Egredimini filiæ Sion, & videte Regem vestrum, *speciosum formâ præ filijs hominum*, quem tot olim votis Abraham & Patriarchæ videre gestierunt, nunc in diademate suo è prætorio Romani præsidis Pilati ad populum egredientem. Eheu quid video? O spectaculum funestum
Joan. 19. 5. omnium creaturarum lacrymis deplorandum! *Exivit ergo JESUS, portans coronam spineam, & purpureum vestimentum, & dicit eis* (Pilatus) *ecce homo.* O superi quid hoc est? Loco regalis diadematis hic Rex Regum coronam de pungentibus spinis horridam, & loco sceptri vilissimam arundinem tenet, pro pretiosa purpura abjectum & laceratum militare vestimentum, atque pro vellere aureo crassum funem, vel ut alij volunt, catenam ferream in collo gestat, totúmque corpus ejus innumeris ferè plagis & flagris, sputis & livoribus adeò deformatum est, ut
Cant. 3. 11. excoriatam pecudem faciliùs, quàm hominem repræsentet: *Egredimini, & videte filiæ Sion Regem Salomonem in diademate, quo coronavit il-*

lum

lum Mater sua (impia, scelerata, & ingratissima Synagoga) *in die desponsationis illius.* O Pater Cœlestis, respice in faciem Christi tui, & vide, num sit hic Filius tuus dilectus, in quo tibi semper benè complacuisti? O Mater amoris & doloris, quæ præsens spectâsti tam cruentum, tam indignum, tam miserabile spectaculum, an hic Filius tuus, in quem desiderant Angeli prospicere? Paulò antè dicebant Judæi, & præsertim afflicti, miseri, desolati: *Eamus ad Filium MARIÆ, à quo consolari possumus*; & nunc est vir dolorum, ac novissimus virorum, cujus pulchritudinem sol & luna mirantur? O Domina! dic nobis, si tamen præ dolorum magnitudine dicere quid possis, an hic Filius tuus DEUS & Homo Christus? Ah non homo, sed vermis est, & abjectio plebis! & quid peccavit dulcis ille JESUS tuus? Ah fluite, fluite lacrymæ: *Deduc quasi torrentem lacrymas per diem & noctem: Non des requiem mihi, neque taceas pupilla oculi mei.* Ego, ego sum reus tam cruentæ tragœdiæ & necis Christi; Judæos incuso, & ego ipse sum ille vir mortis: O afflictissima Domina! pudore suffundor coram facie tua ob innumeras iniquitates meas, quibus offendi Dominum ac DEUM meum; ah ego, ego interemi Filium tuum, ô Mater dolorum, en habes hîc confitentem reum, ah ignosce! quod luit nunc DEUS, ego deliqui; exora mihi, obsecro, cor contritum & humiliatum, &c.

S. Birgitt. lib. 6. cap 58.

Thren. 2. 18.

3. Jobum pientissimum illum virum ubi quondam Eliphaz, Baldad & Sophar tres amici conspicati sunt toto corpore plagatum, excruciatum, & à diabolo pessimis ulceribus percussum, magnitudine mali perculsi non poterant eum cognoscere; tanta erat fortunæ, vultúsque mutatio; *Cúmque elevâssent procul oculos suos, non cognoverunt eum, & exclamantes ploraverunt, scissísque vestibus sparserunt pulverem super caput suum in cœlum, & sederunt cum eo in terra septem diebus & septem noctibus, & nemo loquebatur ei verbum: Videbant enim dolorem esse vehementem.*

Job. 2. 12.

Ecce plùs hîc quàm Job: *Exivit ergo JESUS portans coronam spineam & purpureum vestimentum*, & à planta pedis usque ad verticem non erat in eo sanitas, quem Pilatus Judex Populo universo, diducto vestimento purpureo, & extento digito monstrans ait? *Ecce homo*; ita nimirum mitissimus Agnus ab invidis illis & ferocissimis lupis erat tractatus, flagrisque contritus, ut in homine homo quærendus esset. O qualis tunc animi sensus tibi fuit ô mœstissima matrum! ubi hoc luctuosissimum, nunquam auditum, & toti orbi heu nimis lacrymabile spectaculum vidisti? Si adeò de calamitate Jobi doluêre tres illi prænominati amici: *Exclamantes ploraverunt*, &c. Quis, obsecro, explicet, aut

Joan. 19. 5.

mente conſpicere poſſit animi tui dolores ô Mater dolorum, cùm non Jobum, ſed unigenitum tuum ac dulciſſimum animæ Sponſum, quem quondam faſcijs ligâſti, in præſepio reclinâſti, & virgineo lacte enutriſti, nunc nudatum veſtibus, funibus & catenis ligatum, ſputis fœdatum à crudelibus virgatoribus verberatum, ſpinoſo ſerto redimitum, & inhumaniſſimè excarnificatum conſpicata es, ut factus ſit, quantus erat totus, unum vulnus? Et ſi dilectiſſimi Filij tui Corpus in paſſione ſupra quinque vulnerum millia pertulit, revera non paucioribus SS. Cor tuum convulneratum fuit: *Sicut*, inquit Richardus à S. Laurentio, *non fuit dolor, ſicut dolor ille, qui pertranſivit corpus & membra Filij, ſic non fuit dolor, ſicut dolor ille, qui ad Matris viſcera per compaſſionem pertranſivit.* O anime mi! quis vel ferreus hæc conſiderans non emolliatur? O lacrymæ ubi nunc eſtis? Quoties etiam pro rebus viliſſimis expeditæ curritis, & nunc moramini? Ah fluite, fluite. O doloroſiſſime JESU! ô Mater afflictiſſima! adaperite cataractas duriſſimi cordis mei, ut defleam diebus ac noctibus non tam paſſionem veſtram, quam & innumera delicta mea, quibus tantorum fui cauſa dolorum.

Rich. à S. Laur. l. 3. fol. 143.

4. De Joiada Hebræorum Pontifice recenſent Regum Annales, quòd in conjuratione contra impiam Athaliam populo, in templo in unum tunc congregato, Joas Regium Principem ex Ochozia oriundum (quem jam pridem omnes mortuum & occiſum autumabant) in medium produxerit, quem ſtans in loco elatiore univerſæ populi multitudini, ut legitimum ac unicum Regni Iſraëlitici hæredem, ac Regem inaugurandum præſentavit: *Ecce Rex veſter.* Quid hîc expectatis amici? Applaudunt omnes: *Vivat Rex.* Audi Scripturam: *Produxítque Filium Regis, & poſuit ſuper eum diadema & teſtimonium, fecerúntque eum Regem, & unxerunt, & plaudentes manu dixerunt: Vivat Rex.*

4. Reg. 11. 12.

Age anime mi, & unà mecum Regem cœlorum, ac Dominum universorum non jam clarum imperio, ſed plenum opprobrio conſidera, quomodo eum Pilatus, homo gentilis & idololatra in ſuperiori palatij ſui ambulacro populo Iſraëlitico, tanquam promiſſum à Deo Meſſiam, Regémque tot ſæculis ab illo populo deſideratum publicè demonſtret: *Ecce Rex noſter.* Quid hîc reſponſi ab univerſa plebis multitudine? Heu lugendam rerum humanarum metamorphoſin! paucis abhinc diebus, hoc eſt, Dominicâ Palmarum acclamabant omnes: *Ecce Rex tuus venit tibi manſuetus, ſedens ſuper aſinam, & pullum Filium ſubjugalis; & benedictus, qui venit in nomine Domini*; nunc à Phariſæis, & omni populo non alius auditur clamor, & vociferatio, quàm illud ferale: *Tolle, tolle,*

Joan. 19. 14.

Matth. 2. 5.

Joan. 19. 15.

tolle, crucifige eum: Non habemus Regem, nisi Cæsarem. Ite nunc mortales, & in mundi hujus immundi constantia confidite. Nuper cùm quinque hominum millia quinque panibus hordeaceis & duobus piscibus abundantissimè satiâsset, miraculo moti eum in Regem suum inaugurare volebant, nunc eundum cœli terræque Dominum latroni postponunt, homuncioni tam vili, & DEUM parricidæ? O Mater dolentissima, quæ per totam ferè passionem Filio quàm maximè appropinquabas, Mater non jam Filij DEI, sed Filij mortis, quid tu, obsecro, ad hunc feralem populi clamorem: *Crucifige, crucifige eum?* Ah quid ad tot blasphemias, injurias, & insanas rabies? *Minimè*, ait Nebridius, *immodestè clamabat, aut ejulabat evellens sibi crines, aut instar insanè lugentium fœminarum brachia hinc inde contorquens, sed stabat pallida, gemens ac tremens, totósque lacrymarum torrentes in silentio profundens, multáque cogitans, pauca loquebatur, sic, ut nec inimici ejus aliud in ea deprehenderent quàm gravitatem. Deflebat autem non tam Filij suámve calamitatem, quàm inauditum contemptum, quo DEUS æternus tot contumelijs à perditissimis hominibus afficiebatur; itaque secuta milites, imò potiùs sanguineas guttas, quæ de capite Domini ubertim distillantes viam demonstrabant, ipsum ingressa est prætorium, ne fortè Filius absque se moreretur.* *Joan. 6. 15.* *Nebr. in Fasc. Myr. cap. 11.*

5. Recordor hîc Danielis, apud Darium Persarum Regem quondam ab invidis regni satrapis accusati, quòd contra edictum regium egisset, dum ter de die DEUM suum flexis genibus adorâsset, hinc non tam mortis reum, quàm dignum esse, qui vivus in lacum leonum mitteretur, à cruentis faucibus devorandus. Quid ad hanc calumniam Darius Rex? *Contristatus est*, inquit Scriptura, *& pro Daniele posuit cor, ut liberaret eum, & usque ad occasum solis laborabat, ut erueret illum.* Vetùm nihil profecit hæc Regis in Danielem benignitas: *Scito Rex*, sic enim interpellant Darium satrapæ, *quia lex Medorum atque Persarum est, ut omne decretum, quod constituerit Rex, non liceat immutari*; unde invitus sententiam tulit: *Tunc Rex præcepit, & adduxerunt Danielem, & miserunt eum in lacum leonum.* *Dan. 6. 14.*

O benignissime JESU! tu per illum Danielem præfiguratus es, dum per summam invidiam accusatus, & ad lacum leonum, mortémque crucis injustissimè damnatus es. Noverat quidem Romanus Præses tuam innocentiam, proinde varijs modis allaboravit, ut te è manu Judæorum liberaret, & in pristinam assereret libertatem: *Et pro Daniele posuit Cor, ut liberaret eum*; verùm nihil profecit, hæc Judicis benignitas: *Nos legem habemus* (ita succlamabant omnes illi impijssimi deicidæ) *Joan. 19. 7.*

& secundùm legem debet mori; & si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris. Hic nodus erat, à quo tandem fractus est Judicis animus; hinc ex respectu merè humano & vano timore vitam morti adjudicat, atque in JESUM sententiam judiciariam & irrevocabilem non Hebræo sed Latino idiomate scribit: *JESUM Nazarenum, subversorem gentis, contemptorem Cæsaris, & falsum Messiam, ut majorum suæ gentis testimonio probatum est, ducite ad communis supplicij locum, & cum ludibrio Regiæ Majestatis in medio duorum latronum cruci affigite. I lictor, expedi cruces.* Quam funestam & injustissimam sententiam pretiosissimus orbis Salvator etiam flexis genibus excepit, offerens se ultrò Cœlesti Patri in gratissimam victimam, nunc pro salute mundi in ara crucis immolandam. O anime mi! pensa hîc, & repensa, quomodo amore tui Christus Dominus, ac DEUS tuus factus sit obediens usque ad mortem, mortem autem crucis: *Dilexit me, & tradidit semetipsum pro me,* ô prodigium amoris! cogitavit de te amantissimus JESUS, quasi non esset alius præter te in mundo, pro quo vitam, sanguinem & omnia expenderet; & tu ingratissime homuncio! non ames JESUM pro tua salute ad crucis mortem condemnatum? Ut tu viveres æternùm, mortua est pro te heu Vita æterna! tanti ponderis erant peccata tua; & lubet adhuc peccare, atque Christum de novo morti tradere?

Adrichom. in descript. Hieruſ. pag 163.

Cornel. in Matt. f. 526.

Gal. 2. 20.

Expende insuper hîc sensum dolorosissimæ Virginis MARIÆ, quæ, ut piè creditur, & plures Scriptorum asserunt, hanc condemnationis sententiam præsens audivit. Heu quàm acerbum oportuit fuisse illum dolorem in tenerrimo CORDE MARIÆ, dum ex ore Judicis audivit hanc condemnatoriam sententiam: *Ego Pontius Pilatus JESUM cruci adjudico*, quod idem est dicere: Ego pulvis, terra, & nihil, Authorem vitæ, & Dominum cœli & terræ morti addico, & quidem morti turpissimæ crucis. Si commota sunt omnia viscera illius Mulieris, cujus Filium Regum prudentissimus præcepit, ut in duas partes divideretur; quid dicemus de tali ac tanta Matre, dum Romanus Judex contra omne fas & æquum, atque contra propriam conscientiam in innocentissimum Filium mortis & crucifixionis tulit sententiam? *Quis tibi tunc sensus, cùm cernis talia Virgo?* O Angeli advolate, ubi estis? Danielem è lacu leonum liberâstis; Isacum à gladio parentis; Petrum è carcere, & manu Herodis; Tobiam à cete & Asmodæo; tres pueros è camino ignis ardentis; Juditham è manu Assyriorum; Loth ab incendio, Davidem à peste, &c. Et ecce Creator vester, DEUS & Homo Christus, qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus, injustissimè ab impiis-

Ambr. Spinol. in Med. apud me f. 466.

3. Reg. 3. 25.

Dan 6. 22. Gen. 22. 11. Act. 12. 7. Tob. 6. 3. Dan. 3. 95. Judith. 12. 20. Gen. 19. 15. 2. Reg 24. 16.

impijſſimis ſycophantis condemnatur & rapitur ad mortem? O Angeli ubi eſtis? Quare non liberâſtis innocentiſſimum JESUM è manu peccatorum, & reddidiſtis eum dolentiſſimæ Matri ſuæ incolumem? Actum ago: Altum hîc factum eſt in cœlo ſilentium, & Angeli pacis omnes amarè flebant, quia in Conſiſtorio Divino ſtatutum erat, ut unus homo moreretur pro populo, ut non tota gens periret. Attende hic anime mi, quanto pretio ſteteris: Excita igitur in te magnam in DEUM fiduciam, & in infinita Chriſti merita, ac roga pientiſſimum JESUM per afflictiſſimum COR SS. Matris ſuæ, ut non intret tecum in judicium, pro quo ipſe judicium mortis ſubire dignatus eſt.

6. Cùm Regina Saba ex Æthiopia Hieroſolymam veniens Salomonem in ſua gloria cerneret, ejúsque præſens audiret ſapientiam, præ admiratione & ſtupore tantæ Majeſtatis extra ſe rapta eſt: *Non habebat ultra ſpiritum.* 3. Reg. 10. 5. Ubi Eſther Regem Aſſuerum inſolita cum Majeſtate in throno ſuo conſidentem conſpexit, tremore perculſa, quaſi exanimata corruit: *Regina corruit, & in pallorem colore mutato, laſſum ſuper ancillulam reclinavit caput.* Eſther. 15. 10.

Num B. Virgo & Mater doloroſa, ubi JESUM dilectiſſimum Filium ſuum, Regem ſæculorum (qui plùs eſt quàm Salomon, aut Aſſuerus) nunc adeò deformatum, adeò dirè tractatum, ſanguine perfuſum, & ad mortem crucis condemnatum vidit, animi deliquium paſſa ſit, certò non conſtat; ſubintrat tamen hîc S. Anſelmus: *Eſtne aliquis*, inquit, *qui queat percipere qualitatem pectoris ejus?* S. Anſel. de Excell. Virg. c. 5. O afflictiſſimum COR MARIÆ quis tuos hîc exprimet dolores? *Adſtabat MARIA*, ait Joannes Taulerus, *cùm eum Pilatus ad populum produceret, dicens: Ecce homo; ſed cujus poſſit animus capere, quis te dolor invaſerit, cùm eundem unicum tuum tam dirè ligatum, tam ex verberibus, ſputis, ſanguine miſerandum in modum deformem cerneres, ut penè hominis ſpeciem videretur amiſiſſe? Et quidem omnino veriſimile eſt, amabilem Dominum dulciſſimam Matrem ſuam, quàm potuit placidiſſimè reſpexiſſe, quodque verbis nequivit, amicabili feciſſe aſpectu*: O triſtis aſpectus! *Mutuò ſe aſpicientes*, inquit Aſterius, *mutua ſibi fiunt ſpecula*; proinde haud immeritò S. Laurentius Juſtinianus illud SS. COR Virginis clariſſimo ſpeculo paſſionis Chriſti, & perfectæ mortis imagini comparavit; ſicut enim ſiquis ſanguinolentus, vel vulneratus in ſpeculo ſe intuetur, idem ſpeculum illius hominis effigiem pariter ſanguinolentam vel vulneratam referre ſolet, ita in CORDE doloroſæ Matris totus Sponſus ſanguinum vulneratus & cruentatus videre fuit. O anima Chriſtiana imitare doloroſam Matrem, & non aliud

Jo. Tauler. Exercit. vitæ Chr. c. 19. In Cant. p. 118. S. Laur. Juſtin. lib. de agone Chri. c. 12.

aliud tibi speculum propone, quàm *Ecce homo:* Si tentaris, condemnaris, mortificaris, infirmaris, cruciaris, tristaris, moreris, cogita *Ecce homo: Feci*sti, ait S. Drogo, ô *bone JESU de Corpore tuo speculum animæ meæ*, & quid est, quod non æquanimiter toleremus, si Christi passionem ad mentem revocamus? *Christo igitur passo in carne; & vos eâdem cogitatione armamini.*

S. Drogo Ep. Host. de Pass.

1. Petr. 4. 1.

7. Interea milites, latâ & publicatâ mortis sententiâ, optimum JESUM de loco illo sublimi, ex quo circumfusæ multitudini à Pilato in spectaculum proponebatur, de novo secum in prætorium rapiunt, in quo eum exutâ purpurâ, proprijs induerunt vestibus, jubilantibus interim & plaudentibus Sacerdotum principibus, Scribis & Pharisæis, quòd nunc è medio tolleretur, ille, qui hactenus toties eorum taxabat, & corrigebat crimina.

Fratres Joseph, licet barbari, inhumani & invidi, qui non aliud nisi cædem & sanguinem innocui fratris sui sitiebant, ubi audierunt à Juda hoc consilium: *Melius est, ut venundetur* (Joseph) *Ismaëlitis & manus nostræ non polluantur, frater enim & caro nostra est*; sine mora acquieverunt ad consilium ejus, & motos iræ composuêre fluctus: *Acquieverunt fratres sermonibus illius*, eò quia frater & caro eorum erat. O quàm crudeliores & inhumaniores fuerunt Judæi erga Christum, dum neque per sanguinem Fratris sui JESU ad aliquam compassionem & pietatem fuerunt permoti, sed sicut feri elephantes viso sanguine JESU ferociores facti sunt? *Et elephantis ostenderunt sanguinem uvæ & mori ad acuendos eos, in prælium*, unde clamârunt & petierunt etiam in propriam perniciem: *Sanguis ejus super nos.* O mitissime JESU, hoc & ego clamo & rogo, sed aliâ mente & sensu, ut sanguis tuus veniat super me non in vindictam, sed in ablutionem peccatorum meorum; sit mihi pretiosissimus sanguis tuus à Spiritu Sancto formatus, & in passione toties effusus ille *Funiculus coccineus in fenestra*, qui, cùm Jericho, hoc est, corpus meum de luto formatum, à morte brevi destruetur, me ad vitam & ad æternam perducat salutem, ut in sanguine Agni dealbatus cum omnibus Sanctis & Electis tuis in æternum tibi cantare valeam: *Redemisti nos DEUS in sanguine tuo.* Hoc mihi exora ô Mater doloris & amoris.

Gen. 37. 27.

2. Mach. 6. 34.

Matt. 27. 25.

Josue 2. 18.

Apoc. 5. 9.

CON-

CONSIDERATIO XXXII.

Mater Dolorosa Christum Filium crucis pondere onustum usque ad mortem fidelis comes sequitur.

Bajulans sibi crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariæ, locum. Joan. 19. 17.

1. TRibus potissimùm stellis à SS. Patribus SS Deipara assimilari assolet, *Matutinæ*, quia *quasi stella Matutina in medio nebulæ* exorta est, Solémque Justitiæ, qui est Christus DEUS noster, præcurrens optatum mundo diem tulit. *Maris*, seu stellæ transmontanæ de qua Ecclesia: *Stella maris succurre cadenti*, & D. Bernhardus: *Ne avertas oculos à fulgore hujus sideris, si non vis obrui procellis*; & *Vespertinæ*, quæ solem *Eccli. 50. 6.* *S. Bernh. hom. super Missus est.*

lem in suo cursu ad occasum vergentem sola & proxima sequitur, proinde haud incongruè pro Lemmate tulit: *Comes fidissima Solis*; vel: *Sola cum sole*; vel si mavis:

Sequitur deserta cadentem.

Talis, inquam, Stella Vespertina B. Virgo & Mater amoris ac doloris extitit, cæteris enim Discipulis ob metum in fugam actis, sola ac deserta mysticum suum solem, amantissimum JESUM usque ad rupem Golgothæam & ad supplicii locum constantissimè secuta est; hinc peraccommodè B. Amadeus: *Currit*, inquit, *post JESUM non tantùm in odorem unguentorum, sed & in multitudine dolorum, non solùm in gaudio consolationum, sed & in abundantia passionum.* Plura de hac veritate in præsentiarum considerabimus.

B. Amadeus hom. 5. de laud. Virg.

2. Cum Onias summus quondam in Lege Sacerdos, vir DEO & hominibus dilectus ob templi Solymæi defensionem, ne ab impio Heliodoro prophanaretur, in summo versaretur periculo, tota civitas trepidâsse, & ad hoc spectaculum accurrisse perhibetur: *Non modica verò per universam civitatem erat trepidatio: Sacerdotes autem ante altare cum stolis Sacerdotalibus jactaverunt se, & invocabant de cœlo eum, qui de depositis legem posuit, ut his, qui ea deposuerant, ea salva custodiret; jam verò qui videbat summi Sacerdotis vultum, mente vulnerabatur; facies enim & color immutatus declarabat internum animi dolorem, circumfusa enim erat mœstitia quædam viro & horror corporis, per quem manifestus aspicientibus dolor cordis ejus efficiebatur. Alij etiam gregatim de domibus confluebant, publica supplicatione obsecrantes, pro eo quòd in contemptum locus esset venturus; accinctæque mulieres cilicijs pectus per plateas confluebant, sed & virgines, quæ conclusæ erant, procurrebant ad Oniam, aliæ autem ad muros, quædam verò per fenestras aspiciebant; universæ autem protendentes manus in cœlum deprecabantur, erat enim misera commistæ multitudinis & magni Sacerdotis in agone constituti expectatio.* O filiæ Sionidæ! ô animæ Christianæ! accurrite omnes, & considerate cum dolorosissima Matre summi vestri Sacerdotis nunc ad mortem condemnati vultum, non pretiosâ tiarâ sed sentibus redimitum, lacrymis perplutum, verberibus lividum, sputis & sanguine decoloratum. O Mater doloris & amoris, respice & tu in faciem Christi tui & nostri, ah hæccine, inquis, est facies illius, in quem desiderant Angeli prospicere, de qua scriptum est: *Beati oculi, qui vident, quæ vos videtis?* O mutatio dexteræ excelsi! & si Sionidarum quondam mentes ingenti vulnerabantur dolore, dum Oniam magnum

2. Mach. 3. 14.

Luc. 10. 23.

gnum Sacerdotem in agone constitutum contemplabantur, & quid tu mœstissima Mater, ubi summum Sacerdotem, qui plùs est quàm Onias, dilectissimum Filium tuum nunc aram crucis, in qua pro delictis omnium populorum non tam sacrificaret, quàm & sacrificaretur, proprijs ac lassatis humeris ad Calvariæ montem bajulantem, stans in platea juxta fontem præsens spectâsti? O bone DEUS, qualis hic mæror, qualis luctus? explicet, qui potest.

3. Videamus nunc crucis processionem, quâ tristiorem nunquam orbis conspicatus est. *Postquam ab ore iniquissimi Judicis sententia mortis, quam Judæi bibulis exceperunt auribus, in vitæ authorem prolata fuit, sine mora omnia hujus feralis pompæ instrumenta parabantur*: Ante prætorium jam stabat crux parata & cum ea carnifices, clavis, malleis, forcipe, restibus, scalis, ligonibus, aceto, felle, vino myrrhato & alijs ad crucifixionem necessarijs instructi. Interim Dominus JESUS funibus vinctus, lacrymis perfusus, sanguine cruentatus, innumeris vulneribus saucius, ac velut Rex Judæorum scenicus diriſſimis spinis coronatus extrahitur, & ad conspectum crucis sistitur. O si vidisses anime mi! quo tunc amore & tenerrimi animi desiderio mitissimus Redemptor tuus hoc ferale crucis patibulum, in quo te ab interitu redimeret, amplexatus, & deosculatus sit, quam mox propria sponte in saucios humeros elevavit non sine pientissimis lacrymis ac gemitu Patri se denuo pro mundi salute in victimam pacificam offerens: *Ita Pater, quia sic placitum fuit ante te.* *Matt. 11. 26.* O si tali quoque affectu & amore à DEO immissam nobis crucem acceptaremus, quàm citò sancti essemus; sed proh dolor! quàm multi nunc sunt hujus mundi immundi comptuli, & delicati Christiani, qui crucem quidem commendant, eámque summis extollunt laudum præconijs, imò & Sacratissimæ crucis Dominicæ particulam aut segmentum illius è collo ad pectus pendulum gerunt, eámque osculantur, venerantur, & adorant, qui tamen, si vitam illorum consideras, inimici sunt crucis Christi, dum quotidianis eum peccatis de novo in crucem agunt. O Christiani! quàm paradoxa sunt ista: Audite veritatem: *Qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus.* *Matt. 10. 38.* Audis hoc?

Hæc inter, dum fit concursus per compita, vicos & plateas, adornatur feralis illa processio, in qua præcedebat quidam justitiæ minister funestam inflans tubam, ut adimpleretur illud Jeremiæ: *Sibilaverunt, & fremuerunt dentibus, & dixerunt: Devorabimus: En ista est dies, quam expectabamus*, &c. *Thren. 2. 16.* Alius præferebat in pertica mortis causam, seu titulum

tulum in tabella candida stylo ferreo incisum: JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM, cujus litteræ minio, seu rubro colore erant tinctæ, tum ut terrorem mortis spectantibus incuterent, tum etiam ut testatem Romani Præsidis ostentarent. Post hæc sequebatur ingens armatorum militum Romanorum, & equitum cataphractorum agmen, ut, si fortè tumultus in populo suboriretur, illum arcerent, atque compescerent. Hos proximè insecuti sunt barbari satellites, apparitores, lictores & carnifices, infima fæx hominum, instrumenta ad tam cruentam lanienam requisita gestantes, & prout observat S. Anselmus, lutum ac lapides in Christum projicientes. Tandem processit circumcinctus tortoribus, propriisque vestimentis, ut à circumfusa populi mul-

Apoc. 19. 16. titudine agnosci posset, indutus *Rex Regum & Dominus Dominantium*, prægrandi crucis trabe, in qua necandus esset, onustus, & catenâ ferreâ in collo oneratus, atque duobus latronibus secum crucifigendis stipatus. O Angeli pacis, quid, obsecro, tunc pensâstis, quando Dominum vestrum inter duos latrones medium tanquam eorum coriphæum vidistis, qui inter duas Divinas Personas Patrem inter & Spiritum Sanctum medius est? Olim in cœlo illum submississima devotione adorastis: *Et*

Hebr. 1. 6. *adorent eum omnes Angeli*, nunc ab omnibus contemptum, & velut canem immundum impijssimorum homuncionum pedibus proculcatum

2. Reg. 20. 12. cernitis? O cœli obstupescite! tantíne ponderis peccatum est? *Amasa* quondam *conspersus sanguine jacebat in media via*; hîc ipse DEI Filius præ defectu virium cruenta sub cruce humi prolabitur? Heu quomodo *cor-*

Isa. 59. 14. *ruit in platea VERITAS*? Ah tantíne ponderis peccata mea sunt? O lacrymæ! ubi estis modò?

4. O pientissima Domina! ô Mater amoris & doloris, ubi interim, dum hæc fiunt, commoraris? Et nunquid adhuc valedices Filio tuo, antequam moriatur, si non verbis, saltem nutu aliquo? Ita est, ô mi Lector! in hunc enim finem à turba, quâcum hactenus ibat, paulisper separata, breviorémque viam per aliam plateam eligens, locum juxta fontem occupavit, ubi necessariò Filio erat transeundum; ibi ergo cùm staret, & cum lacrymis, intimóque cordis dolore Dilectum suum vehementissimo desiderio expectaret; ecce subitò feralis aperta est scena:

S. Bonav. lib. medit. vitæ Christ. c. 77 & Suarez To. 2. in 3. p. disp. 98. sect. 2. *Mœstissimo Filio*, inquit S. Bonaventura, *mœstissima Mater occurrit*. O tristis aspectus! ô lamentabilis occursus! ô mœstum vale! videre innocentissimum Agnum in medio luporum, exhaustis jam omnibus viribus, immani crucis ponderi succumbentem, & sanguine suo ipsas Hierosolymæ signantem plateas: Ah quis fando dicet, quo dolore, ac mœrore pijssi-

pijſſima Virginis viſcera tunc fuerint diſcruciata? Certè uterque & Filius & Mater ex hoc mutuo aſpectu præ dolore & commiſeratione viribus defecerunt, ubi neuter ad alterum nec unum quidem verbum poterat effari. De JESU dicitur, quòd totus tremens & anguſtijs repletus, quaſi mox animam acturus, ſuper obvium fortè lapidem reſederit, proinde quia cernebant milites, eum ferendæ ulteriùs cruci imparem, angariaverunt Simonem Cyrenæum, ut ejus crucem tolleret: *Impoſuerunt illi crucem portare poſt JESUM*; de doloroſa autem Virgine refert S. Bernhardus: *Cernens eum oneratum ligno tam grandi, ſemimortua facta eſt præ anguſtia, nec verbum dicere potuit.* O animæ Chriſtianæ! audiamus ſaltem hujus dolentiſſimæ Matris Cor loquens, dum lingua ejus præ dolorum multitudine in verba ſolvi non poteſt. Audite cœli, & obſtupeſcite; audiat terra verba oris ejus: *An meus iſte Filius? An meus eſt?* Inquit Mater, *& Deus meus? Deus qui ſedet inter Cherubinos, hic incedit inter latrones? Deus qui adoratur in cœlo à millibus Angelorum, hîc vilipenditur in terra à millibus hominum? Deus qui tribus digitis ſuſtinet molem terræ, hic velut imbecillis curvatur ſub cruce: Deus qui omnibus benedicit, hic maledicitur ab omnibus? Hicne eſt unigenitus meus? Illéne formoſus præ filijs hominum, cui jam neque ſpecies, neque decor? Illéne Filius hominis, qui jam vermis, & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis? Illéne Judex omnium, qui ab omnibus judicatus, & ad infamem crucem damnatus? Fluite lacrymæ, fluite, neque ceſſate aut die, aut nocte.* Ah fluite cum lacrymante doloroſiſſima Matre & meæ lacrymæ, fluite, fluite, ego enim omnium horum dolorum, anguſtiarum, cruciatuum cauſa ſum, quia peccavi in Deum meum. O ſi ſanguine meo fieri poſſet, ut non offendiſſem te ô mi JESU! ô MARIA!

Luc. 23. 26. S. Bern. lib. Medit. c. 77.

Vide R. P. Jodoc. Andries S. J. de perpet. cruce. f. 75.

5. Sed nondum hîc hujus luctuoſiſſimæ cataſtrophes & cruciatuum finis. Plùs ultra, ô mi JESU! ô MARIA! plùs ultra, ad montem myrrhæ & ad montem thuris, ibi magnum illud redemptionis noſtræ opus, quod vobis Pater impoſuit, perficietis: Progredere igitur, ô mi JESU! ſed quid dico: Progredere? repit potiùs, quia vermis factus, pientiſſimus JESUS, quàm incedit; procedendum tamen eſt; ſequitur & Mater, Stella Veſpertina ſuum cadentem ſolem: *Et venerunt in locum, qui dicitur Golgotha, quod eſt Calvariæ locus*, ubi benigniſſimus JESUS per aſcenſum montis non patiebatur, ut notus ille Cyrenæus tantam crucis molem ſolus ad ſupplicij locum geſtaret, ſed ſponte ſua ſubjectis, licet crudeliſſimè dilaniatis humeris, anteriorem & majorem cru-

Matt. 27. 33.

cis partem portavit, Simone interim pedem crucis sublevante. Et quid hæc inter omnium afflictissima & sanctissima matrum?

Vidi, dum studijs exculrioribus quondam Monachij Bavariæ Superioris Metropoli vacarem, tres una die Mercurij proles uncis manibus rapaces ad patibulum condemnatas, ad quod spectaculum ingens hominum turma, velut torrens affluxit, inter quos & junioris latronis mater extitit, quæ ubi Filium suum ad ferale hoc theatrum progredientem animadvertit, repente viribus destituta vix non animam expiravit. O Domina mundi! ô Mater amoris & doloris! quomodo possibile fuit, Christi Filij tui sanguinolenta sequi vestigia, & inter latrones, qui incomparabiliter illo mitiùs habiti sunt, solum innocentissimum Natum tuum trabale crucis lignum, in quo interficeretur, trahentem? Et quid, obsecro, tum temporis intervallo secum ruminabat afflictissimum Cor Matris DEI? Ita mi Pater (suspirabat secum) quia tu ita jubes, placet & mihi; acerbissimum quidem est hæc intueri, ac tam indigna pro indignis pati, placet tamen, quia tibi placet, proinde me totam in SS. Cor tuum resigno, paratissima unà cum Filio tuo, imò & meo, si non
Gen. 22. 6. corpore, animo saltem crucifigi. Vade igitur ô Fili mi, & velut alter Isaac porta ligna holocausti super unum montium, quem nunc Pater
Gen. 4. 8. monstrabit tibi. Vade in agrum Abel innocentissime, in quo à perfidis
Gen. 6. 14. Caini fratribus etiam sine causa furcâ ligneâ occidêris. Vade iustissime Noëme, & per crucem tuam arcam mundo naufrago præpara, in qua in
Jer. 11. 19. secundo diluvio salvetur genus humanum. Vade ô mitis Agnelle ad macellum & ad cruentissimam lanienam, in qua non lanam duntaxat,
Exod. 14. 16. sed & supremam sanguinis stillam pro salute mundi dabis. Vade mansuetissime Moyses, Dux & Legifer noster, ac virgâ SS. crucis tuæ non tantùm rubrum passionis mare divide, sed & viam omnibus tuis fidelibus
Isa. 22. 22. ad cœlestem Palestinam pande. Vade ô Fili David, & clavem Regni tui porta lassatis & luxatis humeris, quâ paradisum, tot retro sæculis
Isa. 9. 6. occlusum, aperies. Vade ô Princeps pacis, jam enim à primo conce-
Psal. 95. 10. ptionis tuæ momento tibi à Patre insinuatum fuit: *Et principatus ejus super humerum ejus*; habes, inquam, nunc principatum tuum, nam Dominus à ligno regnabit. Vade denique ô omne Bonum meum! vade ad mortem, & quidem mortem omnium crudelissimam, sequar & ego te, quocunque jeris. Ethai Davidem inter tot tribulationum fluctus
2. Reg. 15. 21. constantissimè secutus est, faciam & ego hoc: *Vivit Dominus meus, & vivit Dominus meus Rex! quoniam in quocunque loco fuerit Dominus meus, sive in morte, sive in vita, ibi erit & Mater, imò & ancilla tua.* Armiger

ille

ille contempto omni mortis periculo dulcem suum Jonatham secutus est per loca excelsa, per rupes præaltas, manibus ac pedibus post Dominum suum reptans; sequar & ego, & si præ virium lassitudine incedere ampliùs non potero, reptabo pedibus ac manibus ad Calvariæ rupem, ut cum Dilecto meo si non corpore, saltem animo patiar, & commoriar; & quis me separabit à Charitate JESU? *Quia fortis est, ut mors dilectio; aquæ multæ hanc non poterunt extinguere charitatem, nec flumina obruent illam.* O anime mi! quid tu ad hæc & ista? Si ferreus, si saxeus, si adamanthinus esses; deberes saltem aliqua commiseratione erga JESUM patientem & SS. Matrem ejus compatientem tangi; & tu ô miser! adhuc stas immotus? Et dic, quæso Sodes! si quis te ex tuis amicis à morte redemisset, manu una pro tua defensione perditâ, mutilúsque per reliquum vitæ cursum permaneret, num ingenti te illi profiteris obstrictum beneficio? An non quoties in tuum veniret conspectum, te ad aliquam saltem excitaret commiserationem, & reciprocum amorem? Anime mi! leva oculos tuos & JESUM pro te gravissimam crucem bajulantem, ac SS. Matrem ejus sequentem considera; quid pro tua salute ultra poterant facere, & non fecerunt? O quantum debes Redemptori tuo ac SS. Virgini! gratias proinde illis summas repende, & in animo verè contrito ac humiliato ad eorum pedes prostratus, ingratitudinis tuæ, omniúmque delictorum veniam suppliciter pete, &c.

1. Reg 14. 13.

Cant. 8. 6.

6. Revertor ad te ô Domina mundi! & quid appello te mundi Dominam, cùm nunc sis omnium novissima mulierum, quia Filius tuus novissimus virorum? Dic tamen ô Domina! obsecrò te, an non in mentem tunc tibi venerit illa Archangeli promissio olim in conclavi Nazarethano tibi facta: *Dabit illi Dominus sedem David patris ejus, & regnabit in domo Jacob in æternum, & regni ejus non erit finis?* Nunquid cogitare, & Angelo salutis humanæ nuntio nunc objicere poteras: Qualis hæc sedes David? Quale Regnum in domo Jacob? Si Filius meus etiam quà homo Regni Davidici legitimus hæres est, quia Filius David, quare hunc legitimum hæredem hodie cum tanta infamia ejecerunt extra civitatem: *Hic est hæres: Venite occidamus eum, & habebimus hæreditatem ejus; & apprehensum eum ejecerunt extra vineam, & occiderunt?* Si promissum est eum in domo Jacob regnaturum, ubi hoc regnum? Ubi corona? Ubi sceptrum? Ubi regalis purpura? Ubi majestas? *Ah vidimus eum, & non erat aspectus: Despectum & novissimum virorum.* O domus Jacob! quomodo in te regnabit Filius meus, dum illum hodie coram Romano Præside negâsti; *Non habemus Regem nisi Cæsarem?* Quomodo ergo

Luc. 1. 31.

Matt. 21. 38.

Isa. 53. 2.

Joan. 19. 15.

ergo ô mi Angele! hæc tua promissio verificatur? Ita, inquam, pretiosissima Deipara miserando illo temporum intervallo secum in animo ratiocinari poterat. Sed magnum hîc absconditum est mysterium; alia enim sunt Dei, alia hominum judicia; enimverò dedit illi Pater æternus sedem & regnum David non temporale, sed æternum, ast non nisi per passionem & crucem obtinendum, in ligno enim oportebat Chri-
Psal. 95. 10. stum pati, & ita intrare in gloriam suam, unde Ecclesia: *Regnavit à ligno Deus*, & Vates Regius: *Dominus regnavit à ligno*: quæ ultima verba à *ligno* impij Judæi crucis Christi æmuli dato studio, ne à Christia-
Vide in hunc Psal. Tirinum & alios passim. nis convincerentur, sustulerunt, ita S. Justinus & plures SS Patrum; proinde sensus est, Christum non vi, aut armis, nec per publicam populi electionem regnum suum consecuturum, sed à *ligno* in domo Jacob, hoc est, in Ecclesia regnaturum, & per hoc in æternum in cœlo triumphaturum. Et hoc erat dolentissimæ Matri hujus Sacramenti non ignaræ unicum in tot adversis solatium, proinde magno animo omnes cruces, passiones & adversitates cum Filio sustinuit; hinc rectè à S Epi-
S. Epiphan. de Laud. Deip. phanio crux appellata est, cujus verba sunt: *Dico sanctam Virginem esse cœlum, thronum & crucem.*

Age hîc, quisquis es ô homo Christiane! & disce, non esse satis ad salutem consequendam, quòd Christus nobis crucem portaverit, sed insuper oportet, ut & tu eam post Christum feras, ita attestante veritate:
Matt. 16. 24. *Si quis vult venire post me, tollat crucem suam, & sequatur me.* Si Christianus es, debes esse & *Crucianus*, tota enim vita Christi JESU & MARIÆ crux fuit & martyrium, ergo si DEUS te amat, tibi non aliam in cœlum viam panget, quàm crucem:

Per crucem ad lucem.

CON-

CONSIDERATIO XXXIII.

In conspectu afflictissimæ Matris Filius JESUS infami crucis patibulo affligitur.

Postquam venerunt in locum, qui vocatur Calvariæ, ibi crucifixerunt eum. Luc. 23. 33.

1. AD spectaculum hodie invitaris anima Christiana, cui simile hactenus non vidit, nec ampliùs videbit mundus: *Spectaculum*, inquit Apostolus, *factisumus mundo*, & *Angelis & hominibus*; ubi alludit ad persecutiones & martyria Apostolorum, ac præsertim ad illos bestiarios, primósque SS. Martyres, qui Romæ & alibi quasi bestiæ caveis inclusi in amphitheatro publico, spectante Imperatore & populo Romano, bestijs objiciebantur; inter quos præeminet D. Ignatius, tertius post S. Petrum 1. Cor. 4. 9. Martyrol. Rom. 1. Febr.

trum Antiochenæ Ecclesiæ Episcopus, qui in persecutione Traiani damnatus ad bestias Romam vinctus missus, præsente ipso Taiano Imp. & circumsedente Senatu primò immanissimis pœnarum supplicijs affectus, ac tandem rugientibus leonibus in cibum objectus est, quorum dentibus præfocatus, & ut frumentum Christi, prout desideraverat, comminutus, digna Christi hostia effectus est.

Verùm longè crudelius, longè immanius est istud, quod tibi hodie, anima Christiana, exhibebitur spectaculum, de quo S. Lucas commemorat: *Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud, & videbant, quæ fiebant, percutientes pectora sua revertebantur.* O tremendum, ô luctuosum, ô cruentum spectaculum, videre JESUM, Agnum illum innocentissimum, DEI & MARIÆ Filium, in conspectu afflictissimæ Matris & totius populi dentibus efferatorum leonum objici, & quasi brutum excoriatum pro peccatis nostris in infami crucis patibulo durissimis clavis affigi: *O cœli obstupescite super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer.*

Luc. 23. 48.

Jerem. 2. 12.

Moyses olim pro spectaculo in publicis castris vastissimæ molis serpentem ex ære candente conflatum in alta furca adinstar litteræ T. fabricatâ, ingratissimo populo Judaico, à venenatis tunc anguium morsibus percusso, proponi curavit, ut in eum intuentes ab infirmitate & luce grassante pestifera liberarentur: *Quem cùm percussi aspicerent, sanabantur*, cui serpenti rectè pro Lemmate inscribes:

Num. 21. 9

Pharmacum, non venenum.

O bone JESU, ô Amor crucifixe! tu nobis per illum æneum serpentem præsignatus es: *Sicut Moyses*, inquis ipse, *exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet Filium hominis, ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam æternam*; in qua pœnosissima, ac dolorosissima exaltatione adimpletum fuit illud justi Simeonis vaticinium: *Ecce positus est hic in signum, cui contradicetur, & tuam* (ô Mater) *ipsius animam pertransibit gladius.* O anima Christiana! veni unà mecum, & ascendamus cum hac dolorosissima Matre ad montem myrrhæ, & ad montem collis, & videamus visionem hanc magnam, DEUM & Hominem pro salute nostra cruci suffixum: *Non te pigeat*, ait Mellifluus Bernhardus, *videre serpentem in patibulo pendentem, si vis videre Regem in solio residentem*: Et S. Augustinus: *Fratres*, inquit, *ut à peccato sanemur, Christum crucifixum intueamur, quomodo, qui intuebantur serpentem æneum in deserto, non peribant; sic qui intuentur fide Christi mortem, sanantur*

Joan. 3. 14.

Luc. 2. 34.

Bern cit. à Cornel. in lib. Nu. 21. 9.

nantur à morsibus peccatorum. Proinde non incongruè Poëta ille Christianus:

Pharmaca sunt potiùs, quàm vulnera Vulnera Christi,
Curat enim plagis vulnera nostra suis.

2. *Postquam venerunt in locum, qui vocatur Calvariæ, ibi crucifixerunt eum.* Et quis, obsecro, hîc non obstupescat pie Lector, quòd cuncti Evangelistæ hoc summum redemptionis nostræ mysterium non pluribus, quàm duobus tantumodo verbis adumbrârint: *Crucifixerunt eum?* quare tam parci fuêre hi sacri Scriptores in describendo hoc funestissimo, omnibúsque sæculis inaudito spectaculo, cùm nullus modũ addat, quomodo DEI & MARIÆ Filius, an in jacente, aut in erecta cruce sit clavis confixus? ℣. Simon de Cassia, Salmeron & alij, quòd Evangelistæ præ verecundia, teneritudine & compassione animi tam horrendum ac luctuosum facinus non potuerint pluribus explanare, vel dilucidare verbis, tremebat enim tunc, cùm arripuêre calamum, manus scribens, oculi madebant lacrymis, cor insolito perfundebatur horrore, imò & ipsa penna rigebat stupefacta, ad consignandum posteritati tam indignum, tam cruentum, & luctuosissimum spectaculum. Addit S. Bernhardinus, ita placuisse Spiritui Sancto, qui *sic breviter scribi voluit, ut pia consideratio, non expressa per atramentum, pia meditatione ad meritum Fidelium remaneret.*

Luc. 23. 33.

Simon. de Cass. & Salmeron. in hunc loc.

S. Bernh. To. 1. serm. 15. art. 4. c. 3.

Hunc crucifixionis modum multi cum SS. Anselmo, Cyrillo, Leone, Laurentio Justiniano, & alijs meditantur in cruce jacente factam, in quam Salvator mundi à carnificibus prostratus, ac supinus super cruce jacens eidem clavis ferreis pluribus malleorum ictibus affixus est, quem exinde impij ministri Sathanæ in altum elevatum in scrobem in rupe illa Golgothæa defossam, inhumanè dejecerunt, non sine maximo cunctorum membrorum concussione & dolore inexplicabili. Alij cum Barradio censent, manus pientissimi JESU ligno humi jacenti affixas, pedes verò erectâ jam cruce eidem esse suffixos. Verumenimverò qui antiquissimos Patres consulunt, & Romanum crucifigendi modum, à quibus & Christus crucifixus est, attentiore mentis oculo considerant, expensis rationibus, facilè in hanc declinabunt sententiam, mitissimum orbis Reparatorem Christum cruci jam fixæ, & humi depactæ, ac solidè in scrobe firmatæ in alto per scalas fuisse affixum, quia hic modus Romanis, prout benè observat Justus Lipsius, usitatior, & ad majorem crucifigendi ignominiam, populique spectantis terro-

S. Anselm. Dial. de Pass. D. S. Laurent. Justin. de Pass. & alij.

Barrad To. 4 l. 7. c. 13.

Lipsius lib. 2. de cruce. c. 7.

terrorem inserviebat. Accedit & ratio, quia furca seu patibulum priùs erigi, & trabibus in terra firmari solet, antequam fontes in eo suspendantur; unde etiam provenit usitatus ille loquendi modus: *In crucem agere*, *In crucem tollere*, In hunc enim finem Judæi ad Præsidem Pilatum succlamârunt: *Tolle, tolle*, & exinde primùm: *Crucifige eum.* Quod & Jacob Patriarcha in spiritu prævidit, dum moriens filio suo Judæ in personа futuri Messiæ intimavit: *Catulus Leonis Juda, ad prædam Fili mi ascendisti*; tunc enim Christus tanquam Leo de tribu Juda ad prædam ascendit, quando in cruce *tulit prædam Tartari.* Item Sponsus: *Ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus*; quibus assentit S. Mater Ecclesia, dum in oratione de Missa Passionis Domini, cujus initium: *Humiliavit*, ita orare assolet: *Domine JESU Christe, qui horâ sextâ crucis patibulum ascendisti*, &c. Quibus adjungamus SS. Patres & comprimis S. Gregorium Turonensem, qui asserit, Christi pedibus suppositam fuisse tabulam: *Super hanc verò tabulam*, inquit, *tanquam stantis hominis sacræ affixæ sunt plantæ*, &c. S. Augustinus: *Ascendit Sponsus noster thalami sui lignum*, &c. S. Bernhardus: *Exaltato in crucem perforantur manus & pedes Virtutum optimi benigni JESU.* Mitto S. Cyprianum, Joannem Chrysostomum, Gregorium M. Gregorium Nyssenum in tragœdia, Nazianzenum, Nonnum & quàm plurimos recentiores, &c.

Jaan. 19. 15.

Gen. 49. 9.

Cant. 7. 8.

S. Gregor. Turon. cit. à le Blanc. To. 2. Ps. 21. v. 18.

S. Aug. lib. de fide ad Catechum.

S. Bernh. Tract. de Pass. D. c. 5.

O bone DEUS! quàm lugubre hoc erat spectaculum videre JESUM nudum, vulneratum, ab omnibus desertum inter truculentas carnificum manus in conspectu totius populi insultantis scalas seu tabulationem juxta crucem erectam perreptare, ubi stans in pegmate facie in cœlum conversâ se denuo Patri Cœlesti in victimam & holocaustum totius mundi obtulit; ita Seraphicus Bonaventura: *Aspicit in cœlum, Patri dicens: Ecce hîc sum Pater mi, usque ad crucem me humiliare voluisti, pro amore & salute generis humani, placet, accepto, & pro eis me tibi offero, quos dedisti mihi, & fratres esse voluisti; accepta igitur & tu Pater, & deinceps placabilis esto mei amore, & omnium maculas veteres abstergе, & elonga ab eis; Me tibi pro eis offero Pater*, &c. O utinam mortales omnes hæc Christi patientis verba altiùs animo suo inscriberent; ita nimirum par est, ut loquamur, præsertim ubi crux aliquâ cælo nobis submittitur.

S. Fo. Chrysost. in 1. ad Cor. 2.

S. Bonav. lib. Medit. vitæ Christi cap. 78.

3. Et quid interea dolentissima Mater? Penetrat illa immensam turbam (tanta est vis amoris) & exadversùm cruci se collocat, ubi videret, & audiret omnia. O fortis Machabæa, quæ non ad montem Thabo-

Thaboræum ad gaudia, sed ad collem Golgothæum luctibus & doloribus inundantem, ut unà cum Filio in anima crucifigeretur, ascendit: *Super omnia autem Mater mirabilis, & bonorum memoria digna, quæ pereuntem Filium conspiciens, bono animo ferebat propter spem, quam in Deum habebat*: Proinde cùm vidisset dulcissimum Natum tam probrosè nudatum, ei capitis sui velum vel per alium submisit, vel potiùs ipsa, prout S. Anselmo revelavit, lumbis patientis Filij sui circumligavit; audi ipsam mœstissimam Virginem loquentem: *Audi Anselme, quod modò referam, nimis est lamentabile, & nullus Evangelistarum scribit. Cùm venissent ad locum Calvariæ ignominiosissimum, ubi canes, & alia morticinia projiciebantur, nudaverunt JESUM Filium meum totaliter vestibus suis, & ego exanimis facta fui, tamen velamen capitis mei accipiens circumligavi lumbis ejus.* 2. Macch. 7. 20. S. Ansel. Dialog. de Passione.

O pientissima Domina! si Adam Protoparens noster ob nuditatem suam adeò erubuit, ut in medio ligni paradisi sese absconderet, ac nuditatem suam foliis ficûs contegeret. Si Noë nudatus in tabernaculo jacens ingenti verecundiâ perfusus est, ubi nuditatem suam ex alijs intellexit. Si Legati illi Davidis ab Ammonitis turpiter rasi, & usque ad lumbos denudati non ausi sunt propter vestes præcisas in publico comparere. Si Pater in filio prodigo non poterat ferre ignominiosam ejus nuditatem: *Citò proferte stolam primam*; heu qualis ac quanta oportet fuisse castissimorum pectorum JESU & MARIÆ erubescentia? O cœli quid agitis? Ubi vestra sunt fulmina? Ubi fulgura? Ubi sagittæ Potentis acutæ? Olim Bethsamitas subitaneâ morte percussistis, quòd arcam nudatam curiosiùs inspexerint; & nunc arcam vivam impunè respiciunt tot improbi & sceleratissimi mortalium? O impij, ô execrandi Deicidæ, nunquid Dominus *adduxit vos quadraginta annis per desertum, & non sunt attrita vestimenta vestra*, & hoc beneficium ita pessimè DEI Filio recompensatis? Omnes planetæ cœlestes erga JESUM ignominiosissimè denudatum suam exhibuere compassionem: *Et tenebræ factæ sunt super universam terram.* O impudici, ô libidinosi, discite & vos verecundiam à verecundissimo JESU, non enim minima causa hujus probrosissimæ denudationis vestra insana libido extitit; audite Poëtam: Gen. 3. 7. Gen. 9. 21. 2. Reg. 10. 4. Luc. 15. 22. 1. Reg. 6. 19. Deut. 2. 96. Matt. 27. 45.

Luce obijt Veneris; Veneris fle turba! videtur
Causa DEI passi non minima esse Venus.

4. Interim parantur clavi, mallei, funes, scalæ, titulus & alia ad hanc cruentam tragœdiam necessaria. Juvat hîc rursus audire dolorosam

Revel. S. Birgitt. lib. 4. c. 70. loroſam Matrem, ita ad S. Birgittam differentem: *Erat autem crux fixa & brachia ejus elevata, ita ut nodus crucis inter ſcapulas eſſet, nec ullum capiti reclinatorium crux præbebat, & tabula tituli utrique brachio ſuper caput eminenti affixa erat. Ad crucem igitur juſſus dorſum vertit, & manum poſtulatus, primò dexteram extendit, & indè alia manus ad reliquum cornu non attingens diſtenditur: Et pedes ſimiliter ad foramina ſua diſtenduntur, cancellatique & quaſi infra à tibijs diſtincti, duobus clavis ſtipitem per ſolidum os, ſicut & manus erant, crucifiguntur. Ad primum igitur ictum ferientis mallei ego ex dolore in extaſi fio, & evigilans Filium meum confixum video, colloquentes etiam homines, alterum ad alterum audio: Quid hic fecit? furtum? rapinam? vel mendacium? alijs reſpondentibus, quod mendax eſſet. Et tunc corona ſpinea capiti ejus arctiſſimè impoſita fuit, quæ ad medium frontis deſcendebat, plurimis rivis ſanguinis, ex aculeis infixis decurrentibus in faciem ejus & crines & oculos & barbam replentibus, ut quaſi nil niſi ſanguis totum videretur, nec ipſe me adſtantem cruci videre potuit, niſi ſanguine expreſſo per ciliorum compreſſionem*, &c. Huc uſque doloroſiſſima Virgo ad S. Birgittam.

Conſidera nunc anima Chriſtiana utriusque & Filij in cruce pendentis, & afflictiſſimæ Matris juxta crucem ſtantis dolores: *Numera ſtellas, ſi potes*, olim ad Abraham dictum fuit; & tu anime mi, *numera plagas, ſi potes*, pientiſſimi Redemptoris tui, & doloroſiſſimæ Matris ejus immenſos CORDIS dolores. Aſpice venerandum JESU crucifixi Caput mille puncturis ſpinarum ſaucium: Vide Divinam ejus faciem, *in quem Angeli deſiderant proſpicere*, nunc cruore, livoribus & alapis deformatam: Intuere manus & pedes ferreis nunc clavis crudeliter perforatos, ex quibus quatuor illi paradiſi fontes promanant, quibus orbis univerſus rigatur, & à peccatorum ſordibus abluitur. Expende oſſa luxata, & membra omnia per extenſionem è ſtatione ſua mota: *Dinumeraverunt omnia oſſa mea*; ac denique conſidera totum corpus ejus à planta pedis uſque ad verticem capitis, & nil niſi unum vulnus videbis; dic nunc, obſecro, quid ultra debuit tibi facere Salvator tuus, & non fecit? O Chriſtiane, qui hæc audis, num etiam tu ex illis es, qui rurſum crucifigis tibimetipſi Filium DEI, & oſtentui habes? *Plures Judæi ſunt qui me hoc tempore crucifigunt, quàm fuerint in die paſſionis meæ.* O lacrymæ ubi nunc eſtis? Moyſes *percuſſit petram, & fluxerunt aquæ*; & cor meum petrâ & ſilice durius erit? Condolebant huic crucifixo Domino meo creaturæ omnes: *Angeli pacis amarè flebant*; ſol & luna & cuncta

Gen. 15. 5.

2. Petr. 1. 12.

Gen. 2. 10.

Pſal. 21. 18.

Hebr. 6. 6.

Vita 22. Feb. apud Bolland.

Pſal. 77. 20.

Iſa. 33. 7.

cuncta cœli sidera à tam cruento spectaculo suos retraxerunt radios; obstupuere saxa & rupes, sepulchra & monumenta disrupta sunt; orbis universus horrendo terræ motu conquassatus, & quasi à suo centro convulsus est; & ego, heu ingratissimus peccator ob amorem meum crucifixum, toties à me offensum, non doleam? O Domina! verè Mater amoris & doloris, hoc quæso, mecum agas, Crucifixi fige plagas cordi meo validè; iterum rogo ô Domina! ah *validè*.

¶. Nondum à te discedo ô mœstissima Mater! de aquila referunt, quòd non tantùm radiantem, sed & eclypsatum solem irretortis oculis considerare soleat, unde lemma: *Etiam cùm deficit*; aut: *Videndo non expleor*. O dolentissima Domina, quid dico de te? *Aquila* eras, & es etiamnum *magnarum alarum*, quia multos sub alis maternæ pietatis tuæ fovere soles filios; dic, obsecro, quàm immenso gaudio subinde perfruebatur cor tuum, cùm dulcissimum Filium tuum *speciosum forma præ filijs hominum*, tanquam radiantem & mysticum justitiæ solem poteras in vita intueri, ac contemplari? *Cúmque conspicerem eum*, inquis ipsa, *& considerarem pulchritudinem ejus, anima mea quasi rorem præ gaudio stillabat*. Verumenimverò mutata nunc est scena ô pientissima! declinavit Dilectus tuus, & *factus est tanquam vas peritum*, vulnus & livor, & plaga tumens est indumentum ejus, ah quantùm jam in cruce mutatus ab ipso est? *Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus*? Hæc mutatio dexteræ Excelsi dulcissimum COR tuum non tam scindebat, quàm & immenso replebat dolorum pelago: *Eram*, ais ipsa, *sicut mulier pariens, cujus omnia membra post partum tremula sunt*; stabas tamen, & juxta crucem stabas à meridie usque ad vesperam contemplans patientem, morientem & eclypsatum justitiæ Solem, unde rectè prædictum Lemma tibi applicare possumus: *Etiamcum deficit*; vel: *Videndo non expleor*.

Exech. 17. 3. *Revel. S. Birg. lib. 1. cap. 10.* *Psal. 30. 13.* *Thren. 4. 1.* *S. Birg. l. 2. cap. 21.*

Nunc considerabas eum, ut innocentem Abelem, à perfidis Caini fratribus in agro Golgothæo occisum, nunc ut Isaacum super struem lignorum locatum, ut DEO in holocaustum immolaretur; nunc ut Agnum Paschalem & vespertinum, veru ligneo crucis infixum, & Divino amoris igne assatum, de cujus sanguine domorum postes aspergebantur; nuuc ut Sponsum dilectissimum, candidum & rubicundum, candidum per summam innocentiam, & rubicundum per passionem; nunc ut floridum Nazaræum, cujus lectulus (aspera crux) omni selectissimorum florum & virtutum genere erat exornatus. Denique considerabas hunc crucifixum Amorem & Filium tuum, ut Sacerdotem sum-

Gen. 4. 8. *Gen. 22. 9.* *Exod. 12. 7.* *Cant. 5. 10.* *Cant. 1. 15.*

1. Pet. 2. 25. sum̃um, *& Episcopum animarum nostrarũ*, solemnem suam, sed heu! quàm cruentam missam publicè extra castra in monte Calvario pro salute totius mundi celebrantem, cujus ara crux fuit; tiara corona spinea, calix, quem dedit ei Pater, myrrhâ, felle & aceto mistus; panem Judæi ei in lignum mittebant; vestis Sacerdotalis caro virginea, sed nunc concisa, & sanguine purpurata; annuli clavi ferrei, & pectorale SS. Cor apertum, ex quo sanguis & aqua manabant: *Terra, pontus, astra, mundus, quo lavantur flumine.* O triste, ô luctuosum Sacrificium! *Christus carnem*, ait Arnoldus Carnotensis, *MARIA immolabat animam; optabat quidem ipsa ad sanguinem animæ & carnis suæ adolere sanguinem, & elevatis in cruce manibus celebrare cum Filio Sacrificium vespertinum, & cum Domino JESU corporali morte redemptionis nostræ consummare mysterium; sed hoc summi Sacerdotis solius privilegium erat.* O anima Christiana! quot modos, & quàm latissimum campum hîc habes cum dolorosa Matre de Crucifixo JESU cogitandi, & meditandi: Quis patitur? Quid patitur? pro quo, quare, quo loco? quo tempore? à quibus? quomodo? in quem finem? & quid tandem huic summo Benefactori tuo crucifixo JESU & SS. Matri ejus dolorosæ possis rependere? &c. Ah cogita!

Arnoldus Carnot. & Richard. l. 4. de laud. Virg.

CON.

CONSIDERATIO XXXIV.

Expenditur dolor & amor afflictissimæ Matris, Filium suum in cruce suffixum contemplantis.

Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum.
Isa. 38. 14.

1. EZechias pientissimus Israëlitarum Rex, cùm in gravissimum ac lethalem morbum incidisset, & ab Isaia nunc audiret: *Morieris tu, & non vives*, impensissimè Deum pro salute sua flagitare cœpit; quatenus sibi ad aliquot adhuc annorum tractus vitam & sanitatem ob spem prolis (ne à cathalogo generationis Christi scintilla sua extingueretur) prorogaret; in quem finem assiduè, intentè & ex imo non tantùm ore, sed *4. Reg. 20. 1.*

sed & pectore gemebundus in cœlum suspiravit, ut abinde auxilium impetraret in tempore opportuno; Audi ipsum loquentem: *Attenuati*
Isa. 38. 14. *sunt oculi mei, suspicientes in excelsum.* Et ecce dum lassos ac moribundos ad cœlum levat oculos, solem astrorum principem advertit in solario Achaz decem lineis per gradus retrorsum descendentem, & in gra-
Isa. 38. 8. du decimo, qui per crucem X. notari assolet, consistentem: *Et reversus est sol decem lineis, per gradus, quos descenderat.* Vide hic, prudens Lector! quantùm potentissimus DEUS suos æstimet servos, dum non sol duntaxat, sed & luna, omnésque orbes cœlestes in gratiam hujus moribundi Regis retrogressi sunt, quia aliàs totus ordo & harmonia cœlestis fuisset perturbatus.

Pulcherrima est hæc figura, quæ Christum, mysticum illum Justitiæ Solem, repræsentabat decem lineis infra omnes Angelorum, hominúmque choros, tanquam virorum novissimum in passione sua usque ad crucem X. descendentem, ad quem in umbra patiens, ac moriens Ezechias jam tunc suos sublevavit oculos, ut optatam per illius merita reperiret salutem. O Mater amoris & doloris! dic, quæso, quomodo tibi Cordi fuerit, dum stans ad radicem crucis, lassa ac gemebunda Solem tuum mysticum, amantissimum JESUM in Sanguine suo rubentem, & in cruce, decimo gradu occumbentem conspicata, ac contemplata es? Nunquid cum Ezechia ægrotante tunc dicere poteras: *Attenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelsum?* Et revera ô Domina! attenuati sunt oculi tui adinstar aquilæ, non radiantem duntaxat Phœbum, sed & obnubilatum ac eclypsatum irretortis oculis considerantis, cum Lemmate ex Psalmis Jessæi Vatis mutuato:

Ad te levavi oculos.

Psal. 122. 1.
Psal. 24. 15. Ita est, ô pientissima! *oculi tui semper ad Dominum*, ac tunc præsertim, cùm in cruce pro omnium salute extremos perferret dolores!
Psal. 41. 8. ubi *omnia excelsa ejus & fluctus ejus super te transierunt*; ibi enim verifi-
Psal. 41. 8. catum erat illud: *Abyssus abyssum invocat*; abyssus videlicet passionis dilectissimi Filij tui abyssum invocavit compassionis mœstissimæ Matris suæ. O Mater! non Mater, sed omnium afflictissimarum parentum infelix simulacrum! proinde non miror, quòd mitissimus orbis melioris Reparator Christus ad dilectam Sponsam suam B. Veronicam de Binasco, quæ solùm hujus Divinissimi Sponsi sanguinum passionem me-
Bolland. 12. Jan. f. 802. ditari consueverat, teste Bollando hæc sequentia dixerit: *Intellige Filia mea, lacrymas passionis meæ gratiâ à meditantibus manantes, mihi quàm gratiss-*

gratissimas fore: At cùm mei Genitricem, cœlorum Reginam inexcogitato amore prosequar, gratior mihi est dolorum, quas in passione mea perpessa est, attenta meditatio. Audis hoc Mariane Lector? Et quomodo poteris *oblivisci gemitus Matris tuæ?* Ah quomodo? *Eccli. 7. 29*

En Mater stat fixa loco, truncúmque madentem
Sanguine, perfundit fletibus usque suis.
Nunc lacrymis madidos convertit ad æthera vultus,
Nunc tenet in Nato lumina fixa suo.
Heu quid agat? maneat? prohibet dolor, inde recedat?
Fortior immotam sub cruce sistit amor.
Dure amor! has servas leges? sic jungis amantes?
Quàm non sunt regni mollia jura tui!

2. Perpetuâ memoriâ digna est sancta illa, juxta ac fortissima Machabæorum Mater, quæ omnia tormenta pro Lege DEI à septem filijs generoso animo exantlata coràm, & immota spectavit, quam proinde meritò D. Augustinus summis laudum extollit præconijs, eámque septemplicem Martyrem appellat: *Isti singuli*, inquit, *in se sentiendo, illa videndo in omnibus passa est. Facta Mater septem Martyrum, septies Martyr; à filijs non separata spectando, & filijs addita moriendo. Videbat omnes, amabat omnes. Ferebat in oculis, quod in carne omnes.* Verùm hic observes, rogo, prudens & Mariane Lector! quod sacer insinuat textus: *Contigit autem & septem fratres unà cum Matre sua comprehensos compelli à Rege*, &c. Adverte tò *compelli.* Ex quibus facile conjicies, neque matrem, neque filios sponte propriâ sese Regi Antiocho ad lanienam præsentâsse. *S. Aug. ser 109. in app. de diverf.*

Verùm longè major atque excellentior fuit illa animi fortitudo, amor & dolor afflictissimæ Matris DEI, dum non septies duntaxat, sed plùs quàm millies Martyr extitit, ac tunc præsertim, quando vitam suam in cruce ante se pendentem à meridie usque ad vesperam inumbrantem contemplata est: *Ibi ferebat in corde, quod Filius in carne.* Neque coacta, aut compulsa ab humana vi, vel jussa à Filio ad locum cruenti hujus certaminis festinavit, sed ultro, citroque cunctis periculis ac doloribus unà cum Filio pro salute humani generis sese subjiciens, in medium turbarum ac ferocissimorum satellitum usque ad ipsas crucis radices penetravit, ubi stillicidium Divini cruoris ex hiantibus Nati vulneribus largissimè in terram promanans, non tam coram (heu quo

animi cum luctu?) spectavit, quàm & ipso pretiosissimo hoc cruore in velo, ac vestimentis abundè proluta est. O luctuosum spectaculum! Mater & Filius; Filius & Mater! dolebat hæc omnium Matrum afflictissima, ac desolatissima, Divinum illum Sanguinem, cujus pretium immensum optimè noverat, velut inæstimabiles margarithas ab immundis canibus & porcis conculcari, ac profanari; dolebat vicissim & Filius, cùm Matrem videret in tanto supplicio: *Flebat Mater*, inquit Nebridius, *ob dolores Filij, atque effusione lacrymarum irrigabat totum montem; flebat quoque pius Dominus ex compassione Matris, imbérque lacrymarum mixtus sanguine defluebat in terram de cruce ante faciem Matris.* Et tu anime mi! quid agis? Quare non accedis cum hac dolentissima Matre ad pedem crucis, & pretiosas has lambis Divini cruoris stillas? Si quondam Sanguis ille Agni typici in Ægypto primogenita Israëlitarum à morte servavit immunia, quid non possit sanguis tam prodigè fusus immaculati illius agni pro omnium salute in crucis ara immolati? Roga igitur, iterúmque roga hanc dolorosissimam Virginem: Ah Domina! unicam stillulam etiam pro me omnium peccatorum miserrimo; ah Domina! quæso, ne deneges mihi, licet clientum ac sodalium tuorum infimo hanc gratiam, ac tunc præsertim, quando in supremo illo judicio agetur de æterna animæ salute; Domina! unicam stillulam rogo, & sufficit mihi.

Nebrid. in Fasc. Myrr. c. 11.

Exod. 12. 7.

Psal. 103. 24. 3. Ad te nunc humilis sermo meus ô Pater cœlestis! qui *omnia in sapientia fecisti*, & cuncta suaviter in suum disponis finem; Quare, obsecro, voluisti, ut dilectissimo Filio tuo in tragœdia illa tam cruenta, tam luctuosa, tam funesta, cùm salutem nostram *in medio terræ* in cruce pendens operaretur, & Mater dolorum socia ei assisteret? Noëmo pepercisti, includens eum in arca, ne generalem videret humani generis interitum: *Et inclusit eum Dominus deforis.* Cùm Sara dispensâsti, ut dum Filius ejus nunc erat in victimam tibi litandus, ipsa interim domi remaneret. Agar ob morientem in deserto filium per Angelum solatus es: *Quid agis Agar? Noli timere, &c.* Et innocentissimæ Matri Filij tui, in quo, & in qua tibi semper benè complacuisti, non parcis? Ad quid mitis hæc agnella inter cruentas luporum manus? Ad quid intemerata hæc Virgo hactenus solitudinis amantissima & publici semper fugiens in tanto rerum tumultu? Nunquid poterat in suo cubiculo mortem Unigeniti sui materno affectu prosequi, & tibi æterno Patri pro humani generis offerre salute? O bone DEUS! quàm lamentabilis hic erat aspectus,

Psal. 37. 12.

Gen. 7. 16.
Gen. 22. 3.
Gen. 21. 17.

Matth 3. 17.

ctus, ſuum videre ſanguinem de infami ligno tot plagis, tot vulneribus, tot patefactis defluere oſtijs!

Adverte anima Chriſtiana! *Judicia DEI abyſſus multa*, quia primus Adam peccavit in ligno, ſecundus & melior culpam luit, ac diluit in ligno; & quia Eva ex arbore prohibitum decerpendo fructum omnis noſtræ ruinæ inſtrumentum fuit, voluit benignus DEUS, ut nova & melior Eva ſub arbore crucis repararet, quod priùs illa deſtruxerat: *Sicut Heva*, inquit doctiſſimus Taulerus, *uſurpans temerè de arbore ſcientiæ boni & mali, homines in Adam perdidit; ita tu de arbore crucis dolorem in te ſuſcepiſti, ſatiatáque amaritudine, unà cum Filio tuo hominem redemiſti.* Et quia Chriſtus pro peccatoribus primariò in monte Golgothæo paſſus, crucifixus & mortuus eſt, æquum fuit ac conveniens, ut & Mater, quæ eſt *Refugium peccatorum*, pro eis intercedendo ad crucem adſtaret. Mitto plures rationes. Audiamus S. Bernhardinum Senenſem: *Tota commigraverat*, ait de hac doloroſa Matre, *in Dilectum, & dum ille corpus, iſta ſpiritum immolabat. Sed quâ parte ſtabat Virgo juxta crucem? Utique ad ſiniſtram Chriſti juxta Alexandrum de Ales, ſcilicet ut pro peccatoribus Filium exoraret, qui à ſiniſtris Domini ſunt.* O peccatores omnes reſpirate, & in novam vos ſpem erigite: MARIA facta eſt ſub cruce Refugium peccatorum, Conſolatrix afflictorum, Auxilium Chriſtianorum, Athlas mundi, Arca ſalutis & Civitas refugij; ite, ite ad hanc Matrem doloroſam, & ſi faciem Chriſti Crucifixi, cujus interfectores fuiſtis, ob demerita veſtra pertimeſcitis, ite, inquam, priùs ad Matrem, & hanc doloroſam, ut vobis viam paret ad veniam & ad æternam conſequendam miſericordiam: *Sicut pia Mater*, ſunt verba Richardi, *abſcondit Filium ſuum ſub pallio, quando pater vult eum verberare: Sic B. Virgo refugientes ad ſe, Chriſti juſtitiam formidantes.* O pientiſſima Mater! quis non diligat te?

Pſal. 35. 7.

Jo. Tauler. cap. 18.

S. Bernhardin. Senenſ. To. 1. ſer. 55. a. 12. par. princ. c. 3.

Rich lib. 12. de laud. B. V.

4. Et ſi ulteriùs libeat progredi, quare dolentiſſima Mater non eminus, ſed proxima Filio juxta crucem ſteterit, verè cum Crucifixo crucifixa, perpendere oportet rationem, quam veritas in ſacro eloquio nobis inculcat: *Ubi*, inquit, *eſt theſaurus tuus, ibi eſt & cor tuum*; ſed quis magis dilectus atque gratior poterat eſſe theſaurus tantæ Matri quàm talis Filius? Ergo COR MARIÆ penitus in SS. CORDE JESU erat abſorptum, proinde à Dilecto ſuo abeſſe non poterat, etſi mille oportuiſſet eam ſubire neces, non tribulatio aut anguſtia, non fames aut ſitis, non periculum aut perſecutio, non gladius aut ignis, vel creatura alia illam

Matth. 6. 21.

Rom. 8. 35.

ſeparare poterant à charitate DEI, quæ eſt in Chriſto JESU Domino noſtro.

Videntur mihi JESUS Crucifixus & cum eo in anima crucifixa Mater, ut duo ſpecula ſibi invicem oppoſita, quorum unum alteri ſolares ſplendores mirandâ prorsùs viciſſitudine reverberatos communicat, adjecto Lemmate: *Alterum ab altero.* Vel ſi mavis: *Fértque, refértque.* Ejusmodi mutua ſibi ſpecula erant JESUS & MARIA, dolorem & amorem ſibi invicem communicantes: *Clariſſimum ſpeculum paſſionis Chriſti*, ait S. Laurentius Juſtinianus, *effectum erat Cor Virginis, & perfecta mortis imago; in illo agnoſcebantur ſputa, convitia, verbera & vulnera Redemptoris.* O quis dicet, quo animi ſenſu hæc mœrentiſſima Virgo hunc crucifixum Amorem ſuum à meridie uſque ad veſperam in cruce pendentem fuerit contemplata? Noverat quippe, quis eſſet; quid pateretur; pro quo pateretur; in quem finem pateretur; & quòd *poſuerit Dominus in eo iniquitatem omnium noſtrùm.* O quot pientiſſimos affectus hæc pretioſiſſima Mater tunc ſtans ſub cruce in DEUM & Hominem Chriſtum eliciebat: Commiſerationis, gratiarum actionis, admirationis, amoris, fiduciæ, imitationis, &c. Nunc patientis & morientis Filij conſiderabat vultum, heu quàm lugubrem, lividum, ſaucium, percuſſum, totum cruentum, & ſpineo ſerto redimitum: Hæccine, intra ſe ſuſpirabat, éſtne facies illa, in quam deſiderant Angeli proſpicere? O cœli obſtupeſcite! nunc manus ejus intuebatur, olim tornatiles, plenas hyacinthis & in omnes beneficas: *Et imponens manus ſuper illos, benedicebat eos.* Sed modò, ah quàm crudelibus terebratas clavis? Nunc venerandos oculis luſtrabat pedes, triginta & ampliùs annis pro ſalute noſtra fatigatos, & ecce, qui ſidera & maria priùs calcare poterant, nunc trabalibus ſunt clavis perforati. Nunc totum corpus contemplabatur, ô ſpectaculum ſacro plenum horrore! & nonniſi ſanguinem & unum vulnus cernebat: Et hiccéne, inquiebat, eſt Filius meus? An meus ille Filius? Qui inter Cherubinos ſedet, nunc inter latrones pendet quaſi pecus excoriatum, & non eſt ei ſpecies neque decor; verè ô mi JESU! *novisſimus virorum* factus es, *vermis & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis.* Supra omnia autem hæc pientiſſima Mater Sacratiſſimum ac Diviniſſimum COR JESU meditabatur, illum amoris thronum, Divinitatis thalamum & librum Electorum (ô beati, quorum nomina in hoc libro vitæ ſcripta ſunt) ſed quid vidit mœſtiſſima Matrum? O Domina! claude oculos, ah claude, & noli fulminantem videre lanceam, quâ miles truculentus te præſente illud transverberabit.

S. Laur. Juſtin. de Triumph. Chr. ag c. 21.

Iſa. 53. 6.

Marc. 10. 16.

Iſa. 53. 3. Pſal. 21. 7.

O lucuro-

O luctuosissima Mater! qualis, obsecro, tunc tibi animi sensus? Quis dolor? Quis amor? Dicat, qui potest, & ego eum tibi explicabo. Etsi S. Paulus de se affirmat, quòd per frequentem meditationem stigmata Domini JESU in Corpore suo portaverit, qui tamen Christum patientem non viderat; quid de dolorosa Virgine dicendum, cujus Cor unum cum Corde JESU fuerat, quæ omnia præsens & coràm spectavit? Magnum ergo miraculum extitit, quòd hæc tenerrima Virgo non ad pedem crucis expirârit; audi Mellifluum: *MARIA quia plùs omnibus dilexit, singulare miraculum DEUS Pater in ea perpetravit, ideò etiam dicit ipsa Canticorum 5. Anima mea liquefacta est per incendium charitatis, sicut metalla liquefiunt per vehementiam ignis.* O bone JESU! ô Mater doloris & amoris! ubi noster in vos amor est? Ubi compassio? Ubi lacrymæ? Ubi vera contritio? Ubi seria vitæ emendatio? Ah quando tandem carnem nostram cum vitijs crucifigemus? Si non compatimur, quomodo cum illis conglorificabimur? Audi mi Lector! Crucifixum amorem tuum ad cor tuum de cruce loquentem:

Aspice me, quicunque refers cognomine Christum.
Te propter volui hanc sponte subire necem.
Ecce patent ferro disruptis brachia nervis,
Confossum latâ cuspide pectus hiat.
Planta superfixo contunditur utraque clavo:
En regale caput spinea serta tegunt:
Plurimus è lacero discurrit corpore sanguis,
Tabifico cervix sparsa cruore nota:
Lumina livescunt, mortis torpore propinquæ,
Luridus exsangui pallor in ore sedet.
Quid cessas grato suspiria ducere corde?
Ecce tua immerito hæc pœna luenda fuit.

5. Recordor hîc illius Cherubini, quem quondam DEUS post expulsos ex horto voluptatis protoparentes nostros cum gladio ignito atque versatili ad fores paradisi constituit: *Collocavit ante paradisum voluptatis Cherubim, & flammeum gladium, atque versatilem ad custodiendam viam ligni vitæ.* Gen. 3. 24. Supra quod pulcherrimè commentatur Doctor Seraphicus: *Ecce*, inquit, *aperta est janua paradisi, & per lanceam militis gladius versatilis est amotus.* S. Bonav. To. 7. Stim. amor. c. 1. Et hoc est, quod dilectus ille discipulus Christi nobis insinuâsse videtur, dum scripsit: *Unus militum lanceâ latus ejus aperuit.* Joan. 19. 27.

ruit. Adverte tò *aperuit*, non vulneravit, sauciavit, &c. sed *aperuit* latus JESU adinstar Januæ aut portæ, per quam omnes Christi fideles ad SS. Cor Redemptoris sui apertum ac liberum haberent introitum, ad quem mysticum paradisum (SS. Cor JESU) clavem dolorosa Virgo & Mater habet, ita rursùs idem Seraphicus: *MARIA*, ait, *est clavigera cœlestis*, per illam enim accessum habemus ad Filium, & à Filio ad Patrem. Sanctam Mechtildem consulite, quæ cùm aliquando sacram historiam de passione secundùm Joannem mente attentâ ac devotâ legeret, dum ad illa morientis Redemptoris nostri verba pervenit: *Ecce Mater tua*, Crucifixum hunc Amorem suum impensiùs rogare cœpit, quatenus & sibi, sicut quondam S. Joanni, hanc SS. ac dolorosam Matrem suam consignaret. Attende mitissimum Cor JESU, mox annuit benignus orbis Reparator Christus, & hanc SS. Matrem suam non dumtaxat ei in Matrem legavit, sed & voluit, ut singularem imposterum Mechtildis curam haberet. Audiamus hîc propria Auctoris verba: *Ilico*, ait, *Christus tradit eam in manus Matris suæ: Mater inquiens, mea, ego hanc tibi commendo, ut plagas meas, & quasi sanctus aute te jacerem, conarte te iterum vulneribus meis mederi: Ad eundem planè modum opto te ejus curam suscipere, eámque solari, ubi usus feret. Iterum illam tibi commendo, tanquam mei pretium, meminisséque te velim, quanti illam feci, ùm ejus amore captus, pro ejus salute mortem crucis obierim. Denique eam commendo, tanquam cordis mei delicias & amores, cùm non ignores delicias meas esse cum filijs hominum. Tum ad Christum S. Mechtildis: Nonne hoc idem, ô bone Domine, præstare velles quibuscunque, qui id exoptant? Imo, respondit Christus Dominus, neque enim acceptio personarum apud me est.* Si hoc ita est, prout in veritate ita est; quare ergo, ô peccatores! ad hanc SS. Matrem dolorosam non festinatis? Si Mater vestra est, ubi reciprocus in illam amor? Audite pro coronide Jo. Berchmannum S. J. famâ sanctitatis notissimum? *Necessarius*, inquit, *cuilibet est, certus aliquis perfugij locus, in quo velut in asylum se recipiat subitis, adversisque rebus; Nullus autem tutior est sinu, plagisque sanctissimis Christi, & pallio Reginæ cœlorum*, &c.

In Spec. parvo.

Anton. Baling. in Calend. Mar. 26. Febr.

Et P. Georg. Reeb. S. J. in Reg. Prud. Christ. p. 3. fol. 76.

Herm. Hugo in ejus vita part. 2.

CON-

CONSIDERATIO XXXV.

Mater Dolorosa inter Filium crucifixum & latronem, aliósque peccatores juxta crucem Mediatrix facta est.

Deducit me in terram rectam. Psal. 142. 10.

1. THecuitis mulier illa prudens iratum quondam Davidem Israëlitarum Regem cum Absolone filio rebelle fratricida mirum in modum blandiloquentiâ suâ placavit: *Itaque cùm ingressa fuisset mulier Thecuitis ad Regem, cecidit coram eo super terram, & adoravit, & dixit: Serva me Rex*, &c. 2 Reg. 14. Beatissima Virgo & Mater dolorosa, plùs quàm illa Thecuitis, stans juxta crucem inter Filium crucifixum, & Dismam latronem media, inter utrumque quoque Mediatrix facta est, dum in ex-

tremo vitæ periculo prædoni illi non duntaxat veniæ locum, sed & paradisum per suam efficacissimam intercessionem obtinuit [illegible] nus: *Sub MARIÆ umbra*, inquit, *ac tegmine suæ bonus ille latro, qui cum Christo pendebat in cruce, nam, ut multorum sententia est: Virginis præcipuè precibus ad Christum conversus est*, &c. Vide in hanc rem & Eminentissimum S. R. E. Cardinalem B. Petrum Damianum, qui in pluribus locis confirmat, latronem illum, qui Christo crucifixo à dextris erat, ope ac precibus dolorosæ Matris ad DEUM esse conversum: *Bonus latro*, ait, *respuit, quia Beatissima Virgo inter crucem Filij, & crucem latronis posita Filium pro latrone deprecabatur.* Idem paulò inferiùs: *Latro in cruce conversus: Sed cur non antè? Cur non respuit, cùm JESUM in via sequeretur? cùm eum crucem ferentem vidit, & comitabatur? Tunc convertitur, cùm MARIA juxta crucem stabat: Tunc ex latrone factus est Martyr, cùm pro eo MARIA deprecabatur.*

Novarin. l. 4. excursu 72. n. 713.

B. Petrus Dam in ser. de hoc & passim alij.

2. Videtur mihi hîc felix latro, ut Sciurus quidam, qui fluvium, aut stagnum trajecturus lignum arripit pro navicula, & bacillum pro remigio, quibus mediantibus, & aurâ prosperâ aspirante, feliciter ad alteram transvehitur ripam. Proinde haud incongruè huic naviganti Sciuro loco epigraphes illud ex Psalmis Vatis Regij inscribes: *Deducet me in terram rectam.* Ita, subintrat hîc D. Ambrosius: *Ubique latro dum oberrans, & naufragus aliter ad patriam redire non poterat, nisi fuerit arbori alligatus.*

Psal. 142. 10.

S. Ambr. serm. 55.

Vel si magìs arridet, pro Symbolo hujus veritatis adhuc magè dilucidandæ, hirundinem contemplare, quæ ingruente durâ hiemis statione, in aliam ac remotissimam orbis regionem trans mare avolare assolet, & ne in emetiendo tantarum viarum spatio, labore ac volatu fatigata, in aquas decidat submergenda, sibi maturè de uno, vel altero exiguo prospicit bacillo, supra quod volatu fessa, tranquillo mari sustentata, & velut in navicula remigans, aspirante aurâ benignâ, secura ad alterum immensi æquoris portum appellit, hinc rectè ejusmodi hirundini pro Lemmate affiges:

Ne mergar.

Ita bonus latro in cruce fecit, in qua, velut in cymba tutissima ad optatum paradisi & æternæ beatitudinis portum, aspirante dolorosæ Matris gratiosâ aurâ, transmeavit: *Instituit*, inquit S. Augustinus, *DEUS lignum, quo mare transeamus; nemo enim potest transire mare hujus sæculi, nisi cruce Christi portatus.*

S. Aug. To. 9 tract. 2. in Joan.

3. Ve-

3. Verumenimverò non solùm pro conversione Dismæ latronis, sed & pro omnium salute, adeóque etiam pro tua, ô mi Lector! dolentissima Virgo stans ad pedem crucis, imò etiam genibus flexis (prout observat S. Bonaventura cum alijs) DEUM Patrem impensissimè orabæt: *Pater dimitte illis.* Et licet immensâ tunc *repleta* esset *amaritudine, & inebriata absynthio*; nobis tamen sub cruce facta est quasi favus distillans, & oleum effusum, atque velut *iris in circuitu sedis*; sedes autem, seu thronus, à quo regnavit Dominus, non erat alius, quàm lignum crucis proprio Regis Sanguine purpuratum. O Domina! ubi stabas tunc? O quàm benè de te dixit, & scripsit Orator ille Aureus, quòd calamitoso illo temporum intervallo in rupe Calvaria facta sis *Columba in medio accipitrum, ovis in medio luporum, lilium in medio spinarum, stella in medio nubium, germen justitiæ in medio iniquitatis*; nihilosecius sicut olim tempore Elisæi præcisum lignum grave ex aquis ad se attraxit ferrum: *Præcidit ergo lignum, & misit illuc, natavitque ferrum.* Sic tu ô Pientissima! quæ à S. Damasceno appellaris: *Lignum plantatum secùs decursus aquarum*, ferreum latronem, aliósque innumeros peccatores per tuam intercessionem de profundo lacu perditionis, velut gravissimum ferrum ad te attraxisti, qui latro exinde, attestante D. Hugone, in sanguine & aqua, ex aperto crucifixi JESU latere largiter profluente, baptizatus, & ab omni peccatorum sorde mundatus est: *Sacratissimo Sanguine*, inquit, *latro ille aspersus est, ideò in ictu oculi paradisum intravit.*

S. Bonav. in vita Christi P. Schall. S. J. con. 88. Thren. 3. 15. Apoc. 4. 3.

S. Jo. Chrys. hom. 2. de patientia.

4. Reg. 6. 6. S. Damasc. de dormit. V.

D. Hugo lib. de animar. regress.

Hîc adimpletum fuit illud Zachariæ: *In illa die erit fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem in ablutionem peccatoris.* Ubi observa, quòd Propheta hîc Christum crucifixum ac plagatum, non clausum, sed patentem fontem nominet, qui omnibus indifferenter prostat non latroni tantùm in cruce ad frugem redeunti, sed & omnibus, ac quàm maximè peccatoribus, ut ex eo, si velint, aquam hauriant salutis.

Zach. 13. 1.

Sed & dolorosa Mater fons est, patens omnibus Christicolis, non enim à Filij clementia, qui peccatores recipiebat, & manducabat cum illis, aliena esse debuit, vel potuit, utpote quæ gratiarum ac misericordiarum fontem mundo peperit; proinde cum Disma rectè ad eam currunt peccatores omnes, etiam desperatissimi, qui, si verè pœniteant, per ejus intercessionem, veniæ locum, gratiæ augmentum, & vitam consequentur æternam; proinde rectè Mellifluus: *Tu*, inquit, *peccatorem à desperationis barathro piâ manu retrahis, spei medicamen aspiras, foves, nec deseris, quousque horrendo Judici miserum reconcilies.* Disce ergo ànime mi! ex omnibus votis, totísque cordis medullis venerari dolo-

S. Bernh. serm. 2. de Virg. Deip.

rosam Matrem tuam, quia sic est voluntas ejus, qui totum nos habere voluit per MARIAM.

4. O Domina mea! verè Mater amoris & doloris, cui ulteriùs te assimilabo? *Lignum vitæ* es in medio paradisi plantatum, qui ad te confugiunt, non lædentur à morte secunda. *Arca* Noë es, qui ad te recurrit, à diluvio peccatorum salvabitur indemnis. *Mons* salutis es, in quo tempore incendij & subversionis Pentapoleos Loth servatus est incolumis. *Civitas refugij* es, ad quam confugiens peccator à Divinæ Justiriæ ira tutus latitat: *Peccator*, ait Richardus, *debet ad eam confugere, quia ipsa est civitas refugij.* *Murus & antemurale* es cunctis tuis clientibus, devotè te invocantibus, inter DEUM enim & nos Mediatrix es post Filium primaria, ne ob demerita nostra æternùm nos puniat. *Luminare minus* es, quia Filius tuus luminare majus est, qui præest diei, id est, Justis, sed tu, ô Beatissima! velut luminare minus præes nocti, *id est*, ait Hugo Cardinalis, *peccatoribus.* Nubes es fœcundissima, ardorem Solis Justitiæ, qui est Christus DEUS noster, tanquam supremi Judicis, mirè temperans. *Oliva* es non horti, sed campi: *Quasi oliva speciosa in campis*, ad opitulandum omni tempore, velut in patulo campo omnibus exposita. *Virga Moysis* es, quæ ex petra, qui Christus est, aquam produxisti salutiferam, fontémque in vitam æternam salientem. *Atlas* denique es totius orbis: *Cœlum & terra*, subintrat hic S. Fulgentius, *jam dudum ruissent, si non MARIA precibus sustentâsset.* Perissem sine dubio & Dismas, latro ille famosus & infamis, nisi per te apud dulcissimum Filium gratiam inveniset. Perissem absque dubio & ego peccatorum miserrimus jam pridem inter tot ac tanta constitutus pericula, nisi tu Domina! me indignissimum servulum tuum tam benignè hactenus sustentasses; quas ergo tibi ô Virgo! potero referre dignas gratiarum actiones? O si tot vitas haberem, quot pro tua laude scribo caracteres, quàm lubenti animo eas pro tuo honore expenderem, & in sanguine meo consecrarem?

Gen. 2. 9. Gen. 6. 14. Gen. 19. 17. Josue. 21. 36. Rich. lib. 2. p. 3. Isa. 26. 1. Gen. 1. 16. Hugo Card. hic. 3. Reg. 18. 44. Eccli. 24. 19. Num. 20. 11. S. Fulgent. l. 4. Mytholog.

5. Sed nondum hîc benignitatis tuæ ac clementiæ finis est, ô pientissima Mater! Assuerus centum viginti ac septem provinciarum Dominus, ut munificentiam suam in Estherem explicaret, ei dimidiam regni partem obtulit: *Quid petis*, inquit, *ut detur tibi? Et pro quare postulas? Etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis.* Enimverò impetrabis? Qui tamen ex pòst facto nihil dedit. Ita & Herodes, qui Præcursorem Domini decollari mandavit, in die natali suo Herodiadi filiæ, impiæ saltatrici in præmium unius saltûs dimidium regni sui pollicitus est:

Esther. 5. 6.

est: *Pete à me, quod vis, quia quidquid petieris, dabo tibi, licet dimidium regni mei.* Stat hîc attonitus Orator Aureus, quòd Rex ille pro leviſſimo ſaltu dimidiam regni ſui partem laſcivæ filiæ præſentârit: *O infelix,* exclamat ille, *itáne tibi mentis oculi cæcutiunt? Tanti regnum facis? Quid ſi ſecundò ſaltaverit? Poſtea tibi erit mendicandum.* Colligeex his, prudens Lector! modernum mundi ſtylum; adi aulas Magnorum & Illuſtrium, multa tibi promittent, & pauca ſervabunt; ita neuter Rex, licet poſterior promiſſum ſuum etiam juramento confirmârit, pactum ſuum ſervâſſe legitur. Sed longè fidelior eſt DEUS & Homo Chriſtus in promiſſis ſuis, dum ad inſtantiam & interceſſionem SS. Matris ſuæ latroni pœnitenti non dimidium ſed totum regnum ſuum promiſit, ac dedit: *Amen dico tibi: Hodie mecum eris in paradiſo.* O cœli obſtupeſcite! latro ille pœnitens, immanium ſuorum non immemor ſcelerum, non auſus erat à Chriſto patiente petere: *Hodie,* ſed humiliter pro uno duntaxat *Memento* in hoc cruento Miſſæ Sacrificio, pro ſalute totius mundi oblato, ſummum Sacerdotem JESUM deprecatus eſt: *Domine, memento mei*; & ſine mora reſponſum ac promiſſum accepit: *Hodie.* O cœli obſtupeſcite, dum per potentiſſimam Matris doloroſæ interceſſionem latro ille impius uno momento ex inferni titione paradiſi civis, ex inimico DEI amicus optimus, & ex mancipio diaboli Angelorum ſocius, cœlíque hæres factus eſt. Sed dic, ô Domina! quid tunc ſtans juxta crucem animo volveris? Quid cogitaveris, dum hoc verbum omni ſolatio plenum à moriente Filio non fractâ ſed ſonorâ voce prolatum percepiſti: *Hodie?* Credo, hanc Sacratiſſimam, juxta ac afflictiſſimam Chriſti Matrem tum temporis intervallo apud ſemetipſam ita in Corde ſuo altùm ſuſpirâſſe: *O mi JESU! ô amor crucifixe! ô omne Bonum meum! ad parvulam petitionem meam huic prædonum ſceleratiſſimo non ſolùm omnia relaxâſti delicta, ſed & inſuper eum hæredem regni tui cœleſtis adſcripſiſti; ô quàm felix eſt iſte latro, quia tecum hodie in amæna paradiſi ſemper virentia intrabit: Et ego Mater tua manebo hîc in doloribus? in ærumnis? in perſecutionibus? Ah quàm diu adhuc? O mi JESU! ô Fili mi! ah quàm diu? O quis mihi tribuat unà tecum mori, ô vita mea? Verumtamen non mea, ſed tua fiat ſanctiſſima voluntas. Ita ô mi Domine! ita ô mi JESU! quia ſic placitum fuit ante te, placet & mihi afflictiſſimæ Matri tuæ; manebo ergo interim ſuperſtes Mater tua, ab non Mater ampliùs, ſed orphana, flentis ac deſertæ infelix ſimulacrum.* O pie Lector! hæccíne legis, & dolentiſſimæ Matri non condoles? Quare non eam impenſiſſimè rogas: Ah Dòmina mea! ſancta MARIA!

Mare. 6. 22. S. Chryſoſt. hom. 49. in Matth.

Luc. 23. 43.

impetra, ah impetra & mihi clientum tuorum infimo similem in agone gratiam, ut merear audire: *Hodie mecum eris in paradiso?*

5. Cæterùm inquirunt SS. Patres & SS. litterarum Interpretes, qualis huic bono latroni patria & religio fuerit? An Hebræus aut Gentilis extiterit? Altum hîc est Evangelistarum silentium, quibus sufficiebat (ita Spiritu Sancto calamum gubernante) ejus ad Christum tam mirabilem enarrâsse conversionem. Verùm S. Anselmus existimat, prædonem illum natione fuisse Ægyptium; & quia olim in illa fuga SS. Deiparæ, iram Herodis cum Filio declinanti, peculiare præstitit beneficium, ideò aliquo modo meritum, ut pro ejus conversione tam impensè Filium sit deprecata. Evergistus verò hujus opinionis est, latronem illum civem Nazaræum extitisse, atque Divæ Virginis patriotam, proinde SS. Deiparam ejus tam benignè esse misertam, eique veniam & gratiam à DEO obtinuisse: *In domo*, ait, *habitabat latro, quæ domui B. Virginis vicina erat, & B. Virgo inter Christum posita instanter orabat pro latrone.*

S. Anſel. ad ſororem & Alphonſ. 1. de Vit. Chri.

Evergiſt. Tub. S. Vincent. f. 92.

Quidquid sit hac de re, alijs tamen longè probabiliùs videtur, ideò dolorosissimam Virginem huic bono latroni à Filio suo animum contritum, noxarum veniam ac paradisum impetrâsse, quia ipsa præsens in Calvariæ monte, imò juxta crucem audiebat latronem illum in conspectu omnium publicè innocentiam Filij sui in cruce defendere, ubi alij eum innumeris injurijs, blasphemijs & opprobrijs defatigabant: *Hic autem nihil mali gessit.* Ideò subintrat hîc Josephus Mansi, *quia ipsa est refugium peccatorum, ei à Filio suo petijt & impetravit peccatorum remissionem, cunctásque alias cœlestes benedictiones.* Audiamus & Simonem Cassianum: *Ipse solus* (loquitur de bono latrone) *cum tacente Virgine confitetur, & in mœroribus tam horrendis socius fuit Virginis in fide, atque dolore, Christi confessor, atque suæ innocentiæ tutor.* Econtra subinfert S. Chrysostomus, *Petrus, qui claves regni acceperat, cùm gloriæ Regem in crucem actum videret, abjectis clavibus se conjecit in fugam: at latro cœlorum reserans januam, claves ipse rapuit paradisi.* Vide hîc anime mi! ac considera, quomodo dolorosissima Mater vel minima quoque obsequia Filio crucifixo, aut sibi præstita recompensare soleat; proinde cole eam, ac venerare, quantùm potes, & senties in cunctis necessitatibus tuis opportunum ab ea auxilium. Audi pro tuo solatio auream Doctoris Seraphici sententiam: *Domina nostra*, inquit, *omnem diligit, omnibus succurrit, pro omnibus intercedit, pro omnibus advocatam se fecit; nec ullum à charitate sua secludit: propter hoc est lunæ assimilata, quia sicut luna, quæ inter*

Manſi in Bill. To. 3 fol 1193. Sim Caſſiã. lib. 13.

S. Chryſoſt. orat. de infer. deſc. & latr.

S. Bonav. ſer. 14 in Nat. Dom. Cant. 6. 9.

ter corpora cœlestia & terrena est media, & quod ab illis accipit, ad inferiora refundit: Sic Virgo Regina inter nos & DEUM nostrum est media, & gratiam ipsa nobis refundit.

6. Exemplum si lubet, miram accipe. Virgo quædam dives ac nobilis (prout auctor est Michael Sanchez de Ortega) hujus mundi vanitatibus pertæsa, ad Religionem S. Benedicti, tanquam ad securum salutis portum in Magna Brittania in Monasterio nomine Fuercobain confugit, ubi per aliquot annos ob singulares virtutes ac merita omnibus consororibus in amore & delicijs erat. Verùm antiquus ille serpens, qui olim Protoplastos fraudulenter circumvenit, hanc quoque Virginem varijs dolis & modis, ac præsertim carnis tentationibus aggredi statuit. In hunc finem juvenem quendam vultu speciosum, vafrum, & mundanis illecebris affabrè irretitum submisit, cujus cæco amore puella paulatim capta, & inescata, importunísque suggestionibus carnalibus tandem victa statuit adultâ nocte è clausstris abitum parare, & postliminio ad sæculum redire. Et ecce cùm jamjam conclavi suo egressa per templum ad amatorem suum properat, ac veterem quandam Crucifixi imaginem, cultu ac veneratione fidelium celebrem pertranſit, à dolorosa Matre in effigie sub cruce stante hæc verba percipit: *Quò properas infelix? Cur præ dœmonio Filium meum abdicas?* Hæsit ad cœlestem hanc vocem attonita misera desertrix, & cùm nihil sociùs tremebunda pararet effugium, audi rem miram. Illo temporis momento Christus & hic Crucifixus in sua effigie manum dextram a cruce sibi revellit, quâ clavum ferreum, quo affixa erat, fortiter apprehendit, & valido ictu in maxillam hujus desertricis projicit, ac graviter sauciat, quâ consternata plagâ muliercula semianimis in terram collapsa, ad auroram usque proprio natans in cruore jacuit. Hæc inter in Conventu signo ad preces matutinas dato, sacræ Virgines ad templum descendunt, ubi has de cœlo voces audiunt: *Venite charæ sorores, accipite vestram Monalem, & de terra levate, quam isto vulnere sauciavit Crucifixus ob pessimam perfidiam suam, tam in se, quàm Matrem commissam.* Accurrunt omnes, & infelicem Sponsi cœlestis desertricem in sanguine adhuc innatantem, ac cruciatibus penè confectam inveniunt, cui clavum ferreum de maxilla extrahentes, cruorem abluunt, plagam obligant, & ad cellam deportant, in qua non nisi post longas preces & amaram pœnitentiam gratiæ Divinæ & sanitati pristinæ restituta est. Cæterùm imago hujus miraculosi Crucifixi brachium ac manum dexteram à cruce & clavo

Mich. Sanchez Ortega de veste nuptiali. Mancin. S. J. de Pass. fol. 715.

& clavo remotam in tanti prodigij memoriam adhuc in præsentem usque diem sic retinere dicitur.

Vide hîc anime mi! ac perpende peculiarem, quam dolorosa Mater stans sub cruce huic desertrici exhibuit, curam, dum [illegible] ne ad diabolum transiret infelix, materne ac [illegible] monuit. David quondam in aula Regis Saulis gloriabatur, quòd ex faucibus truculenti leonis & ursi raptas ereptas aviculas; ô quot dolorosa Mater peccatrices animas ex inferni & orci faucibus hactenus eripuit? Testantur hoc quàm plurima diversis in locis circa dolorosæ Matris statuas ac imagines miseris mortalibus exhibita beneficia. O Adam! prime generis humanæ parens, quàm rectè abscondisti te cum uxore tua à facie irati Numinis in medio ligni paradisi; per illud enim lignum SS. Deipara adumbrata fuit, ita S. Ephrem, qui hanc Sacratissimam Virginem salutat: *Ave lignum vitæ, gaudium & voluptas.* O filij Adam! si secuti sumus errantem, sequamur & pœnitentem, & ad crucifixum JESUM ac dolorosam Matrem ejus, ne æternis deputemur supplicijs, magno animo curramus. Mater est: Et quid ultra requiris? à moriente JESU nobis per testamentum legata est in Matrem: *Ecce Mater tua*; ad quid ergo ad illam accedere trepidas? Sed peccator sum, dices? Et ego dico tibi, necdum desspera, quia & ipsa *peccatores recipit.* Nunquid Mater Filiolum, si in terram ruit, benignè sublevat, ac consolatur? Ita & Dolorosa Mater: *Quomodo si cui Mater blandiatur; ita & ego consolabor vos*, &c.

1. Reg. 17. 34.

Gen. 3. 8.

S. Ephrem. orat. de SS. Deip.

Jo. 19. 27.

Luc. 15. 2. Isa. 66, 13.

CON

CONSIDERATIO XXXVI.

B. Virgo & Mater Dolorosa peccatorum & miserorum singulare refugium ac solamen.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedit me. Psal. 31. 7.

1. RECtè Ecclesiasticus: *Qui navigant mare, enarrant pericula ejus, & audientes auribus nostris admirabimur*, quæ, ac quanta ejusmodi navigantibus immineant rerum discrimina; proinde non aberravit ille à scopo, qui animam hominis Christiani viatoris cuidam naviculæ, in medijs tempestatum fluctibus jactatæ, comparavit: *Per navim*, ait Hugo cardinalis, *significatur anima*, sicut enim navis pluribus periculis in Oceano obnoxia & exposita est, ne in rupes & scopulos, Charybdes aut Syrtes *Eccli. 43. 26.* *Hugo Card. ex O. P. in Comment. in Script.*

Syrtes impingat, ne ventorum rabie, aut procellarum vi in certam pernitiem devolvatur, ne in altitudine aut profundo maris funestum patiatur naufragium: Sic anima hominis Christiani in hac vita mortali assiduis discriminibus, hostium insultibus & tentationum fluctibus objecta est, donec tandem post longam & diuturnam vexationem ad optatum salutis portum perveniat, ubi deinceps nullum amplius erit pertimescendum naufragium. Portus autem tutissimus, cunctisque patens mortalibus post Christum crucifixum B. Virgo & Mater dolorosa est, ad cujus misericordiæ sinum omnes in periculis & angustijs constituti, ne æternum animarum patiantur naufragium, securè confugiunt, quibus adinstar Phari esse solet, in mari Ægyptiaco ad Nili ostia nocturno tempore navigantibus, ne malus eos auferat error, per accensam lucernam tutissimam ad portum viam commonstrantis, cum inscripto Lemmate: *Iter parat tutum*, vel potius:

Errantibus una micat.

2. Dismam latronem consulamus, cum Christo orbis Redemptore ob sua gravissima scelera in crucem suffixum, & tandem ultimâ vitæ horâ, postquam quadraginta annos juxta S. Ieonem Papam in omni ScelerumLuc. 23. 42. turpitudine complevit, ad DEUM conversum: *Et dicebat ad JESUM: Domine memento mei, cùm veneris in regnum tuum*; unde, obsecro, subintrat hîc S. Augustinus, *hæc mutatio latronis dexteræ Excelsi est?* MiraLuc. 22. 61. fuit conversio Petri, Christum in atrio Caiphæ negantis: *Et conversus Dominus respexit Petrum.* Mira conversio Sauli in Paulum, ad quemAct. 9. 4. Christus de cœlo fulminavit: *Saule, Saule, quid me persequeris?* MiraJoan. 20. 27. conversio Thomæ: *Noli esse incredulus, sed fidelis.* Mira conversio MagLuc. 7. 37. dalenæ: *Et ecce mulier, quæ erat in civitate peccatrix.* Mira conversioMatt. 27. 54. Centurionis: *Verè Filius DEI erat iste.* Mira conversio Matthæi: *Vidit*Matt. 9. 9. *hominem sedentem in telonio*, &c. Mira conversio Zachæi in SycomoLuc. 19. 5. ro: *Zachæe festinans descende*, &c. Sed longè mirabilior conversio Dismæ latronis extitit, cæteri enim vel Christum audiebant prædicantem, vel videbant patrantem miracula; verùm hic latro nihil simile audiebat, vel videbat, & tamen Christum in ipso infami patibulo pendentem, atque atrocissimum latronum supplicium sustinentem, ut verum Deum, ac supremum rerum omnium Dominum, in cujus potestate cunctorum mortalium salus pendet, non tam fide agnovit, quàm & illum publicèLuc. 23. 41. ut Messiam, DEI filium, & Salvatorem mundi professus est: *Et nos quidem justè, nam digna factis recipimus: Hic verò nihil mali gessit; & dicebat*

ad JESUM. *Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum.* Quid, obsecro, boni fecit hic latro, quòd momento uno in virum alterum, & ex scelestissimo in optimum ac sanctissimum fuerit commutatus?

Advertit hîc beatus Petrus Damianus, Sylveria, Salmeron & plures alij, quòd B. Virgo ac dolorosissima Mater, utpote peccatorum omnium singulare refugium, stans juxta crucem, & cernens ac agnoscens tunc latronem, utpote de Nazareth oriundum, sese tanquam Mediatricem Filium inter & ipsum interposuerit; & quia quondam singulare SS. Deiparæ in Ægyptum ob Herodis rabiem fugienti beneficium præstitit, eámque illæsam cum Puero in via dimisit, ideò non immemor B. Virgo hujus obsequij pro ejus conversione & animæ salute efficaciter intercessit, eique gratiam finalem à DEO impetravit: *Hodie mecum eris in paradiso.* O peccatores quid agitis? Respirate, & ad dolorosam Matrem vestram sub cruce stantem confugite, MARIA enim Mater vestra est, etiamsi vos sitis peccatores, ita ipsámet S. Birgittæ insinuavit: *Mater sum omnium peccantium, se emendare volentium.* Si igitur ab illa humiliter flagitaveris, ut pro tua salute DEUM oret, repulsam non patieris Filius à Matre: *Ecce Mater tua.*

B. Petrus Dam. serm. de latr. Sylveria. To. 5. l. 8. c. 16. §. 8.

Revel. S. Birg. l. 4. c. 138.

3. Verùm ut hanc veritatem magis penetrare valeas anime mi! ad id attende, quod enarrabo. Quærunt Sacri Doctores, quo in loco, & ex qua parte hæc compatientissima Mater steterit, dum amantissimus Filius plenus doloribus, plenus afflictionibus, plenus & saturatus opprobrijs inter latrones medius, tanquam sceleratorum princeps & coriphæus in patibulo crucis pendebat? &. Adrichomius in Descriptione Jerusalem, in qua omnia passionis Christi loca graphicè depinxit, atque dimensus est, B. Virginem cum S. Joanne, Magdalena & alijs pijs mulieribus stetisse in loco, quindecim ulnis à cruce distante tunc temporis, quando Christus crucifixus est, ubi tota tremebunda, defixis in Crucifixum oculis, ejus cruentam passionem & agonem spectabat: Stetit autem, prout observat Mellifluus Bernhardus, hæc dolentissima Virgo ad partem sinistram crucis: *Beata Virgo*, inquit, *pingi debet ad sinistram crucis, id est, ad Aquilonem*, &c. Et quare hoc? Quia pars sinistra, seu Aquilo unde panditur omne malum, partem peccatorum designat, ad quam in supremo judicij die omnes reprobi statuentur: *Et statuet oves quidem à dextris suis, hædos autem à sinistris.* Ut ergo hæc Sanctissima Deiparens demonstraret, se esse peccatorum ad DEUM se convertere volentium fidelissimam Matrem, omniúmque afflictorum solamen tutissimum, idcirco in crucifixione JESU in Calvariæ jugo

Adrichom. in descript. Jerus.

S. Bernh. cit. à Vanh. in Mar. f. 64.

Matt. 25. 33.

siniſtram peccatorum partem tenere voluit, pro quorum conversione & salute pretioſiſſimus Filius tanta ac tam indigna patiebatur; in quem finem illi in Sacro Cantico à Sanguinum Sponso dictum est: *Pasce hædos tuos*; supra quod Guilielmus Parisiensis: *Pasce*, inquit, *hædos tuos, quia eos, qui à siniſtris in judicio erant collocandi, tua intercessione efficies, ut collocentur à dextris*, &c. O peccatores omnes quid timidi estis? Quid dubitatis modicæ fidei? *Quare moriemini domus Israël?* *Revertimini & vivite*, adhuc gratiarum Domina & Mater vestra vivit, quæ & ipsa cum Filio crucifixo *peccatores recipit*; ite igitur ad hanc afflictiſſimam & doloroſiſſimam Parentem, eámque per Sacratiſſimum Cor JESU dulciſſimi Filij orate, ut vestris succurrat miseriis, non deleret filios, licèt degeneres, hæc pientiſſima Mater, si in animo contrito & verè humiliato ad hunc gratiarum thronum accesserint: *Sileat*, sunt verba Melliflui Doctoris, *misericordiam tuam Virgo beata, si quis est, qui invocatam te in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse.*

Cant. 1. 7. Gul. Paris. hic. Ezech. 18 31. Luc. 15. 2. S. Bernh. serm. 4 de Assumpt.

4. Jonatham & Achimam, cùm à facie Absolonis, eos persequentis, fugam arriperent, & nunc à puero proditi non haberent, quo se reciperent, Baguritha mulier defendit, quæ illorum calamitati condolens, eos prointerim in puteo sollicitè abscondit, & ne proderentur, aut videri possent, velum seu pallium super os putei expandit, donec milites Absolonis, eos fruſtrà quærentes, per aliam viam ad castra sua redire fuerint coacti: *Tulit autem mulier, & expandit velamen super os putei, quasi siccans ptisanas, & sic res latuit.*

2. Reg. 17. 19.

Jacobum, cui frater Esau post Patris obitum mortem intentavit: *Venient dies luctûs Patris mei, & occidam Jacob fratrem meum*, Mater Rebecca incolumem servavit, dum eum in Mesopotamiam ad Labanum Fratrem ablegavit, quo in loco non tantùm furorem Esau dexterrimè declinavit, sed & ditior, variisque locupletatus bonis temporalibus suo tempore in patriam redijt.

Gen. 27. 22.

Mardochæum Hebærum & Judæos omnes in Susan, jamjam per edictum publicum ad necem destinatos, Esther Regina servavit immunes, dum pro salute eorum voluntariè se se mortis periculo exponens, non vocata ad Regem intravit, & ab eo, quidquid voluit, impetravit: *Ingrediar ad Regem contra legem faciens non vocata, tradensque me morti & periculo*, &c.

Esth. 4. 16.

Anima Christiana! eamus *ad montem myrrhæ & ad collem thuris*, ubi ad siniſtram crucis longè benigniorem Matrem, ac protectricem inveniemus. Baguritha quidem Jonatham & Achimam velo ac pallio suo,

Cant. 4. 6.

suo, ne in hostium manus devenirent, contexit; Rebecca Jacobum, filium suum ab ira fratris Esau mirè defendit; Esther addictum sibi populum à morte vindicavit, & in libertatem transtulit &c. Sed B. Virgo, ac Mater dolorosa clientes suos fideles non duntaxat sub gratiarum pallio tegit, & misericordiæ sinu fovet, sed & illos à facie irati Numinis per suam potentissimam intercessionem mirè protegit, conservat, atque ab inferni faucibus misericorditer liberat: *Potentiorem*, ait S. Ildephonsus, *ad placandam iram Judicis invenire non possumus, quàm te, quæ meruisti Mater existere ejusdem redemptoris & Judicis*, &c. Quam veritatem optimè agnovit Eminentissimus ille, juxta ac Sanctissimus S. R. E. Cardinalis Carolus Borromæus, qui hanc Sacratissimam ac dolorosam Matrem ita quotidie exorare consuevit: *Et tu ô gloriosissima Mater DEI MARIA, dignare me vel unico aspectu, ex ijs, quos ipsa sub cruce stans habuisti, defigendo in unicum Filium tuum virgineos oculos tuos, ut suscipias me in eorum numerum, qui tuis precibus & meritis in die judicij obtinebunt salutem & vitam sempiternam.* Et tu prudens Lector quid ad hæc? Nunquid & tu hanc Sacratissimam & dolorosam Matrem varijs obsequijs tibi reconciliabis, ut in mortis articulo eam reperias propitiam?

S. Ildeph. ser. 9. de Assumpt.

Ex Orationibus S. Caroli Borrom.

5. De Adonia referunt Sacræ Paginæ, quòd læsæ Majestatis reus ad altare templi, ejúsque Propitiatorium confugerit, cujus cornu cùm fortiter manu teneret, nec ab eo vellet discedere, à sapientissimo Salomone non tantùm commissi sceleris veniam, sed & vitam ac gratiam ob sacri altaris reverentiam impetravit: *Adonias autem timens Salomonem, surrexit, & abijt, tenuítque cornu altaris; & nuntiaverunt Salomoni, dicentes: Ecce Adonias timens Regem Salomonem, tenuit cornu altaris dicens; Juret mihi Rex Salomon hodie, quòd non interficiat servum suum gladio*, &c.

3. Reg. 1. 50.

Observa anima Christiana, omnia hæc facta sunt in figura, scripta sunt autem ad correptionem & doctrinam nostram, per quod altare sanctus Methodius B. Virginem MARIAM intelligit, quam *Altare animatum* nominat, dum in Calvariæ monte in Altari Sacratissimi Cordis sui æterno Patri dilectum Filium suum, velut agnum immaculatum in gratissimum holocaustum pro peccatis totius mundi præsentavit, & obtulit. Ad hoc igitur Altare & Propitiatorium ô peccator, qui pariter Divinæ Majestatis læsæ reus inveniris, cum Adonia accurre: hoc cornu salutis utrâque manu fortiter tene, & inclama cum S. Bernhardo: *O piissima Domina, habe me tibi commendatum, ad te hodie, unica spes miserorum, confugio plenus fiduciâ; noli ergo, ô pia Mater! spernere*

S. Method. Orat. de Hypapante.

S. Bern. ser Sig. Magn.

spernere me propter eum, qui amore mei nudus & laceratus pependit coram te in cruce, &c.

6. Davidi quondam in diversis constituto periculis, ac sexcentis oppresso calamitatibus singulare solamen baculus & virga fuit: *Virga tua & baculus tuus, ipsa me consolata sunt.* Et quænam illa virga & baculus? Per baculum Hugo Cardinalis Crucem Dominicam subaudit, in cujus virtute Jacob Patriarcha quondam Jordanem (quod idem est, quàm flumen judicij) transivit: *In baculo meo transivi Jordanem istum.* Per Virgam autem idem Cardinalis Beatissimam Virginem, Matrem amoris & doloris intelligit, quæ Davidi jam tunc in umbra in calamitatibus existenti peculiari solatio fuit.

Psal. 22. 4.

Hugo Card. cit. à Blanc. in hunc loc. Gen. 32. 10.

Anime mi, si hoc olim in umbra, quid modò in veritate? *O felix MARIA*, inclamat S. Bernhardus, *tu Mater Regis, tu Mater exulis, tu Mater DEI, tu Mater Judicis, tu Mater DEI & hominis; cùm autem sis Mater utriusque, discordiam inter filios tuos sustinere nequis;* neque permittes, ut filius tuus Dominus, DEUS, ac Judex noster filios tuos adoptivos, fratres suos secundùm carnem in tenebras projiciat exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium: *Idcò*, subintrat hic S. Joannes Chrysostomus, *tu Mater DEI præelecta es ab æterno, ut, quid DEUS salvare non potest per suam meritissimam justitiam, tu per tuam salvares pietatem & misericordiam.* O pientissima, quis non amet te? Quod cor tam durum, quod non colat te? Non æstimet te?

S. Bern. sup. Sig. Magn.

S. Chrysost. hom in Hyp. Domini.

7. Cæterùm varij varias adstruunt rationes, quare Christus Dominus in cruce moriturus caput suum inclinaverit? *Et inclinato capite tradidit spiritum?* Alij morientes, prout quotidiana demonstrat experientia, primò spiritum exhalant, & exinde caput versùs pectus inclinant, sed moriens JESUS priùs Caput suum inclinavit, & dein emisit spiritum. Grande hìc latet mysterium, attentum te esse cupio.

Jo. 19. 30.

Caput inclinavit, ait S. Chrysostomus, *ut non necessitate, sed voluntariè se mori ostenderet.*

S. Chrysost. Hom 48.

Caput inclinavit, inquit D. Athanasius, *quia mors Christum metuens, ad ipsum non audiebat accedere, Christus autem inclinato capite eam vocavit.*

S. Athanas. qu 6 ad Antioch.

Caput inclinavit, ait Taulerus, *quo pacis nobis reconciliationisque & amoris præberet osculum.*

Taul. c. 36. de vita & Pass.

Caput

Caput inclinavit, inquit Lanspergius, *quia omnium peccata cùm portaret, eorum onere gravabatur.* Lansp. hom. 52. de pass.

Caput inclinavit, ait Glissandus, *ut ostenderet, quòd moriebatur ex obedientia.* Glissand. qu. 302.

Caput inclinavit, inquit Mallonius, & quidem ad occidentalem plagam, quasi illam salutaturus, in qua Ecclesiam suam supra petram erat ædificaturus, econtra Judæis & Synagogæ dorsum ostendit, quasi diceret, ait idem Mallonius: *En populo meus, en pro te morior, ad quem caput inclino*, &c. Mallon. de S. Sind. c. 20.

Caput inclinavit, ait Hugo Cardinalis, *quasi supponens humerum ad portandum nos & onera nostra*, erat enim fidelissimus ille Pastor, qui oviculam perditam sollicitè quæsivit, & nunc in cruce inventam, humerisque impositam salvam ad ovile suum reportavit, qui autem grave onus portat, caput inclinare solet; & quid gravius peccato? Hugo Card. in hunc loc.

Caput inclinavit, inquit S. Laurentius Justinianus, *ad misericordiam, flexit ad gratiam, & inclinavit ad indulgentiam.* S. Laurent. Just. de Triumph. Agon. Christ. c. 20.

Caput inclinavit, ait Salmeron, quasi gratias egisse Patri videtur caput inclinando, pro venia peccatorum obtenta, pro victoria contra peccatum, diabolum, mortem, infernum ac mundum impetrata, & pro Patre placato, ac reconciliato mundo. Salmer. To. 10. tr. 40.

Mitto plures alias Patrum rationes, quare pientissimus orbis Salvator JESUS in luctuosissima morte Caput suum versùs terram inclinaverit, inter quas ad nostrum propositum peraccomoda & optima illa est, quam assignat S. Vincentius Ferrerius: *Inclinato capite*, inquit, *quasi vale diceret Matri, sic emisit Spiritum*; & Hugo Cardinalis: *Inclinato capite ex parte Matris suæ, quasi diceret, per ipsam veniam petite, ipsa est oraculum misericordiæ.* S. Vinc. in serm. de Passione. Hugo Card. cit. à Finetì hic.

O peccatores omnes respirate, Christus moriens in cruce sui loco MARIAM Sacratissimam Matrem suam vobis reliquit in peculiare refugium, solatium, & auxilium; ite ergo ad hanc dolorosam & compatientem Matrem vestram. Si filius ille prodigus adhuc Matrem suam in vivis habuisset, nunquam ad talem calamitatem & miseo-

Isa. 49. 15. miseriam fuisset redactus ; & *nunquid obliviscì potest mulier infantem suum , ut non misereatur filio uteri sui ?* Et si illa oblita fuerit, MARIA tamen , & Mater dolorosa , verè Mater misericordiæ non obliviscetur vestri: *MARIÆ*, ita quondam DEUS Pater B. Virgini Catharinæ insinuavit , *unigeniti Filij mei gloriosæ Genitrici à bonitate mea concessum est , propter incarnati Verbi reverentiam , ut quicunque etiam peccator ad eam devota veneratione recurrit , nullo modo diripiatur à dœmone infernali ; hæc enim est à me electa, parata, & posita tanquam esca dulcissima ad capiendos homines & præcipuè animas peccatorum*, &c.

Lud. Blosius Conclavi animæ fidelis cap. 1.

CON-

CONSIDERATIO XXXVII.

Cur B. Virgo & Mater Dolorosa à Christo in cruce non Mater, sed Mulier appellata?

Mulier ecce Filius tuus. Joan. 19. 26.

1. MAgnum illud humanæ sapientiæ oraculum, prudentissimus Rex Salomon multùm quondam allaboravit, ubi locorum, & in quibus terræ partibus mulierem fortem, virtuosam ac strenuam inveniret, cujus pretium ne quidem cum pretiosissimis gemmis ac margaritis, aut quidquid in orbe pretiosum esse potest, æquiparandum: *Mulierem fortem quis inveniet?* Et respondet ipse sibi Regum sapientissimus: *Procul de ultimis finibus pretium ejus.* *Prov. 31. 10.*

Verumenimverò quid agis Rex inclyte? Quid quæris? *Mulierem fortem*, reponis? Non equidem opus est, ut ad ultimas Indorum oras, vel ad Hesperiam Thulem, ultra Orcades sitam te conferas, ad hanc fortem mulierem reperiundam; aperi paulisper oculos, & prope urbem Solymam fortissimam hanc Mulierem in monte Calvario sub cruce dilectissimi Filij sui stantem invenies: *B. Virgo*, ait Cornelius à Lapide, *Mulier illa fortis est, imò heroina omnium fortissima, ac Martyrum Princeps & Regina, quæ, dum orbis universus videbatur in antiquum abire chaos, & tota dissolvi mundi machina, constantissimè tamen, & ad finem usque fortiter sub cruce stetit: Amor*, inquit S. Mechtildis, *in passione Unigeniti sui in ea tantùm prævaluit, ut omnem humanum affectum penitus devinceret, & extingueret, quia omni creatura in morte Filij dolente, ipsa sola cum Divinitate immobilis, & gaudens Filium suum pro mundi salute voluit immolari.*

Cornel. à Lap in hunc locum.

S. Mechtild. lib. 1 Revel. cap. 56.

Hanc ob causam à Christo JESU crucifixo non Mater, sed Mulier appellata fuit: *Mulier ecce Filius tuus*, ut per hoc mitissimus Servator orbis omnibus creaturis, tum Angelis, tum hominibus innueret, hanc Sacratissimam Matrem suam illam esse fortissimam Mulierem, quam sapiens in typo præsignavit: *Mulierem fortem quis inveniet?* Audi rursùs Cornelium: *Dicit Christus*, inquit, *Mulier, non Mater, ne nominando Matrem ipsius animam majori dolore afficiat. Secundo ne adstantes Judæos & Scribas contra eam concitet, & ut Matrem ad fortitudinem & animum excelsum omnia hæc fortiter tolerandi excitet, memorémque faciat, se esse illam, de qua prædixerat Salomon: Mulierem fortem quis inveniet?* Proinde huic fortissimæ Mulieri non immeritò petram quandam pro Emblemate appingimus, quam feri maris fluctus ex omni parte cingunt, ac concutiunt, quæ tamen seipsâ fortior etiam inter medias ventorum, fluctuúmque furias immota semper persistit, cum epigraphe ex Psalmis mutuata:

Joan. 19. 26.

Cornel. in Joan. 19. 26.

Psal. 111. 6.

Non commovebitur.

Ita est, non commota fuit hæc fortissima, juxta ac sanctissima Mulier, licet in passione Filij morientis universus terrarum orbis fuerit concussus: *Perpende*, ait Toletus Cardinalis, *constantissimum B. Virginis erga Filium amorem, plenum fide & fortitudine, non enim timuit, nec erubuit inter tam feros & multos inimicos, quamvis Mater ejus, qui crucifigebatur, agnosceretur, assistere, & publico in loco, omnibúsque con-*

Card. Tolet. in Commentario super Joannem.

conſpicuo ſtare, &c. O Mulier fortis! non forte vinum, non fortis Rex, non fortis Regina, ſed Mater Veritatis MARIA ſtans ſub cruce. *Eſtr. 3. 10.*

2. Per me licet: Extollat mundus fortitudinem Jahel, quæ Siſaram belli Ducem clavo ferreo per tempora ejus adacto, in tabernaculo ſuo dormientem occidit. *Tulit itaque Jabel uxor Haber clavum tabernaculi, aſſumens pariter & malleum: Et ingreſſa abſconditè & cum ſilentio, poſuit ſupra tempus capitis ejus clavum, percuſſúmque malleo defixit in cerebrum uſque ad terram: Qui ſoporem morti conſocians defecit, & mortuus eſt.* *Judic. 4. 21.*

Commendet orbis fortitudinem Judith, quæ impium Holofernis, Aſſyriorum Ducis caput in obſidione Bethuliæ ſecundo ictu ab humeris reſecuit, & ſic glorioſam ab hoſte victoriam & patriæ pacem impetravit: *Cúmque evaginâſſet illum (pugionem) apprehendit comam capitis ejus, & ait: Confirma me Domine DEUS in hac hora; & percuſſit bis in cervicem ejus, & abſcidit caput ejus, & abſtulit conopeum ejus à columnis, & evolvit corpus ejus truncum*, &c. *Judith. 13. 10.*

Laudent Thebani illius heroinæ ac civis ſuæ fortitudinem, quæ Abimelecho Regi & Sichimorum tyranno in obſidione Thebes fragmine molæ cerebrum comminuit: *Et ecce una mulier fragmen molæ deſuper jaciens, illiſit capiti Abimelech, & confregit cerebrum ejus.* *Judic. 9. 53.*

Celebrent Galli ſuam Joannam, Virginem Aurelianenſem, quæ non tantùm Aureliam civitatem ab arctiſſima obſidione liberavit, ſed & in multis certaminibus ac cruentis prælijs contra Anglos ſemper victrices lauros, & glorioſa trophæa reportavit, &c. *Baptiſt. Fulgoſ. lib. 3. &c.*

Elevent denique ſuper ſidera Judæi ſuam Eſther, Belgi ſuam Kennavam, Gentiles ſuas Amazones, Machabæi ſuam Salome, Romani ſuam Felicitatem, quæ verbo & exemplo ſeptem filios ſuos erudivêre ad crudeliſſimum martyrium læto ac generoſo animo pro fide & Chriſto perferendum, &c. *Supra modum autem Mater mirabilis, & bonorum memoria digna, quæ perenntes ſeptem filios ſub unius diei tempore conſpiciens, bono animo ferebat, propter ſpem, quam in DEU Mhabebat.* *2. Mach. 7. 20.*

Has & ſimiles heroinas, per me, inquam, licet, extollat, & admiretur mundus univerſus, earúmque generoſa facinora ac inſolitas virtutes deprædicent nationes in generationes ſingulas; ſed cedant umbræ Iuci, cùm omnium heroinarum fortiſſima, & Martyrum Princeps ac Regina exiſtat B. Virgo & Mater dolorosa; ô verè Mater amoris & doloris & ægritionis ac ſanctæ ſpei! audi Aloyſium Juglarem, qui in hæc verba Joannis: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus* ira empha- *Aloyſ. Juglar in Eleg. Vit. Chriſti. Eleg. 22.*

emphaticâ voce commentatur: *Deficiente DEO*, inquit, *cur mundus non omnino ruerit, causam attende: Stabat adhuc MARIA: Regendo mundo potuit ista sufficere.* O Mulier fortis, quæ ruente mundo unà cum Filio stabat juxta crucem immobilis, & quasi *columna in templo DEI.* Ideò meritò à Christo *Mulier* vocata est; supra quod iterum memoratus Aloysius: *Describere*, inquit, *Christus miraculi magnitudinem voluit, cùm eam, quam debuisset Matrem, Mulierem dixit. Et titulo fragilitatis, amplificavit insolentiam roboris*, &c. Audi & doctissimum Quaresmium: *MARIAM Virginem*, ait, *vocat Mulierem per excellentiam, ut ostenderet eam esse Mulierem illam, de qua olim prædictum fuerat: Inimicitias ponam inter te, & Mulierem.* O Mulier fortis, quæ non duntaxat in ortu suo, sed & tunc potissimum sub cruce Acherontici serpentis contrivit caput.

Apoc. 3. 12. *Juglar. in Joan. 19.* *Quaresm. to. 2. c. 5. sect. 2. fol. 143.* *Gen. 3. 15.*

3. Cùm Moyses Hebræorum Dux & Legifer virgam suam, ingentium prodigiorum operatricem contra mare rubrum extendisset, mox aquæ in duo maris latera divisæ sunt, quæ quasi duo muri ex utraque parte consistebant, medium Hebræis transitum præbentes; & cùm præeunte Moyse cæteræ adhuc trepidarent turmæ insolito prodigio stupefactæ, primus omnium post Moysen ingressus est Aminadab cum tribu sua Juda, in qua principalior & Dux ipse fuerat; hinc meritò tribus illa principatum meruit & regnum obtinere, ex qua tribu & ipse Rex Regum Christus secundùm carnem suam traxit originem.

Exod. 14. 22. *Liran. hic.*

Non Moysen Hebræorum Ducem, mare rubrum cum virga sua ingredientem, sed qui per Moysen præsignatus est, Christum JESUM, virgam regni sui, hoc est, crucem super humeros bajulantem, & mare rubrum amarissimæ passionis suæ intrantem hîc tibi exhibeo animæ Christianæ: *Passio Christi*, inquit D. Augustinus, *est mare rubrum sanguine Domini consecratum*; venit, inquam amantissimus JESUS usque ad altitudinem hujus maris, & tempestas demersit eum; prima, quæ eum secuta est, beatissima & dolentissima Virgo extitit, de qua meritò illud Regij Vatis dicere possumus: *Intraverunt aquæ usque ad animam meam.* Moyses facili conatu siccóque pede per illud mare rubrum viam in Palestinam reperit, quia adinstar montium & murorum stabant fluctus: Sed in hoc turbulento passionis mari omnes fluctus tribulationum irruerunt super MARIAM, *Omnes fluctus tuos induxisti super me.* Et tamen stabat MARIA & juxta crucem dilectissimi Filij sui; ô similem Mulierem fortem quis inveniet? Hinc meritissimò omnium Martyrum Princeps & Regina facta est, cujus martyrium omnium Martyrum tormentis superius fuit: *Cùm alij Martyres*, sunt verba Richardi à S. Lauren-

S. Aug. in Psal. 80. *Psal. 68. 2.* *Psal. 87. 8.*

rentio, *passi sint propter fidem*, *MARIA passa est propter charitatem*, *unde dicit in Canticis secundùm aliam litteram*, *quam ponit Gregorius*: *Vulnerata charitate ego sum*; *& sicut charitas major est*, *quàm fides*. 1. *Cor.* 13. *Major autem horum est charitas*; *sic MARIÆ martyrium quantalibet excellit martyria Sanctorum.* Collige ex hoc anime mi! immensam quandam CORDIS Mariani fortitudinem, & quàm meritò à Christo moriente vocata sit *Mulier*: O Mariophile: *Vides hanc Mulierem*, *quæ nec primam similem visa est*, *nec habere sequentem?* Sed audi. Sicuti in futuro sæculo nihil beatius, quàm esse cum Christo & SS. Matre ejus in gloria; ita in præsenti vita nihil est utilius, quàm esse similem in passione: *Si tamen compatimur*, *ut & conglorificemur.*

Rich. à S. Laur lib. 5. de Laud. Virg. f. 190.

Luc. 7. 44.

Rom. 8. 17.

4. Æternâ memoriâ dignum est, quòd à probatis, fidéque dignis Authoribus de Alphonso Hispaniarum Rege traditur. Hic à Maroccio Maurorum Rege in urbe Cartera, munimento fortissimo longâ cingebatur obsidione, in qua & dilectus Alphonsi filius, unicum patris delicium, & posteritatis solamen, nescio, quo sinistro fato, in aliqua excursione in Maurorum potestatem devenit, quem Maroccius tyrannus ferreis oneratum catenis, funibúsque ad palum alligatum ante obsessæ urbis portam exponi fecit, atque interim tubicinem ad Alphonsum Regem Carteram amandavit, ut aut civitatem traderet, aut filium intueretur barbarâ crudelitate trucidandum. Quid ad hæc Alphonsus Pater? Dum ex una parte dilectum filium, utpote regni paterni hæredem unicum, senectutis suæ baculum, & subditorum solamen maximum, ex altera verò communem civium salutem attentiore mentis oculo perpendit; mirum dictu! quantis tunc curarum fluctibus anxius Alphonsi animus agebatur: Resolvit tamen citò se generosa mens, & amorem paternum publicæ subditorum saluti postponens decernit, filium potiùs, quàm cives & subditos perdendos; in quem finem elevatâ voce ad hostes per mœnia clamavit: *Moriatur filius*; *cives vivant*, & unà simul gladium suum, quo erat præcinctus, è vagina extractum per muros in castra hostilia ad Maroccium projecit: Vociferans: *Meo gladio meum filium jugulate.*

Joan. Marianus l. 5. de reb. Hisp.

O factum cedro & perpetuâ hominum memoriâ dignissimum! sed altiùs nunc erigamus oculos, Christiani. Per hunc Alphonsi filium, vinculis ferreis onustum, palo alligatum, & nunc pro salute civium cruenta Paganorum manu immolandum, quid aliud intelligere possumus, quàm JESUM Christum & hunc Crucifixum? Quid agit dolorosissima ejus Mater ipsa huic funestissimæ præsens lanienæ? ex una parte dul-

dulcissimum & unigenitum Filium suum crucis palo alligatum, ferreisque suffixum clavis considerat, & omnia in ea materna commoventur viscera; ex altera parte salutem humani generis intuetur, aut æternam illius ruinam, nisi Filij sui morte ab infernalium Maurorum servitute redimatur. Quid ergo consilij in re tanti momenti? O Mulierem fortem! gladium, qui ejus Sacratissimum COR jam priùs iteratis per vitam ictibus immenso cum dolore transfixerat, generosè arripit, & ultrò, ut ita dicam, inimicis tradit: *Moriatur*, inquit, *Filius: Cives vivant; Meo gladio meum Filium jugulate.* O DEUM immortalem! quis unquam audivit tale, aut huic vidit simile? O amorem planè immensum, quem hæc SS. Deipara erga genus humanum præsetulit, dum Filium tradidit, ut peccatores viverent, & salvarentur. Audite S. Antoninum, ita hanc fortissimam Mulierem, juxta crucem Filij sui stantem, alloquentem: *Ita*, inquit, *Divinæ voluntati conformis fuisti, ut salutis humani generis avidissima esses, ut dicere audeam, quòd si nullus fuisset repertus, qui illum crucifigeret, ad hoc ut sequeretur salus hominum, & adimpleretur voluntas DEI secundùm rationem, si oportuisset, ipsa posuisset in crucem. Neque enim credendum est, minoris fuisse perfectionis & obedientiæ ad DEUM, quàm Abraham, qui proprium filium obtulit DEO in Sacrificium, proprijs manibus occidendum, & comburendum.*

S. Antonin. p. 4 tit. 15. c. 43 §. 1.

Verumenimverò non immeritò hîc quæres prudens Lector, quare DEUS & mitissimus orbis Redemptor Christus hanc Sacratissimam Matrem suam in omni passione sua, ac præsertim in suprema illa & funestissima mortis suæ tragœdia, quâ crudeliorem nunquam viderat mundus, præsentem habere voluerit, cùm aliàs in jure & Legibus cautum sit, ne matres ad similes lanienas & publicas filiorum neces admittantur; quod & insinuare videntur ipsæ Sacræ Litteræ, quæ mandant, ne ovis mater simul cum agno suo immoletur: *Sive illa bos, sive ovis, non immolabuntur una die cum fœtibus suis?*

Levit. 22. 28.

Relictis aliorum opinionibus, pulcherrimam Tauleri rationem in medium adducamus. Eva, inquit, ad perditionem generis humani ut plurimùm cooperata est, dum vetitum ab arbore pomum decerpsit, & comedit, sícque primum nostræ ruinæ instrumentum & origo omnium humanarum miseriarum extitit; Christus ut damnum resarciret, ad arborem crucis manus extendit, in qua per sanguinem suum genus humanum restauravit: Verùm non solus in cruce pendere voluit, quin secum præsentem haberet & Matrem, ut illa per dolorum suorum amaritudinem id resarciret, quod Eva priùs per inobedientiam destruxisset;

set; unde canit Ecclesia: *Quod Eva tristis abstulit, tu reddis almo germine.* Audite & citatum Taulerum, ita dolorosissimam Virginem juxta crucem alloquentem: *Sicut Eva*, ait, *usurpans temerè de arbore scientiæ boni & mali, homines in Adam perdidit, ita tu de arbore crucis dolorem in te suscepisti, satiatáque amaritudine unà cum Filio tuo hominem redemisti.* Ad quod pariter alludit Mellifluus Bernhardus: *Vehementer*, inquit, *nobis vir unus & mulier una nocuêre, sed gratias DEO, per unum nihilominus virum & mulierem unam omnia restaurantur*, &c. O Mulier fortis! ô MARIA! quantùm tibi obligatus est mundus universus? *Tauler. c. 12.* *S. Bernh. in illud. Sig. apparuit.*

6. De Judith fortissima muliere commemorant Sacræ Paginæ, quòd pro salute gentis suæ, ut patriam & cives suos ab arctissimo obsidio & excidio liberaret; animam suam evidenti mortis periculo exposuerit; unde, cùm trucidato inimico, & partâ victoriâ in urbem redijsset, Ozias populi Princeps ei acclamavit: *Benedicta es tu filia à Domino DEO excelso præ omnibus mulieribus super terram. Benedictus Dominus, qui creavit cœlum & terram, qui te direxit in vulnera capitis principis inimicorum nostrorum; quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini, in æternum, pro quibus non pepercisti animæ tuæ, propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum DEI nostri.* *Judith. 13. 24.*

En perelegantem typum in Sacratissima & dolorosissima Deipara, stante in monte Calvario, ne periret orbis, expletum! & certè nullibi B. Virginis MARIÆ invictum robur & specimen fortitudinis magìs apparuit, quàm ubi juxta crucem pendentis Filij stetit: *Stetit*, inquam, *non cecidit*, cùm universa mundi machina videretur dissolvi: *Stetit*, ait S. Ambrosius, *juxta crucem, non ut Filij passionem videret, sed ut mundi redemptionem exspectaret*; & licet ærumnosissima Mater illa cogitatione & maternæ commiserationis affectu planè tota in dolorum crucifixi JESU acerbitatem & vehementiam fuerit immersa, ad passionis tamen fructus, & animarum salutem, per sanguinem Filij restauratam, quàm maximè attendit, unde etiam pro peccatoribus (prout observat Doctor Seraphicus) sub cruce poplite flexo ad Patrem cœlestem oravit. Proinde meritò Ecclesia illi in Missa de septem doloribus, ut quondam Bethulienses Judithæ liberatrici suæ, accinere assolet: *Quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini, in æternum, pro quibus non pepercisti animæ tuæ, propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum DEI nostri.* *S. Ambr. cit. à Sandæo in Stauroph. lib. 2. Tit. 13.* *S Bonav. in vita Chri.*

O pien-

O pientissima Domina! liceat mihi indignissimo servulo tuo, ut cum S. Augustino, summo Ecclesiæ Doctore re pro coronide hujus Considerationis humillimo cordis affectu alloquar: O beata MARIA, quis tibi dignè valeat jura gratiarum ac laudum præconia rependere, quæ singulari tuo assensu jam tunc in incarnatione, ac tunc demum stans sub cruce Filij mundo succurristi perdito? Quas tibi, obsecro, laudes fragilitas humani generis persolvat, quæ solo tuo commercio recuperandi cœli aditum inveniſti? Recordare ô Domina, quomodo stetеris in monte visionis ante conspectum DEI, & totius populi, ut averteres indignationem DEI à nobis. O Virgo! ô Mater amoris & doloris! licet ob peccata mea meritus sim, ut de libro viventium deletus æternis addicar supplicijs, tu tamen à DEO constituta es Mater misericordiæ; monstra ergo te esse Matrem meam, præsertim in supremo mortis articulo: Ah Domina! rogo te per Sacratissimum Cor JESU Crucifixi Filij tui: Monstra te Matrem, & tua deprecatione justum Judicem muta in Patrem, &c.

S. Aug. ser. 18. de Sanct.

CON-

CONSIDERATIO XXXVIII.

Virgo Dolorosa S. Joanni Virgini à Christo in cruce moriente speciali modo commendatur.

Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua.
Joan. 19. 27.

1. DAvid Israëlitarum Rex morti nunc proximus diversa filio suo Salomoni dedit monita, ubi inter alia & fidelitatem Berzellai, quòd in omni adversitate sibi constans ac fidelis permanserit, emphaticè illi commendavit; & quia tum temporis intervallo Berzellai jam profectæ erat ætatis, voluit moriturus Rex, ut & posteris ejus ac filijs idem honor haberetur: *Sed & filijs Berzellai Galaaditis reddes gratiam, erúntque comedentes* 3. Reg. 2. 7.

medentes in mensa tua: Occurrerunt enim mihi, quando fugiebam à facie Absolon fratris tui.

Non Davidem in molli lectulo morientem hodie ad considerandum tibi propono, anima Christiana! sed Filium Davidis in durissimo crucis trunco expirantem, heu quàm dissimilis utriusque lectus, vita & mors! ille moriens Berzellai fidem summis extulit laudibus; hic dilecti sui Discipuli fidelitatem, amorem & constantiam: *Tues, qui*
Luc. 22. 28. *permansisti mecum in tentationibus*; proinde jure merito præ alijs Apostolis
Joan. 21. 7. hoc peculiari titulo honoratus est: *Discipulus, quem diligebat JESUS.* Et ut amorem suum pientissimus JESUS nunc in cruce moriens adhuc majori cum energemate in eum demonstraret, dolorosissimam Matrem suam, quâ nihil habebat pretiosius, illi tanquam fratri suo in Matrem,
Joan. 19. 27. solatium ac præsidium designavit: *Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua.* O dilecte Christi Discipule! quomodo facta est tibi hæreditas tua præclara! Verè magnam in conspectu crucifixi Magistri tui inveniti gratiam, dum factus es hæres, ac filius talis ac tantæ Matris, imò & frater Filij DEI, gloria hæc sola tua est, & illarum piarum mentium Christo crucifixo & dolorosæ Matri ejus fideliter inservientium, ac cruci adstantium.

2. Sed dic, ô Domine! quare hanc Sacratissimam Matrem tuam non Petro, aut Andreæ, aut Jacobo, aut alij Discipulorum tuorum com-
B. Dam. ser. 2. de S. Joan. mendâsti? Subintrat hîc B. Petrus Damianus: *Committit*, inquit, *Dominus Petro claves Ecclesiæ, voluit & B. Joanni custodiam MARIÆ delegare, utraque nimirum Mater, Mater MARIA, Mater Ecclesia, sed MARIA Mater Christi, Ecclesia Mater populi Christiani; de MARIA Christus carnem suscepit, Ecclesiam verò de lateris sui carne produxit.* Verumenimverò hîc advertas, rogo, prudens lector! magnam inter utramque Matrem disparitatem, sicut enim Sacratissima Deipara longè dignior est Ecclesiâ, quia Mater DEI est, quæ dignitas juxta Angelicum aliquam habet infinitatem, ita & dilectus ille Christi Discipulus longe eminentiori gradu in hoc S. Petrum antecedit. Quare ergo non Principi Apostolorum aut alij Discipulorum hæc pientissima Mater commendata est?
S. Epiph. hæresi. 78. Rationem assignat S. Epiphanius: *Manifestum est*, inquit, *quòd propter virginitatem Joanni Matrem commendavit Dominus.* Et S. Ambrosius:
S. Ambr. de institut. Virg. c. 7. *Tradita est Virgo Joanni conjugium nescienti.* Hinc & Ecclesia: *Cui Christus in cruce Matrem Virginem, Virgini commendavit.* O beata Virginitas! ô salutaris continentia! quanto in pretio apud DEUM & Hominem Christum es, qui etiam in cruce moriens inter lilia pasci voluit. O ani-

me

me mi! si vis B. Virginem habere in Matrem, imitare pro viribus S. Joannis puritatem: *Et obviabit tibi quasi Mater honorificata*; & sicut in gemmarum republica princeps est adamas, eò pretiosior, quò purior, unde Lemma: *Eccli. 15. 2.*

In puritate pretium.

Ita *continentis animæ non est digna ponderatio*: Gemmâ pretiosior omni est; impuros odit, & arcet hæc purissima Virgo: Casta placent superis; foris canes & impudici. Audite Mellifluum: *Virgo*, inquit, *diligit diligentes se, & prope est in veritate invocantibus se, præsertim his, quos videt conformes sibi factos in castitate & humilitate*, &c. *Eccli. 6. 15.* *S. Bernh. in serm. sup. Salve.*

3. Recordor hîc illius Ethai Gethæi, qui quondam Davidi Regi à facie impij Absolonis profugo, dum nunc clivum olivarum nudis pedibus & operto capite flens ascenderet, ex industria occurrit, ei se ad eosdem casus & ærumnas, ipsámque mortem perferendam offerens: *Vivit Dominus, & vivit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, Domine mi Rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit servus tuus.* Plùs in S. Joanne, quàm in Ethai suspice, qui non tantùm Dominum ac Regem suum ad clivum olivarum, sed ad clivum Golgothæum, ubi erat cruci suffigendus, contempto omni mortis periculo & Judæorum odio ac opprobrio, cum afflictissima Matre fidelissimus comes secutus est, quem ubi patiens JESUS sanguineis oculis juxta crucem stantem vidit, priusquam Spiritum suum in manus Patris commendaret, hunc suum Dilectum in manus Matris suæ commendare voluit: *Mulier ecce Filius tuus.* Mulier dixit: *Ne materna pium laceraret pectora nomen*, ait Baptista Mantuanus. Tum ad Discipulum conversus ait: *Ecce Mater tua*: hanc proinde filiali amore observa, cole, solare, ama & cura, & siquid mihi debes, illi impende, quemadmodum à me vidisti eam coli, amari & curari. Juvat hîc audire S. Augustinum: *Ecce mater tua*; *curam*, inquit, *illius habe, eam tibi commendo, suscipe Matrem tuam. Dum hæc pauca diceret: Illi duo dilecti lacrymas fundere non cessabant*; *tacebant ambo illi Martyres, & præ nimio dolore loqui non poterant*; *isti duo Virgines Christum audiebant & voce loquentem, & ipsum videbant paulatim morientem, amarè flebant, qui amarè dolebant: Nam gladius doloris Christi animas utrorumque transibat.* O si stylo ferreo hoc tertium Christi morientis Verbum intimis cordis nostri medullis insculperemus! secundùm exemplar illius Religiosissimi Viri, de quo recenset Landulphus, qui, quotiescunque hæc verba: *Ecce Mater tua* vel audiebat, vel meditabatur, totus ibat in lacry- *2. Reg. 15. 21.* *S. Aug. ser. de Pass.* *Landulph. in vita Chr. hic.*

lacrymas, quibus cibum & potum sæpissimè miscebat. Heu ubi nostra compassio? Ubi nostræ lacrymæ & animi contritio? Ubi verus & sincerus amor erga talem Filium ac Matrem? O pientissima Domina! transfige cor nostrum eodem & amoris & doloris gladio, ut afflictissimi cordis tui semper memores intimè tibi compatiamur, atque pro viribus in sustinendis adversis te imitemur. Ita fiat, ô Domina! sed pergamus ulteriùs.

4. Magnam sibi laudem quondam promeruit adolescens ille generosus, & armiger Jonathæ, qui Domino suo ultro sese obtulit, adquæ-
1. Reg. 14. 7. cunque cum ipso sustinenda pericula: *Dixitque ei armiger suus: Fac omnia, quæ placent animo tuo: Perge, quò cupis, & ero tecum ubicunque volueris.* Accidit, ut Jonathas peculiari instinctu DEI difficillimam contra Philistæos pararet expeditionem, ubi necessè erat per altas & præruptas petras manibus ac pedibus reptare. Et quid hîc adolescens? *Ascendit autem Jonathas & manibus & pedibus reptans, & armiger ejus post eum*; qui exinde unà cum hero suo maximam Philistinorum stragem edidit, dum ipsi hostes mutuâ se cæde trucidârunt.

Per Jonatham Christum subaudi cruce oneratum, & manibus ac pedibus per asperrimam Calvariæ rupem reptantem, ut prælium cum hostibus suis, vah quàm cruentum consummaret. Per armigerum rectè S. Joannem intelliges cum dolorosissima Matre Dominum suum in ascensu tam difficili constantissimè sequentem, & inter medios & acerrimos hostes prorumpentem, nec eorum opprobria, tela, enses & hastas formidantem. Tanta vis amoris sinceri est. O fidelissimum amicum,
Prov. 17. 17. de quo rectè illud sapientis: *Omni tempore diligit, qui amicus est: Et frater in angustijs comprobatur.* In convivio Simonis & in cœna ultima nullus Discipulorum defuit; sic nimirum ubi de patinis agitur, multos numerabis amicos, jam cùm pendet in patibulo mitissimus Magister, vix unus cohæret Discipulus & cum eo dolentissima Mater; dignus proinde, quia socius passionis, ut & Christi Frater fieret & Filius tantæ
Gen. 44. 20. Matris. O verus *Beniamin*, id est, Filius doloris, quia sub cruce tempore passionis & summi doloris genitus est: *Ecce Filius tuus.* Supra quod
Guarric. Abb. ser. 4. de Assumpt. Guarricus Abbas: *Decebat*, inquit, *ut Matri Domini non alius obsequeretur, quàm Dilectus Filij; quatenus & Mater semper suspirans Filium, in Dilectum Filij suaviùs respiraret.*

5. Mirabitur nonnemo, quare Joseph Ægyptiorum Pro-Rex vir aliàs mitissimus in fratres tamen suos adeò austerus fuerit & tanquam ad alienos durissimis verbis sit illis locutus? aut forte non amabat illos? & qui-

& quidem sincero ac fraterno amore; cur ergo illos tam durè tractavit, ac præsertim uterinum fratrem suum Beniaminum, in cujus sacco occultè calicem suum imponi, & velut furem ingratissimum eum comprehendi jussit: *Scyphum autem meum argenteum & pretium quod dedit tritici, pone in ore sacci junioris. Factúmque est ita.* *Gen. 44.*

Verumenimverò alia sunt DEI, alia hominum judicia, ad hoc enim faciendum eum summus compulit amor, amabat quippe fratres suos, & ideò quia amabat, eos cruciabat, non ignorans, quòd in amore non vivatur sine dolore; hinc & dilectissimo & innocentissimo fratri suo Beniamino omnium minimo calicem in saccum occultè mitti jussit, quia eum ferventiùs quàm cæteros omnes diligebat: *Scyphum misit*, ait S. Ambrosius, *ut fratrem, quem diligebat, piâ fraude revocaret: reum statuit rapinæ, ut obsidem teneret gratiæ.* *S. Ambr. in hunc. loc.*

Dixi: Inter cæteros Apostolos S. Joannes Christo verus Beniamin extitit, & inter dilectos omnes dilectissimus, unde & in suprema illa cœna ob eminentem castimoniæ decorem eum in Divinissimo pectore suo recumbere fecit, ut ex hoc gratiarum fonte fluenta hauriret sacri Evangelij & secreta Divinitatis. Sed & amarissimum passionis suæ calicem ipsi præ cæteris omnibus propinavit, atque inter Apostolos primum Martyrem effecit, non tunc, quando calicem veneno mistum sine damno ebibit, aut in ferventis olei dolium missus est, aut ob invictam evangelizandi constantiam in Pathmos insulam relegatus, sed tunc potissimum passionis & martyrij calicem bibit, quando patienti JESU in cruce & afflictissimæ Matri ejus concrucifixæ adstitit. Audiamus doctissimum Osorium: *Crucifixus*, inquit, *fuit ejus gladius, hic eum Martyrem fecit, & idem doloris gladius, qui Cor MARIÆ transverberavit, scilicet Christus in carne, hic idem Joannem Martyrem fecit; ô illustre martyrium! quem Christi dolores Martyrem effecerunt, verè calicem Christi bibit Joannes, dum Christi passione ipse torquetur.* *Osorius, quē citat Vanh. in Panegyr. de hoc S.* Valde igitur honorandus est beatus Joannes, quia Filio DEI dilectissimus, quia ei simillimus, quia Virgo in ævum permansit; quia Christo patienti & dolorosæ Matri individuus comes; quia à moriente JESU in donum SS. Matrem suam accepit, quod summoperè ejus celsitudinem commendat; quia cum Matre dolorosa viginti duos circiter annos sanctissimè conversatus, &c. Quas ergo referemus tanto viro gratias? Quid pro tot fidelissimis SS. Deiparæ ac Dominæ nostræ obsequijs impensis? Et quid est, quod apud talem ac tantam Matrem nobis non valeat impetrare? Hinc rectè Arnoldus Carnotensis: *Intueor ergo quadrigam, quâ currendum est ad Patrem, sic debere* *Arnold. Carnot. tr. de V. D.*

debere distingui, ut per te, ô Joannes! ad Matrem, per Matrem ad Filium; per Filium verò pertingere possit pœnitentis affectus ad Patrem. Fac hoc, mi Lector! & vives.

6. Revertor ad afflictissimam Matrem, jam non Matrem DEI, sed Filij Zebedæi: *Mulier*, ait moriens JESUS, *ecce Filius tuus.* O duram ab expirante tali ac tanto Filio consolationem, omnium piarum mentium commiseratione dignissimam: *O sermo*, subintrat hîc Mellifluus, qui & ipse hîc desinit esse melleus: *O sermo! penetrabilior omni gladio ancipiti, pertingens usque ad divisionem animæ & spiritûs; quomodo sanctissimam animam tuam non pertransiret hæc auditio, quando hæc nostra, licet saxea, licet ferrea pectora solâ recordatione franguntur: Mulier ecce Filius tuus? O commutationem! Joannes tibi pro JESU traditur, servus pro Domino, Discipulus pro Magistro, Filius zebedæi pro Filio DEI, homo purus pro DEO vero.* Et quid ad hoc mœstissima Virgo? Audi ipsam ad S. Birgittam loquentem: *Tunc rupta sunt omnia viscera mea præ compassione Filij mei*, &c. Audiebat quidem vocem dulcissimi sui Jacob, vocem amabilem, vocem sibi notissimam atque dilectissimam, & quidem nunc supremam: *Anima mea liquefacta est, ut Dilectus meus locutus est.* Sed non aliud videbat nisi manus Esau: *Et JESUS erat indutus vestibus sordidis*, tormenta enim, quæ patiebatur, illum mortis reum, ac peccatorem infamem indigitabant, mox autem insontem declarabat Jacobum, quia *ipse peccata multorum tulit.* O luctus! ô mœror! ô dolor! magnus quidem erat S. Joannes, sed tamen Filius DEI non erat, sed Zebedæi piscatoris. Verùm quia placuit Divinissimo Filio, placuit & dolorosissimæ Matri, quorum cor unum & anima una erat, hinc eum in Filium adoptivum lubenti animo acceptavit, & loco amantissimi Filij, quoad vixit, & in cœlum migravit, constanter habuit, cum quo sæpius de Christi patientis & crucifixi doloribus, aliisque arcanissimis mysterijs peramanter conferebat: Et quis dicet, quantùm dilectus ille MARIÆ Filius ex quotidiana hac conversatione in virtutum ac scientiarum sublimissimarum genere profecerit? Juvat hîc pro reflexione morali audire B. Petrum Damianum: *Sicut*, inquit, *S. Joannes stans reipsa cum Virgine juxta crucem, eam à Christo in Matrem accepit; ita si meditatione frequenti illi ad crucem astiteris, idem te impetraturum esse confide.* S. Elzearium consulamus, quem adhuc infantulum ad preces Garzendæ pijssimæ Matronæ Christus Dominus SS. Matri suæ, velut alterum Joannem commendavit: *Ne sis sollicita*, inquiebat Christus ad Garzendam, *ego enim illum jam commisi meæ Matri, eámque dedi illi in Magistram.* O quantus

Joan. 19. 26.

S. Bern. ser. super Sig. Magn.

Cant. 5. 6.

Zachar. 3. 3.

Isa. 53. 12.

B. Dam. in hunc loc.

Ex vita S. Elzearij.

Disci-

Discipulus sub tali ac tanta Magistra! virginitatem in honorem hujus dolorosæ Virginis etiam in conjugio servavit illibatam, ferè assiduò per meditationem habitans in Vulneribus & CORDE JESU! ô utinam omnes, qui Christiano gloriantur nomine, hanc dolorosam Virginem in Matrem eligerent, simul & Magistram, ejúsque salutaria monita ac doctrinam audirent: *Beatus*, inquit ipsa, *qui audit me; qui me invenerit, invenerit vitam.* *Prov. 8. 34.*

7. Mirabilis fuit illa visio, quam quondam Jacob de via fessus, capite super lapide inclinato, placidam captans quietem habuit, ubi prodigiosam illam scalam super terram stantem, atque cacumen ejus cœlos tangens, Angelos quoque per eam ascendentes & descendentes, ac denique ipsum cœli terræque Dominum huic scalæ innixum conspicatus est, ex qua visione mirum in modum confortatus, & insolitâ lætitiâ perfusus, de somno evigilans exclamavit: *Verè Dominus est in loco isto*, &c. *Gen. 28. 16.*

Plura in hac pereleganti figura abscondita sunt mysteria, quæ à diversis diversimodè dilucidantur; sed ad nostrum propositum peroptimè A Lapide: *Dominus*, inquit, *scalæ incumbens est Christus in cruce pendens; crux enim est scala & via, per quam Christus, omnesque Christiani in cœlum conscenderunt, & in dies conscendunt*; neque aliam tibi viam finge, aut pinge, prudens Lector! *Cornel. hic.*

Per eandem mirabilem scalam S. Bernhardus SS. Deiparam ac Matrem dolorosam subaudit: *Hæc*, inquit, *est scala Jacob*, &c. per quam, & qua mediante Electi, imò & peccatores verè contriti ac pœnitentes ad cœlestem patriam possunt ascendere. Ita quondam vidit V. P. Leo intimus S. Francisci Seraphici Socius, cui in visione duæ objectæ sunt scalæ, rubei coloris una, altera candidi, quarum summitas apicis ad cœlum usque pertingebat; rubræ innixus erat Christus non amæno, sed subirato vultu ad severum animas evocans tribunal; & dum plures per scalam illam ad cœlum contendebant evadere, casso labore ac superiore vi repulsæ à summo deorsum corruebant, dum interim aliæ animæ per scalam niveam, quam SS. Virgo & Mater Christi tenebat, facili conatu ad cœlum conscenderunt. O quàm dispar hic erat eventus! Mysterium accipe. *S. Bernh. de B.V. p. 394.* *Ex Chronico Minorum latino lib. 6. c. 17.*

Licet pientissimus orbis Reparator Christus per passionem ac mortem suam condignè & abundanter pro nobis apud Patrem satisfecerit: *Delens quod adversùs nos erat chirographum decreti, quod erat contrarium nobis, & ipsum tulit de medio, affigens illud cruci*; Et hinc meritò omnis *Col. 2. 14.*

spes

spes nostra & tota prædestinationis series in meritis & passione Christi debeat esse fundata; sed quia simul & districtissimi Judicis officium sustinet, qui secundùm justitiam & nostra judicabit merita ac demerita; ideò necessaria valde nobis est dolorosæ & pientissimæ Matris misericordia, qua erigamur, & fulciamur, potens enim est, quia Mater Judicis. Proinde rectè ad illius clementiæ thronum omnes appellant miseri, ut per merita crucifixi JESU, & potentissimam hujus afflictissimæ Matris intercessionem vitâ gratiæ & gloriæ æternùm vivant: *Potens est,* subintrat hîc Richardus à S Laurentio, *MARIA ad protegendum: Unde ipsi potest securè dicere servus ejus illud Job: Pone me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me.* Et nunquid olim in Ægypto à Pharaone dictum fuit: *Ite ad Joseph, & quidquid ipse vobis dixerit, facite.* Erat sine dubio solus ille Pharao Ægyptiorum Rex, & terræ illius, atque subditorum Dominus, voluit tamen realiter honorari Josephum, dum ei plenariam conferebat authoritatem pro libitu de alimentis & subditorum salute disponendi. Ita benignissimus DEUS & Homo Christus Rex sæculorum, ut SS. Matrem suam honoraret, voluit, ut per eam tum dona gratiæ & gloriæ, aliáque corporis & animæ bona obtineamus.

Rich. à S. Laur. lib. de laud. Virg. part. 1.

Joh. 17. 5.

Gen. 41. 56.

Ite proinde, ô Clientes Mariani! ad hanc SS. Matrem vestram, & hanc dolorosam, & *quidquid ipsa vobis dixerit, facite.*

CON.

CONSIDERATIO XXXIX.

B. Virgo & Mater Dolorosa non tantùm S. Joanni, sed & nobis à Christo in Matrem legata fuit.

Ecce Mater tua. . . Joan. 19. 27.

1. CUm Christus Dominus, tanquam Summus Sacerdos in ara crucis seipsum æterno Patri in Sacrificium *cum lacrymis & clamore valido* nunc pro salute universorum offerret, neque inter summos constitutus cruciatus pientissimæ Matris suæ oblivisci voluit, sed eam affectu planè filiali dilecto suo Discipulo commendavit, ut imposterum fidelem illius curam gereret, atque ut Matrem filiali obsequio impensiùs honoraret: *Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua.* Supra quod pereleganter Ludolphus *Hebr. 5. 7.*

Ludolph. Carth. p. 2. c. 63. f. 352. dolphus Carthusianus: *Hoc tertium Verbum Christi*, inquit, *fuit maximæ sollicitudinis & pietatis, eò quòd in tantis doloribus constitutus, Matris mœstissimæ curam gessit, & ei pro ministro providit*; cujus curam S. Joannes fideliter, prout jussus fuerat, in se suscepit, eique semper pro viribus & indefessis obsequijs inservijt, nec ante obitum hujus Almæ Virginis in provinciam sibi delegatam abijt: *Et ex illa hora accepit eam Discipulus in sua.*

Hunc filialem affectum & amorem hujus dilecti Discipuli in SS. Deiparentem pulcherrimo Symbolo adumbravit Reverendissimus Aresius, qui S. Joanni Evangelistæ tuncum quendam tenerum, cui surculus inoculatus & tenellus à Genio implantabatur, appingi curavit cum hac epigraphe ex prædictis Evangelistæ verbis mutuata:

Accipit in sua.

S. Bernh. de Lament. Virg. O felicem Discipulum: *O felix*, ait S. Bernhardus, *B. Joannes, cui talem thesaurum Dominus dignatus est commendare! ô Christi dilecte præ omnibus, & prudens, quem constituit Dominus privatum Camerarium aulæ suæ speciosissimæ.* Vide hîc anima Christiana pauperrimi JESU in cruce morientis ditissimum testamentum: *Testabatur enim de cruce*, inquit S. Ambrosius, *& testamentum ejus signabat Joannes, dignus tanto testatore testis.*

S. Ambr. in c. 23. Luc.

2. De Elia Thesbitte commemorant Sacræ Litteræ, quòd pro ultima sua voluntate, cùm in igneo curru in paradisum transveheretur, Elisæo dilecto suo Discipulo in signum singularis amoris pallium suum legaverit: *Et levavit pallium, quod ciderat ei.*

4. Reg. 2. 13.

Jacob Patriarcha, cùm morti proximus esset, Josepho filio suo unam partem extra fratres suos, hoc est, agrum Sichar in signum peculiaris affectûs paterni legavit: *Et* ait ad Joseph filium suum: *Ego morior, do tibi partem unam extra fratres tuos*, &c.

Gen. 48. 21.

David in mortis lectulo locatus Salomoni filio suo ingentem auri argentique vim pro testamento reliquit: *Ecce ego in paupertate mea præparavi impensas domûs Domini, auri talenta centum millia*, &c.

1. Par. 22. 14.

Jonathas Davidi, quem ut animam suam diligebat, proprias vestes consignavit: *Expoliavit se Jonathas tunicâ, quâ erat indutus, & dedit eam David, & reliqua vestimenta sua usque ad gladium.*

1. Reg. 18. 3.

Mathathias Sacerdos, qui solus inter Judæos Antiochi furori sese constantissimè opposuit, cùm ultima vitæ hora appropinquaret, quinque filios ad se vocari voluit, quibus præter alia salutaria monita pro testa-

testamento Simonem in patrem legavit: *Ipsum audite semper, & ipse erit vobis pater.* 1. Mach. 2. 65.

Anima Christiana! leva nunc oculos tuos ad Christum in cruce suffixum, qui S. Joanni dilecto suo Discipulo non pallium suum, ut Elias, nec ut Jacob Josepho agrum, nec ut David Salomoni divitias, nec ut Jonathas Davidi sua vestimenta, nec denique ut Mathathias filijs suis Simonem in patrem, sed ipsam suam dulcissimam ac pretiosissimam parentem, quâ nihil charius, nihil unquam pretiosius habebat in orbe, pro ultima sua voluntate in Matrem legavit: *Ecce Mater tua.* Joan. 19. 27. Peccatoribus reliquit veniam: *Pater dimitte illis*; latroni paradisum: *Hodie mecum eris in paradiso*; militibus vestes & pallium: *Partiti sunt vestimenta mea*; Veronicæ sudarium, in quo lamentabilem sacrosancti vultûs sui effigiem impressit; Nicodemo ampullam sanguinis, clavos, lanceam, coronam; Josepho ab Arimathea linteaminà & sacram sindonem, quibus erat in sepulchro involutus; Ecclesiæ suæ Sponsæ lectulum suum floridum, hoc est, SS. crucem, sed S. Joanni amantissimam suam Matrem: *Ecce Mater tua.* O pretiosum testamentum JESU in cruce morientis: *Quantus tibi*, subintrat hîc devotissimus Dionysius Carthusianus, *est honor & gloria, quàm incomparabilis iste thesaurus, vas omnis sanctitatis, Domina mundi, Regina cœli, quæ cum Patre æterno habet, ac genuit unum, eundémque Filium, à quo Spiritus Sanctus verè procedit, datur, & mittitur, tibi committitur, Mater tua efficitur, & tu Filius ejus appellaris: Verè diligebat te JESUS, quem ad tantam gratiam præelegit.* Luc. 23. 34. Luc. 23. 42. Joan. 19. 24. Adricomius & Mallon. de S. Sindon. Dionys. Carth. cit. à Mansi in prompt. sacro Disc. 5. de S. Joan.

3. Verùm quid dico? Ergo in hoc testamento solus Joannes sibi optimam partem eligat? Audite S. Thomam Villanovanum: *Pendebat*, inquit, *Christus in cruce moriturus; aderat ibi Dilectus, quid sibi legaretur exspectans. Quid tibi Dilecte legabo? Ecce Mater tua; hæc omnium, quæ possideo, charissima gemma est, hanc tibi trado, hanc tibi dono.* O magnam veræ dilectionis thesseram! ô prodigium amoris! ex quo facilè rerum consideranti patet, quàm intenso amoris affectu Christus Dominus S. Joannem fuerit prosecutus; & quemadmodum Pater Cœlestis nullum excellentius donum mundo præstare potuit, quàm cùm ei Filium suum unigenitum donavit: *Sic DEUS dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret*; Ita pariter Christus nunc ex hac mortali vita discessurus nullum majus amoris signum Joanni exhibere voluit, quàm ut ipsi SS. Matrem suam pro ultima sua voluntate legaret: *Ecce Mater tua.* S. Thom. Vill. conc. de S. Jo. Joan. 3. 16.

Verùm nullum testamentum sine exceptione, sine Glossa & interpretatione esse solet; loquatur servulus tuus, terra, pulvis & cinis, imò nihilum, unicum ad te verbum, ô mi pientissime JESU! ô Amor crucifixe! ô omne Bone! loquatur, inquam, unicum verbum; & quid loquor? Ah ignosce Domine! *Verus amor nullum novit habere modum.* Contra hoc testamentum tuum ego indignissima creatura tua, & unà mecum fideles omnes solennissimè protestamur, & excipimus. Quid? Ergone Domine, D. Joanni dilecto suo Discipulo, soli & unico hanc Sacratissimam Matrem tuam legabis? *Audite cœli, quæ loquor, audiat terra verba oris mei:* Ego protestor, protestor contra hoc testamentum; quia SS. Mater tua & nostra Mater est, ad quam fideles omnes in omni necessitate, in vita & in morte confugere oportet; ergo non soli S. Joanni eam concedimus, quia & nostra Mater est; ita devotissimus Dionysius Carthusianus. *Discipulus ille electus,* inquit, *designat unumquemque fidelem, quemadmodum ergo Christus dixit Joanni: Ecce Mater tua! sic unicuique Christiano dedit Matrem suam in Matrem,* sub cujus almo præsidio & gratiosa umbra contra omnes animæ nostræ hostes meritò omnem tutelam ac protectionem sperare possumus; unde S. Thomas de Villanova: *Sicut pulli,* ait, *volitantibus desuper milvis ad gallinæ alas occurrunt, ita & nos sub velamento alarum tuarum abscondimur. Nescimus aliud refugium, nisi te. Tu sola es unica spes nostra, in qua confidimus,* &c.

Dionys. Carth. in Joan. super hæc verba: Ecce Mater tua.

S. Thom. de Villanov. conc. 3. in Nat. Virg.

4. Verùm non immeritò hîc quæres prudens Lector, cur Sacratissima Virgo à Christo Domino tunc demum in cruce & non in stabulo Bethlehemico in Matrem nobis designata sit? Nunquid Rebecca uno partu duplex Mater effecta est? *Perrexit, ut consuleret Dominum, qui respondens ait: Duæ gentes sunt in utero tuo, & duo populi ex ventre tuo dividentur;* paulò pòst, cùm tempus partûs adventâsset, inventi sunt duo gemelli, videlicet Jacob & Esau?

Gen. 25. 22.

Priusquam ad hanc quæstionem respondeamus, oportet nos Rahelem consulere, quæ, cùm in periculoso partu prævidisset, præ vehementia dolorum brevi se morituram, filium suum in ipsa effusione partûs Benoni vocavit: *Egrediente autem animâ præ dolore, & imminente jam morte, vocavit nomen filij sui Benoni, id est filius doloris mei,* Jacob verò Pater, ut leniret dolorem ejus, hunc filium suum non Benoni, sed Beniamin, id est, filium dextræ nominavit. Mysterium hîc ingens percipe. Pet Rahelem parturientem rectè dolorosissimam Matrem sub cruce stantem intelliges, ubi hominem peccatorem in sum-

Gen. 35. 18.

summo & acerbissimo animi dolore ad vitam gratiæ parturivit, quem meritò ob exantlatos tam decumanos dolorum fluctus appellare poterat *Benoni*, *id est*, *Filium doloris mei.* Verùm Pater æternus ob amorem erga hanc dolorosissimam Matrem omnes illos fideles, quos erga illam devotos fore prævidit, non Benoni, sed *Beniamin*, *id est*, *filios dextræ* vocari voluit, quia olim in judicio ad dextram Christi stabunt, hanc consolatione plenam sententiam audituri: *Venite Benedicti.*

Ex quibus facilè rationem colliges, quare DEUS & Homo Christus tunc primùm in cruce moriens hanc dilectissimam Genitricem suam, ut nostram quoque Matrem declaraverit: *Ecce Mater tua*; ratio est, quia, dum Christum in antro Bethlehemico peperit, nullos ibidem partûs dolores sensit, sed ubi hunc Filium suum in ligno pendentem, & pro omnium salute morientem conspicata est, ah quis dicet, quibus tunc cruciatibus pia torquebantur MARIÆ viscera? Ibi passa est *dolores*, *ut dolores parturientis*, milliésque cum Rahel mortua fuisset, nisi Spiritus Sanctus eam solidâsset: *Mulier*, inquit Rupertus Abbas, *cùm parit, tristitiam habet, quia verè ibi dolores, ut parturientis sustinuit in passione Unigeniti sui, omnium nostrùm salutem B. Virgo peperit, & facta planè est omnium nostrùm Mater.* O nos felices, qui sub tutela tantæ Matris vivimus: *Si ô peccator MARIA est Mater tua*, subintrat hîc devotissimus Ludolphus Carthusianus, *ergo & JESUS est Frater tuus, & Pater ejus Pater tuus; ergo & regnum ejus & hæreditas tua est, ergo gratia MARIÆ, quam invenit, est thesaurus tuus*, &c.

Psal. 47. 7. *Rup. Abb. lib. 14. in Joan. c. 19.* *Lud. Carthus. cap. 63.*

5. Cæterùm sæpiùs hactenus miratus fui, quare in Natali Christi in Sacro Evangelio de hac Alma Virgine & DEI Genitrice dicatur: *Et peperit Filium suum primogenitum.* Quid dicis Evangelista? Primogenitum? Cur non Unigenitum? An fortasse hæc Sacratissima Mater plures filios habuit, qui in sacro Codice *Fratres Domini* appellantur? Minimè, hæc enim illa Porta Orientalis fuit semper clausa, & nulli unquam aperta, per quam solus summus Pontifex noster, Christus Dominus ingressus, & egressus est. Quare ergo dicit Scriptura: *Et peperit Filium suum primogenitum*?

Luc. 2. 6.

Adverte: Primogenitus etiam ille est, qui primò gignitur, etsiamsi nullus alius post eum progeneretur: Primogenitus ergo Virgineæ Matris JESUS extitit, nos verò sub cruce ab eadem Sacratissima Deipara in summis CORDIS ejus doloribus in vitam meliorem prognati, meritò secundogeniti appellari possumus, proinde hæc

Gen. 3. 20. Lansperg. in hom. de B.V. dolorosissima Mater longè meliori jure, quàm quondam Eva, *cunctorum viventium Mater* appellanda erit: *Debebat*, ait Lanspergius, *pissima Christi Mater sub cruce nos parere filios adoptionis, ut quæ naturalis (hoc est corporalis) esset Mater Christi, esset adoptione atque spiritualiter omnium quoque nostrum Mater.*

O Sacratissima Virgo! ô Mater doloris & amoris! deprehensa nunc es; jam non poteris te negare esse Matrem nostram; indue ergo affectum Matris etiam erga nos miseros; sicut enim infans à facie irati parentis sui ad sinum Matris suæ recurrere solet, ut ibidem tutelam ac protectionem inveniat; en sic nos pari ratione in cunctis angustijs ac miserijs nostris ad tuum præsidium & dulcissimum misericordiæ sinum confugimus, ut ob amorem tui nobis parcat DEI Filius, quem toties hactenus peccatis nostris, ah tam protervè offendimus: Et *nunquid*, ô Isa. 49. 15. pientissima Domina! *oblivisci potest mulier infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui?* Quomodo ergo tu, ô afflictissima Mater; oblivisci illorum poteris, quos sub cruce tanto cum dolore ac gemitu peperisti? Ubi clientes ac fideles tuos non duntaxat in manibus, sed & in Corde tuo, doloris & amoris gladio transfixo, descripsisti.

6. Recordor hîc illius Matris Chananææ, cujus quondam filia malè à dœmonio vexabatur; unde de finibus Tyri & Sidonis egressa, Christúmque in itinere secuta, ubi ad illius conspectum pervenit, eum humiliter adorans, magnâ voce & affectu clamavit: *Miserere mei* Matt. 15. 22. *Domine, Fili David: Filia mea malè à dœmonio vexatur.* Richardus à S. Laurentio per hanc Matrem Chananæam Sacratissimam Deiparam subaudit, Matrem DEI & Matrem Hominis, Matrem Regis & Matrem exulis; per filiam verò à dœmone malè agitatam, animam pec- Rich. à S. Laur. l. 6. catricem: MARIA, inquit, *clamat ad DEUM pro filia, id est, peccatrice animâ, cujus etiam personam transformat in se dicens: Miserere mei Fili David, cui misericorditer respondet Filius: O Mulier! magna est fides tua; fiat tibi, sicut vis.* O charæ animæ! si mulier ista Chananæa Sacratissimum Cor JESU ad misericordiam flexit, ut, quid- Nierenberg. l. 2. de Ador. cap. 1. quid flagitabat, ei benignissimè largiretur; quid non poterit dolorosissima Mater, *quæ sicut Materfamilias*, prout ait Nierenbergius, *in domo DEI misericordiæ claves habet?* Audite in solamen vestrum & S. S. Anselm. de Excell. Virg. cap. 5. Anselmum: *Si ipsa*, inquit, *propter peccatores, scilicet propter me, mei*

meique similes facta est DEI Mater; quomodo immanitas peccatorum meorum cogere poterit desperare veniam eorum.

7. Considera ex hoc anima Christiana! quàm sollicitæ matres esse soleant in procuranda, aut promovenda filiorum salute; Rebecca in se suscepit maledictionem ob amorem Jacob filij, quem ob morum, formæque elegantiam tenerrimo prosequebatur amore: *Ad quem mater: in me sit, ait, ista maledictio fili mi: tantùm audi vocem meam*, &c. *Gen. 27. 13.*

Jochabed mater Moysis, cùm aliter non posset servare filium, quantâ, obsecro, sollicitudine eum abscondit, ac demum in scirpea fiscella, ad aquas arcendas pice & bitumine oblitâ, in Nilo exposuit? Et ne periret miserllus infans, ei Mariam puellam in subsidium amandavit. *Exod. 2. 3.*

Bethsabee, Adoniâ regnum occupante, non acquievit, donec filio suo Salomoni à Davide Patre, senio jam confecto, regnum & sceptrum impetraret: *Ingressa est itaque Bethsabee ad Regem in cubiculum*, &c. *3. Reg. 1. 15.*

Sunamitis illa, ad quam pater filium, ob torrentem solis æstum ægrotantem, de campo submisit: *Tolle, & duc eum ad Matrem suam*, nulli labori ac curæ parcebat, ut eum sanitati restitueret, unde *posuit illum super genua sua*, &c. Cujus tamen charitas efficere non potuit, quin in sinu matris moreretur filijs tam dilectus. *4. Reg 4. 19.*

O quantò beatior est illa anima, quæ in hoc mundo immundo ad Matris dolorosæ sinum properat; non invideo Lazaro sinum Abrahæ, sed melior est sinus MARIÆ. Si prodigus ille adhuc Matrem suam habuisset in vita superstitem, non in tantam calamitatum abyssum perveniisset; solent enim matres majorem plerumque curam suarum habere prolium, quàm patres; & quando tandem resipuit miser iste, priùs sine dubio ad Matrem suam acrurrisset, ut offensum patrem sibi placaret; sic pavo mater pullos suos abscondere assolet, ne à patre irâ succenso pedibus proterantur. O quoties Divina Nemesis te ô peccator inveterate! ob innumera demerita tua ad inferni barathrum præcipitâsset, nisi hæc pientissima Mater tua & Virgo dolorosissimâ suâ depreca-

precatione te ab hoc æterno præservâsset interitu: *O summè misericors Domina!* exclamat S. Germanus Patriarcha, *si tu nos deserueris, quonam confugiemus? Quid de nobis fiet ô Sacratissima Deipara?* Memento, obsecro, quòd ad pedem crucis acceperis nos in filios: Ibi peperisti nos, non ex utero, sed ex corde. Finio cum Seraphico Doctore; *Abyssus*, inquit, *est MARIA in bonitate & in misericordia*; *certè Domina cùm te aspicio, nihil, nisi misericordiam cerno, pro miseris enim facta es Mater DEI*, Quis ergo non amet te ô Pientissima?

S. Germ. Patr. Constantinop. in adoratione zona Deip. S. Bonav. in Spec. B. V.

CON-

CONSIDERATIO XL.

Dolorosa Virgo stans sub umbra crucis Mater omnium efficitur, ad quam umbram omnes invitat Christianos.

Sub umbra tua vivemus. Thren. 4. 20.

1. MAgnum sanè beneficium contra solis ardentis æstum homini peregrino, ac viatori optata arboris umbra esse solet, sub qua non duntaxat anhelus sarcinam suam deponit, sed & placidè sub illius tegmine quiescens, restauratis viribus, cœptum lætus & alacer perագit iter.

Anima Christiana, omnes nos in hac terra viatores sumus, atque
2. Cor. 5. 6. peregrini: *Quoniam dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino*; &
Hebr. 13. 14. in alio loco idem Apostolus ac Doctor gentium: *Non enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus.* Oportet ergo, ut inter tot æstus, pericula, rerúmque varietates nobis de salubri & vivifica provideamus umbra, sub qua tutò respirare, latere, ac sanguentes animæ vires possumus refocillare; umbra autem hæc non alia est, quàm umbra crucifixi JESU. Ita Julius II. Pontifex Maximus, qui sibi Christum, orbis Redemptorem in arbore opaca pendulum, durisque clavis in ea fixum politiori penicillo pingi voluit, cum hoc Lemmate inscripto:

Non est hâc tutiór umbra.

Et ad hanc umbram omnes suaviter invitat Christianos dolorosissi-
Joan. 19. 25. ma Virgo MARIA; de qua recensent Sacræ Paginæ: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus.* Observa anime mi! non scribit sacer Hi-
Cant. 2. 3. storicus, quòd sederit sub umbra crucis, sed quòd steterit: *Stabat*: De Sponsa autem dilecta dicitur: *Sub umbra illius, quem desideraveram, sedi; & fructus ejus dulcis gutturi meo.* Versabatur nimirum tunc Sponsa in tranquilla contemplatione crucifixi Amoris sui, de cujus passionis fructibus mirum in modum consolabatur; sed Regina Sponsarum ac Domina mundi *stabat* sub umbra crucis, non tam ut invictam animi sui fortitudinem designaret, quàm ut nos miserios clientes suos, in portanda cruce valde debiles, ac inconstantes adjuvaret; *stare enim adjuvantis est, se-*
Marc. 16. 19. *dere autem judicantis*; sic de Christo perhibetur, quòd ad dexteram DEI
Actor. 7. 55. sedere soleat, quem tamen S. Stephanus Proto Martyr in cruento suo certamine stantem vidit, ut generosum hunc athletam magis animaret, juvaret, ac confortaret. O pientissima Domina stans sub umbra crucis, adjuva & nos indignos filios tuos, quomodo pariter in omnibus difficultatibus ac tentationibus nostris ad salutiferam crucis umbram debeamus confugere, &c.

2. Benignus DEUS, qui omnia prudentissimè ordinat in finem suum, voluit, ut dilectus Filius, in quo sibi semper benè complacuit, non ferro, sed ligno domaret, ac redimeret orbem, ut perpetratum in ligno ab Adamo & Eva peccatum crucis ligno expiaretur, & sic pœna corresponderet delicto, satisfactio crimini, & pharmacum morbo; pro-
Cant. 8. 5. inde dicit Sponsus ad Dilectam: *Sub arbore malo suscitavi te: Ibi corrupta est mater tua; ibi violata est genitrix tua*; per quam matrem & genitri-

cem

cem Eva cunctorum viventium mater à serpente sub arbore malo corrupta ac decepta, designata est, quam Christus unà cum Adamo patiens in arbore crucis ad meliorem vitam resuscitavit, & velut verus pelicanus amoris exanimes & veneno aspidis enectas proles per sanguinem suum è pectore, sacrisque Vulneribus elicitum vivificavit. Voluit autem mitissimus DEUS, ut sub umbra crucifixi JESU & mœstissima Mater adstaret, ut per præsentiam suam, animíque dolores id repararet, quod Eva stans sub arbore scientiæ boni & mali consentiendo diabolo destruxit; proinde meritò loco Evæ sub eadem crucis umbra nobis in Matrem designata fuit MARIA; & quemadmodum olim in Nazaretano conclavi sub umbra Spiritûs Sancti Mater DEI effecta est: *Spiritus Sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi*; ita nunc sub umbra crucifixi Filij non unius tantùm Joannis, sed & omnium Christianorum Mater declarata, & effecta fuit: *Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua.* Supra quod rectè Sylveira: *Non ait, dicit Joanni; sed Discipulo; Joannes est nomen particulare; Discipulus commune, ut denotetur, quòd MARIA omnibus detur in Matrem.* O felicem, ô fœcundam Sanctissimæ Crucis umbram, quæ nobis talem ac tantam Matrem reliquit, nósque filios MARIÆ effecit; nunquid meritò cum Jeremia dicere possumus: *Sub umbra tua vivemus in gentibus?* Et cum Propheta Regio: *Filij autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt?*

Luc. 1. 35.

Joan. 19. 27. Sylveira hic c. 17.

Psal. 35. 8.

3. De Agar refert Scriptura, quòd filium suum Ismaëlem non potuerit videre morientem, sed longè ab eo discesserit: *Seditque à regione procul, quantum potest arcus jacere, dixit enim: Non videbo morientem puerum.*

Gen. 21. 15.

Jochabed filia Levi, & Mater Moysis filium suum in scirpea fiscella in Nilo expositum alterius custodiæ commisit, ipsa autem in littore de longè stetit, rerum & fortunæ eventum considerans, & miserijs filij sui condolens: *Exposuit eum in carecto ripæ fluminis; stante procul sorore ejus, & considerante eventum rei.*

Exod. 2. 3.

Mulieres illæ, quæ Christum, pientissimum Redemptorem nostrum usque ad crucem & mortem secutæ sunt, inter quas erant Maria Magdalena, Maria Jacobi, Joseph Mater & Salome, Mater filiorum Zebedæi, Veronica, Joanna, &c. non cominus sed eminus stabant, spectantes hoc cruentum, & eheu nimis luctuosum crucifixionis spectaculum, in monte Calvario orbi monstratum: *Erant autem & mulieres de longè aspicientes*; &c.

Marc. 15. 40.

Non sic dolentissima Virgo, & omnium matrum afflictissima Mater MARIA; non sic, sed appropiabat per cuneos militum penetrans usque ad ipsam crucem Filij: *Stabat autem juxta crucem*; supra quod Divus Ambrosius: *Stabat ante crucem*; *pijs oculis spectabat vulnera Filij*; & Mellifluus Bernhardus: *Summitatibus*, inquit, *pedum innitens, manus levabat in altum, amplectens rubicatam crucem, atque in oscula ejus ruens ea parte, quâ undâ pretiosissimi Sanguinis defluebat*; *ô grande martyrium! ô frequens suspirium! ô languens pectus virgineum!* ah pientissima Mater, verè Mater amoris & doloris, quis tuos explicet animi mœrores, ac Cordis dolores, quos stans sub umbra crucis perpessa es? Verè Altissimus obumbravit tibi. O tristis umbra! ô umbra fatalis! sed & salubris SS. Crucis, cui rectè pro Lemmate inscribes: *Optatam fert umbra medelam.* Olim DEUS dixit: *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram*, ubi ex Hebræo legit Oleaster, & alij: *Faciamus hominem in umbra nostra secundùm similitudinem nostram*; & quomodo in umbra nostra? Audi S. Athanasium: *Homo*, inquit, *ad formam crucis figuratam habet imaginem, ut qui sit ad imaginem Crucifixi*; & quomodo hoc? Extende parum brachia tua, & crucifixum Redemptorem tuum in umbra repræsentabis; audi & S. Bernhardum: *Crux*, ait, *nos sumus, cui Christus memoratur infixus, homo enim formam crucis habet, quam, si manus extenderit, exprimet manifestiùs*, &c. Vide ex his anime mi, quomodo & natura & figura, Christus crucifixus & Mater dolorosa cum ipso crucifixa (ita Seraphicus Bonaventura: *Cum Filio ibi crucifixa erat, sed hoc distat, quod ipse in corpore, illa autem in mente*) ad umbram salutiferæ crucis te invitent, de qua Isaias: *Erit in umbraculum diei ab æstu, & in securitatem & absconsionem à turbine & à pluvia*, &c. O Christiani quid agitis? *Omnibus hic requies: alias cur quæritis umbras?* Nullus unquam peccatorum ad hanc umbram contritus & humiliatus venit, qui non optatam abinde medelam tulit: *Per crucem ad lucem.*

Joan. 19. 25.
S. Ambr. de Instit. Virg. c. 7.
S. Bernh. de Lament. B. Virg.
Gen. 1. 26.
Oleast. hic.
S. Athanas. Sina. l. 1. ora. Contempl. in Genes.
S. Bern. ser. 4. in Vig. Nat.
S. Bonav. in Stim. Div. amor.
Isa. 4. 6.

4. Elias Prophetarum zelosissimus in summis vitæ angustijs ac periculis constitutus, cùm ab impia Jezabele per emissarios milites ad necem inquireretur, unicum suum perfugium sub Juniperi umbra quæsivit, & invenit: *Cúmque venisset, & sederet subter unam Juniperum, petivit animæ suæ, ut moreretur, & ait: Sufficit mihi Domine, tolle animam meam, neque enim melior sum, quàm Patres mei, projecítque se, & obdormivit in umbra*, &c. Per quam Juniperum Rupertus Abbas peraccomodè sanctissimam Crucem intelligit: *Elias*, inquit, *confugit ad vivificum crucis lignum, illic ambit mortem, illic festinat commori Christo*, &c.

3. Reg. 19. 4.
Rup. Abb. l. 3. in Reg. c. 20.

Jacob

Jacob in perſecutione invidi fratris ſui Eſau ad amænam Terebinthi umbram ſe contulit, ſub qua aurea & argentea domeſticorum idola in pulverem comminuta, infodit: *At ille infodit ea ſubter Terebinthum, quæ eſt poſt urbem Sichem.* Gen. 35. 4. Per quam Terebinthum Typotius appoſitè SS. Crucem ſubaudit: *Terebinthus*, inquit, *ea arbor eſt, ſub qua infodit Patriarcha Jacobus ſigna; crux, inquam, quæ unius D E I cultu idolomaniam obruit ſalo & ſolo, reſinam fundit ita ſalubrem, animæ hæc, ut illa corpori*, &c. Typot. in Iſagog.

Moyſes cùm adhuc opilionem ageret, in ſolis meridiani æſtu lanigerum gregem ſuum ſub opacam arborum umbram in interiori deſerto minare conſuevit, in quo loco à DEO, in rubo ardente & non combuſto ipſi apparente, in paſtorem animarum, ducémque Iſraëlitici populi electus eſt: *Cúmque mináſſet gregem ad interiora deſerti, venit ad montem Horeb: Apparuítque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi; & videbat, quòd rubus arderet, & non combureretur.* Exod. 3. 2. Supra quod Cornelius à Lapide: *Verbum DEI in rubo*, inquit, *eſt Verbum D E I in cruce, quia utrobique inter ſpinas*, ad cujus umbram jam tunc Moyſes ſuas minabat oviculas, nullibi meliùs quàm ſub umbra crucis paſcendas. Cornel. hîc.

Imò ipſa animalia ac bruta irrationabilia naturâ ducem turmatim ad proceram illam, ac longè fertiliſſimam Danielis arborem, in medio terræ conſiſtentem properabant, ut ſub illius deſiderata umbra non tam vitæ neceſſaria invenirent, quàm etiam ab æſtu, aliísque incommodis ac periculis protegerentur: *Ecce arbor in medio terræ; & altitudo ejus nimia; magna arbor, & fortis, & proceritas ejus contingens cœlum: Aſpectus illius erat uſque ad terminos univerſæ terræ, folia ejus pulcherrima, & fructus ejus nimiùs, & eſca univerſorum in ea, ſubter eam habitabant animalia & beſtiæ, & in ramis ejus converſabantur volucres cœli, & ex ea veſcebatur omnis caro.* Dan. 4. 7. Per hanc arborem rectè Antonius de Rampelogis SS. Crucem præſignatam eſſe aſſerit: *Crux Chriſti*, ait, *arbor magna, lata & frondoſa, & fructus ſatietatis & ſuavitatis tribuens, & fideles omnes protegit à dœmonibus, & ab omnibus peccatorum & vitiorum incurſibus.* Anton. de Ramp. in ſig. Bibl. fol. 564. Fuit autem crux poſita in medio terræ juxta illud Davidici? *DEUS autem Rex noſter ante ſæcula: Operatus eſt ſalutem in medio terræ*; cujus proceritas uſque ad cœlum attingebat, quia non eſt alia ad cœlum via, quàm Crux: O felix illa anima, quæ habitat ſub hac ſalutifera crucis umbra! Pſal. 73. 12.

5. Sponſam cogitate, Sponſam conſiderate, amantiſſimum Sponſum ſuum, candidum & rubicundum inquirentem: *Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi paſcas, ubi cubes in meridie?* Erat tunc Sponſa, ſi Cant. 1. 6.

litteram inspicimus, custodiendo vineas suas oberrans, & vehementer ardentibus solis radijs usta, proinde in tali ardore meridiano à Sponso pastore umbraculum expetijt, ubi non tam solis æstum declinaret, quàm & optatam inveniret quietem, & juxta votum invenit; audi in hanc rem S. Drogonem Episcopum Ostiensem: *Nunquam*, ait, *te inveniam; nisi tantùm in cruce, ibi dormis, ibi pascis; ibi cubas in meridie.* Subintrat hîc Cornelius: *Accipias*, inquit, *per meridiem Christi crucifixionem, in meridie enim crucifixus est, atque crux Christi Ecclesiæ & fidelibus contra omnes persecutionum, & tribulationum æstus certum, fidúmque præstat umbraculum & solatium.*

S. Drogo Ep. de Sacrm. Dom. Pass: Cornel. hic.

O Domina totius universi! ô Mater doloris & amoris! dic nobis, indignissimis tuis clientibus, ubi tuam inveniſti requiem? hanc insinuat Evangelista paucis, sed verbis emphaticis: *Juxta crucem JESU*; ergóne hæc requies tua ô Domina? Juxta crucem Filij pendentis? Imò, subintrat hìc S. Bernhardinus Senensis, non juxta crucem, sed in cruce Filij morientis; proinde sic Evangelistam alloquitur: *Parum dixisti ô Evangelista! stabat, inquis, juxta crucem JESU Mater ejus, cùm in ipsa cruce penderet; vel ei plùs utique debes, quàm reliquis? Omnino illa plùs ad crucem appropinquabat, quàm quicunque alij, quia non solùm juxta crucem stabat, verùm etiam in cruce pendebat* in anima crucifixa, ô triste spectaculum! ô statio luctuosa! ô umbra fatalis! & quomodo *stabat*? dic nobis sancte Joannes, qui non procul ab hac SS. Matre tua pariter sub umbra crucis stetereas; & quomodo *stabat*? Plùs non possum dicere, reponit ille dilectus Christi Discipulus: *Stabat*, cùm mundi machina, pendente in patibulo Creatore, videretur dissolvi; ubi omnis creatura ingemuit, terra mota est, velum templi diruptum, sol obscuratus & petræ scissæ sunt; *stabat* tamen sub umbra crucis ærumnosissima Mater petris firmior; heu in quo mari dolorum? *Cogitare non licet*, ait Mellifluus, *quantus fuerit dolor Matris, cùm sic dolebant, quæ insensibilia erant*, & quantò magis doluit cor tantæ Matris? O felix anima! si illi ex animo compateris, ut & cum illa aliquando possis conglorificari; felix, inquam, si pariter cum ea ad umbram crucifixi JESU te recipis, ubi enim tutior requies, quàm sub brachijs Salvatoris tui & sub pallio dolorosæ Matris? *Sub brachijs Salvatoris mei*, dicebat quondam magnus ille Antistes Hipponensis, & *vivere volo, & mori cupio*; & Vates Regius: *Scapulis suis obumbravit tibi, & sub pennis ejus sparabis*: Per quos scapulos & pennas rectè SS. Patres extenta Christi JESU in cruce brachia intelligunt: *Christus*, ait le Blanc in hunc locum, *in cruce nos obumbrat scapulis suis, brachijs*

Joan. 19.25.

S. bernh. Senens. de B. V.

S. Bernh. de Lam. B. V.

Psal. 90. 4.

Le Blanc. hic.

chijs & *manibus*, sub quibus nos sub nube ab æstu furoris DEI protegit, abscondit, refrigerat, alit & fovet; sicut gallina sub umbra alarum suarum à rapacibus milvis tuetur, ac fovet pullos suos; aut quemadmodum aquila ad volandum provocans pullos, & super eos volitans expandit alas: *Nobis quoque*, inquit S. Ambrosius, *manus suas expandit JESUS, ut totum mundum obumbraret. Quomodo non sumus in umbra, quos crucifixus à malignitate sæculi & corporis ardore defendit,* Addo ego: quomodo non sumus in umbra, pro quibus dolorosissima & afflictissima Mater JESU ad Patrem intercedit, offerens ei in hostiam placationis Sacratissimum ac divinissimum COR JESU, unigeniti Filij sui, pro salute universorum in ara crucis immolati? O quàm benè agunt Sacerdotes illi, qui, cùm quotidie DEO T. O. M. imprimis pro suis delictis, ac dein pro peccatis totius populi hostiam immaculatam (Carnem & Sanguinem unigeniti Filij DEI) offerunt, si hoc immaculatum Sacrificium per purissimas manus B. Virginis ac Matris dolorosæ DEO Patri repræsentant! & quidem eâdem intentione, quemadmodum illa Mater amoris & doloris stans sub umbra crucis pro peccatis totius mundi hunc dilectissimum Filium suum Patri æterno in victimam placationis obtulit; an poterit esse repulsa, ubi tot sunt amoris insignia?

Matt. 23. 37. Deut. 32. 11.

S. Ambr. in Psal. 90.

Hebr. 7, 27.

6. Recordor hîc illius prodigiosæ columnæ nubis & ignis, quæ Hebræis quondam in exitu Israël Dux & Comes in Palestinam extitit: *Nunquam defuit columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem.* O pientissima Domina! dulcissimus Filius tuus in cruce pendens, & amoris igne tostus, columna illa ignis fuit, illuminans omnem hominem, quia ipse erat lux mundi, etiam in medijs tenebris in candelabro crucis magis illucescens; tu verò ô Virgo dolorosa per columnam nubis adumbrata es, quia nos, ut nubes ab æstu iræ Divinæ protegis, sub umbrâ gratiarum foves, lacrymis tuis rigas, atque fæcundas; & hæc est causa, quòd S. Andreas Cretensis te ô Domina appellaverit *Columnam nubis spiritualis Israël*; & S. Epiphanius *nubem, cœlestem imbrem demittentem, quo terra irrigatur.*

Exod. 13 22.

S. Andr. Cretens. in Exod. 13. S. Epiph. or. de laud. V.

De Jona refert Scriptura, quòd fecerit sibi umbraculum, & sederit subter illud in umbra, donec videret, quid accideret civitati; verùm brevi hæc Jonæ umbra duravit, nam paulò pòst *præparavit DEUS vermem ascensu diluculi in crastinum, & percussit hederam, & exaruit.* Sic nimirum sunt omnes hujus sæculi umbræ, sub quibus nulla salus, aut firmum est sperandum refugium, omnes enim hujus mundi gratiæ & favores quid aliud sunt, quàm levissima tela, arundo fragilis, umbra labilis,

Jona. 4. 5.

Psal. 145. 2. bilis, & fumus inanis? Ite nunc miseri mortales, & in umbra principum ac filiorum hominum, in quibus non est salus, sperate; solus ille beatus est, qui sperat in Domino JESU crucifixo, ac in Sacratissima Matre ejus dolorosa, qui, cùm omnes in agone tuo te deserent, hi soli, si nunc eos
Eccli. 2. 11. tibi facies amicos, te non derelinquent: *Respicite filij, nationes hominum, quia nullus speravit in Domino, & confusus est.*

Idcirco ad te, mitissime JESU, in arbore crucis durissimis suffixe clavis, & ad te, ô Mater doloris & amoris! me totum converto; ad vos tanquam ad Patrem & Matrem redeo filius prodigus, ac peccatorum
Psal. 16. 8. miserrimus, cum Psalte humiliter supplicans: *Sub umbra alarum vestrarum protegite me.* Et si quondam umbra S. Petri Apostolorum Principis
Actor. 19. 12. varios ægros à suis infirmitatibus sanavit, *ita ut in plateas ejicerent infirmos*, &c. Quid non facere poterit umbra crucifixi Redemptoris mei, & cum eo crucifixæ Matris?

Dismam latronem illum ad dexteram Christi crucifixum, juxta
S. Vinc. Ferr. in Paraseev fer. 4. hebd. maj. S. Vincentium Ferrerium umbra dextri brachij Christi JESU in cruce pendentis, antequam factæ sint tenebræ supra universam terram, nonnihil adumbravit, ex cujus virtute mox mirabiliter conversus, ad consortium crucis Christi, ejúsque gloriam assumptus est, quod prævidens
Oseas. 14. 8. Oseas Propheta: *Convertentur*, inquit, *sedentes in umbra ejus.* O JESU! ô MARIA! convertar & ego aliquando ex toto corde ad vos; sedeo & ego in umbra vestra servus indignissimus, ah liceat mihi dicere
Psal. 56. 2. cum Psalte Regio: *In hac umbra sperabo, donec transeat iniquitas.*

CON-

CONSIDERATIO XLI.

MARIA Mater Dolorosa stans sub cruce Filij omnibus Christianis admirandum patientiæ speculum.

Stabat juxta crucem JESU Mater ejus.
Joan. 19. 25.

1. DIversa sunt Christianæ patientiæ & infractæ tolerantiæ Symbola. Hanc repræsentant rosæ, inter pungentes spinas magis florentes, odorémque suum latiùs spirantes cum Lemmate: *Olent suaviùs.* Rupes inter allisos irati maris fluctus inconcussa cum Lemmate: *Eadem sum semper.* Incus nullis malleorum ictibus cedens cum epigraphe Italorum: *Ogni durezza vinco*; vel: *Dura omnia vinco*, seu breviùs: *Durabo.* Item

palma adversùs pondera surgens cum inscripto: *Quò pressior, altior*; & arundo inter omnes ventorum furias infracta, addito Lemmate: *Firma, licet infirma.* Vel amaranthus flos: *Nec gelu, nec æstu.* Aut adamas: *Nec ferro, nec igne.* Vel denique Salamandra inter flammas consistens: *Nec lædor, nec terreor*, &c

Verùm inter ejusmodi Symbola, quæ de dolorosæ & afflictissimæ Matris patientia formari possunt, nullum magìs mihi arridet, quàm mitis quædam ovicula, quæ, licet ad lanienam & macellum trahatur, nunc jugulanda, & excorianda, nullum tamen impatientiæ signum edere, vel querelas spargere, aut inimicis ferocitatem exprobrare assolet, sed toleranti animo cuncta adversa, ipsámque cruentam necem sustinet; proinde ejusmodi oviculæ, signo T. seu crucis notatæ, illud Regij Vatis rectè pro lemmate inscribes:

Psal. 37. 15. **Non habet redargutionem.**

En perelegantem typum in dolorosa & afflictissima Matre JESU
Jerem. 11. 19. expressum; quæ, dum Filius innocentissimus, quasi *agnus mansuetus ad victimam* raptatus est, velut *ovis inter omnes mitis* non aperuit os suum, nec in ore aut corde suo redargutionem habuit contra infandos & scelestissimos deicidas, sed summa cum patientia sanguinolenta patientis Filij vestigia secuta est, omnésque injurias, opprobria, ac cruciatus dulcissimo Nato & sibi illatos invictâ planè & admirandâ tolerantiâ sustinuit: *Quoniam tu*, dicebat in corde suo, *es patientia mea Domine*; hoc est unica causa, quòd libenter tecum hæc omnia perferam adversa, cùm non ignorem, omnem hanc afflictionem à te esse profectam, cujus sanctissimæ voluntati me in omnibus humiliter subjicio; *ita Pater, quoniam sic placitum fuit ante te*, placet & mihi cum Filio pati, crucifigi, mori. Audi devotissimum Blosium: *Attendens*, inquit, *beata Virgo, ut ille Filius suus acerbissimam passionem plenissima cum patientia absque ullo murmure exingenti, atque ardentissimo erga nos amore cum gaudio spiritus pertulisset; ipsa quidquid patiendum occurrebat, flagranti desiderio & æstuanti cum lætitia tolerabat.* O quàm dissimiles sumus (si quid ad tolerandum occurrit) patienti JESU & SS. Matri ejus compatienti!

Psal. 70. 5. *Matt. 11. 26.* *Blos. Spirit. Inst. appen. c. 2. n. 5.*

2. De Jacob Patriarcha commemorant Sacræ Paginæ, quòd, cùm tunicam filij sui Josephi, super omnes natos dilecti, nunc in sanguine hædi intinctam, & dilaceratam per submissum nuntium recepisset: *Hanc invenimus: Vide utrùm tunica filij tui sit, an non?* Præ nimio animi dolo-

Gen. 37. 32.

ro

re non sine impatientia vestimenta sua discideret: *Sisisque vestibus, indutus est cicilio, lugens filium suum multo tempore.*

Ita Job, Hussæus ille Princeps aliàs patientissimus, & nullis hactenus fortunæ adversæ casibus fractus, cùm nuntium de inopinata filiorum suorum morte recepit, immemor pristinæ tolerantiæ vestes suas non sine aliqua indignatione in partes disrupit: *Tunc surrexit Job, & scidit vestimenta sua, & tonso capite corruens in terram adoravit.* *Job. 1. 20.*

Ita & desolata illa Mater infelicis belli Ducis Sisaræ, cùm ei, domi moranti, ob moram, quâ aberat filius, mens pavida cædem ejusdem sui nati præsagiret, & paulò pòst per fenestras prospiciens, illius interitum inaudijsset, quòd nimirum ferreo clavo per tempora ejus à Jahele adacto, in terra affixus, miserrimâ morte animam expirâsset, dolori impar in lamenta & ululatus inconditos erupit, universámque domum mœrore insolito complevit: *Per fenestram prospiciens, ululabat Mater ejus, & de cœnaculo loquebatur, cur moratur regredi currus ejus?* *Judic. 5. 28.*

Non sic beatissima Virgo & Mater crucifixi JESU, non sic, cùm Filium suum, unicum Cor suum, captum, accusatum, flagellatum, spinis cruentatum, crucis ligno onustum, ac denique in infami patibulo luctuosissimâ morte expirantem conspicata est; non ideo murmuravit, non vociferata est, non vestes ob aliquem impatientiæ motum disrupit, non ejulavit, non rugijt dolore; non capillos è capite revulsit, ut in gravi luctu aliæ solent matres agere, sed omnes hos efferatos maris fluctus, licet stans in medio luporum adinstar patientissimæ oviculæ invictissimâ tolerantiâ superavit: *Stabat*, ait Petrus Canisius, *B. Virgo suæ virtutis atque constantiæ, quæ rebus adversis probanda erat, memorandum exemplum posteris præbitura, quandoquidem nec tribulatio, nec angustia, nec periculum, nec persecutio, nec gladius, nec mors, nec vita, neque alia creatura illam separare posset à charitate Christi, cui mente cohærebat.* *Petr. Canis. p. 2. l. 4. c. 28.*

3. Incidit hîc mihi in mentem zelosissimus Propheta Elias Thesbites, ad quem in vertice montis Carmeli commorantem Rex Ochozias ægrotans duos quinquagenarios amandavit, ut eum aut vi, aut dolo caperent, atque ad se etiam invitum perducerent: *Homo DEI, Rex præcepit, ut descendas*; ad quod Elias spiritu vehementiori succensus ignem de cœlo, qui illos devoraret milites, non sine prodigio devocavit: *Si homo DEI sum, descendat ignis de cœlo, & devoret te, & quinquaginta duos*, &c. *4. Reg. 1. 9.*

Pari zelo Elisæus, Eliæ discipulus in petulantes illos pueros, qui in Bethel sibi protervè insultabant, animadvertit, dum non duntaxat eis in nomine Domini maledixit, sed & duos ursos de saltu evocavit, qui in condignam sceleris punitionem quadraginta ex dictis pueris in frusta dilacerârunt: *Egressique sunt duo ursi de saltu*, &c

4. Reg. 2. 23.

Ita duo filij Zebedæi, cùm inurbanitatem & ingratitudinem Samaritanorum observâssent, quòd pientissimo orbis Redemptori Christo in civitate sua ne quidem nocte imminente hospitium ad pernoctandum concedere vellent: *Et non receperunt eum*, ex nimio zelo commoti sine mora vindictam eis de cœlo intentârunt: *Domine, vis, dicimus, ut ignis descendat de cœlo, & consumat illos?*

Luc. 9. 53.

Ita & Paulus in concilio causam suam agens, & innocentiam suam publicè defendens, cùm à Pontifice Anania juberetur, ut à circumstantibus os Pauli pugnis obturaretur: *Præcepit adstantibus sibi percutere os ejus*; sine mora auctoritate Apostolica ex justitiæ zelo illi Pontifici ultionem à DEO justissimo scelerum Vindice intentavit: *Percutiet te DEUS paries dealbate.*

Act. 23. 3.

Plutarch. in vitâ Pyrrhi.

De Epitoina muliere forti & gentili recenset Plutarchus, quòd, cùm filium suum Argicum cum Rege Pyrrho in pugna digladiatoria congredientem per fenestram tecti vidisset, filiúmque à Rege in primo assaltu certò confodiendum observâsset, absque ulla mora tegulam de tecto arripuerit, quam virili impetu in caput Regis dejecit, eúmque in arena occidit.

O quàm aliter dolorosa Virgo & Mater crucifixi JESU stans in Calvariæ rupe, & spectans Filij sui cruentum agonem, contra inimicos sese exhibuit! de qua pariter illud Regij Vatis verificatum fuit: *Circumdederunt me vituli multi, & tauri pingues obsederunt me.* Illudebat ei plebs furiosa, & militum ac servorum caterva petulantissima adinstar lascivientium vitulorum ac pinguium taurorum ei insultrabat; Scribæ & Pharisæi etiam digito extento illam juxta crucem dilectissimi Filij sui stantem cæteris circumstantibus monstrabant: *Hæc est Mater Seductoris*, &c, Interim jamjam se parabant omnia elementa ad condignam ultionem de impijs his deicidis sumendam; sol obscuratus est, terra contremuit, petræ scissæ, & monumenta aperta sunt, & ipse infernus dilatavit os suum, ut execrandos illos peccatores vivos deglutiret; sed quid ad hæc omnia afflictissima, juxta ac mitissimâ Virgo? Num fortasse ignem de cælo devocavit, ut Elias? Sciebat enim JESUM Filium suum Eliâ longè esse majorem, ac proinde injuriam ipsi illa-

Psal. 21. 12.

illatam infinities graviorem? Num alicui maledixit, ut Elisæus: *Maledixit eis in nomine Domini*? Num vindictam petijt ut filij Zebedæi, & ideo rectè *Boanerges* vocati; hoc est, filij tonitrui? Num indignata fuit injustis Pontificibus & iniquissimo Judici Pilato, ut quondam Paulus Ananiæ: *Percutiet vos DEUS*? Num denique lapides præ indignatione è terra eruit, & in maledicta carnificum capita misit, ut Epiroina? Nihil simile reperies in hac dolentissima Matre, sed potiùs quòd omnes ejusmodi injurias ac contemptus Filio, & sibi illatos, humili ac patientissimo animo sustinuerit, imò & pro transgressoribus oravit, *quasi non habens in ore suo redargutionem*; ita observat Doctor Seraphicus: Cùm crucifixus JESUS ad Patrem clamâsset: *Pater dimitte illis*, interim MARIA, ah verè Mater amoris & doloris! in genua juxta crucem sese demisit, & flens, ac lacrymans unà cum patiente Filio eandem orationem ad Cœlestem Patrem ingeminavit: *Pater dimitte illis*. O patientiam admirandam! O tolerantiam nullis unquam sæculis auditam! *Magna erat velut mare contritio tua*, ait S. Bernhardinus, *& hoc mare per impatientiam non redundabat. Omnia flumina intrant in mare, id est, in MARIAM, & mare non redundat, scilicet per impatientiam.* O bone DEUS! ubi nostra patientia est, qui vix unum verbulum durius (non dico verbera) & nec levissimam injuriolam æquo possumus sufferre, & perperi animo. O Christiani discite ab hac sanctissima & afflictissima Matre vestra: *Patientia vobis necessaria est, ut voluntatem DEI facientes, reportetis promissionem.*

4. Reg 2. 23. *Marc. 3. 17.* *Psal. 37. 15.* *Luc. 23. 34.* *S. Bonav. in vita Chr.* *S. Bernhardin. to. 3. s. 2. a. 3. c. 4.* *Hebr. 10. 36.*

4. Cæterùm mirantur, cautámque inquirunt SS. Patres, ac Sacrarum litterarum gnari, quare Christus Dominus non de cruce descenderit, cùm Judæi in Calvariæ jugo cruentum hunc pientissimi Redemptoris nostri agonem spectantes instantissimè petierint, ut de cruce descenderet: *Si Rex Israël est, descendat de cruce, & credimus ei*? O bone JESU! en optatissima hîc sese offert occasio, tandem obstinata hæc Judæorum pectora, pro quorum salute hactenus tantùm & usque ad sanguinis profusionem laborâsti, ad frugem convertendi; descende igitur de crucis ligno, solve manus ac pedes trabalibus suffixos clavis, & ecce salva sunt omnia; omnes in te credent, atque te ut Messiam suum ac Regem cœlestem venerabundi agnoscent ac suscipient. Verùm nihilominùs in cruce constans perseverat mitissimus JESUS, atque in ea vivere & mori dilcupit. Causam subjungit D. Augustinus: *Quia patientiam docebat, ideo potentiam differebat: Si enim commotus ad eorum verba descenderet, victus convitiorum dolore putaretur.* Cui subjun-

Matt. 27. 42. *S. Aug. in Tr. 37. in Jo.*

S. Bernh. ser. 1. de Resur. Dom.

go S. Bernhardum: *Descendat, inquiunt, de cruce, si Rex Israël est, titulum Regni non deserat, virgam Imperij non deponat, cujus nimirum Imperium super humerum ejus, sicut prædixit Isaias. Noli, inquiunt Judæi ad Pilatum, noli scribere Rex Judæorum, sed quia ipse dixit: Rex sum Judæorum; & Pilatus: Quod scripsi, scripsi. Si Pilatus quod scripsit, scripsit, Christus non perficiet, quod incepit? Ipse enim cœpit, & salvabit nos. Sed dicunt, alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere; imò verò si descenderit, neminem salvum faciet, cùm enim salvus esse non possit, nisi qui perseveraverit usque in finem, quanto minùs poterit esse Salvator? Alios ergo salvos fecit, nam salvatione, cùm sit salus, ipse non indiget*, &c. Aliam causam, cur Christus licet à Judæis solicitatus non descenderit

S. Bernh. loc. cit.

de cruce; subjungit idem Mellifluus: *Ne daret*, inquit, *occasionem surripiendæ nobis perseverantiæ, quæ sola coronatur*, &c.

Mancin. de pass. Dom. lib. 5. diff. 1. punct. 1.

Revertor ad te ô Mater dolorosissima, quæ non procul sed juxta crucem Filij tui stare consueveras, ita quidem, ut etiam sangine illius de Sacris Vulneribus copiosè scaturiente, proluerêris, & maderes, prout etiamnum velum capitis tui, Sacrosancto Christi cruore rubens in regno Bohemiæ inter alia pretiosa lipsana religiosè asservatum, satis luculenter hanc veritatem demonstrat. Dic, obsecro, ô Domina, quare proximè adstare cruci voluisti? Agar quondam non poterat videre filium suum morientem, unde abjecto subter unam arborum puero, abijt, sedítque à regione procul, quantum potest arcus

Gen. 21. 15.

jacere, dixit enim: *Non videbo morientem puerum*; & tu ô Domina! nec latum quidem unguem à cruce discedis? Observa anima Christiana, quemadmodum ille, cui cor dolet, condolens illi manum apponit: si caput, capiti; si dens, denti, si venter, ventri, &c. Sic afflictissima Mater, cujus Cor unum cum Corde JESU fuerat, in omni passione, ac tunc præsertim in cruce morienti Filio adhærere voluit, quia in ea totus illius dolor erat; proin cum patiente Filio & dolores & injurias illatas patientissimè sustinuit; unde in Epithalamio in

Cant. 1. 6.

typo illius dilectæ Sulamitidis ad Sionidas dixisse fertur: *Nolite me considerare, quòd fusca sim, quia decoloravit me sol.* O pientissima Domina! quomodo & qualis sol pulchritudinem tuam potuit decolorare?

Adverte. Quòd B. Virgo quoad naturalem colorem aliquatenus

S. Epiphan. & Niceph. lib. 2. Hist. cap. 23.

subnigra & fusca fuerit, refert S. Epiphanius, qui hujus Sacratissimæ Deiparæ formam patheticè descripsit, unde eam tanquam Palestinam colore triticeo, & decenter nigram fuisse asserit: *Colore*, inquit, *fuit triticeo, capillo flavo, oculis acribus, subflavas & tanquam oleæ colore pupillas*

pupillas in eis habens: Supercilia ei erant inflexa & decenter nigra, nasus longior, labia florida, & verborum suavitate plena, facies non rotunda & acuta, sed aliquanto longior, manus simul & digiti longiores, &c. Verumenimverò non hîc litteram, sed sensum ac mysterium inquiro.

Per solem rectè Christum JESUM in cruce exaltatum subaudies, sub quo mystico Sole à meridie usque ad ejus occasum B. Virgo & Mater afflictissima in veste pulla (prout aliqui observant) constantissimè steterit, acerbissimos dulcissimi Nati sui spectans, ac considerans cruciatus; *idcirco non tam solis* (prout loquitur Cornelius) *quàm doloris ardoribus fuit fuscata*, dum hæc Sacratissima Deipara, licet ab omni peccati labe alienissima passim tamen peccatrix, Mater summi malefactoris, & coriphæi latronum, ac pessimi homuncionis nutrix dicebatur, quas contumelias dolentissima Virgo summa cum patientia toleravit, atque cum Filio despecto despecta nec sibi maledicentibus maledixit, *quasi non habens in ore suo redargutionem.* *Cornel. in hunc loc.* *Psal. 37. 15.*

§. Viden' anima Christiana, quomodo hæc Sacratissima Deipara in ore quidem hominum nigra, sed in conspectu DEI & Angelorum tota pulchra & formosa fuerit: *Nigra sum sed formosa.* O quàm longè adhuc à sanctitate hujus Sacratissimæ Virginis absumus, qui in peccatis nati, & educati sumus? Ah ubi patientia nostra in adversis? ubi tolerantia in persecutionibus? Ubi fortitudo in tentationibus? Ubi æquus animus in sustinendis injurijs? Ubi perseverantia usque in finem? *Quia acceptus eras DEO*, dicebat quondam Archangelus ad seniorem Tobiam, *necesse fuit, ut tentatio probaret te.* Per patientiam Job probatus, & justus inventus est. Joseph, quia patienter tulit injuriam à fratribus & uxore Putipharis sibi illatam, in Pro-Regem Ægyptiorum electus fuit. David, quia contumelias & persecutiones a Semei & alijs perduellibus, imò & à propio filio suo sibi illatas, patienti animo pertulit, non tantùm in regio solio confirmatus, sed & vir secundùm COR DEI appellatus est: *Inveni David filium Jesse, virum secundùm Cor meum, qui faciet omnes voluntates meas.* Eleazarus pro Lege DEI durissimos cruciatus patienti & generoso animo perpessus est, &c. Cui annecto fortissimos Machabæos & universum SS. Martyrum candidatum exercitum nonnisi per patientiam salvatum. *O nos felices!* subintrat hîc S. Gregorius Magnus, *qui sine flamma & ferro Martyres esse possumus, si patientiam veraciter in animo custodiamus.* Et nunquid ignis omnia devorat, atque consumit? Sed aurum & argentum probat, ac purgat: Sic homo justus in adversis per patientiam à DEO probari solet, *Tob. 12. 13.* *Job. 1. & seq.* *Gen. 40. 41.* *2. Reg. 16. 5.* *Act. 13. 22.* *2. Mach. 6. 24.* *2. Mach. 7.*

solet, sine adversario enim marcet virtus. Si aqua non movetur, necesse est, ut computrescat, vermes ac bufones progignat. Aër si non ventis agitatur, contagiones causabit ac pestes. Aromata non nisi in
Act. 12. 10. pistillo contusa fragrantiam suam spargunt. O chara patientia! tu es optimum omnium malorum remedium; tu es porta illa ferrea, quæ ducit ad civitatem cœlestem Jerusalem. Centurio, quia Christi in cruce pendentis, immensam patientiam vidit, sine mora ad DEUM
Marc. 15. 39. & veræ fidei lumen conversus est. *Verè hic homo Filius DEI erat.* O Christiani! levate & Vos capita vestra, & intuemini crucifixum Amorem vestrum, ac Sacratissimam Matrem ejus dolorosam sub cruce stantem, *qui facti sunt pro nobis exemplum, ut sequamur vestigia eorum.*
1. Pet. 2. 21.
Luc. 21. 19.

Agite: *In patientia vestra possidebitis animas vestras*, &c.

CON.

CONSIDERATIO XLII.

Dolorosa Virgo Filio in cruce agonizanti assistens omnium fidelium agonizantium fidelissima Patrona.

Illuminare his, qui in tenebris, & in umbra mortis sedent. Luc. 1. 79.

1. PErmagni quondam ab Israëlitico populo æstimatum fuit candelabrum illud aureum, septifidum, septémque ardentibus lucernis instructum, quod in tabernaculo testimonij collocatum Sanctum Sanctorum de nocte illuminabat; & ut perpetuò in Domo DEI arderet, neque de nocte extingueretur, à DEO constituti sunt Aaron & filij ejus,

qui hujus sanctæ lucernæ sedulam gererent curam, eámque statutis temporibus oleo nutrirent purissimo: *Ardeat lucerna semper in tabernaculo testimonij*, &c. Per hoc aureum candelabrum, seu lucernam septem lychnis (prout in nostro Emblemate videre est) adornatam, semperque de die ac nocte ardentem, S. Epiphanius SS. Deiparam intelligit: *MARIA Virgo*, inquit, *est candelabrum, quod ab altissimo throno accepit tr lucidum ignem*, & S. Cyrillus eandem SS. DEI Genitricem *lampadem inextinguibilem* appellat, quæ non de die duntaxat, sed etiam de nocte & in tenebris, hoc est, in passione & morte unigeniti Filij sui in cruce pendentis, miseris mortalibus, in umbra mortis ambulantibus, mitè illuxit; in cujus rei finem in hebdomade sacra, dum mysterium passionis Dominicæ in Ecclesia lugubri cantu & ornatu recolitur, omnes lampades, unâ solâ exceptâ, & in candelabro trigono cunctæ reliquæ candelæ extingui solent (unâ iterum solâ remanente; & juxta aram maximam in tenebris repositâ) quæ lucerna afflictissimam Deiparentem designat, quæ, recedentibus à patiente Filio omnibus notis & amicis, sola, tanquam fidei, & charitatis lucerna semper ardens etiam in medijs persecutionum tenebris constantissimè perreveravit, atque Filio morienti fideliter usque ad finem adstitit; imò nec per mortem ab illo separari potuit; proinde meruit, ut omnium fidelium in Christo morientium fidelissima Patrona & Advocata designaretur: *Potentiorem*, inquit S. Ildephonsus, *ad placandam iram Judicis invenire non possumus, quam te, qua meruisti Mater existere ejusdem Redemptoris & Judicis.* Cui mysticæ lucernæ ob septem doloris gladios exantlatos septi fidæ & oleo charitatis in nos semper redundanti rectè pro Lemmate inscribes: *His, qui in tenebris*; vel si magis arridet illud proverbiorum:

Exod. 27. 20.

S. Epiph. or. de laud. Deip.

S. Cyrill ser. contra Nestorium.

S. Ildeph. lib. de Excell. V. serm. de Assupt.

Non extinguetur.

Prov. 31. 18. 2. Ita est: *Non extinguetur in nocte lucerna ejus*; per quam noctem mors designatur! unde Veritas Christus: *Venit nox, in qua nemo potest operari.* O periculosa, ô caliginosa, ô formidanda nox, dum nobis taliter, qualiter dispositis ex hac vita mortali ad longam, longissimam æternitatem migrandum erit, heu qualem? Ah quid erit, quando hostis ille capitalis & Tartareus *insidiabitur in abscondito: quasi leo in spelunca sua, ut rapiat pauperem?* Quid erit, quando draco ille magnus *insidiabitur calcaneo* (hoc est, ultimo vitæ tuæ termino) *habens iram magnam, sciens, quia modicum tempus habet?* Quid erit, quando tibi *colluctatio erit non adversus carnem & sanguinem, sed adversus potestates tenebrarum?* Quid di-

Joan. 9. 4.

Psal. 10. 9.

Gen. 3. 15.

Apoc. 12. 12.

Ephes. 6. 12.

co

to de doloribus, quibus tunc corpus & anima obruentur? Tunc enimvero videbis, *quàm amarum sit, reliquisse te Dominum DEUM tuum*, qui nunc ut justus, ac districtissimus Judex stans ad januam æternitatis de cogitatis, dictis & factis tuis omnibus ac singulis rationem à te requiret exactissimam. O bone JESU! ô Amor crucifixe! quid mecum fiet, si etiam justitias judicaveris: *Cùm accepero tempus, ego justitias judicabo?* *Si justus vix salvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* Heu anima mea misera & afflicta, quia ignara, *an odio vel amore digna sis*, quid tunc in morte de te fiet, cùm ab omnibus notis & amicis derelicta, quasi tremula ovicula inter rabidos lupos, & quasi columba seducta inter rapaces milvos, aut tanquam lepusculus invalidus inter feros molossos constituêris? *Jerem. 2.19.* *Psal. 74. 3.* *1. Petr. 4.18.* *Eccles. 9. 1.*

Ad S. Anselmum Episcopum quondam lepus, ne venatoribus & canibus in prædam cederet, anhelans & pavidus confugit, sub cujus protectionis pallio & vitam & libertatem conservavit. Verùm quò ego fugiam miser nunc agonizans, & cùm paulatim actum fuerit de vita mea? O anime mi, & cliens Mariane! licèt sis Benoni, & Filius doloris dolorosæ Matris MARIÆ, macte virtute esto: Resume animum, mœstumque timorem mitte: *Nullus, qui speravit in Domino, confusus est*; Addo ego: Nullus, qui intercessionem dolorosæ Matris JESU humiliter imploravit, derelictus est, & quomodo hæc Domina nostra poterit sententiæ subscribere æternæ damnationis nostræ, quos tanto cum dolore & gemitu peperit sub cruce? *Sileat*, subintrat hîc Mellifluus, *misericordiam tuam Virgo beata, si quis est, qui invocatam te in suis necessitatibus meminerit defuisse*; & quid, obsecro, mali timeamus, si ipsa Mater Judicis nobiscum erit? Proinde meritò cum Psalte Regio exclamare possumus: *Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es*, ô Virgo dolorosissima! Patrona mea; & Advocata mea! imò & Mater mea. *S. Franc. de Sales. in Philothea.* *Eccli. 2. 11.* *S. Bernh. serm. 4. de Assumpt.* *Psal. 22. 4.*

3. Miram quondam fiduciam Jacob laudatissimus ille Patriarcha in suo baculo collocavit, ubi enim ab Angelo, per totam noctem secum colluctante nervum sui femoris per vehementem percussionem & collisionem nunc luxatum & claudum advertit: *Tetigit nervum femoris ejus, & statim emarcuit*, claudicans pede baculum adhibere coactus est, cujus ope Jordanem fluvium feliciter se superâsse profitetur: *In baculo meo transivi Jordanem istum: Et nunc cum duabus turmis regredior.* *Gen. 32. 25.*

David Israëlitarum Rex de se ipso fert testimonium, quòd, cùm adhuc opilionem ageret, virgæ & baculi sui opem sæpe numero expertus

tus sit; nemo enim ignorat, pastores virgâ oves suas regere, & baculo ferro præfixo contra lupos pugnare, unde ad hoc pastorale pedum suum
Psal. 22. 4. alludens dixit: *Virga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt.*

Verùm altiùs erigamus mentis nostræ oculos. Per utrumque hunc
S. Aug. ser. 79. de temp. baculum & Jacobi & Davidis juxta mentem S. Augustini & aliorum Dominica crux designata fuit, in qua Christus summus animarum nostrarum Pastor Jordanem Passionis transivit, & cum duabus turmis, velut alter Jacob, unâ Angelorum, alterâ hominum in cœlestem Patriam, à qua exierat, regressus est; per virgam autem consolatricem Da-
Hadr. Lyr. vidis, subintrat hîc Hadrianus Lyræus, rectè dolorosa Virgo & Mater
S. J. de Chr. Pat fol 522. JESU crucifixi juxta crucem Filij stans præsignata est, ipsa enim est
Num. 24. 17. *virga consurgens de Israël, quæ percutiet duces Moab*, hoc est, dœmones impiorum duces, qui quidem velut canes catenis alligati, in vita & in morte allatrare nos poterunt, nocere autem, & mordere non valebunt nisi volentes; & quemadmodum canis baculum & virgam, quâ percussus est, timet, & perhorrescit, ita diabolus crucifixum JESUM, per quem in cruce devictus est, & SS. Matrem ejus dolorosam, à qua in capite contritus fuit, formidat, atque ad eorum SS. Nominum invocationem protinus in fugam agitur. Et hoc est anima Christiana, quod nobis peculiari solamini esse debeat, quia in agone nostro, si utriusque opem nunc in vita sedulò imploraverimus, sine dubio & illorum auxilium sentiemus, atque Jordanem (quod idem est ac *fluvius judicij*) feli-
S. Bernh. in ferm. sup. Salve. citer superabimus: *Habet tunc homo*, ait Mellifluus) *Mediatorem causæ suæ ante Patrem ipsum Filium, & ante Filium Matrem: Christus Patri ostendit latus & vulnera, MARIA Christo pectus & ubera; nec omnino potest esse repulsa, ubi concurrunt, & orant omni linguâ disertiùs hæc clementiæ monumenta.*

4. Mira quondam DEUS per arcam prodigia facere consueverat. Si cruentum imminebat bellum, arca ante omnes præcedebat: *Affera-*
1. Reg. 4. 3. *mus ad nos de Silo Arcam fœderis Domini, & veniat in medium nostri, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum.*

Si civitas erat expugnanda (uti patet in eversione Jericho) Arcam Domini applicabant, quâ circumeunte, & omni populo vociferante,
Josue. 6. 8. muri illicò collapsi sunt: *Cúmque Josue verba finisset, & septem Sacerdotes septem buccinis clangerent ante Arcam fœderis Domini*, &c.

Si flumen ingens ac periculosum cum exercitu erat trajiciendum, rursus ad Arcam confugiebant, quâ duce & comite securi ad alteram fluminis ripam transmeabant; consule librum Josue, in quo reperies, quàm

quàm ingenti prodigio Arca Domini, humeris Sacerdotum delata, universum populum sicco pede per Jordanem in Palestinam, terram illam desiderabilem, melle & lacte manantem traduxerit: *Ecce Arca fœderis Domini omnis terræ antecedet vos per Jordanem*, &c. *Josue. 3. 11.*

Anima Christiana, necessariò nobis hoc flumen Jordanis, mortis & judicij erit transeundum; non datur hîc effugij locus: *Omnes enim morimur, & sicut aqua dilabimur*; Jordanis flumen olim ex una parte adinstar montis stabat, populo liberum permittens ad terram promissionis transitum, ex altera verò parte decurrebat in mare mortuum; ita est, ad hoc mare mortuum omnes quotidie magnis passibus decurrimus. Provideamus ergo nobis de vera salutis arca, ut itineris nostri tantis obnoxij periculis dúxque, comésque fiat, quia hostis noster diabolus tunc in mortis lucta cunctas suas exeret vires, quibus nos perdat, & in inferni barathro æternùm demergat; est autem hæc salutis & vitæ arca non alia, quam pretiosissima Virgo & Mater dolorosa: *Hæc Arca est*, inquit Mellifluus, *in qua naufragium evadimus.* O quàm multi mortalium cum indurato Pharaone periculosum hoc vadum non transierunt, sed in peccatis suis immersi infeliciter in ejus quoque fluctibus immersi sunt: *Ferebantúrque in profundum.* Nos verò Clientes Mariani! *asseramus ad nos Arcam fœderis Domini, & veniat in medium nostri, ut salvet nos de manu inimicorum nostrorum*; perire enim non poterit, qui devotus ac fidelis MARIÆ, Virginis ac Matris dolorosæ servus ac filius extiterit: *Impossibile est*, ait S. Anselmus, *quòd illi, à quibus Virgo MARIA oculos misericordiæ suæ avertit, salventur, ita necessarium, quòd ad quos convertit oculos suos pro eis advocans, justificentur & glorificentur.* *2. Reg. 14. 14.* *S. Bernh. de Verb. Apoc.* *Exod. 14. 25.* *1. Reg. 4. 3.* *S. Anselm. cit. à S. Antonin. 4. p. tit. 25. cap. 14. §. 7.*

5. Miror, quoties considero promptitudinem & alacritatem magni illius Patriarchæ Abrahami, dum sine mora ad crudele illud, ipsisque naturæ legibus repugnans mandatum sese paratum exhibuit, ad filium suum unigenitum, quem diligebat, super unum montium DEO in holocaustum immolandum: *De nocte consurgens... abijt ad locum, quem præceperat ei DEUS.* Et ecce cùm nunc manus in puerum extendisset super struem lignorum locatum, adest in tempore de cœlo nuntius: *Non extendas manum tuam super puerum*, &c. Mitto cætera, & pergo ad illam benedictionem ac mercedem, quam heroico illo actu promeruit, dum Filium suum unigenitum, ac unicè dilectum DEO T. O. M. in victimam destinavit: *Quia fecisti hanc rem, & non pepercisti filio tuo unigenito propter me, benedicam tibi, & multiplicabo semen* *Gen. 22. 9.*

men tuum sicut stellas cœli, & velut arenam, quæ est in littore maris: Possidebit semen tuum portas inimicorum suorum, & benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quia obedisti voci meæ, &c. Larga sine dubio, & grandis erat illa benedictio, in qua advertunt Patres, quòd Abraham per hanc suam obedientiam & filij victimam saltem de congruo meritus sit, ut ex sua progenie & ex eodem Isaac Christus orbis Redemptor nasceretur, qui loco Isaci in eodem monte pro peccatis totius mundi eluendis suo tempore foret immolandus.

Revertor ad dolorosam Matrem nostram, quæ in obedientia & promptitudine animi Abrahamo non cedit, quia non duntaxat voluntate, aut in typo, sed reapse & in veritate unicum suum, ac summè dilectum Filium JESUM pro salute non unius familiæ, aut gentis, sed pro salute totius orbis in gratissimum holocaustum in eodem monte Moria, seu Calvario DEO Patri in ara crucis obtulit; proinde longè meliori jure meruit, ut in ipsa & per ipsam & per semen ejus, hoc est, JESUM, benedictum ventris Virginei fructum, omnes gentes ac nationes terræ benedicerentur omniúmque Mater ac Domina efficeretur: *Beata DEI Genitrix MARIA suis meritis cuncta reparando Mater est, & Domina rerum: DEUS enim est Dominus omnium, singula in sua natura propriâ jussione constituendo; & MARIA est Domina rerum, singula congenitæ dignitati per illam, quam meruit gratiam restituendo.* Ita argumentatur Divus Anselmus de Excellentia Virginis, & rectè. O Mater amoris & doloris: *Quia fecisti hanc rem, & non peperciſti Filio tuo unigenito propter me, benedicam tibi*, &c. Hinc meritò illam ut Matrem cunctorum fidelium, ac præsertim in Christo morientium potentissimam Patronam omnes orthodoxi venerantur. Audi Seraphicum Doctorem ita SS. Virginem ac Matrem dolorosam alloquentem: *In die mortis meæ ô Domina conforta animam meam, deduc me ad portum salutis, & spiritum meum redde factori suo: Gratiosus vultus tuus mihi appareat in extremis, formositas faciei tuæ lætificet spiritum meum egredientem: In exitu animæ meæ de hoc mundo occurre illi Domina, & suscipe eam: Consolare eam vultu sancto tuo, aspectus dœmonis non conturbet; esto illi scala ad regnum cœlorum, & iter rectum ad paradisum DEI; sustine devotos ante tribunal Christi, suscipe causam eorum in manibus tuis*, &c. Addo ego: O pretiosissima Domina, lumen oculorum meorum, & post DEUM unica spes salutis meæ, suscipe & causam meam in manibus tuis; quid enim proderit Sanguis crucifixi Filij tui pro me tam copiosè profusus, si descendero in æternam corruptionem? Ah Do-

S. Ansel. de Excell. Virg. cap. 11.

S. Bonav. in Psalt. Virg.

Domina! pergant commoveri pia tua ac materna viscera erga me, licet indignissimum servulum tuum, & quæ agonizanti in cruce Filio fideliter astitisti, etiam me non deseras in hora mortis meæ, &c.

6. De Juniore Metello nobili Romano recenset Plutarchus, quòd potentissimo Imperatori Octaviano in cruento bello contra Marcum Antonium fideliter adstiterit, vitámque pro tuenda Cæsaris parte constanter exposuerit. Accidit, ut Imperator, devicto Marco Antonio, & sedatâ rebellium turmâ, pro veteri Romanorum more ut glorioſus Triumphator almam urbem in curru aureo sublimis ingrederetur, in quo glorioſissimo triumpho plures insigniores rebelles ferreis onusti vinculis ante rhedam Cæsaris trahebantur, inter quos Metellus Junior & proprium parentem manibus à tergo ligatis conspicatus est, eodem adhuc die ob subornatam rebellionem in Capitolio morte plectendum. Quid agit generoſus Metellus? Sne mora ac imperterrito vultu ad Cæsarem triumphantem per militum cuneos, civiúmque aggratulantium turmas penetrat, rogans, quatenus ob amorem & gratiam sui hunc captivum parentem, Metellum Seniorem sibi donaret incolumem ac salvum: *Hic quidem*, dicebat Metellus Junior, *ô Imperator! tuus hostis, quia in te Dominum suum ensem strinxit, mortem promeritus est; ast ego sum præmio dignus, qui tibi inservivi, pro salute tui contra Marcum Antonium & proprium patrem impavidè dimicans.* Ad quas Metelli preces Augustus ad misericordiam commotus, patrem absque mora libertate donavit, & Metello incolumem restituit. *Plutarch de Quinto Metello Juniore*

O pientissima Domina, & Mater omnis gratiæ ac misericordiæ! quid habeo ego servulus tuus hodie coram te, nisi ut me valde, valde humiliem coram te? Ego enim sum ille vir mortis, ego, ego peccavi, & rebellis fui summo Imperatori, Christo JESU Filio tuo, ego, ego mortem & infernum promeritus sum, sed tu ô Domina mundi, præmio digniſſima es, quia Filio tuo in omni passione & cruentissimo crucis prælio ad finem usque fortiter astitisti: *Non pepercisti animæ tuæ propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum DEI nostri.* Ah benigniſſima Domina, dic, obsecro, quòd Mater mea sis; etsi merita invocantis non merentur, ut exaudiar, merita tamen Matris intercedunt: *Quàm gratum est*, inquit S. Ambrosius, *nautis, qui multa tempestate jactati, incerto cursu navigantes, ubinam oberrarent, vel quo tenderent, diu ignorârunt, si cœlo serenato stella maris, stella polaris appareat juxta Antarcticum polum? Tam gratum erit nobis in ultimi agonis luctu multis dæmonum tentationibus, & vehementissimis* *Judith 13. 25.*

S. Ambr. de Nativit. Virg. Deip.

tissimis doloribus exagitatis, ubi viderimus præclaram hanc Maris stellam, quam Ecclesia salutat: Ave Maris Stella, DEI Mater alma, &c.

O beatissima! non est auditum à sæculo, quemquam tibi devotum à te derelictum; hinc est, quòd meritò nobis gratulemur de tanta, ac tali matre, quæ non tam benigna in nos miselios, quàm & potens ac terribilis contra dœmonum insultus esse solet; hanc igitur dolorosam & amantissimam Matrem nostram cum S. Bonaventura devotissimè oremus, ut nobis in suptemo illo certamine, ex quo æterna salus nostra pendet, benignè dignetur assistere: *Propter angustias & cruciatus, quos Cor tuum sustinuit Virgo beatissima, quando audisti Filium tuum dilectissimum adjudicatum morti & crucis supplicio, succurre nobis tempore infirmitatis nostræ, quando corpus nostrum dolore infirmitatis cruciabitur, & spiritus noster hinc propter insidias dæmonum, illinc propter terrorem districti Judicis angustiabitur: Subveni nobis Domina tunc, ne damnationis æternæ contra nos proferatur sententia*, &c.

S. Bonav. to. 6. in Offic. ad Dolor. Virg.

CON-

CONSIDERATIO XLIII.

Quanto cum mœrore Dolorosa Mater Filium suum in cruce pendentem viderit expirare.

Vidit suum dulcem Natum morientem, desolatum, dum emisit spiritum. Ecclesia in hym. de 7. Dol.

1. ANno Christiano 1706. die 12. Maij circa tempus meridianum horrendam eclipsin in nostra Europa spectavimus, ubi sol, mundi oculus sereno cœlo subitò quasi nigerrimo scuto à luna contectus, & offusus est, ad quam insperatam solis defectionem, diéque in noctem verso, homines & brutæ animantes hærebant attoniti. Sed nihil ad eclipsin illam prodigiosam, quæ sui Creatoris in cruce morientis indignam necem luxit, quam ubi S. Dionysius Heliopolii in Ægypto observavit, exclamâsse dicitur:

Cornel. in Matt. 27. 45. dicitur: *Aut DEUS naturæ, mundi Auctor patitur, aut mundi machina dissolvitur*: Michaël Syngelus apud Cornelium asserit; S. Dionysium dixisse: *DEUS ignotus in carne patitur, ideóque universum hisce tenebris obscuratur*; de qua formidabili eclipsi Amos quoque Propheta vaticinatus est: *Et erit in die illa, dicit Dominus DEUS: Occidet sol in meridie, & tenebrescere faciam terram in die luminis.* Amos. 8. 9.

Solet autem eclipsis solis tunc accidere, quando luna nova solem inter & nos per diametrum intercurrit, nostrúmque hemispherium obumbrat; eclipsis autem lunæ provenit ex interpositione terræ inter se & solem, quæ interjectio per umbram terræ impedit illuminationem solis, & lunam obscurat, unde Lemma lunæ, deliquium, seu eclipsin patienti nonnemo Academicorum inscripsit: *Alterius umbra.*

Anima Christiana, à figurante ad figuratum transeamus: Sol in meridie occidens est Christus, horâ diei sextâ in cruce patiens, & circa horam nonam moriens; luna verò interposita dolorosam Matrem juxta crucem non ad latus (ut pingi solet) sed ante & in conspectu Filij occumbentis stantem designat; ah qualis Mater! heu quis assequi poterit cogitando, aut quis æstimando capere, quæ ac quanta tormenta in morte unigeniti sui afflictissima illa Mater sit perpessa? *O veneranda*, exclamat B. Amadeus, *& plena doloris ac lacrymarum memoria! recordari, qualiter sancta illa anima gloriosè passa sit, quásve pertulerit, de Christi morte angustiàs? Pallidus vultus JESU exanguem reddebat vultum Matris. Ille carne, illa corde passa est. Denique contumeliæ & opprobria impiorum in capite materno redundabant. Mors Domini illi morte amarior fuit*; verè prout Lemma fert:

B. Amadeus Lausanensis hom. 5. de Virg. Deip.

Morientis sideris umbra.

Aspiciebam ego infelix, dicebat ipsa ad S. Bernhardum, *& misera Deum meum & Filium meum in cruce pendentem, & morte turpissimâ morientem, tantóque dolore, & tristitiâ vexabar in mente, quòd non possit explicari sermone*, &c. Etenim *Vulnera Christi morientis erant Vulnera Matris dolentis, dolores sævi fuerunt torrentes in animam Matris*, &c. Hîc verificatum fuit illud Joëlis Prophetæ: *Sol vertetur in tenebras, & luna in sanguinem*: In tenebras, inquam, Sol justitiæ, qui est Christus DEUS noster, conversus est, dum in cruce animam expiravit, & luna, id est, B. V. MARIA in sanguinem

S. Bernh. in Lam. Virg.

Joël. 2. 31.

guinem per compassionem; & sanguineas, quas teste S. Germano (prout alibi explicavimus) præ dolore nimio ac intensissimo profudit lacrymas. O quàm pauci nunc sunt Christiani, qui cum SS. Matre dolorosa seriò crucifixi JESU doloribus indolent: *Quare magis*, subintrat hîc D. Bonaventura; *compateris puncturæ pedis tui, quàm morti Domini tui?* An majori prosequeris amore pedem tuum, quàm Dominum ac DEUM tuum amore tui in cruce mortuum? David Saulem juratum hostem, ubi ab Amelecita ejus necem intellexit, amaris deflevit lacrymis: *Tunc apprehendens David vestimenta sua scidit, omnésque viri, qui erant cum eo, & planxerunt, & fleverunt, & jejunárunt usque ad vesperam super Saul & super Jonathan filium ejus.* Et tu ô anime mi! quot lacrymas ob tam indignam crucifixi Domini tui necem profudisti? Si ipsum quidem (ô cautes, ô saxum, imò ipsis saxis ac petris durior) unâ contriti cordis lacrymulâ dignum non æstimas, quare saltem ob innumera peccata tua, quibus DEUM toties offendisti, & infernum meritus es, non ploras? Non ingemiscis? Non doles? O monstrum naturæ!

S. Bonav. Stim. Div. Amor. p. 1. c. 2.

2. Reg. 1. 12.

2. De Gedeone referunt Divinæ litteræ, quòd cum trecentis suis selectissimis militibus in innumeros Madianitas de nocte intempestâ irruerit, ac clangens tubis, lagenarum complosione & effulgurantibus lampadibus adeò hostes perculerit, ut ipsi mutuâ sese cæde trucidârint, ex quibus centum viginti millia fuêre cæsa: *Cœperunt buccinis clangere, & complodere inter se lagenas*, &c.

Judic. 7. 19.

Gedeon juxta S. Augustinum & alios, Christi Redemptoris nostri insignis typus extitit, qui per crucem suam diabolum vicit, mortem debellavit, Synagogam subvertit, idola destruxit, Ecclesiam ædificavit. Per tubam Verbum ejus Divinum subaudi, ideò enim *clamans voce magnâ emisit spiritum*, quia VERBUM erat, ut ultimo suo & valido clamore omnium mortalium excitaret attentionem. Per lagenam autem fictilem ejus humanitatem, seu carnem humanam à Virgine quondam susceptam rectè intelliges, nunc in Calvariæ jugo per mortem confractam, atque collisam. Per lucernam denique intus ardentem, & complosâ lagenâ mirè emicantem, immensam SS. Cordis JESU charitatem attende: *Christus*, inquit Gentium Doctor, *dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis oblationem, & hostiam DEO in odorem suavitatis.* Juvat hîc quoque audire Cornelium à Lapide: *Lagena fictilis*, ait, *quæ intus continet splendorem ardentis lucernæ, optimum est Symbolum Emmanuelis, qui cùm tectam Divinitatem ab-*

S. Aug. ser. 108. de temp.

Matt. 27. 50.

Ephes. 5. 2.

Cornel. in Isa. 6. 9. v. 4.

sconderet in carne mortali, ubi ea per passionem collisa, atque confracta est, Divinitas emicuit in resurrectione: Atque etiam ipsa ejus morte obscurato sole, concussu terræ, & petrarum crepitu fractæ sunt vires Madian, id est, diaboli & tartari.

O luctuosum, & plenum horrore spectaculum videre DEUM ac Salvatorem suum in summa infamia, in summis doloribus, & in summa rerum omnium indigentia tres jam horas in ligno maledicto inter latrones suffixum, cruentatum, vulneratum, & usque ad mortem contabescentem! ah in quantam miseriarum & cruciatuum abyssum devenit amore mei ipse Altissimi Filius, dum humanitas ejus per passionem, velut lagena & testa arida in morte confracta est? Et hæc omnia pijs spectas oculis, ô Virgo dolentissima? Si ipsa terræ viscera contremuêre, & petræ sciissæ sunt, quo igitur mœrore & luctu contarbata sunt animæ tuæ viscera? Ah quomodo possibile fuit videre immortalem DEI Patris, ac tuum Filium JESUM in cruce cum morte tam miserabiliter colluctantem? Et circa horam no-
Matt. 27. 46. nam exclamavit JESUS: *Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* ô vox penetrabilior omni gladio ancipiti in CORDE dolorosissimæ Matris, pertingens usque ad divisionem animæ illius; audi ipsam hanc mœstissi-
B. Birgitt. lib. 4. c. 70. mam Deiparam ad B. Birgittam loquentem: *Cùm Filius meus dixit: Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? Quam vocem ego, donec ad cœlum veni, nunquam oblivisci potui, quam plùs ex compassione mea, quàm suâ permotus protulit.*

3. Erant tunc oculi agonizantis JESU obscurati, semimortui & sanguine repleti, quos tamen subinde conabatur adaperire, ut adstantem Matrem tam dilectam posset respicere, heu quo interno utriusque cum luctu? os ejus erat apertum, & sanguinolentum; vultus lividus & cruore conspersus; crines evulsi; dentes luxati: genæ pallidæ, lingua cruore rubens, & felle amaricata; manus & pedes clavis durissimis perforati, ac rigidissimè in cruce extenti; latera & dorsum flagellis discerpta; humeri incurvati, & ob crucis bajulationem horrendâ plagâ saucij; venter profundâ voragine introrsum retractus, ac si nulla prorsus haberet viscera. Verbo: In toto corpore non erat in eo sanitas, unum vulnus
Joan. 19. 30. & plaga tumens, &c. Proinde mortem adesse cernens, ut dilectissimam
Mallon. in Expl. S. Sind. apud me fol. 277. Matrem in irato cruciatuum pelago natantem adhuc consolaretur, dixit: *Consummatum est*, supra quod doctissimus Mallonius: *JESUS ergo,*

ut Matrem consolaretur, adesse tormentorum & suppliciorum finem, indicans ait: Consummatum est.

O luctuosa consolatio! si tamen Mater illa amoris & doloris in morte Unigeniti sui, tam dirè, tam immaniter tractati aliquam consolationem (nisi ob spem redemptionis nostræ) habere potuit. David quondam in morte Abner belli ducis, cui lacrymis suis ipse parentare dignatus est, saltem aliquid solaminis accepit: *Plangénsque Rex, & lugens Abner, ait: Nequaquam ut mori solent ignavi, mortuus est Abner; manus tuæ ligatæ sunt, & pedes tuæ non sunt compedibus aggravati, sed sicut solent cadere coram filijs iniquitatis, sic corruisti; congeminánsque omnis populus flevit super eum.* 2. Reg. 3. 33. O anima Christiana! quis est homo, qui non fleret, Christi Matrem si videret in tanto supplicio? Hoc, inquam, solatium in morte dulcissimi sui Nati (ut quondam in morte Abner) Mater illa inter omnes afflictissima habere non potuit, quia non solùm Filij manus ac pedes ferreis clavis, & in cruce ligatos vidit, sed & SS. Cor ejus fulgurante lanceâ disruptum. O Christiane! si adhuc aliqua tibi insint pietatis viscera, quomodo ex animo, & omnium viscerum latitudine non compateris huic SS. Matri tuæ? Si Apostolus quondam dixit: *Flete cum flentibus*, ubi tuæ, ô anima peccatris! sunt lacrymæ, compassionis & commiserationis affectus? Et quare non dicis cum Propheta illo Threnologo: *Deduc, quasi torrentem lacrymas per diem & noctem, non des requiem tibi, neque taceat pupilla oculi tui?* Rom. 12. 15. Thren. 2. 18.

4. Cùm Abias filius primogenitus Regis Jeroboám Iethali infirmitate decumberet, Ano Regina & Mater ejus in Silo ad domum Ahiæ Prophetæ, simulato habitu & personâ, profecta est, de morbi eventu Vatem illum interrogatura, qui huic Reginæ duriùs, quàm optaverat, respondit: *Ego autem missus sum ad te durus nuntius . . . Tu igitur surge, & vade, in domum tuam, & in ipso introitu pedum tuorum in urbem morietur puer, & planget eum omnis Israël, & sepeliet*, &c. Magnus hic sine dubio Reginæ dolor fuit, ubi audivit, unigenitum filium suum, regni hæredem unicum immaturâ morte è vita tollendum, quæ tamen in hoc mœrore id solaminis habere poterat, quod Propheta mox subjunxit: *Et planget eum omnis Israël, & sepeliet.* Sed nihil ejusmodi solatij sperare poterat dolentissima Mater nostra de suo ægrotante Filio unigenito & unicè dilecto: *Et planget eum omnis Israël, & sepeliet*; quinimo impij Judæi, in Golgothæa rupe circumstantes, magis morienti Filio & Matri innocentissimæ insultabant: *Scurriliter*, inquit doctissimus Nebridius, *se converterunt ad Matrem, non paucis ei exprobrantes contumelijs atque irrisionibus* Filij 3. Reg. 14. 6. Nebrid. in Fasc. Myrr. cap. 20.

Filij contemptibilem mortem, quibus cùm ipsa nonnisi lugubri patientia & silentio responderet, furentes in eam, nisi pudor obstitisset, aut voluntas Dei potiùs impediens, calcibus eam suis protrivissent, aut ad pedem crucis vix jam alias spirantem trucidâssent, &c.

O anime mi! considera hîc, obsecro, immensam Virgineæ Matris afflictionem, in cujus oculis moritur Filius tam dilectus, ac talis Filius? O Domina mundi! quomodo tam miserâ morte contabescenti potuisti viva adstare spectatrix? Si mater S. Calliopij Juvenis ac Martyris sanctissimi, inverso quondam capite ob fidei orthodoxæ defensionem pridie Paraseeves cruci affixi, in amplexu hujus dilecti Filij sui subitaneâ morte præ dolorum magnitudine expiravit; & quomodo tu potuisti stare viva, & juxta crucem Filij? O quantò constantior Joabo supremo quondam apud Davidem belli Duce, de quo in Regum fastis habetur, quòd instante persecutione ac morte ad tabernaculum Domini confugerit, ubi apprehendens cornu altaris mortem subire statuit; & cùm jussus fuisset, ut abinde egrederetur, generoso animo respondit: *Non egrediar, sed hic moriar.* O pientissima! hæc & mens tua erat, non recedere à cruce Filij, etiamsi mille te ferirent ruinæ: *Non egrediar, sed hic moriar;* quòd autem in vivis fuerit conservata, respondit Angelus B. Birgittæ: *Non parvum miraculum à Deo factum esse, quòd B. Virgo tot doloribus intrinsecus sauciata spiritum non exhalârit, sed ex speciali omnipotentis Dei dono vitam retinuerit.* Quantùm igitur tibi debemus ô Mater dolorosissima pro illo affectu & amore, quo stans juxta crucem vitam Filij tui pro nostra salute obtulisti? *Subvenisti ruinæ ante conspectum Dei nostri,* nunc genibus nixa, nunc stans erecta, nunc oculis ad cœlum elevatis amantissimum Filium Deo Patri in acceptissimum præsentans holocaustum. O Domina, quis est, qui te non amet? Et si quidem talis est, *anathema sit.*

Drex. de Christ. Mor. apud me fol. 133.

3. Reg. 2. 30.

Mallon f. 17. Revel. S. Birg. c. 18.

Judith. 12. 25.

5. Samson inter mortales fortissimus & pluribus prodigijs inclytus, sed nunc captus & excæcatus, ut morte sua vitam & libertatem populo suo pareret, Deum in medio inimicorum impensè rogavit, quatenus fortitudinem pristinam sibi reddere dignaretur; quâ subitò per miraculâ receptâ, concussis fortiter ambabus templi columnis, & clamans: *Moriatur anima mea cum Philisthijm*, suis moriens oppressus est trophæis: *Multóque plures interfecit moriens, quàm antè vivus occiderat.* Samson typus Christi JESU fuit, qui manus ad duo crucis extrema extendens, & voce magnâ clamans; *Pater in manus tuas commendo spiritum meum*, totum ædificium infernalis Dagonis cum peccato & gehenna collisit & oppressit,

Jud. 16. 30.

Luc. 23. 46.

pressit, nósque ab illorum jugo misericorditer liberavit. Audi rursus dolorosam Matrem ad B. Birgittam loquentem: *Filius meus clamavit ad Patrem: O Pater in manus tuas commendo Spiritum meum. Hanc vocem cùm audissem ego mœstissima ejus Mater, contremuerunt omnia membra mea cum amaro Cordis mei dolore. Et quoties postea hanc vocem cogitabam, quasi in aure mea præsens & recens erat.* S. Birg. l. 1. Revel. c. 10.

O peccatores omnes arrigite aures, vobis quoque clamavit moriens JESUS: *JESUS autem iterum clamans voce magnâ emisit Spiritum.* Tibi clamavit ô superbe & arrogans pecus: *Ut quid superbis terra & cinis?* En humiliavit se usque ad mortem JESUS, *mortem autem crucis*, ipsis latronibus & iniquissimis terræ homuncionibus se postponens; ad quid ergo tu inflaris, & intumescis vilissime vermis? Tibi clamavit ô avare & sordide, apertas & perforatas ostendens tibi manus, ut tuas in pauperes aperies: *Quoniam propter vos egenus factus est, cùm esset dives, ut illius inopiâ divites essetis.* Tibi clamavit ô impure & lascive! attende & vide, si est dolor, sicut dolor crucifixi JESU & SS. Matris ejus: *Agnosce, ô homo! quàm gravia sint animæ tuæ vulnera, pro quibus necesse fuit, Dominum Christum taliter vulnerari, & mori in cruce;* ô anima sensualis! en voluptates tuæ Domino JESU plùs quinque plagarum millibus steterunt, & juvat adhuc heu tanto, ac tam immenso pretio unicam, fædissimam ac momentaneam carnis voluptatulam mercari? Tibi clamavit ô invide, & vir sanguinis, qui vindictam in pectore coquis, ut nunc proximo tuo etiam ab illo læsus, toto ex corde ignoscas: *Pater dimitte illis;* & nunquid discipulus est super Magistrum & servus super Dominum suum? Si peccatorum tuorum desideras condonationem? Ignosce. Tibi clamavit ô gulose & potator! En Deus tuus & Homo Christus moriens & exhaustus (quia magna evacuatio sanguinis magnam ei creabat sitim) non aliam in summa amaritudine refectionem accepit, quàm fel & acetum: *In siti mea potaverunt me aceto;* & tu optimos dies transigis in esu & potu? In mundanis & carnalibus? Ah falleris: *Non est enim Regnum Dei esca & potus.* Tibi clamavit ô irate, qui impatiens iræ mox in blasphemias & in juramenta soles prorumpere: Ecce mitissimum agnum coram tondente, imò occidente se non aperientem os suum; & tu insane os tuum ponis in cœlum? Quid peccavit in te crucifixus Salvator tuus, quòd denuo illum crucifigas? *Rursus crucifigentes sibimetipsis Filium Dei & ostentui habentes.* Tibi clamavit ô piger & ignave! ecce quomodo Deus tuus ac Redemptor pro salute tua usque ad sanguinem ac mortem laboravit, & nunc veniens *in altitudinem maris* à tempestate demersus sit; & tu pro obtinenda

Matt. 27. 50. Phil. 2. 8. 2. Cor. 8. 9. S. Bern. ser. 3. de Nat. Luc. 23. 34. Psal. 68. 22. Rom. 14. 17. Isa. 53. 7. Hebr. 6. 6. Psal. 68. 3.

da æterna gloria vix pedem vis levare? O pecus ignavum! Tibi clamavit ô ingrate! & quid clamavit? *Justus perit, & non est, qui recogitet corde.* O execrandam nostram ingratitudinem! Medicorum aphorismus est: *Quando caput languet, cætera membra dolent*; si Christus & hic Crucifixus est caput nostrum, & nos indigna membra ejus, quare ergo illi non condolemus? Cur dolorem super dolorem vulnerum ei addimus? Tibi clamavit ô delicatule! ut mortificationem crucis suæ jugiter in corpore tuo, imò & in CORDE tuo feras, quid enim aliud fuit tota vita Christi JESU & SS. Matris ejus MARIÆ, quàm assidua crux & martyrium? O delicate miles! qualem tibi Deus in cœlum viam pinget? Si ita oportuit pati Christum, & ita, & ita intrare in gloriam suam, quomodo tu in cœlum venies? *Qui sunt Christi*, inquit Apostolus, *carnem crucifixerunt cum vitijs & concupiscentijs.* Vide nunc, an tu sis Christi, vel diaboli? Vobis denique clamavit ô mortales omnes, & quidem clamore magno: *Cum clamore valido & lacrymis*; supra quod S. Drogo Episcopus Ostiensis: *Clamat*, ait, *nobis de cruce: O vos omnes, qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor similis, sicut dolor meus, & nemo est, qui respondeat.* Addit & huic clamori lacrymas: *Flevit Christus in cruce*, subintrat hîc Mellifluus, *quia, cùm passio sua sufficeret redemptioni omnium, profuit in redemptionem paucorum.* O pientissima Virgo! verè Mater amoris & doloris! pone nos tecum juxta crucem, ah filios doloris tui, heu nimium ingratos, ut discamus aliquando, quid sit JESUS & hic Crucifixus: *Hæc mea*, inquit Mellifluus, *sublimior Philosophia est, scire JESUM, & hunc Crucifixum.* Et nunquid & tua est ô mi Lector?

Isa. 57. 1. *Coloss. 1. 18.* *Psal. 68. 27.* *Gal. 5. 24.* *Hebr. 5. 7.* *S. Drogo de Sacram. Dom. Pass.* *S. Bern. cit. à S. Bonav. serm. 6. in Parasceve.* *S. Bern. ser. 43. in Cant.*

6. *Et inclinato capite tradidit spiritum.* Ita quondam innocentis columbæ caput, dum in holocaustum Deo à pauperibus offerebatur, ad collum retortum fuit: *Offeret eam Sacerdos ad altare, & retorto ad collum capite, ac rupto vulneris loco, decurrere faciet sanguinem super crepidinem altaris.* Per altare crucem & per columbam Christum subaudi, inclinato capite se denuò in morte Patri in holocaustum pro peccatis nostris offerentem. Voluit autem *inclinato capite* tradere spiritum, ait S. Vinc. Ferr. *quasi vale diceret Matri*; & devotissimus Lanspergius: *Caput suum versùs Matrem inclinavit, quasi ultimum ei Ave, seu Vale dicturus. Itaque in angustijs, doloribusque multis tunc constitutus, hoc signo innuit, ac si Matri eidem corpus suum vulneratum, dilaceratum, ac crudeliter nimis dissipatum commendaret*, &c. O pie Lector, quomodo tu aliquando expirabis? An in statu gratiæ? An sub tutela Matris dolorosæ? An sub umbra crucifixi JESU? ô te felicem, si nunc maturè in rem & salutem tuam vigilas.

Joan. 19 30. *Levit. 1. 15.* *S. Vinc. Ferr. in die Parasceu.* *Lanspeg. Hom. 52. de Pass.*

CON-

CONSIDERATIO XLIV.

Exponitur commiseratio & amor Dolorosæ Matris Filium suum in cruce mortuum contemplantis.

Sicut Mater unicum amat Filium suum, ita ego te diligebam. 2. Reg. 1. 26.

1. SÆpiùs in Sacris Litteris pretiosissimus orbis Reparator Christus Soli astrorum Principi comparatus est; nunc Soli orienti ex alto; nunc Soli justitiæ, cujus sanitas in pennis ejus; nunc Soli cognoscenti occasum suum; modò Soli intelligentiæ: *Ergo erravimus à via veritatis, & justitiæ lumen non luxit nobis, & sol intelligentiæ non est ortus nobis.* Modò soli in horologio Achaz decem lineis retrogredienti; jam soli in meridie occumbenti: *Et erit in die illa, dicit Dominus Deus; Occidet sol in meridie, & tene-*

Luc. 1. 48. Malach. 4. 2. Psal. 103. 19. Sap. 5. 6. Isa. 38. 8. Amos. 8. 9.

& tenebrescere faciam terram in die luminis. Solet autem & potissimùm sol in occasu suo in nube aquosa & opaca ex repercussione radiorum pulcherrimam formare Iridem, quæ tamen paulò pòst in pluvias abire solet; proinde rectè ejusmodi arcui cœlesti, seu Iridi pro Lemmate inscribes:

Desinit in lacrymas.

Sol occumbens Christus JESUS in cruce expirans est, per arcum cœlestem, seu Iridem Seraphicus Bonaventura rectè dolorosam Matrem subaudit, quam *arcum fœderis Divini & reconciliationis* appellat; quæ occumbente in cruce hoc sole suo mystico, & ipsa Iris mystica in lacrymas abijt: *Erecta quidem stabat*, ait S. Laurentius Justinianus, *tremulis genibus, voce raucâ, lacrymis defluentibus*, &c. Proinde rectè à Sponso oculi illius piscinæ in Hesebon fuère assimilati: *Oculi tui sicut piscinæ in Hesebon*, cujus aquæ in silentio & sine ullo strepitu currunt: Ita lacrymæ dolorosæ Matris in morte Filij sui non cum ejulatu, clamore aut strepitu, prout aliæ mulieres in gravi luctu solent, sed placidè & cum silentio Calvariæ montem irrigârunt, heu quanto cordis cum mœrore! Juvat hîc audire pijssimum, juxta ac doctissimùm Arnoldum Abbatem, ita Christum, amorem suum crucifixum alloquentem: *Intuetur te, Domine, illa in mulieribus benedicta, & fixis in te oculis vulnera tua maternâ pietate considerat. Et licet non ignoret, quid boni conferat mundo passio tua, tamen parentis affectu commoritur, & pectus maternum immanitate doloris arctatur. Suspirat intrinsecus, & erumpentes revocat lacrymas: Et eò amplius anxietas intumescit, quo egredi prohibetur, & per luctus, lamentáque dissolvi. Emergebant quidem aliquando gemitus, sed increpati reprimebantur, revertebantur in sinum mentis, de quo prodibant, & collidebant se ad invicem introrsus: Erátque in anima illa tempestas valida, occurentibus sibi procellis, & quasi in sartagine frixis medullis, ebulliebant amaritudines, quas excoquebat, & coagulabat exacerbatio perseverans. Imperabat quippe dolori silentium formido, & ringentium Judæorum torvi in eam oculi illos turbines suffocabant. Verùm illa tantarum procellarum salsilaginem ebibebat, & (quod difficillimum erat) moriebatur, & mori non poterat: Et clausò tanti doloris tormento intrinsecus, alium vultum palàm exhibebat,*

S. Bonav. in laud. B. V. n. 5.

S. Laur. Just. de Triumph Chr. ag. c. 11.

Cant. 7. 4.

Arnold. Abb. tr. 4. de Verb. Dom.

bat, nec poterat ex facie colligi crux illa animæ, & patibulum spiritus, in quo erat hostia viva, beneplacens Deo, & holocaustum medullatum: quod cùm ipsa incenderet, tantùm conscientiæ ministerio utebatur, ipsáque sine strepitu seipsam mactans in altario interiori, & ligna & flammas, & latices congerebat. Nimirum in tabernaculo illo duo vidisses altaria, aliud in pectore MARIÆ, aliud in Corpore Christi: Christus carnem, MARIA animam immolabat. Hucusque citatus Arnoldus Abbas.

Collige ex his, Lector Mariane! pium aliquem pro te sensum moralem. Et nunquid (si veritatem candidè fateri discupis) hunc ipsum dolorem dolorosissimæ Matri peccatis tuis creâsti? Et nunquid Mater cum Filio dolores habuit communes? Olim Virgilius in porta amphitheatri Romani inscripsit: *Dimidium imperij cum Jove Cæsar habet.* Ita & Christus divisam passionem cum Matre sua habuit, passus est hic propter peccata nostra: *Propter scelus populi mei percussi eum.* Doluit & Mater propter scelera nostra, quæ ipsam magis, quàm Vulnera Filij cruciârunt. O dulcissima Mater! agnosco culpam meam; reus sum mortis, reus judicij, reus inferni, reus æternæ damnationis, doleo animitus, & utinam ob offensum Deum tanto possem dolere dolere, quemadmodum Cor tuum ob Filium tuum patientem, & in cruce extinctum doluit. Adjuva me ô Mater! *Isa. 53. 8.*

2. Moralis ille Ecclesiæ Doctor & summus in his terris Christi Vicarius, S. Gregorius Magnus, cùm aliquando attentiore mentis oculo copiosas pœnitentis Magdalenæ lacrymas, quibus pretiosissimi orbis Reparatoris sacratas pedes abluit, considerâsset, & ipse tali commotus exemplo largissimè flere cœpit; Audiamus ipsum loquentem: *Cogitanti mihi de Mariæ Magdalenæ lacrymis, flere magis libet, quàm aliquid dicere; cujus enim vel saxeum pectus illæ hujus peccatricis lacrymæ ad exemplum pœnitendi non emolliant?* O sanctissime Pater! Si afflictissimam Christi Matrem vidisses amarissimis, quid dico amarissimis? Imò & sanguineis lacrymarum fluentis tam indignam Filij sui passionem ac mortem in rupe Golgothæa deplorantem, donec tandem deficerent lacrymæ; quid, obsecro, dixisses? quid pensâsses? Si saxa & silices condoluêre Creatori suo, quid Mater? Si omnis creatura ingemuit, quid Mater? An non longè meliori jure de hac omnium matrum afflictissima dicere possumus, quod olim Divus ille Pontifex de lacrymante Magdalena enuntiavit: *Cogitanti mihi de MARIÆ Matris dolorosæ lacrymis, flere magis libet, quàm* *S. Greg. M. hom. 33. in Evang.*

quàm aliquid dicere, cujus enim vel saxeum pectus illæ hujus mœstissimæ Virginis lacrymæ ad exemplum pœnitendi non emolliant? O dura, ô ferrea, ô laxea hominum pectora, si tanta JESU in cruce extincti, SS. Matris ejus pietas non ad aliquam commiserationem, reciprocum amorem, ac seriam pœnitentiam vos commoveat!

Dio. lib. 44. 3. Cùm quondam Marcus Antonius Romæ ad populum perorans Julij Cæsaris, in senatu à Bruto, aliisque rebellibus Senatoribus, viginti tribus lethalibus vulneribus occisi cruentam togam ac vestem Imperatoriam publicè in foro monstrâsset, adeò universum populum Romanum ad commiserationem permovit, ut non ingens duntaxat omnium præsentium suboriretur fletus, sed & cuncti unanimi voce exclamarent: *Justam de Bruto, aliisque parricidis esse sumendam vindictam.*

O Christiani! non togam, non vestem dilectissimi sui Nati, proprio intinctam sanguine, vobis exhibet dolentissima Mater, sed totum corpus ejus nunc mortuum, innumerisque sauciatum plagis, stans ad pedem crucis vobis lacrymabili vultu demonstrat: *Ecce quem occidistis!* O ingratæ animæ! quid deliquit in vobis Filius meus, quòd etiamnum pergatis eum ad mortem peccatis vestris urgere? Hæccine est gratia, quam tantæ refertis benevolentiæ, ut de novo Filium Dei & meum crucifigatis, & ostentui habeatis? Ah redite aliquando prævaricatores ad cor, ac vos præsertim animæ Christianæ, non enim vindictam nec Filius meus, nec ego tristissima Mater inquirimus, sed misericordiam: *Luc. 23. 34. Pater dimitte illis.* O fidelissima Mater! quàm longè melius clamat ille sanguis hujus justi Abelis, innocentissimi Filij tui in cœlum, quàm illius, quem quondam Cain impius frater in agro occidit; ah Domina! quis satis æstimet, amet, ac colat te? Quæ non dubitâsti stans juxta crucem etiam pro interfectoribus Filij tui apud Patrem intercedere; ô immensum charitatis prodigium. Audiamus in hanc rem Richardum à S Laurentio: *Rich. à S. Laur. fol. 1164. h. 5. de mentis robore.* *Nec verò quisquam opponat, Judæos exosos Dei Genitrici, eò quòd Filium suum morte turpissimâ condemnârunt; quos enim morti æternæ appropiare videbat, nequaquam odio suo dignos existimavit, sed lacrymis multis, & magnâ miseratione; unde tam particeps charitatis quàm crucis JESU, assumpsit orationem pro eis, corde perfecto paternæ pietatis aures compulsans: Pater dimitte illis hanc noxam, quia nescium, quid faciunt. Quicunque diligitis Matrem Domini, advertite, & totis affectuum visceribus considerate, quantum & inimicis Unigeniti plangeret morientis.*

Sleid. lib. 15. 4. Occurrit hîc mihi, quod Anno Christi 1542. in Ungaria contigit, quo temporum intervallo immanis Turcarum exercitus hoc regnum

num lugendum in modum & ferro & igne devastavit. Accidit, ut inter alios Germaniæ Principes contra Turcas dimicaturos & Serenissimus Saxoniæ Dux Mauritius, Juvenis magnæ indolis ac fortitudinis cum copijs suis auxiliaribus in Ungariam descenderet; qui, cùm die quodam, uterat animosus, solus cum ephebo, vel armigero suo è castris longiùs progrederetur, in Turcas aliquot incidit, cum quibus generoso Marte manus conferens, siniſtro tamen eventu, primo assaltu equo confosso, & ipse Serenissimus Princeps magno impetu in terram effusus est. Quid hæc inter fidelissimus Ephebus? Inter strictos, fulminantésque Turcarum acinaces ad Dominum suum in terra prostratum penetrat, & toto corpore super eum incumbens, omnia vulnera loco sui heri excipit; interim dum Princeps ita à famulo suo protegitur, supervenerunt è castris Cæsareis equites Christiani, qui hostem non fugârunt tantùm, sed & Ducem Saxoniæ servârunt incolumem, ephebum autem, tanquam fidelitatis portentum, pluribúsque sauciatum vulneribus in castra sua deportârunt, ubi paulò pòst, exhaustis sanguine & viribus, omnium cum luctu vivere desiit.

Rarum hoc est sinceræ fidelitatis exemplum, quòd servus pro Domino suo tam cruentam subire necem non formidârit; sed quòd Dominus universorum pro servo inutili tam indigna pati, ipsámque crucis mortem subire dignatus sit, omnibus retro sæculis inauditum. Poterat sine dubio mitissimus Deus mille alijs modis ab interitu lapsum servare hominem, unico suspirio, lacrymulâ unicâ, aut sanguinis guttulâ, &c. Sed non placuit hic modus Divino ac planè immenso amori, dum seipsum totum, omnémque sanguinem & vitam pro nobis dare in lytrum voluit. O amor, quantùm amâsti nos! ô amor! O amor! ô prodigium amoris!

Et quid tu ad hæc, ô mœstissima Virgo, dum Filium & Amorem tuum nunc pro tam indignis terræ vermiculis in ligno patibulario extinctum, ac millenis vulneribus saucium contemplata es? O pientissima! qualis tunc erat tibi animi sensus? Julia Pompeij Conjunx, cùm audisset, maritum suum crudelem in modum ab hoste trucidatum, & insuper vestes illius vidisset recenti sanguine conspersas, non habebat ultrà spiritum, sed corruens in terram illicò expiravit. O pientissima! quòd luctuoso illo Parascevês die ad crucis radices consistens præ dolorum magnitudine non animam exhalâris, singulari miraculo à Spiritu Sancto conservata es. O quoties in cœlum tunc clamorem cordis tui ingeminâsti: O mi Pater! quoniam sic placitum fuit ante te, fiat sanctissima voluntas

Eustach. in Append. Centur. disc. 11.

tas tua. Sed vide Domine! an hæc tunica (humanitas Christi) tunica Filij tui sit vel non? An hic Filius tuus & meus, qui nunc mortuus, plagísque saucius pendet in cruce? Ah quomodo cecidit potens, qui salvum faciebat populum Israël! O Pater æterne! ad quid pius es peccatoribus, & immitis ac crudelis in proprium Filium? Tu scis, quàm amari dolorum fluctus cor meum hactenus perturbârint, quot enim vulnera dilectissimus Filius tuus in corpore accepit, tot neces cor meum hactenus sustinuit; in his omnibus tamen sit benedictum SS. Nomen tuum, sufficit enim mihi, hanc tuam fuisse sanctissimam voluntatem, & omnia singulari tuâ contigisse providentiâ; proinde, etiamsi omnium creaturarum sim afflictissima, infinitas tamen pro his pœnis ac tormentis tibi gratias refero; hoc solùm flagitans, quia Mulier vidua ego sum, & mortuus est Filius meus, quæ semper illi eram in vita conjunctissima, nunc quoque in morte ab invicem non separemur, &c.

Talia, ac similia sine dubio afflictissimum Cor Virginis tunc secum ruminabat. Et quid tu ad hæc pie Lector? Audi devotissimum Ludovicum Granatensem: *Personæ duæ*, inquit, *quæ in hoc sæculo reperiuntur, à DEO maximè adamatæ fuerunt JESUS Christus & Mater ejus MARIA, quæ sicuti omnibus creaturis virtute prælucent: Ita & afflictionibus multis omnes superârunt, & patientiâ longâ præcelluerunt. Non fuêre in mundo personæ præstantiores istis duabus, sed nec reperiuntur ijsdem magis afflictæ & discruciatæ.* O afflictæ & desolatæ animæ! consolamini in vestris miserijs ac calamitatibus, consolamini, inquam, & Christo passo in carne & dolorosa Virgine in anima; & vos eâdem cogitatione armamini; nihil enim adeò grave est, quod non æquanimiter toleretur, si Christi passio & SS. Matris ejus compassio ad memoriam revocatur.

R. P. Lud. Gran. in Exerc. de Orat. & Medit.

1. Pet. 4. 1.

5. In confirmationem hujus veritatis audiamus, quid Joanni Pechamo ex Ordine S. Francisci acciderit. Erat is licet innocentissimus coram Generali totius Sacri Ordinis D. Bonaventura ab æmulis & invidiosis in re gravi accusatus, & ideò severè à Superioribus punitus, quam injuriam cùm aliquamdiu animo ferret perturbato, ad Christi in cruce pendentis simulacrum, ac SS. Matrem ejus dolorosam juxta crucem stantem, confugit: *Domine*, inquiebat, *quamdiu adhuc innocens hanc patiar injuriam? quid commerui?* Et quid hîc expectas, optime Lector? Audi Divinum à crucifixo Redemptore responsum: *Pechame! & quid ego demerui pendens inter latrones? Et Mater, quæ compassa est per omnes passiones? Tu ergo non turberis, si statim non consequeris, quidquid à Deo queris.* Flevit ad hanc Christi vocem Pechamus, & omnia Divinæ Providentiæ

Lucas Wadingus ad annũ 1278.

ac

ac voluntati lubenti animo commisit, optatúmque suæ calamitati remedium invenit, &c.

De Venerabili P. Josepho à Leonissa Capucino recensent Flores Seraphici, quòd ob amorem crucifixi JESU & SS. Matris ejus dolorosæ, quæcunque poterant accidere adversa, patientissimè tolerârit, nunquam auditus querulas voces depromere. Cùm in gravi carcinomatis morbo incisiones à chirurgo essent adhibendæ, & de illo vinciendo ageretur, is læto animo Christi crucifixi imaginem arripuit: *Quid*, inquiebat, *alijs vinculis opus est? Hæc mea sunt vincula: Hic me fortiùs, quàm ferreæ catenæ suis charitatis nexibus constringit.* Sic gravissimas illas carnis incisuras imperturbato animo sustinuit, ad Matrem dolorosam, quam impensissimè semper colebat, ac amabat, interim sæpiùs ingeminans: *Sancta MARIA, succurre miseris, juva pusillanimes*, &c. *Flores Seraph. to. 2. p. 302.*

Accidit, ut cuidam nobili Viduæ in Italia unicus ab inimicis trucidaretur Filius, & corpus exanime ad ædes illius deportaretur, quam P. Josephus à Leonissa consolandi causâ adijt, sed incassum, quia nullam mulier consolationis admittebat vocem; lugente igitur viduâ extinctum filium suum, lugebat & ipse. Tandem captatâ occasione, de pectore Crucifixi exerens effigiem, hisce eam verbis alloquutus est: *Si extinctum Filium tuum, ô mulier, qui unicus tibi erat, tot hactenus lacrymis deploravimus, an non æquum est, ut unigenitum hunc DEI & MARIÆ Virginis Filium, qui crudelissimè olim à Judæis necatus est, hunc, inquam, amantissimum ac dulcissimum animarum nostrarum Patrem ac Redemptorem, qui pro nobis vitam cum sanguine fudit, simul cum Virgine Matre, si non amplioribus, saltem æquis lacrymis prosequamur?* Dixit, & Matris dolorosæ exemplo, qui Judæos Filij sui interfectores sincero animo diligebat, Viduam illam, ut ex animo quoque inimicis ignosceret, efficaciter disposuit. Quàm gratum autem hoc fuerit dolorosæ Virgini obsequium, ex eo patet, quod huic servo suo fideli non duntaxat à Filio suo gratiam curationum & plurimorum miraculorum, sed & ingentem animarum zelum impetraverit, quo plura hominum millia, & inter eos peccatorum desperatissimos ad Deum convertit, ac tandem beatissimâ morte ad meliorem & cœlestem vitam migravit. Mitto plura exempla, quæ omnia vehementer nos impellunt, ac provocant, ut crucifixo JESU & Matri dolorosæ filiali affectu compatiamur. *Flores Seraph. to. 2. 310.*

6. Pro dictorum coronide occurrit hîc mihi, quod à Viris fide dignissimis & magnæ authoritatis audivi. Illustrissimam quandam Damicellam honoris in aula cujusdam Serenissimi Germaniæ Principis Juvenis

nis æquè illustris ac antiquissimæ prosapiæ ingenti prosequebatur amore; & cùm nihilosecius eam in sententiam & amorem reciprocum, thalamo conjugali sociandum trahere non valeret, quid ingeniosus excogitavit amor? Lautissimo assidens convivio, ipse levi vulnere è digito cultelli instrumento sanguinem elicuit, digitóque indice, in cruore illo suo intincto in candidissimo strophiolo hos caracteres scripsit: AMO; quod strophiolum in globum convolutum, ad manus suæ dilectæ transmisit: Quæ, ubi proprio amantis sanguine paucos hos caracteres AMO, in linteolo consignatos, conspicata est, & ipsa amore reciproco capta, ac fœdere conjugali ipsi juncta est.

Abeste profani amores. Alium hîc inquiro amorem; ô pientissime JESU! ô Amor crucifixe! tu meus amor es, quid enim *clamant* omnia sanctissima Vulnera tua, quàm *Amant*? Quid Divinissimum Cor tuum crudeli lanceâ apertum? Quàm AMO, *Amo*, *Amo*; & quid ô dolentissima Mater! tot lacrymarum tuarum millia, quas non tam ob Unigeniti tui passionem ac mortem, quàm etiam ob animarum nostrarum salutem per omnem vitam profudisti, quid, inquam, aliud *clamant*, quàm *amant*? *Ecce quomodo amabat eum*, inter se differebant Judæi, cùm JESUM ad Lazari amici sui sepulchrum lacrymantem viderunt. Subiafero ego: Ecce quomodo amabat nos JESUS & SS. Mater ejus MARIA, cùm ille pro nostra salute torrentem sanguinis & illa lacrymarum profudit. O immensus amor! ô infinitus amor! verè qui vos non amat, anathema sit: *O filij Adæ!* exclamabat moriens V. P. Sebastianus à Campo S. J. *servite, & amate MARIAM diligentiùs: Nam scitis, quàm vobis sit necessaria MARIÆ deprecatio*; & tunc præsertim, quando de æterna agetur vestra salute.

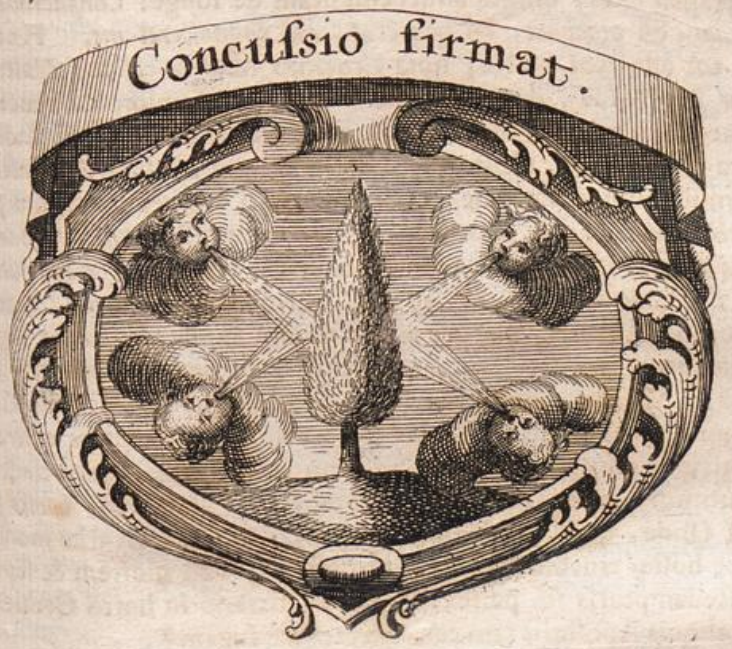
Joan. 11. 36.

Nadasi in Sabbatho 4.

CON.

CONSIDERATIO XLV.

B. Virgo & Mater Dolorosa etiam post cruentam Filij sui mortem sub Cruce constantissimè perseverat.

Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus.
Joan. 19. 25.

1. REctè B. Virgo & Mater dolorosa stans Stylitâ firmior sub cruce Unigeniti sui à Sapientissimo Ecclesiastico Cupresso assimilata est: *Sicut Cypressus in monte Sion.* *Eccli. 24. 17.* Adverte, Cupressus arbor est pulcherrimè comata, & in conum altissimè assurgens, nullis unquam anni temporibus virorem suum amittens, aut ventorum, aut tempesta-

tum injurijs cedens, sed semper eundem virorem illibatum conservat; unde Lemma:

Concussio firmat.

En præclarum afflictissimæ Virginis sub cruce Filij in omnibus angustijs constantissimè perseverantis Symbolum. Moritur tandem in infami ligno dulcissimus Natus, crudeli lanceâ latus & COR ejus transfoditur, omnes amici ejus stant de longè: *Considerabam ad dextram, & videbam, & non erat, qui cognosceret me.* Hæc sola inter tot efferatos hostes, nota Crucifixi Mater: *Nonne Mater ejus dicitur MARIA*, dum orbis penè corruit, firmiter sub cruce perseverat, non murmurans contra interfectores, non clamans vindictam contra Deicidas, nec ullum impatientiæ signum unquam demonstrans, sed omnia Divinæ Providentiæ & Voluntati committens: *Tam particeps charitatis*, ait S. Amadeus, *quàm crucis JESU, assumpsit orationem pro eis, corde perfecto paternæ pietatis aures compulsans: Pater dimitte illis hanc noxam.* O flebilis Cypariſſus! *Planè Mater*, sunt verba Guarrici Abbatis, *quæ nec mortis terrore Filium deserebat: Quomodo enim morte terreri poterat, cujus charitas fortior, quàm mors erat?*

Psal. 141. 5.

Matt. 13. 55.

S. Amadeus hom. 5.

Guarricus Abbas de B.V.

2. Mirantur nonnulli, quare S. Joannes, dilectus ille Christi Discipulus tam constans sub cruce permanserit, qui priùs cum cæteris Discipulis in horto Olivario, cùm Christus in manus traderetur peccatorum, tam citam fugam apprehendit: *Relicto eo, omnes fugerunt?* Unde, quæso, hic ardor Joanni, quòd in Calvariæ monte inter tot hostes truculentos constantissimè usque ad mortem & sepulturam Redemptoris sui perseveret, & econtrariò in horto Gethsemani cum reliquis Apostolis tam celerem capessat fugam?

Matt. 26 56.

Respondet ad propositum doctissimus Franciscus Labata, quòd hic dilectus Christi Discipulus inenarrabilem constantiam MARIÆ, dolorosissimæ Matris JESU, in omnibus cruciatibus ac periculis Filium suum fidelissimè sequentis, impensiùs consideraverit, cujus fortissimo exemplo animatus pariter constanti & impavido animo non tam sub cruce stetit, quàm & sepulturam crucifixi JESU perseveravit: *Stabat juxta crucem Christi (id est Joannes)* ait Labata, *absque ullo pavore, timuit mortem in horto, cur non sic juxta crucem? Quia scilicet videbat ibi MARIAM plus quàm humanâ quâdam fortitudine, ac constantiâ ibi adstantem, & tanto*

Franc. Labata to. 2. de Dol. Mar. prop. 36. fol 653.

to

to exemplo roboratus, pariter & ipse stetit absque judicum & ministrorum timore, &c.

O anima Christiana! si statuisti Christum crucifixum sequi? Ecce exemplum præclarissimum in dolentissima DEI Matre: *Fac secundùm exemplar, quod tibi monstratum est in monte*, & hanc Sacratissimam Matrem tuam cum S. Joanne generoso animo usque ad crucem Redemptoris tui sequere. Ah quid fugis crucem, in qua unica salus, vita & resurrectio tua consistit? Eja iter aggredere, & venientem fortiter excipe: *Vis crucem*, ait Jacobus Noüet in Exercitijs Spiritualibus, *exiguo cum labore & magno fructu ferre? Ama. Hic est ille gladius doloris, qui pectus & animam B. Virginis pertransivit: Amor siquidem causa illi doloris fuit, & lenimen. Dolnit, quia amavit: Tulit dolorem fortiter, quia amavit. Amor Christi nomen difficultatis erubescit*, &c. *Exod. 25. 40.* *Jac. Noüet in Exercit. Spirit. f. 100*

3. Cùm Josue quondam, invictissimus juxta ac pientissimus belli Dux cum quinque Chananæorum Regibus acerrimum prælium committeret, sol, mundi oculus per inauditum miraculum integro die æstivo, hoc est spatio quatuordecim horarum in sua statione permansit immobilis: *Stetit itaque sol in medio cœli, & non festinavit occumbere spatio unius diei.* Hic inquirunt Sacrarum Litterarum Interpretes, an tunc etiam luna, tanquam luminare minus in suo cursu steterit immota? Ad quod respondet doctissimus Abulensis, quòd non sol duntaxat, velut Serenissimus astrorum Rex, sed & luna, ac cæteri cœlorum orbes tum temporis omnino steterint immobiles, causa est, quia aliàs pulcherrima illa cœlestium siderum hierarchia, & ordo sideribus à creatione mundi præfixus per inæqualem astrorum progressionem perturbatus, & dissolutus fuisset. Nunc à figurante ad figuratum. *Josue. 10. 13.*

Per hunc solem in medio cursûs sui stantem, rectè Solem justitiæ, qui est Christus DEUS noster, intelliges, qui tunc in medio ætatis suæ cursu stitit, dum in cruce exaltatus est; quem mysticum Solem in statione sua secuta est pallida luna, subaudi: Beatissima & afflictissima Mater ejus MARIA, quæ rectà sub hoc Sole, in cruce occumbente, se stitit: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus.* O tristis statio! ubi adimpletum illud fuit: *Sol & luna steterunt in habitaculo suo.* Audite Doctorem Seraphicum, quomodo hanc dolorosissimam Deiparentem sub cruce consistentem, alloquatur: *O Domina mea, ubi stas*, inquit, *nunquid juxta crucem? Imò in cruce cum Filio crucia-* *Joan. 19. 25.* *Hab. 3. 11.* *S. Bonav. in Stim. amoris. c. 4.*

cruciaris, ibi enim confixa es secum, sed hoc distat, quia ipse in corpore, tu autem in Corde. Nec non & ejus vulnera per corpus ejus dispersa, sunt in Corde tuo unita; ibi Domina lanceatum est Cor tuum, ibi spinis coronatum, ibi illusum, exprobratum, & contumelijs plenum, aceto & felle potatum. O Domina cur ivisti immolari pro nobis? Nunquid non sufficiebat Filij passio nobis, nisi crucifigeretur & Mater? &c.

4. Sæpiùs hactenus miratus sum, cur hæc Sacratissima Virgo à SS. Patribus, imò & ab ipsa Ecclesia *Stellæ maris* assimiletur; ita hanc cœli Reginam & mundi Dominam honorat Ecclesia in illo devotissimo hymno: *Ave maris Stella*, & in alio loco: *Stella maris succurre cadenti*; ad quod pariter alludit Nomen hujus mitissimæ Virginis: *MARIA*, inquit Divus Hieronymus, *Stella maris interpretatur.* Et quomodo, dices, MARIA Stella maris esse potest?

S. Hieron. ad Eustoch.

Rationem assignat idem sanctus Ecclesiæ Doctor, *quia hæc Stella nunquam patitur occasum, & est ab occasu distantissima*; Per mare verò haud immeritò amarissima Christi Passio intelligitur: *Passio Christi*, ait S. Augustinus, *est mare rubrum Sanguine Domini consecratum.* O anima Christiana! inspice hanc dolentissimam Virginem juxta crucem morientis sui Filij stantem; ô vera maris Stella, quæ in omni tumultu, etiam dum mundi machina videbatur dissolvi, firmiter stabat, & nec in luctuosissimo Divini Solis occasu deficiebat, aut occasum patiebatur: *Stella maris nunquam patitur occasum.* O anima quid agis? Recurre ad hanc Stellam, quâ Duce per hoc mare magnum & spatiosum hnjus mundi immundi securè ad salutis æternæ portum poteris pervenire; *MARIA*, subintrat hîc S. Bonaventura, *gerit officium Stellæ marinæ, quæ navigantes per mare mundi in navi innocentiæ vel pœnitentiæ dirigit ad littus cœlestis patriæ.* Audiamus & doctissimum Lanspergium, ita de hac dolorosa Matre differentem: *Verè stabat*, inquit, *quia Apostolicis Viris fugientibus, omnibúsque alijs recedentibus: quando jam JESUS ad dexteram considerabat & sinistram, & non erat, qui cognosceret eum: Ipsa gloria universi generis fœminei inter tot pressuras Filij constanter cum eodem solo perseverabat.* O Christiani! non initium operis, sed finis coronatur. Discite à dolorosissima Matre in bene cœptis perseverare: Quid enim juvat architectum ædificij fundamentum collocare, si non poterit fabricam consummare, & usque ad tecti culmen perducere? Quid cursorem, si in medio cursûs deficiat antequam ad metam perveniat? Quid militem, si ab initio quidem pugnæ gladium in hostem stringit,

S. Aug. in Psal. 80. fol. 195.

S Bonav. in Spec. B.M.V.

Lansp. hom. 48 de Pass. Dom.

sed

sed mox sine obtenta victoria in fugam se proripiat? *Durate & vosmetipsos rebus servate secundis.*

5. De Debbora fortissimâ Heroina recensèt Liber Judicum, quòd in monte Ephraim stans sub excelsa palma cruentum illud prælium de longè aspexerit, in quo Barach belli Dux adversùs Sisaram, militiæ Regis Jabin Principem feliciter dimicavit, in qua pugna exercitus hostilis ab Israëlitis ferè ad internecionem deletus, & Sisara profugus à Jahel forti fœmina in tabernaculo, clavo ferreo, per tempora ejus transadacto, superatus est: *Et sedebat sub palma, quæ nomine illius vocabatur inter Rama & Bethel in monte Ephraim.* *Jud. 4. 5.*

Per hanc fortissimam Debboram, teste Salmerone, B. Virgo & Mater dolorosa præsignata est, quæ sub cruce, tanquam sub palma victoriosa consistens cruentam Filij sui cum dœmone, mundo & peccato pugnam non de longè sed cominus aspiciebat: *Stabat*, inquit Salmeron, *sicut Rachel juxta Therebinthum, parturiens cum dolore filium.* Idem: *Stabat sub palma, sive juxta palmam, ut Debbora fortissima, spectans prælium Barach contra Sisaram, id est, Christi in dœmonem*, &c. *Salmer. de B. V. hic.*

O quàm benè igitur hæc Sacratissima Virago ab ipso Sanguinum Sponso cuidam palmæ victrici comparata est: *Statura tua assimilata est palmæ*; dum enim Christus Dominus crucis palmam ascendit; & fructus ejus apprehendit: *Ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus*; hæc quasi altera palma in adversis magis erecta, constanter inter omnes angustias semper mente erecta stetit, nec unquam (prout aliqui volunt) animi deliquium, aut spasmum passa est: *Undique*, ait S. Laurentius Justinianus, *vehementissimi doloris aspiciebat insignia, & tamen juxta crucem stabat.* *Cant. 7. 7.* *Cant. 7. 8.* *S. Laur. Just. de Triumph. agon. c. 18.*

Videbat hæc afflictissima Mater in pendente Filio Caput Divinissimum spinis cruentatum, manus & pedes ejus ferreis perforatos clavis, ossa luxata, & per immanissimam nervorum extensionem è suis mota compagibus: *Et tamen juxta crucem stabat?*

Cernebat illum coram omni multitudine ignominiosissimè nudatum, præ horrore & verecundia omnibus artubus trementem, à cunctis & infimæ fecis homuncionibus illusum, spretum, vilipensum, ac novissimum virorum: *Et tamen juxta crucem stabat?*

Audiebat hunc miserrimâ morte tabescentem Filium, & ob vehementissimam sitim, quia omnem sanguinem, quidquid erat in membris & arterijs, jam pro salute orbis profuderat, flebiliter pau-

lò ante mortem clamantem: *Sitio*, & nec hauſtum frigidæ illi poterat ſubminiſtrare in extrema neceſſitate conſtituto: *Et tamen juxta crucem ſtabat?*

Iſa. 1. 6. Intuebatur eum toto corpore plagatum, ac vulneribus repletum, ita ut à planta pedis uſque ad verticem non eſſet in eo ſanitas: Vulnus & livor, & plaga tumens; non eſt circumligata, nec curata medicamine, neque fota oleo; & in his omnibus cruciatibus non poterat juvare Filium Mater, nec hiantia alligare vulnera, aut linteo
Luc. 10. 33. ſanguinem abſtergere. O felix Jeruchuntine! tu optimum Samaritanum nactus es, qui tua curaret vulnera, & in ea vinum ac
Matth. 8. 20. oleum infunderet; JESUS autem in cruce pendens, non habet, unde Caput reclinet, qui tamen vulneratus eſt propter iniquitates noſtras, & attritus propter ſcelera noſtra, cujus livore ſanati ſumus. Ah pientiſsima Domina! ô Mater deſolatiſsima, quomodo, obſecro, tibi Cordi fuit, dum morienti proli nec minimum poteras maternum exhibere miniſterium? *Et tamen juxta crucem ſtabat?*

Videbat denique ſuum dulcem Natum, morientem, deſolatum, dum emiſit ſpiritum, & neque in hac ſuprema lucta ullam ei opem, aut conſolationem poterat afferre omnium matrum afflictarum afflictiſsima Mater: *Et tamen juxta crucem ſtabat?*

O doloroſiſsima Mater! quis eſt homo, qui non fleret, Chriſti
Joel. 2. 31. Matrem ſi videret in tanto ſupplicio? *Sol verſus eſt in tenebras, & luna in ſanguinem*; terra pendente Domino in patibulo à fundamentis commota eſt; petræ duriſsimæ diſruptæ, & omnis creatura ingemuit. Et ego ſolus, heu infelix peccator! crucifixo Salvatori meo, & tibi ô mœſtiſsima Mater non condoleam? Ego? Ego? Ah ego non condoleam? Ah fluite lacrymæ, &c. fluite.

6. Dilecta illa Sponſa, poſtquam Divinum Sponſum ſuum, candidum & rubicundum ſummo animi cum luctu diu per vicos & plateas, ſed fruſtra quæſiiſſet, tandem illum in meridie in floridocru-
Cant. 1. 6. cis lectulo quieſcentem invenit: *Indica mihi, ubi paſcas, ubi cubes in meridie?* Supra quod Reverendiſsimus Drogo Epiſcopus Oſtienſis:
Drogo de Sacram. Dom. Paſſ. *Nunquam*, inquit, *te inveniam, niſi tantùm in cruce, ibi dormis, ibi paſcis, ibi cubas in meridie.* O dura requies! requieſcere in cruce. O fidelis Sponſa! tu videris mihi ut pallens quædam hedera, quæ non ſolùm virenti, ſed & emortuo arboris trunco adhærere aſſolet, unde lemma prædictæ Sponſæ: *Tenni eum, nec dimittam.*
Cant. 3. 4.

O Pien-

O pientissima Domina! verè Mater amoris & doloris! tu per illam Sulamitidem præsignata es, quæ nec per mortem dilectissimi Filij tui à cruce avulsa, nec recedentibus omnibus ab ea recessisti, sed constans sub illa perseverâsti, donec amantissimum ac longè pretiosissimum illud pondus de ligno depositum, inter tua materna brachia reciperes, & tumulo, heu quanto cum luctu! inferres. Audite ô charæ animæ! ô Sionidæ audite hanc ipsam Sanctissimam & afflictissimam Matrem vestram ad B. Birgittam loquentem: *Alijs recedentibus*, inquit, *ego recedere non potui, sed jam quasi consolata sum, quod jam Corpus ejus de cruce depositum contingere potui, & in sinum recipere, vulnera explorare, & extergere sanguinem*, &c. O tristis consolatio! *Revel. S. Birg. l. 4. c. 70.*

7. Occurrit hîc mihi fortissima illa Spartana & Divi Melithonis sancta Mater, quæ, cùm generosi illi quadraginta Martyres ad Sebasten, Armeniæ urbem frigidissimo hyemis tempore sub cœlo nudo supra rigens stagnum nudi pernoctare cogerentur, ac demum fractis cruribus crudelem in modum enecti, in plaustris ad rogum traherentur, Melithonem filium suum proprijs humeris ad struem lignorum, supra quam cæterorum Martyrum corpora concremabantur, portavit, eúmque in rogum, tanquam gratissimum holocaustum, mortuum injecit, ut qui fide & virtute conjunctissimi fuerant, funeris etiam societati copulati, unà in cœlum pervenirent. *Brev. Rom. 10. die Mart.*

O Sanctissima Mater! ô Mater dolorum! quis tuam explicet invictam sub cruce constantiam, dum non modò amantissimum Filium tuum à Nicodemo & Josepho de cruce depositum, stans omni rupe firmior proprijs maternis ulnis ardentissimn affectu excepisti, verùm etiam, velut altera Spartana mulier in ara cordis tui per ignem immensi amoris in gratissimum holocaustum DEO Patri pro totius humani generis salute obtulisti. Audi Metaphrasten: *Quin etiam*, inquit, *B. Virgo in eo deponendo à cruce maternis manibus inservijt, & clavos, qui extrahebantur, Juo sinu accepit, & membra illius amplexata est, partim quidem ulnis stringens, partim autem suis quoque lacrymis plagas emundans, deinde etiam tota toti corpori circumfusa*, &c. *Metaphor. die 15. Aug.*

8. Coronidem huic nostræ Gonsiderationi imponat ipse JESUS & hic Crucifixus, de quo in ligno inter extremos cruciatus pendente refert Paulus Doctor gentium, quòd paulò ante mortem suam in amarissimas lacrymas fuerit solutus; *Cum clamore valido, & la-* *Hebr. 5.*

cry-

crymis offerens, exauditus est pro sua reverentia. O benignissime, ô dulcissime JESU! quid hoc est? Quare ante obitum tuum in cruce tam copiosas profudisti lacrymas? Quæ causa fuit novi hujus doloris & lacrymarum?

Vineti sopra l' interno Martirio di M. V.

Respondent Interpretes, quòd Christus Dominus in agone tunc constitutus, aspiciens ultimâ vice dolorosissimam Matrem suam, in has lacrymas profusus fuerit in consideratione tantorum dolorum, quos unà secum patiebatur cor ejus; si enim priùs videns Martham & Magdalenam ad sepulchrum fratris sui plorantes, ob compassionem illarum *lacrymatus est JESUS*; quantò magis, cùm mœstissimæ Matri suæ ultimum in cruce vale dixit. O anima Christiana & peccatrix! JESUS & MARIA in sanguineas pro te solvuntur lacrymas, & tu siccis hæc spectas oculis? Angeli pacis amarè flent, & tu rides? Audi, quid Poëta in utramque tibi aurem occinat:

Joan. 11. 35.

Dum tremit & Tellus, & petra dehiscit, homo stat:
Et terrâ & petrâ est sic magè brutus homo.

CON-

CONSIDERATIO XLVI.

Expenditur dolor & amor afflictissimæ Matris, dum SS. Cor JESU crudeli lanceâ vulneratum vidit.

Unus militum lanceâ latus ejus aperuit, & continuò exivit sanguis & aqua. Joan. 19. 34.

1. TAlis est: *Verus amor nullum novit habere modum*; Guiscardum Comitem, & in aula Tancredi Salernitanorum Ducis Palatinum consule, quem ob singularem & corporis & morum gratiam plurimùm adamavit Sigismunda Tancredi Ducis filia, quam vicissim Guiscardus omni amoris officio sibi devinciebat; & quò occultior hic ignis gliscebat, eò magis utriusque amantis cor adurebat, donec tandem hæc flamma diu sopita

Marcellinus Picenus hom. 6. de Instit. Euchar.

sopita (quia intra pectoris angustias ampliùs contineri, & concludi non potuit) foras erupit. O quàm bene S. Thomas Villanovanus: *Amor*, inquit, *ignis est, cujus ardor occultatus, & flamma publica dissimulata quantumvis, abscondi non valet: Amor simulare nequit, nec dissimulari, si poteris abscondere solem, poteris & celare amorem.* Advertit tandem Tancredus pater hunc reciprocum & filiæ Sigismundæ & Guiscardi Palatini amorem. Quid agit invidiæ fomite & œstro percitus Princeps? Sub specie simulati honoris Guiscardum ad se vocat, quem mox in conclavi crudelem in modum à subornatis satellitibus occidi jubet, eique cor exscindi, quod in aurea phiala repositum per ephebum filiæ transmisit: *Ecce cor amantis.* Quid hîc expectas amice Lector? Dixi: *Verus amor nullum novit habere modum*, neque verè amanti aliquid potest esse difficile, quia *fortis ut mors dilectio.* Sigismunda ad tam cruentum spectaculum attonita, & ad primum obtutum elinguis, cùm brevi vires & animum recollegisset: Quid, inquit, tibi ô dilecte Guiscarde pro tanto amore retribuam? Quam gratitudinem tibi monstrare potero infelix, qui amore mei victima amoris occubuisti, & cor tuum etiam mortuus in summi amoris thesseram mihi in phiala aurea transmisisti; quid tibi vicissim ô dilecte remittam? En habes pariter cor meum, sine te enim vivere mihi mors & juge martyrium est. Dixit, pugionem arripuit, eúmque cordi suo fortiter infixit, in hæc suprema verba soluta: *Cor corde rependo.*

S. Thom. Vill. conc. de M. Magdal.

Cant. 8. 6.

O Virgo dolorosissima! ah ignosce, quid dicam: Tu illa Sigismunda & filia Principis es; postquam enim Dilectus tuus Sanguinum Sponsus, ut vera charitatis victima in cruce occubuit, ut mundo universo ostenderet, quanto amore & te & mortales omnes prosequeretur, dulcissimum sibi pectus per militem reserari, & SS. Cor suum immisi lanceâ transadigi voluit, *ut demonstraret*, ait D. Bonaventura, *quod tibi tradidit Cor suum.* Quid verò ad hæc desolatissima Virgo, Sponsa & Mater crucifixi JESU? *O Fili mi JESU*, ita ex intimis cordis penetralibus semimortua suspirabat teste Mellifluo: *O Fili mi JESU! JESU Fili mi! quis mihi det, ut tecum & propter te moriar, Fili mi JESU!* Cor tuum suavissimum Divini thronus amoris, redemptionis humanæ pretium inæstimabile, & futuræ gloriæ pignus ferreâ lanceâ perforatum est, & cor meum vivat adhuc sine vulnere? sine plaga? sine dolore? O gladie Simeonis! ô mucro crudelis! quid moraris? Saucia, & transfige animam aç cor meum, non enim vivam ampliùs sine vita mea;

S. Bonav. in Stim. amor.

S. Bernh. de pass. vitis myst. c. 10.

mea: *Cor corde rependo*; proinde non immeritò his SS. Cordibus JESU & MARIÆ, quæ amor in vita & morte conjunxit, pro Lemmate inscribes:

Vulneratum vulnerat.

2. Occurrit hîc mihi, quod de Josia Israëlitarum Rege recensent Sacri Regum Annales. Hic mitissimi ingenij Princeps DEO comprimis ob zelum Religionis & insignem pietatem charus & omni populo ob beneficentiam amabilis, cùm in bello contra Nechao generosè patriam defenderet, & ab ea omnem hostilem incursum arcere strenuè allaboraret, ipse in prælio in curru stans à sagittarijs fatali telo in pectore sauciatus est, ex quo laterali vulnere Princeps longiore vitâ digniissimus adhuc in ætate florente immaturâ morte defunctus, omnium subditorum corda amoris telo vulneravit, cui Regi amaris lacrymis ut vero patri patriæ parentârunt: *Et universus Juda & Jerusalem luxerunt eum.* 2. Par. 35. 24.

O anima Christiana! leva paulisper oculos tuos, & crucifixum Amorem tuum considera; & hîc alterum & longè innocentioris vitæ Principem in curru triumphali SS. Crucis super suppedaneum stantem, & crudeli ferro non in manibus duntaxat ac pedibus, sed & in dulcissimo pectore suo saucium; ô charæ animæ! si adeò laterale vulnus optimi Principis Josiæ cor totius populi vulnerare potuit, ut eum longo tempore, imò singulis annis defleret lacrymis amarissimis: Quid obsecro, non fecit crudelis illa lancea in tenerrimo CORDE afflictissimæ Matris & Virginis MARIÆ, dum Christi JESU, crucifixi Filij sui Sacratissimum COR, Divinitatis thalamum, Sacrarium Spiritûs Sancti, ac pretiosissimum omnium ad vitam æternam prædestinatorum thesaurum immiti ferro transadigi conspexit? Certè hoc vulnus immane non ampliùs crucifixo JESU doluit, quia jam tunc è vivis discesserat, sed dulcissimum COR mœstissimæ Matris supra omnem, quàm dici potest, modum afflixit: *Postquam emisit Spiritum tuus ille JESUS,* ita hanc dolentissimam Matrem alloquitur Mellifluus Bernhardus, *ipsius planè non attigit animam crudelis lancea, sed tuam utique animam pertransivit. Ipsius nimirum anima jam ibi non erat, sed tua planè inde nequiebat avelli, tuam ergo pertransivit animam vis doloris, ut plùs quàm Martyrem te non immeritò prædicemus, in qua corporeæ passionis sensum excessit compassionis affectus.*

Vide de Suppedan. Tirin. in Matth. 27. 35.

S. Bernh. ser. 1. Hoc Sig. Magnum.

3. De Davide recensent Sacræ Paginæ, quòd ad eum aliquando inter duas civitatis portas sedenti, nuntius quidam accurrerit, indicans funestam mortem & sortem filij Absolonis, quòd pectus illius in arbore pendentis Joab supremus militiæ archistrategus tribus lanceis crudelem in modum transfixerit: *Tulit ergo tres lanceas in manu sua, & infixit eas in corde Absolon*; ad quod fatale nuntium *contristatus Rex ascendit cœnaculum portæ, & flevit, & sic loquebatur vadens: Fili mi Absolon, Absolon fili mi, quis mihi tribuat, ut ego moriar pro te?*

2. Reg. 18. 14.

O Mater amoris & doloris! quis tuos poterit exprimere animi mœrores, dum ipsa in loco tormentorum præsens, jam consummatâ Filij passione, proprijs spectâsti oculis Sacratissimum & Divinissimum Cor ejus à milite impio ferro transverberari; O lancea crudelis, quæ uno, eodémque ictu duo Corda & dulcissimi Nati & amantissimæ Matris vulnerâsti, in quo dolore mœstissima mater, attestante D. Anselmo, millies perijsset, nisi à mitissimo Numine peculiariter in solatium fidelium in vivis fuisset præservata. Audi ipsam hanc Matrem & Virginem desolatissimam loquentem: *Unus adveniens*, ait, *infixit lanceam in latus ejus tam validè, ut penè per aliud latus ejus transiret; tunc mihi videbatur, quòd quasi Cor meum perforaretur, cùm vidissem Cor Filij mei charissimi perforatum.* Et iterum in alio loco hæc Diva Virgo de hac immanissima Divinissimi Cordis JESU transfixione hoc fert testimonium: *Filius meus in Corde punctus erat tam amarè & immisericorditer, quòd pungens non destitit, donec lancea attigit costam, & ambæ partes Cordis essent in lancea.* Rogavit quidem (prout hîc observat S. Bonaventura) hæc dolorosissima Virgo circumstantes in Calvario milites, ne amplius post mortem dilecti Filij sui in Corpus ejus sævirent, quia jam ante horam obijsset: *Jam mortuus est, & migravit; hora enim est, postquam discessit*; Verùm non acquieverunt illius precibus, sed unus, ut crudelitatis epilogum faceret, & supersederet superfluo crurifragij labore, pro securitate magno cum impetu immittem lanceam in dextrum JESU latus infixit, ut medium Cor ejus secaret: *Lanceâ latus ejus aperuit*, &c. De quo vulnere Christus quidem non doluit, doluit tamen præsens Mater, quia Cor unum erat & Fili & Matris; imò hæc lancea tria simul corda feriebat, audi doctissimum Salmeronem: *Quòd Absolon*, inquit, *tribus lanceis sit confixus, rectè significat Christum unâ lanceâ perforatum, quia simul Christi Cor & Matris, & dilecti Discipuli, qui huic aderat spectaculo, Corda penetravit.* O Christiane! ô pie Lector, si vis esse verus MARIÆ Filius, nunquid

S. Anselm. lib. de Excell. V.

Lib. 1 Revel. S. Birg. c. 10.

Ibidem. l. 2. c. 21.

S. Bonav. in Medit. vitæ Christ. c. 80.

Salmeron. in hunc. loc.

nunquid hæc lancea & COR tuum vulnerare debet? Si JESUS tuum fuisset vilissimum mancipium, potuissétne plura pro te facere, ac tolerare? Condole proinde ex animo & JESU crucifixo, & Sacratissimæ Matri ejus, eámque per Sacratissimum COR Filij sui roga sæpiùs ac impensiùs, ut te in tentationibus ac necessitatibus tuis non deserat, ac præsertim cùm tibi ultimus mortis imminet ictus.

4. *Et continuò exivit sanguis & aqua*, quasi duo fontes impermisti tamen, ut unus ab altero clarissimè potuerit discerni, & quia virturem hujus Sacrosancti Sanguinis & aquæ miraculosè in Christo productæ, optimè noverat dolentissima Virgo, idcirco dilapsis à cruce alijs hominibus, metu terræ motûs & tenebrarum perculsis, ipsa ad radices crucis propiùs accessit, & vasculum cruore & aquâ plenum pro sui, fideliúmque solatio de Sacratissimo CORDE JESU collegit; audi Nicephorum: *Cùm verò metu homicidarum omnes profugissent, sola ibi aderat Mater, & quem diligebat Discipulus, qui omnia, quæ vel ante, vel post mortem ejus gesta sunt, oculis suis spectárunt, sanguinémque & aquam è latere ejus quasi adhuc viventis recens profluentem religiosè simul & honorificè admodùm vasculo exceperunt.* Quòd & S. M. Magdalena fecisse perhibetur, dum sub eadem crucis ara Divinum illum cruorem à sceleratissimis deicidis pedibus proculcatum, in ampulla vitrea pulveri nonnihil permistum sustulit, qui nunc in Gallijs propè Massiliam in templo S. Maximiniani religiosè asservatur, & quotannis in die Parasceves perlectâ passione clarè ebullit, calescit, & exundat.

Joan. 19. 34

Nicephor. l. 1. histor. Eccl. c. 32.

Mancin. apud me fol. 420.

O anima Christiana, disce à dolorosissima Matre pretiosum hunc æstimare, ac venerari cruorem, cujus vel unica stilla millenis sufficit redimendis orbibus. Et si quondam aquæ Jordanis fœdissimam Naami lepram poterant abstergere: *Descendit, & lavit in Jordane septies juxta sermonem Viri DEI, & restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli, & mundatus est*: Quid non faciet Divinus ille Cruor & unda innocentissimi Agni & incontaminati ad abstergendam animæ nostræ lepram? *Venite, & arguite me, dicit Dominus, si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabuntur.*

4. Reg. 5. 14.

Isa. 1. 18.

Si aquæ piscinæ Hierosolymitanæ à mactatis templi victimis rubicatæ, quibuscunque poterant mederi infirmitatibus: *Angelus autem Domini descendebat secundùm tempus in piscinam, & movebatur aqua, & qui prior descendisset in piscinam post motionem aquæ, sanus fiebat à quacunque detinebatur infirmitate.* Quid modo sperare possumus, dum ipse fons vitæ (Divinissimum COR JESU) nobis reseratus est, ex quo

Joan. 5. 4.

sanguis & aqua ubertim fluunt, hic qui redimat, illa quæ abluat; ve-
Zach. 13. 1. rè *fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem in ablutionem pec-
catoris.*

S. Ambros. lib. 5. de fide. c. 5. Si funiculus ille coccineus (typus secundùm S. Ambrosium SS. Sanguinis Christi) quem Rahab quondam in expugnatione Jericho per fenestras suspendit, totam domum ac familiam conservavit illæsam,
Josue. 2. 21. cæteris omnibus in civitate pereuntibus: *Et illa respondit: Sicut locuti estis, ita fiat, dimittensque eos, ut pergerent, appendit funiculum coccineum in fenestra*: Quid, obsecro, non faciet Sanguis ille Divinissimus Sacratissimi & perforati CORDIS JESU, per quem salvati & liberati sumus? Tunc in veritate fundata fuit Ecclesia, quando ex Sacratissi-
1. Joan. 5. 6. mo latere Crucifixi Sanguinis & aqua promanavit juxta illud: *Hic est, qui venit per aquam & sanguinem JESUS Christus, non in aqua solùm, sed*
Gen. 7. 19. *in aqua & sanguine.* Et quis ignorat, quàm amplum & severum balneum fuerit illud diluvium, quod totum quidem terrarum orbem inundare, sed tamen peccata abluere non potuit. Quàm pretiosus ergo
Hebr. 9. 22. est ille Sanguis crucifixi Amoris nostri, *sine quo non fit remissio*? O anime mi! accede cum Sacratissima Deipara ad crucifixum JESUM tuum, & cum illa pijs saltem votis ac desiderijs ex hoc reserato Dominico
1. Joan. 1. 7. fonte aliquas pro te stillas collige, quia *Sanguis JESU Christi Filij ejus*
Joan. 5. 7. *emundat nos ab omni peccato*; noli dicere cum illo Paralytico: *Hominem non habeo*; en DEUM & Hominem habes, qui factus est tibi Me-
1. Pet. 2. 24. dicus, quia *ejus livore sanati sumus.*

§. Revertamur ad afflictissimam Matrem nostram. Ignosce Domina, verbum ad te habeo servus & mancipium indignissimum. Nunquid illarum adhuc recordaris nuptiarum, quibus olim in Cana præsens adesse dignata es, in quibus amantissimum Filium tuum non rogata rogâsti, quatenus in gratiam pauperum neosponsorum & hospi-
Joan. 2. 3. tum amicorum vinum novum creare dignaretur: *Et deficiente vino,*
Vide S. Aug. in Brev. Rom. in Fest. 7. Dolor. B. V. M. *dicit Mater JESU ad eum: Vinum non habent?* Ad quod dilectissimus Filius: *Non venit hora mea.* O pientissima Domina! ecce nunc illa hora præsens, in qua dilectus sanguinum Sponsus cellam suam vinariam adaperiri voluit, omnibus sitientibus animabus rubrum & album vinum ex Sacratissimo Latere & CORDE suo abundantissimè subministrans. Venite ergo ô mortales omnes, emite absque argento & sine
S. Iren. l. 6. cap. 18. ulla commutatione: *Fervore quodam*, ait S. Irenæus, jam tunc in nuptijs *ducebatur Deipara bibendi Sanguinis Christi poculum*; & ecce nunc habes ô Domina hoc desideratum vinum & Sanguinis poculum, ah

stillam

stillam unicam etiam pro nobis misellis; si enim olim omnem amaritudinem in olla filiorum Prophetarum colocynthis impletâ, sustulit unicus farinæ pugillus: *Et non fuit amplius quidquam amaritudinis in olla*; 4. Reg. 4 41.
si ad verbum Elisæi modicum sal aquas Jeruchuntinas steriles & fœtentes sanavit: *Sanatæ sunt ergo aquæ usque in diem hanc*: Si lignum, quod 4. Reg. 2. 19.
Moyses in amarulentum misit lacum, aquas amarissimas indulcoravit, & potabiles fecit: *Quod cùm misisset in aquas, in dulcedinem versæ* Exod. 15. 25.
sunt, &c. Quid, obsecro, non faciet vinum illud nobilissimum, rubrum & album ex Sacratissimo ac Divinissimo CORDE JESU in salutem omnium à dolorosissima Matre sub cruce, imò & in cruce propinatum? Noli hîc timere anime mi, quòd deficiat, aut deficere possit hoc vinum germinans virgines, & fons aquarum viventium saliens in vitam æternam, quò enim plùs hîc sunt potæ, plùs sitientur æquæ. Opientissima Domina! iterum, iterúmque rogo, ah stillam unicam pro me miserrimo peccatore, ah tunc præsertim, quando in summa amaritudine egressura est è mortali corpore amima mea; ah stillam unicam.

6. Cùm olim Samaria arctissimâ obsidione & fame premeretur, aliqui viri leprosi extra urbis portam morantes, & inopiâ ac fame penè confecti hoc consilium inierunt: *Quid hic esse volumus, donec moriamur? Sive ingredi voluerimus civitatem, fame moriemur: Sive manserimus hic, moriendum nobis est; venite ergo, & transfugiamus ad castra Syriæ*, &c. Jerunt, & copiam rerum omnium invenerunt. Leprosi ac famelici & nos sumus ô Christiani, turpíque peccati leprâ infecti, negare hoc non possumus: *Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est.* Eamus igitur extra castra improperium Christi JESU, crucifixi Ducis nostri, ac Sacratissimæ Matris ejus dolorosæ portantes; ad quid in statione nostra morimur fame & siti? Ecce in Calvario monte abundantiam rerum & gratiarum omnium; lambamus linguâ nostrâ Sacosanctum illum ac Divinissimum Sanguinem è quinque SS. Vulneribus & Sacratissimo CORDE JESU profluentem: Ad quid sinamus pretiosissimum hoc æternæ salutis poculum pedibus sceleratorum proculcari? 4. Reg. 7. 4. 1. Joan. 1. 8.

Et quid dico anime mi? Heu, heu, quot sunt de facto, qui Christiano quidem nomine gloriantur, & quotidie sibi crucifigunt Filium DEI? O miseri & indurati! ideóne tradidit mitissimus JESUS vobis Sacratissimum COR suum, ut illud de novo peccatis vestris offendatis & unà simul innocentissimum COR Virginis? Dum enim

videt

videt Filium suum offendentes, offenditur & ipsa, zelus enim amoris, quo Filium diligit, communem mali sensum efficit.

Miles ille, qui Absolon, Regium Principem condensæ quercui capillis implicitum adhærentem conspicatus est, absque mora ad Joabum supremum militiæ Ducem festinavit: *Vidi Absolon pendere de quercu*; ad quem Joab: *Si vidisti, quare non confodisti eum cum terra, & ego dedissem tibi decem argenti siclos & unum balteum?* Ad quod generosus ille miles: *Si appenderes in manibus meis mille argenteos, nequaquam mitterem manum meam in filium Regis.* O Christiani! ipsis Judæis, Deicidis & Gentilibus pejores: *Si enim illi cognovissent, nunquam Dominum gloriæ crucifixissent*; & vos, qui eum cognoscitis, in quem creditis, & à quo cœlum speratis, non perhorrescitis offendere, & mittere manum vestram in supremi Regis Filium, ejúsque Sacratissimum Cor novis vulnerare sceleribus, & unà simul lacteum ac mitissimum Cor afflictissimæ Matris ejus? Centurio ille, & qui cum eo erant, ubi cruentum hoc spectaculum viderunt, exclamârunt: *Verè Filius DEI erat iste*, & percutientes pectora sua revertebantur. Percute & tu pectus tuum homo Christiane & peccator, & reverrere de vitio ad virtutem, de morte ad vitam.

2. Reg. 18. 10.

1. Cor. 2. 8.

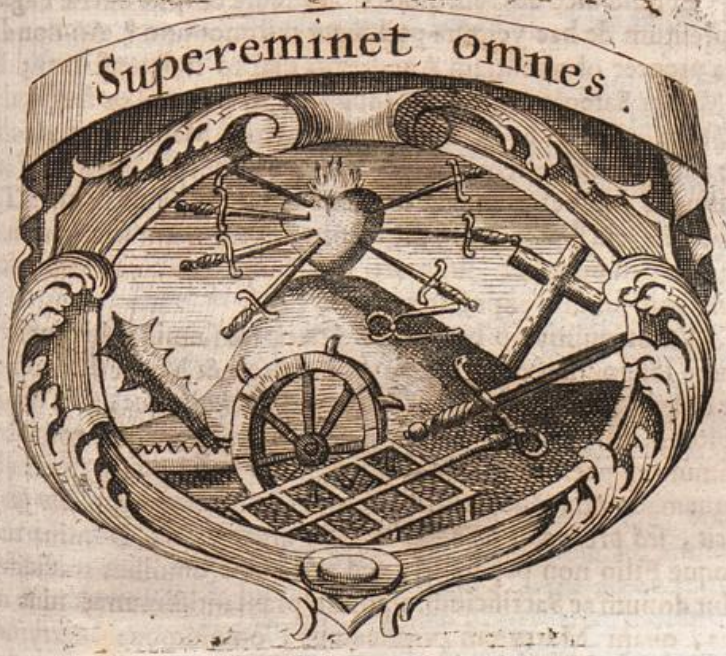
Matth. 27. 54.

CON-

CONSIDERATIO XLVII.

B. Virgo & Mater Dolorosa rectè ab Ecclesia Regina SS. Martyrum appellatur.

Attendite, & videte, si est dolor, sicut dolor meus.
Thren. 1. 12.

1. QUæstio in celeberrima Athenienſium Academia inter præſtantiſſimos Philoſophos hæc quæſtio exorta, atque ventilata fuit, an mulier poſſit laudari? Erant, qui mulierem, utpote omnis mali originem cunctæ humanæ laudis incapacem, indignámque æſtimabant. Alij mediam tenuêre viam, aſſerentes, fœminam nec laudandam, nec vituperandam, ſed tanquam malum neceſſarium in hoc orbe tolerandam. Alij mitiùs & rectiùs in hanc abiêre ſententiam; Si virtus etiam in hoſte

laudari possit, quare non in muliere? Proinde rectè & justè mulierem fortem, industriam, probam atque sanctam omni laudum præconio esse dignissimam; hinc à prophanis illis Gentilibus tantoperè dilaudata fuit bellica fortitudo Amazonum, prudentia Sybillarum, castitas Lucretiæ, fidelitas Melaniæ, animositas Semiramidis, & plurium aliarum Heroinarum præclaræ virtutes.

Et quid dico de Gentilibus? Nunquid & ipsæ Sacræ Paginæ satis luculentum de hac veritate perhibent testimonium? An non laudatur Sara propter obedientiam Abrahamo marito suo præstitam; Rebecca & Mulier Sareptana propter insignem in peregrinos hospitalitatem; Debbora, Judith & Mater septem Fratrum Machabæorum ob insolitam animi fortitudinem; Anna Mater Samuelis, & Anna Vidua filia Phanuelis propter assiduam orationem; Abigail & Mulier Thecuitis ob peculiarem sapientiam; Esther propter eximiam charitatem & compassionem in populum jam morti addictum, pro cujus liberatione animam suam summo exposuit periculo? &c.

Verumenimverò has omnes præclaras fœminas in omni virtutum genere longo intervallo superavit B. Virgo & Mater dolorosa: *Multæ filiæ congregaverunt divitias: Tu supergressa es universas*, quia nobis Deum & Hominem genuisti, eundémque dilectissimum Filium tuum in gratissimum ac pacificum holocaustum DEO Patri in ara crucis obtulisti; & quemadmodum de Patre dicitur: *Qui etiam proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum*; ita ô Domina tu proprio quoque Filio non pepercisti, sed pro nobis omnibus tradidisti illum, velut donum ac Sacrificium omnium præstantissimum; hinc meritò te plùs, quàm Martyrem prædicamus, omniúmque Martyrum Regi-nam longè sanctissimam; proinde rectè Divus Anselmus: *Quidquid*, inquit, *crudelitatis inflictum est corporibus Martyrum, leve fuit, aut potiùs nihil in comparatione tuæ passionis*; quasi diceret: Si omnes omnium SS. Martyrum (quorum à Cornelio undecim milliones numerantur) cruciatus & dolores collectivè sumerentur, atque in unum coacervarentur cumulum, sine controversia dolorosæ Matris doloribus cederent, essentque leves, vel nulli cum illis comparati. Finge Lector Mariane! pro Symbolo diversa passionum instrumenta, quibus SS. Martyrum corpora excruciata, & enecta sunt, quibus omnibus superimpone SS. Cor dolorosæ Matris septem doloris gladijs transfixum cum Lemmate:

Prov. 31. 29.

Rom. 8. 32.

S. Anselm. in lib. de Excell. Virg.

Supereminet omnes.

S. Ita

2. Ita est ô dolorosissima Virgo! *superemines omnes*; sancti enim Martyres passi sunt humana, sed MARIA (prout loquitur D. Amadeus) *vicit sexum, vicit hominem, & passa est ultra humanitatem; torquebatur enim magis, quàm si torqueretur ex se, quia supra se incomparabiliter diligebat id, unde dolebat*; & quia omnes Filij dolores habuit communes, dum eisdem flagellis, spinis ac plagis in spiritu sauciata, ferreisque clavis in mente cum JESU concrucifixa est, longè meliore jure, quàm Apostolus dicere poterat: *Christo confixa sum cruci. Vivo autem, jam non ego*: *Vivit verò in me Christus*, &c. S. *Amadeus hom. 5. de Virg.* Gal. 2. 19.

Secundò fuit inter dolorosam Virginem & Dominum Christum perfectissima Sympathia & unio, utpote quæ extitit (si ita fas est dicere) & ipsius Pater & Mater, ipsa enim jure merito dicere poterat: *Hoc os ex ossibus meis, & caro de carne mea*, & sanguis de sanguine meo; & sicut ad solis deliquium sine mora & luna obscuratur, ita Christo, Sole mystico patiente, tota ejus passio & eclypsis in mysticam Lunam MARIAM transibat: *Quod in carne Christi* (sunt verba Melliflui) *agebant clavi & lancea, hoc in Virginis mente naturalis affectus erga Filium.* O verè Regina Martyrum, quia in omni passione Christo Regi Martyrum semper conjunctissima fuisti: *Stabat*, inquit S. Augustinus, *ante crucem Mater, & fugientibus viris, stabat intrepida; stabat non degeneri Mater spectaculo, quæ non metueret peremptorem; pendebat in cruce Filius, Mater se persecutoribus offerebat*, &c. Gen. 2. 23. S. *Bernh. ser. de Pass.* S. *Aug. in lib. de Instit. Virg. c. 7.*

Tertiò passiones & cruciatus SS. Martyrum breves fuêre, eorúmque terminabantur morte; sed B. Virginis dolores à puncto annuntiationis, quo Mater DEI & Hominis esse cœpit, usque ad obitum ejus in CORDE hærebant; nulla enim spongia ex illius memoria delere poterat illum sanguineum imbrem, quem dulcissimus Filius in monte Olivario, flagellatione, coronatione, crucis bajulatione & crucifixione usque ad supremam, quæ in intimis SS. CORDIS JESU medullis latebat, stillam profudit. Nullus Assuerus poterat consolari hanc afflictissimam Esther: *Convertitque DEUS spiritum Regis in mansuetudinem, & festinus ac metuens exilivit de solio, & sustentans eam ulnis suis, donec rediret ad se, his verbis blandiebatur: Quid habes Esther? ego sum frater tuus, noli metuere*, &c. Nullus, inquam, Assuerus poterat consolari hanc heu! nimiùm afflictam Esther, quia passionem & mortem suavissimi Nati sui semper præsentem in animo intuebatur, hinc jugiter doloris gladius maternum illud COR non tam afflixit, quàm ad ipsas usque CORDIS medullas penetravit: *Passio Filij mei*, inquit ipsa ad Esther. 15. 11.

S. Birg. l. 1. c. 77. Lib. 6. c. 9. S. Birgittam, *sive comedebam, sive laborabam, quasi recens erat in memoria mea*; & in alio loco ad eandem Divam: *Ego*, ait, *nullam horam sine tribulatione Cordis transfixi habui in terris.*

Quartò plùs B. Virgo Christum Filium suum dilexit, quàm omnes

Cant. 2. 16. 1. Reg. 18. 1. cæteræ creaturæ, unde cum Sponsa meritò dicere poterat: *Dilectus meus mihi, & ego illi*; & quemadmodum *anima Jonathæ conglutinata erat animæ David, & dilexit eum Jonathas quasi animam suam*; ita anima MARIÆ conglutinata fuit animæ JESU, hinc dilexit eum plùs, quàm animam suam & super omnia creata simul; ex quo ardentissimo amore facilè intelliges, quòd plùs quoque cæteris creaturis in passione & morte Unigeniti sui doluerit, amor quippe est mensura doloris; &

S. Dionys. de Div. Nom. S. Hieron. in serm. de Assumpt. S. Ildephons. ser. 2. de Assumpt. B. V. *amans* (prout eleganter observat S. Dionysius) *magis est, ubi amat, quàm ubi animat*; hinc concludit D. Hieronymus, quia *B. Virgo mente passa est, plùs quàm Martyr fuit*; cui subscribit S. Ildephonsus: *Tunc plùs*, inquit, *quàm Martyr fuit, quia in anima non minus amoris, quàm mœroris gladio intus vulnerata fuit.*

Quintò SS. Martyres cùm in corporibus exquisitis cruciarentur supplicijs, à DEO T. O. M. in anima mirè confortabantur, & charitas, quâ in DEUM & Amorem suum crucifixum flagrabant, illorum leniebat dolorem; hinc S. Agatha lætanter ibat ad carcerem; S. Tiburtio prunæ ardentes velut rosæ ac flores videbantur; Marcus & Marcellianus in medijs tormentis læti canebant: *Nunquam tam jucundè epulati sumus*, &c. Verùm in dolorosa Matre dilectionis multitudo non leniebat, sed augebat dolorem, noverat enim, quis pateretur, quæ, quanta & quàm indigna pateretur, & quidem pro tam ingratis capitibus, &c. & quod plùs est; cum ipso simul omnia illa ac decumana in animo patiebatur tormenta, hinc fieri non potuit, quin anima ejus summo affligeretur dolore; proinde plùs quàm Martyr, imò Regina omnium SS. Martyrum fuit, quæ non tantùm aureolam martyrij, sed & plùs commeruit dignitatis, & excellentiæ; hinc Ecclesia natales SS. Martyrum, in quibus pro fide & Christo passi sunt, anniversariâ quidem recolit memoriâ & celebritate; Verùm Sacratissimæ Deiparæ ac Matris dolorosæ commemorationem non tantùm semel in anno, sed & singulis septimanis, diebus Sabbathinis alio Festo nonimpediente gratâ memoriâ celebrat, ad excitandum populum Christianum, quomodo hujus dolentissimæ Matris gemitus, dolores, mœrores ac lacrymas, gratâ, frequentíque memoriâ recolere, ac peculiari devotione celebrare debeat; *Et gemitus Matris tuæ ne obliviscaris.*

Eccli. 7. 29.

3. Oc-

3. Occurrit hîc mihi Jeremias Propheta Domini jam ab utero Matris sanctificatus, qui, postquam in captivitatem redactus est Israël, sedens in fovea propè destructam Jerosolymam ad meridiem urbis non longè ab Aceldema magnificentissimi illius Templi, & antiquissimæ ac regiæ civitatis Solimææ extremam desolationem, vastitatem & excidium amarissimis lacrymis deplanxit; in quo loco & Threnos suos concinnavit, in quibus omnia lamenta conglobâsse, & compassioni ac lacrymis habenas omnes laxâsse videtur, unde amaro animo suspirans, & ejulans dixit: *Quomodo sedet sola civitas plena populo? facta est quasi vidua Domina gentium, Princeps provinciarum facta est sub tributo; plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxillis ejus; non est, qui consoletur eam ex omnibus charis ejus.* O anime mi! quid, obsecro, fecisset, aut quid dixisset Jeremias, si ipse quoque præsens spectâsset Divini illius Templi, à Spiritu quondam Sancto in utero virgineo constructi, luctuosam destructionem, quod in cruenta Filij DEI & MARIÆ passione ac indignissima crucis morte factum est: *Solvite templum hoc?* Et si insuper vidisset desolationem civitatis illius regiæ, de qua Vates Regius: *Gloriosa dicta sunt de te civitas DEI*, hoc est, si corporis & mentis oculis contemplatus fuisset pretiosissimæ Matris JESU summam animi amaritudinem & lacrymas, quibus unigenitum suum, eh unicum thesaurum! tota in doloris osculis colliquescens deploravit, quid, obsecro, dixisset? Nunquid pari ratione de hac afflictissima Matrum dicere potuisset: *Quomodo sedet sola civitas plena populo? facta est quasi vidua Domina gentium, Princeps provinciarum facta est sub tributo; plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxillis ejus; non est, qui consoletur eam ex omnibus charis ejus?*

Thren. 1. 1. *Joan. 2. 19.* *Psal. 86. 2.* *Thren. 1. 1.*

O bone JESU! si Apostoli & Martyres tui ibant gaudentes à conspectu consilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine tuo contumeliam pati; si Petrus altero die decapitandus securè inter catenas somnum capesset; si Paulus in vinculis, flagellis & lapidationibus exultat; si Andreas gaudens paratam crucem salutat: *Salve crux pretiosa!* si Laurentius in ferrea craticula tyrannum irridet: *Assatum est; versa & manduca;* si Vincentius in eculeis & tormentis crudelissimis insolitâ lætitiâ perfunditur; si Bonifacius ferreis excarnificatus ungulis exclamat: *Gratias tibi ago Domine*, &c. Et quomodo ô mi JESU! ô amor crucifixe! dilectissimam Matrem tuam solam in summa desolatione & animi amaritudine poteras derelinquere? Latronem consolatus es pœniten-

Act. 5. 41.

tem, & cur non afflictissimam Matrem in dolorum pelago natantem? O Angeli ubi tunc eratis?

Sed noli mirari anima Christiana, quare benignissimus DEUS, qui omnia prudentissimè in finem suum ordinat, nullam consolationem SS. Deiparæ in passione Filij sui submiserit; voluit enim mitissimus Pater, ut Filio patienti compatiens Mater in omnibus ad majus & planè immensum obtinendum meritum esset simillima, unum Cor, caro & anima; quia ergo ipse in cruce desertus exclamavit: *Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Ita & Matrem oportuit in summa desolatione hunc pretiosissimi Filij sui agonem spectare; verè plùs quàm Martyr tunc fuisti ô Regina Martyrum, quia plùs omnibus passa es, tota ærumnis absorpta. Audi, & mente attentiore considera Mellifluum: *O ineffabilis reciprocatio sancti amoris! Filius patitur, & intus valde compatitur Matri; Mater verò compassa est patienti Filio. Tantus nempe impetus passionis Domini JESU fuit, ut quasi torrens ipsum impleret, & inebriaret, quia teste Psalmista: De torrente (scilicet passionis ejus) in via bibit Christus, ut sic Christo impleto, in Matrem flueret patientem, quâsimiliter repletâ, ad Filium redundaret inundatio amaritudinis & mœroris.* O anima peccatrix! audis, quæ ac quanta amore tui fecerit DEUS & Homo Christus, ac SS. Mater ejus MARIA? Ah quantò steterunt tua peccata Christo JESU crucifixo, & afflictissimæ Matri ejus! *Pro peccatis enim suæ gentis vidit JESUM in tormentis?* Accede proinde ad hanc dolorosam Matrem sæpiùs, eámque impensiùs roga, ut tibi impetrare dignetur à dilectissimo Filio suo veram delictorum cognitionem, contritionem, seriam emendationem, eúmque, quem in omni vita, ac præsertim in pasione Filij sensit, communicet dolorem. O felix, si compateris, *si enim socius passionum eris, eris & consolationis.* Cæterùm

Matt. 27. 64.

S. Bern. hom. in Evang. Stabat.

2. Cor. 1.

4. Non possum capere, quare DEUS olim in Exodo ad Moysen dixerit, ut Pharaoni Ægyptiorum Regi in peccatis obdurato insinuaret: *Hæc dicit Dominus DEUS Hebræorum: Dimitte populum meum, ut sacrificet mihi, quia in hac vice mittam omnes plagas meas super cor tuum.* Et quomodo, dices, ac quando justissimus scelerum Vindex omnes plagas super cor Pharaonis & Ægyptiorum immisit? An quando eos ob duritiem cordis submersit in mari rubro? v. doctissimus Quaresmius, hoc peculiariter factum esse in cæde primogenitorum, ipsi enim

Exod. 9. 13.

Quaresm. To. 3. c. 8. sect. 3.

enim erant parentum cor, si enim cruciantur filij, affligitur & cor parentum.

O pientissima Virgo & Mater amoris ac doloris! nunquid etiam de te illud dici poterit: *Ego mittam omnes plagas meas super Cor tuum*, ac tunc præsertim, quando Primogenitum & Unigenitum tuum adeò Dilectum in illo luctuoso trium horarum decursu coram te in infami ligno, tanquam omnium latronum pessimum, vivum in summa Cordis amaritudine pendentem cum silentio & sanguineis lacrymis contemplata es? O Domina mundi! si tecum Sol, mundi oculus expalluit, terra ex imis fundamentis concussa est, & durissimæ petræ scissæ sunt, & quis tuam enarrabit afflictionē? O quàm lugubre, ô quàm lamentabile spectaculum! patientis Filij Corpus supra quinque millia vulnerum (alij legionem adstruunt) in tam cruenta passione perpessum est, & SS. Cor Matris nec paucioribus convulneratum fuit; ah quis gladius adeò sævijt in corporibus Martyrum, quemadmodum gladius Simeonis in Corde MARIÆ? *Vidit ea*, subintrat hîc quidam devotissimus MARIÆ servus, *Filium vinculis arctissimè durissiméque constrictum, & solvere non potuit; vidit Corpus vulneratum, & vulnus obligare non valuit; vidit sanguinem in oculos defluere, faciem sputis conspurcari, & abstergere nequijt; vidit sub crucis pondere fatiscentem, lapsantem, cadentem, terræ afflictum, & non permittebatur juvare, sustinere, erigere; invadi ab omnibus, & truculentè, barbarè plùs quàm ferino ritu tractari, oculis ipsa suis aspexit, & non erat ei integrum prohibere, aut impedire; audivit clamantem: Sitio! & guttam aquæ porrigere non habuit; vidit caput inclinatum, & non potuit sustentare; tristem, desolatum, & in extrema animæ amaritudine constitutum animadvertit, & non erat, quo eum solaretur; viribus omnibus destitutum cognovit, & quo, aut quomodo eum reficeret, nihil suppetebat; expirantem est contemplata, & non dabatur ultimo obsequio, & materna pietate vel oculos ei claudere*, &c. Et nunquid hîc verificatum fuit: *Quia in hac vice mittam omnes plagas meas super Cor tuum*? O afflictissimum Cor MARIÆ, quomodo possibile fuit, quin in mille partes proscindereris? O quàm triste spectaculum! ô grave Cordis martyrium! verè Regina Martyrum, leve enim fuit, quidquid

R. P. Casp. Tausch. S. J. fol. 19.

Exod. 9. 18.

omnes

omnes Martyres passi sunt, si MARIÆ cruciatibus comparetur, hic
Gen. 1. 9. enim verificatum fuit illud: *Congregentur aquæ, quæ sub cœlo sunt, in locum unum, & appareat arida*, & factum est ita, congregatæ enim sunt æquæ in locum unum, qui propter aquarum congregationem appellatus est *Mare*. Ita in animam & CORdoloro sissimæ Matris, velut in locum unum tempore passionis & mortis Christi omnes tribulationum aquæ & fluctus congregatæ sunt. O pelagus dolorum! adeò immen-
Ezech. 47. 5. sum, adeò profundum, quod non potest à creatura transvadari: *Quoniam intumuerant aquæ profundi torrentis, qui non potest transvadari.*

Doleamus igitur dilectissimi Fratres! cum hac dolentissima Matre nostra, ejúsque mœstissimi CORDIS dolores altiùs mentibus nostris imprimamus, hæc enim veri Filij & Clientis Mariani nota est cum tali ac tanta Matre sincero animo condolere, ac compati. O pientissima Domina! utinam tuus ille dolor ita imposterum inhæreat cordi meo, sicut inhæsit tuo; dolebo igitur non tam ob innumera delicta mea, quibus Filium tuum offendi, quàm & te ô Mater, ah quoties contristavi? Ignosce ô Domina! ego interemi dulcissimum Natum tuum, hinc reus sum mortis & gehennæ; non tamen despero, quia major est misericordia tua ô JESU, & tua pietas ô MARIA, quàm mea iniquitas; hinc ex animo, omniúmque viscerum latitudine doleo; adjuva me ô Mater misericordiæ, nec sine, ut æternùm peream, quem Filius tuus tanto sanguinis pretio redemit, &c.

CON-

CONSIDERATIO XLVIII.

B. Virgo & Mater Dolorosa prima cultrix SS. Vulnerum Christi JESU dilectissimi Filij sui extitit.

Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum? & dicet: His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me. Zachar. 13. 6.

1. SUnamitis illa, cùm unigenitum & unicè dilectum filium suum per immaturam mortem perdidit, luctu & dolore plena rectà ad Elisæum Prophetam contendit: *Cúmque venisset ad virum Dei in montem, apprehendit pedes ejus; & accessit Giezi, ut amoveret eam, & ait homo Dei: Dimitte illam: Anima enim ejus in amaritudine est.* O pientissima Domina, ô Mater amoris & doloris! verè anima tua in amaritudine fuit, dum Filium 4. Reg. 4. 27.

tuum unigenitum & unicè dilectum per tam violentam & immaturam crucis mortem amisisti? Accurristi & ipsa cum dicta Sunamitide ad pedes non Elisæi, sed Filij tui pretiosissimi in cruce mortui, cujus SS. ac cruenta pedum Vulnera, quæ juxta S. Gregorium Nazianzenum attingere poteras, materno affectu exosculata es, heu quo animi cum dolore & luctu, quis explicare poterit? Audi ipsum hunc S. Patrem in Tragœdia, quæ *Christus patiens* inscribitur, in persona hujus dolorosæ Virginis loquentem:

S. Greg. Naz. in Trag. & P. Jac. Gretser. S. J. de Cruce.

Per tuos sacros pedes, quos osculor
Materno amore, te nunc misereat mei.

S. Germanº in Theoria. Item Mallon. de S. Sindon. c. 19.

De eadem mœstissima Matre refert S. Germanus, quòd Sacrosancti Christi JESU nunc de cruce depositi Vulnera devotione summâ & amore inexplicabili venerata sit: *MARIA Virgo*, inquit, *Christi è cruce depositi osculabatur manus clavis perforatas; osculabatur brachia & pectus lanceâ perforatum; osculabatur pedes clavis perfossos; lavit, & rigavit lacrymis universa Vulnera ejus, & plorans acerrimè super singulis, amplexabatur Caput ejus, comprimens ad ubera sua*, &c. Nunc velut apis argumentosa, de qua Lemma fert:

(Currit in odorem)

Osculabatur perforatas manus, cœli, terræque architectas, velut vernantes & purpureas rosas; nunc ad sacros pedes, qui tot annis oviculam perditam quæsiêre, humiliter prostrata, rubentes plagas venerabundo osculo excipiebat; nunc ad transfixum Filij pectus se reclinabat, intuens pientissimè in hoc reseratum Divinitatis Sacrarium, illúdque tenerrimo affectu adorans; ô quoties optavit hîc commori cum Christo, & cor cordi rependere! O anima Christiana quid agis? Cur stas otiosa? imitare & tu hanc argumentosam & sedulam apiculam, & curre cum hac SS. Matre dolorosa pariter in odorem fragrantissimarum rosarum, ac SS. Vulnerum crucifixi Amoris tui: *Imitare*, subintrat hîc Mellifluus, *apum sedulitatem ad conficiendum tibi mel devotionis, ad paradisum charitatis ascende. Non est elevatus in crucem, ut se difficilem præberet accedere ad eum volentibus, sed magis ut omnibus possit paratior inveniri. Accedens ergo cum fiducia ad hunc paradisum in extensione brachiorum cognosce, suscipe affectum paratum ad tuos, & te ad suos invitantis amplexus, & quasi misericorditer clamantis: Revertere, revertere Sunamitis, ut intueamur te.*

S. Bernh. tr. de Pass. D. N. cap. 44.

Intra

Intra ergo anima, paradisum omnibus paradisis meliorem, nunc quidem solo cogitationis affectu, ut postea animâ & corpore cœlestem paradisum valeas introire. Nec breviter amplexandus est iste paradisus, sed volandum per singulos illius flores, & singulorum florum folia sunt sugenda: Nunc ad dexteram, nunc ad sinistram rivulos guttásque sanguinis spargentem est accedendum. In horum contemplationem repete frequenter: Redde mihi lætitiam salutaris tui, adinstar apis, quæ inter volandum quendam sonum habet, donec in florem intret. Accede tandem ad Cor humillimum altissimi JESU per januam lateris lanceati; ibi thesaurus ineffabilis charitatis latet, ibi nova devotio invenitur, inde lacrymarum gratia extrahitur, discitur mansuetudo, patientia in adversis, compassio in afflictis, & præcipuè cor contritum & humiliatum ibi invenitur. Ipse JESUS complexus tuos desiderat, talis ut complectatur expectat, caput floridum multis spinarum aculeis confossum ad te inclinat, ut ad pacis osculum te invitet. Redde vicem, & super vulnera mea misericordiâ commovere, & pone me talem, qualem vides, ut signaculum super cor tuum, signaculum in brachio tuo, ut in omnibus cogitationibus cordis tui & operationibus brachij tui mihi taliter, ut vides, signato singulis inveniaris. Hucusque Mellifluus Bernhardus, quem è cruce pendens JESUS amplexatus est, & MARIA suo cum lacte virgineo pascere dignata.

2. Insignis est illa figura, quâ in Joseph Christum Dominum figuratum Patres agnoscunt. Joseph *Filius accrescens* dicitur: Christus crescebat ætate, sapientiâ & gratiâ coram DEO & hominibus. Joseph perfidos fratres peccati arguens invidiam eorum subijt: Christus Judæorum fratrum suorum scelera accusans gravissimum odium contra se concitavit. Joseph 20. argenteis à Juda & fratribus venundatus Christus 30. argenteis à Juda Iscariothe in mortem venditus est. Joseph tunicâ talari & polymitâ à fratribus, & ab Ægyptiaca meretrice pallio suo spoliatus est: Christus à militibus ignominiosissimè nudatus fuit: *Diviserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem.* Joseph in carcere inter pincernam & pistorem medius servatus, ubi uni vitam, alteri mortem prædixit: Christus in medio duorum latronum crucifixus unum

Gen. 49. 22. *Gen. 37. 2.* *Gen. 37. 28.* *Gen. 37. 23.* *Gen. 39. 12.* *Psal. 21. 19.* *Gen 40. 12.*

Ps. 104. 17. unum ad vitam elegit, alterum reprobavit. De Joseph dicitur: *Humiliaverunt in compedibus pedes ejus: Ferrum pertransiit animam ejus*: Heu quantùm in infami crucis patibulo humiliatus est optimus JESUS, ubi ferrei clavi pedes & manus, atque crudelis lancea SS. Cor illius pertransiit. Josephi tunicam sanguine aspersam & laceratam impij fratres ad

Gen. 37. 32. patrem remiserunt: *Vide, utrùm tunica filij tui sit an non?* O dolorosissima Mater! tu JESUM dulcissimum Filium tuum longè meliore tunicâ induisti, dum eum cooperante Spiritu Sancto veste carnis nostræ, seu humanitate texisti; vide nunc, quàm fœdè laceratam & in sanguine intinctam hanc tibi vestem remittant impij Deicidæ: *Vide, utrùm tunica Filij tui sit an non?*

O anime mi! quis, obsecro, tunc erat pijssimæ matris sensus, quando à fera pessima (impia Synagoga) hunc amantissimum Natum suum

Mallon. de SS. Sindon. cap. 2. laceratum & occisum conspicata est? *Quæ eò lacrymabilior erat*, inquit Mallonius, *quò ardentiùs Christum diligebat; ideò benè Christum quodammodo à fera pessima laceratum ac devoratum dicere poterat.* O quàm lugubre, & quàm lamentabile hoc erat spectaculum, dum cernebat perforatas tam crudeliter manus, tam immanes pedum fissuras, immensum lateris vulnus, totúmque corpus plagatum, cruentatum, lividum & exa-

Nebrid. in Fasc. Myrr. c. 21. nime: *His consideratis*, subintrat hîc Nebridius, *accessit ad caput, & immites illas spinas multis gemitibus revulsit; dehinc accepto sui capitis velamine cœpit extergere sanguinem ex oculis, mundaréque omnia vulnera uñiversi corporis; circuibat plorans, & explorans, contrectánsque omnes articulos, & deosculabatur eos. Intuebatur curiosis singultibus fixuras clavorum in manibus & pedibus, mittebátque digitos suos in loca clavorum, manúmque suam in latus ejus, & mensurabat profunditatem Divinæ charitatis erga genus humanum. Et quoniam Samaritani illius lagenulam vini & olei non habebat, superpositis oculis in plagas ejus largissimas infudit lacrymas, quibus eas saltem lavabat, si non sanabat. Ipsa denique suis digitis claudebat os ejus & oculos, & pro suprema valedictione addebat lacrymabile osculum. Levabat sæpe in cœlum suos oculos, ac DEO Patri vulnera, sanguinem, dolores & mortem sui Filij offerebat pro hominibus.* Credibile est, hanc SS. Deiparam, ac Matrem omnium desolatissimam tunc in cœlum ingeminâsse, & pro-

ut

ut habet Mellifluus, hisce vel similibus verbis ad cœlestẽ Patrem fuisse locutam: *Respice Domine Sancte Pater de Sanctuario tuo, & de excelso cœlorum habitaculo: cognosce veram tunicam Filij tui Joseph: hæc fera pessima devoravit eum, & conculcavit in furore suo vestimentũ ejus, omnẽ decorem ejus reliquijs cruoris inquinavit; & ecce quinq; scissuras lamentabiles in ea reliquit. Hoc est Domine vestimentum, quod in manu Ægyptiæ Meretricis innocens puer tuus dereliquit*, &c. S. Bern. ser. de Pass. D. O grave Mariani pectoris tormentum, in quo omnium dolorum congregatio fuit, quemadmodum mare omnium esse solet congregatio aquarum! ô mons Gelboë, non Gelboë sed Calvariæ, nec ros, nec pluvia veniat super te, quia in te occisus est Salvator Israël. Verè vox in excelso tui audita est lamentationis, luctûs & fletûs dolorosissimæ Matris MARIÆ plorantis Filium suum, & nolentis consolari, quia non erat. O anime mi! appropinqua & tu mente tua, considerans, quæ & quanta amore tui fecerit DEUS & Homo Christus, & quàm immenso sanguinis pretio illi steterint peccata tua; & tu anime mi! quid DEO tuo & Amori crucifixo, ac SS. Matri ejus rependes?

3. Et hæc causa est, quòd afflictissima Mater JESU meritò Princeps hujus sacrosanctæ devotionis erga quinque SS. Vulnera Christi & vocanda & colenda sit, quam exinde secuti sunt dilectus Christi Discipulus Joannes, Joseph Arimathæus, Nicodemus, Maria Magdalena, & aliæ quædam piæ animæ, quæ tunc in Calvariæ jugo præsentes has quinque plagas Dominicas pio ac devoto osculo, antequam exangue corpus tumulo inferretur, veneratæ sunt: *quos nemo ambigat*, dicit Hadrianus Lyræus, *tam manus, quàm pedes è cruce avulsos dulcissimis osculis veneratos fuisse*, Lyr. de Chr. pat. l. 5. c. 7. non enim ignorabant hæ piæ mentes, quòd hæc SS. Vulnera unicum sint pretium redemptionis humanæ, salus mundi, thesaurus Ecclesiæ, infirmorum solamen, Divini Amoris pignus, ac denique universale ac tutissimum refugium, quò omnes peccatores securè se recipiant: *Cùm me pulsat*, ait Magnus Aurelius Augustinus, *aliqua turpis cogitatio, recurro ad Vulnera Christi: Cùm me premit caro, recordatione vulnerum Domini mei resurgo. Cùm diabolus mihi parat insidias, fugio ad viscera misericordiæ Domini mei, & recedit à me: In omnibus adversitatibus non inveni tam efficax remedium, quàm Vulnera Christi, in illis dormio securus, & requiesco.* S. Aug. in Matth. c. 22. 22.

4. Olim in Lege mandavit DEUS, ut primogenitus quinque siclis redimeretur: *Accipies quinque siclos per singula capita ad mensuram Sanctuarij*, &c. Num. 3. 47. Christus quinque SS. Vulnerum suorum pretio non primogenitum duntaxat, id est, animam hominis, sed & mundum uni-

versum à servitute peccati redemit. O peccatores & mortales omnes
1. Cor. 6. 20. boni animi estote: *Empti enim estis pretio magno. Glorificate, & portate DEUM in corpore vestro.*

1. Reg. 17. 40. David contra Goliam pugnaturus, in torrente quinque selectissimos lapides elegit, quibus robustissimum hunc gigantem prostravit. Christus per sua quinque SS. Vulnera infernalem Goliam stravit, vicit, debellavit.

Isaias quinque civitates refugij assignavit, ad quas Ægyptij ad DEUM conversi, si delictum aliquod commisissent, securi poterant con-
Isa. 19. 18. fugere: *In illa die erunt quinque civitates in terra Ægypti*, &c. O anima Christiana! si contra DEUM deliquisti, & digna morte perpetrâsti; en monstrat tibi sanctissima ac dolorosissima Virgo quinque similes civitates refugij, hoc est, quinque Sacratissima Dilectissimi vulnera, in quibus
S. Aug. in Confess. contra omnes hostium insultus secura latebis: *Ubi tuta quies*, ait S. Augustinus, *nisi in Vulneribus Salvatoris?*

§. Judith quondam & omnis populus in suo Epinicione gloriabatur, Holofernis oculos ex intuitu Sandaliorum Judithæ fuisse capros:
Judith. 16. 11. *Sandalia ejus rapuerunt oculos ejus*; & cur non oculi, qui sunt in amore
Isid. Clar. in Judith c. 16. duces? &c. ℟. Isidorus Clarus: *Posuit in Sandalijs suis quinque Rubinos, qui quinque Christi plagas repræsentabant*, in quarum virtute tyrannus superatus, captus, & devictus est. O anima Christiana! si vis diabolum,
S. Bern. ser. 61. in Cant. mundum ac carnem debellare; en præsentissimum remedium: *Tanta virtus Vulnerum Christi est*, ait Mellifluus Bernhardus, *ut ad eorum memoriam totius peccati fugetur exercitus.*

Joan. 6. 13. Et nunquid quinque panibus quinque hominum millia abundè saturati sunt? Ecce typum quinque SS. Vulnerum JESU crucifixi, quibus
Th. Kemp. Med. 22. de Pass. Chr. c. 6. reficitur orbis universus: *Plùs*, inquit devotus ille Kempensis, *Invenies in vulneribus JESU Christi, quàm in possessione totius mundi.*

Quinque talenta quondam Dominus servo suo tradidit, quibus
Matt. 25. 15. alia quinque lucraretur, intellige quinque sensus, quos per virtutem & considerationem quinque SS. Vulnerum JESU non tam lucrari, quàm etiam à perditione servare possumus: *Vulnera Redemptoris*, inquit B. Pe-
B. Petrus Dam. cit. ab Hadr. Lyr. de Chr. pat. trus Damianus, *quinque sunt, quia nos eramus quinque sensuum vulneribus sanciati, & per has quinque plagas saluti sumus perpetuæ restituti.*

Quis ignorat, quàm celebres olim fuerint quinque illi porticus pi-
Joan. 5. 2. scinæ probaticæ, in quibus semper magna languentium multitudo ob spem corporeæ salutis morari consueverat? En habes hîc quinque porticus in Sacratissimis quinque Redemptoris nostri vulneribus, in quibus

animæ

animæ languentes securè commorantur, & sanantur: *Tutum refugium*, ait S, Augustinus, *mihi præbent Vulnera Salvatoris.* S. Augus. loc. cit.

Prudentes illæ quinque Virgines quinque lampades ardentes adornârunt, quibus instructæ ad cœlestes Agni nuptias admittebantur: *Et quæ paratæ erant, intraverunt cum eo ad nuptias.* Matt. 25. 10. O Christiani! si ad dapes cœlestes & nuptias Divini Agni aspiratis, maturè de quinque ardentibus lampadibus, hoc est, ardenti & constanti devotione erga quinque SS. Christi JESU Vulnera vobis providete: *Vulnera enim JESU Christi*, S. Aug. in Man. c. 21. pergit idem S. Antistes Hipponensis, *plena sunt misericordiâ, plena pietate, plena dulcedine & charitate.* Et quis unquam peccatorum in animo contrito & humiliato ad hæc sanctissima & summè veneranda Christi JESU vulnera venit, & repulsam ab eo passus est? *Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem peccatoris*, non enim ideò passus & vulneratus sum, ut vos reprobarem, sed ut salvarem æternùm. O anime mi! erige te in spem.

6. Recordor hîc illius Villici iniquitatis, qui apud herum suum diffamatus est, quasi dissipâsset bona ipsius, unde meritò ad villicationis suæ reddendam rationem constrictus est: *Redde rationem*; qui, utpote malè sibi conscius & anxius quò tandem locorum se verteret, in varias opiniones abijt, & inter alia ita secum rationatus est: *Quid faciam, quia Dominus meus aufert à me villicationem: Fodere non valeo, mendicare erubesco*, &c. Luc. 16. 3. O pigerrime homuncio! ad quid querelas moves, quòd *fodere* non valeas? Ecce ostendo tibi jam fossam humum, non opus est, ut ampliùs labores: *Foderunt manus meas & pedes meos*; imò & Sacratissimum ac Diviniissimum Cor JESU, Salvatoris & Fidejussoris tui crudeli lanceæ aratro transfossum: *Unus militum lanceâ latus ejus aperuit*, intra in animo contrito & humiliato in hanc fossam humum, & thesaurum reperies, quo omnibus tuis debitis abundè poteris satisfacere: Psal. 21. 17. Subintrat hîc S. Bernhardus: *Si enim ne hoc quidem possibile sit, huic sanè proponet JESUM & hunc crucifixum, ut & ipse absque suo labore habitet in foraminibus petræ, in quibus non laboravit. Nec verendum, quòd patiatur repulsam, qui & vocatur, ut intret: Ingredere, inquit, in petram, abscondere in fossa humo à facie timoris Domini. & à gloria majestatis ejus. Infirmæ adhuc & inerti animæ, quæ juxta quod in Evangelio quidam de semetipso confitetur: Fodere non valet, mendicare erubescit, fossa ostenditur humus,* S. Bern. ser. 62. in Cant.

humus, ubi lateat, donec convalescat, & proficiat, ut possit & ipsa per se sibi cavare foramina in petra, per quæ intret ad interiora Verbi animi utique vigore & puritate. Hucusque Mellifluus. Finiamus Considerationem nostram.

Fortunat. Treyer de SS. Euchar. disc. 32.

7. Ad Serenissimam Venetorum Rempublicam aliquando Legatus à Catholico Rege missus est, cui inter alios exhibitos honores Veneti thesaurum suum ostentabant, atque inter alia pretiosa etiam plures ac permagnas cistas innumeris aureis, seu ut vocant zigginis repletas; qui thesaurus à Veneris prorsùs incomparabilis pretij censebatur; quod cernens Legatus Hispanus, subridens rogavit, an pretiosæ ejusmodi Venetorum cistæ etiam fundum haberent? Respondentibus Venetis, quòd sic; reponit Legatus: Sed Rex meus thesaurum sine numero, sine fundo possidet; quibus verbis ad auri, argentique fodinas in Regno Peruviano, America & Indijs non inconcinnè alluſit.

Anima Christiana! vis similem thesaurum sine numero, sine fundo? *Accede* cum dolorosissima Matre *ad Cor altum* crucifixi JESU, & reperies. Mercator ille Evangelicus omnia sua expendit, ut agrum illum, in quo thesaurum absconditum invenit, sibi compararet. Et quid dico anima mea? En habes in SS. Christi Vulneribus thesaurum absconditum, omnibus mundi divitijs & gazzis præstantiorem: *Bonus thesaurus*, inquit Mellifluus, *qui fosso agro Corporis Christi invenitur*; ad quid ergo moraris? Cur te non applicas ad effodiendum hunc thesaurum? noli dicere cum Villico iniquo: *Fodere non valeo*, hoc enim verbum inertis & perditi hominis est: Vade, & dic culpam tuam, &c.

Matth. 13. 44.

S. Bernh. epist. 4 Lyr.

CON

CONSIDERATIO XLIX.

B. Virgo & Mater Dolorosa Filium de cruce depositum gremio excipit, & amaris deplorat lacrymis.

Et aspicient ad me, quem confixerunt, & plangent eum planctu, quasi super Unigenitum. Zach. 12, 10.

1. NOn aberrabo à veritatis scopo, si SS. Cor dolentissimæ Virginis ac Deiparentis MARIÆ, mirâ charitatis flammâ erga Filium patientem & genus humanum succensum, cuidam furno Chymico seu Campano comparavero, ex cujus syphunculis vi ignis, intus agentis, pretiosæ, ac copiosæ distillantur lacrymæ, cui furno rectè pro Lemmate inscribes: *Ex intimo cordis ardore*; vel si mavis:

Calor elicit imbres.

B. Pet. Dam. Opusc. 63. c. 13. En perelegans Symbolum: *Hic ignis Divini amoris*, ait B. Petrus Damianus, *in aquam vertitur, quia ex igne Divini amoris lacrymarum compunctio generatur.* O pretiosæ lacrymæ hujus pretiosissimæ Virginis, quos amor in Filium expressit: *Ex oculis meis*, inquit ipsa ad S. Birgittam, *erumpebant lacrymæ, sicut sanguis de venis*; & Theophilus Historicus: *Planxerat*, ait, *tantùm MARIA Virgo affligens se, quòd oculi ipsius rubebant sanguine, & palpebræ ejus tumebant, quia jam corrosæ erant genæ illius roseæ, etiam lacrymæ sanguineæ de ejus oculis emanarunt propter fletum tam amarum*, &c. O lugubre spectaculum, videre ex una parte Filium DEI & mundi Salvatorem mortuum, ac vulneribus laceratum, & ex altera dolorosissimam Matrem & mundi Dominam doloris gladio transfixam, atque irremediabilibus lacrymis miserrimam Unigeniti sui mortem & peccata nostra deplorantem! heu quod tam crudele cor, tam sævum ac ferreum pectus, quod per mortem Salvatoris sui non scindatur, nec per Divinum ejus cruorem dissolvatur, aut per sanguineas ejus SS. Matris lacrymas non emolliatur? Adamas licet durissimus, sanguine tamen agni vel hædi aspersus, in partes

Lib. 1. Rev. cap 10. Theoph. Hist. de B. V.

S. Isid. l. 12. c. 1. scindi, ac rumpi potest, ita S. Isidorus: *Adamantem lapidem*, inquit, *quem nec ignis, nec ferri domare valet materia, solus cruor dissolvit*; & tu ô peccator cor tuum ponas ipso adamante durius? Petra à Moyse quondam per modum crucis percussa (*gemina percussio*, ait S. Augustinus, *duo ligna crucis significat*) mox in largissimas lacrymas, imò in flumina effusa est: *Percussit petram, & fluxerunt aquæ*; & tu peccator inveterate & refractarie ipsis petris & saxis durior existas? si quidem tibi non videtur dignus benignissimus JESUS pro te crucifixus, & mortuus, ut illi ex animo condoleas, aut afflictissima Mater ejus, ut illi compatiaris, quomodo saltem ob innumera tua delicta non doles? Quibus Filium DEI interemisti, & Matrem ejus toties contristâsti?

S. Aug. Tr. 26. in Joan. Psal. 77. 20.

2. De Sunamitide, mœstissima illa Matre recensent Sacræ Paginæ, quòd unicum ac dilectissimum filium suum morientem in sinu suo super genua collocaverit, ejúsque miserandam sortem & mortem amaris deploraverit lacrymis: *Posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem, & mortuus est.*

4. Reg. 4. 20.

Ita quondam Agar filium suum Ismaëlem præ nimia siti in deserto contabescentem pari cordis dolore deflevit: *Et sedens contrà levavit vocem suam, & flevit.*

Gen. 21. 16.

Ita

Ita Respha aspero cilicio induta, cubánsque in illo, diu noctúque filiorum suorum à Gabonitis crucifixorum indignam mortem assiduis lacrymis deplanxit: *Tollens autem Respha filia Aia cilicium substravit sibi supra petram ab initio messis, donec stillaret aqua super eos de cælo*, &c. 2. Reg. 21. 10.

Ita Anna Tobiam filium irremediabilibus deplorabat lacrymis, ut præ gemitu, animíque mœrore penè confici videretur: *Flebat igitur mater ejus irremediabilibus lacrymis, atque dicebat: Heu fili mi, ut quid te misimus peregrinari, lumen oculorum nostrorum, baculum senectutis nostræ, solatium vitæ nostræ?* Tob. 10. 4.

Ita Eva cunctorum viventium Mater, ubi dilectum filium suum Abelem à Caino, perfidissimo fratre occisum, sanguinéque aspersum in agro invenit, mœstissimis lacrymis eum deplanxit. *Ex Tradit. Hebræor. supra Gen. 4.*

Ita denique illa mulier in judicio Salomonis, cùm nunc vivus infans, & verus ac genuinus filius ejus gladio satellitis ex jussu Regis esset dissecandus, altum ingemuit, & miserandam nati sortem deflevit: *Commota sunt quippe omnia viscera ejus super filio suo.* 3. Reg. 3. 26.

Umbras hactenus audisti anime mi! agedum ascendamus ad montem myrrhæ & ad collem thuris, atque ibidem afflictissimam Deiparentem ad crucis radices sedentem, & dulcissimum Filium suum mortuum & occisum in gremio tenentem consideremus; ô cruentum, ô lamentabile spectaculum! quis unquam audivit tale, aut huic vidit simile?

De B. Theoclia recenset Metaphrastes, quòd, cùm S. Callipum Martyrem ac Filium suum sub Maximo Præfecto, verso in terram capite, pro Christi fide in durissima cruce ferreis clavis affixum conspicata est, & exinde mortuum in sinu suo materno excepit, præ vehementia compassionis & amoris materni inter ipsos amplexus animam suam expirârit. *Metaphr. 7. April.*

Et quid dico anima Christiana? An non millies mortua fuisset hæc dolorosissima Mater JESU, ac tunc præsertim, ubi amantissimum & unicum Filium toto corpore plagatum, cruentatum & exanimem in materno sinu sub cruce recepit? *Ibi*, inquit S. Germanus, *post uberrimum lacrymarum effusum fluvium tandem sanguineas etiam lacrymas fudit.* *S. German. apud Mallon. fol. 152.* Audi & doctissimum Ludolphum Carthusianum, qui sic eandem dolorosissimam Matrem, cùm Filium occisum in sinu teneret, plangentem introducit: *Nihil dulcius mihi, quàm tecum mori, & nihil amarius, quam vivere post mortem tuam JESU Fili mi: Tu mihi Pater, tu mihi Sponsus,* *Ludolph. Carth in vita Christ.*

sus, tu mihi Filius, tu mihi omnia eras, nunc orbor Patre, vidnor Sponso, desolor prole, omnia perdo. O Fili mi! quid ultra faciam?

O Christiane, si cor tuum non moveat indigna hæc & innocentissima mors Redemptoris tui; si te non flectant sanguineæ Matris ejus lacrymæ, credo, & firmiter mihi persuadeo, quòd actum sit de te & de salute tua. Velum templi à summo usque deorsum in morte Christi scissum est; petræ durissimæ disruptæ sunt, terra contremuit ab imis fundamentis concussa, monumenta aperta sunt, &c. Et tu Christiane, si tamen hoc nomine dignus es, stas immotus? Non doles de peccatis? Non compateris Christo crucifixo & desolatissimæ Matri ejus? O rupes! ô cautes! fluite lacrymæ, ah fluite! *quia non est, qui consoletur eam ex omnibus charis ejus.*

Thren. 1. 12.

Plutarch. & ex eo Fineti in Refleſſi di Spirito ſopra l'interno Martirio di M. V.

3. De Rege Ache commemorat Plutarchus, quòd vir mitissimus, juxta ac justissimus & subditorum saluti studiosissimus extiterit, & quia pravos illorum mores & enormia vitia diutiùs ferre non poterat, omnem laborem & operam impendit, ut eorum rempublicam in meliorem statum redigeret, atque ad virtutem sequendam animaret. Verùm improbi & ingrati cives, cùm optimum Regis genium ferre haud possent, omniáque in pravam interpretarentur partem, tandem conspiratione civili factâ, in ipsum armatâ irruêre manu, ac truculentum in modum pluribus inflictis vulneribus innocentissimum Principem interemerunt. Audijt hoc fortè mœstissima Regis Mater, quæ ad cadaver filij in via publica prostratum, sanguinéque conspersum accelerans, illud inter brachia suarecepit, & gremio impositum pijs lacrymis deploravit, sæpiùs sublevatis in cœlum oculis flebiliter exclamans: *Heu me Fili mi! nimia bonitas tua, nimia mansuetudo, & humanitas te simul & nos perdidit!*

O anima Christiana, quid dico? Ecce cadaver non alicujus Regis Achis, nec cujusdam innocentis Abelis aut Amasæ jacet in publica via dilaceratum, conspurcatum, cruore conspersum: *Amasa conspersus sanguine jacebat in media via*, sed ipsius Filij DEI, summi Regis de cruce depositum, & exanime corpus in gremio Virgineæ & tristissimæ Matris excipitur; ita Adrichomius: *E cruce depositus gremio materno excipitur; etiamnum is locus ostenditur*, &c. Heu quis nunc explicet hujus fidissimæ Matris intensissimum CORDIS dolorem, cùm omnia dilectissimi sui Nati vulnera exploraret, spineam coronam è vertice cruentatis etiam manibus enodaret, ac mille pientissimis oculis & lacrymis cruento illi cadaveri parentaret? Ah quoties sanguinolentis & in

2. Reg 20. 12.

Adrichom. in deſcript. Hieruſ. n. 255.

in cœlum sublevatis oculis, illud cum Matre Achis ingeminare visa, & audita est. *Heu me! Fili mi, nimia bonitas tua, nimia mansuetudo & humanitas te simul & me perdidit!* ô gens ingrata! ô peccatores verè miseri! quid mali vobis fecit dilectus Filius meus? An quia ob vestram salutem in mundum venit, ut vos à diaboli jugo & interitu liberaret? An quia cœcis visum, claudis gressum, mutis loquelam, surdis auditum restituit? An quia ægros sanavit? Leprosos mundavit? Obsessos à dœmonio liberavit? An quia mortuos resuscitavit ad vitam, & pertransiens in terra omnibus benefecit? O miseri, ô ingrati mortales! quid ultrà vobis potuit facere, & non fecit? Hæccine vestra retributio est, ut amantissimum Patrem & Benefactorem omnium maximum in infami ligno suspenderetis, & millenis trucidaretis vulneribus? Istáne gratitudo vestra est, quam infinita ejus à vobis exigebant merita? O JESU! ô Fili Benoni, verè vir dolorum, quis mihi det, ut tecum moriar? O Christiani omnes & singuli! auditis Lamenta Matris vestræ? Ah quomodo possibile, quin illi ex animo condoleatis? *Et tu*, sunt verba S. Anselmi, *sine lacrymis amantissimæ Dominæ tuæ lacrymas videbis? Tu siccis manes oculis, & ejus animam pertransivit gladius doloris!* Et tu etiam mi Lector? *S. Anſel. de Excell. Virg. cap. 3.*

4. De Uxore Phinees commemorant Regum Fasti, quòd, cùm audisset Arcam DEI esse deperditam, socerúmque ac virum suum expirâsse, præ dolore & angore vitam cum morte commutaverit: *In ipso autem momento mortis ejus, dixerunt ei, quæ stabant circà: Ne timeas, quia Filium peperisti; quæ non respondit eis, neque animadvertit, & vocavit Puerum Ichabod, dicens: Translata est gloria de Israël, quia capta est Arca DEI.* O mœstissima ac dolentissima Virgo, verè Mater amoris & doloris, dic, obsecro, quomodo tibi CORDI fuerit, cùm exanime & exsangue Corpus Unigeniti tui nunc de fatali crucis ligno depositum, & super petram ab initio & exinde à Josepho Arimathæo & Nicodemo in sinu tuo collocatum excepisti? Quis ambigat, quin pariter tunc cum moriente Uxore Phinees exclamaveris: *Translata est gloria de Israël*, &c & cum Vate Threnologo: *Defecit gaudium cordis nostri: Versus est in luctum chorus noster?* *1. Reg. 4. 20.* *Thren. 5. 15.*

Itane *cecidit corona capitis nostri?* Sic quondam lugebant desolatæ Sionidæ, cùm Regem, regnum, civitatem, Templum, & omnia perdiderunt: Itane *cecidit corona capitis nostri?* O pientissima & afflictissima Domina; verè Mater amoris & doloris, plùs amisisti, cùm dulcissimum Filium tuum JESUM per tam cruentam necem perdi- *Thren. 5. 16.*

disti, heu Domina mea, quomodo *cecidit corona capitis tui*? Imò & nostri?

5. De Argia Regina Græciæ & fidissima Conjuge Regis Polynicis refert Beuterus, quòd, cùm ex nuntio intellexisset, Regem ac Conjugem suum in campestri pugna ab hoste pluribus vulneribus pro salute patriæ trucidatum, ineffabili mentis dolore affecta, omnisque moræ impatiens de nocte intempesta ad locum certaminis perrexerit, ubi tandem inter occisa militum cadavera ope ardentis lucernæ amantissimum suum Polynicem invenit, sed nudatum, lividum, vulneratum, & fœdè conspurcatum; quid in hoc casu luctuoso Regina consilij? Heu! dolor nimius, qui animum torquebat, & amor, qui ejus mentem possidebat, non sinebant amplius, ut in plura lamenta & verba prorumperet, proinde irruens super corpus Dilecti sui, dum illud lacrymis rigat ardentissimis, & hiantia exosculatur vulnera, ipsa animi deliquium passa, juxta cadaver mariti sui expiravit, paramoris victima. *Beut. f. 77.*

Non Argiam Græciæ Reginam, sed ipsam totius universi Dominam ac dolorosissimam Deiparentem MARIAM hîc tibi in Golgothæo monte exhibeo homo Christiane; perpende, quæso, heu nimis luctuosum & omnibus retrò sæculis inauditum spectaculum: Jacet nunc mortuus, qui erigebat vivos, & in sinu Matris quiescit; circumstant fideles amici, plorant omnes, & lugent universi, cùm saucium, ac in cunctis membris laceratum Corpus JESU contemplantur: Erant tunc oculi JESU, ô lucida cœli sidera, pleni sanguine & emortui; capilli evulsi, & velut restis ex concreto cruore contorti; os frigidum tanquam nix, nasus confractus; facies, *in quam desiderant Angeli prospicere*, livida, sputis fœdata, & colaphis percussa; *ô speciose præ filijs hominum*, quomodo conversus es in amaritudinem SS. Matri tuæ, cùm manus tuas tornatiles, plenas hiacinthis intueretur trabalibus clavis perforatas, pedes hianti vulnere transverberatos, latus immiti ferro reseratum, & Sacratissimum COR tuum præ vehementia dolorum & militis lanceâ disruptum? O quàm lugubre, quàm triste hoc erat *spectaculum DEO, & Angelis & hominibus* cernere talem ac tantum Filium in proprio sanguine natantem, & talem ac tantam Matrem ob amoris & doloris magnitudinem penitus colliquescentem: O Numen immensum! quomodo possibile fuit, quòd hæc dolorosissima Mater non pariter cum Argia *1. Pet. 1. 12. Psal. 44. 3. 2. Cor. 4. 9.*

gia Regina expirâric? Et certè millies mortua fuisset, si eam Spiritûs Sancti gratia non peculiari modo in solatium primorum fidelium conservâsset: *Beata Virgo*, inquit Divus Anselmus, *in passione Christi verè interijsset præ magnitudine doloris, nisi ab eo præservata fuisset*: Et S. Bernhardus: *Nec lingua*, ait, *poterit loqui, nec mens cogitare valebit, quanto dolore afficiebantur pia viscera MARIÆ.* O desolata Mater, & ego non lugeam tecum? Ah! si Dominus meus ac DEUS meus & Sacratissima Mater ejus tantis affecti sunt cruciatibus, quomodo ego peccatorum miserrimus ac coriphæus sine doloribus, sine cruciatibus, sine adversis me salvandum existimo? O anime mi! resolve te hoc temporis momento, impostetum ad omnia, quæcunque possunt accidere adversa, ob amorem DEI ac Hominis crucifixi & dolorosæ Matris ejus sustinenda, digni enim sunt: *Dignus est Agnus, qui occisus est*, &c.

S. Anselm lib. de Excell. Virg. c. 5.

S. Bernh in Lam B.V.

Apoc. 4. 12.

6. Occurrit hîc mihi pro coronide, quod de Henrico Primo Rege Angliæ refert Andreas Chesnæus; qui, cùm defunctus apertâ facie in publico feretro expositus lugubri cum ornatu & pompâ à regni Proceribus ad tumulum regium efferetur, subitò in vultu suo coram omnibus tunc præsentibus copioso sanguine sudare cœpit; mirantur omnes, causámque requirunt hujus insolitæ & cruentæ desudationis, & ecce non aliam reperiunt, quàm quod huic Regi defuncto in platea occurrerit Richardus filius, Princeps perduellis, & patri in vita semper injurius, atque exosus, ad cujus præsentiam Rex mortuus sine mora per mirabilem quandam antipathiam tam copiosum sanguinem effudit.

Andr. Chesnaus in Hist. Angl. sub an. 1129.

Age anime mi, accede & tu ad Regem gloriæ, imò ad amantissimum Patrem tuum, Christum JESUM & hunc Crucifixum, nunc post exantlatam passionem ac necem in purissimo gremio Sacratissimæ Matris dolorosæ ultimò quiescentem; accede, inquam, & antequam inferatur sepulchro exanime corpus, tuis illud lacrymis lava, & unguento virtutum unge; noli metuere, si verè pœnitens & contritus es, ad tuum occursum parem sanguinis desudationem, non enim vindictam hic pretiosus Redemptoris tui sanguis, sed misericordiam clamat & salutem. Quid igitur moratis? Accede & cum dolorosa Matre ejus Sacratissima illius Vulne-

ra

ra mille amoris osculis excipe; ô quàm bonum, quàm secu-
S. Bernh. ser. de Pass. D. N. J. C. rum erit habitare in Vulneribus JESU Christi: *Memoriam*, ait Mellifluus, *abundantiæ suavitatis horum eructabo, quàm diu vixero: In æternum non obliviscar miserationes istas, quia in ipsis vivificatus sum.* Finio cum devotissimo Kempensi: *Plùs*, inquit, *in-*
Th. Kemp. Med 22. de Chr. Pass. c. 6. *venies in Vulneribus JESU Christi, quàm in possessione totius mundi.* O sancta Mater istud agas, Crucifixi fige plagas, cordi meo validè.

CON-

CONSIDERATIO L.

Dolorosa Mater curat, ut Filius mortuus, & de cruce depositus honestæ sepulturæ mandetur.

Et accepto corpore, Joseph involvit illud in Sindone munda, & posuit illud in momento suo novo.
Matth. 27. 59.

1. NOn sine peculiari causa ac mysterio olim pretiosissimus orbis Reparator Christus seipsum grano frumenti assimilare dignatus est: *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet: Si autem mortuum fuerit, multum fructum affert.* Ita est, ô mi JESU! *Granum frumenti* eras: Primò in SS. Conceptione tua, dum de cœlo delapsus in virgineo agro, cui benedixit Dominus, à Spiritu S. dissemina- *Joan. 12. 24.*

tus & implantatus es. 2. *Granum frumenti* eras in admirabili Nativitate tua, dum non inter urbis mœnia sed in campo ab intemerata Virgine in lucem prodire voluisti, ventis, frigori, tempestatibus, aliisque corporis incommoditatibus jam tunc velut granum frumenti expositus. 3. *Granum frumenti* eras in Circumcisione tua, sicut enim ejusmodi granum intus solet esse candidum, foris flavum ac subrubrum, ita & tu, ô mi Redemptor! in tua cruenta Circumcisione factus es candidus & rubicundus, & Ecclesiæ tuæ sanguinum sponsus. 4. *Granum frumenti*
Levit. 2. 10. eras in Præsentatione in Templo, dum velut spica prima viresceus, vel ut manipulus primus à pientissima Matre tua cœlesti Patri præsentatus
Levit. 23. 10. es juxta illud: *Feretis manipulos spicarum, primitias messis vestræ ad Sacerdotem, qui elevabit fasciculum coram Domino, ut acceptabile sit pro vobis*, &c. 5. *Granum frumenti* eras in persecutione Herodis & aliorum inimicorum tuorum. Quid enim aspectu vilius grano frumenti? & tamen quid orbi utilius? vilis, inquam, & tu ô mi Domine! videbaris
Psal. 21. 7. mundo, imò *vermis & non homo*, cui tamen Angeli & universa Ecclesia accinere assolent: *Tu solus Sanctus, tu solus Dominus, tu solus Altissimus.* 6. *Granum frumenti* eras in ultima Cœna, ubi sub specie panis triticei teipsum fidelibus tuis dedisti in cibum, & etiamnum hoc Evchâristico pane lassum confirmas cor hominis. 7. *Granum frumenti* denique eras in passione, flagellatione, coronatione, crucifixione, morte & sepultura, quia velut granum in area flagellis trituratus, spinis occatus, pedibus impiorum contritus, aratro crucis mortificatus, ac tandem in horto, velut in agro sepultus es, ut ibi de morte, tanquam granum resurgens trigesimum, sexagesimum, imò & centesimum fructum
S. Aug. in Jo Tr. 51. referres: *Seipsum*, inquit S. Augustinus, *festis granum frumenti dicebat: Ipse erat granum mortificandum, & multiplicandum, mortificandum in infidelitate Judæorum, multiplicandum in fide omnium populorum.* Proinde rectè Poëta de Christo mortuo, & in marmoreo monumento sepulto cecinit:

Incidat hoc quamvis generosum in marmora granum;
Lætius at germen gleba nec ulla dabit.

In quem finem loco Emblematis nostri manum quandam de cœli nubibus prominentem, & grana frumenti in agro disseminantem statuimus, adjectâ & superimpositâ epigraphâ:

Ut surgat in ortum.

2. Opien-

2. O pientissima Domina! ô Mater amoris & doloris! transiit paulisper hyems heu nimiùm acerba, transiit & imber maximus ac sanguineus, quo totus terrarum orbis à peccatis ablutus & mundatus est. Mortuus est Filius tuus in ligno, & SS. Cor ejus crudeli ferro transverberatum est; nunc apertæ sunt cataractæ cœli, & consummata sunt omnia, quæ de illo dicta sunt per Prophetas: Tempus modò est, ut hoc saluberrimum frumenti granum terræ mandetur, ac honesto sepeliatur monumento. Accidit hîc dolentissimæ Matri in monte Calvario, ut quondam S. Antonio M. in Thebaidis eremo. Invenit ille S. Pauli primi Eremitæ corpus exanime, genibus complicatis, erectâ cervice, extensisque in altum manibus, & quia sarculum, quo terram effoderet, ad manus non habens anxius hærebat, quo modo hunc sanctissimum Senem sepulchro mandaret; ecce subitò duo leones rapido cursu ex interiori Thebaidis eremo ad beati illius Senis corpus ferebantur, qui dolorem ac venerationem suam rugitu ac ploratu edito indicantes, certatim pedibus foveam in modum sepulchri effoderunt, in quod exinde S. Antonius hymnos & Psalmos ex Christiana traditione decantans, S. Pauli exanime corpus, pallio suo involutum, intulit, tumulúmque ex Christiano more composuit. Hoc, inquam, & dolorosissimæ Matri post consummatam Filij passionem evenit, cùm enim anxia & doloribus penè confecta ad vesperam usque juxta crucem extincti sui Nati consisteret, nec haberet, qui emortuum & excarnificatum Corpus JESU de ligno deponeret, illúdque sepulchro inferret, lacrymosè in rupe Golgothæa circumspiciens, ecce tibi subitò duos generosos vidit leones, Josephum videlicet ab Arimathæa Nobilem Decurionem, qui (prout rectè observat S. Anselmus) ut hanc afflictissimam solaretur Deiparam, audacter ad Pilatum introivit, & petijt Corpus JESU sub nomine hujus dolorosæ Matris, dum inter cæteras rationes huic Romano Præsidi proposuit, innocentissimam Matrem ad crucis pedem præ dolore expiraturam, cui saltem hoc solatij concederet, ut corpus vulneratum & exsangue Unigeniti sui, de fatali ligno depositum, amplecti, deosculari, lacrymis rigare, ac honesto sepulchro condere liceret: *Tunc Pilatus jussit reddi corpus.*

Brev. Rom. 15. Jan.

Ansel. dial. de Pass. D.

Matt. 27. 58.

Hunc nobilissimum Decurionem ponè secutus est Nicodemus Princeps Judæorum, alter generosus leo, occultus quidem antea Christi Discipulus, sed nunc, depositio omni metu, dolentissimæ Matri sincera sua & in charitate non fictâ offerens obsequia. Juvat hîc audire verba dolorosæ Matris: *Deinde*, ait ad S. Birgittam, *depositus est in cruce, quem*

Revel. S. Birgitt. l. 2. c. 19.

ego recepi in genua mea quasi leprosum, & totum lividum; nam oculi ejus erant mortui & sanguine pleni. Os frigidum quasi nix, barba quasi restis, facies contracta; manus quoque sic diriguerunt, quòd non possent deponi, nisi circa umbilicum. Sicut stetit in cruce, sic habui eum in genu; quasi hominem contractum in omnibus membris, &c. Quàm gratum autem horum duorum verè illustrium virorum ac leonum afflictissimæ Virgini fuerit obsequium, rursus eandem SS. Matrem nostram audiamus: *Lib 4. Rev. c 7. & l. 7. c. 25.* *Jam quasi consolata sum, quòd corpus ejus de cruce depositum contingere potui, & in sinum recipere, vulnera explorare, & tergere.* Jacob quondam, licet in nervo femoris læsus (ex quo vulnere haud dubiè ingentem senserat dolorem) hunc tamen suum fortissimum luctatorem dimittere non voluit, non ignorans, quòd DEUM inter brachia stringeret, unde flens & cùm lacrymis dicebat: *Gen. 32. 26.* *Non dimittam te.* Et ego Mater, vel potiùs Matris orbæ infelix simulacrum dimittam te Fili mi? Te Amorem meum crucifixum? Te DEUM & omne Bonum meum, stringam te brachijs meis, & fortiùs tenebo: *Cant. 3. 4.* *Tenui eum, nec dimittam.*

O anime mi! vide hîc, & considera amorem & gemitus amantissimæ Matris tuæ; dolebat hæc quidem miserandam Filij sui sortem, sed magis doluit nostram conditionem, proinde amarissimis lacrymis peccata nostra deflevit, quippe noverat, ea omnium istarum calamitatum ac cruciatuum, quos unà cum Filio per omnem vitæ cursum perpessa est, fuisse causam primariam. O lacrymæ meæ! ubi estis? quare non cum lacrymante Matre JESU expeditæ curritis? Si lacrymæ, teste S. Ambrosio, lavant delicta, ignémque extinguunt gehennalem, ô lacrymæ meæ ubi estis? *S. Bern. in Lam. B. V.* *Tam piè plorabat B. Virgo,* subintrat hîc Mellifluus, *tam amarè dolebat, quòd sui ploratûs pietate multos etiam invitos ad lacrymas provocabat; dolor ejus cunctos intuentes dolore compellebat, vixque lacrymas continere valebant, qui eam plorantem conspiciebant.* Et ego peccatorum coriphæus, mille infernis dignissimus adhuc perfisto immotus? O Domina mea! lugeam ac plangam & ego tecum, donec in hoc mundo vixero: *Jerem. 9. 1.* *O quis dabit oculis meis fontem lacrymarum? & plorabo die ac nocte interfectum filiæ populi mei?*

Utar & ego lacrymis, sed non muliebriter utar;
Est quoque, qui deceat mascula corda dolor.

2. Olim præcepit DEUS, ut homo leprosus, si ab hac fœda corporis infirmitate mundari discuperet, per Sacerdotum manus septies vi- *Levit. 14. 7.* ctimarum sanguine aspergeretur: *Quo asperget illum, qui mundandus est septies,*

septies, ut jure purgetur. Idem benignissimus Deus ordinavit, ut in ejusmodi victimis ac holocaustis pacificis, præsertim dum novum fœdus Deum inter & populum erat sanciendum, sanguis victimarum à Moyse in populum spargeretur: *Ille verò sumptum sanguinem respersit in populum,* *Exod. 24. 6.* *& ait: Hic est sanguis fœderis, quod pepigit Dominus vobiscum,* reliquum autem victimarum sanguinem voluit super altare profundi: *Partem autem residuam fudit super altare.* Advertè prudens Lector! unica cruoris stilla sufficiebat unicuique de populo ad expiationem, quia olim *omnia* *Hebr. 9. 22.* *penè in sanguine secundùm legem mundabantur, &, sine sanguinis effusione non fiebat remissio*; sed tandem omnis reliquus sanguis super altare holocausti effusus est; *Partem autem residuam fudit super altare?* Magnum hîc latet mysterium, attentum te esse cupio.

Dic, obsecro, an non universum genus humanum peccati leprâ erat infectum? ad hanc ergo expiandam à Patre in victimam destinatus est ipse innocentissimus Filius & agnus immaculatus, cujus sacrosancto Sanguine non unâ duntaxat vice, sed septies aspersi, & sic livore ejus à peccati lepra sanati sumus: *Quo asperget illum, qui mundandus est, septies,* *Levit. 14. 7.* *ut jure purgetur*; septem autem ejusmodi aspersiones fuerunt septem Divinissimi Sanguinis effusiones. 1. In circumcisione. 2. In agonia in horto. 3. In flagellatione. 4. In coronatione. 5. In vestium detractione. 6. In crucifixione. Et 7. in SS. Lateris & Cordis apertione. O quàm copiosa apud Dominum est redemptio! populo illi Israëlitio ad expiationem, novúmque pactum cum Deo formandum unica suffecit sanguinis stilla; & pientissimus JESUS omnem pro nobis exponit? ô extasin amoris!

Verùm observa ulteriùs. Moyses in ejusmodi lustrationibus aquam *Cornel. hic.* sanguini adhibebat, ne sanguis, prout fieri assolet, mox in unam massam concresceret, sed liquidior ac sparsilis, adeóque aspersioni in tantum, ac tam numerosum populum idoneus permaneret. En rursus perelegantem typum sanguinis & aquæ ex latere & Corde Christi promanantium, atque à peccati lepra nos misericorditer abluentium: *Qui dilexit nos, & lavit* *Apoc. 2. 5.* *nos à peccatis nostris in sanguine suo.*

Partem autem residuam fudit super altare. Supra quod pulcherrimè doctissimus Fineti: MARIA Virgo, inquit, erat primum altare, supra quod juxta D. Paulum à Christo primum Sacrificium DEO T. O. M. litatum est, in hujus enim virgineo pectore ac sinu requiescens tenellus Infans JESUS in Sacrificium matutinum se pro mundi salute præsentavit: *Ingrediens mundum dicit: Hostiam & oblationem noluisti; Corpus autem* *Hebr. 10. 5.* *aptâsti*

Fineti in Reflex. Spirit. de interno B. V. martyrio.

aptâsti mihi: Holocautomata pro peccato non tibi placuerunt, tunc dixi: Ecce venio, &c. Tandem verò consummatâ passione in eodem Virginis & Matris pectore ac sinu in Sacrificium vespertinum in Calvariæ monte se obtulit, ubi omnis reliquus sanguis super hoc mysticum altare, hoc est, super COR dolorosæ Matris effusus est: *Partem autem residuam fudit super altare.* Audi hic devotissimum Taulerum, ita hanc mœstissimam Deiparam alloquentem: *Cor tuum*, inquit, ô Virgo, non semel, sed *plus centies scissum est; neque aliquid sub tuo aspectu Filio molestiæ illatum est, quod non secuerit Cor tuum*; ac tunc præsertim, quando depositum de cruce dilectissimum Filium materno gremio excepisti, ejúsque plagas omnes propiùs es intuita; ibi, ibi factum est SS. COR tuum altare suavissimi thyamitis usque ad COR Patris ascendentis.

Taulerus de 44.

Justin. Miechov. O. P. in Lit. B. V. Tit. Reginæ Martyr.

4. De Luciano Antiocheno Presbytero & Martyre glorioſissimo refert Justinus Miechovienſis, quòd ultimam Missam super altare CORDIS sui celebrârit. Erat is cum alijs Christianis in tererrimo carcere inclusus, & nunc ad mortem destinatus, ut sequenti luce pro Christi fide cum alijs captivis Discipulis trucidaretur. Missam adhuc dicere placuit, ut se, aliósque martyrij Candidatos Sacratissimo Viatico reficeret, & ad cruentam pugnam præmuniret; verùm cùm in illo squallido carcere non haberent altare: *Altare*, inquiebat, *erit nobis hoc pectus meum*, in qua viva ara Sacrificium DEO fecit, seipsum exinde in hostiam & victimam cruentam pro fide Orthodoxa offerens.

Arnold. Carnot. Tr. de 7. Verb. Dom.

O dolorosissima Mater! quid dico? an non SS. COR. tuum, dum Filium de cruce depositum gremio tuo gestabas, simile vivum altare fuit, in quo denuò æterno Patri eundem hunc dilectissimum Filium in Sacrificium vespertinum obtulisti? Ita Arnoldus Carnotensis: *Ipsa*, ait, *seipsam mactans in altario, ligna & flammas congerebat. Altare erat in corpore Filij.* O cruentum & lacrymabile Sacrificium! ô nimis lugubre, & omnium lacrymis dignissimum spectaculum! videre DEI Filium, innumeris plagis saucium, occisum, excarnificatum, & in pectore ac sinu afflictissimæ Matris, antequam inferatur tumulo, quiescentem! O mortales omnes! venite, & videte, an sit dolor, sicut dolor dolorosæ Matris? Audiamus iterum Poëtam:

Te ne ego (nec moveat) videam mœstissima Matrum,
Complexam Nati membra cruenta tui?
Eque tuis oculis super illius ora cadentes
Aspiciam lacrymas, contineámque meas?

Ecce

Ecce suo tecum rerum natura parenti
Ingemit, & quo tu funere læsa dolet.
Unus ego immotus funus tam flebile possim
Et tua non maidis ora videre genis?
O mihi contingat simili tabescere luctu!
Felix, si lethi causa sit ista mei.

5. Sed jam tempus est, ut sacrum pignus & exsangue Corpus JESU sepulchro mandetur, cùm enim advesperascceret, & inclinata esset dies, duo illi Religiosissimi viri Josephus ab Arimathæa & Nicodemus timentes, ne legem ob primas magni imminentis Sabbathi vesperas transgrederentur, impensiùs dolorosissimam Virginem rogârunt, quatenus sibi ac præsentibus amicis dilectissimum Filium suum ad inungendum, & sepeliendum dimitteret. Hîc novus luctus, novus ploratus; non abnuit tamen dolentissima Mater, quia semper voluntati Divinæ erat conjunctissima; in quem finem ipsa diadema regium cruentis spinis horridum propijs & cruentatis manibus revulsit, ubi adimpletum illud Prophetæ vaticinium: *Et sanguis sanguinem tetigit.* Interim dum exanime Corpus JESU super unam petram subalbam collocatur, atque pro more gentis pretiosis ad sepulturam unguentis præparatur, ipsa mœstissima Virgo, teste Metaphrasto & Nebridio, *collegit spinas & pulverem sanguine & aquâ de latere fluente conspersum, & servavit.* Quod pariter confirmat doctissimus Quaresmius: *Sacerrima Virgo*, inquit, *magna cum reverentia collegit, quantum licuit sanguinem*; imò & ferreos clavos, quibus sacrum Christi Corpus in cruce fixum erat (eodem attestante Quaresmio, ac comprimis S. Bonaventura) in depositione Filij de cruce in sinu collegit, ac impostetum pro suo solatio secum retinuit, ut sic dilectissimi Filij sui mortem non tam præteritam meminisse, quàm quotidie præsentem posset intueri.

Os. 4. 2.

Metaphr. die 15. Aug. apud Baron. num. 132. Nebrid c. 21. Quaresm. To. 2. c. 11. sect 1. S. Bonav. in Medit. vit. Chr. c. 81. Rev. S. Birg. l. 1, c. 10.

Ut verò sanctis inunctus erat JESUS, accepit eum SS. Mater, & Corpus ejus mundissimâ involvit sindone. O anime mi! vidisses hîc luctuosam illam processionem, quâ ad tumulum, vel in scala, vel in feretro, vel potiùs proprijs amicorum manibus ferebatur ille, sub quo curvantur, qui portant orbem, & qui tribus digitis appendit molem terræ? Quid pensâsses? Quid dixisses? Interim levatur funus de terra, & fit inter hos primos Christi fideles amabilis contentio, non quis eorum videretur esse major, sed quis prior hoc Divinissimum funus posset attingere, & proprijs ad destinatum monumentum manibus portare, hinc sæpiùs mutabant vices, ut quilibet exinde gloriari posset, à se in sepulchrum Servatorem mundi esse illatum; omnes hîc euntes ibant, & flebant, super omnes

nes autem Mater miserabilis, quia præ omnibus amabat; Ah quoties in
2 Reg. 18.33. cœlum ingeminabat: *Fili mi JESU! JESU, Fili mi! quis mihi det, ut ego moriar pro te*, & unà tecum hodie in horto consepeliar?

6. Vidua illa in Naim ponè catalectum filij sui, præmaturâ morte defuncti, sequens, in amaritudine animæ suæ hoc solatij à Christo audi-
Luc. 7. 13. re meruit: *Noli flere.* Verumenimverò nullum hîc aderat mœrentissimæ Matri Unigenitum suum ad sepulchrum comitanti solatium; & si ipsi Angeli pacis, qui tanquam atomi hoc lacrymabile Creatoris sui funus ad sepulturam comitabantur, amarissimè flebant, quomodo ergo solari poterant illud dolentissimum Cor Virginis, quod erat congregatio omnium dolorum, quemadmodum mare omnium est aquarum? O gloriosissime cœli Princeps, salutis humanæ Nuncie, ac paranymphe Spiritûs Sancti! te inclamo ô S. Gabriel! an non SS. Virginem olim in ædibus Na-
Luc. 1. 28. zarethanis salutâsti: *Ave gratiâ plena, Dominus tecum; benedicta tu in mulieribus?* Quomodo gratiâ plena, quæ nunc doloribus superabundat? Quomodo Dominus tecum, si eam tot apprehenderunt mala? quomodo benedicta in mulieribus, cujus Filius maledictum in ligno maledicto factus est? Sed altum hîc erat in cœlo silentium. Tu hæc inter anima Christiana adverte, alia Divina, alia humana esse judicia, sic nimirum placuit Divinæ Providentiæ ac Bonitati, ut Mater Christi fieret nobilissima fœminarum, ut postmodùm jure merito exaltari posset super omnes choros Angelorum. Disce hîc humiliari terra & cinis! disce pati, & lubenti animo cum dolorosissima Matre omnia quæcunque sustinere adversa,
Rom. 8. 18. quia his omnibus dignum est cœlum calamitatibus: *Non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.*

Ad sepulchrum in petra viva excisum ubi tandem perventum est: *De-*
S. Birg. l. 1. c. 10. *inde*, sunt verba dolorosæ Matris, *deposuerunt eum in sepulchro. O quam*
Bib. 2. c. 21. *libenter tunc posita fuissem viva cum Filio meo, si fuisset voluntas ejus.* Et in alio loco: *Verè dicere possum; quòd sepulto Filio meo quasi duo Corda in uno sepulchro fuerint: nunquid non dicitur, ubi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum? Sic in sepulchro Filij mei semper cogitatio & cor meum versabatur.* Tandem peractis omnibus, mœstissima Mater ad circumstantes amicos conversa eis peramanter benedixit, humilésque de tanto exhibito obsequio grates persolvit; credo, hisce eam usam verbis, quibus olim David viros Jabes
2. Reg. 2. 5. ob sepulturam Regi Sauli datam commendavit: *Benedicti vos Domino, qui fecistis misericordiam hanc cum Domino vestro, & sepelistis eum, & nunc retribuet vobis quidem Dominus misericordiam & veritatem, sed & ego reddam gratiam*, &c. Audis hoc mi Lector! ama dolorosam Matrem, & illa reddet gratiam.

CON-

CONSIDERATIO LI.

Dolorosæ Matri in Passione Filij comes indivulsa Maria Magdalena, crucifixum Amorem suum deplorans.

Erat autem ibidem Maria Magdalena & altera Maria sedentes contra sepulchrum. Matth. 27. 61.

1. IAm olim in aula Darij Persarum Regis pulcherrimum hoc problema discussum, atque ventilatum est, quidnam in orbe terrarum fortissimum? Num vinum, Rex, mulier an veritas? Forte vinum; Noëmum consule post diluvium in vinea sua inebriatum, Loth vino nimio madentem, Holofernem vino sepultum, aliósque innumeros, de quibus Ecclesiasticus: *Propter crapulam multi obierunt*, &c. Fortis Rex, ad cujus nutum

Lib. 3. Esdræ c. 3. v. 10.

Eccl. 37. 34.

nutum & imperium regnum pendet universum; ita de Alexandro Ma-
1. Mach. 1. 3. chabæorum Liber primus: *Pertranſiit uſque ad fines terræ; & accepit ſpolia multitudinis gentium; & ſilnit terra à conſpectu ejus.* Fortis mulier; Samſonem interroga mortalium omnium facilè robuſtiſſimum, Davidem Regem ſanctiſſimum, Salomonem ſapientiſſimum à mulieribus victos, fractos, deluſos. Fortis veritas, & ſi Zorobabelem conſulimus; *Super omnia vincit, ac prævalet*, &c.

Quidquid ſit de hoc problemate, fortior & major horum omnium eſt charitas, quæ vincit, ac prævalet, hæc enim omnipotentem DEUM ligavit, ut de cœlo in terram deſcenderet, homo fieret, tanta ac tam indigna pro mortalium ſalute pateretur, ac denique in infami crucis patibulo amoris victima occumberet: *Quid amore, ſubintrat hîc Melliſluus,*
S. Bernh. ſer. de Paſſ. violentius? *Triumphat de DEO amor.* Unde in Canticis dicitur *Fortis ut*
Cant. 8. 6. *mors dilectio.* Hinc tot Sancti ardentiſſimis optârunt votis quamcunque pro Chriſto ſubire necem, quorum charitas omnino erat inſaturabilis, nam quò magis Crucifixum ſuum diligebant amorem, eò ampliùs diligere diſcupiebant, *modus enim diligendi DEUM, eſt amare ſine modo,*
S. Bern. l. 4. Paſc. c. 5. ita dictus Melliſluus.

Tali in DEUM & Hominem Chriſtum ardebat amore felix illa peccatrix, omniúmque pœnitentium fidiſſimum ſpeculum Maria Magdalena, quem tot profuſi lacrymarum rivuli, quibus offenſam ſummi Boni, atque demerita ſua à die converſionis ſuæ uſque ad ſupremum vitæ ſuæ diem deplanxerat, ſatis luculenter demonſtrant. Et ſi olim Judæi ex viſis Chriſti lacrymis, quibus Lazarum amicum ſuum deplorabat, hanc arguebant conſequentiam: *Ecce quomodo amabat eum*, rectè & nos
Joan. 11. 36. ex lacrymis pœnitentis Magdalenæ concludimus: *Ecce quomodo amabat JESUM*, quem per omnem paſſionem cum doloroſiſſima Matre tanquam
Luc. 7. 38. comes indivulſa numquam deſeruit, imò & de novo, ſicut priùs in convivio, ejus ſacratos, diriſſimísque clavis perforatos pedes lacrymis ſuis rigavit, abluit, deterſit: *Oculis inundantibus*, ait B. Damianus, *veſtigia Salvatoris infudit*, &c. Proinde huic Divæ non incongruè pro Symbolo telam candidam in aprico campo radijs ſolaribus expoſitam, & aquarum guttulis deſuper rigatam ſtatuimus cum Lemmate:

A lacrymis candor.

O bonæ lacrymæ, exclamat S. Ambroſius, *in quibus eſt redemptio pec-*
S. Ambr. l 2. in Luc. & *catorum! veniam non poſtulant, & merentur; cauſam non dicunt, & miſe-*
ſerm. 46. de *ricordiam conſequuntur.* A lacrymis candor. Progrediamur ulteriùs.
Pœnit.

2. Ubi

2. Ubi justissimus scelerum Vindex DEUS totum terrarum orbem innumeris cumulatum sceleribus per universale diluvium purgavit, & nunc in summam gratiarum actionem justus Noë, quòd ab interitu cum omni familia sua tam misericorditer fuerit præservatus, pinguissimum Sacrificium de animantibus mundis in aprico campo DEO T. O. M. litavit; ecce dum fumus pinguis & ordor holocaustorum sursum in aëra ascendit, de cœlo vicissim nova gratia & pax Divina descendit, DEUM inter & Hominem de novo confirmata ac stabilita, in cujus rei signum in superiori aëris regione Arcus miri splendoris apparuit, qui Noëmo, filijs ac posteris ejus nonnisi læta ac prospera præsignavit: *Hoc signum fœderis, quod do inter me & vos, & ad omnem animam viventem,* &c. *Gen. 9. 12.*

Per hunc arcum rectè in typo Christus JESUS & hic Crucifixus præsignatus est, per quem genus humanum cum Patre reconciliatum fuit; solet autem arcus per reflexos solis radios in nube rorida recipi: *Arcus,* inquit Seneca, *meridie ortus, magnam vim aquarum vehit, circa occasum rorabit,* &c. Anime mi! reflecte paulisper tua in dolorosissimam Matrem lumina, & in dolorum ejus sociam Mariam Magdalenam, juxta crucem stantes, & quid cernes aliud, quàm nubem roridam, & pluviam, non cruentam duntaxat de Vulneribus crucifixi JESU, sed & ex oculis illarum pijssimarum mentium largissimè promanantem: *Magdalena,* inquit Tilmanus, *erat nubes rorida & pluvia.* O pluvia salutaris! si jam tunc convivio Simonis, dum lacrymis cœpit rigare pedes JESU, ab ore Veritatis audire meruit: *Remittuntur ei peccata multa, quia dilexit multùm;* quid nunc sentis, pie Lector, dum plorantem sub cruce contemplaris Magdalenam, in SS. Sanguine Agni dealbatam? *En,* inquit S. Chrysologus, *mutatur ordo rerum; pluviam terræ dat cœlum semper: Ecce nunc rigat terra cœlum; lacrymis rigabat pedes ejus. O quanta vis in lacrymis peccatorum! rigant cœlum, terram diluunt, extinguunt gehennam.* O anima Christiana! licet innumeris obnoxia sis peccatis, quid fugis à crucifixo JESU? Ecce cum Magdalena confidenter & in animo contrito, ac verè humiliato ad crucifixum Amorem tuum accede, ille enim est, *qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas; qui redimit de interitu vitam tuam,* &c. Plorabat quidem Maria Magdalena in domo Pharisæi, sed tunc temporis intervallo adhuc ignorabat, quàm immenso sanguinis pretio forent Domino luenda illa, quæ deplangebat delicta; verùm cùm nunc vidit Dilectum suum, quem firmissimâ fide DEUM & Hominem credidit, in Calvario monte suffixum cruci, & ex quinque sacris Vulnerum canalibus copiosissimum Sanguinem pro remissione

Tilman. in allegorijs. *Luc. 7. 47.* *S. Chrysol. serm. 93.* *Psal. 102. 3.*

peccatorum suorum profundentem, ah quis dicet, quantùm creverit mentis ejus & dolor & amor in JESUM? En formam habes anima Christiana! quam imiteris; illa ubi semel culpam suam agnovit, non ampliùs DEUM offendit, & tu, ah misera! quoties redis ad vomitum?

3. Et quis, obsecro, non obstupescat, dum animo attentiore considerat, quòd B. M. Magdalena Sanctissimæ Deiparæ intima, familiarissima, ac quodammodo domestica fuerit? quæ Sacratissima & intemerata Virgo, licet Seraphinis purior, cum hac tamen pœnitente peccatrice intimè conversari minimè dedignata est; & quemadmodum Filius publicanos & peccatores non respuebat, sed manducabat, & conversabatur cum illis, ita quoque hæc Beatissima Virgo & Mater doloris & amoris hanc peccatricem, super nivem nunc dealbatam, benignè complexa est, eámque in sociam pluribus annnis adhibuit, unde neque in cruenta Christi passione ab hac mœstissima Matre separari voluit. Juvat hic audire S. Anselmum, qui afflictissimam Deiparam pro eo tempore, quo dilectissimum Filium suum ad mortem damnatum, & crucis ligno onustum ad Golgothæum montem inter latrones procedentem conspexit, ita loquentem introducit: *Unà cum Maria Magdalena per viam objacentis plateæ, circa quendam fontem cucurrimus, quatenus illi obviàm veniremus, & cùm veniremus juxta fontem, obvium habuimus Filium meum deformatum, pressum omni dolore, qui benignè se inclinans, ad me dicebat: Ave Mater, ac si diceret: Gratias tibi debeo electa Mater mea! pro multimodis beneficijs mihi impensis, & pro multo labore, quo in summa paupertatis abjectione enutrivisti templum corporis mei, & nunc in destructione constitutum; inter contumelias & opprobria sequi non dedignaris, nec vereris, quam vis omnibus contemptui habeamur.*

S. Ansel. in Dialogo de Passione.

Promiserat quidem Petrus priùs Magistro suo fidelitatem nullis periculis, nullisque separandam cruciatibus: *Domine tecum paratus sum & in carcerem & in mortem ire.* Thomas similiter ad eandem necem cum Christo perficiendam ultrò se obtulit: *Eamus & nos, ut moriamur cum eo.* Similiter & reliqui Discipuli cum Christo in ultima Cæna mensæ accumbentes fecerunt. Verùm cùm nunc aliam rerum faciem vidissent, & Magistrum suum captum, vinculis constrictum, mortique traditum: *Tunc Discipuli omnes relicto eo fugerunt.* Non sic cum Matre dolorosa Magdalena, non sic: *Surgam*, inquiebat, *& circuibo civitatem, per vicos & pla-*

Luc. 22. 33.

Joan. 11. 16.

Cant. 3. 2.

& plateas quæram, *quem diligit anima mea: Quæsivi illum, & non inveni. Invenerunt me vigiles, qui custodiunt civitatem: Num quem diligit anima mea, vidistis? Paululum cùm pertransissem eos, inveni, quem diligit anima mea: Tenui eum, nec dimittam.* Sed dic, obsecro, ô Magdalena! ubi eum invenisti? *In lectulo* reponit; & qualis ille lectulus Dilecti tui? Lectulus, inquit, floridus floridi Nazaræi mei non est alius quàm crux: *Hic tenui eum, nec dimittam*; hîc sedens secus pedes ejus, audiam verbum illius; hîc sub umbra illius, quem desideraveram, sedebo, & fructus ejus dulcis gutturi meo; hîc cùm Rex meus est in accubitu suo, nardus mea dabit odorem suum. O beatissima peccatrix! verè optimam partem elegisti, dum JESUM & hunc Crucifixum elegisti: *Gratia tibi*, subintrat hîc S. Bernhardus, *ô beatissima peccatrix! ostendisti mundo tutum peccatoribus locum, pedes scilicet JESU, qui neminem spernunt, neminem proijciunt, neminem repellunt, suscipiunt omnes*, &c. Et quid tu hîc agis, ô mi Lector? *S. Bernhardin. ser. 45. in fer. 6. Paras.*

4. De S. Clemente Pont. Max. perhibetur, qnòd, cùm vitæ Sanctitate & doctrinâ Gentiles plurimos ad fidem Christi Romæ convertisset, à Trajano Imperatore in exilium trans mare Ponticum relegatus sit, ubi in solitudine Chersonæ duo Christianorum millia invenit, qui ab eodem Imperatore in hunc locum ad eruenda & secanda marmora condemnati fuerant, quibus ingenti siti laborantibus in colle Agnum Divinum ostendit, sub cujus pedibus fons vivus in salutem eorum emanabat. *Brev. Rom. 23. Nov.*

Anima Christiana! respice in montem Calvarium, ubi pari ratione Agnum illum immaculatum pro salute universorum in ara crucis immolatum cernes, sub cujus pedibus non dissimilis fons vivus emanat, fons videlicet lacrymarum dolentissimæ Matris ejus & M. Magdalenæ, irremediabilibus lacrymarum rivulis Amorem suum crucifixum deplorantium, ac tunc præsertim, quando corpus JESU emortuum, de ligno depositum, super lapidem collocatum, à sanguine purgatum, & pretiosis aromatibus inunctum est: *Resonabat*, inquit S. Laurentius Justinianus, *locus ille clamoribus, aspergebatur lacrymis, ac gemitibus replebatur.* O quàm lugubre erat spectaculum afflictissimam videre Matrem, Filium suum occisum in sinum suum excipientem, os, oculósque claudentem, vulnera explorantem, spineum sertum è Filij capite non sine cruenta manuum punctione revellentem! S. Anselmus, *accurrens Joannes Evangelista concidit super pectus JESU, plorans, & dicens: Heu, heu de isto pectore heri potabam dulcia, hodie tristia*, &c. Magdalena autem pro more suo ad pedes Christi accedebat: *Virgo*, ait S. Bernhardinus, *caput, Magdalena* *S. Laur. Just. de agon. Christ. c. 21.* *S. Anselm. Tr. de Pass. D. S. Bernhardin. ser. 45. in fer 6. Paras.*

Sim. de Cass. lib. 9. c. 32. lena verò pedes est amplexata; & Simon de Cassia: *Dominicos pedes illicò recognovit, ad quos admota multorum peccatorum remissionem acceperat.* Et si quondam Sunamitis illa ad pedes Elisæi Prophetæ prostrata lacrymando filij sui immaturâ morte extincti meruit obtinere resuscitationem: *Cúmque venisset ad virum DEI in montem, apprehendit pedes ejus.* Quid de B. M. Magdalena sentiendum, quæ sacros & perforatos Domini pedes osculando, & lacrymis suis rigando, ac abluendo non poterat satiari: *Magdalena*, subintrat hîc rursus S. Bernhardinus: *prostravit se ad pedes Domini, ipsos osculando, & suis solitis lacrymis balneando, & clamando dicens: O sanctissimi pedes, vos docuistis me, quo pacto debeam aufugere, & exire de manibus diaboli*, &c.

3. Reg. 4. 27.

O anima Christiana! quid agis? Magdalena semper, ubi cum Christo fuit, locum ad pedes ejus elegit; in convivio Principis Pharisæorum, ubi lacrymis cœpit rigare pedes Jesu, in cœna Bethaniæ, ubi caput & pedes Domini pretioso nardi pistici unguento inunxit; in domo Marthæ, ubi ad pedes Christi sedens audiebat verbum illius; ad monumentum Lazari, ubi ad pedes Salvatoris prostrata rogabat: *Domine! si fuisses hîc*, &c. In monte Calvario, ubi cum Matre dolorosa sub pedibus crucifixi Amoris sui steterat; & in eodem loco, ubi mortuo & de crucis ligno depositò denuò lacrymis suis pedes abluit, &c. *Magdalena*, subintrat hîc S. Gregorius Nissenus, *sensibus & membris omnibus, quibus peccaverat mulier, pœnitentiam egit: Nos verò verbis quidem pœnitentiam pollicemur, factis verò nihil studij, laborisque præstamus, sed eâdem vivendi consuetudine utimur, quâ priùs.* Si ergo cum Magdalena DEUM nostrum offendimus, quare non cum illa ad pedes crucifixi JESU prosternimur? Illa in eremo triginta annis austerissimam egit pœnitentiam, ad crucis effigiem, quam ei S. Michaël præfixerat, assiduò sua deflens peccata, licet jam pridem remissa; nos longè culpabiliores sumus Magdalenâ: Heu ubi nostræ sunt lacrymæ? Ubi vera & seria pœnitentia? Et quid tandem de nobis fiet?

S. Bernhardin. loc. cit. S. Gregor. Niss. orat. in eos qui acerbiùs alios judicant.

5. O sancta & inclita Pœnitens! olim vesani amoris mancipium, nunc Sponsa Christi, cui te ulteriùs comparabo? Si Christus JESUS & hic Crucifixus magnes est, tu ferrum eras, nescio, quâ arcanâ amoris sympathiâ ad centrum suum attractum; Olim ferrum Elisæi in aquarum profundum delapsum, ultrò ad lignum natavit: *Præcidit ergo lignum, & misit illuc: natavítq; ferrum.* Et nunquid hoc ferrum (Magdalena) mirabili amoris impulsu ad lignum crucis natavit? Audi Ecclesiam in hymno: *Adstare non timet cruci, sepulchro inhæret anxia; truces nec horret milites; pellit*

4. Reg. 6. 6.

lit timorem charitas. O si simili affectu & amore crucifixum Amorem nostrum diligeremus! quotidie JESUM in cruce pendentem intuemur, & nullâ in eum commiseratione tangimur?

Si Christus JESUS & hic Crucifixus fons est, de quo Zacharias: *In illa die erat fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem in ablutionem peccatoris.* Tu ô sancta peccatrix cerva sitibunda & amoris telo saucia fuisti, quæ magno impetu ad hunc gratiarum fontem anhelâsti, lacrymas tuas cum pretioso Redemptoris tui Sanguine commiscens, & vas tibi de eodem Divino Cruore pro tuo implens solamine. O spectaculum lugubre! natabat humus SS. Sanguine JESU, & natabant lacrymis Magdalenæ oculi. O quàm prompto animo cum Christo sanguinem tuum fudisses, si ita DEI voluntas fuisset. O cor meum! ad quid jacturæ vel levissimæ illacrymaris, & cum JESU crucifixo non doles? quousque cor durum erga illum geres? Ergo in signum veri ac sinceri amoris nec unam dabis lacrymulam? *Zach. 13. 1.*

Si Christus JESUS & hic crucifixus Mercator ille est, qui pro una pretiosa margarita vendidit omnia, quæ habuit, & emit eam. Tu ô sanctissima Pœnitens! pretiosa illa margarita extitisti, pro qua Negotiator ille cœlestis in cruce dedit omnia, quæ habuit, imò & ultimam sanguinis stillam, unde Ecclesia: *Amissa drachma regio recondita est ærario*, &c. Si ille Sponsus sanguinum: tu Sponsa hujus Dilecti, cujus sanguis ornavit genas tuas. Si ille Pastor bonus, qui in cruce animam suam posuit pro ovibus suis: tu prima ovicula, ab illo inventa, & proprio sanguine illius proluta, atque abluta. O Christiani! subintrat hîc antiquissimus Origenes: *Sequamur hujus mulieris affectum, ut perveniamus ad effectum: ploret unusquisque ad JESUM, & quærat fideliter JESUM, quia non celavit se quærenti peccatrici. Disce peccator homo à peccatrice muliere, cui tamen dimissa sunt peccata sua. Disce plorare DEI absentiam, & considerare ejus præsentiam. Disce à Maria JESUM amare, & in JESUM sperare, & quærendo JESUM investigare, nulla adversa formidare, nullam extra JESUM consolationem accipere, omnia propter JESUM contemnere.* *Matt. 13. 45.* *Origen. hom. de M. Magd.*

6. In Machabæorum Libro secundo refertur, quomodo aqua crassa fuerit mutata in ignem: *Utque tempus affuit, quo sol refulsit, qui priùs erat in nubilo, accensus est ignis magnus, ita ut omnes mirarentur.* Audeo dicere, lacrymas pœnitentis Magdalenæ in ignem fuisse mutatas, erat enim tota charitate ignita ab illo tempore, ex quo gratiarum Sol mitissimus JESUS illi primò in convivio affulsit, unde hunc ignem nec maria nec flumina passionum & dolorum, quos unà cum Christo patiente & dolentissima *2. Mach. 1. 22.*

tissima Matre in animo perpessa est, poterant obruere: *Attendite*, ait S. Thomas Villanovanus, *quâ dilectione prosequebatur virum Magistrum, quæ etiam pro mortuo se exponit morti, non minùs pro defuncto, quam priùs fuerat officiosa viventi.*

S. Th. Villan. in conc de S. Magd.

Olim pientissimus orbis Reparator Christus Viduæ in Naim lacrymas interdixit: *Noli flere*; sed de B. Magdalena non legitur, quòd aliquando Christus ejus lacrymas culpaverit, sed potiùs ipse ad fletum eam magìs stimulavit, dum contra murmurantem Pharisæum illam defendit: *Aquam pedibus meis non dedisti: hæc autem lacrymis rigavit pedes meos, & capillis suis tersit.* Ratio est, quia mulier illa Vidua non sua delicta, sed immaturam filij sui necem deploravit, non autem placent Christo ejusmodi lacrymæ inanes; verùm M. Magdalena sua peccata animitus & amarissimis deplanxit lacrymis, ac tunc præsertim, quando Salvatorem mundi ob delicta sua ac totius mundi ab impijs captum, flagellatum, serto spineo coronatum, ad mortem condemnatum, in cruce pendentem, ac denique mortuum & extinctum conspicata, atque contemplata est? *Non fudit sanguinem*, ait Os Aureum, *sed fontes lacrymarum profudit, & delevit peccata sua.* O beati, qui taliter lugent! Anima peccatrix, quid hæres? Ad quid stulto dolore & planctu pro rebus temporalibus consumeris? Ob pomum ereptum, ob leviss ima ploras crepundia; perdis DEUM per peccatum, & rides? *Nulla res*, inquit Paulus de Palatio, *in hoc sæculo digna fletu est, nisi peccatum*; & Mellifluus: *Funde lacrymas ad Crucifixum, nam te salvare paratus est, qui pro te talia passus est.* A lacrymis candor.

Luc. 7. 13.

S. Chrysost. serm. 98.

Paul de Palat in c. 5. Matth.

S. Bernh de Cœna Dom.

CON-

CONSIDERATIO LII.

Perpenduntur rationes, quare B. Virgo & Mater Dolorosa non unà cum Filio fuerit immolata.

Non moriar, sed vivam, & narrabo opera Domini. Psal. 117. 17.

1. REctè amarissima Christi passio à Vate Regio mari turbido comparata est, in quod mitissimus orbis Reparator Christus, velut alter Jonas, ut alios ab interitu salvaret, *Jonæ. 1. 15.* projectus fuit; audi ipsum Psaltem Regium in persona Christi patientis loquentem: *Intraverunt aquæ usque ad* *Psal. 68. 1.* *animam meam: Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me*; ubi observandum, benignissimum Redemptorem à Propheta homini naufraganti assimilari, qui è fracta navi ventorum & procellarum vi excussus

infima decidit, unde emergens pro supremo solatio non aliud habet remedium, nisi lignum, seu navis confractæ tabulam, quam summâ animi cum aviditate apprehendit, spe fretus, se ope hujus ligni adhuc ad optatum salutis portum evasurum; verùm magis, magisque procellarum vi & mole fluctuum protrusus, tandem usque ad altitudinem maris & in ejus profundum devolvitur, ubi ab omnibus derelictus miserandum in modum submergitur. Ita, inquam, accidit pretiosissimo animarum nostrarum Redemptori Christo JESU, cùm enim hactenus per varias persecutionum, pœnarum, ac dolorum procellas in passione sua fuisset jactatus, & agitatus; tandem apprehendens lignum crucis, in quo genus salvaret humanum, olim per lignum scientiæ boni & mali in paradiso destructum, ipse in altitudinem maris devenit, & miserandum in modum per tam cruentam tempestatem submersus est: *Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.*

Psal. 68. 1.

Huic dilectissimo Filio suo, in hoc luctuosissimo passionis naufragio submerso, individuam ac fidelissimam sociam sese adjunxit B. Virgo & Mater dolorosa, cujus dolor & afflictio tantus extitit, ut à Divino Vate pari ratione cum immenso maris æstu comparetur: *Magna est, velut mare, contritio tua.* Observa hîc prudens Lector, quòd Prophetа Threnologus in primo mentis obtutu nescierit, quomodo, ac qualiter, & cum quibus compararet tantos ac tales Virginis Matris dolores: *Cui*, inquiebat, *comparabo te, vel cui assimilabo te filia Jerusalem? cui exæquabo te Virgo Filia Sion?* Si te volo comparare virgæ Aaronis? heu nunc in passione & morte filij sicca & arida facta es. Si flori campi & lilio convallium? Sed nunc cecidit flos & lilium elanguit. Si rosæ in Jericho? Ah nunc illi spina est sola superstes. Si mulieri amictæ sole? Verùm & ipse nunc mundi oculus, serenissimus Sol obscuratus est. Si Lunæ perfectæ? O Superi condolete, heu nunc versa est in sanguinem; audi Poëtam:

Thren. 2. 13.
Num. 17. 8.
Cant. 2. 1.
Eccli. 27. 18.
Apoc. 12. 1.
Joël. 2. 31.

Pallida luna pluit, sed non nisi tu scelerate
Causa hujus luctûs, atque doloris eras.

Cui ergo te comparabo ô Virgo & Mater omnium afflictissima? & tandem subjungit Propheta: *Magna est, velut mare, contritio tua*; supra quod Hugo à S. Victore: *Mirum*, inquit, *valde est, quòd calamitatem ejus nulli coæquari posse commemorat; & statim magnitudinem maris ei in comparatione coæquat*; & cur hoc? Causam subjungit idem Hugo: *Quemadmodum mare super omnes aquas, & mole & amaritudine excellens est, ita tuæ*

Hugo à S. Vict. ibid. quem citat. Fineti in Reflex. Spirit. de B. V.

tuæ contritioni nulla calamitas æquari potest; In quo tamen vastissimo passionis Oceano hæc pientissima Mater etiam post tot, ac tantos exantlatos decumanos persecutionum fluctus non perijt, sed mirabiliter adhuc emersit, & in vita usque ad præfinitum à Patre tempus conservata est. Proinde huic mœstissimæ Matri pro Symbolo mergulum, seu potiùs mergulam appingi curavimus, cujus avis natura est, ut, viso quocunque periculo, quantocyus in maris undas sese recipiat, ex quo tamen longo post intervallo indemnis emergere solet, cum inscripto hoc Lemmate:

Mersa non mergitur.

En Symbolum dolorosæ Virginis, quam DEUS in passione Filij sui non voluit, ut submergeretur cum Filio, licet teste S. Anselmo, *per singula momenta dolor vitam ejus extinguere sufficiens fuisset, nisi ex speciali miraculo divinitus conservaretur.* Rationes assignari possunt sequentes. *S. Ansel. de Excell. V. c. 5.*

2. Olim in Lege præcepit DEUS, ut siquis itinerans in via, vel in arbore, aut in sylva nidum avium inveniret, captis & sublatis pullis, matri incubanti parceret, eámque liberam ac indemnem sineret avolare: *Si ambulans per viam, in arbore, vel in terra nidum avis inveneris, & matrem pullis vel ovis desuper incubantem, non tenebis eam cum filijs, sed abire patieris, captos tenens filios, ut bene sit tibi, & longo vivas tempore.* *Deut. 22. 6.*

Idem DEUS alio in loco mandavit, ut ad expiandum leprosum duo passeres vivi sibi afferrentur, quorum unus à Sacerdote occideretur, & ejus sanguine leprosus aspergeretur, alter verò in sanguine occisi passeris intinctus liberè permitteretur in campum avolare: *Alium autem vivum cum ligno cedrino, & cocco & hyssopo tinget in sanguine passeris immolati, quo asperget illum, qui mundandus est, septies, ut jure purgetur: & dimittet passerem vivum, ut in agrum avolet.* *Levit. 14. 6.*

Pari ratione in libro Exodi præcepit DEUS, ne Israëlitæ uno die ac tempore agnum cum Matre immolarent, sed ut mactato agno matri afflictæ parcerent: *Ovis non immolabitur uno die cum fœtu suo.* *Exod. 23. 19.*

O mœstissima Domina! Virgo & Mater, Mater & Virgo! tu per illam legalem aviculam, cui in nido parci voluit DEUS; tu pariter per passerculam in sanguine consortis intinctam; quam DEUS liberè in agrum avolare permisit; tu denique per ovem illam matrem, cui agnus filius violentâ manu ablatus, & ad victimam portatus fuit, non obscurè præsignata es, quam ideò mitissimus DEUS post omnes patientissimè exantlatos dolorum fluctus adhuc diutius in vita conservari voluit

primò, quia ita Divinæ Majestati placuit: cujus SS. Voluntas sicut in omnibus rebus, ac dispositionibus ita quàm maximè hîc attendi debet, licet humano ingenio nequeat comprehendi. Secundò voluit illam DEUS adhuc ad aliquod temporis intervallum relinquere in mundo, quia SS. Apostolis, primísque fidelibus nimis durum accidisset, si uno eodémque tempore sole pariter & lunâ suâ mysticâ destituerentur. Tertiò ut mortuo & occiso generis humani Patre, omnes afflictæ animæ præsertim in Ecclesia primitiva inter tot cruentas persecutiones in hac SS. Matre dolorosa peculiare invenirent, & haberent præsidium, atque in necessitatibus suis exoptatum asylum; magnum enim erat militanti Ecclesiæ solatium in terra, illam posse intueri Matrem, cujus Filius DEUS & Homo, author vitæ, & Victor necis erat, ac tandem omnium à Patre constitutus Judex districtissimus: *Causa*, subintrat hîc Vincentius Bruni de Soc. JESU, *ob quam Dominus eam relinquere voluit in mundo, fuit, ut fideles inter tot molestias, tempestates & persecutiones mundi haberent aliquod præsidium & solatium, ne si hoc quoque beneficio spoliarentur, viderentur prorsus à Christo deserti: nec enim habebat pusillus ille grex in terra, à quo inter tot ærumnas & cruces rabidis undique circumdati lupis, animari & corroborari posset. Voluit ergo dilectam suam Matrem illis in Matrem & Magistram relinquere, ut dulcis ejus præsentia omnibus in mœrore esset solatium, in doctrina lumen, in persecutione robur, & in illis Ecclesiæ incunabilis singulare præsidium; Ac certè admodum necessarium fuit Ecclesiæ adhuc teneræ, ne talis columna loco suo subitò moveretur, sed potiùs ad aliquot annos pro universæ fabricæ spiritualis firmamento & sustentatione immobilis persisteret.* Vide hîc anime mi, quomodo Mater dolorosa omnibus omnia facta sit, ut omnes lucrifaceret; cur non & te? Excita te ipsum, & ama, ac æstima Matrem tam amabilem, tuæque salutis studiosissimam.

Vincent. Bruni S. J. Med. 8. de B. V.

3. Recordor hîc illius mulieris Evangelicæ, de qua Lucas commemorat, quòd decem drachmas, seu gemmas habuerit, de quibus unam perdidit, ad quam inveniendam totam domum revolvit; & quia nec tanto labore ac industriâ illam poterat reperire; lucernam denique accendit, cujus ope hanc amissam drachmam feliciter recuperavit: *Nonne accendit lucernam, & everrit domum, & quærit diligenter, donec inveniat.*

Luc. 15. 8.

Observa hîc prudens Lector, quòd in eodem sermone Veritas Christus præmiserit parabolam de bono Pastore, ingenti cura & sollicitudine ovem perditam inquirente: *Et cùm invenerit eam, imponit in humeros suos, gaudens*, &c. Tunc enimverò Christus, qui per eundem Pastorem adumbra-

Luc. 15. 5.

umbratus est, ovem perditam invenit, & in humeros suos imposuit, quando pro ovibus suis in cruce mori dignatus est: *Humeri isti*, ait Seraphicus Doctor, *sunt brachia crucis, in suos humeros ovem perditam imposuit, quia ibi peccata nostra portavit.* *S. Bonav. hic in Luc.*

Ex quibus facilè intelliges anime mi, quænam illa mulier Evangelica fuerit, quæ relictis novem drachmis lucernam accendit, & studio prorsus indefesso decimam ac perditam inquisivit. O pientissima Virgo, verè Mater amoris & doloris! tu, inquam, per illam mulierem adumbrata es, quæ relictis cæteris novem drachmis, hoc est, novem Angelorum choris, ad quos unà cum Filio ascendere poteras, ad tempus reliquisti, solùm sollicita de drachma decima & perdita, id est, animâ hominis, quam post gloriosam Filij ad cœlos ascensionem adhuc 24. añis propensissimo studio non destitisti quærere, donec tandem ætatis tuæ anno 72. hoc est, anno à Virgineo tuo partu 58. ex hoc mortali vita soluta ad æternam assumpta es. Juvat hîc audire S. Birgittam, cujus Revelationes magnam in Ecclesia DEI auctoritatem habent: *Ascendente Filio*, inquit ipsa, *ad suum regnum, Virgo MARIA in hoc mundo ad bonorum consolationem, & errantium correctionem permanere permissa est; erat enim Magistra Apostolorum, Consortatrix Martyrum, Doctrix Confessorum, clarissimum speculum Virginum, Consolatrix in conjugio viventium, saluberrima Monitrix, atque omnium in fide Catholica perfectissima roboratrix*, &c. Agnosce ex hoc anima Christiana ingentem Virginis dolorosæ in genus humanum charitatem, dum sponte ad tempus cœlesti gloria privari voluit, ut in hoc mundo miseris & afflictis, omnique Ecclesiæ statui prodesset, ac primorum fidelium saluti consuleret; quid nunc faciet pro te regnans in cœlo, si eam filiali affectu amaveris, atque coleris? *S. Birgitt. l. 5. Revel. c. 61. & ser. Angel. c. 19.*

4. Recordor hîc illius Sponsæ, quæ Dilectum suum impensissimè rogavit, utpote amoris languore debilitata: *Trahe me: post te curremus in odorem unguentorum tuorum*, velociter enim currebat hic Dilectus sanguinum Sponsus, & velut gigas exultavit ad currendam viam suam, & quia optimè noverat illa Sponsa, opus esse peculari DEI gratiâ ad amorem Divinum trahente, ideò impensiùs flagitavit: *Trahe me post te.* Ad quid, obsecro, hæc Sponsa non rogavit, quæ aliàs dexteram Sponsi apprehendere, & cum eo pari solebat passu ambulare, ut unà simul cum Sponso & non post Sponsum traheretur? Ad dilucidandum hunc conceptum oportet audire Guillielmũ & alios, qui de hoc Scripturæ loco commentati sunt, quòd per præfatam Sponsam rectè subaudiatur B. Virgo, *Cant. 1. 3.* *Cant. 2. 6.*

quæ per omnem vitam prima & proxima post JESUM Sanguinum Sponsum cucurrit, ejus sanctissimos mores, vitam & passionem præ omnibus imitando, & suis repræsentando actibus; viva enim erat imago Christi JESU crucifixi, quam proinde primò per gratiam suam inter omnes electos ad se attraxit: *Ego, si exaltatus fuero, omnia traham ad me ipsum*: Verùm cùm nunc de gloriosa Sponsi in cœlum ascensione ageretur, rogavit hæc Dilecta: *Trahe me post te*; & cur, obsecro, non dixisti ô Beatissima: *Trahe me tecum*? Latronis animam dilectissimus Filius ac Sponsus tuus unà secum in cœlum traxit, & te Matrem, & quidem talem ac tantam Matrem super omnes creaturas æstimatam, ac amatam in hoc mundo immundo relinquat ad lamentum & novos dolores?

Joan. 12. 32.

Observa anime mi! Cor JESU & MARIÆ unum Cor erat, & una voluntas, & quia MARIA non quærebat, nisi quæ DEI erant, & Filio placerant, suasit eadem charitas, ut propter Electos DEI, Filio de morte Triumphatore in cœlum abeunte, Mater in solamen totius Ecclesiæ adhuc teneræ & recèns per Sanguinem JESU fundatæ adhuc aliquo tempore in mundo restaret: *Trahe me post te*, sit memoratus Guillielmus; *non dixit: Trahe me tecum, sed, post te, quo charitatem suam erga genus humanum clarissimè manifestat. Non petit cum Filio cœlum ascendere, quia, licèt multo tædio in terris se afficiendam sciret absente Filio; suatamen Ecclesiæ commodis postponebat, & nolebat adhuc rudi deesse sermonibus suis de mysterio incarnationis plenius informandæ, & exemplis ad spiritualem profectum excitandæ.* O quantùm obligata est universa Ecclesia huic SS. Virgini ac Matri suæ! Et si Paulus quondam Mariam Cassoboliten, quæ in negotio Evangelij strenuè inter gentes laboravit, peramicè salutari jussit: *Salutate MARIAM, quæ multùm laboravit in vobis.* O Clientes Mariani! quid agitis? Salutate MARIAM, quæ plus in vobis laboravit, &c.

Guillielm. in Cant. 2. 3.

Rom. 16. 6. Adenoch. hîc.

5. Consulamus Petrum Apostolorum Principem, qui, ubi ex timore mortis vitam negavit, in antro saxoso amarissimis lacrymis admissum crimen expiare cœpit, spem & amorem filialem erga hanc misericordiæ Matrem non amittens; unde ad vesperam Parasceves, prout refert S. Anselmus, consummatâ Christi passione, ad Calvariæ montem venit: *Tunc Petrus advenit, & quòd ipsum negaverat, amarissimè flere cœpit*; alij verò scribunt, Petrum sequenti die Sabbathi ad montem Sion, ubi dolorosissima Mater tunc morabatur, venisse, ejúsque patrocinium humiliter implorâsse, à qua non tam benignè susceptus, quàm & denovo in fide & sancto proposito solidatus est; in quem finem D. Petrus huic

S. Ansel. in Tract. de Pass. Fineti apud me fol. 215. de Pass.

huic SS. Virgini valde gratum se exhibuit, dum in ejus honorem in Syria, ubi Evangelij sementem spargebat, propè civitatem Tortosam nobile Sacellum extrui curavit, & SS. Nomini Mariæ Apostolicis ritibus dedicavit. O si Judas traditor pari animo contrito & humiliato ad hanc SS. Deiparam accessisset, sine dubio illi veniam & misericordiam ab optimo Filio suo impetrâsset. Respirate peccatores, adhuc vivit gratiarum Mater: *Quid amplius quæris*, ait S. Thomas Villanovanus, *quid ultra requiris in Virgine? Sufficit tibi, quòd Mater DEI est.* *Hadr. Lyr. de Nom. Mar. fol. 256.* *S. Thom. Vill. serm. 2. de Nat. Virg.*

Hujus Apostolorum Principis exemplum secuti sunt cæteri Discipuli Domini & primi Christiani, qui in dubijs fidei, laboribus, persecutionibus, pressuris & afflictionibus semper ad hanc SS. Deiparam, velut ad dignissimam Matrem suam & firmissimam fidei columnam confugiebant, quia in ea, teste S. Ambrosio videbant *formam disciplinæ, normam virtutum, & totius figuram probitatis*; unde fatetur S. Dionysius, quòd ex illius præsentia & colloquio tantam interiùs consolationem senserit, quam nec corpus nec spiritus poterant sustinere; & observat Lorinus, S. Stephanum Proto-Martyrem à B. Virgine in persecutione mirè fuisse confortatum, & ideo lapides illi dulces videbantur, quia, quamdiu ejus lapidatio duravit, genibus super lapidem flexis, pro illo ad DEUM oravit, eique gratiam finalem & donum perseverantiæ impetravit: *S. Stephanus*, ait Cornelius, *suam martyrij coronam debet B. Virgini, æquè ac S. Paulus suam conversionem, quam moriens pariter impetravit ei S. Stephanus.* *Hadr. Lyr. de imit. Chr. pat. l. 7. c. 4.* *S. Ambr. lib. 2. de Virg.* *Lorin. in cap. 7. Act. Apost.* *Cornel. in Acta. Apost. fol. 149.*

6. Imò & absentes hæc SS. Deipara per litteras consolata est. Ita refert Lucius Dexter S. Hieronymi coævus, quòd ad S. Ignatium Ep. & M. cùm sub Traiano Imp. ob Christi fidem gravissimas pateretur persecutiones, hanc epistolam consolatione plenam submiserit: *Ignatio dilecto Discipulo humilis ancilla Christi JESU. De JESU, quæ à Joanne audisti. & didicisti, vera sunt; illa credas, & mores & vitam noto confirmes. Veniam autem unà cum Joanne, te; & qui tecum sunt, videre. Sta, & in fide viriliter age: nec te commoveat persecutionis austeritas, sed valeat, & exultet tuus spiritus in DEO salutari tuo, Amen.* *Jo. Ad Web. de arte dise. fonte. 30.*

Sub idem ferè tempus cives Messanenses, cùm à S. Paulo concionante intellexissent, DEI Filium pro salute hominum hominem esse factum, ejúsque SS. Matrem adhuc Hierosolymis in vivis superesse, legationem ex delectis viris Hierosolymam usque destinârunt, humiliter hanc SS. Deiparam rogantes, ut patrocinium urbis suæ in se susciperet; nec abnuit pijs illorum votis Virgo & Mater tam benigna, dum mox ad *Idem loc. cit. & plures alij cum P. Lezana. f. 12.*

ad eos litteras affectu materno plenas propriâ manu in lingua Hebraica exaravit, quarum tenor est iste:

MARIA Filia Joachim de tribu Juda, de domo David, humillima Mater JESU Christi crucifixi, omnibus civibus Messanensibus salutem, & benedictionem æterni Patris.

Novimus vos misisse magnâ fide nuntios & oratores, confitentes plenâ recognitione Filium meum esse Hominem simul ac DEUM, Unigenitum æterni Patris, & similiter, quòd post ejus gloriosam resurrectionem ad cœlum ascenderit; agnoscentes in omnibus certam veritatis semitam, mediante doctrinâ & prædicatione Pauli Apostoli nostri. Quapropter vobis & huic nostræ civitati impertimur benedictionem, & promittimus vos semper sub nostra protectione & defensione habere.

O peccatores, ô afflicti, ô desolati omnes! quid agitis? Eja respirate, & magna cum fiducia ad hanc dolorosam ac SS. Matrem vestram accedite; sicut enim DEUS & Homo Christus *omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire*; sic hæc SS. Deipara lubenti animo omnium miserorum, imò & peccatorum suscipiet patrocinium. De Christo dictum fuit: *Hic peccatores recipit, & manducat cum illis*; sed neque pretiosissima Virgo & Mater peccatores respuit, pro quibus Filius tot ac tantos passus est cruciatus. Et si quondam lepus à canibus agitatus sub pallio S. Bernhardi optatam protectionem invenit; cervus sub pallio S. Huberti Episcopi; cerva sub pallio S. Ægidij; agnus sub pallio S. Francisci Seraphici, &c. Et quare nos Christiani non sub pallio B. Virginis ac Matris dolorosæ? An non infans, cùm à nonnemine terretur, vel patris iram formidat, quantocyus ad sinum matris accurrit, ut ab illa protegatur? ita, inquam, ac pari affectu ô mortales omnes ad hanc SS. Matrem nostram accedamus, & inveniemus in omni tribulatione nostra optatum præsidium: *Advocatam*, ait S. Bernhardus, *habere vis ad Christum? ad MARIAM recurre. exaudiet utique Matrem Filius*; & Ludovicus Blosius: *Fieri non potest, ut unquam pereat, qui MARIÆ sedulus & humilis cultor fuerit.* Vis & tu talis esse ô mi Lector?

1. Tim. 2. 4.

Luc. 15. 2.

In vitis SS.

S. Bernh ser. de Nat. B. V. fol. 59.

Lud. Blos. in Canon. vitæ spirit, c. 18.

CON.

CONSIDERATIO LIII.

SS. COR MARIÆ consummatâ passione, per Christum Filium à mortuis resurgentem, mirè consolatur.

Secundùm multitudinem dolorum meorum in Corde meo consolationes tuæ lætificaverunt animam meam.
Psal. 93. 19.

1. POstquam ultrices diluvij aquæ totum terrarum orbem anno solari ferè integro inundâssent, & arca Noëmica hactenus per immensum æquor jactata, subsidentibus paulisper fluctibus, in summo Armeniæ monte respiratura, consedisset, Noë ad explorandum, an penitùs interra cessassent,

Gen. 8 11. sassent aquæ, per fenestram arcæ columbam dimisit, quæ *venit ad eum ad vesperam, portans ramum olivæ virentibus foliis in ore suo.*

Per Noëmum patrem cœlestem subaudi, per arcam primitivam Ecclesiam DEI supra montem Sion tunc, subsidentibus nonnihil persecutionum fluctibus, considentem; per columbam emissam rectè animam Christi intelliges, de qua Evangelista: *Emisit spiritum.* Tandem Matt. 27.50. post triduum, ubi SS. anima cum Corpore Christi de novo unita fuit, Christus à mortuis gloriosè resurgens, velut altera columba Noëmica post superatum passionis diluvium SS. Matri suæ primò inter omnes desideratissimam pacis olivam tulit: *Pax tibi ô Mater!* In quem finem columbæ nostræ, florentem olivæ ramum in ore ferentem, & ad arcam suam volitantem, pro Lemmate inscribere placuit: *Silverunt fluctus.* Vel: *Mundi melioris origo*; vel si mavis:

Emergere nuntiat orbem.

Si vis aliud Emblema, finge & pinge tibi militarem aliquam galeam, seu cassidem ferream in mensa stantem, in qua apes mellificant cum inscripto Lemmate Alciati, viri in omni politiori doctrina exculissimi: *Mella post bella.* Ita est: Mella post bella, unde de Christo non legitur, quòd per omnem vitæ suæ cursum mel aut saccharum, aut aliquid dulcis obsonij comederit, nisi finito cruentæ passionis suæ prælio, Luc. 24. 42. ubi favum mellis à Discipulis oblatum manducavit: *At illi obtulerunt ei* Matt. 27. 34. *partem piscis assi & favum mellis*; ratio est, quia priùs (prout bene obser- Tertul. de co- vat antiquissimus Tertullianus) in cruce gustavit fel: *Et dederunt ei vi-* rona mili- *num bibere cum felle mistum*, nunc post gloriosam resurrectionem suam tis. c. 14. comedit dulce mel; ad instructionem nostram, quòd modicum fel tribulationis nostræ tandem in nobis æternæ gloriæ pondus operetur, & in suavissimum cœlestis nectaris Oceanum convertatur.

2. Observemus in hanc rem perelegantem figuram. Samson inter mortales facilè fortissimus, ubi rugientem leonem, in vinea sibi occurrentem, mirâ virtute debellavit, eúmque in frusta quasi hædum discerpsit, paulò pòst per eandem vineam regrediens, in ore dicti leonis examen apum cum suavissimo mellis favo invenit, de quo non solus comedere voluit, sed & reliquam mellis partem matri suæ communi- Judic. 14. 9. cavit: *Veniénsque ad matrem, dedit ei partem.*

En pulcherrimum typum in Christo JESU & SS. Matre ejus dolorosa adimpletum; qui, postquam in cruento passionis suæ prælio mortem, diabolum, infernalem illum leonem & peccatum, ex quo mors in-

intravit in mundum, feliciter superavit, in ipsis mortis faucibus favum mellis, hoc est, immensam gloriæ celsitudinem invenit; ita Gentium Doctor: *Videmus*, inquit, *JESUM propter passionem suam gloriâ & honore coronatum*; sed hanc gloriam & favum mellis ipse solus habere non voluit, proinde *veniens ad Matrem, dedit ei partem*, eique ante omnes alios primò ut glorioſus de morte triumphator apparuit, illámq; per præsentiam suam post tantam hactenus exantlatam passionis & crucis amaritudinem mirum in modum consolatus est, ubi meritò cum Propheta Regio hæc pientissima Mater dicere poterat: *Secundùm multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuæ lætificaverunt animam meam.* O quis dicet, quam immenso gaudiorum pelago tunc Sacratissimum Cor Virginis ac Matris DEI fuerit repletum? Sicut enim priùs in passione & morte Filij amor mensura doloris fuit, ita nunc dolor exantlatus fuit mensura gaudij planè immensi, dum viso JESU exultavit cor ejus magis, quàm olim Abrahami, dum in umbra tantùm hunc gratiarum diem prævidit: *Abraham exultavit, ut videret diem meum: Vidit, & gavisus est.*

Hebr. 2. 9.

Psal. 93. 19.

Joan. 8. 56.

Recordor hîc illius laborioſi Patriarchæ Jacobi, qui cùm post aliquot annorum tractus inaudijsset, chariſſimum filium suum Josephum, quem jam pridem mortuum, & à fera pessima devoratum credidit, adhuc sanum vivere & incolumem, eúmque totius Ægypti Pro-Regem esse constitutum, in tam insolitum gaudium, mentisque jubilum effusus est, ut penè extra se rapi videretur: *Et nuntiaverunt ei dicentes: Joseph filius tuus vivit, & ipse dominatur in omni terra Ægypti.* Et quid sequitur? Scripturam percipe: *Et revixit spiritus ejus, & ait: Sufficit mihi, si adhuc Joseph filius meus vivit, vadam, & videbo illum, antequam moriar*; quem cùm exinde in terra Gessen, ut magnificum Pro-Regem cum Regio apparatu sibi occurrentem primâ vice conspicatus est, præ gaudio exultans exclamavit: *Jam lætus moriar, quia vidi faciem tuam.*

Gen. 45. 26.

Altiùs erige mentis tuæ oculos anima Christiana; si Jacob olim ad unicum Josephi intuitum, quem mortuum esse credidit, ita præ gaudio exultavit, quale, obsecro, debuit fuisse illud Sacratissimæ Deiparæ gaudium, mentisque jubilum, dum dilectissimum Filium suum, quem non tantùm mortuum credidit, sed & ipsa sub cruce præsens à fera pessima devoratum vidit, nunc in resurrectione tam immensâ gloriâ circumdatum, sibíque inter mille Angelorum millia apparentem conspexit? Hîc in veritate gladius ille doloris, qui hactenus sanctissimam ejus animam pertransierat, in igneum & aureum amoris telum,

& glorioſi gaudij incendium converſus eſt; proinde longè meliori jure, quàm olim Sponſa dicere poterat: *Anima mea liquefacta eſt, ut locutus eſt*, &c. O anima Chriſtiana! quid erit, quando poſt hujus calamitoſæ vitæ tuæ exitum primâ vice videbis Regem gloriæ in diademate ſuo coronatum? Quid erit, inquam, quando videbis illud Principium rerum omnium DEUM tuum, ac pientiſſimum Redemptorem, nunc poſt toleratos labores & afflictiones tuas te ad æternam gloriam & dulciſſimum amplexum tuum benigniſſimè invitantem? O anima mea! nunc ergo labora, nunc certa, nunc patere, quidquid adverſi in hac mortali vita tibi poterit occurrere: *Scientes*, inquit Apoſtolus, *quòd ſicut ſocij paſſionum eſtis, ſic eritis & conſolationis.*

Cant. 5. 6.

2. Cor. 1. 7.

4. Videtur mihi Sacratiſſima Deipara, ut quondam illa Anna junioris Tobiæ Mater, quæ dilectum Filium ſuum, quem Pater priùs cum chirographo in Rages civitatem Medorum ad Gabelem pro decem argenti talentis recipiendis ablegaverat, quotidie in ſupercilio montis, unde reſpicere de longinquo poterat, ingenti animi cum dolore exſpectans exſpectaverat; tandem cùm illum de longè cum nova & divite familia adventantem agnovit, præ gaudio & lacrymis exultans, ad Tobiam ſeniorem, maritum ſuum feſtinavit, illíque hoc fauſtum nuntium indicavit: *Ecce venit filius tuus*, &c.

Tob. 10. 6.

Faceſſant umbræ; plùs hîc, quàm Tobias & Anna. Poſtquam mitiſſimus Servator JESUS, illud, quod adversùs nos erat, chirographum decreti de medio tulit, & pretio Sanguinis pro omnibus ſolvens, cruci affixit, ſoluto quoque mortalitatis debito non ad Gabelum, ſed ad Patres in limbo detentos profectus eſt, ubi uſque in tertium diem moratus, in ſingula momenta à dolentiſſima Matre exſpectabatur. O quoties tunc cum Anna ingeminavit: *Ut quid te miſimus peregrinari lumen oculorum noſtrorum? Oſtende mihi faciem tuam, & ſonet vox tua in auribus meis.*

Col. 2. 14.

Cant. 2. 14.

Et ecce, cùm tertiâ die circa aureum auroræ tempus; ô verè aurea hora! beatiſſima Mater oculos attollit, vidit repentè Angelorum multitudinem, velut Chriſti familiam præcedentem, qui hanc Sacratiſſimam Deiparam hoc læto cantico ſalutârunt: *Regina cœli lætare alleluja, quia quem meruiſti portare alleluja, reſurrexit, ſicut dixit alleluja.* Et cùm hæc feſtivo plauſu cantantur, in puncto adſtat ipſe Rex gloriæ & Orci triumphator, Chriſtus redivivus, non ut vir dolorum lictoribus, carnificibus & rabulis, ut paulò antè in paſſione ſtipatus, ſed innumeris Angelis, & SS. Patrum animarum turmis, quas de limbo & pur-

purgatorio liberaverat, comitatus, immensóque divinitatis splendore circumamictus, ubi teste Divo Anselmo ita hanc dilectissimam suam Matrem allocutus est: *Gaude gandio magno ô Mater, quia, quæ DEUM & Hominem peperisti, & proprijs uberibus enutristi, vidisti in cruce pendentem, videbis in cœlo regnantem, videbis omnem altitudinem cœlestium, terrestrium, & infernorum inclinatam ejus majestati*, &c. Quid hîc expectas Lector & Cultor Mariane? Certè non se poterat hîc ulteriùs capere dulcissimum COR MARIÆ, tam subito & immenso solatiorum & deliciarum pelago superaffusum; hinc sine mora hæc Sacratissima Deipara ad Divinissimi Filij sui pedum exosculanda, & adoranda Vulnera se abjecit, sed à dilectissimo Nato inde manibus sublevata, dulcissimo pectori plagæque laterali admota est; imò ut penitus COR JESU cum columba illa mystica intraret, suavissimè invitata: *Surge amica mea, Mater mea, & veni in foraminibus petræ, & caverna maceriæ; en patet tibi cor meum, quæ es cor meum, intra in omne gaudium Filij tui.*

S. Anſel cit. ab Anton. de Rampel. in in Fig. Bibl.

Cant. 2. 14. Vide Laur. Keppl. in Lum. Sacrif.

5. O Mater pulchræ dilectionis, & agnitionis, & sanctæ Spei, non es amplius Mater *Benoni*, ut quondam illa Rachel in partu moriens, filium suum vocaverat *Benoni*, hoc est: *Filium doloris mei*; talis, inquam, Mater & tu pridie sub cruce quidem extitisti; verùm nunc alio te nomine cœlestis ille Pater appellari voluit, Matrem videlicet *Beniamin*, quod idem est, quàm *Mater Filij dextræ*, dum benignissimus JESUS, Filius tuus per mortem crucis exaltatus, nunc *ad dexteram Patris* sessurus, ut Judex universorum constitutus est. O quis tibi nunc sensus ô pretiosissima Mater, ac Domina totius universi? Quis tibi nunc sensus sic innixa super Dilectum tuum? Verè *dextera Domini fecit virtutem*, ita enim conveniens erat, ut Mater, quæ plùs, quàm creaturæ omnes Filium suum dilexit: *Sicut Mater unicum diligit filium, sic ego te diligebam*; & quæ plurimùm hactenus saluti hominum promovendæ allaboravit, à Filio tantorum meritorum non immemore, nunc resumpto & glorificato corpore, ante omnes alias creaturas per præsentiam suam honoraretur, & totius humani generis dignissima Advocata denominaretur; ita enim citatus S. Anselmus Christum Dominum tunc in conclavi ad Sacratissimam Matrem suam loquentem introducit: *O Intemerata, & in æternum Benedicta! quanta est tua charitas? Quanta est tua benignitas? Tu gloria Hierusalem, tu lætitia Israël, tu honorificentia populi DEI:*

Gen. 35. 18.

Psal. 117. 16.

2. Reg. 1. 26.

S. Anſel. Ep. loc. cit.

DEI: Esto Mater misericordiæ, & peccatorum Advocata, ut omnes gaudeant ad te, consolentur per te, &c.

O beatissima Virgo & Mater! verè Mater amoris & doloris, quis te non honoret? Quis non amet te? Quis, quæso, Christianorum, non te in suam dilectissimam Matrem, Dominam, & Advocatam eligat? Et tu anime mi, quid agis? Ad quid moras nectis? Gratulare comprimis huic tali ac tantæ Matri, & venerare illam, atque exalta, quantùm potes, cùm tamen sit major omni laude: Humilia te coram tanta Domina, cœli, terræque Regina, & de novo ipsi te in mancipium consecra, perire enim non potes, si tanto Filio tam digna Mater pro tua salute supplicaverit: *Miserebitur ejus, si fuerit pro eo Angelus loquens*; quantò magis si ipsa Regina Angelorum? Audi Mellifluum: *MARIAM*, inquit, *Advocatam præmisit peregrinatio nostra, quæ tanquam Judicis Mater, & Mater misericordiæ suppliciter & efficaciter salutis nostræ negotia pertractabit.* Audis: *Efficaciter?*

Job. 33. 24.

S. Bernh. ser. 1. Assumpt. B. M. f. 53.

6. Memores hîc esse volo animæ Christianæ! illius glorioſissimi Patriarchæ Abraham, cui quondam DEUS mandavit, ut Filium suum unigenitum Isaac sibi in holocaustum immolaret, qui de nocte consurgens ad illum locum abijt, quem præceperat ei DEUS. Cæterùm inquirunt hîc SS. Patres, utrùm Sara uxor Abrahami hujus filij sui necis conscia fuerit?

Gen. 22. 2.

Respondet ad hanc quæstionem Magnus ille Aurelius Augustinus: Matrem conscíam hujus futuræ necis fuisse, prout in Consideratione de valedictione Dolorosæ Matris mentionem fecimus; proinde hunc unicum & unicè dilectum filium suum ægrè à se dimisit, eúmque ad mortem properantem irremediabilibus lacrymis deploravit. Verùm siste lacrymas tuas ô Sara! non habes, quod adeò doleas; ecce felicia nova tibi fero: Filius tuus unigenitus, quem diligis Isaac, vivit, & in gentem magnam consurget, & benedicentur in semine illius omnes gentes terræ. O quis dicet, quantùm gavisa sit pia illa Mater, dum de novo Isacum Filium, quem jam triduo abhinc immolatum esse credidit, redivivum in sinum suum recepit: *Sara*, inquit Josephus de Antiquitate Judæorum, *incredibili gaudio lætata fuit filium suum de Sacrificio vivum redeuntem videndo.* Quale igitur gaudium oportet fuisse in Sacratissima anima B. Virginis & Matris DEI MARIÆ, dum unicum ac unigenitum & super omnia dilectissimum Filium suum JESUM post tam cruentam laniena-

S. Aug. de Temp. serm. 73. Tom. 10.

Joseph. 9. Antiq. Jud

nam

nam & amarissimam crucis necem nunc denuo redivivum, non ut Isacum exiguæ possessionis hæredem, sed ut supremum cœli terræque Dominum inter festivos & Angelorum & beatarum animarum applausus intuita, atque complexa est? Hîc verificatum fuit illud Vatis Regij: *Ad vesperum demorabitur fletus, & ad matutinum lætitia.* *Psal. 29. 6.*

7. Hîc vidisses anima Christiana, quanto honore sancti illi Patriarchæ, qui priùs in Veteri Testamento Christi typum gesserunt, hanc Sanctissimam DEI Genitricem, tanquam progenitores illius, & qui ardentissimis hactenus votis salutem Israël expectârant, tunc in resurrectione Christi venerati sint, & quàm insignibus elogijs, atque encomijs eam deprædicârint: *Et multa corpora Sanctorum, qui dormierant, surrexerunt, & euntes de monumentis post resurrectionem ejus venerunt in sanctam Civitatem, & apparuerunt multis.* *Matt. 27. 52.* Inter quos comprimis fuit Adam, generis humani parens; ô quantùm sibi tunc congratulabatur, quando hanc Sacratissimam Deiparam de semine suo ortam, sed tamen immaculatam primâ vice conspicatus est? Hæc, hæc, inquiebat, est illa Mulier fortis, quæ jam ab origine mundi callidi serpentis caput contrivit? *Ipsa conteret caput tuum.* *Gen. 3. 15.* Hæc, dicebat Abraham, est vera illa Sara, quæ peperit nos: *Attendite ad petram, unde excisi estis.* *Isa. 51. 1.* Hæc est illa Rebecca, aiebat Isaac, quæ verum Jacobum enixa est, quem induit vestibus valde bonis & odoriferis, dum de carne sua virginea Christo Salvatori nostro humanitatem subministravit, per quam in cruce nos redemit. *Gen. 27. 17.* Hæc, subintrabat Jacob, est illa gratiosa cœli scala, ad quam Dominum quondam innixum vidi, & Angelos DEI descendentes, & ascendentes, per quam & peccatores oportet in cœlum ascendere. *Gen. 28. 12.* Hæc, dicebat Moyses, est ille rubus incombustus, & in medio ignis illæsus, quem quondam ad montem Horeb conspicatus sum. *Exod. 3. 2.* Hæc, reponebat Aaron, est illa Virga Amygdalina semper florens, & germinans, germinánsque germinabit. *Num. 17. 8.* Hæc, dicebat Gedeon, est illud Vellus in area quondam mea expansum, in quod pleno sinu ros de cœlo descendit: *Ros in solo vellere.* *Jud. 6. 37.* Hæc, succlamabat David, est illa Regina, quam in umbra vidi adstantem à dextris DEI in vestitu deaurato & circumdatam varietate. *Psal. 44. 10* Hæc est illa *Virga de radice Jesse*, dicebat Isaias, de qua flos ascendit, qui de seipso ait: *Ego sum flos campi*, super quem requievit Spiritus Domini, Spiritus sapientiæ & intellectûs, &c. *Isa. 11. 1.* Hæc est illa sancta Mulier, aiebat Jeremias, de qua olim prophetavi: *Creavit Dominus novum super terram: Fœmina circumdabit virum.* *Jerem. 31. 22.* Hæc est porta illa San-

Ezech. 44. 2. Sanctuarij, reposuit Ezechiel, quâ solus DEUS ingreditur: *Porta hæc clausa erit, non aperietur, & vir non intrabit per eam, quoniam Dominus DEUS Israël ingressus est per eam.* Cant. 6. 8. Hæc denique, acclamabant omnes, supergressa est universas, viderunt eam filiæ Sion, & beatissimam prædicaverunt, & Reginæ laudaverunt eam, &c.

O verè beata Parens! nunc tandem adimpletum fuit illud tuum Luc. 1. 48. vaticinium: *Beatam me dicent omnes generationes*: Priùs in passione & morte Filij tui JESU mare fuisti, heu nimis amarum! sed nunc ô pientissima! mare es omnium gratiarum, gaudiorum & misericordiarum; nunc tandem siluerunt fluctus, quos Dominus induxit super te, & se- Psal. 93. 19. cundùm multitudinem dolorum tuorum in corde tuo, consolationes Domini lætificaverunt animam tuam; ah gloriosa Domina, fac & nos miselios tuos clientes hujus tuæ consolationis ac gaudij participes, ac tunc præsertim, quando anima nostra de hoc mortali corpore in sum- 2. Cor. 5. 10. ma amaritudine egressura est, *ut recipiat, prout se gessit in corpore, sive bonum, sive malum.* Ah dulcissima Mater! quomodo poteris subscribere sententiæ æternæ damnationis nostræ? non poteris, non poteris, quia Mater misericordiæ es, &c. misericordiam nobis genuisti; igitur misericordias tuas in æternùm decantabimus.

CON-

CONSIDERATIO LIV.

B. Virgo Filium in monte Olivario (ubi priùs passioni initium datum) nunc ad cœlos ascendentem contemplatur.

Ascendens in altum captivam duxit captivitatem; dedit dona hominibus. Ephes. 4. 8.

1. SApientissimo Solymæorum Regi tria quondam videbantur intellectu difficilia, quartum autem penitus se ignorare ingenuè profitebatur: *Tria sunt mihi difficilia, & quartum penitus ignoro: Viam aquilæ in cœlo, viam colubri super petram, viam navis in medio maris, & viam viri in adolescentia.* Omnia hæc admiratione digna sunt; & quis non miretur aquilam mole corporis gravem, solis suis suffultum alis, per auram ad altissi- *Prov. 30. 18.*

altissimam aëris regionem & ad nubes usque penetrantem? Quis non obstupescat colubrum pedibus & pennis carentem, per petras tamen altissimas ac saxa prærupta velocissimè serpentem, ac lubricando currentem? Quis non suspiciat navem mercibus, grandissimisque oneratam sarcinis adinstar piscis, nullo sui relicto vestigio, maris fluctibus innatantem? Quartum autem, quod sapientissimi Regis superabat intellectum, erat via viri in adolescentia, quæ vaga admodùm est & instabilis, & tamen adolescentem esse virum, qui in illa prima juventute virtute præcoci annos vincit, & ætatem præcurrit? Hoc equidem, licet sapientissimus, capere non poterat.

Singula hæc volunt aliquid, attentas requiro aures. Per viam viri in adolescentia incarnatio Verbi adumbrata est; in qua *fœmina circumdedit virum*, ibi enim in utero illibatæ Virginis Christus vir erat à primo conceptionis instanti planè perfectus. Per viam navis in medio maris crux Dominica rectè intelligitur, quæ Christo in mari rubro passionis velut navis extitit, & nobis in hoc mari magno & spatioso hujus mundi immundi etiamnum est, quâ mediante tuti ad salutis æternæ portum transvehimur. Per viam colubri super petram idem Christus præsignatus est, qui formam peccatoris quidem suscepit, veneno tamen peccati caruit, imò peccata nostra suo sanguine expiavit, dùm, sicut olim serpens in deserto, in cruce exaltatus pependit. Per viam denique aquilæ in cœlo admirabilis ejusdem pretiosissimi Redemptoris nostri ad cœlos ascensio præsignata est: *Attende*, inquit B. Albertus Magnus, *quòd per aquilam, de qua hic agitur, DEI Filius figuratur, qui ad præceptum Patris elevatus est in ascensione, & in arduis cœlorum posuit nidum suum*, &c.

Jerem. 31. 22.

Joan. 3. 14.

B. Alb. Mag. ser. 1. de Ascens. D.

Solet autem aquila avium Regina visum habere perspicacissimum, quæ in summa aëris regione volitans, natantem in fundo maris piscículum prospicit, unde lemma: *Profundissima quæque*, vel in infimis terræ vallibus ac scrobibus latitantem lepusculum, ad quam invadendam prædam ingenti cum celeritate advolat, eámque in altum rapit, & inter pullos suos dividit; ita *Christus*, subintrat hîc Apostolus, *ascendens in altum captivam duxit captivitatem: dedit dona hominibus. Quod autem ascendit, quid est, nisi quia & descendit primùm in inferiores partes terræ*, hoc est, ad Justorum limbum, quos è carcere liberatos glorioſus Victor duxit in triumpho in cœlum, unde pro Lemmate huic mysticæ aquilæ inscribere placuit illud Ecclesiæ, quod in hymno S. Crucis decantat:

Ephes. 4. 8.

Tulit prædam tartari.

2. Quòd

2. Quòd autem SS. Deipara glorioſiſsimam Filij ſui ad cœlos aſcenſionem præſens in monte Oliveti cum Apoſtolis ſpectârit, inter Orthodoxos extra controverſiam eſt, hoc enim ex Apoſtolorum Actibus expreſsè deducitur, in quibus S. Lucas commemorat: *Tunc reverſi ſunt Jeroſolymam à monte, qui vocatur Oliveti, qui eſt juxta Jeruſalem, ſabbati habens iter ... Hi omnes erant perſeverantes unanimiter in oratione cum mulieribus & MARIA Mater JESU.* Si igitur MARIA ab aſcenſionis loco ad montem & cœnaculum Sion cum Apoſtolis & SS. Mulieribus reverſa eſt, ergo præſens erat in aſcenſione chariſſimi Filij; & quomodo in hoc glorioſo triumpho abeſſe poterat, quæ priùs per omnem vitam, quantùm poterat, Filium ſecuta eſt, neque in paſſione & morte crucis abeo ſeparari potuit? Obſervat hîc Cornelius & alij, quàm ſuavia fuerint colloquia Chriſtum inter & SS. Matrem ejus inſtituta, qui, ut majorem quoque fidem, ſpem, amorem ac reverentiam ſuis imprimeret Diſcipulis, Sacratiſſima & glorificata Vulnera in manibus ac pedibus eis præbuit exoſculanda, ex quibus ſuaviſſimus ac fragrans odor eos mirum in modum recreabat, *Matri verò ſuæ*, ait V. P. Ludovicus de Ponte, *obtulit etiam oſculandum latus, quæ in illud ſe abdere, in eóque cum Chriſto aſcendere geſtiebat.* Juvat hîc audire S. Anſelmum: *O bone JESU!* inquit, *tuæ dulciſſimæ Matris Filius, quomodo potuiſti pati, ut te in regnum gloriæ tuæ remeante, illam quaſi orbatam in miſerijs hujus mundi relinqueres, & non eam ſtatim tecum regnaturam aſſumeres?*

Actor. 1. 12.

Cornel. hîc in Actus.

Ludov. de Ponte med. de Aſcenſ. D.

Verùm alia ſunt DEI, alia hominum judicia: *Prudentiori ergo*, pergit idem S. Anſelmus, *& digniori conſilio uſus, præcedere illam volebas, quatenus ei locum immortalitatis in regno tuo præparares, ac ſic comitatus totâ curiâ tuâ feſtivus ei occurreres, eámque ſublimiùs, ſicut decebat tuam Matrem, ad te ipſum exaltares.* Proin rectiùs & meliùs Chriſtus eam adhuc aliquo tempore in mundo relinquere voluit, ut tanquam firmiſſima columna Eccleſiam fulciret, Apoſtolos pleniùs inſtrueret, primos Chriſtianos in tot perſecutionibus ſolaretur, recèns converſos, qui adhuc lacte Matris indigebant, enutriret, & perpetuâ virtutum exercitatione merita ſua ad altiſſimum gloriæ faſtigium augeret, atque ſic corona illius in cœlo, quæ debebat eſſe æterna, magis & in immenſum grandeſceret. Vide hîc anime mi! quàm prudenter Divina Sapientia omnia ordinet in ſuum finem. O quis dicet, vel mente aſſequi poterit, quàm peramanter valedixerit Filius tantus tantæ Matri, priusquam ad Patrem aſcenderet? O dilecte Chriſti JESU Diſcipule! quare de hoc nullam feciſti mentionem?

S. Anſel. de Excell. V. c. 7.

3. De Jacob Patriarcha referunt Sacræ Paginæ, quòd exundantem & rapidum Jordanis fluvium ope baculi sui felicitèr transierit, atque cum duabus turmis in patriam suam post tam longam exanclatam apud Libanum servitutem regressus sit: *In baculo meo transivi Jordanem istum, & nunc cum duabus turmis regredior.* Per hunc baculum Patres communissimè, ac præsertim S. Augustinus SS. Crucem subaudiunt, in qua Christus Dominus Jordanem passionis feliciter transivit, & cum duabus turmis velut alter Jacob, unâ Angelorum, alterâ hominum in cœlestem patriam, unde priùs exierat, regressus est: *In baculo meo transivi Jordanem istum, & nunc cum duabus turmis regredior.*

Gen. 32. 10.

S. Aug. ser. 79. de Temp.

Placuit autem pretiosissimo Redemptori nostro priùs prandium in Jerusalem in cœnaculo Sionis cum Apostolis sumere, quo finito, SS. Matrem & alias Marias ac Discipulos (numero viginti & centum) ad montem olivarium è Bethania eduxit, quem & cœlestes Angelorum hierarchiæ, & beatæ illæ animæ, quas per passionem suam è lymbi carcere liberavit, velut duæ turmæ glorioſissimæ, licet oculis humanis invisibiles, comitatæ sunt, ut hunc triumphum potentissimi de Orco, morte & peccato Triumphatoris redderent glorioſiorem: *Adest itaque*, inquit S. Bernhardinus, *dilectus JESUS medias inter has turmas, utrasque in seipso invicem mirando amore connectens; in baculo námque suo sanctissimæ Crucis pertransiens Jordanem nostræ mortalitatis, nunc cum his sanctissimis turmis; unâ in se transformatâ per gratiam, quam ad tempus relinquebat in terris, alterâ in seipso glorificatâ, vel beatificatâ per gloriam, quam ad suæ ascensionis societatem adducebat, ad cœlos reversus est.*

S. Bernhardin. To. 3. ser. 1. ar. 1. c. 3 de Ascens.

Observat hîc Abulensis, Christum Dominum, antequam ad Patrem ascenderet, cum SS. Matre sua & alijs Discipulis tum in via versùs Bethaniam, tum in ipso Oliveti monte longum disseruisse sermonem, in quo eos ob discessum suum mirè consolatus est, proponens eis, quòd nunc ex hoc mundo ad Patrem & in cœlum iret, æternas ipsis præparaturus mansiones, Spiritum S. proximè missurus, & perpetuus apud Patrem futurus advocatus, &c. Quo terminato dulci colloquio, & suprema datâ benedictione, pergit idem Abulensis: *Descendit de aerea regione quædam nubecula usque ad pedes Salvatoris, factáque est in modum throni, aut gestatoriæ sedis, ut sic Christus in ea sessurus videretur. Tollebatur autem illa nubes paulatim in excelsum; Christus quoque in ea ascendebat, ac si in ea sederet, major tamen pars corporis Salvatoris nostri nube velata non erat, ut sic Discipulis vultus ille videndus concederetur*, &c.

Abulens. Parad. 1. c. 16.

4. Ascen-

4. Ascendit autem mitissimus JESUS ab initio paulatim in aëra pro consolatione amantissimæ Matris suæ & dilectorum Discipulorum, cùm autem venit ad superiorem aëris regionem, ex oculis eorum sublatus in puncto & in ictu oculi per omnes cœlos usque ad dexteram Patris penetravit. Nihil hîc raptus Enoch de terra in aëra, & per aëra in paradisum sublati: *Et non apparuit, quia tulit eum Dominus.* Nihil raptus Eliæ in curru igneo ad paradisum transvecti: *Ecce currus igneus, & equi ignei diviserunt utrumque: & ascendit Elias per turbinem in cœlum.* Nihil raptus Habacuc, quem Angelus subitò ex Judæa in Babylonem transtulit: *Et apprehendit eum Angelus Domini in vertice ejus; & portavit eum capillo capitis sui, posuitque eum in Babylone supra lacum in impetu Spiritûs sui.* Nihil raptus Philippi Ap. ab Angelo ex via Gazensi subitò in Azotum, quæ à Gaza quadraginta distat milliaribus, traducti: *Cùm autem ascendissent de aqua, Spiritus Domini rapuit Philippum, & amplius non vidit eum Eunuchus.* Nihil raptus omnium Apostolorum ex varijs mundi partibus Hierosolymam ad obdormitionem SS. Deiparæ in nube transvectorum: *Cùm jam*, inquit S. Damascenus, *adesset tempus excessûs, illa quidem veræ vitæ Mater in Sion jacebat in grabato; per nubem autem congregat suos Filius Discipulos, ut venerandum ejus Corpus mandarent sepulturæ.* Hi omnes Angelorum ope & ministerio subitò alium in locum transmissi sunt; verùm JESUS, DEI & MARIÆ Filius propriâ ac Divinâ virtute super omnes cœlos ascendit, unde Psaltes Regius: *Exaltare Domine in virtute tua: Cantabimus & psallemus virtutes tuas.*

Gen. 5. 24. *4. Reg. 2. 11.* *Actor. 8. 39.* *S. Damasc. in orat. de dormit. SS. Deip.* *Psal. 20. 14.*

5. Hîc adimpletum fuit illud Ecclesiastis: *Oritur sol, & occidit, & ad locum suum revertitur; ibique renascens gyrat per meridiem & flectitur ad Aquilonem, lustrans universa in circuitu.* Sol iste justitiæ & mysticus est Christus DEUS noster in stabulo Bethlemico ortus, de quo Malachias: *Orietur vobis timentibus nomen meum Sol justitiæ:* Occidit autem in cruce, ubi *sanitas in pennis ejus*, hoc est: In extensis in cruce & per modum crucis brachijs, quibus adumbravit nos. Ad locum autem suum reversus est, ait S. Bernhardinus, *in ascensione, ibique renascens, scilicet effectivè, quia nos fecit renasci per aquam & spiritum Sanctum*, & qui priùs de torrente passionis in via biberat, nunc tandem *exaltavit caput.*

Eccle. 1. 5. *Malach 4. 2.* *S. Bernhardin. To. 3. ser. 1.* *Psal. 109. 7.*

Hîc verificatum fuit stupendum illud prodigium, ubi sol in gratiam ægrotantis Ezechiæ Regis per novem gradus usque ad decimum, hoc est, usque ad crucem X. in horologio Achaz regressus est; & exinde rursus viam suam & stationem pristinam repetijt; quare lætus Rex, & nunc ab infirmitate sanatus DEO sospitatori suo O.M. carmen Eucharisticum ceci-

Isa. 38. 7. cecinit, illúdque publicis in tabulis exarari, & proponi fecit: *Hoc autem tibi erit signum a Domino, quia faciet Dominus verbum hoc, quod locutus est: Ecce ego reverti faciam umbram linearum, & per quas descenderat in horologio Achaz in sole, retrosum decem lineis. Et reversus est sol decem lineis per gradus, quos descenderat.* Sol iste Christum præsignavit per novem gradus, hoc est, per novem Angelorum choros in incarnatione descendentem, ubi in occasu suo orbi ægrotanti salutem tulit, & exinde majori cum splendore resurgens iter suum per gloriosam & admirabilem ascensionem suam in cœlum relegit, ô quanta cum gloria & majesta-

Cornel. hic. te ac omnium cœlitum aggratulatione! *Repræsentabat*, ait Cornelius, *Christum descensurum decem lineis, id est, summè infra omnes Angelorum & hominum choros in passione; inde rursum ascensurum ad Patrem.*

Hîc impletæ sunt pulcherrimæ illæ figuræ, quæ glorioſissimam hanc pientissimi redemptoris nostri ascensionem & exaltationem in umbra præsagiebant. Vide Josephum priùs humiliatum, à fratribus afflictum, in servitutem divenditum, incarceratum, compedibus onera-

Gen. 41. 43. tum, sed tandem super omnes exaltatum: *Fecitque eum ascendere super currum suum*, &c.

Vide Mardochæum ab impio Amano despectum, ad crucem & ad mortem destinatum; sed nunc subitò ad regios honores assumptum: *Hoc*

Esther 6. 11. *honore condignus est, quemcunque Rex voluerit honorare.*

Vide Samsonem fortissimum, delusum, & à Philistæis circumsessum; sed nunc portas æreas in Gaza confringentem, & ad summum

Judic. 16. 3. montis cacumen asportantem: *Apprehendit ambas portæ fores cum postibus suis & sera, impositásque humeris suis portavit ad verticem montis*, &c.

Vide Davidem olim contemptibilem atque despectum, sed ubi stravit gigantem, nunc glorioſissimè de inimicis suis triumphantem: *Porrò*

2. Reg. 17. 6. *cùm reverteretur percusso Philistæo David, egressæ sunt mulieres de universis urbibus, cantantes, chorósque ducentes in occursum Saul Regis, in tympanis lætitiæ, & in sistris*, &c.

Vide Jobum, virum quondam dolorum, ac novissimum virorum, à planta pedis usque ad verticem plagâ pessimâ percussum; sed nunc red-

Job 42. 10. didit ei Dominus omnia duplicia: *Et addidit Dominus omnia, quæcunque fuerant Job duplicia.* Subintrat hîc Tirinus: *Job omnia hæc mala sustinuit incredibili patientiâ, humilitate & constantiâ, sed exclusa morte: Christus usque ad mortem inclusam, mortem autem crucis; Jobo reddita om-*

Tirin. hîc in fine.

Matt. 28. 18. *nia duplicia: Christo omnia centuplicia*, quia data est illi omnis potestas in cœlo & in terra. Adverte; huic data est omnis potestas, qui priùs *humilia-*

milavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, propter quod & DEUS exaltavit illum, &c. O humilitas! tu sola exaltas, qui non descendit, non ascendit. Philipp. 2. 8

6. Et quid interim SS. Virgo, ubi cum tanta gloria & majestate dilectissimum Filium suum ad cœlos ascendentem contemplata est? *MARIA autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo.* Credo eam cum dilecta illa Sponsa sæpiùs illud animô ingeminâsse: *Trahe me post te; in odorem curremus unguentorum tuorum.* O quæ lingua effari, quæ mens humana assequi, & quis intellectus capere poterit hujus SS. Deiparæ amoris affectus, desideria, & lacrymas amorosas, quibus Filium suum in cœlum abeuntem prosecuta, & comitata est? Si Israël quondam ingenti ac insolito gaudio affectus est, ubi Pharaonem tyrannum & exercitum mari rubro obrutos, se autem salvum ac incolumem in littore spectavit? *Tunc cecinit Moyses & filij Israël carmen hoc Domino, & dixerunt: Cantemus Domino; gloriosè enim magnificatus est, equum & ascensorem dejecit in mare.* Quanto majore gaudio SS. Cor Virginis perfusum est, ubi hostes tartareos modò rubro Filij sanguinis pelago demersos, SS. Patres ex obscuro lymbi carcere liberatos, & æternæ beatitudinis stolâ vestitos, Filium verò impassibilem, immortalem, splendidissimáque luce circumfusum, velut potentissimum de morte, mundo, peccato & diabolo triumphatorem in veste candicante & partim purpurascente (prout vult Cornelius) per dotem agilitatis seipsum in cœlum empyreum librantem de longè intuita est? Si Abraham gavisus est, ut videret diem hanc; *Cur non ineffabili gaudio*, ait S. Anselmus, *hæc Mater lætaretur, quando Filium suum unigenitum omnes cœlos dominandi jure penetrare, ac in DEI Omnipotentis vidit consessum ascendendo pertingere?* Luc. 2. 19. Cant. 1. 3. Exod. 15. 1. Joan. 8. 56. S. Anselm. de Excell. V. c. 6.

7. Cùm Alexander Magnus superato & cæso Dario ultimo Persarum Rege ut gloriosus Triumphator Babylonem ingressus est, in honorem tanti orbis domitoris cives vias omnes odoriferis floribus ac coronis constravêre, erectis ex utraque platearum parte argenteis altaribus, quæ thure & thyamate, aliísque pretiosis erant cumulata odoribus, populo interim applaudente & succlamante: *Vivat Rex.* Le Blanc. in Psal. 67. 5.

Facessant umbræ: *Attollite portas principes vestras: & elevamini portæ æternales, & introibit Rex gloriæ.* Et si quæritis, ô cœli Principes, ô Angeli & Archangeli! quisnam sit ille Rex gloriæ? In promptu responsum est: *Dominus fortis & potens: Dominus potens in prælio*, in quo hostes omnes vicit, fregit, contrivit. Et si moras trahitis bis interrogando; Psal. 23. 7.

Quis

Quis est iste Rex gloriæ? Rex ille immensâ nunc affulgens gloriâ & majestate, atque super omnes cœlestes orbes cum illustri Justorum comitatu se inferens vestrorum quoque agminum Princeps est: *Dominus virtutum ipse est Rex gloriæ.* O immensam & Angelorum & Beatarum mentium lætitiam! quis dicet, quis effabitur, quo honore & amore æternus Pater hunc suum dilectissimum Filium exceperit; *Surge* ergo Domine
Psal. 131. 8 JESU, Fili DEI & MARIÆ! *surge in requiem tuam, tu & arca Sanctificationis tuæ*; hoc est: Sanctissima humanitas tua paulò antè in ligno crucis suspensa, sed modò super omnes Angelorum choros exaltata. O quàm diversus est modò ille comitatus in cœlum gloriosè ascendentis, & paulò antè in montem Calvarium inter carnifices & latrones crucem bajulantis!

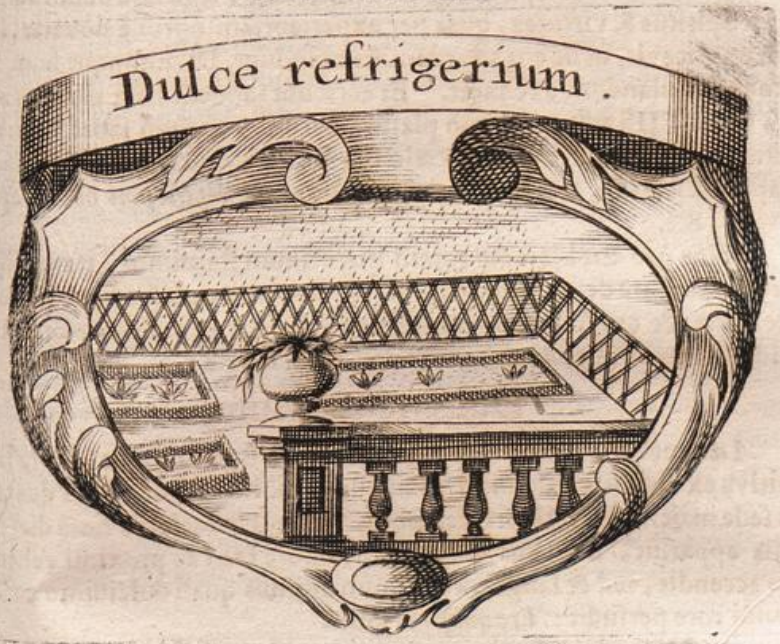
O Mater amoris & doloris! quid tu ad ista, quando Sanguinem tuum ex tuis SS. visceribus Spiritûs S. virtute quondam desumptum,
3. Reg. 10. 5. nunc ad tam immensam gloriam elevatum conspicata es? Si Reginæ Austri non erat amplius Spiritus, ubi Regem Sapientissimum in tanta gloria intuita, atque contemplata est: *Non habebat ultrà Spiritum*; quid dicam de te, ô Domina mundi & totius universi! quæ juxta probabilem Theologorum opinionem in incarnatione Verbi, & in resurrectione ac ascensione ejusdem essentiam DEI vidisti; ita enim *decens & æquum erat*,
Paul. de Barry c. 5 in anno Mar. ait Paulus de Barry, *eam, quæ Filij sui cruciatus acerbissimos contemplata dolorum Oceano mergebatur, vicissim ejusdem Nati sui mortem triumphantis de torrente Divinæ voluptatis ac intuitûs absorberi.* O anime mi! humilia te coram tanto Filio ac tantâ Matre; gratulare eis, venerare & exalta, quantùm potes, &c.

CON-

CONSIDERATIO LV.

Secundùm multitudinem dolorum consolationes Spiritûs Sancti lætificant animam B. V. MARIÆ in die Pentecostes.

Ego, ego ipse consolabor te. Isa. 51. 12.

CUm pientissimus orbis melioris Reparator & Ecclesiæ suæ providentissimus Paterfamilias Christus nunc in cœlum abijsset, dilectissimam Matrem suam hujus sacri cœtûs & familiæ suæ velut Matremfamilias adhuc aliquo tempore relinquere voluit, ut loco sui & Apostolorum & cunctorum Mater esset fidelium. Proinde B. Virgo à monte Oliveti ad montem Sion revertens decem ibidem dies cum primis Christianis numero centum & viginti in oratione assidua tum mentali, tum vocali perseverabat,

vit, & adventum Spiritûs Sancti ferventissimâ oratione suâ quàm maximè acceleravit, quid enim non poterat impetrare Filia à Patre, Mater à Filio, & Sponsa à Sponso? *DEUS*, ait S. Vincentius Ferrariensis, *orationi, precibúsque B. Virginis adventum Spiritûs sui alligavit*; ad quod pariter allusisse videtur Evangelista, dum scribit, quòd Apostoli unà cum SS. Deipara ad Spiritûs Sancti missionem ac receptionem sese per unanimem & ferventem orationem præparârint: *Erant perseverantes in oratione cum MARIA Matre JESU*, quibus mitissima Virgo sine dubio admirabiles Spiritûs S. virtutes, quas per experientiam optimè noverat, interim explicavit, ut sic eos ad ardentiùs orandum, Divinúmque hunc Spiritum postulandum excitaret. Et ecce ubi tandem læta illa dies affulsit, quo DEUS æstuantissimo piarum harum mentium satisfaceret desiderio, descendit Spiritus S. de cœlo sub specie ignis, coronans Virgineum Caput MARIÆ, sedítque super singulos: *Et repleti sunt omnes Spiritu Sancto*, &c.

S. Vinc. Ferr. ser de Pentecost.

Actor. 1. 14.

Actor. 2. 4.

Nos pro Emblemate rorem matutinum statuimus, tranquillo ac sereno tempore de cœlo cadentem, & languentes hortorum flosculos, sicca prata & exustos solis colore agros mirum in modum recreantem, unde Lemma: *Toleratæ præmia noctis*, vel si mavis:

Dulce refrigerium.

Languebat procul dubio pretiosissima Virgo & cum ea Ecclesia primitiva ex absentia dulcissimi Sponsi sui nunc in cœlo ad Patris dexteram in sede majestatis collocati, sed ubi S. Spiritus Paracletus horâ diei tertiâ illis apparuit, non eos duntaxat in amore DEI ac proximi vehementer accendit, sed & languentes eorum animos quasi dulcissimo consolationis rore perfudit: *Ero quasi ros Israël.*

Ose. 14. 6.

2. Noëmum quondam post tot exantlatos labores, superatósque decumanos marium fluctus columba, olivam pacis rostro ei ferens, mirè consolata est: *At illa venit ad eum ad vesperam, portans ramum olivæ virentibus foliis in ore suo.*

Gen. 8. 11.

Agar filij sui Ismaëlis miseram sortem & imminentem mortem in solitudine amaris deplorans lacrymis ab Angelo solatore confortata est: *Vocavítque Angelus DEI Agar de cœlo, dicens: Quid agis Agar? Noli timere, exaudivit enim DEUS vocem pueri*, &c.

Gen. 21. 17.

Joseph fratres suos ob commissum olim scelus pavidos paternè solabatur: *Nolite timere, ego pascam vos, & parvulos vestros, consolatúsque est eos, & blandè ac leniter est locutus*, &c:

Gen. 50. 21.

Ruth

Ruth fame pressæ, & spicas in agro affinis sui colligenti Booz ingenti solatio extitit: *Quæ ait: Inveni gratiam apud oculos tuos Domine mi, qui consolatus es me*, &c. *Ruth. 2. 13.*

Tobias in captivitate constitutus, quia apud Regem Salmanasar gratiam invenit, mærentia confratrum suorum concaptivorum corda miro solatio mulcebat: *Quotidie pergebat per omnem cognationem suam, & consolabatur eos.* *Tob. 1. 19.*

Job de se ipso ait: *Cûmque sederem quasi Rex, circumstante exercitu, tamen mœrentium consolator.* *Job. 29. 25.* O benignissime JESU, qui nunc super omnes Angelorum choros in cœlo elevatus ad dexteram Patris sedes, velut *Rex Regum, & Dominus Dominantium*, circumstante universo Angelorum exercitu, quia *millia millium ministrant tibi, & decies millies centena millia assistunt tibi*, mœrentis tamen ac lugentis Matris tuæ Consolator esse non desisti, sed eam per Spiritum S. Consolatorem optimum, maximum benignè consolatus es: *Ego, ego ipse consolabor te:* *Apoc. 19. 16.* *Dan. 7. 10.* *Isa. 51. 12.* Non Angelus, aut Legatus, non homo, aut alia creatura, sed *ego, ego ipse consolabor te*, omnémque mœrorem tuum in gaudium inexplicabile convertam. Juvat hîc audire Sophronium: *Cogitate*, inquit, *& perpendite, quantis afficiebatur B. Virgo doloribus post Christi ad cœlos ascensum; considerate, quo cruciebatur amore, quove desiderio æstuabat hæc Virgo, dum revolveret animo cuncta, quæ audierat, quæ viderat, quæ cognoverat: Quanto indesinenter cremabatur ardore pij amoris; quantis movebatur repleta Spiritu S. cœlestium Secretorum incitamentis; quia etsi diligebat Christum ex toto corde, ex tota anima, & ex tota mente, novis tamen quotidie inflammabatur præsentia absens desideriorum affectibus: tantò siquidem validiùs, quantò Divinis illustrabatur intus visitationibus, quam totam repleverat Spiritus S. gratia, quam totam incanduerat Divus amor, ita ut in ea nihil esset mundanus quod violaret affectus, sed ardor continuus, & ebrietas perfusi amoris ejus.* *Sophron. ser. de Assumpt.*

3. In hac Spiritûs S. Paraclyti missione verificatum fuit illud Sponsæ; *Introduxit me Rex in cellam vinariam: ordinavit in me charitatem.* Cella ista vinaria rectè dici poterit domus illa, in qua sanctissima Virgo cum Discipulis Domini erat in oratione congregata, ubi omnes à torrente voluptatis erant quodammodo absorpti, & Spiritûs S. gratiâ ac amore Divino inebriati; & quæ paulò antè sub umbra crucis steterat dolorum pelago immersa Mater, nunc sub umbra Spiritûs S. qui Christi umbra appellari solet, cœlesti consolatione plena quievit, ubi cum Sponsa dicere poterat: *Et fructus ejus dulcis gutturi meo*, & cum Psalte Regio: *Secundùm* *Cant. 2. 4.* *Cant. 2. 3.* *Psal. 93. 19.*

cundùm multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuæ lætific. caverunt animam meam. En fructum exantlatæ passionis & tribulationis toleratæ: *Repletus sum consolatione*, ait Gentium Doctor, *superabundo gaudio in omni tribulatione nostra*, quia Spiritus S. erat illi quasi arrha salutis. O si tanta, támque suavis arrha ista est, quam Deus servis suis elargiri assolet, quanta erit hæreditas ipsa, quam suo tempore dilectis suis præstabit?

2. Cor. 7. 4.

Psal. 45. 5. S. Chrysost. in orat. de Annunt.

Hîc adimpletum fuit illud Regij Vatis: *Fluminis impetus lætificat civitatem DEI.* Civitas DEI animata, ait Os Aureum, erat SS. Deipara, civitas sancta, pulcherrima, firma, munita, omníque virtutum & gratiarum genere ornata, in qua novem mensibus ipse DEI Filius inhabitavit: Nunc, consummatâ passione, fluminis impetus, hoc est, Spiritus S. hanc civitatem DEI mirum in modum lætificavit, ac gratijs suis, charismatúmque donis replevit: *Spiritus S.* ait D. Athanasius, *descendit in Virginem cum omnibus suis essentialibus virtutibus, quæ illi per rationem principatûs Divini adsunt, imbuens eam in gratia, ut in omnibus gratiosa esset, eò, quòd adimpletiooe Spiritûs S. omnibus gratijs abundaret.*

S. Athanas. hom. de SS. Deipara.

Eccli. 24. 25. Joan. 1. 16.

O anima Christiana! si MARIA omnibus Spiritûs S. gratijs abundat; si in illa est *gratia omnis viæ & veritatis*; si *de plenitudine ejus nos omnes accepimus, & gratiam pro gratia*, quare in tentationibus, tribulationibus ac necessitatibus nostris non ad hanc gratiarum Matrem accedimus, ut gratiam efficacem à Spiritu S. nobis impetret? Solent mundani gratiam suorum principum anxiè inquirere, Amanum & alios consule, in qua tamen principum gratia non est salus, hæc autem Mater est cunctorum viventium, gratiâ Spiritûs S. plena quæ nec peccatores à se rejicit, sed benignè complectitur; ita ipsa ad S. Birgittam: *Nedum justorum, sed etiam peccatorum qui ad bonam frugem recipere se volunt, Mater sum, eisque opem fero.* Eja anima erige te: *Quicunque*, subintrat hic Doctor Seraphicus, *septiformem Spiritûs S. gratiam adipisci desiderat, ipsum florem Spiritûs S. in Virga quærat, per Virginem enim ad Florem, per florem ad Spiritum in ipso requiescentem pervenimus; per MARIAM ad Christum accedimus: & per Christum gratiam Spiritûs S. invenimus.*

Esth. 3. 1.

In Revel. lib. 14. c. 138.

S. Bonav. in Spec. c. 6.

4. Olim in umbra Legis sanxit Deus, quâ ratione & modo vitulus tener pro peccatis expiandis à Sacerdote esset immolandus, ubi voluit, ut in sanguine ejusmodi vituli Pontifex digito suo intincto septies altare propitiatorij, quod erat in tabernaculo, aspergeret, ut per hoc accedentes ad tabernaculum delictorum suorum invenirent remissionem: *Levit. 4. 6. Cúmque intinxerit digitum in sanguine, asperget eo septies coram Domino contra*

contra velum Sanctuarij, &c. Hæc illis quondam facta sunt in figura, nobis autem scripta sunt ad correptionem & instructionem.

Per Sacerdotem Christum subaudi, qui non per sanguinem hircorum aut vitulorum, sed per proprium sanguinem introivit semel in sancta, æterna redemptione inventa. Per vitulum tenerum pro delictis hominum immolatum ejus humanitatem intellige, per altare SS. Cor Virginis ac Matris dolorosæ, septies Sacrosancto Redemptoris ac Filij sui pretioso cruore respersum, primò in circumcisione, secundò in agonia in horto, cujus non ignara fuit; tertiò in flagellatione; quartò in coronatione; quintò in vestium detractione; sextò in crucifixione; septimò in cordis apertione; unde rectè S. Hieronymus in quodam sermone: *Quot læsiones in Corpore Christi, tot vulnera in Corde Matris, quot spinæ pungentes, tot clavi perforantes; quot ictus carnem rumpentes, tot sagittæ per oculos intrantes, & tot Cor & animam MARIÆ Virginis vulnerantes, ut ipsa dicat: Non peccavi, & in amaritudinibus moratur oculus meus*, &c.

Hebr. 9. 12.

S. Hieron. cit. ab Ant. Rampelogo Theol. in fig. Bib.

Sed quæres prudens Lector! quare Sacerdos digitum suum in sanguine jugulatæ victimæ intinxerit, eóque septies altare, tabernaculum & velum, quo Divina secreta in templo contegebantur, asperserit? Adverte, digitus Spiritum S. designat, per quem dantur charismata, unde Ecclesia in hymno: *Dexteræ DEI tu digitus*; & Rupertus Abbas: *Illum autem in sanguine intingere, est Spiritum S. per sanguinem suum dare, nam digitus DEI dicitur Spiritus Sanctus.* Et ecce immensam Spiritûs S. bonitatem, quia priùs altare animatum, hoc est, SS. Cor dolorosæ Virginis septem SS. Sanguinis JESU Christi effusionibus aspersum fuit, nunc in die Pentecostes vicissim Spiritus S. septem donis suis idem immaculatum Cor pretiosissimæ Matris DEI de novo abundantissimè cumulavit, & auxit, in tantùm, ut de ea S. Bernhardus scribat: *MARIA DEI Genitrix, quæ sola totam Spiritûs S. gratiam possedisti*; & S. Hieronymus: *Cæteris per partes præstantur, MARIÆ verò simul se tota infudit plenitudo gratiæ.* O pientissima Domina! unicam stillulam de hac tua gratiæ plenitudine etiam nobis misellis, & sufficit nobis: *Dulce refrigerium.*

Rup. Abb. l. 1. in Levit.

S. Bernh. ser. 4. in Salve Reg.

S. Hieron. in quodam Hymno.

5. Recordor hîc illius aquæ stillæ, quam quondam dives ille Epulo inter flammas tartareas constitutus, cùm summis & ineffabilibus tormentis, tum ardoribus incendij, tum sitis ardentissimæ torqueretur, ab Abrahamo petijt: *Pater Abraham miserere mei, & mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma.* Vide hîc, & admirare anime mi! singularem humanitatem & humilitatem divitis illius, sed nunc misertimi Epulonis, qui non

Luc. 16. 24.

non maria, aut flumina, sed unicam duntaxat aquæ guttulam pro mitigandis gehennæ ardoribus postulavit, & quidem ab extremo digiti defluentem. O impie & execrande! quid te unica juvabit guttula? omnes aquarum abyssi, vel ipse Oceanus nec unicam inferni scintillam possunt extinguere.

Subintrat hîc S. Augustinus, qui ait, quòd per aquam illam viventem gratia Spiritûs Sancti subaudiri debeat, cujus vel unica guttula per extremum digiti Epuloni in flammis allata, non tantùm ei ad mitigandum inferni ardorem, sed & omnem damnatorum gehennam extinguendã sufficisset: *Per extremum digiti*, inquit citatus Antistes Hipponensis, *vel minimam operationem significat, quâ per Spiritum S. subvenitur*, &c.

S. Aug. de quæstion. Evangel. l. 2. c. 38.

Collige nunc anima Christiana, quàm inenarrabili dulcedine SS. Cor Virginis ac Matris DEI MARIÆ fuerit perfusum, cùm in eam non una duntaxat guttula, sed se tota simul infudit gratiæ Spiritûs S. plenitudo: *Beata MARIA*, ait D. Antoninus, *fuit plena gratiâ quadrupliciter, primò, quia omnes gratias generales & speciales omnium creaturarum habuit in summo. Secundò, quia illas gratias habuit, à quibus omnis creatura vacua fuit. Tertiò, quia sua gratia tanta fuit, quòd pura creatura majoris gratiæ capax non fuit. Quartò, quia etiam gratiam increatam, id est, Deum in se tota continuit, & sic per omnem modum gratiâ plena fuit.* O miseri mortales! quare diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? Cur tantoperè principum gratijs inhiatis? Quoúsque mundanas delicias, opes fugaces & sensuales vestras quæretis voluptates? Porrò unum est necessarium, ut gratiam Spiritûs S. quæratis, sine qua, inquit S. Paulinus, estis viva cadavera. Ficulneam illam respicite à Christo olim maledictam & necatam: *Et arefacta est continuò ficulnea.* Sic vos estis sine gratia Spiritûs S. subtracto enim illius gratiæ humore, arescatis, & pereatis necesse est. Proinde omni labore & studio gratiam Spiritûs S. quærite, & per MARIAM ac Matrem dolorosam quærite: *Quicunque*, ait Philotheus Patriarcha, *radios à gratia Spiritûs S. projectos haurire oculis cupimus, illud, inquam, inoccidnum Divini Luminis jubar; omnes ad gratiæ fontem, id est, ad Genitricem Creatoris accurramus oportet, ad ipsius enim votum summa quæque dona fidelibus communicat DEUS.*

S. Antonin. 4. part. tit. 15. c. 2. § 15.

Matt. 21. 19.

Philoth. Patr. ex Menol. 16. Julij ode. 3.

6. Placuit autem Spiritui S. sub diversis umbris & figuris mundo se manifestare. Ab orbis primordio, dum terra adhuc erat inanis & vacua, *Spiritus Domini ferebatur super aquas.* Hebraicè adinstar volucris, indens eis potentiâ suâ vim prolificam, ut volatilia, reptilia, pisces & germina, imò cœli omnes ex aquis producerentur.

Gen. 1. 2.

Ubi

Ubi primus homo jacebat in agro instar statuæ è luto formatæ sine omni sensu, motu, vita & ratione, supremus rerum omnium plasmator Deus *inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ, & factus est homo in animam viventem.* Observa tò *inspiravit* non solùm videlicet animam viventem, sed & (prout hîc advertunt plures SS. Patrum) Spiritum S. velut spiraculum vitæ cum omnibus donis, charismatibus, innocentia & justitia originali. *Gen. 2. 7.*

Cùm populus Israëliticus è durissima Pharaonis servitute per Moysem educeretur, Spiritus S. eorum Dux & Comes in columna nubis & ignis esse voluit: *Dominus autem præcedebat eos ad ostendendam viam per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis, ut Dux esset itineris utroque tempore.* *Exod. 13. 21.*

Angelus ille, qui Gedeonem in Ducem contra Madianitas designavit, in Sacrificio summitatem virgæ contra petram extendisse perhibetur: *Ascenditque ignis de petra, & carnes azymósque panes consumpsit.* Petra illa Christum denotabat: *Petra autem erat Christus*; per ignem à petra ascendentem Spiritus S. præsignatus fuit: *Lapis ergo*, inquit Rupertus Abbas, *quem percutientes ignem elicimus, Christum significat, qui percussus verbere crucis Spiritum Sanctum nobis effudit.* *Judic. 6. 21.* *1. Cor. 10. 1.* *Rup. Abb. lib. 5 de Div. Offic. c. 28.*

Balthasari Regi sacrilego, regali assidenti convivio *apparuerunt digiti quasi manus hominis contra candelabrum in superficie parietis aulæ regiæ: Et Rex aspiciebat articulos manus scribentis*, &c. Per hunc digitum, damnationis sententiam temulento Regi in pariete scribentem, ait Glossa, Spiritus S. denotatus est, qui est *dextera Dei digitus*, de quo & Veritas Christus: *In digito Dei ejicio dæmonia.* O mortales omnes! *Nolite contristare Spiritum Sanctum*; supra quod S. Thomas Villanovanus: *Id est, eum fugare, vel expellere per peccatum.* Et S. Bernhardus: *Spiritus iste odit sordes, nec habitare potest in corpore subdito peccatis.* Proinde non miror, quod tota plenitudo gratiæ Spiritûs S. sese in Cor Virginis MARIÆ infuderit, quia nulli unquam subdita erat peccato; hinc in purissimo Corde illius inhabitabat, tanquam Numen in suo templo, tanquam Rex in suo palatio, tanquam gubernator in sua navi, tanquam hortulanus in suo horto, tanquam Dominus in sua domo; & hæc erat domus illa, quam *Sapientia ædificavit sibi, in qua excidit columnas septem; immolavit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam.* Per quam domum B Petrus Damianus rectè B. Virginem subaudit, quam appellat *domum columnis septem suffultam, septem scilicet donis Spiritûs S. dotatam*, &c. *Dan. 5. 5.* *Luc. 11. 20.* *Eph. 4. 30.* *S. Th. Vill. serm. 3.* *S. Bernh. in Fest. Pent.* *Prov. 9. 1.* *B. Dam. ser. de Nat. B. V.*

7. Et

7. Et hoc est, ad quod alluſit Prophetarum Princeps Iſaias, ubi de Christo in carne venturo vaticinatus est: *Et requiescet super eum Spiritus Domini, Spiritus sapientiæ & intellectûs, Spiritus consilij & fortitudinis, Spiritus scientiæ & pietatis, & replebit eum Spiritus timoris Domini*; quæ dona ac charismata etiam SS. Deiparæ in primo instanti, quo gratiam justificantem accepit, fuerunt communicata, quæ exinde in die Pentecostes ab eodem Divino Spiritu mirum in modum ac maximo cum incremento fuerunt adaucta, quod cœlestis ille paranymphus & humanæ salutis nuntius Archangelus Gabriel non obscurè per illa verba insinuavit, quibus Virginem in sermone suo conturbatam consolatus est: *Spiritus S. superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi.* Ubi observa tò *superveniet*, quod supponit, priùs jam Spiritum S. super Virginem venisse: *Et bene dixit*, ait Liranus, *superveniet in te, quia priùs venerat Spiritus S. super Virginem adhuc in utero Matris existentem, illam ab originali præservando.* Venit insuper in incarnatione Verbi, ubi virtus Altissimi ei obumbravit, formando in illa perfectissimam Christi humanitatem, eámque personæ Verbi modo quodam ineffabili uniendo; & denique in die Pentecostes supervenit, ex cujus adventu, teste S. Ildephonso, Cor Virginis totum amore Divino adinstar ferri igniti & accensi incanduerat. O pientissima Domina, Spiritûs S. gratiâ plena & superplena, accende etiam in cordibus nostris, heu quàm tepidis, quàm frigidis hujus Divini amoris ignem: *Ignem veni mittere in terram, & quid volo, nisi ut accendatur.*

Isa. 11. 2.

Luc. 1. 35.

Liran. hic.

S. Ildephons. ser. 1. de Assumpt.

Luc. 12. 49.

Coronidem huic Considerationi imponat Filius ille prodigus, cui pœnitenti pater annulum in manus dari voluit: *Date annulum in manum ejus.* O pater! non annulum sed panem affectat famelicus, & vix ossibus hærens? ꝛ. S. Augustinus: Rectè ante omnia annulum in digitum ejus fuisse missum: *Annulus*, inquit, *in manu pignus est Spiritûs S. propter gratiæ participationem.* O *SS.* Virgo! ô Mater! filius prodigus & ego sum, peccavi enim in cœlum & coram te, sed doleo super omnia ob offensum Deum; ah impetra & mihi misello hunc annulum, Spiritûs Sancti gratiam, & in misericordias tuas in æternum cantabo.

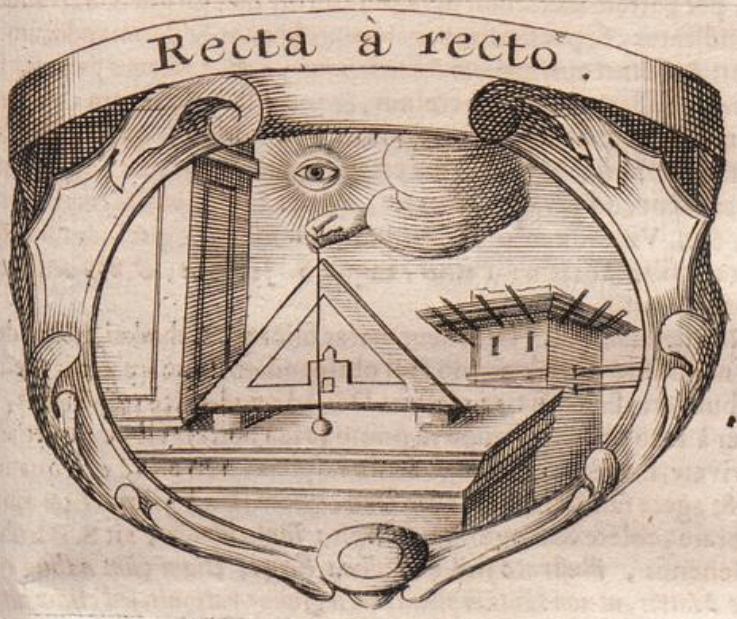
Luc. 15. 22.

S. Aug. quæst. Ev. q. 33.

CON-

CONSIDERATIO LVI.

Matris Dolorosæ exemplo docemur, quomodo rectè & cum fructu ad Deum orare debeamus.

Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum MARIA Matre JESU. Act. 1. 14.

1. VEnerat aliquando ad pretiosissimum orbis Redemptorem Salome Vidua & Mater filiorum Zebedæi, humiliter supplicans, quatenus benignus Dominus dilectis filijs suis Jacobo & Joanni in regno suo dexteram & sinistram præ cæteris Candidatis dignaretur concedere: *Dic, ut sedeant hi duo filij mei, unus ad dexteram tuam, & unus ad sinistram in regno tuo.* Quid ad hanc orationem mitissimus Salvator? Non Matri, sed filijs respondet: *Nescitis, quid petatis.* Et quare hoc, mi Domine? Cur hos supplican- *Matt. 20. 21.*

Luc. 11. 9. plicantes dimittis inanes? Nunquid ipse dixisti: *Petite, & dabitur vobis; quærite, & invenietis: Pulsate, & aperietur vobis*? Et ecce petit Vidua hæc paupercula, & nihil ei datur: Quærit, & nihil invenit: Pulsat, & non ei aperitur; ô Domine! ubi sunt promissiones tuæ antiquæ?

Respondet D. Joannes Chrysost. ideò matrem repulsam, quia non rectè & contra propriam filiorum salutem orabat, dum pro uno cœlum & pro altero infernum postulavit; & quomodo hoc? Observa Lector prudens, per partem dexteram in regno Christi Electorum & Salvandorum pars indicatur, & per sinistram pars reproborum & damnandorum designatur: *Et statuet oves quidem à dextris suis, hædos autem à sinistris.* Petijt ergo mater illa pro uno filio cœlum, & pro altero infernum; hinc meritò & mater & filij cum hac oratione fuerunt repulsi, quia ignorabant, quidnam orarent: *Nescitis, quid petatis, quasi diceret*, ait Orator aureus: *Ego vos vocavi ad partem dexteram, & vos vestro consilio curritis ad sinistram*, &c. Vide hîc anima Christiana, quomodo & qualiter subinde nostra sit constituta oratio: *Petitis*, inquit S. Jacobus, *& non accipitis, tò quòd malè petatis.*

Matt. 25. 33. S. Chrysost. hîc apud Cornel. Jacob. 4. 3.

Non sic Mater Filij Dei, sicut mater filiorum Zebedæi, neque dexteram, neque sinistram in regno Dei obtinendam unquam petijt, sed ut in omnibus fieret sanctissima voluntas Dei, ad quod unicè respiciebat, hinc semper à Deo obtinuit, quod in oratione sua postulavit, cujus etiam totum vivere, si attentiore mentis oculo inspicis, non aliud erat quàm precari, & agere familiarissimè cum Deo, quem jam à primo vitæ momento adorare, colere & magnificare cœpit: *Tanto lumine*, ait S. Bernhardinus Senensis, *illustrata fuit beatissima Virgo, etiam cùm adhuc esset in ventre Matris, ut non tantùm plena fuerit lumine rationis, sed etiam altissimæ contemplationis, eò sublimata, ut Deum perfectiùs contemplaretur in utero materno, quàm alius in ætate perfecta, magisque deinde excessit in contemplatione dormiendo, quàm alius vigilando*; in qua oratione & laude Divina per omnem vitam pertexit, & quantùm potuit, alios quoque ad orationis studium induxit: *Ipsa benedicta Dei Mater*, ait alius Bernhardinus (cui cognomentum Busti) *alios inducebat ad adorandum, & ideò Act. 1. de Apostolis dicitur, quòd stabant in oratione cum Maria scilicet, ut colligamus orationis perseverantiam ex Mariæ præsentia & hortatione maximè provenisse.* Proinde SS. Cor hujus devotissimæ ac dolorosæ Matris Dei non incongruè assimilabis cuidam regulæ seu amussi, quam architecti, ut citra vitium laborent, assiduò manibus versant, cujus beneficio fabrica re-

S. Bernhardin. Sen. To. 1. ser. 61. c. 3. Bernhardin. à Bust ser. 4. de fervent. erat. M.

&a

ta & non distorta in altum consurgit, addito super oculum Domini hocce Lemmate:

Recta à recto.

2. Ita est: *Oculi ejus erant columbarum*, semper intenti ad Dominum, absque eo, quod intrinsecus latebat, optima nimirum Cordis ejus ad Deum ubique præsentem directa intentio, in cujus conspectu semper ambulabat: *Unum*, ait S. Antoninus, *pro certo scimus, quia omnis Mariæ actio & intentio semper fuit intenta in Deo*, sive trimulæ in templo, in quo usque ad annum ætatis decimum quintum, quo Verbum concepit, diu noctúque in oratione tum vocali, tum mentali Deo deserviebat; sive per triginta illos & quatuor annos, quos cum Filio à puncto incarnationis usque ad passionem ejus & crucis mortem exegit; sive post ejus ascensionem in cœlum, ubi adhuc duos & viginti circiter annos in solamen primorum fidelium ex voluntate pientissimi Numinis in terris transegerat, semper in devotione & meritis crescens, ad perfectionem consummatam & ad summum sanctitatis apicem ascendit, de cujus plenitudine nunc omnes accipimus. *Cant. 4. 1.* *S. Antonin. 4. part. tit 15. c. 44. §. 8.*

De Judith Matrona nobilissima, cujus eximia forma cum pari certabat virtute, quam proinde Deus ad tam heroicum facinus & Israëlis liberationem elegit; de hac, inquam, vidua, ut tota Deo & orationi vacaret, habet Scriptura: *In superioribus Domûs suæ fecit sibi secretum cubiculum, in quo cum puellis suis clausa morabatur; & habens super lumbos suos cilicium, jejunabat omnibus diebus vitæ suæ.* *Judith. 8. 5*

En typum perelegantem pretiosissimæ Virginis ac Matris Dei Mariæ nunc viduæ, post Filij ascensionem in monte Sion simile secretum sibi eligentis cubiculum, in quo in assidua meditatione, jejunio, corporis mortificatione, silentij studio, castitate plùs quàm Angelica, ac præsertim in ferventissima oratione Deo suo pro viribus servire satagebat; unde Dionysius Carthusianus in illa verba Canticorum: *Ego dormio, & cor meum vigilat*, ita de hac SS. Deipara loquitur: *Hoc*, ait, *sanctissima Virgo præeminenter dicere potuit, quia contemplatissimam vitam duxit, & ab exteriori tumultu, omni inordinato strepitu & cura superflua atque inquietudine culpæ penitus abstinens, & sospita vigilantissimâ mente Deo vacavit, pro Ecclesia exoravit, actibúsque virtutum termino excellentiæ perfectissimis jugiter fuit intenta. Denique in somno corporali cor ejus pervigil fuit; & ex assidua assuefactione perfecta insistendi Divinis, ex ardentissima & exercitatissima charitate, ex splendidissima & exuberantissima sapientia sibi infusa, & con-* *Cant. 5. 2.* *Carthus. in Cant. 6. 4.*

templatione in vigilijs, penè aut prorsus continuè etiam tempore somni vigili corde fuit Deo conjuncta, & pro commissa sibi Ecclesia vigilare non cessat. Et
Luc. 2. 37. si Anna illa Prophetissa non discedebat de templo jejunijs & obsecrationibus Deo serviens die ac nocte; quantò magis in SS. Dei Genitrice admirari possumus orationis sedulitatem, mentis fervorem & animi assiduò ad Deum ascendentis intentionem? hinc non immeritò à SS. Patribus
Hebr. 9. 7. *Thuribulum aureum*, & *Altare Thymiamatis* nuncupata est, in quo suavissi-
Exod. 30. 27. mi quondam aromatum odores DEO T. O. M. in templo præsentabantur. O quàm tepida est econtrariò oratio nostra: *Magnam injuriam*, in-
S. Bernh. in medit. c. 8. quit Mellifluus, *Deo facio, cùm illum precor, ut meam precem exaudiat, quam ego, qui fundo, non audio; deprecor illum, ut mihi intendat, ego verò nec mihi nec illi intendo*, &c. Imitare proinde, saltem quantùm vales, SS.
Eccli. 18. 23 Virginem, & *ante orationem præpara animam tuam, & noli esse quasi homo,*
Matth. 6. 6. *qui tentat Deum.* Audi pro consilio ipsam loquentem Veritatem: *Tu autem cùm oraveris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio, ora ad Patrem tuum in abscondito, & Pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.*

3. Reminiscor hîc Divini illius Sponsi, qui in sacro epithalamio charissimam Sponsam suam peramicè invitavit, ut è domo & civitate in agros egrediens, ibi in umbrosis tabernaculis, in petra excisis, suam inquire-
Cant. 2. 14. ret & captaret quietem: *Columba mea in foraminibus petræ: in caverna maceriæ.* Ad quid, oro, Sponsa dilecta, & columba illa immaculata in foraminibus petræ, & in caverna maceriæ?

Sponsus ille Christus est, incarnatus in caverna maceriæ, hoc est,
Cornel. hic. ait Cornelius, in abscondito ventris virginalis, & natus in foramine petræ, id est, in spelunca Bethlehem, quæ ex petra extra urbis portam erat excisa; mortuus est in rupe Calvariæ, ubi Crux Dominica petræ infixa fuit; sepultus denique est, sed nonnisi in foramine petræ, ex quo gloriosus resurrexit. Ad hæc ergo sacra loca invitabat dilectus sanguinum Sponsus charissimam Sponsam ac Matrem suam pretiosissimam, *quæ loca B. Virgo*, addit Cornelius, *crebrò devotè visitabat, & obibat, ut in eis penè habitare videretur.* O quàm ardentes ibi preces ad Deum & Filium fudit! ô quot ardentia in cœlum misit suspiria! ô quot lacrymis hæc sacra loca Divini Agni sanguine purpurata rigavit! hîc sedebat sponsa illa *sub*
Cant. 2. 3. *umbra illius, quem desideraverat*, revolvens animo omnia; quæ & quanta pro genere humano sit perpessus, & fructus ejus videbatur dulcis gutturi ejus; hoc enim habet pia & attenta Dominicæ passionis meditatio &
S. Aug. in Manual. oratio, Augustinum audite: *Quantùm flevi, bone Jesu, in acerbissimæ mortis tuæ meditatione, tanto misericordiæ tuæ prodigio commotus acriter! eli-*

qua-

quabatur scilicet misericordiæ tuæ dulcedo in cor meum, & ex ea æstuabat affectus pietatis, & currebant lacrymæ; & bene mihi erat cum eis. En quomodo ex amaro dulce.

Et vis scire, anime mi, quidnam *SS.* Deipara circumiens hæc sacra loca oraverit, atque meditata sit? planè non aliud, quàm quod ipsa proprio ore Venerabili Catharinæ Ricciæ insinuavit & edocuit, voluítque, ut singulis ferijs quintis, sole ad vesperum vergente, cum Sororibus oraret, & devotè decantaret. En epitomam passionis Dominicæ, quam sibi ipsi dolorosa Mater ex diversis Sacræ Scripturæ locis selegit, & alijs imitandum proposuit. *Hadr. Lyr. de Chr. Pat. apud me fol. 593.*

Amici mei & proximi mei adversùm me appropinquaverunt, & steterunt.
Traditus sum, & non egrediebar: Oculi mei languerunt præ inopia.
Et factus est sudor meus, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.
Circumdederunt me canes multi, concilium malignantium obsedit me.
Corpus meum dedi percutientibus, & genas meas vellentibus.
Faciem meam non averti ab increpantibus, & conspuentibus in me.
Quoniam ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper.
Foderunt manus meas & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea.
Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto.
Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labijs, & moverunt caput.
Ipsi verò consideraverunt, & inspexerunt me; diviserunt sibi vestimenta, & super vestem meam miserunt sortem.
In manus tuas commendo spiritum meum, redemisti me Domine Deus veritatis.
Memento famulorum tuorum Domine, cùm veneris in regnum tuum.
JESUS autem emissâ voce magnâ tradidit spiritum.
Misericordias Domini in æternum cantabo.
Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit.
Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra.
Omnes nos quasi oves erravimus; unusquisque in viam suam declinavit.
Et posuit in eo Dominus iniquitates omnium nostrûm.
Exurge, quare obdormis Domine? exurge, & ne repellas in finem.
Ecce Deus salvator meus: Fiducialiter agam, & non timebo.
Te ergo quæsumus Domine JESU famulis tuis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.
℣. *Miserere nostri JESU benigne.*
℟. *Qui passus est clementer pro nobis.*

ORATIO.

Respice, quæsumus Domine super hanc familiam tuam, pro qua Dominus Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, & crucis subire tormentum.

Lector Mariane, si salutem tuam amas, fac hanc orationem, ab ipsa dolorosa Matre subminist ratam, tibi familiarem, quia, prout B. Albertus Magnus asserit, talem Christi passi memoriam etiam simplicem, sed devotam plùs animæ tuæ prodesse saluti, Deóque multò esse gratiorem, quàm si quotidie te usque ad sanguinem flagellares, aut anno integro in aqua & pane jejunares, aut quotidie Davidis Psalterium recitares. En quàm facilem orandi & meditandi modum tibi submin istrat dolorosa Mater, si eam amas, imitare.

Suquet. lib. 3. cap. 10.

4. Plura requiris? & rectam orandi formam? Christum comprimis consule in monte Olivario tibi orandi exemplar præbentem. Oravit avulsus, quantum est ictus lapidis, à Discipulis: Disce, & quære solitudinem in oratione. Oravit positis genibus, procidens in faciem suam: Disce in oratione coram Deo tuo te humiliare terra & cinis. Oravit se totum in sanctissimam Patris voluntatem resignans: Fac tu similiter. Oravit in agonia prolixiùs: Observa in orando fervorem & constantiam. Oravit usque ad sudorem sanguineum: Nota mortificationem ad rectam orationem necessariam. Oravit cum lacrymis: *Non enim solis oculis*, ait Mellifluus, *sed quasi omnibus membris flevisse videtur, ut totum Corpus ejus, quod est Ecclesia, totius lacrymis corporis purgaretur*: Ubi tuæ sunt lacrymæ inter orandum? En normam & formam hîc habes, Cliens Mariane! qualiter juxta exemplum Christi & *SS.* Matris ejus dolorosæ te oporteat orare. Oravit & illa, sed ut plurimùm sola, amans unicè solitudinem: *Sola*, inquit S. Ambrosius, *in penetralibus, quam nemo virorum videret, solus Angelus reperiret, sola sine comite, sine teste, ne quo degenere depravaretur affatu, ab Angelo salutatur.* Oravit positis genibus, prout patet in illo lapide, in quo pro perseverantia Stephani deprecatura, genuum formam reliquit. Oravit semper Divinæ voluntati se penitissimè resignans: *Intemerata Virgo*, ait S. Bernhardinus, *semper habuit continuum aspectum ad Dei beneplacitum, promptúmque consensum.* Oravit prolixiùs & constanter, quod patet ex illo Lucæ: *Hi omnes erant perseverantes in oratione unanimiter cum Maria Matre JESU.* Oravit cum lacrymis: *Et lacrymæ ejus in maxillis ejus.* Imò oravit usque ad sanguinem præsertim in passione & morte Filij, ita ipsâ ad S. Birgittam attestante: *ex oculis meis erumpebant lacrymæ sicut sanguis è venis.* Et quis dubitat, quòd talis oratio non penetraverit cœlos, & usque ad conspectum Altissimi pervenerit? *Oratio humiliantis se*, ait Siracides, *Nubes penetrabit, & non discedet, donec altissimus aspiciat.*

Luc. 22. 41.

S. Bernh. ser. 3. in Ram. Pal.

S. Ambr. lib. 2. in Lucam.

Adrichom. in descript. Terræ sanct.

S. Bernhardin. To. 2. 51. Act. 1. 14.

Thren. 1 2.

Lib. 1. Revel. cap. 10.

Eccli. 35. 21.

5. Heu

7. Heu qualis econtrariò est nostra oratio! quàm distracta, quàm tepida, quàm indevota, quàm arida, jejuna, & sine ulla facta præparatione! *Unde tanta tepiditas in orando?* quærit S. Thomas de Villanova, *tanta negligentia in operando?* & respondet sibi: *Ex oblivione Dei, quia non proposuerunt Deum ante conspectum suum.* Abraham in monte oraturus, & sacrificaturus omnia priùs impedimenta, quæ distractionem causare poterant, à se amovit: *Expectate hic cum asino - - postquam adoravérimus, revertemur ad vos;* quare tu non facis similiter, homo Christiane, cùm templum intras ad Deum oraturus, aut sacrificaturus? Cur non asinum tuum & inutiles curas domi relinquis? Salomon talis ac tantus Rex *orans utrumque genu interram fixerat, & manus expanderat in cœlum.* &c. Qualis est tuus in orando habitus? Bethsamitæ illi, quia curiosiùs Arcam Dei inspexerant, subitaneâ morte à Deo castigati sunt: Et tu quid agis? An non curiosè ad omnem motum circumspicis? rides? fabularis? & hoccine orare est? *Tu*, exclamat os aureum, *cum Rege Regum colloquens, cui cum horrore serviunt Angeli, omisso cum illo cœpto sermone, de luto, de pulvere, de telis aranearum loqueris?* An non talis oratio tibi meritò fiet in peccatum? Si *oratio est mentis elevatio in Deum.* Quomodo mens tua erit in cœlo, si mores jaceant in cœno? Si *oratio justi*, juxta mentem S. Augustini, *clavis est cœli: Ascendit precatio, & descendit Dei miseratio;* quomodo tibi patebunt cœli januæ, si tam luridè, tam frigidè tuas ad Deum preces fundis? An ignoras, quòd *maledictus* sit ille, *qui opus Dei facit fraudulenter.* Alij legunt: *Negligenter?* Et quid est, dic, obsecro, sodes, hæc tua oratio (non licet mihi dicere, tua Breviarij recitatio) quid, inquam, est? An non lampas sine oleo, nux sine nucleo; palea sine grano, mola sine farina, flos sine fructu, corpus sine anima? Proinde si sanus es, & æternam tuam perpendis animæ salutem, sequere consilium Sapientis: *Ante orationem præpara animam tuam.* Præmitte semper actum contritionis, præfige tibi bonam intentionem, pete gratiam ad piè, attentè ac utiliter orandum, in ipso orationis decursu sæpiùs recollige mentem ad præsentem Deum, ad passionem Christi & infinita ejus merita, eliciendo actum fidei, spei, charitatis, gratitudinis, humilitatis, &c. Denique offer preces tuas optimo Numini per manus dolorosæ Virginis Mariæ, in eadem intentione, sicut illa quondam stans ad crucis radices Patri æterno dilectissimum Filium suum obtulit; sic non poterit esse repulsa, ubi hæc pro te loquuntur amoris insignia & utriusque merita.

S. Thom. Vill. ser. de S. Mich. Psal. 53. 5. Gen. 22. 5. 3. Reg. 8. 54. 1. Reg. 6. 19. S. Chrysost. ho. 1 de verb. Isaiæ. S. Aug. ser. 1. Dom. in Oct. Pasch. Isa. 48. 10. Eccli. 18. 23.

6. Et dic, quæso, an efficacior aut utilior orandi, ac meditandi modus esse possit, quàm si juxta exemplar dolorosæ Matris inter orandum cogitationes tuas in sanguine Agni intingas, atque utriusque exemplum, quod tibi monstratum est, in oratione sequaris? Audi Seraphicum Doctorem: *Sit ergo*, inquit, *regula vivendi pastoris Salvatoris, & tantò amplius in hoc consolemur, quantò amplius Christo conformamur: & tantò amplius desolemur, quantò ab hoc exemplari ac regula amplius elongamur.* Unde Ecclesiastes monet: *Sapientis oculi in capite ejus*, caput autem nostrum est Christus JESUS & hic Crucifixus, in quem assiduò cum dolorosa Matre mentis nostræ oculos in oratione & in omni operatione figamus; ita ipse Christus S. Gertrudem allocutus est: *Filia, qui cum devotione me Crucifixum aspicit in vita, ego illum benigno oculo aspiciam in morte.* Siste proinde te, quando cum fructu aut vocaliter aut mentaliter orare desideras, coram Amore tuo Crucifixo & SS. Matre ejus dolorosa velut filium prodigum, nunc denuò ad Patrem & frugem revertentem: *Pater peccavi in cœlum & coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus.* Vel juxta exemplum pub-

S. Bonav. p 1. Stim. cap. 4. Eccl. 2. 14. Blos. in Mo. nil. Spir. c. 1. Luc. 15. 21.

publicani, qui non ausus erat oculos suos levare in cœlum, sed stans à longè percu-
Luc. 18. 13. tiebat pectus suum, dicens: *Deus propitius esto mihi peccatori.* Aut imitare leprosum
illum à longè stantem, & rogantem, quatenus à benignissimo JESU à lepra sua mun-
Luc. 17. 15. daretur: *Et cecidit in faciem ante pedes ejus.* Vel sectare servum illum, qui Domino
Matt. 18. 26. suo decem millia debebat talenta, rogans eum eo: *Patientiam habe in me*, &c Aut
denique cum muliere illa peccatrice ad pedes JESU te projice, amoris lacrymis tua
Luc. 7. 38. delicta: *Cœpit lacrymis rigare pedes eius.* Converte exinde oculos tuos ad dolo-
rosam Matrem JESU, eámque impensiùs per SS. Vulnera ac dulcissimum Cor JESU
exora, quatenus tibi in hac oratione & in omni actione velut pia Mater, à Jesu morien-
te in cruce tibi commendata, benignè adesse dignetur; sic fieri non potest, ut preces
S. Bernh. ser. Nat. B. V. fol. 29. tuæ non exaudiantur: *Exaudiet Matrem Filius*, ait Mellifluus, *& exaudiet Filium Pater: Filioli, hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est, hæc tota ratio spei meæ. Quid enim? potéstne Filius aut repellere, aut sustinere repulsam? non audiet, aut non audiri Filius potest? neutrum planè: Invenisti, ait Angelus, gratiam apud Deum, & sola est gratia, qua egemus.*

Madr Lyr. de pat. Jesu. l. 7. c. 9. Et Quaresm To. 5. f. 176. exempl. 7. 7. Pro dictorum coronide audiamus, quid Bononiæ In Italia juveni Tyroniex
sacra Divi Dominici familia acciderit Erat is ex prosapia nobili patus, in delicijs enu-
tritus, & sui amantissimus; sed quia, uti perspicacis erat ingenij, satis luculenter vi-
derat, neminem duobus Dominis, Christo & mundo posse servire, idcirco habitâ
super hâc re matutâ deliberatione, mundo valedicere, & sacrum PP. Dominicano-
rum ordinem ingredi statuit, in quo Bononiæ in percelebri S. Dominici Conventu per
aliquot menses, ut Novitius prima fundamenta jecit. Verùm quia rigor ille monasti-
cus & disciplina admodùm dura, ac præsertim panis niger & durus per civitatem emen-
dicatus tam delicato stomacho non ampliùs placere, imò & tœdio esse cœperunt, sta-
tuit unicum suum perfugium apud dolorosam Virginem quærere, hinc lacrymis abun-
dè manantibus ad ejusdem dolorosæ Matris imaginem, Filium de cruce depositum
gremio suo excipientem, venit, eámque sic precatus est: *Regina maxima & pia af-
flictorum Consolatrix, rudis lana, de qua camisiam porto, continua flagella, quibus in
capitulo excrucior, nocturnæ vigiliæ, frequentatio chori, perpetuum silentium me nimis
affligunt, quodque magis me urit, nec superare queo, est panis, quo vescor, quem domi
non pinsimus, sed per urbem vicatim emendicamus, non integrum, sed partes, non à no-
bilibus sed plebeis nigrum, durum, pinguem, adeò ut non tantùm non mandere, sed ne
elfacere queam: quare te rogo, non agrè ferre, si ad pedes tuos hanc vestem exuo, quam
ferre quidem maximè desidero, sed viribus destituor.* Quid ad hæc dolorosa Virgo? ò
verè Mater amoris & doloris! quæ materno ac blandissimo affectu hunc Novitium so-
Isa. 66. 13. lata est: *Quomodo si cui mater blandiatur, ita ego consolabor te*; proinde brachium in
hac sua icone extendit, panem illum nigrum à juvene sibi porrigi petijt, quem mox
Sacris vulneribus & lateri in sinu jacentis Filij intinxit, jussítque, ut bono animo es-
set, panémque illum rursus gustaret, masticaret, ac comederet. Obsequitur juvenis,
& panem hianti ore contrectans, totum cum aviditate manducat, ex cujus gustu tan-
tam dulcedinem & consolationem percepit, ut mutato proposito, non duntaxat in S.
Religione usque in finem fortiter perseveraret, sed & omnia qræcunque dura, aspera
& adversa poterant accidere, alacri semper animo perferret, donec tandem hanc mor-
talem cum æterna commutârit vitam. Tantùm profuit huic Religioso juveni ad
dolorosam matrem in tentatione & oratione sua confugisse. Fac tu similiter, Cliens
& Sodalis Mariane, si tentatio apprehendit te, ito ad Matrem dolorosam, & dic ei:
Monstra te esse Matrem, sumat per te preces, qui pro nobis natus tulit esse tuus.

CON-

CONSIDERATIO LVII.

B. Virgo & Mater Dolorosa assiduâ virtutum exercitatione singulare nobis præbuit specimen temporis optimè locandi.

Ergo dum tempus habemus, operemur bonum.
Gal. 6. 10.

1. RECtè Mellifluus: *Nihil*, inquit, *pretiosius tempore, sed* S. Bernh. in *eheu nihil hodie vilius æstimatur: Transeunt dies salutis, & nemo recogitat, nemo sibi non reditura momenta periisse causatur.* Considera solem, quomodo spatio unius horæ quadrantis centum viginti milliarium millia juxta sententiam Philosophorum & Astronomorum in suo cursu conficiat.

declamat. post med. sol. 2da.

Perpende ordinem lunæ, stellarum ac reliquorum orbium cœlestium, quomodo semper currant, ac per gyrum revolvantur, & si aliquando quiescerent, ageréntque ferias, omnia ruerent in pessum, imò & in interitum; proinde necesse est, ut perpetuo usque ad finem sæculi serventur in motu, quibus nonnemo Academicus pro Lemmate inscripsit: *Assiduo in motu.*

Homo Christiane & Mariophile, attende, & vel ex his creaturis ratione carentibus rationem statûs ac finis tui collige; si enim in hoc stadio non curris, nec in virtute proficis, nec tempus salutis tuæ benè lo-
Luc. 18. 1. cas, deficias, ac tandem pereas, necesse est: *Oportet*, ait Veritas, *semper orare*, hoc est: Oportet semper bene facere, *& nunquam deficere*, cùm hîc non sit tempus quietis, sed certaminis & assiduæ exercitatio-
Joan. 15. 16. nis: *Posui vos*, ait rursum Veritas, *ut eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat*: Non posui vos, ut tempus salutis malè impendatis, velut infructuosa illa ficulnea, quam post magnam & plurium annorum patientiam, cùm nullum prorsùs daret fructum, tandem vineæ
Luc. 13. 7. Dominus exscindi, & in ignem mitti jussit: *Succide illam, ut quid etiam terram occupat?*

O quàm insigni & assiduâ virtutum exercitatione per omnem vitæ cursum, ac tunc præsertim, cùm Filius in cœlum abijt, nobis præluxit beatissima Virgo & Mater amoris ac doloris, quæ in omnibus actibus suis à vitæ aurora singulis momentis in omni sanctitate & justitia ulteriùs progressa est usque ad clarissimum æternæ gloriæ diem juxta illud
Prov. 4. 18. Salomonis: *Justorum semita quasi lux splendens procedit, & crescit usque*
Rup. lib. 6. Cant. ab initio. *ad perfectum diem.* Proinde rectè Rupertus Abbas asserit: *Virginem in sua prima sanctificatione fuisse ut auroram, in Filij conceptione ut lunam, in morte ut solem.* Ex quibus Lector Mariane, facilè conjicies, quomodo hæc SS. Virgo singulare nobis omnibus præbuerit specimen temporis optimè locandi, & pro salute nostra fructuosè impendendi, dum enim ferrum calet, tundendum, postea occasio calva, unde Lemma:

Dum calet.

Prov. 14. 1. 2. Bene dixisti Regum prudentissime: *Sapiens mulier ædificat domum suam.* Talis fuit Ruth Moabitis, quæ ædificavit domum & fa-
Ruth. 3. 11. miliam Booz, de qua ipse Booz: *Scit omnis populus, qui habitat intra portas urbis meæ, mulierem te esse virtutis.* Talis fuit & illa mulier sapiens, quæ Joabo, civitatem Abela obsidenti, pro salute patriæ & civium locuta est, urbémque suâ blandiloquentiâ, ne vastaretur, conserva-

servavit: *Et exclamavit mulier sapiens de civitate: Audite, audite, dicite Joab: Appropinqua huc, & loquar tecum*, &c. Talis fuit & Rebecca, argumentosa illa & prudens Materfamilias, quæ Jacobo Filio non tam paternam benedictionem procuravit, sed & eum cautè fecit iram fratris sui Esau declinare: *Quæ mittens, & vocans Jacob filium suum, dixit ad eum: Ecce Esau frater tuus minatur, ut occidat te.* Talis quoque extitit Abigail, quæ suâ munificentiâ ac prudentiâ iratum Davidem placavit, familiámque suam, ne extingueretur, servavit immunem: *Suscepit ergo David de manu ejus omnia, quæ attulerat ei, dixítque ei: Vade pacificè in domum tuam, ecce audivi vocem tuam, & honoravi faciem tuam*, &c.

2. Reg. 20. 16. Gen. 27. 42. 1. Reg. 25. 35.

Mittamus figuras & umbras: *Sapiens mulier ædificans domum suam* comprimis extitit beatissima Virgo & Mater DEI, quæ per Christum Filium suum ædificavit Ecclesiam DEI, & cùm is ascendisset in cœlum, tanquam solicita Materfamilias omnium Christianorum curam peculiarem gessit: *Sicut Mater communis*, ait Bruni, *familiæ novæ & sanctæ, ad lucrifaciendos omnes, se accommodabat omnibus, verbisque & scriptis, operibus & orationibus continuis, immensam charitatem suam & ardentem zelum de uniuscujusque salute demonstrabat: Affligebatur cum afflictis, erigebat lapsos, confirmabat stantes, sustentabat debiles, curabat peccatores, animabat pusillanimes, infirmis & pauperibus præsidium suum offerebat. Et quia certò sciebat, in charitate consistere plenitudinem Legis, omnísque perfectionis vinculum, non dedignabatur cum humilibus & infimæ conditionis hominibus conversari, vesci communibus eorum cibis, eandémque vivendi rationem cum eis tenere. Denique consilijs & responsis suis Divinâ Sapientiâ plenis, primitivæ illi Ecclesiæ magno adjumento & ornamento erat* Et si Paulus quondam suos neophytos Christianos, quos in Christo genuerat, admirabili diligebat charitate, eósque assiduò in corde suo gerebat: *Eò quòd habeam vos in corde*; & in alio loco: *In cordibus nostris estis ad commoriendum & convivendum*; quanto majori amore in omnes spirituales filios suos flagrabat COR MARIÆ, erat enim omnium Mater: *Sicut Christus*, ait Dionysius Carthusianus, *est DEUS noster, & misericordia nostra, sic Virgo est Mater, & Domina nostra, misericordiæ janua.* Et quemadmodum Mater filios illos teneriori prosequitur amore, ob quorum salutem majores in partu perpessa est dolores: Ita & B. Virgo ac Mater dolorosa, quia in summo dolore nos sub cruce parturijt, ideò plùs & indicibili amore nos diligit, & jam tunc in vita sua primos illos diligebat Christianos, *quorum omnia erant communia*, quibus bono exem-

Prov. 14. 1. Vinc. Bruni S.J. Medit. 8. de B. V. Philipp. 1. 7. 2. Cor. 7. 3. Dion. Carth. in Cantica. art. 27. Aller. 4. 32.

exemplo, labore & sanctitate vitæ, velut quondam illa columna nubis & ignis Israëlitis per desertum & mare rubrum ad promissionis terram
Exod 13. 21. proficiscentibus, prælucebat, *ut Dux esset itineris utroque tempore.*

3. Hanc quoque gnavam ac industriam Virginem in spiritu quondam prævidit Regum sapientissimus, unde eam navi mercatoris à lon-
Prov. 31, 14. gè panem suum advehenti assimilavit: *Facta est quasi navis institoris de longè portans panem suum.* Enimverò in domum suam, hoc est, in Ecclesiam beatissima Virgo invexit panem suum, id est, Christum Domi-
Joan. 6. 51. num, qui de seipso ait: *Ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi,* ut illo in SS. Eucharistia quotidie pascamur, nutriamur, & reficiamur; unde quotidie & ipsa post ascensionem Filij hunc Eucharisticum Panem sumpsit, & in nascente illa Ecclesia, quia ardentiore erga Filium æstuabat charitate, pro viribus allaboravit, ut pariter à cunctis fidelibus
Actor. 2. 42. frequenter sumeretur, hoc enim indicant Actus: *Erant autem perseverantes in doctrina Apostolorum, & communicatione fractionis panis,* &c. In quem finem & primi fideles, cùm inciperent persecutiones in Ecclesia DEI, ut se ad martyrium forti animo tolerandum armarent, Eucharistiam collo appensam & pectori applicitam, domum deferebant, quæ causa illis fuit tantæ fortitudinis, sanctitatis & perfectionis, quorum omnium dux & antesignana extitit Regina Martyrum. O felix & ar-
Arist. lib. 9 gumentosa apicula, de qua Aristoteles: *Apis est animal mundissimum,* quid castius DEI Matre? Apis in labore est assidua, de B. Virgine dicit
Prov. 31. 13. Sapiens: *Quæsivit lanam & linum, & operata est consilio manuum suarum.*
Psal. 22. 5. Apis mel parat & conficit, B. Virgo *paravit nobis mensam* Eucharisti-
Matt. 13. 33. cam, omni melle & saccharo dulciorem, *adversus omnes, qui tribulant nos.* Mulier illa Evangelica *acceptum fermentum abscondit in farinæ sa-*
S. Bernh. lib. 3. de Consid. *tis tribus.* O pientissima Domina! tu per illam præsignata es mulierem, quæ quondam in utero tuo, juxta mentem Melliflui, tria sata; hoc est; tres Christi Filij tui naturas, videlicet animam, corpus & Divinitatem uni verbi hypostasi admirabili quodam modo junxisti, & uni-
S. Chrysol. ser. 99. visti: *Procurat autem,* subintrat hìc S. Chrysologus, *domi mulier fermentum, & panes præparat, quia virum foris expectat labor, intus mulierem domestica cura constringit.* Vir iste Christus erat, qui foris extra civita-
Psal. 73. 12. tem *in medio terræ* omnium nostrûm *salutem* in cruce *operatus est*, mulier autem, hoc est, SS. Deipara post Christi in cœlum ascensum domi laboravit, hoc est, in domo DEI recentis Ecclesiæ strenuè propagando fidem, curam habens Apostolorum, Discipulorum, aliorúmque, qui recenter Christianæ se adjungebant religioni, quorum omnium so-

licita

licita Mater extitit; unde iterum de illa Sapiens: *Considerdvit agrum,* Prov. 31. 16.
& emit eum: De fructu manuum suarum plantavit vineam Supra quod
pereleganter Cornelius: *Ipsa*, inquit, *agrum & vineam primitivæ Ec-* Cornel. hic.
*clesiæ suâ sapientiâ, providentiâ, meritis & exemplis plantavit, adeóque
fertilem effecit, ut in omni sanctitate efflorescceret, ac viros Apostolicos, Mar-
tyres & Virgines proferret, imò ut omnes fideles viverent vitam non tantùm
Christianam, sed & Religiosam in paupertate, castitate, & obedientia.* Et
pergit Sapiens: *Accinxit fortitudine lumbos suos, & roboravit brachium* Prov. 31. 16.
suum; tunc videlicet, quando in omni passione, ac præsertim in cruce
pendenti Filio adstitit, ubi omnia tormentorum genera, quæ Christus
perpessus est, ipsa compatiendo pertulit; ubi autem induta est virtute
ex alto, ac Spiritum Sanctum recepit, *in summa fortitudinis plenitudine,* Cornel. his.
pergit idem Cornelius, *omnes Apostolorum dolores, omnes fidelium cru-
ces, totúmque Ecclesiæ pondus sustinuit: Fuit ergo ipsa quasi Atlas Ecclesiæ
primitivæ, uti & modernæ.*

4. Ex quibus hactenus enarratis prudens Lector collige, quan-
tùm pientissima Virgo & Mater dolorosa per omnem vitam suam pro
salute Ecclesiæ DEI laboraverit, nullámque horam etiam in somno ni-
si pro DEO & hominum promovenda salute impenderit. Disce hîc
operari, disce laborare, disce tempus bene impendere, quia *venit nox,* Joan. 9. 4.
quando nemo potest operari. De Sponso referunt Cantica, quòd vice
quadam dignatus sit visitare Sponsam officiosè pulsans ostium: *Aperi mi-* Cant. 5. 2.
hi Soror mea, Sponsa. Verùm cùm hæc pigra Sponsa aliquantisper in
aperiendo moraretur, tardiùs de lecto consurgeret, interim Sponsus
aliò declinavit: *Et ecce declinaverat, atque transierat.* Ah quoties &
te, anima Christiana, pientissimus Redemptor ac Sponsus tuus sanctis
suis inspirationibus hactenus visitavit? Quoties, inquam, ad ostium
cordis tui stetit pulsans: *Ecce sto ad ostium, & pulso, si quis audierit vo-* Apoc. 3. 20.
cem meam, & aperuerit mihi januam, intrabo ad illum; & tu surdâ aure
pertransis DEUM tuum toties te monentem? toties te vocantem? to-
ties ad cordis tui intima loquentem? interim transeunt dies salutis, &
cum illis Gratia Divina, toties à te spreta & abjecta, magnísque passi-
bus etiam otiando ac dormiendo ad longam, longissimam pròperas æter-
nitatem? Heu quid erit in morte, *cùm tempus non erit amplius?* Malè Apoc. 10. 6.
timeo, ah malè timeo, ne tibi id contingat, quod olim Esau venatori
accidit. Audi rem tuâ dignam consideratione.

Cùm Isaac senio confectus, mortíque nunc proximus supremam
filijs suis discuperet impertiri benedictionem, primò Esau filium primo-

genitum ad se vocavit, quem artis venatoriæ apprimè peritum insylvam ablegavit: *Sume arma tua, pharetram & arcum, & egredere foras*, &c. Verumenimverò cùm Esau iter nonnihil retardaret, ac seriùs ad patrem rediret, interim prævenit Jacob frater ejus, paternam ei benedictionem & jus primogenituræ præripiens; Esau verò, quia tempus saluti suæ accomodum neglexit, licet exinde multis cum lacrymis similem gratiam ac benedictionem à moribundo genitore postulâsset, nihil tamen impetravit: *Non enim*, subintrat hîc S. Paulus, *invenit pœnitentiæ locum, quamvis cum lacrymis inquisisset eam.*

Gen. 27. 3.

Hebr. 12 17.

Ite nunc, ô miseri! & tempus salutis cum Esau venando, jaculando, ludendo, jocando, epulando, comporando, luxuriando consumite, & scitote: *Quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicij.* Dicite, ubi sunt anni isti, quibus hactenus vixistis? *Transierunt omnia illa tanquam umbra, & tanquam nuntius præcurrens, & tanquam navis, quæ pertransit fluctuantem aquam, cujus cùm præterierit, non est vestigium invenire.* O DEUM immortalem! siccine volat irrevocabile tempus? Siccine *tempora labuntur, tacitisque senescimus annis?* O quàm benè S. Gregorius Magnus & Doctor Ecclesiæ Moralis: *Vita nostra*, inquit, *navigranti est similis, is námque, qui navigat, stat, sedet, jacet, vadit, quia impulsu navis ducitur: Ita ergo & nos sumus, qui sive vigilantes, sive dormientes, sive tacentes, sive loquentes per momenta temporum ad finem quotidie tendimus.*

Matt. 12. 36.

Sap. 5. 9.

S. Gregor. M. l. 6. ep. ad Andream.

5. De S. Joanne referunt SS. Paginæ, quòd Angelum viderit pede dextero in mari & sinistro in terra stantem, qui unâ manu librum tenuit, alteram verò sicut jurantes solent, in cœlum levavit, DEUM T. O M. in testem suorum invocans verborum: *Et Angelus, quem vidi stantem super mare & super terram, levavit manum suam ad cœlum & juravit per viventem in sæcula sæculorum.* Ad quid juravit ille Angelus, & quare indice in cœlum intento ipsum DEUM invocavit in testem? Magnum hîc latitat mysterium. Audi Scripturam: *Juravit, quia tempus non erit amplius*; tunc videlicet, quando vitæ cursus aliquando erit consummatus. O immensum temporis pretium: *Omne tempus*, ait S. Bonaventura, *tibi impensum requiret DEUS, qualiter sit expensum*, & S. Joannes Chrysostomus: *Omnia potiùs sunt amittenda, quàm tempus: aurum amittis? Poterit recuperari, amissum autem tempus unquam.* Quinque illas fatuas Virgines consule, quæ ubi tempus acceptabile, tempus salutis perdiderunt, interim ipsis securè dormitantibus Sponsus venit: *Et clausa est janua.*

Apoc. 10. 5.

S. Bonav. ser. 1. Dom. 1. Quadr.

S. Jo. Chrysost. ho. 37. super Jo.

Matt. 25. 10.

Eheu!

Eheu! quot etiam sunt, qui turpi otio, vel inani negotio tempus æternæ perdunt salutis, non absimiles pueris, qui dum luteis componendis casulis occupantur, aut in arundine equitant, aut alias tractant nugas, sibi occupatissimi videntur, cùm tamen in fine nonnisi inanem stomachum & lassatos referant pedes. Sic pleraque sunt mortalium negotia, curæ, labores ac sudores, quos nisi ad DEUM velut ad finem suum referant, tandem in fine dicent: *Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis*, & ambulavimus vias difficiles, viam *autem Domini ignoravimus*: *Quid nobis profuit superbia? Aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Transierunt omnia illa tanquam umbra.* En quàm pretiosa res sit tempus, quod ergo de illo perdis momentum, per omnem æternitatem non amplius recuperabis. O quot comptuli & delicatuli, quot vani & mundani in fine vitæ suæ suspirabant: *O mihi præteritos referat si Jupiter annos!* Audi Poëtam: Sap. 5. 7.

Non est fur major, quàm temporis: omnia reddi
Possunt; hoc solum reddere nemo potest.

6. De Petro recenset Marcus, quòd in monte Olivetano, quia in profundum delapsus erat somnum, à Christo præ cæteris dormientibus Discipulis fuerit increpatus: *Simon dormis? non potuisti unâ horâ vigilare?* Domine! & nunquid alij dormitabant Discipuli? Quare ergo solus Petrus inculpatus est? Si dicere fas sit, puto hanc increpationem præ reliquis alijs fuisse commeritum Joannem, utpote qui paulò antè in cœna ultima super pectus Dominicum recumbens dulcem capiebat somnum? Cur ergo ille seniculus perstringitur solus, cui magis aliquid quietis propter senium erat indulgendum? An fortasse, quia superior & princeps erat cæterorum, quibus bono oportuisset præire exemplo? Ita quidem existimat S. Petrus Chrysologus; verùm alia hîc latet causa ac mysterium. Lucam consulamus, qui capitulo quinto, versu quinto asserit, quòd Petrus aliquando noctem integram piscando impenderit, & nec ullum reti concluserit piscículum: *Præceptor, per totam noctem laborantes nihil cepimus.* Ecce Petrus per totam noctem potuit insudare temporalibus, pro vili pretio in mari periculoso vigilias ducere insomnes, ubi tempus non nimis longum aut molestum ipsi videbatur; & tamen per cunctos hos labores & sudores nihil cepit, nec carpionem, nec lupum, nec trutam, nec nasum, nec anguillam, nec apuam, nec sardam, nec asellum marinum, &c. Jam cùm agitur de æternâ salute, de oratione & meditatione, de passione & generis Marc. 14. 37. Luc. 5. 5.

neris humani redemptione, una hora ipsi gravis videtur? O Petre! an ignoras, quòd nulla pœna sit amarior, quàm amissi temporis recordatio?

Matt 25. 13. O quoties eadem Veritas Christus nos adhortatur: *Vigilate, quia nescitis neque diem neque horam.* Quoties nos monet beatissima Virgo:

Prov. 8 34. *Beatus homo, qui audit me, & qui vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostij mei.* Quoties Angelus, cui salutis nostræ cura à

Gal. 6. 10. DEO demandata est, nos excitat: *Dum tempus habemus, operemur bonum.* Quoties è pulpito à Verbi DEI præconibus aut conscientiæ nostræ arbitris audimus: *Quærite Dominum, dum inveniri potest.* Quoties & ipsa conscientia nostra, quæ est fidelis monitrix, & agendorum aut omittendorum ratio, nobis in via salutis dormitantibus inculcat,

Eccli. 5. 8. ac improperat: *Ne tardas converti ad Dominum*, &c. Et nos miseri ad hæc omnia surdi stamus, ac toto proflamus pectore somnum?

Prov. 6. 6. 7. De formica refert Salomon, quòd in tempore & in æstate pararet cibum sibi, & congreget in Messe, quod in hyeme comedat: *Imitare*, inquit S. Cyrillus, *formicam in æstate sibi thesaurizantem cibos &*

S. Cyrill. Catech. 6. *thesauriza tibi ipsi fructus bonorum operum in futura sæcula.* Nunc, nunc messis est & tempus colligendi, dum adhuc juvenis, sanus, vegetus & in-

Matt. 24. 20. columis es; noli differre in hyemem, *ut non fiat fuga tua in hyeme*, hoc est, tempore mortis, ubi junctæ corporis vires, sanitas, opes, cupiditates, concupiscentiæ, commoditates, voluptates, amici & ipsa vita te deserent, & tu solus ibis sine comite ad DEI tribunal, supremam illam auditurus sententiam, à qua ad aliam non ampliùs poteris appellare. O quàm horrendum erit incidere in manus DEI viventis!

Magdalenam imitare opportunè, & importunè in domum Simonis leprosi ad convivium irruentem: *ut cognovit*, ait Lucas, *quòd JESUS*

Luc. 7. 37. *accubuisset in domo Pharisæi, attulit alabastrum unguenti, & stans retro secus pedes ejus lacrymis cœpit rigare pedes ejus.* Quæ, obsecro, hæc inurbanitas in illustri damicella? Ad quid in conclavi irrupit non vocata? Quid planctus & gemitus ad convivium? Noli ô mulier, noli molesta esse toc convivantibus, sed aliam, magisque accommodam selige occasionem cum JESU animæ tuæ medico loquendi. Magdalenam excusat S. Au-

S. Aug. l. 50. gustinus: Valde, inquit, prudenter egit, quia tempus salutis suæ benè

hom. 23. to. 10. impendit, quæ licet inopportuna convivio, opportuna tamen beneficio venit, noverat enim, quanto morbo laboraret, proinde nec momentum cunctari voluit, sed *ut cognovit*, quòd JESUS accubuisset, se itineri accinxit, ut veniam delictorum & gratiam impetraret Divinam. Hoc illustre exemplum & tu imitare, anima Christiana, & noli in negotio sa-

lutis

juris tuæ vel ad momentum cunctari, vigilantibus enim jura, & mora sua cuilibet nociva est: *Justum est igitur*, dicebat quondam Jacob ad Labanum, postquam jam viginti annis ei inservierat, *ut aliquando provideam domui meæ.* Supra quod pereleganter S. Chrysostomus: *Vivamus*, ait, *Deo paululùm, qui sæculo viximus totùm: Demus animæ paucos dies; tempus est, ut domui nostræ provideamus: Quoniam adversperascit, & inclinata est dies.* *Gen. 30. 30* *S. Chrysost. serm. 12.*

Pro dictorum coronide nobis inserviant duo illi cæci, qui extra urbem Jericho sedentes, cùm audissent, quòd JESUS per viam illam transiret, vocem suam elevârunt: *Et clamaverunt dicentes: Domine miserere nostri.* Non poterat turba, quia ab auditione Verbi Divini impediebatur, ulteriùs audire hanc inconditam cæcorum vociferationem, idcirco, *increpabat eos: ut tacerent.* Quid ad hoc duo isti cæci? *At illi magis clamabant.* O mendici importuni! ô cæci molesti! ad quid hic clamor insanus? *An qui plantavit aurem, non audiet?* Respondet S. Augustinus: Benè & rectè prædictos cæcos clamâsse, *quia Christum timebant transeuntem*; & Lucas Burgensis, *Clamaverunt, ne fortè elaberetur JESUS, & ipsi interim illius ope destituerentur*, hinc non curabant hominum dicta & improbria: *Et increpabant eos.* Sic & tu age, anima Christiana, nunc cùm JESUS apud te transit; nunc cùm gratiam suam offert; nunc cùm vocat te sanctis suis inspirationibus; nunc cùm ad ostium cordis tui pulsat: *Aperi mihi Soror mea, Sponsa*; nunc cùm & sanctissimam ejus Matrem propitiam habes, de qua S. Anselmus: *O MARIA! peccatores non abhorres, sine quibus nunquam fores tanto digna Filio*: Nunc, inquam, dum tempus est, in rem & salutem tuam vigila. Ah anima misera, noli me ad momentum quidem tardare, noli obdurare cor tuum. Imitare pro fine apiculam, quæ, ubi ventum validum providet, sibi de pallio prospicit, quem gestans gravior contra ventos efficitur, & sic secura ad alveare suum remeat, unde lemma: *Dat vires pondus.* Hoc fac & tu, anime mi, imminet & tibi ventus in agonia validus, migrandum erit, ah quo? Ne ergo à turbine isto dispergaris in tartarum, provide tibi de lapillo sine manibus de monte abscisso, qui est Christus DEUS noster & SS. Mater ejus. *Matt. 20. 30.* *Psal. 93. 9.* *S. Aug. & Luc. Burgens. in hunc locum.* *Cant. 5. 2.* *S. Anselm. in Proloq. d. 1. p. q. 25. a. 6.* *Dan. 2. 34.*

CONSIDERATIO LVIII.

B. Virgo etiam post Filij in cœlum ascensionem sedulò amarissimam ejus passionem meditabatur.

Meditabor ut columba. Isa. 38. 14.

1. TUrtur avis notissima, ubi per immaturam mortem dilectum suum Consortem amisit, non duntaxat impositerum vitam cœlibem degit, sed & solitudinem petens reliquos vitæ dies in gemitu & planctu consumit: *Nihil*, ait S. Augustinus, *tam amicum gemitibus, quàm columba; die noctúque gemit.* Ad quod pariter alluſit Prophetarum Princeps Isaias, dum suspiria, gemitus & fletus sanctarum animarum, in hac mortali vita & lacrymarum valle degentium, columbæ gementi, atque meditanti assimilavit: *Quasi columbæ meditantes gememus*; & Virgilius: *Nec gemere*

S. Aug. in Psal. 54.

Isa. 59. 11.

Virg. Ecl. 1.

gemere aëriâ cessabit turtur ab ulmo, hinc pro Lemmate nostræ mysticæ columbæ, vel turturi solitariæ in deserto sedenti, inscribere placuit: *Nec plangere cessat*; vel si fortasse magis tibi arridet ad propositum:

Gemit Dilectum suum.

Per hanc columbam gementem, seu turturem solitariam rectè dolorosam Christi Matrem, nunc Filio ac Sponso orbatam intelligimus, quæ dilectissimum animæ Sponsum ac Filium suum etiam post gloriosam in cœlos ascensionem, cùm de amarissima ejus passione, cruce & indignissima morte recordaretur, inenarrabilibus gemitibus, quoad vixit, deploravit; proinde sæpiùs, ut ipsa B. Birgittæ dixit, Calvarium montem, aliáque sacra Palestinæ loca, in quibus amantissimus Filius passionis suæ vestigia reliquit, piâ ac constanti devotione per superstitē vitæ cursum visitavit: *Omni tempore*, inquit ipsa ad B. Birgittā, *quo post ascensionem Filij mei vixi, loca visitavi, in quibus ipse passus est, & mirabilia sua ostendit; sic quoque passio sua in Corde meo fixa erat quòd sive comedebam, sive laborabam, quasi recens erat in memoria mea.* *Lib. 6. Revel. cap. 56.*

Et hoc est, de quo Sanguinum Sponsus in suo Epithalamio testatur; *Columba mea in foraminibus petræ; in caverna maceriæ*; Petra autem erat Christus & hic Crucifixus, per foramina autem petræ SS. ejus manuum, pedúmque Vulnera intelliguntur, & per cavernam maceriæ suavissimum COR JESU immiti lancea perforatum; in his ergo SS. plagis B. Virgo & Mater, quamdiu in vita fuit, per devotissimam meditationem, contemplationem & compassionem habitavit: *B. Virgo*, ait Cornelius, *sepulchrum Christi, quod excisum erat ex petra, æquè ac montem Calvariæ, ubi petræ infixa erat Crux Christi, reliquáque loca, in quibus passus fuerat Christus, crebrò & devotè visitabat, & obibat, ut in eis penè habitare videretur.* O anima Christiana! imitare & tu hanc SS. Deiparam: *Esto quasi columba nidificans in summo ore foraminis*, hoc est, in SS. CORDE JESU; & quid dulcius, quàm meditari in mandatis Domini, ac præsertim juxta exemplum afflictissimæ Matris de vita & passione JESU? *Cant. 2. 14.* *Cornel. in Cant. 2. 14.* *Jerem. 48. 28.*

2. De Muliere Sareptana referunt Regum fasti, quòd in viduitate sua supremo animæ suæ solatio duo sibi ligna extra portam civitatis Sareptæ collegerit, quibus inopiam ac calamitatem suam ante obitum solari expetebat. *En colligo duo ligna*, &c. Subintrat hîc Rupertus Abbas, derelictam illam & inopem Viduam bene in extrema sua necessitate duo ligna expetijsse, & collegisse, quia per illa Crux Dominica adumbrata est, quæ ex duobus lignis, uno erecto, & altero transverso *3. Reg. 17. 12.* *Rupp. Abb. de Trinit. l. 5. c. 7.*

est composita, atque unicum miseris mortalibus in vita & in morte solet esse consolatium: *En*, inquit dictus Rupertus in persona hujus desolatæ Viduæ, *Colligo duo ligna, & meam consolor inopiam, amplectiens duo ligna crucis*, &c.

Observa hîc anima Christiana perelegantem typum in Sacratissima Deipara, Vidua Hierosolymitana & derelicta expletum, quæ post abitum Filij in cœlum non majus solamen habuit, quàm ut iteratò sacra loca visitaret, & duo ligna crucis meditando colligeret; hic erat quotidianus cibus & potus dolorosæ Matri, usque dum in cœlum assumpta est: *MARIA autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo.* *Luc. 2. 19.*

Ita Ruth, nota illa Moabitis in agrum divitis Booz tempore messis se contulit, ut ibidem relictas metentium spicas colligeret, quam ubi Booz aliquando conspicatus est, eam ad panem in aceto intingendum peramicè invitavit: *Quando hora vescendi fuerit, veni huc, & comede panem, & intinge buccellam tuam in aceto*, &c. *Ruth. 2. 14.*

plùs quàm Ruth innocentissima & inops Vidua Sacratissima Deipara, quæ non in agro Booz, sed in agro Golgothæo relictas passionis spicas, & verum frumenti granum, à Judæis in cruce contritum, & mortificatum, per reliquos vitæ dies, quantùm potuit, per devotissimam meditationem ac contemplationem collegit, quem panem mysticum in aceto amarissimæ passionis intinctum, quotidie manducavit, non immemor illorum improbriorum: *Mittamus lignum in panem ejus, & eradamus eum de terra viventium, & nomen ejus non memoretur amplius.* *Jerem. 11. 19.* O anima Christiana & Religiosa, habes hîc exemplar, quod tibi à dolorosa Virgine & Matre tua monstratum est, qualis esse debeat quotidianus cibus tuus; audi, & imitare Mellifluum: *sit tibi*, inquit, *JESUS semper in corde, & nunquam imago Crucifixi ab animo tuo recedat. Hic tibi sit cibus & potus, dulcedo & consolatio tua, mel tuum & desiderium tuum, dulcedo & consolatio tua, oratio & contemplatio tua; vita & mors & resurrectio tua.* Hæc S. Bernhardus. *S. Bernh. cit. à le Blanc. Tom. 6. in Psal. 150. v. 5.*

3. Recordor hîc Divini illius Sponsi, qui ut dilectam suam Sponsam ad jugem sui amorem excitaret, ab ea petijt, ut effigiem sui semper in corde & mente, atque etiam in brachio & operatione gestaret, eóque quasi signaculo cor & brachium obsignaret: *Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum.* *Cant. 8. 6.*

O bea-

O beatissima Virgo! tu per illam Sponsam designata es, quæ hunc dilectum sanguinum Sponsum ac Filium tuum semper ut signaculum super COR tuum non solùm ethicè per amorem plusquam maternum, sed etiam physicè super brachium tuum portâsti; & neque in infantia tantùm, dum eum virgineis strinxisti ulnis, toties pectori admovisti, in Ægyptum portâsti, &c. Sed etiam cùm de cruce deponeretur, illum materno sinu excepisti, & ut signaculum super cor tuum & brachium tuum posuisti, quod signaculum nunquam per omnem vitam in te deletum, sed novis semper quotidie incrementis renovatum est: *Virgo MARIA*, ait Alanus, *Christum posuit super Cor suum, ut signaculum, quia ipsi per imitationem conformata est, ejúsque gratiâ consignata. Hoc autem incognitum fuit diabolo, & cognitum Angelo: super brachium tuum, id est, in omnibus operibus tuis memor eris mei. Super Cor Virginis, & super brachium Dilectus ponitur ut signaculum, quia in cogitationibus, quæ notantur per cor, & in actionibus, quæ per brachium, Virgo Filium imitatur.* Hæc Alanus. *Alanus apud Cornel. in hunc. loc.*

Ex quibus facilè colliges prudens Lector, dolores Sacratissimi CORDIS MARIÆ usque ad finem vitæ semper durâsse, proinde haud immeritò cum Vate Threnologo dicere poterat: *Memoriâ memor ero; & tabescet in me anima mea.* Juvat hîc audire S. Ildephonsum: *Si scire volumus*, inquit, *quid DEI genitrix post resurrectionem Domini, antequam ipsa cœlos ascenderet, agebat, sine dubio loca Dominicæ Nativitatis, Passionis, Sepulturæ, & Resurrectionis frequenter circumiens, invisere cupiebat, in iisque etiam locis lacrymas fundebat, & Sanctissimi Oris sui oscula dulcissima imprimebat*: & quidem tanto cum amore ac dolore, tantâ cum pietate & animi sensu, ut, beato Alberto Magno attestante, hæc Sacratissima Deipara sæpiùs in ejusmodi contemplationibus, ac sacris peregrinationibus præ animi teneritudine & vivâ Dominicæ passionis apprehensione & compassione erga Filium mortua fuisset, nisi eam DEUS miraculo in summum primorum fidelium solatium sustentâsset. Ito nunc tepide Christiane, qui immemor Passionis Dominicæ vivis; ad quid, obsecro sodes, Christianus es, si Christum & Sacratissimam Matrem ejus imitari non satagis? *Sine causa*, ait Mellifluus, *sum Christianus, si Christum non sequor*; & nunquid Gentium Doctor Paulus monet: *Recogitate eum, qui talem sustinuit à peccatoribus adversus semetipsum contradictionem, ne fatigemini animis vestris deficientes; nondum enim ad sanguinem restitistis adversùs peccatum repugnantes?* Observa hîc tepide Christiane tò *Recogitate*, quasi diceret Apostolus: Iterum, ite- *Thren. 3. 20. S. Ildeph. ser. 5. de Assumpt. B. V. B. Albert. M super Missus. Hebr. 12. 3.*

iterúmque cogitate, ac revolvite juxta exemplum dolorosæ Matris ac primorum Christianorum Christum JESUM & hunc Crucifixum, quem Angelus Dominicæ Resurrectionis prænuntius non alio nomine, quàm
Marc. 16. 6. Crucifixi decoravit: *JESUM quæritis Nazarenum Crucifixum?* Non dixit Dominum, Regem gloriæ, Judicem universorum, &c. Sed Crucifixum NB. etiam post gloriosam ejus resurrectionem: *Non erubescit*, sunt verba Victoris Antiocheni, *Crucifixi nomen, hoc uno enim nomine, & re omnium bonorum nostrorum summa continetur.*
Vict. Antioch. in c. 16. S. Marc.

4. S. Paulus insignis amator & imitator Crucifixi JESU de seipso
Gal. 6. 19. testatur: *Christo confixus sum cruci: Vivo autem non ego, vivit verò in me Christus.* Si Discipulus hoc de suo Magistro, quid pensamus de Sacratissima Matre Crucifixi JESU, cujus tota vita cum Filio crux fuit &
S. Epiph. de Laud B.V. martyrium? Proinde meritò à S. Epiphanio appellata est *Cruciformis*, quia semper unà cum Christo Crucifixo per omnem vitam unita fuit,
Cant. 2, 16. de quo assiduò cogitavit: *Dilectus meus mihi, & ego illi.* O anime mi! ubi nostræ subinde, inter orandum & meditandum sunt cogitationes? Ah quoties dicimus: O DEUS ego amo te: Amor meus crucifixus est: Vivat JESUS amor meus, & MARIA Mater ejus, & interim mentem
Gen. 27. 22. ad creaturas convertimus? Sic *vox quidem est Jacob, manus autem manus sunt Esau*, dum aliud loquimur, aliud operamur. O nos desides, & miseros! quoties aspicimus, vel transimus imaginem Crucifixi Redemptoris nostri, ac Sacratissimæ dolorosæ Matris ad pedem crucis stantis, & ridemus? Et nulla commiseratione erga illos tangimur? *Si*
Rom. 8, 17. *compatimur & conglorificabimur*, ubi nostra compassio est? S. Gregorius Nyssenus Episcopus, cùm aliquando in pictura observâsset, & considerâsset severam Abrahami pietatem, quâ Isacum filium suum superstruem lignorum DEO in holocaustum offerre intendit, mox in lar-
Cornel. in Gen. 22. 12. gissimas profusus est lacrymas: *Vidi*, ait ipse, *sæpius descriptionem ejus* (immolationis Isaac) *imaginem, & sine lacrymis transire non potui, cùm tam efficaciter, & ad vivum ob oculos historiam rei poneret.* Eheu ubi nostræ sunt lacrymæ? Vel saltem digna commiseratio, & amor reciprocus, dum effigiem Crucifixi DEI Filij & afflictissimæ Matris ejus intuemur, vel contemplamur? Si quis amicorum tali ac tanto sanguinis pretio te ô Christiane, à morte liberâsset, quanto, obsecro, te illi obstrictum profitereris beneficio? Et DEUM non curas?

Marcin in Proloq. de Pass. Dom. Hanc veritatem cùm aliquando S. Elisabetha Regis Ungariæ Filia attentiore mente considerâsset, simúlque luctuosam Crucifixi JESU effigiem in templo aspiceret, inter manus Gynæcei, deficiente animo,

in

in deliquium lapsa est, ubi tandem ad se rediens exclamavit: Ubi eram hactenus ô mi JESU! ô amor crucifixe? Tu cœli, terræque Dominus in ligno nudus & abjectus pendes, & ego superbiam terra & cinis? Tu cruentis spinis coronatus es, & ego aureâ, gemmísque distinctâ coronâ? Tu Sponsus meus purpureo natas in sanguine, & ego purpurâ regiâ & aureâ telâ vestiar? Tu dirissimis clavis perforatas gestas manus, & ego pretiosis cirothecis eas tegam? Sacratissimum Cor & Latus tuum crudelissimâ lanceâ perforatum est, & ego cor durum erga te & pauperes geram? Tu in summa & extrema pauperie, & ego in opulentia? Tu novissimus virorum, & ego cupiam magnifieri? Tu in fame & siti, & ego in exquisitis epulis? Tu in summis doloribus, & ego in regalibus delicijs? O amantissime JESU! quomodo hactenus tam benignè poteras tolerare tam inutile terræ pondus? Aut posthac alia ero, aut nulla; aut tibi vivam, aut non ampliùs vivam. Dixit, habitum regium cum plebeio commutavit, vitámque sanctissimam, prout rei eventus postea declaravit, constantissimè usque ad beatum obitum duxit. Tantùm huic Reginæ profuit, vel semel Crucifixum JESUM pio mentis oculo considerâsse. Et tu ô anime mi, quid agis, qui toties Crucifixum in via, in templo, in conclavi conspicaris? Et nullo amoris affectu & sensu in illum moveris?

§. Refert Æneas Sylvius, postea Pontifex maximus, Pius II. dictus, quòd Pachorus nobilis juvenis Lucretiæ amasiæ suæ æquè nobili in sinceri amoris signum perelegantem florum fasciculum transmisit cum schedula amatoria in fasciculo inserta: *Cogita de me, & ego de te.* Apagite mundani & insani amores; Christus nobilissimus sanguinum Sponsus, etiam postquam in cœlum abijt, Sacratissimæ tamen Sponsæ, ac Virginis Matris suæ oblivisci non potuit, sed ei in summi amoris thesseram similem florum fasciculum reliquit cum epigraphe: *Cogita de me, & ego de te.* Audi ipsam hanc Divinam Sponsam loquentem: *Fasciculus myrrhæ Dilectus meus mihi*, & in alio loco: *Ego dilecto meo, & ad me conversio ejus.* O quoties in hac lacrymarum valle post gloriosam Filij ascensionem castissima illa turtur & derelicta Vidua has in cœlum ad dulcissimum Natum suum ingeminavit voces: *Cogita de me, & ego de te.* *Æneas Sylv. cit. ab Engelgr. Dom. Quinq.* *Cant. 1. 12.* *Cant. 7. 10.*

Dum speluncam Bethlemicam subinde invisit, ubi orbi peperit Salvatorem, eúmque ubere de cœlo pleno lactavit, jam tunc præcognoscens, illas virginei lactis guttas in sanguinem convertendas, pro salute universorum aliquando in cruce effundendum, suspirabat Dilecta illa;

illa: O mi JESU *cogita de me, & ego de te.* Si interdum visebat patrium solum, in quo ad Angeli nuntium VERBUM castis concepit visceribus, ubi & ipsum educavit, ac pluribus annis cum illo in laboribus & mirabili paupertate vixit; ah quis dicet, quis effari poterit amoris illius excessum & maternum affectum, quo in dilectum & floridum suum ferebatur Nazaræum? Credo, & firmiter mihi persuadeo, quòd se convertens ad Angelos, qui assiduò Reginam suam, tanquam supremi Principis sui Matrem, velut Aulici officiosè stipabant, sæpiùs di-

Cant. 5. 8. xerit: *Adjuro vos filiæ Hierusalem, si inveneritis Dilectum meum, ut nunc. tis ei, quia amore langueo.* Si ad montem digressa est Olivarium, ubi dilectus animæ Sponsus Sanguinem suum tam copiosè pro orbis salute profudit, ut omnium elueret noxarum maculas; in quo loco ille quoque glorioſus de morte, inferno & diabolo Triumphator ad cœlos ascendit, ineffabili pietatis affectu sacra ejus exosculabatur vestigia, miraculosè in viva illa petra expressa, cum Paulo millies ingeminans:

Philipp. 1. 23. *Cupio dissolvi, & esse cum Christo.* Si alia loca sacra miraculis illustrata, aut sanguine Filij rigata, & peculiariter Calvariæ montem invisebat, in quo Dominus universorum cruci affixus est, & vita cum morte duello conflixit mirando, quis fando dicere valebit, quàm amaris lacrymis terram illam sanctam irrigârit? Si ad Domini ac Filij sui sepulchrum perrexit, credo, hanc Sponsam totam amore in DEUM emol-

Cant. 2. 5. litam ad cœlestes aulæ Spiritus illud geminâsse: *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.*

Cant. 1. 12. O dolorosissima Mater! verè erat *fasciculus myrrhæ Dilectus tuus:*

Quaresm. Tom. 1. de SS. Vul. *Inter ubera* (imò & in corde tuo) *commorabitur*; & si in corde B. Claræ V. de monte Falcone fasciculus ex varijs Dominicæ Passionis instrumentis collectus, cum effigie Crucifixi JESU post ejus felicem ex hac vita discessum inventus fuit; quantò magis in Sacratissimo CORDE tuo ô Beatissima! tota Christi JESU vita, crux & passio inscripta, & digito DEI insculpta poterat reperiri? O si aliquando Christus JESUS & hic Crucifixus sculperetur in CORDE meo, ut nihil præter illum cogitarem, & amarem! ô Domine! hîc opus est stylo ferreo.

6. De Venerabili Ursula Benincasa Virgine Neapolitana, cujus

Rho Hist. Virt. l 3. c. 2. §. 10. spiritum jussu summi Pontificis S. Philippus Nerius diversimodè probavit, & approbavit, recenset Rho, quòd, cùm effigiem Christi in cruce patientis, vivis expressam coloribus pro suo genio & devotione vehementer desideraret, nec ullus pictorum, quantumvis artis peritus illius mentem assequi, aut ei satisfacere posset, ipsa, quæ hactenus nun-

nunquam penicillum attigit, aut colores tractavit, ausa est Crucifixum pingere, in qua effigie ad vivum dolores patientis JESU, ejusque amorem arte prorsus miranda expressit: *Ita effinxit imaginem*, inquit Rho, *ut in medijs doloribus Divinam illam charitatis alacritatem, qua hominibus salutem afferebat, incorruptâ dolorum significatione repræsentaret. Amoris scholam unam omnibus parem artibus quis neget?*

O si beatissima Virgo & Mater doloris & amoris penicillos attigisset, & in tabula dilectissimum Filium suum in cruce amore nostri vulneratum, & morientem pinxisset, quis mortalium hanc potuisset æstimare picturam? Hæc una imago præ reliquis omnibus omnium sibi vendicâsset amorem. O dolorosissima Virgo! pinge, ah pinge in tabula cordis mei similem luctuosam patientis & crucifixi Filij tui effigiem, ut nihil imposterum aliud memoria mea cogitet, quàm JESUM Christum, & hunc Crucifixum; de nihilo alio discurrat intellectus, quàm de Christo JESU, & hoc Crucifixo; nihil aliud voluntas velit, quàm Christum JESUM, & hunc Crucifixum, ut sic semper *Vita mea sit quasi pendens ante me*, imò in me, ut cum Apostolo dicere possim: *Christo confixus sum cruci: Vivo autem non ego; vivit verò in me Christus.* Ah utinam in hac meditatione exardescat ignis doloris, ignis amoris in me, ut verè dicere possim: *O beatum incendium amare DEI Filium, & Sacratissimam Matrem ejus dolorosam.*

Deut. 28. 66.

Gal. 6. 19.

CONSIDERATIO LIX.

Beata Virgo & Mater Dolorosa docet modum, qualiter nos oporteat Christi Filij passionem meditari.

Per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in Auctorem fidei, & Consummatorem JEsum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, &c. Hebr. 12. 1.

Eccli. 29. 20. 1. RÈctè monet Siracides: *Gratiam fidejussoris ne obliviscaris: dedit enim pro te animam suam.* Talis quondam fidejussor erat Judas pro Beniamin, Patri spondens: *Ego* Gen. 43. 9. *suscipio puerum: de manu mea require illum.* Plùs Christus, qui Novi Testamenti Sponsor apud Patrem pro omnibus peccatorum nostrorum debitis fidejussit; & quia nos non eramus solvendo, ipse nostra debita in se transcripsit, & pro eis copiosè redem-

redemptione non in ære, sed in cute satisfecit sufferendo nimirum omnes pœnas ac tandem amarissimam crucis mortem: O fidelem Fidejussorem! ô Christiane! *Gratiam* hujus *Fidejussoris ne obliviscaris*; *dedit enim pro te animam suam*, & qui primâ cruoris sui stillâ te & millenos poterat mundos ab interitu redimere, ex abundantia infinitæ charitatis dedit ultimam. Hinc Divi Pauli monitum est: *Recogitate eum, qui talem sustinuit à peccatoribus adversùm semetipsum contradictionem, ut ne fatigemini, animis vestris deficientes: Nondum enim usque ad sanguinem restitistis adversùs peccatum repugnantes*; ubi nos peculiariter monet per illud *recogitate*, ut seriò cogitemus, consideremus & expendamus, quæ, & qualia pro nostra, omniúmque salute Christus perpessus sit tormenta, ac contradictionem ab omnibus Judæis, Gentilibus & impijs peccatoribus, ut illius exemplo animati pro Christo non tantùm bona, sed & sanguinem, vitámque profundere cupiamus, & illius passionem jugiter in cordibus feramus, ac moribus imitari studeamus; unde S. Petrus: *Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus*, &c. Et D. Paulus: *Aspicientes in Auctorem fidei, & Consummatorem JESUM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem confusione contemptâ.* *Hebr. 12. 3.* *1. Petr. 2. 21.* *Hebr. 12. 2.*

Inter omnes autem, qui Christi patientis vestigia insecuti sunt, ejúsque passionem ac dirissimam crucis necem gratâ recolebant memoriâ, prima & princeps fuit pretiosissima Virgo & Mater dolorosa, quæ per omnem vitam etiam post gloriosam Filij sui in cœlum ascensionem quotidie huic devotissimæ meditationi incubuit: *MARIA*, ait Justinus Miechovienſis, *omnia vitæ, passionisque Christi mysteria assiduè mente revolvebat*; *omnia verba ejus Christum resonabant, cogitata & suspiria Christum expetebant. Cùm ambularet, non sine Christo ambulabat: Quoties illa flebat, toties propter Christi dolores, vel certè ob Christum plorabat? Si gaudebat, de Christo, vel propter Christum gaudebat. Denique nihil erat in illa, quod Christum non redoleret, ac repræsentaret. Tota DEO unita, tota Christo devota erat.* Et post pauca interjecta: *Non potuit*, inquit, *certè ullo momento vitæ, passionisque Filij oblivisci, cùm Cor ejus clarissimum vitæ, passionis ac mortis Christi fuerit speculum.* Cujus Divinæ Matris exemplo & cæteri Apostoli accensi, & SS. Martyres animati, quia simili piâ meditatione aspiciebant in Auctorem fidei & Consummatorem JESUM, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, & ipsi alacri ac forti animo, velut generosi elephantes, sanguinem uvæ pressæ intuentes, in cruenta ruebant certamina: *Elephantis*, inquit primus Macha- *Just. Miech. O. P. disc. 30. in Lit. B. V.*

1. Mach. 6. 34. bæorum Liber, *ostenderunt sanguinem uvæ & mori ad accendendos eos in prælium.* Juvat hîc audire S. Antoninum: *In hujus figuram*, inquit, S. Antonin. p. 4 T. 3. c. 7. §. 4. *mandavit Antiochus Rex elephantibus, qui erant in bello, ut ostenderetur sanguis uvæ & mori, ut acriùs accenderentur ad prælium: Similiter ad aspectum & considerationem sanguinis Christi, qui ad modum uvæ dicitur calcatus in torculari crucis, bellantes contra adversitates & mundi tentationes, carnis & diaboli accenduntur ad resistendum & bellandum.* Unde Lemma: *Sanguis robur adauget.* Vel si mavis illud Piccinelli:

Acuitur in prælium.

2. Et hoc est, ad quod alluśit quondam Sponsus, dum Dilectæ Cant. 7. 5. suæ capillos in amoris Cantico purpuræ Regis comparavit: *Comæ capitis tui sicut purpura Regis.* Et bene Regis purpuræ Reginæ comæ assimilatæ sunt; rubebat nimirum caro Sponsi sanguinum sanguine passionis, rubebant & maternæ cogitationes, ut ita loquar, velut regalis purpura, sanguine compassionis: *Sensus est*, subintrat hîc Guilielmus Car- Guil. hic. dinalis, *cogitationes tuæ*, ô B. Virgo! *tinctæ in sanguine Dominicæ Passionis, sic affectæ semper fuerunt, quasi recenter viderent sanguinem de Vul-* Brev. Rom. 2. Octobr. *neribus fluentem.* Etsi de S. Birgitta Ecclesia dicit, quòd, cùm decennis JESUM in cruce recenti sanguine perfusum vidisset, nunquam hujus sui crucifixi Amoris sine lacrymis meminerit; *quo ex tempore in ejusdem meditatione ita afficiebatur, ut de ea sine lacrymis cogitare deinceps nunquam posset.* Quid dicemus de dolorosa Matre, quæ ipsa præsens cruentissimam Filij sui spectavit passionem, eique in cruce morienti adstitit, depositum de ligno corpus gremio excepit, lacrymis rigavit, ac sepelivit? S. Birgitt. l. 1. c. 77. Hæc, inquam, passio Filij, prout ipsa S. Birgittæ insinuavit: *Quotidie quasi recens erat in memoria mea.*

De Isaac referunt SS. Litteræ, quòd solitus fuerit circa vesperam Gen. 24. 63. solus in agro meditari: *Et egressus fuerat ad meditandum in agro inclinatâ* Cornel. hic. *jam die*; ubi juxta Cornelium tum res naturales, uti sunt astrorum motus & cursus siderum, tum etiam, & quàm maximè eorum Authorem & motorem DEUM meditabatur. Alcuinus docet, Isacum hîc extitisse typum Christi Domini, qui plerumque vespere & nocte oraturus & meditaturus secessit in montem. Utriusque exemplum secuta est dolorosa Virgo, quæ omni illo tempore, quo Jerosolymis post Filij ad cœlos ascensionem morabatur, ut dolori vel amori suo sive levamen, sive pabulum quæreret, frequentissimè loca, sanguine & passione Filij sui consecrata, invisebat, conferens in corde suo, quæ in tam horren-

do

do crucis supplicio ipsa vidit, audivit, & experta est. O quis dicet, quo animi fervore, zelo ac devotione, quibúsque amoris, admirationis, gratitudinis, compassionis & imitationis affectibus hæc SS. Virgo Passionem Dominicam meditata sit! *B. Virgo*, inquit memoratus Justinus Miechovienſis, *montem Calvariæ, quem Christus sanguine suo pretioso irrigaverat, ascendebat, eúmque locum lacrymis irrorabat*, &c. O benedicta terra, quæ sanguine JESU Crucifixi, & lacrymis dolorosæ Matris toties consecrata es! Quoties hæc pientissima Mater, cùm vel de longè hunc Calvarium montem aspexit, in cœlum ingeminavit: *Ecce odor Filij mei, sicut odor agri pleni* omnium virtutum floribus & gratiarum fructibus vernantis; olim terra eras maledicta, nunc benedicta tu à Domino, quia in te occisus est, qui salvum faciebat populum Israël. Verè innocens *Abel*, ô Fili mi! qui non in civitate, sed in agro mori voluisti, ut omnes ad te liberum haberent accessum, & *ut sanctificares per tuum sanguinem populum, extra portam passus es.* Verè *Flos campi* & non horti, quia flos horti deliciosè seritur, rigatur & clauditur, sed flos campi patet omnibus, & contritus mirum fragrat odorem. *O Benoni!* non ampliùs, id est, Filius doloris, sed dulcis *Beniamin in mentis excessu!* Verè hîc eras, ô JESU! in mentis excessu, dum talia ac tam indigna in crucis ligno pro homine indigno voluisti perpeti. O Sionidæ! ô Filiæ Jerusalem! ô Angeli! nuntiate Dilecto meo, quia ejus amore langueo. O Christiani! *Exeamus* & nos cum dolorosa Matre *extra castra improperium ejus portantes*, & passionem Filij ejus gratâ & devotâ mente considerantes.

Justus Miech. Loc. cit. *Gen. 27. 27.* *Gen. 4. 8.* *Hebr. 13. 12.* *Cant. 2. 1.* *Psal. 67. 28.* *Hebr. 13. 13.*

3. Placet anime mi, videre modum, qualiter dolorosa Virgo patientem Filium & Amorem suum crucifixum meditata sit? Observa, & audi vocem ejus. De fide est, hanc afflictissimam Matrem pendenti & morienti in cruce Filio adfuisse; stabat autem juxta crucem JESU, ait Hadrianus Lyræus, non, ùt pingitur, ad latus sed ante, ut Christi patientis & morientis faciem commodiùs posset intueri, eúmque contemplari uberiùs. Considerabat comprimis hæc pientissima Virgo, *quis* pateretur, DEUS nimirum summæ & infinitæ Majestatis, cui omnia inserviunt, & ad cujus nutum pendent universa. *Quid* pateretur: ignominias, contumelias, opprobria infinita, flagra, spinas, clavos, crucem, mortem, &c. *Ubi*: in loco abjectissimo, fœtore cadaverum, pœnis & morte nocentûm infami. *Pro quibus*: ingratissimis videlicet ac vilissimis homuncionibus, qui tam immensam charitatem ne quidem unquam agnoscent. *Cur*: ut à perpetuis gehennæ incendijs animam hominis miseram per mortem suam non tam liberaret, quàm & in per-

Lyr. de Chr. Pat. f. 269.

petuum salvaret. *Quomodo*: maximo videlicet amoris affectu & animo cordatissimo, licet ab omnibus & ab ipso patre Cœlesti desertus, factus opprobrium hominum & abjectio plebis. *In quem finem*: ut exemplar præberet omnibus, Apostolis, Martyribus ac Christicolis universis, qualiter & quomodo & ipsi imposterum facerent secundùm hoc exemplar, quod ipsis in Calvariæ monte monstratum est, &c.

Cui meditationi, quæ tunc à meridie usque ad vesperam duraverat, dolorosissima Mater sine dubio & hos addebat animi affectus: *Fidei* comprimis, firmissimè tenens ac credens, cùm omnes in fide deficerent, hunc ipsum hominem, velut excoriatum pecus inter latrones in infami ligno pendentem, DEUM esse infinitæ Majestatis, omniúmque Conditorem ac Judicem. *Admirationis*, quòd tanta ac tam immensa Majestas eò sese potuerit dimittere, ut tam horrenda, tam indigna, tam inaudita pro tam ingratis, tantillis & impijs pateretur cas. 2. Cor. 5. 14. pitibus. *Charitatis*, non ignorans, quod postea Apostolus mortalitati humanæ calamo consignavit: *Charitas Christi urget nos*: ubi alij legunt cum Fernandio: *Passio Christi urget nos*, ut illum ex toto corde, omniúmque viscerum latitudine diligamus. *Gratitudinis*, quid contrariò digni tanto benefactori, perpetuâ charitate nos diligenti, possimus rependere. *Zeli animarum*, quo omnium animarum discupiebat promoveri salutem, & quàm maximè per merita & passionem Unigeniti, ac unicè dilecti Filij sui. *Commiserationis*, ex intimo, ac penitissimo cordis materni affectu tantis condolens, & compatiens dulcissimi Nati miserijs. Et *imitationis*, quia non aliud desiderabat, quàm cum Christo pati, affligi, contemni, crucifigi, mori. Juvat hîc audire S. Ephrem, qui plerosque hujus Marianæ meditationis affectus in unum collegit fasciculum: *Stans*, inquit, *apud crucem purissima Virgo Salvatorem, quem in ligno suspensum suspiciens, plagas reputans, intuens & clavos, querelas, colaphos, ac flagellationem cum gravibus suspirijs, cum fletu ingenti, cum lamentis dolorosissimis exclamavit dicens: Mi Fili dulcissime, dilectissime Fili, quomodo crucem sustines? Mi Fili ac mi DEUS, quomodo sputa, clavos & lanceam? Quomodo pateris alapas, risus, injurias, spineam coronam, purpuream vestem, spongiam, arundinem, fel & acetum? Quomodo pendes in cruce denudatus, mi Fili, qui cœlum nubibus contegis? Quomodo sitim fers, qui es opifex, quique mare & omnes aquas creasti? Quomodo moreris insons in medio sceleſtorum? Quidnam commisisti? Qua in re, Fili mi, Hebræos offendisti? Et cur ergo isti te simul iniqui, ingrati cruci affigunt, quorum claudos & multos valetudinarios sanasti?*

S. Ephrem. cum S. Bernhardo in Lamen. V.

nâsti? *Tu verò quomodo interis, Fili mi dulcissime, magnanime* DEUS? *Deficio te suspiciens in ligno suspensum, conclavatum, plagisque plenum; mi Fili, ubi nunc pulchritudo tua? Ubi tuus modò decor? Sed lumen suum obscuravit, & alius factus est. Splendida luna in tenebras evanuit, petræ sunt perfractæ & monumenta aperta, templique velum in duo est discissum, creaturæ Creatorem suum & Opificem cognoverunt, & hi perversi ac miseri Hebræi aures obstruxerunt, oculos clauserunt, ne solem unquam occidentem suspectarent. Fili mi, ô Simeon admirande, en nunc gladium, quem mihi prædixisti, Cor meum trajicientem. Ecce gladius, ecce vulnus, Fili & DEUS mi! Tua mors Cor meum subiit, viscera mea sunt disrupta, meum lumen obtenebratum est, & pectus meum gravis pertransiit gladius. Horrendam cerno passionem tuam, mi Fili & DEUS meus, video immeritam cædem tuam, nec opem ferre possum. Lugete mecum omnes Discipuli Domini, dolorem meum & vulnus profundum Cordis mei intuentes.* Hucusque S. Ephrem, quem licet prolixiùs loquentem attentâ tamen aure & mente oportet audire. Adde tu, ô mi Lector, his Marianis affectibus & affectum perfectæ contritionis. Siste te coram Crucifixo vel Evcharistico Amore tuo, & interroga eum: *Quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum?* Quid Cor apertum, pedes clavis ferreis terebrati, & innumera, quibus toto corpore plagatus es, vulnera? Et respondebit tibi: *His plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me*, ac præsertim à te, qui dicis quidem, quòd diligas me, sed cor tuum longè est à me; introspice pectus tuum, an non magis sensuali ac proprio diligas te amore quàm me DEUM ac Dominum tuum? O crucifixe JESU! habes confitentem reum, ego sum reus mortis, reus judicij, reus gehennæ, non tamen despero, quàm diu Cor tuum ac Sacratissima Vulnera tua erunt aperta: proinde ex animo doleo, quòd te, omne Bonum meum hactenus tam indignè offendi, ideóque solùm, quia tu omni amore es dignissimus, &c. O Mater amoris & doloris, per charitatem illam, qua dilectissimum Filium in cruce morientem complexa es, exora mihi veniam & gratiam. *Zach. 13. 6.*

4. En quales fructus pariat seria Crucifixi JESU meditatio, unde S. Augustinus affirmat, in omnibus se non invenisse tam efficax remedium, quàm Vulnera Christi. Talis meditatio manna est, quo anima nostra cibatur esuriens: *Cibavi te manna in solitudine.* Ros es, quo anima nostra languida mirum in modum reficitur: *Ero quasi ros: Israël germinabit.* Mel de petra est, oleúmque de saxo durissimo, electo DEI Populo in salutem promanans: *Petra autem erat Christus.* Fons vitæ est, *S. Aug. Manu. c. 12.* *Deut. 8. 16.* *Os. 14. 6.* *1. Cor. 10. 4.*

Joan. 4. 14. est, quem Christus ex itinere fessus Samaritanæ promisit: *Aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam.* Mare rubrum est, cujus aquæ sunt amarissimæ, sed si ex illo exeunt, redduntur dulces atque potabiles; ita hæc meditatio de patiente JESU & dolorosa Matre ejus ab initio quidem amara tibi videbitur, sed confide anime mi, ex hoc ipso mari amaro mera tibi profluet dulcedo, in adversis consolatio, & post obitum æterna salus: *Secura*, ait S. Leo, *est expectatio promissæ beatitudinis, ubi est participatio Dominicæ Passionis*; & nonest illustrius prædestinationis nostræ indicium, quàm assidua & grata Dominicæ Passionis memoria, reprobationis verò ejusdem oblivio.

S. Leo de Pass. ser 9.

Ezechielem consule, qui quondam Angelum in veste linea & candida, è cujus renibus pendebat atramentarium, Hierosolymæ vidit per plateas & compita celeri pede ambulantem, & signo *Thau* eos notantem, quos DEUS in communi illius urbis excidio volebat servare incolumes: *Transi per mediam civitatem in medio Hierusalem, & signa Thau super frontes gementium & dolentium super cunctis abominationibus, quæ fiunt in medio ejus.* Ubi S. Hieronymus loco *signa Thau* ex Syris codicibus legit, *signa crucem*, utpote quæ jam tunc vitæ tessera & electionis ad vitam æternam signum extitit; quod & S. Joannes in Novo Testamento vidit, dum quatuor illi Angeli, quibus tanquam Divinæ Justitiæ ministris datum est nocere terræ & mari, non poterant illis nocere hominibus, qui signo DEI vivi, hoc est, salutiferæ crucis signo erant consignati: *Nolite nocere terræ & mari, neque arboribus, quoadusque signemus servos DEI in frontibus eorum.* O quàm beati sunt ergo illi, quos, cùm venerit Dominus, hoc electionis signo invenerit notatos, felices, inquam, qui sæpiùs cum dolorosa Matre in hac meditatione crucifixi JESU sese in hac vita exercuerint. Audite pro vestro solatio verba pientissimi Redemptoris, quæ ad B. Angelam Fulginatem aliquando locutus est: *Benedicti vos à Patre meo, qui meæ Passionis, quæ seculorum omnium miraculum est, vita & salus peccatorum, memores & devoti eritis & compatientes, quoniam verè & regni & gloriæ & resurrectionis, quæ per ipsam acquisivi, mecum eritis participes & hæredes, audituri in illa terribili hora: Venite Benedicti, percipite regnum.*

Ezech. 9. 4.

Apoc. 7. 2.

Arnaldus in vita B. Angelæ.

Gen. 40. 9. 5. Memini hîc illius pincernæ regij cum Joseph quondam incarcerati, & ideò à morte præservati, quia, prout asserit Scriptura, videbat coram se vitem, in qua erant tres propagines, crescere paulatim in gemmas, & post flores uvas matureſcere, calicémque Pharaonis in manu sua; ubi subdit Scriptura: *Tuli ergo uvas, & expressi in calicem, quem*

quem tenebam, & tradidi poculum Pharaoni. Econtra pistori regio somnium suum, in quo sibi videbatur tria super caput suum portare farinæ canistra, variósque cibos arte pistoria coctos, & ab avibus devoratos, in summam cedebat perniciem: *Tria canistra tres adhuc dies sunt, post quos auferet Pharao caput tuum.* Et quare, dices, pistor ille ad mortem damnatus, & econtrariò pincerna salvatus, pristinóque honori & officio restitutus est: *Tres adhuc dies sunt, post quos recordabitur Pharao ministerij tui, & restituet te?* Quid ergo hi duo Regij Ministri in Regem peccârunt?

Quodnam admiserint crimen, Scriptura non exprimit, probabile tamen est, eos de annona tanquam præfectos nonnihil esse furatos, & ideò custodiæ mancipatos. Alij autumant, venisse eos in suspicionem, quasi Pharaoni venenum, hic in poculo, alter in pane parâsset. Quidquid sit hac de re: Pincerna salvatur, & alter damnatur, & quare hoc? Observa, prudens Lector, omnia hæc in veteri Lege illis contigisse in figura, prout Gentium Doctor insinuat, scripta autem esse propter nos & correptionem nostram. Subintrat hîc Rupertus Abbas, qui asserit per duos istos captivos aulæ Ministros duos hominum ordines debere intelligi electorum videlicet & damnandorum, inter quos medius est Joseph: id est, Christus uni latroni promittens cœlum, & alterum æternùm reprobans, unum salvans ex gratia, & alterum damnans & inferno relinquens ex justitia. Quòd autem pincerna præ altero fuerit salvatus, addit Eminentissimus Hugo Cardinalis, quia totam suam spem ac fiduciam, licet tum adhuc in umbra, in vite, uva & calice Domini sui collocaverat, calix autem Domini est calix Passionis Dominicæ, uva Christus in torculari crucis, velut verus Cypri botrus expressus, & vitis dolorosa Mater ejus, quæ de se ipsa ait: *Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris.* Supra quod Cornelius: *Vitis est Deipara, quæ uvam pritiosissimam protulit, puta Christum, ex quo, in torculari crucis presso, expressum est vinum rubrum, quod inebriat omnes fideles.*

1. Cor. 10. 11.

Rup. Abb. hic in Genes.

Hugo Card. hic.

Eccli. 24. 23.

Cornel. hic.

O Clientes Mariani! imitemur hunc pincernam, & totam nostram fiduciam in hoc calice passionis Domini, & in potentissimo doloroſæ Virginis patrocinio, si tamen eos sedulò imitari conabimur, collocemus: *Beatus homo*, inquit Sapientia æterna, *qui vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostij mei.* Per quas fores S. Bonaventura rectè Sacratissima Christi Vulnera intelligit, ad quæ salutis ostia assiduò nos oportet cum Matre dolorosa nunc in vita per sedulam ac devotam me-

Prov. 8. 34.

ditationem invigilare; & qui JESUM crucifixum & Sacratissimam Matrem ejus invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino:

S. Bonav. Tom. 7. Stim. amor. c. 1. *O cæcitas filiorum Adæ*, exclamat memoratus Doctor Seraphicus, *qui per hæc Vulnera in Christum nesciunt introire! supra suas vires laborant in vanum, & aperta sunt ostia ad quietem. An ignoratis, quod Christus est gaudium Beatorum? Cur tardatis per sui Corporis foramina in illud gaudium introire? Beatitudo Angelorum patet, paries ejus confractus est, & vos introire negligitis?*

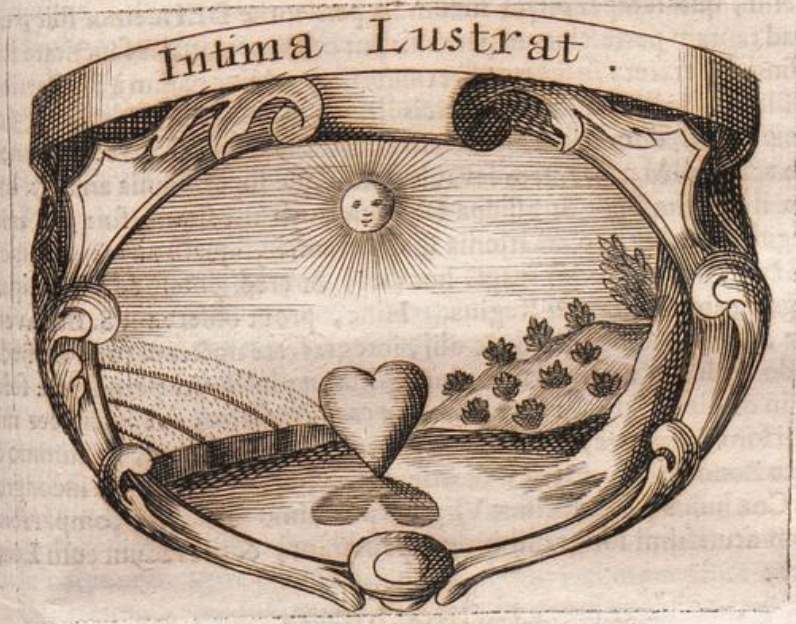
6. De reliquo inquirunt Sacri Doctores causam & rationem, quare Princeps ille Hussæus quotidie pro salute filiorum Sacrificia obtulerit: *Consurgénsque diluculò offerebat holocausta pro singulis?* Respondet Origenes ideò factum, ut ex aspectu ejusmodi holocaustorum filij paventes, sibi à peccatis omnibus caverent, quæ animam perdunt & occidunt. Ah quantò magis ex aspectu & meditatione crucifixi JESU, cruentæ illius in ara crucis pro salute nostra immolatæ victimæ, & ex consideratione innocentissimæ ac dolorosissimæ Matris ejus sub cruce stantis, omnes sensus nostros refrænare debemus, ne in peccata ruamus, quæ non animam duntaxat occidunt, sed & de novo, juxta mentem Apostoli, Christum (quantùm in ipsis est) cruci affigunt: *Rursus crucifigentes sibimetipsis Filium DEI, & ostentui habentes.* Et si canes ulcera pauperis lingebant Lazari: *Sed & canes veniebant, & lingebant ulcera ejus.* Quæso, non simus canibus ingratiores, quibus si os aridum projicis, amabunt te: Lingamus ergo, tanquam canes Domini SS. Vulnera & ulcera JESU, & compatiamur SS. Matri ejus, sic si *compatimur, & cum illis conglorificabimur.*

Job. 1. 5. *Orig. l. 1. in Job.* *Hebr. 6. 6.* *Luc. 16. 21.* *Rom. 8. 17.*

CON.

CONSIDERATIO LX.

Mater amoris & doloris instruit nos, quomodo semper in præsentia DEI ambulare debeamus.

Providebam Dominum in conspectu meo semper.
Psal. 15. 8.

1. VIs scire anima Christiana, compendiosissimam ad cœlum viam, fontémque omnis perfectionis? Audi monitum, quod DEUS quondam servo suo Abrahamo dedit: *Ego DEUS Omnipotens: Ambula coram me, & esto perfectus*; supra quod Lyranus: *Ambula coram me, id est, ac si præsentialiter semper videres me, & esto perfectus.* O beata illa anima, quæ ubique locorum DEUM præsentem veneratur, in hoc enim unico ac solo Bono consistit summa perfectionis, vera mentis requies, centrúmque

Gen. 17. 1.

Lyran. bic.

Clem. Alex. l. 3. de Paedag. c. 5. que cordis nostri: *Hâc solùm ratione fit*, ait Clemens Alexandrinus, *ut quis nunquam labatur, si Deum sibi ipsi semper adesse existimet.* Neque ad superandas tentationes aliquid melius esse potest quàm ejusmodi præsentis ac videntis DEI memoria, unde Sapiens: *In omnibus vijs tuis cogita illum, & ipse diriget gressus tuos.*

Prov. 3. 6.

Et hoc est, quod pretiosissima Virgo & Mater amoris ac doloris suo exemplo nos docuit, cùm inter mortales mortalis in hoc mundo versaretur, quæ semper etiam in somnis præsentiæ DEI memor fuit, unde ad tantam perfectionem pervenit, ut omnes creaturas sanctitate longissimè superaret: *Tu supergressa es universas.* Hinc passim à SS. Patribus & Theologis illa verba ex Canticis illi applicantur: *Ego dormio, & cor meum vigilat*, dum etiam sopitis inter dormiendum sensibus semper mentem ad DEUM præsentem levavit, illúmque super omnia amavit. Imò tota illius vita jugis & assidua DEI præsentis meditatio fuit, si enim Angeli boni à primo creationis suæ instanti nunquam ab actuali amore DEI cessârunt, multò magis hoc dici, & credi potest de SS. Deipara Angelorum Domina & Regina. Hinc, prout observant S. Bonaventura, Divus Bernhardinus & alij, integras ferè noctes orando & meditando traduxit, & quemadmodum Filius ut plurimùm pernoctare solebat in oratione DEI, idque *secundùm consuetudinem*, ita & Mater minimi somni existens jugiter DEUM præsentem laudabat, cui summo & unico Bono unicè vacabat, & intendebat; quapropter non incongruè SS. Cor hujus pretiosissimæ Virginis purissimo adamanti comparabis, quem acutissimi solis radij intimè penetrant, & pervadunt cum Lemmate;

Prov. 31. 29. Cant. 5. 2.

Luc. 22. 39.

Intima lustrat.

2. Videtur mihi hæc pientissima Virgo post Christi Filij ad cœlos ascensionem sicut heliotropium flos, qui non solùm cœlo sereno ad motum solis sese gyrat, sed etiam, quod maximè admirandum, cœlo nubilo cum suo sole circumagitur; hinc rectè pro Lemmate huic flori inscribes illud ex Canticis Canticorum mutuatum: *Ego dilecto meo, & ad me conversio ejus.* Talis, inquam flos & beatissima Virgo in hac terra inter mortales vivens extitit, unicè DEUM, Solémque Justitiæ, qui est Christus DEUS noster in omnibus respiciens, in cujus conspectu semper ambulabat, cujus gloriam unicè quærebat. Gulielmus Abbas prædicta Sponsæ Verba: *Ego Dilecto meo, & ad me conversio ejus*, pereleganter Matri dolorosæ adaptat; juvat hîc audire propria illius verba:

Cant. 7. 10.

Gul. hic sup. Cant.

Planè,

Planè, inquit, *ego Dilecto meo per maternum commoriebar affectum, ita ut ejus in me martyrium redundaret, & quasi Commartyrem faceret. Ego tunc Dilecto meo ad declarandam mei in ipsum amoris quantitatem & ejus ad me tunc conversio facta est ad declarandam filialem ejus charitatem. Quantùm enim me diligeret in ipso passionis articulo præclarè ostendit, cùm videns me piam Matrem & discipulum stantem, quem diligebat, ad me de cruce conversus dixit mihi: Mulier ecce Filius tuus, Discipulo autem: Ecce Mater tua. Planè illius ad me in tanta non falsorum acerbitate dolorum tam filialis conversio, quam filialem in me animum gereret, insigniter declarabat.*

O tristis conversio & sanguinum Sponsi & Sponsæ sanguinum: *Ego Dilecto meo, & ad me conversio ejus.* Sed neque post Filij sui in cœlum ascensionem hujus sui crucifixi Amoris Mater amoris & doloris oblivisci poterat, sed semper eum quasi recèns pendentem in cruce, vel in sepulchro jacentem contemplata est: unde docet Sophronius Author antiquus: *Eam præ nimio amore in loco, quo sepultus est, habitâsse credimus, quatenus pijs pascereturinternus amor obtutibus, non quod jam viventem quæreret cum mortuis, sed ut suis consolaretur aspectibus, & quem genuerat, mentis complectebatur amplexibus. Amor Christi desiderium pariebat, desiderium verò glisceus quasi novis reparabatur ardoribus.* Sophron. ser. de Assumpt.

O si ita versaretur in memoria nostra DEUS ubique præsens, & Christus JESUS & hic crucifixus, quemadmodum fuit in assidua contemplatione & in conspectu dolorosæ Matris, quàm citò perfecti essemus. Sed nos miselli similes sumus struthioni sublime non sapienti, qui, cùm grandis sit corpore & capite parvo, ac quasi anserino, cùm imminet ipsi vitæ periculum, caput solùm in arena, aut in gramine abscondere assolet, putans sic à nemine se conspici, cùm ipse neminem videat; cujus stolidam naturam etiam perdix imitatur, in adventu aucupis caput in cæspite occultans; ita & pueri ac infantes ludere consuescunt, caput velo, aut oculos manu obvolventes, sic à nullo se deprehendendos autumant. O pessimus ludus: *Nemo nos videt!* ergo *qui plantavit aurem, non audiet, aut qui vinxit oculum, non considerat?* Dan. 13. 20. Psal. 93. 9.

3. Recordor hîc glorioßissimi, juxta ac pientissimi Imperatoris Leopoldi Primi, qui pro suo Symbolo aquilam elegit ad cœlum volantem, oculisque irretortis radiantem solem contemplantem, cui hanc ex Vate Regio mutuatam inscripsit epigraphen: *Oculi mei semper ad Dominum.* Psal. 24. 15. Alludebat prudentissimus Imperator ad varios illos casus, rerúmque discrimina, quibus, dum imperabat, erat obnoxius, ex

ex quibus tamen omnibus periculis, quia DEO suo unicè confidebat, eúmque præsentem ubique veneratus est, misericorditer erutus est; unde meritò cum Davide cantare poterat: *Oculi mei semper ad Dominum,* Psal. 15. 8. *quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos*; & in alio loco: *Providebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dexteris est mihi, ne commovear.*

O pientissima Virgo! non à veritatis tramite aberrabo, si te simili aquilæ immotis oculis DEUM & Justitiæ Solem in hac terra con- S. Bern. ser. 2. templanti, comparavero, ita ante me fecit Mellifluus tuus Bernhar- in Salv. Reg. dus, qui te *aquilæ grandi magnarum alarum* assimilavit, quæ licet corpore in terra degebas, mente tamen semper in cœlo apud Dilectum S. Antonin. tuum hærebas: *Omnis MARIÆ actio*, ait S. Antoninus, *& intentio* 6. 44 §. 8. *semper fuit intenta in DEO.* Proinde rectè cum Psalte dicere poteras: *Oculi mei semper ad Dominum*; longè felicior illâ Sabâ Reginâ, quæ se 3. Reg. 10. 4. beatam existimabat, eò quòd Salomonis Regis sapientissimi præsentiâ, aspectu & familiari colloquio frui potuit. O quantò feliciores, pretiosissima Mater, quæ quotidie per annos triginta & ampliùs speciosum formâ præ filijs hominum, qui infinitiès plus est quàm Salomon, præsens videre, contemplari, & cum eo, tanquam Mater conversari poS. Bernh. ser. teras: *Toties*, ait Mellifluus, *MARIA Filium audivit non modò turbis* Sig. Magnū. *loquentem in parabolis, sed & Discipulis seorsim Regni DEI mysteria revelantem: Vidit miracula facientem, vidit deinde in cruce pendentem: Vidit expirantem, vidit resurgentem, vidit ascendentem*, &c. Et licet nunc ille in cœlum abijsset, attamen cum Vate Jessæo ei peculiari modo Psal. 62. 8. Virgo dicere poterat: *Adhæsit anima mea post te.* O si tali modo & anima nostra adhæreret præsenti ubique DEO, qui nobis juxta Doctorem S. Th. Aquin. Angelicum præsens est per essentiam, intimè nobis coëxistendo, & 1 p. q. 8. a. 4. omnia penetrando. Per potentiam, omnia in nobis operando: *In ipso* Act. 17. 27. *enim vivimus, movemur & sumus.* Et per præsentiam, omnia etiam mi- Hebr. 4. 13. nutissima perspiciendo, & perlustrando; ita Apostolus: *Non est enim ulla creatura invisibilis in conspectu ejus; omnia autem nuda & aperta sunt* S. Aug. ep. 3. *oculis ejus.* Supra quod præclarè Doctorum Phœnix S. Augustinus: ad Fortunalianum. *DEUS*, inquit, *totus oculus est, totus manus est, totus pes est. Totus oculus est, quia omnia videt: Totus manus est, quia omnia operatur; totus pes est, quia ubique est.*

4. O si ita Petrus DEUM ubique locorum præsentem considerâsset, & Christi lateri fidelis semper comes adhæsisset, nunquam amanMatt. 26. 70. tissimum Dominum ac DEUM suum negâsset: *At ille negavit coram omnibus*

nibus dicens: *Nescio, quid dicis.* Rationem eruit Divus Ambrosius ex illis Evangelistæ verbis: *Petrus autem sequebatur eum à longè.* Supra quod sanctus ille Ecclesiæ Doctor ita commentatur: *Benè à longè sequebatur, eum proximè negaturus; neque enim negavisset, si Christo proximè adhæsisset; & ecce quamprimùm præsentem Christum iterum habuit, flevit amarè.* En quàm necessaria sit nobis DEI ubique præsentis memoria: *Certè*, subintrat hîc S. Hieroymus, *si cogitaremus DEUM videre, & esse præsentem, nunquam, quod ei displicet, faceremus.* Et paulò post: *Memoria DEI excludit cuncta flagitia.* Matt. 26. 58. S. Ambros. l. 10. c. 96. S. Hieron. l. 3. sup. Ezech. c. 3.

O si filius ille prodigus semper in conspectu Patris sui ambulâsset, nunquam ad tantam miseriam deveniſſet, ut inter porcos de siliquis malesuadam famem cuperet extinguere: *Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant, & nemo illi dabat.* Rationem assignat Magnus Aurelius Augustinus: Adverte, inquit, *profectus est in regionem longinquam*; & quænam illa regio longinqua? *Regio longinqua*, pergit idem sanctissimus Pater, *oblivio DEI est, fames verò in regione illa est indigentia verbi veritatis.* En hîc miserandum peccatoris statum, qui dum præsentiæ DEI obliviscitur, & peccando Patrem suum Cœlestem deserit, in regionem longinquam abit, dum à regno DEI ad regnum diaboli, & à cœlo ad gehennam transit, ubi in æternum famem patietur ut canis: *O quàm profunda cæcitas*, exclamat Cassiodorus, *DEUM ante oculos non habere!* Luc. 15. 16. S. Aug. l. 2. quæst. Ev. q. 33. Cassiod. super Psal. 9. v. 26.

O si illi Judæi execrandi ac impij Deicidæ Divinissimam JESU faciem, in quam desiderant Angeli prospicere, in domo Caiphæ meliùs considerâssent, & non tam turpi obduxissent velo, fortè nunquam Regem gloriæ crucifixissent: *Et velaverunt eum*, ait S. Lucas: *Et cœperunt quidam*, ait S. Marcus, *conspuere eum, & velare faciem ejus.* Ad quid, oro, scelerati Divinam illi Christi faciem obscæno velo obduxerunt? Respondet S. Hieronymus, *quia majestas Christi radiabat in vultu*, & Jansenius apud Cornelium, *ut sic eum liberiùs verberarent, & vexarent, ne Divino vultu ejus & oculis absterrerentur, & coërcerentur.* Luc. 22. 64. Marc. 14. 65. Cornel. in Matt. 26. 68.

Ita quoque, subintrat hîc S. Augustinus, faciunt mali, tepidi, & impij Christiani, qui liberiori se vitæ dedunt, vellèntque DEUM cæcum esse: *Dixerunt enim in corde suo: Oblitus est DEUS, avertit faciem suam, ne videat in finem.* Tales perversi Christiani ipsis Paganis, Gentilibus pejores de novo exspuunt in faciem JESU, & colaphis eum cædunt, *tanquam præsentiam ejus exterminantes, & repellentes.* Ita citatus sanctus Augustinus. Psal. 9. 11.

§. De

5. De Ophni & Phinees duobus filijs Heli summi quondam in Le-
1. Reg. 2. 12. ge Sacerdotis & Judicis habet Scriptura: *Porrò filij Heli, filij Belial, ne-
scientes Dominum.* Et quomodo, dices, poterant nescire Dominum, qui Gentiles non erant, nec in fide Conditoris errabant, imò qui & alios tanquam Legis Doctores debebant instruere; quomodo poterant nesci-
Mendoza in 1. Reg. 2. re Dominum? Observat hîc Mendoza, quòd duplex DEI sit notitia, speculativa & practica; speculativè ergo DEUM hi duo nequam filij Heli cognoscebant, sed non practicè, dum vivebant, quasi non esset DEUS, quia sacra ejus prophanabant, Legem proculcabant, Sacrificia violabant: *Sic agebant*, ait Mendoza, *ut agunt illi, qui nesciunt Dominum.*

Heu! quot etiamnum in hoc infelici sæculo reperies Christianos, qui quidem speculativam DEI habent notitiam, eúmque ubique præsentem, & intima cordis lustrantem profitentur, sed non practicam, dum in praxi ejus præcepta iniquâ contemnunt præsumptione, hinc ad omnem impietatem sibi laxant habenas; causa omnium horum malorum
Psal. 53. 5. prima est: *Quia non proposuerunt DEUM ante conspectum suum*; & inde
Matt. 24. 12. fit, *ut abundet iniquitas, quia refrigescit charitas* & DEI oblivio. Et dic,
Apoc. 3. 10. obsecro, sodes, unde tot perversi Libertini? tot Catholici, qui nec frigidi nec calidi sunt, digni, ut ab ore Christi evomantur? Unde tot fraudes politicorum, injustitiæ tribunalium, libidines in omni sexu? Horret animus, dum considerat, quòd hæc lues pestilentissima orbem penè inficiat universum, & repleat infernum. Quot laborant crassâ ignorantiâ articulorum fidei, quos explicitè scire & credere tenentur? Quot incurij suæ vivunt salutis, toti intenti captandis vanis honoribus, fabricandis ædibus, colendis agris, vineis, hortis, colligendis divitijs: Quot in continuis sordescunt rixis, litibus & odijs immortalibus, ut rarò de DEO ubique locorum præsente & de vita æterna cogitent? O Christiani! si tamen hoc nomine digni estis, de quibus justè conqueritur DEUS:
Jerem 2. 32. *Populus meus oblitus est mei, diebus innumeris.* Ah miseri! evigilate aliquando.

Gen. 3. 8. 6. Adam generis humani Proto-Parens, ubi peccatum admisit, inter densas arborum umbras in paradiso se occultavit: *Abscondit se Adam*
S. Chrysost. hom. 17. in Gen. *& uxor ejus à facie Domini.* In quem Scripturæ locum Divus Chrysostomus: *Vide*, inquit, *quàm insipienter faciat peccatum, abscondere se tentat à DEO, qui ubique præsens est.* Heu quoties miseri nepotes, hujus nostri Proto-Parentis imitamur insaniam.

Cain

Cain domi in conspectu parentum non ausus est illud immane patrare fratricidium, sed egressus est, ubi neminem videbat præsentem: *Cúmque essent in agro, consurrexit Cain adversùs fratrem suum Abel, & interfecit eum.* Gen. 4. 8. O impie & execrande! quò ibis, ut DEUS te non videat? En alius speculator adstat desuper: *Quid fecisti? Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra?* Ito nunc peccator, & quære locum, ubi DEUS te non possit cernere peccantem: *Si peccare vis*, ait S. Augustinus, *quære, ubi te non videat DEUS, & fac, quod vis.* S. Aug. ser. 46 de Verb. Dom.

Deambulabat quondam David post meridiem cibo & somno pastus super solarium, ubi ex adverso palatij sui Bethsabeam Uriæ uxorem pulchram ac formosam, in horto se lavantem conspicatus est; & quia oculi sunt in amore duces, mox cogitationes lascivæ otiosi Regis feriebant animum. O David, *averte oculos, ne videant vanitatem*; fuge, fuge ab hoc incutsu & dæmonio meridiano, si vis obtinere victoriam, apprehende fugam. Quid multis? ait David intra se: *Nemo nos videt*: Ito, ito citò Ephebe, & dic huic & huic in aurem, Regem illius desiderare præsentiam. Dictum factum: *Et missis nuntijs tulit eam.* 2. Reg. 11. 4. O casum miserandum in Rege tam sancto! & quæ causa hujus tam probrosi lapsûs? Dixi: *Vidit mulierem*, & dum illius speciem contemplatur, mentem à Deo ubique locorum præsente avertit; hinc illæ postea Davidis lacrymæ: *Exitus aquarum deduxerunt oculi mei*, &c. Psl 118. 136. O quàm benè Doctor Angelicus: *Si Dominum*, inquit, *præsentem, & omnia videntem, & judicantem cogitaremus, aut vix aut nunquam peccaremus.* S. Th. Opusc. 58 cap. 2.

Cur Joseph inter medias aulæ Puthipharis illecebras toties ab hera solicitatus nullis concupiscentiæ fluctibus succubuit, sed relictâ chlamide aufugiens, potiùs vitam, quàm castitatem perdere elegit, causa est, quia ubique Deum præsentem habuit, ac reveritus est: *Quomodo ergo*, Gen. 39. 9. inquiebat, *possim hoc malum facere, & peccare in Deum meum?* Ubi Septuaginta legunt: *Coram Deo?* Ecce quomodo hæc unica præsentis Dei memoria victoriam in omnibus tentationibus pariat: *Memento Dei*, S. Ignat. M. solebat dicere S. Ignatius Martyr, *& non peccabis*; & S. Ephrem: *Continuâ Dei recordatione turpes animi passiones recedunt, instar maleficorum prætore accedente.* ep. 7. ad Hexonem. S. Ephrem, Tract. de virtut.

7. Revertor ad Matrem amoris & doloris, quæ ad amussim adimplevit illud Veritatis & Filij sui effatum: *Quoniam oportet semper orare, & non deficere.* Luc. 18. 1. Et quomodo, dices, SS. Deipara semper poterat orare, & nunquam in oratione deficere? Nunquid vitam contemplativam cum activa conjunxit? Nunquid tenuem victum & amictum manu &

S Ambr. l. 2. de Virginib. arte quærebat: *Parca erat*, ait S. Ambrosius, *ad loquendum, studiosa ad legendum, intenta ad operandum*, nunquam otio dedita: *Summo manè*, ait Hieremias Drexelius, *ad sanctissimas occupationes redijt. Primus omnium labor precari, in templo & Divino cultui adesse usque ad horam nonam (nostratium horarum methodo) inde labor & opus, nere, sarcire, lanam facere, linea & serica templo parare, atque hoc usque ad horam tertiam pomeridianam seu vesperem. Inde lectio & precatio iterum eam tenuit, dum Angelus adfuit, à quo cibum accepit.* Hinc constans est etiam celeberrimorum Scriptorum assertio, eam Christi tunicam inconsutilem & desuper contextam per totum, quam milites sub cruce non audebant in partes scindere, artificiosâ manu elaborâsse; item & mappam illam, quâ Christi mensa in suprema cœna erat contecta, super quam & SS. Evcharistiæ Sacramentum institutum est, quam SS. Deipara artificiosè intextis lilijs adornavit, quæ etiamum hodie Ulyssipone in templo Societatis JESU religiosè asservatur. Mitto alia, quæ B. Virgo proprijs manibus elaboravit, de quibus plura R. P. Antonius Spinellus S. J. in Throno Deiparæ. Ex quibus, subinferes, luculenter rerum consideranti apparet, beatissimam Virginem non potuisse semper & assiduò orare.

Drexel. de Rosis B. V. c. 8. §. 1.

Walterus de triplici cœna. l. 3. c. 38

Spinell. c. 29.

Beda apud Cornel. hic in Luc. 18. 1. Ad propositum respondet Venerabilis Beda: *Semper orat, qui semper secundùm Deum operatur*, illúmque in omni loco præsentem veneratur, quod peculiariter, imò & primariò fecit pretiosissima Dei Mater, continuè in conspectu Dei ambulans, & operans, mente assiduè ad Deum erectâ: *Providebam Dominum in conspectu meo semper.* O anima Christiana! disce hîc à Matre amoris & doloris, quomodo cautè te oporteat ambulare, & semper stare in conspectu Dei, quæ de seipsa ait: *In habitatione sancta coram ipso ministravi.* Proinde omnia secundùm illius exemplar summa cum diligentia operaberis, quia propter Deum facis, & in conspectu ejus laboras: *Videte*, dicebat quondam pientissimus Rex Ezechias ad Regni sui Ministros, *quid faciatis ... Sit timor Domini vobiscum, & cum diligentia cuncta facite.* Quod & gentilis Seneca agnovit, dum dixit: *Sic vive cum hominibus, tanquam Deus videat; sic loquere cum Deo, tanquam homines audiant.*

Pſal. 15, 8.

Eccli. 24. 14.

2. Paral. 19. 6.

Seneca ep. 10.

8. Cæterùm sæpiùs B. Virgo per virgam à Spiritu S. præfigurata est. Primò per virgam Josephi Ægyptiorum Pro-Regis, quam Jacob moriens humiliter venerabatur: *Adoravítque fastigium virgæ ejus.* Secundò per virgam Assueri, quam Rex super Esther Reginam in singulare benevolentiæ signum extendit: *Quæ accedens osculata est summitatem virgæ ejus.* Tertiò per virgam Aaronis florentem & tot patrantem prodi-

Hebr. 11. 21.

Esth. 5. 2.

gia:

gia: *Invenit germinâsse virgam Aaron in domo Levi; & turgentibus gemmis eruperant flores.* Quartò per virgam, quæ Davidem in omni sua tribulatione consolata est: *Virga tua & baculus tuus, ipsa me consolata sunt;* & denique per virgam, quam Prophetarum Princeps Isaias in spiritu prævidit, ex qua floridus Nazaræus & verus flos campi, qui est Christus Deus noster, prodiret: *Et egredietur virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet.* Et cur toties, haud immeritò quæres, B. Virgo virgæ assimilata est? Respondet S. Antoninus: *Dicitur autem B. MARIA Virga, quia semper recta fuit, nunquam inclinata ad terrena, sed semper recta ad cœlum;* solet enim virga nunquam deorsum crescere, & in terram descendere, sed semper cœlum versùs se erigit; ita SS. Deipara, vult dicere S. Antoninus, non ad ista terrena & transitoria se inclinavit, sed semper adinstar rectissimæ virgæ ad Deum, tanquam ad ultimum suum finem se erexit, semper ambulans in conspectu ejus: *Providebam Dominum in conspectu meo semper*: Unde omnia benè & rectè fecit, fuerúntque ejus operationes tum activæ tum contemplativæ perfectissimæ, & quia oculus ejus erat simplicissimus, ideò & totum corpus erat lucidissimum. *Num. 17. 8.* *Psal. 22. 4.* *Isa. 11. 1.* *S. Antonin. part. 4. tit. 15. c 24. §. 4.* *Psal. 15. 8.*

Vide ex his, & considera, anime mi! quomodo præsentis Dei memoria hominem ducat ad omnem perfectionem; si vis ergo perfectior esse, quàm hactenus fuisti, juxta exemplar dolorosæ Matris & aliorum Sanctorum Deum ubique tibi præsentem cogita: *Ambula coram me, & esto* (plures interpretantur) *& eris perfectus.* Hæc memoria præsentis ubique Numinis Eliam ad tantum sanctitatis gradum evexit, ut vivus in curru igneo per turbinem in cœlum raperetur, cui familiare fuit: *Vivit Dominus, in cujus conspectu sto.* Hunc Magistrum secutus est Discipulus optimus Elisæus, qui & ipse ubique Deum præsentem veritus est: *Vivit Dominus exercituum, in cujus conspectu sto.* Henoch quia *ambulavit cum Deo*, hoc est, prout exponit Cornelius, quia tam sanctè & piè vixit, quasi Deum semper præsentem præ oculis haberet, vivus ab Angelis in paradisum translatus est: *Et non apparuit, quia tulit eum Dominus.* Jeremias inter tot decumanos persecutionum ac tribulationum fluctus semper Deum sibi præsentem cogitabat: *Dominus mecum est, tanquam bellator fortis.* Finio cum seniore Tobia: qui moribundus filio suo hoc inter alia salutare monitum dedit, quod & tibi, optime Lector, omnibus viribus inculco: *Omnibus autem diebus vitæ tuæ in mente habeto Deum, & cave, ne aliquando peccato consentias, & prætermittas præcepta Domini Dei nostri, &c.* Hoc fac, & vives. *3. Reg. 17. 1.* *4. Reg. 3. 14.* *Gen. 5. 24.* *Jerem. 20. 11.* *Tob. 4. 6.*

CONSIDERATIO LXI.

B. Virgo & Mater amoris ac doloris docet nos terrena despicere, & solùm cœlestia desiderare.

Quando veniam, & apparebo ante faciem DEI?
Psal. 41. 3.

1. QUid est mundus? Magnifica illa & quadrifida statua est Regis Nabuchodonosoris, cujus caput ex auro, pectus ex argento, venter ex ære, tibiæ ex ferro & pedes ex luto fictili erant: *Et abscissus est lapis de monte sine manibus, & percussit statuam in pedibus ejus ferreis & fictilibus, & comminuit eos: tunc contrita sunt pariter ferrum, testa, æs, argentum & aurum.* O vanitas! ubi nunc sunt quatuor istæ Monarchiæ Chaldæorum

Dan. 2. 34.

rum scilicet, Persarum, Græcorum & Romanorum per hanc statuam præfiguratæ?

Quid est mundus? Sella Heli est summi quondam in Lege Sacerdotis & Israëlitarum Judicis, qui, cùm triste nuntium de arca capta, & de duobus filijs in bello trucidatis, accepit, de sella sua retrorsum cadens, fractis cervicibus expiravit: *Cecidit de sella retrorsum*, & quare retrorsum? Quia sella ista non habebat *reclinatorium*, quo dorsum inclinaret. En mundi typum, nullus hîc reclinatorium & firmam sedem habet. Ubi nunc sunt illi centum, viginti & septem potentissimi Imperatores, qui hactenus Romano præfuêre imperio? Ubi septuaginta quinque Hispaniarum Monarchæ? Ubi sexaginta Christianissimi Galliarum Reges? Ubi tot Magnates, Principes & Potentes hujus Sæculi? Ubi illorum Ministri, adulatores, parasiti, servi, milites & subditi? Ubi mortales omnes, quotquot hactenus extiterunt in mundo? Audite Sapientem: *Pertransierunt omnia illa tanquam umbra.* O vanitas vanitatum! *1. Reg. 4. 18.* *Sap. 5. 9.*

Quid est mundus? *Tela aranearum est*, ita patientissimus Job. Et nunquid considerâsti aliquando araneæ laborem, quomodo assiduâ meditatione se exerceat, quomodo currat & recurrat, ac seipsam evisceret, donec suum perficiat reticulum, ut unam, alterámve capiat muscam? Tandem omnem laborem ac texturam unica ancillæ scopa confundit, & misera aranea pedibus proculcatur; ita mundanorum curæ, labores & studia sunt, si non pro Deo & propter Deum fiant: *Et telas*, inquit Isaias, *aranearum texuerunt.* *Job. 8. 14.* *Isa. 59. 5.*

Quid est mundus? Hædera Jonæ est, unâ florescens die & alterâ decidens: *Et lætatus est Jonas super hederâ lætitiâ magnâ, & paravit Deus vermem, & percussit hederam, & exaruit*; cui hæderæ rectè illud Apostoli pro Lemmate inscribes: *Momentaneum est, quod delectat.* En hîc exitum & mercedem cosmophilorum, jocando, ridendo, ludendo, otiando, comporando, luxuriando regnum cœlorum perditur, & *in punctο descenditur ad infernum.* *Jonæ. 4. 14.* *Job. 21. 13.*

Quid est mundus? Hamus est, quo pisces capiuntur, & rete, quo volucres cœli illaqueantur, ita sapientissimus Ecclesiastes: *Nescit homo finem suum; sed sicut pisces capiuntur hamo, & sicut aves laqueo comprehenduntur, sic capiuntur homines in tempore malo, cùm eis extemplò supervenerit.* O quot animæ miserlæ, quia mundum sectatæ sunt, in hoc perditionis prolapsæ sunt rete, quod illis paravit, & tetendit venator tartareus: *Cadent in retiaculo ejus peccatores*; Sed quid sequitur? *Singulari* *Eccl. 9. 12.* *Psal. 40. 10.*

ter sum ego, donec transeam, hoc est, B. Virgo & Mater amoris ac doloris, quæ hoc rete peccati tum originalis, tum actualis sola evitavit, non enim erat de hoc mundo, quæ soli Deo semper adhærebat, quia
Philip. 3. 20. *conversatio ejus erat in cœlis*, unde Lemma:

Ad sidera sursum.

2. Miror, quare dilectus ille Christi Discipulus & Filius MARIÆ adoptivus hanc SS. Matrem suam, à moriente JESU in peculiare donum & thesaurum sibi legatam, describat sole amictam, lunámque
Apoc. 12. 1. calcantem pedibus suis: *Mulier amicta sole, & luna sub pedibus ejus?* Et
S. Bern. ser. quare dicitur beatissima Virgo mulier amicta sole? Juvat hîc audire Mel-
in Apoc. 12. lifluum: *Putásne*, inquit, *ipsa est mulier amicta sole? quæ velut alterum solem induit sibi. In sole & fervor & splendor stabilis: In luna solus splendor atque is omninò mutabilis & incertus, qui nunquam in eodem statu permanet. Jure ergo MARIA sole perhibetur amicta, quæ profundissimam Divinæ Sapientiæ, ultra quàm credi valeat, penetravit abyssum.* Proinde per hunc solem rectè intelligitur verus justitiæ Sol, qui est Christus Deus
Luc. cit. noster, unde rursus idem S. Doctor: *In te*, inquit, *manet* (Sol Christus) *& tu in eo; & vestis eum, & vestiris ab eo: vestis eum substantiâ carnis, & vestit ille te gloriâ suæ majestatis: vestis solem nube, & sole ipsa vestiris.* Sed quare, dices, SS. Deipara ab eodem S. Joanne describitur, quòd lunam sub pedibus calcet: *Et luna sub pedibus ejus?* Observa anime mi, per lunam, sidus instabile & nunquam in eodem statu permanens, omnia ista mundana, transitoria, ac temporalia designantur, quæ SS. Virgo in hac vita mortali pedibus suis calcavit, dum omnia ista terrena despexit, & mente purissima solum Deum sectata est. Et quia Filius per omnem vitam paupertatem sibi elegit in sponsam, non habens, ubi
Psal 87. 17. caput reclinaret: *Pauper sum ego, & in laboribus à juventute mea*; ita & SS. Mater ejus, licet esset unica filia ac hæres divitum ac nobilium parentum, voluntariè paupertatem præ omnibus elegit divitijs: *De divi-*
Revel. S. Birg. lib. 1. c. 25. *tijs*, ita ait ipsa ad S. Birgittam, *ego & Joseph nihil reservavimus nobis, nisi necessaria vitæ ad honorem Dei, reliqua dimisimus propter honorem Dei.*
Lib. 1. Rev. cap. 10. Et in alio loco subjicit eadem SS. Deipara: *A principio vovi in corde meo, nihil unquam possidere in mundo . . . Et omnia, quæ habere potui, dedi indigentibus, nihilque nisi tenuem victum & vestitum reservavi.* Unde post Filij in cœlum reditum non in domo Lazari, aut Josephi ab Arimathæa, vel in domo Principis Nicodemi aut aliorum divitum ac nobilium, qui animo gratissimo hanc suam Dominam susceperissent, commorata est,

sed

sed curam, prout observat Dionysius Carthus. & plures alij, centum & viginti puellarum in se suscepit, quarum juxta normam hujus SS. Virginis in recenti illa Ecclesia propositum fuit perpetuò vitam castam agere, & Evangelicam sectari paupertatem, quas Virgines pientissima Virgo ad omnem virtutem & sanctimoniam verbo & exemplo instruxit, ad quem primum religiosum Virginum cœtum S. Ignatius Martyr in epistola quadam salutem misit: *Saluto congregationem Virginum.* O felices illæ Virgines, quæ sub tali ac tanta erudiebantur Magistra, quibus non aliam præscripsit lectionem, quàm ut Deum pura mente sectarentur, & mundum istum immundum contemnerent: *Nolite diligere mundum, neque ea, quæ in mundo sunt.*

Dionys. Carthus in 1. sententia dist. 16. qu. 2.

S. Ign. M. ep. 5. ad Philip.

1. Joan. 2. 15.

3. S. Paulus insignis mundi contemptor de seipso testatur, quòd illa omnia, quæ mundus adorat & æstimat, puta divitias, favores, delicias, honores, gloriam, eloquentiam, dignitates, voluptates & quidquid orbis pretiosum miratur, pro Christo & propter Christum nihili duxerit, sed potiùs ut detrimenta ac damna, imò ut stercora reputaverit: *Verumtamen existimo omnia detrimenta esse propter eminentem scientiam JESU Christi Domini mei, & arbitror ut stercora, ut Christum lucrifaciam.* Vide hic, & perpende, quousque assurrexerit excelsus Pauli animus.

Philipp. 3. 8.

Quid commemoro pretiosissimam Deiparentem? An non multò magìs omnia ista terrena & mundi bona propter eminentem scientiam & charitatem dilectissimi Filij sui illi videbantur ut detrimenta & stercora, tantùm ut Christum lucrifaceret? Et si ille Doctor Gentium de seipso asserit: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo*; mundus mihi tergum vertit, & ego mundo; mundus mihi exosus est, & ego mundo; mundus mihi mortuus est, & ego mundo, adeóque in una eadémque cruce confixi sumus ego & mundus; quantò potiùs SS. Deipara & Mater dolorosa hoc poterat dicere: *Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo*, quia amor meus est solus crucifixus JESUS? Et quomodo difficile illi erat aspernari mundum, quæ seipsam contemnere & annihilare à vitæ primordio didicit: *Mundum & omnem ornatum sæculi contempsi propter amorem Domini mei JESU Christi.*

Gal. 6. 14.

Non sic Juditha, licet Vidua sancta, nobilis & singulari castimoniæ laude conspicua; non sic, inquam, Juditha, de qua refert Scriptura, quòd, exutis viduitatis suæ vestimentis, unxerit se myro optimo, crines capitis sui discriminârit, mitram capiti imposuerit, & vestimentis jucunditatis suæ induta, ad castra Assyriorum contenderit: *Assumpsitque dextraliola & lilia & inaures, & annulos, & omnibus ornamentis suis ornavit*

Judith. 10. 3.

navit se, &c. Et in alio loco, ubi jam obsessam liberavit Bethuliam, hostémque ad tartarum misit, refert Scriptura, quòd magna cum pompâ, procerúmque stipata catervâ in publicum processerit: *Erat autem diebus festis procedens cum magna gloria*, &c. Ita & Esther, licet mulier pia & sancta, ut placeret Assuero Regi, pretiosis uncta unguentis, regalibúsque ornata vestimentis in publico apparere voluit: *Die autem tertio induta est Esther regalibus vestimentis*, &c. Ruth Moabithæ, licet pauperi, sed modestissimæ Viduæ hoc Noëmi suggessit consilium: *Lavare igitur, & ungere, & induere cultioribus vestimentis.* Vide hîc prudens Lector, quomodo fœminæ etiam virtuosæ sint aliquo modo philocosmæ, & ornatûs corporis suæ studiosæ, quod abundè patet in illa pauperula Vidua, debitis quondam oppressa, cui Elisæus Propheta, ut creditoribus solveret, abundans oleum impetravit: *Cui dixit Eliseus: Quid vis, ut faciam tibi? dic mihi, quid habes in domo tua? at illa respondit: Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, nisi parum olei, quo ungar.* Ecce paupercula erat vidua, pressa debitis, oleum tamen domi habuit, & sollicitè custodivit, in quem finem? *Quo ungar.* O bonum Numen! erat pauperrima cuticula, voluit nihilosecius esse pulchra. Vide hîc alterius sexûs miserias & fallacias, & cave, ne in hoc rete incidas.

Judith. 16. 21.

Esth. 5. 1.

Esth. 2. 3.

4. Reg. 4. 2.

O pientissima Virgo, & Domina totius universi! qualis erat tuus ornatus? Quæ tua in hoc mundo erant pretiosa ac cultiora vestimenta? Observant Epiphanius, Nicephorus, Cedrenus & alij, quòd vestes SS. Deiparæ ex simplici & nativa lana, nullóque tincta colore, adeóque cinerei coloris fuerint. O anima Christiana, collige vel ex hoc, qualiter seipsam & mundum universum æstimârit SS. Virgo! & nunquid *byssus & purpura indumentum ejus*? Ita est, subintrat hîc Cornelius: Byssus, qui candidi coloris est, ejus virginitatem plùs quàm Angelicam designat, purpura illius ardentissimam in Deum & proximum charitatem, unguenta optima virtutes ejus extellentissimas, & suavis odor vestimentorum illius bona exempla, quibus orbi illuxit universo: *Et odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris.* Verùm (quod peculiariter observandum est) vestimenta hujus dolorosæ Viduæ & Matris Christi fuerunt cinerei coloris; & quid, obsecro, aliud denotabant, quàm contemptum mundi, cui vivens jam mortua erat Virgo, cum Apostolo non aliud quærens, quàm *habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus.*

Apud Drex. to. 1 apud me. f. 1206.

Prov. 31. 22.

Cant. 4. 11.

1. Tim. 6. 8.

4. O quàm alius est nunc mundi stylus! quot etiamnum hodie impiam & arrogantem sectantur Jezabelem, de qua Scriptura commemorat: *Depinxit oculos suos stibio, & ornavit caput suum, & respexit per fe-*

4. Reg. 9. 30.

nestrám, &c. Et quid sequitur? *Et erunt carnes Jezabel sicut stercus super faciem terræ.* Ite nunc comptuli & comptulæ, ite delicatuli & delicatulæ, ite sepulchra dealbata, quæ foris quidem apparent splendida, intus autem plena sunt putoribus, vermibus ac sordibus; ô quid fiet de vobis in morte, qui in vita obliti estis Dei Creatoris vestri? *Dic mihi,* exclamat Mellifluus, *ubi sunt amatores mundi, qui ante panca tempora nobiscum erant? nihil ex eis remansit, nisi cineres & vermes. Attende diligenter quid sunt, vel quid fuerunt. Homines fuerunt, sicut tu: Comederunt, & biberunt, riserunt, duxerunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descenderunt,* Et visne tu sequi? S. Bernh. in Medit. c. 2.

Vide ex his, & perpende, anime mi! quantò melius sit cum dolorosa Matre mundum hunc despicere, & cum ea solùm desiderare cœlestia, Deúmque purâ mente sectari: *Fallax gratia & vana est pulchritudo.* Prov. 31 30. Amanum consule, & quis glorioſior? Sedet in regali convivio, pransitat cum Rege & Regina, finito convivio raptatur ad patibulum: *Suspensus est itaque Aman in patibulo, quod paraverat Mardochæo.* En gratiæ Esther. 7. 10. humanæ & mundani amoris finem: *Nolite confidere in principibus: in filijs* Psal. 145. 2. *hominum, in quibus non est salus.* Vana igitur est gratia, sed & *vana est pulchritudo.* Absolonem Principem & juvenem pulcherrimum considera. Ille, qui patris affectabat solium, nunc pro throno regio habet patibulum; ille, qui tot votis sibi sceptrum optavit, nunc loco triplicis sceptri tribus transfigitur lanceis. Ille, qui regiam ambiebat coronam, nunc loco diadematis proprijs capillis, quercui per modum coronæ implexis, coronatur. Ille, qui paulò antè crispatis superbiebat crinibus, nunc ei facti sunt in laqueum, & in interitum; ô quàm *patiens redditor est Altissimus*: En pœnam Talionis, sic mundus suos remuneratur servos: *Et tulerunt Absolon, & projecerunt eum in saltu in foveam grandem, & comportaverunt super eum acervum lapidum magnum nimis.* Ecce quàm vana sit mundi pulchritudo, quia ejusmodi mollicelli & mollicellæ plerumque tantùm externo mentiuntur fuco se esse pulchros, cùm interiùs pleni & plenæ sint sordibus & putoribus intolerabilibus. Hoc habet lues venerea, & tandem quid restat nisi ignis æternus? Audi patientissimum Jobum: *Hoc enim,* inquit, *nefas est & iniquitas maxima: ignis est usque ad perditionem devorans, & omnia eradicans genimina.* Eccli. 5. 4. 2. Reg. 18. 17. Job. 31. 11.

Quid ergo consilij? *Fallax est gratia & vana est pulchritudo,* ubi mox subjungit Sapiens: *Mulier timens Dominum, ipsa laudabitur.* Hæc mulier timens Dominum, ejúsque in omnibus adimplens SS. voluntatem, non alia est, quàm SS. Deipara, quæ licet corpore fuerit præclaro ac in- Prov. 31. 30.

tegerrimo, & insuper venerabili & augustâ prædita pulchritudine, qualem etiamnum hodie imagines à S. Luca depictæ præferunt, omnem tamen evanidam ac fallacem mundi pulchritudinem fugit, rejecit, & contempsit, unicè contenta Deo, tanquam summo Bono suo, quem & unicè amavit, unicè quæsivit, unicè desideravit; proinde longè meliori jure quàm Sponsa illa dicere potuit: *Dilectus meus mihi: inter ubera mea commorabitur*, quasi diceret: Omnibus his contemptis terrenis, illi soli vivo, cui omnia vivunt, illi soli servio, cui omnia inserviunt, & faciunt verbum ejus, illi soli adhæreo, qui est vita mea, spes mea, amor meus, & merces mea magna nimis. O Sionidæ, ô filiæ cœlestes Jerusalem, ô SS. Angeli! *Dicite Dilecto, quia amore langueo.* O dulcis amor! quàm bonum est cum dolorosa Matre unicè amare JESUM & hunc Crucifixum. Et si Paulus de se gloriatur: *Ego stigmata Domini JESU in corpore meo porto*; quantò justiùs dolorosa Mater de seipsa dicere poterat: *Ego stigmata Domini JESU in corpore meo porto*, imò jugiter per omnem vitæ cursum in corde meo portavi, proinde vilescit mihi mundus, & omnia, quæ in mundo sunt. O quoties in hac lacrymarum valle hæc pientissima Vidua post Filij in cœlum reditum ad Deum suspiravit: *Hen mihi, quia incolatus meus prolongatus est: Habitavi cum habitantibus Cedar: Multùm incola fuit anima mea. Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei?* Qui amor semper novis, quoad vixit, adauctus est amoris facibus? *Non sic*, ait Dionysius Carthusianus, *Jacob Patriarcha affici potuit ad videndum filium suum Joseph dominantem in Ægypto, quantum afficiebatur pissima Mater & Virgo ad conspiciendum unicum suum filium JESU Mgloriosissimum atque regnantem in cœlo, nempe quò intensiùs, ardentiùs, incomparabiliùsque amavit Unigenitum suum secundùm utriusque ipsius naturam, eò præcordialiùs anhelabat ad facialem ejus intuitum, ad immediatam ac intimam unionem, ad beatificam visionem, præsertim quia ejus suavitatem gloriosè ac frequentissimè erat experta, per quod ad plenarium gustum accendebatur validiùs juxta illud, quod increata Sapientia loquitur: Qui edunt me, adhuc esurient.*

Cant. 1. 12.

Cant. 5. 8.

Gal. 6. 17.

Psal. 119. 5.

Dionys. Carthus. ser 1. de Assumpt. B. V.

Eccli. 24. 29.

5. Quàm ardens desiderium Moyses Dux ac Legifer Hebraici populi habuerit, post tot in deserto per quadraginta annos exantlatos labores tandem aliquando videndi ac ingrediendi terram illam desiderabilem & à Deo sibi & populo promissam, Sacræ Paginæ abunde declarant, qui tamen ob levem admissam culpam hujus ardentissimi voti ac desiderij sui compos factus non est, sed cùm esset centum & viginti annorum, vegetus adhuc viribus, cujus oculi necdum (prout in senibus fieri assolet) cali-

caligaverant, nec dentes moti sunt, solùm de longè in supercilio montis terram illam promissionis conspicatus est. Juvat hîc audire Scripturam: *Dixitque Dominus ad eum: hæc est terra: pro qua juravi Abraham, Isaac & Jacob, dicens: Semini tuo, dabo eam. Vidisti eam oculis tuis, & non transibis ad illam: Mortuúsque est ibi Moyses servus Domini in terra Moab, jubente Domino.* Deut. 34. 4.

Collige ex hoc, anima Christiana, vehementissimum desiderium, quo Mater amoris & doloris post Christi in cœlum ascensum flagravit, Dominum ac Deum suum post tot exantlatos per omnem vitam labores videndi ac summo hoc bono suo fruendi. O quoties cũ Sponsa per duos illos & viginti annos, quibus hæc derelicta Vidua in primitiva illa Ecclesia, ubi sanguis Christi recèns fusus adhuc calebat, in solatium primorũ Christianorum adhuc in terris remanserat, in cœlum & ad dilectissimum Filium ingeminavit: *In lectulo meo per noctes quæsivi, quem diligit anima mea: Quæsivi illum, & non inveni. Surgam & circumibo civitatem: Per vicos & plateas, quæram, quem diligit anima mea: Quæsivi illum, & non inveni.* Cant. 3. 1. O dulcissime JESU! qui hanc tuam SS. Matrem magìs quàm cæteras creaturas jam tunc dilexisti, & etiamnum diligis, quare illi causa fuisti tam longi, tam acerbi, tam diuturni martyrij? Verè *judicia tua abyssus multa.* Psal. 35. 7. Ideo tanto adhuc tempore pretiosissimam Matrem suam in cruce pendere voluit, ut merita illius, prout alibi per transennam insinuavimus, in immensum accrescerent, per omnem æternitatem remuneranda. Et si quondam Salomon omnes mundi thesauros in comparatione humanæ sapientiæ nihili duxit: *Et præposui illam regnis & sedibus, & divitias nihil esse duxi in comparatione illius.* Sap. 7. 8. Quantò magìs beatissima Virgo in comparatione Divinæ & æternæ Sapientiæ, & in proxima possessione summi illius Boni, ad quod totis viribus anhelabat, dicere poterat: *Et præposui illam regnis & sedibus, & divitias nihil esse duxi in comparatione illius?* Proinde omnia ista, & quidquid in orbe pretiosum esse potest, nihil æstimavit, ut solo Deo suo frueretur: *Et nunc quæ est expectatio mea, nonne Dominus?* Psal. 38. 8.

6. O anima Christiana! disce à dolorosa Matre terrena hæc contemnere, & ardenti desiderio ad cœlestia aspirare: *Cui Christus*, ait Mellifluus, *incipit dulcescere, ei necesse est amarescere mundum.* S. Bernh. pag. 1726. O mundum unde immunde! & quis te diligat? Tu humilis es Jaheli, quæ modicum lac Sisaræ belli Duci præbuit, & interim ei clavum ferreum per capitis tempora adegit: *Ingressa abscondità & cum silentio posuit super tempus capitis ejus clavum, percussúmque malleo defixit in cerebrum usque ad terram, qui soporem* Judic. 4. 19.

rem morti consocians, defecit, & mortuus est. O quoties, mortales miseri, pro unica lactis guttula & sensuali voluptate vitam perdimus æternam: *O filij hominum, usquequò gravi corde!*

Psal. 4. 3.

O munde immunde, tu similis es Dalilæ, in cujus sinu, cùm Samson indormiret incautus, fortitudine sua privatus, captus, orbatus oculis, & in servitudinem morte amariorem abductus est: *Quem cùm apprehendissent Philistiim, statim eruerunt oculos ejus, & duxerunt Gazam vinctum catenis,* &c. Ite nunc mundani & mollicelli, & in vestra Dalila (mundo vaferrimo) confidite. O qualis anguis hîc latet in herba: *O infelicitas generis humani!* exclamat S. Augustinus, *amarus est mundus, & diligitur, si dulcis esset, qualiter amaretur? Turbatur, & tamen amatur: Quid si Tranquillus esset? Flores mundi quomodo colligeres, qui à spinis non revocas manum?*

Judic. 16. 21.

S. Aug ser. 3. de temp.

O munde immunde! tu similis es Belo idolo Babylonico, qui extrinsecus splendebat ex auro, intrinsecus verò ex fœtido erat formatus luto, unde Daniel ad Regem Babyloniorum: *Ne erres Rex, iste enim intrinsecus luteus est, & forinsecus æreus.* Ita sunt orbis imperia ac regna, forinsecus homini mundano videntur splendida, intrinsecus autem sunt lutea. Augustum Octavianum Romanorum Imperatorem, orbisque Dominum consule, qui moriens, teste Suetonio, pro suprema exclamavit periodo, *Omnia fui, sed nihil expedit: Omnia fui, sed nihil sum.* Subintrat hîc pro veritatis confirmatione Baruch Propheta: *Ubi sunt,* inquit, *Principes gentium, & qui dominantur super bestias, quæ sunt super terram? qui in avibus cœli ludunt, qui argentum thesaurizant & aurum, in quo confidunt homines, & non est finis acquisitionis eorum?* Et post pauca interjecta respondet: *Exterminati sunt, & ad inferos descenderunt, & alij loco eorum surrexerunt.* O modicum! ô vanitas! ô longa æternitas!

Dan. 14. 6.

Baruch. 3. 16.

7. O munde immunde! tu similis es Achitopheli, versipelli & impio consiliario aulico, cujus consilium ab omnibus prudentissimum & quasi Divinum æstimabatur, dum se tempori & personis affabrè sciebat accomodare, dum nunc Davidi pia, nunc impia Absoloni subministrabat consilia; sed quid captavit hic vanus honorum & rerum æstimator? Idem quod canes famelici, qui volitantes in aëre muscas capiunt, quibus nec famem satiant, nec repellunt. Audi Scripturam: *Porrò Achitophel videns, quòd non fuisset factum consilium suum, dispositâ domo sua suspendio interijt.* O curas hominum, quantum est in rebus inane!

2. Reg. 17. 23.

O munde immunde! tu similis es Amnoni in convivio residenti, jocanti, bibenti, epulanti, & quid accidit? *Percutite eum, & interficite.*

2. Reg. 13. 28.

Simi-

Similis Balthasari commessanti, & tripudianti, cujus interim cervicibus Divinæ justitiæ imminebat gladius: *Eâdem nocte interfectus est Balthasar Rex Chaldæus.* Dan. 5. 30. Similis diviti illi, cujus ager abundantes ferebat fructus, & cum de novo ædificando cogitat horreo, interim fertur suprema sententia: *Stulte, hâc nocte animam tuam repetunt, quæ autem parâsti, cujus erunt?* Luc. 12. 20. Similis Adoniæ filio Haggith, patre Davide senescente, regios ambienti honores: *Elevabatur dicens: ego regnabo.* Et quid evenit? *Hodie occidetur Adonias.* 3. Reg. 1. 5. 3. Reg. 2. 14. Similis Jonathæ, qui, cùm ad mortem patris jussu duceretur, exclamavit: *Gustans gustavi in summitate virgæ paululum mellis, & ecce morior.* 1. Reg. 14. 43. O paululum mellis quot jam decepisti! heu quot suspirabunt in morte: *Paululum mellis gustavi, & ecce morior*, & pereo æternùm. O brevis voluptas! ô pœna æterna! *si habes*, inquit S. Isidorus, *sapientiam Salomonis, si pulchritudinem Absolonis, si fortitudinem Samsonis, si longævitatem Enoch, si divitias Anci, si potestatem Octaviani, quid prodesset tibi, si tandem caro tua daretur vermibus, & omnia tua dæmonibus cum divite epulone crucianda sine fine?* S. Isid. cit. à Pepin. ser. de S. Bartol. O quàm melius igitur est cum dolorosa Matre contemnere mundum, quæ jam trimula illum, omnémque ejus ornatum contempsit.

Pro dictorum coronide ad ipsum omnium bonorum fontem, hoc est, ad Christum JESUM & hunc Crucifixum & dolorosæ Matris Filium accedamus. Et dic, obsecro, mitissime JESU, Amor Crucifixe! cur moriens in cruce exclamâsti: *Sitio?* Quid sitis? An quia *aruit tanquam testa virtus tua, & lingua tua adhæsit faucibus tuis* ex defectu humoris & sanguinis, quem propè jam omnem profudisti? Joan. 19. 28. Psal. 21. 16. Respondet hîc Rupertus Abbas: *Ideò sitiens moritur, ut ostendat, nihil esse in mundo, quod sitim expleat.* Ita ô mi JESU! nihil prorsùs in hoc mundo satiare nos potest, nisi tu solus Deus noster; unde inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te. Omnia hîc tranleunt, omnia abeunt, omnia pereunt: *Omnis consummationis vidi finem*; solum regnum tuum, ô Christe JESU! quod immensò sanguinis tui pretio nobis comparâsti: *Empti estis pretio magno*, non habet finem. Psal. 118. 96. 1. Cor. 6. 20. Ad hoc ergo regnum cum dolorosa Matre aspiremus, hoc quæramus, & mundum, qui totus in maligno positus est, contemnamus: O felix, qui mundum potuit contemnere: *Mundus transit & concupiscentia ejus, qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum.* 1. Joan. 2. 17.

CONSIDERATIO LXII.

De felicissimo obitu, funeralibus & sepultura dolorosæ Virginis ac Matris DEI MARIÆ.

Desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo.
Philipp. 1, 23.

1. ROmanæ eloquentiæ oraculum Marcus Tullius Cicero, postquam diu in primo Tusculanarum quæstionum libro hanc quæstionem ventilâsset, an homini virtuoso mors sit expetenda, aut potiùs fugienda? Tandem in hanc abijt sententiam: *Exoptanda bonis mors, fugienda malis.*

Psal. 115. 5. Ita est: Exopranda bonis est mors, quia *pretiosa in conspectu Domini*
Gen. 4, 8. *mors Sanctorum ejus.* Abelem consule à fratre ob opera bona interfectum;

Abra-

Abrahamum in senectute bona & plenum dierum morientem; Moysen in terra Moab jubente Domino & in osculo ejus obeuntem; Judam Machabæum propter salutem patriæ in bello cadentem; Eleazarum per mortem suam virtutis & fortitudinis exemplum relinquentem, &c. *Gen. 25. 8. Deut. 24. 5. 1. Mach. 9. 18. 2. Mach. 6. 31.*

Econtrariò mors malis fugienda, ac summè timenda est, quia *mors peccatorum pessima.* Cain considera tandem à Lamech occisum; Sodomitas & Gomorrhæos sulphure & igne de cœlo lapso subversos; Pharaonem cum exercitu suo aquis maris rubri opertum; Chore, Datan, Abiron & eorum complices Moysi rebellantes vivos ad infernum detrusos; Achitophel proprio suspendio intereuntem; Absolonem in quercu cœlum inter & terram suspensum; Agag pinguissimum gladio Samuelis per medium dissectum: *Siccine separat amara mors?* Mitto innumeros alios. Ex quibus abundè patet, mortem expetendam à justis, timendam à malis. *Psal. 33. 22. Gen. 4. 23. Gen. 19. 24. Exod. 14. 28. Num. 16. 31. 2. Reg. 17. 23. 2. Reg. 18. 9. 1. Reg. 15. 13.*

Quis autem inter mortales omnes virtuosior, purior ac sanctior dolorosâ Matre? *De qua*, ait S. Augustinus, *cùm de peccatis agitur, nullam planè mentionem haberi volo.* Proinde nullatenus mortem temporalem exhorruisse, sed potiùs summis eam votis exoptâsse rectè creditur, habuit enim hæc SS. Virgo ardens & vehemens desiderium semper cum Filio suo, quem plùs quàm animam suam diligebat, permanendi, unde neque per passionem ab eo separari potuit; crevit autem in dies hoc ejus desiderium, ubi post gloriosam Filij ascensionem se vidit in terris tanto adhuc tempore, hoc est, viginti duorum annorum spatio relictam, quæ tamen omnia prudentissima Virgo semper cum voluntate divinâ conjunctissima æternæ Sapientiæ humiliter submisit. *S. Aug. lib. de natura & gratia. c. 36.*

2. Tandem, ubi hæc SS. Deipara ad annos ætatis Septuaginta duos pervenerat, appropinquabat tempus, quo ex hoc mundo ad dilectissimum Filium erat migratura. O quoties lacrymis inter preces mixtis, ardens cor suum in Sacrificium Divinissimo Filio suo obtulit? Quoties in cœlum ingeminavit illud Davidicum: *Quemadmodùm desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.* Quoties præ nimio summi Boni possidendi desiderio aures sui Dilecti verbis affectu plenissimis pulsavit: *Educ de custodia animam meam*, &c. Ad instar aviculæ tenui filo alligatæ cum Lemmate: *Suarez. Cornel. Tirin. & passim alij. Psal. 41. 1. Psal. 141. 8.*

Cupio dissolvi.

Et si tanto desiderio æstuabat Jacob videndi filium suum Joseph: *Sufficit mihi, si adhuc Joseph filius meus vivit, vadam, & videbo illum.* Si tanto *Gen. 45. 28.*

Cant. 3. 3. tanto desiderio Sponsa ad dilectum suum anhelavit: *Num quem diligit anima mea, vidistis?* Si Paulus Divini amoris telo saucius ardentissimo flagrabat desiderio, post tot exantlatos pro Ecclesia labores cernendi Philipp. 1. 23. Christum: *Coarctor autem è duobus: Desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo.* Si S. Joannes dilectus ille Christi Discipulus, nunc senex absolutâ suâ Apocalypsi, nil aliud habebat in votis, corde & ore, quàm *veni* Apoc. 22. 20. *Domine JESU*: Quantò ardentiùs & avidiùs pretiosissima Virgo & Mater dolorosa, quæ post gloriosam Christi ad cœlos ascensionem adhuc tanto tempore inter tot casus, rerúmque discrimina supervixerat, ad amantissimum Filium suum suspirabat: *Cupio dissolvi & esse cum Christo?* Proinde ad Angelos, qui sæpiùs hanc sui Principis Matrem visitabant, & Cant. 5. 8. latus ejus velut aulici stipabant, cum Sponsa dicebat: *Adjuro vos filiæ Jerusalem, si inveneritis Dilectum meum, ut nuncietis ei, quia amore langueo.*

3. Tandem cùm optatissima illa dies adventâsset, quâ amantissimus Filius hanc SS. Matrem suam ex hisce mortalis vitæ ærumnis ad cœlestis regni gloriam transferret, Gabrielem Archangelum submisit, qui miro coruscans lumine, ramúmque palmæ in manu deferens Virgi- Psal. 44. 12. ni dixit: *Concupivit Rex decorem tuum: Ecce Filius tuus Dominus JESUS* Metaphrast. *te Matrem venerandam expectat*, &c. O gratissimum nuntium! *Itaque erat de vitæ migratione suâ*, subintrat hîc Nicephorus, *ad hunc modum cognitâ, lumen & dormit.* SS. Deipar. *ad eam infertur, domus purgatur, genere propinqui, ut par erat, accersun-* Nicephor. l. 2. *tur, pièque & ordine, quæ ad transitionem eam pertinent, præparabantur:* hist. c. 21. *nuntium etiam illa, quem acceperat, his, qui cum ea erant, exponit, & præterea victoriæ mortis trophæum, erat autem palmæ ramus, monstrat.* Rectè autem ei Archangelus palmæ ramum præsentavit, quia nemo unquam mortalium illustriori victoriâ mundum, carnem, dœmonem superavit, Apoc. 7. 9. quàm hæc SS. Virgo; & si SS. Martyribus in signum victoriæ dantur *palmæ in manibus eorum*, quantò potiùs Reginæ Martyrum, quæ plùs cunctis Martyribus, etiam collectivè sumptis (prout alibi explicavi- Nieremb. de amore B. V. cap. 15. Stanih. & alij. mus) in anima perpessa est: *Sola anima MARIÆ*, ait Nierembergius, *supergressa est Martyrum cruciatus & tormenta universa.* Et licet reipsa sanguinem suum pro Filio non effuderit, doloris tamen gladium constantissimè usque ad vitæ finem in corde suo portavit, quotidie Filio suo ex compassionis affectu commoriendo, & per meditationem SS. Passionis ejus ad tam sanctam & felicissimam mortem se præparando; audi ipsam hanc SS. Deiparam ad S. Birgittam loquentem: *Ego paravi me ad exi-* S. Birgitt. l. 6. c. 62. *tum: circumiens omnia loca more meo, in quibus Filius meus passus fuerat, quia ex illorum locorum aspectu efficacior ratio eorum, quæ pertulit Christus,*

excita-

excitabatur. O anima Christiana! disce hîc à SS. Deipara, quænam sit optima ad beatam mortem obtinenda præparatio, pia nimirum recordatio, ac sedula meditatio Dominicæ Passionis: *Certa*, inquit S. Leo Papa, *atque secura est expectatio promissæ beatitudinis, ubi est participatio Dominicæ Passionis.* *S. Leo ser. 9. de Quadrag.*

4. Adeste nunc filiæ Jerusalem! adeste Sionidæ! adeste omnes, & videte Reginam vestram præ amoris magnitudine & violentia in Dilectum suum languentem, & totam amore emollitam. Sponsa illa à dilecto suo sanguinum Sponso ad cellam vinariam, hoc est, ad Divinissimum COR JESU, invitata, adeò Divini amoris vino sese opplevit, ut Sponso abeunte præ nimia amoris vehementia animo linqueretur, ac viribus deficeret, proinde socias suas advocavit, ut opem & suppetias ferrent, florésque & poma languenti animo admoverent, quorum odore & fragrantiâ deficientes reficerentur vires: *Fulcite*, inquiebat, *me floribus*, *stipate me malis, quia amore langueo.* *Cant. 2. 5.*

O beatissima Virgo! tu per illam sponsam adumbrata es, nunc in profecta ætate tua præ amoris teneritudine paulatim viribus deficiens, & in vili lectulo tuo decumbens, ineffabili tamen cordis dulcedine in Deum absorpta, imò & penitùs in Dilectum tuum transformata: *Talis enim*, ait S Augustinus, *quisque est, qualis ejus dilectio est; terram diligis? Terra es; Deum diligis? Quid dicam? Deus eris.* Quis autem major, & per omnem vitam charitate interruptâ DEUM T. O. M. plùs amabat, quàm Mater pulchræ dilectionis? O phœnix amoris! quæ per constantissimam & vivacissimam memoriam duo ligna crucis & passionis instrumenta in vita tua colligens, nunc accedente ardentissimo justitiæ Sole, velut suavissimum quoddam amoris holocaustum conflagrâsti, & in novam ac æternam vitam renata es: *Certè*, ait Mellifluus, *amoris sagitta pertransivit eam, scilicet animam Virginis, ut veniret amor usque ad nos, & de plenitudine illa omnes acciperemus, & fieret Mater charitatis.* *S. Aug. Tr. 2. in ep. S. Jo.* *S. Bernh. ser. 29. in Cant.*

5. De Jacob magno illo Patriarcha recensent Sacræ Paginæ, quòd ex hac mortali vita ad meliorem transmigraturus omnes filios suos meruerit præsentes videre, quibus omnibus ac singulis singularia ac paterna monita dedit: *Benedixitque singulis benedictionibus proprijs*, &c. *Gen. 49. 28.*

Considera anime mi! novam consolationem, quam Dominus SS. Matri suæ amoris languore decumbenti adjungebat, dum voluit, ut omnes Apostoli in diversis tunc orbis partibus dispersi non sine prodigio Hierosolymam pervenirent, & dilectæ Genitricis suæ migrationi præsentes adessent, qui cum alijs Christianis, velut pulcherrimæ novellæ oliva-

olivarum sacratum Virginis lectulum circumdedêre, ex animi teneritudine & cordis dolore multas lacrymas profundentes, quòd Ecclesia adhuc tenera ob absentiam talis Matris, ac summæ Gubernatricis acerbum admodùm vulnus esset acceptura; quos pientissima Deipara benignè consolata est. Audiatur Simeon Metaphrastes: *Cùm jam adesset tempus excessûs, illa quidem veræ vitæ Mater in Sion jacebat in grabato; per nubem autem congregat suos Filius Discipulos, ut venerandum ejus corpus mandarent sepulturæ. Postquam verò vidit eos Deipara, cognovit autem causam, propter quam omnes statim accersiti fuerant, & uniuscujusque audijt petitiones, eos quidem, ut par erat, impertijt benedictionibus.* Addit Nicephorus: *Cùm ergo hæc & similia verba consolatoria è Virginis ore hausissent, & illud imprimis, quòd Virgo se illorum jugem apud Filium memoriam habituram, & singulorum Advocatam atque Patronam, perpetuâ intercessione suâ futurã promiserit, Divinæ voluntati se tantò libentiùs submiserunt.* Opientissima Domina! & nos miselli humiliter à te flagitamus similem maternam benedictionem, præsertim cùm nobis ex hac lacrymarum valle aliquando migrandum erit ad longam, longissimam æternitatem, &c.

Metaphrast. erat. de dor- Deipar.

Niceph. l. 2. hist. c. 21.

6. Verùm pergamus ulteriùs. David, cùm Arcam Veteris Testamenti, quæ hactenus in terra aliena, & ut plurimùm sub papilionibus habitavit, ex domo Abinadab in domum Obededom transferret, omnes electos ex Israël, hoc est, triginta millia congregavit, ut huic solemnissimæ interessent festivitati cum psalterijs, tympanis & sistris, cum cymbalis & tubis, &c. *Surrexitque David, & abijt, & universus populus, qui erat cum eo de viris Juda, ut adducerent Arcam DEI, super quam invocatum est nomen Domini exercituum, sedentis in Cherubim super eam*, &c.

2. Reg 6. 2.

Arca Dei animata dolorosa Virgo & Mater est, hactenus habitans in terra aliena, in papilionibus, in exilio & in ærumnis ac miserijs ferè assiduis; aderat nunc tempus, ut cursu vitæ sanctissimè consummato, de captivitate hujus sæculi ad cœleste transferretur imperium; & ecce non millia millium duntaxat Angelorum, sed & ipse Rex Regum dignatur huic SS. Matri suæ obviam procedere; sic enim postulabat amor talis Filij erga talem Matrem, ut, quæ priùs ante annos viginti duos ipsi in cruce patienti & morienti tam fideliter adstitit, nunc quoque in morte à Filio non relinqueretur deserta: *Occurrit ergo*, ait S. Anselmus, *stipatus mille millibus, imò innumerabilibus Angelorum agminibus Deus ipse huic purissimæ Matri suæ de hoc mundo migranti*, quem B. Virgo vultu supra modum hilari & incomparabili animi cum gaudio excepit; & quemadmodum olim columba contra hostium insidias non aliam requiem quæ-

S. Anselm. de Excell. V. c. 8.

sierat,

serat, quàm habitare *in foraminibus petræ & caverna macerie*; ita hæc mystica columba avolans de hoc mundo, ut vocem Dilecti sui audivit: *Aperi soror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea*, non aliam expetebat requiem, quàm æternùm habitare in dulcissimorum Vulnerum Dilecti sui foraminibus & Divinissimi Cordis ejus cavernâ, proinde credibile valde est, ait Bruni & alij, hanc SS. Deiparentem ex præsentia Filij, renovatis quodammodo viribus, de lectulo suo surrexisse, & positis humi genibus, ac brachijs supra pectus complicatis, hæc suprema verba pronunciâsse: *In manus tuas Fili commendo Spiritum meum*, quo dicto purissimum Spiritum in manus, imò in Cor dilecti Filij sui tradidit, jubilantibus interim & Cantantibus Angelis, &c. *Cant. 2. 14.* *Cant. 5. 2.*

O felix mors! ô beata sors! & si *Beati, qui in Domino moriuntur*, quantò magis ipsa Mater Domini, quæ vitæ generavit authorem? O animæ miseræ, desolatæ & mille oppressæ ærumnis! venite ad hanc SS. Matrem, Advocatam & Protectricem vestram, venite, inquam, & magna cum fiducia ad hunc gratiæ thronum accedite, nullus enim speravit in ea, & confusus est; nullus ei unquam devotus extitit, qui ab ea in calamitatibus, ac præsertim in hora mortis fuisset desertus; & si insidiatur diabolus in abscondito, quasi leo in spelunca sua, ut rapiat pauperem, vos tamen Sodales Mariani! in hujus SS. Matris vestræ potentissimo patrocinio confidite, vicit enim mundum, & caput infernalis serpentis jam pridem in ortu suo, ac nunc demum in morte contrivit. Juvat hic audire Ludovicum Blosium, magnum illum Theologiæ Mysticæ Doctorem: *Nullum*, inquit, *MARIA Virgo aspernatur, nulli se negat, omnibus sinum pietatis aperit, & vel leviter invocata præstò est.* Et in alio loco: *Citiùs cœlum cum terra peribit, quàm ipsa aliquem serió se implorantem suâ ope destituat.* *Apoc. 14. 13.* *Lud. Blos. in Canon. vitæ Spir. c. 18.* *Idem in Speculo Spir. c. 12.*

7. Pergamus nunc ad funeralia huic SS. Deiparæ impensa. Joseph Ægyptiorum Pro-Rex olim corpus Patris sui Jacob aromatibus conditum magno cum luctu in terra Chanaam sepelivit: *Celebrantes exequias planctu magno atque vehementi, impleverunt septem dies.* Moysen in terra Moab defunctum omnis Israël plangebat: *Fleverúntque eum filij Israël in campestribus Moab triginta diebus.* Juditham luxit omnis populus septem diebus. Judam Machabæum strenuissimum, juxta ac pijssimum belli Ducem pro salute patriæ in prælio occisum omnis lugebat populus: *Et fleverunt eum omnis populus Israël planctu magno, & lugebant dies multos.* S. Stephanum in prima Ecclesiæ persecutione pro Christo lapidibus obrutum *curárunt viri timorati, & fecerunt planctum magnum super eum.* De *Gen. 50. 3.* *Deut. 34. 8.* *Judith. 16. 29.* *1. Mach. 9. 20.* *Act. 8. 2.*

Zach. 12. 10. Christo in cruce mortuo vaticinatus est Zacharias: *Et aspicient ad me, quem confixerunt: & plangent eum planctu, quasi super unigenitum*, &c.

Non sic in felicissimo obitu B. Virginis MARIÆ, non sic, non enim talis ibi auditus est clamor, fletus & ejulatus, sed *ad hujus exaquias*, ait Sophronius, *Angeli famulabantur, & universæ cœlorum congratulabantur curiæ.* Et S. Ildephonsus: *Vidi*, inquit, *Jerusalem descendentem de cœlo à Deo ornatam, ut Reginam mundi MARIAM secum eveheret ad sublimia.* Audiamus & S. Laurentium Justinianum, qui cum S. Anselmo, S. Antonino, S. Vincentio Ferrerio, B. Petro Damiano & alijs asseverat, Augustissimam Deiparam ab omnibus Angelis & beatis Spiritibus humili obsequio in illo felicissimo obitu fuisse honoratam: *Totus*, inquit, ut creditur, *Angelorum, Archangelorum, cæterarúmque virtutum Deo famulantium eidem occurrit exercitus, ibi planè Virgineum Corpus exanime jacens dormitionem acceperat, suavis concentus, jucunda laus, harmonia cœlestis, exhortatio mutua celebrabatur*, &c. O quale ac quantum discrimen inter sortem & mortem justorum ac impiorum! *In malitia sua*, inquit Sapiens, *expelletur impius: Sperat autem justus in morte sua.* Voluit autem Christus Dominus SS. Matri suæ hunc exhibere honorem, quia ipsi priùs tam fideliter adstitit sub cruce, ibi enim dolores mortis experta est; proinde conveniens fuit, ut nunc sine omni dolore amoris victima obiret, & quia cum novissimo virorum ipsa novissima mulierum facta est, nunc rectè à Filio omnium Electorum prima constituta est: *Meritò*, ait Mellifluus, *facta est omnium Domina, quæ se omnium exhibebat ancillam.*

Sophron. ser. de Assumpt. S. Ildephon. ser. 1. de Assumpt. S. Laur. Justin. ser. de Assumpt. Prov. 14. 32. S. Bernh. ser. Sig. Mag.

8. Interim SS. Apostoli ad hoc Sacrosanctum & illibatum Virginis Corpus condigno, quo poterant, honore sepeliendum sese accingunt, ad quod decentissimè in feretro depositum, teste Nicephoro, innumerabilis hominum multitudo confluxit, & quibus unque affecti erant morbis, solo aspectu, vel attactu illicò sanabantur; adornatur itaque solemnissima processio cum facibus & luminibus, cum hymnis & canticis, & sacrum Corpus in humeris sublatum ipsi SS. Apostoli per civitatem Solymæam honorifico & triumphali applausu ad pedem montis Oliveti, prope hortum Gethsemani in vallem Josaphat deportant; & *ecce novum miraculum*, ait S. Melitus, *nubes lucida instar coronæ apparuit super feretrum, sicut apparere solet magnus circuitus juxta splendorem lunæ, & Angelorum exercitus erat in nubibus canticum suavissimum occinens, ita ut egressus de civitate populus miraretur dicens: Quis est iste sonitus tantæ suavitatis?*

Nicephor. lib. 2. hist. Eccl. c. 22. S. Melitus Episc. in Bibliotheca SS. Patr. ser. de Assumpt. B. V.

Quæres

Quæres hîc, Mariane Lector! quare SS. Deipara in valle Josaphat, inter montem Sion & Olivetum positâ, sepeliri voluerit, ad cujus sepulchrum, prout refert S. Juvenalis Episcopus Hierosolymitanus, complurimis diebus in aëre Angelicus ille concentus perseveravit. Et hinc putat Forerus venire Tricesimum, quia fideles à Virginis transitu ex hoc mundo tot dies in Divinis persolvendis laudibus ad ejus sepulchrum impendebant, qui mos ab Apostolorum temporibus usque ad nostram derivatus est ætatem. Econtra Christus dilectissimus Filius ejus in horto Josephi ab Arimathæa monumentum suum elegit: *Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus, & in horto monumentum novum, in quo nondum quisquam positus erat; ibi ergo posuerunt JESUM.* Et cur JESUS in horto sepultus, MARIA autem in valle Josaphat?

S. Juvenal. in epist. ad Marcian. Imp. de obitu B. V. Forer. in ser. Tricesimal. ser. 1.

Joan. 19. 41.

Adverte. In horto voluptatis peccavit Adam Primus, in horto passioni suæ initium & finem dedit Adam Secundus. In horto perditi, in horto reparati sumus. In horto mors, in horto vita: *Ut unde mors oriebatur, inde vita resurgeret*, hinc Incarnata Patris Sapientia hortum pro sua sepultura elegit; sed B. Virgo in valle Josaphat sepeliri voluit, quia ibidem SS. Parentes erant sepulti, quia erat *lilium convallium*, & quàm maximè quia in hoc loco universum genus humanum & peccatores omnes ad supremum congregabuntur judicium, *ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum.* Ut ergo demonstraret, Matrem se esse generis humani, asylum & refugium peccatorum, ideò hanc vallem pro sepultura elegit. O peccatores omnes respirate, nam & ipsa *peccatores recipit*, &c.

Ecclesia in præf. de Cruce.

2. Cor. 5. 10.

CONSIDERATIO LXIII.

B. Virgo non ampliùs Dolorosa, sed Glorioſa à dilecto Filio ad cœleſtem gloriam aſſumitur.

Quæ eſt iſta, quæ aſcendit de deſerto, delicijs affluens, innixa ſuper Dilectum ſuum? Cant. 8. 5.

I. BEnedictus Deus, cujus miſerationum non eſt numerus, potentiæ & magnitudinis nullus finis, qui Jonam præter naturalem uſum in ventre ceti ſervavit incorruptum, Danielem in lacu leonum, ne à leonibus in fame intemperatiſſima devoraretur, tres illos pueros in camino ignis ardentis, quorum etiam veſtimenta ſervata ſunt illæſa, ſine cujus nutu ac voluntate ne quidem capillus de capite Sanctorum perit, ille inquam, talis ac tantus, apud quem non eſt impoſſibile omne

Jonæ. 2. 11.
Dan. 6 23.
Dan 3. 23.
Luc. 21. 8.
Luc. 1. 37.

ne verbum, non servâsset SS. Matrem suam in anima & corpore à corruptione integram? Sileant Mariomastiges, obmutescant miseri, & obturent ora sua canes, hanc SS. Dei Matrem allatrantes, & corporalem ejus in cœlum assumptionem negantes; si juxta Evangelium *multa corpora Sanctorum, qui dormierant, surrexerunt, & exeuntes de monumentis post resurrectionem ejus venerunt in sanctam civitatem, & apparuerunt multis*, atque cum corporibus, attestante S. Hieronymo & alijs SS. Patribus apud Cornelium in cœlum ascenderunt, quare hæc gratia SS. Deiparæ neganda est, quæ plena gratiâ fuit? Si juxta S. Augustinum *caro Christi, caro MARIÆ est*, de quo dictum est: *Non dabis Sanctum tuum videre corruptionem*; meritò etiam de hac SS. Deiparente dicere possumus: *Nec dabis Sanctam tuam videre corruptionem.*

Matt. 27. 52. S. Hieron. ep. ad Heliod. vide hic Cornel. Psal. 15. 10.

Altare illud, quod Deus in Deuteronomio ædificari jussit, erat ex lapidibus, quos ferrum non tetigit. In templo Salomonis construendo nec malleus, nec securis, nec omne ferramentum audita sunt. Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani, quæ nulli cariei erant subjecta. Arca illa Fœderis Domini ex lignis imputribilibus erat compaginata, & intus ac foris auro purissimo exculta. In communi excidio Jeruchuntino sola domus Rahab à devastatione conservata est immunis, &c.

Deut. 27. 5. 3. Reg 6. 7. Cant. 3. 9. Exod. 25. 11. Jos. 2. 12.

O glorioſissima Virgo! tu quondam per has umbras in Veteri Testamento præfigurata es, non ergo conveniens fuit, ut immaculatum Corpus tuum in sepulchro corruptioni esset obnoxium. Hinc rectè & piè à fidelibus creditur, quòd mox tertio post tuum obitum die unigenitus Filius innumeris stipatus Angelis cum purissima anima tua de summo cœlo in campum Gethsemani & vallem Josaphat, ubi ad radices Olivēti Virginis sepulchrum erat, descenderit, atque virtute Divinâ innocentissimam illam animam rursus Corpori Virgineo conjugârit. O quanto omnium & Angelorum & beatarum mentium cum jubilo, dum uno momento SS. anima corpori quatuor gloriæ dotibus affecto, & Solis instar resplendenti fuit unita; juvat hîc audire dulcia illa & amoris plenissima verba tanti Filij ad tantam Matrem: *Surge amica mea, speciosa mea, & veni; sonet vox tua in auribus meis: Vox enim tua dulcis, & facies tua decora. Veni de Libano, veni, coronaberis*, &c. Ad quem glorioſissima Virgo: *Ecce venio, ut faciam voluntatem tuam Deus meus.* O immensum, ô ineffabile gaudium exsuperans omnem sensum! quis effari, quis explicare poterit, quàm suaviter Filius hanc Sacratissimam Matrem

Cant. 2. 14. Cant. 4. 8.

suam

suam fuerit amplexatus, quàm benignè eam susceperit, & quanto ac solemnissimo cum jubilo eam ad cœlestia regna sublevârit!

2. Juditha laudatissimailla & magni animi fœmina pro salute populi Israëlitici admodùm anxia ac solicita, ubi vitam suam pro conservanda Bethulia generoso animo evidenti mortis periculo exposuit, & nunc cæso ac prostrato Holoferne belli Duce & hoste Idumæorum infensissimo in urbem & patrium solum cum opimis spolijs reversa est, custodes civitatis stans à longè inclamavit: *Aperite portas, quoniam nobiscum est Deus*, quam exinde caput Holofernis cum conopeo, in quo recumbebat, referentem Ozias Pontifex & omnis populus summis laudibus extulerunt: *Benedicta es tu filia à Domino Deo excelso præ omnibus mulieribus super terram*, &c. O quantò nobilior erat ille applausus, quo superni Spiritus ac cives cœlestes Reginam suam, devicto generis humani hoste, de magna tribulatione nunc ad regiam suam venientem exceperunt: *Quæ est ista* (ita attoniti Virginis magnitudine succlamabant omnes) *quæ ascendit de deserto, delicijs affluens, innixa super Dilectum suum?*

Judith. 13. 23.

Cant. 8. 5.

4. Reg. 2. 11. Elias quondam in curru igneo ad cœlos ascendit: *Cúmque pergerent, & incedentes sermocinarentur, ecce currus igneus & equi ignei diviserunt utrumque: & ascendit Elias per turbinem in cœlum.* Christus orbis melioris Reparator ac Redemptor in nube lucida: *Videntibus illis elevatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum.* Lazarus ministerio Angelorum ad cælum in sinum Abrahæ deportatus est: *Factum est autem, ut moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abrahæ.* Verùm B. Virgo & Mater pulchræ dilectionis ad majorem magnificentiæ splendorem & majestatis ostentationem innixa super Filium ad empyreum cœlum elevata est: *Ascendit innixa super Dilectum suum*; in quem locum Mellifluus: *Super hunc* (Dilectum) *innititur Mater illa felicissima, & in aureo reclinatorio Divinæ Majestatis recumbens, inter Sponsi, imò Filij sui brachia requiescit. O quanta dignitas, quàm specialis gloria, inniti super illum, quem reverenter colunt Angelicæ Potestates*, &c. Hinc pro Emblemate proponitur Monocodiara seu avis paradisiaca compari suo innixa, unáque in cælum volans cum inscripto ex hoc textu Canticorum mutuato: *Innixa super Dilectum*; vel si magis tibi cum Aresio arridet:

Act. 1. 9.

Luc. 16. 22.

S. Bernh. in Cant. 8. 5.

Innixa ascendit.

3. Recordor hîc illius opulentissimæ Reginæ Sabæ, de qua sacri Regum Annales testimonium perhibent, quòd Hierosolymam multo ac splendido cum comitatu tum procerum, tum servorum à finibus terræ venerit,

venerit, ut sapientiam Salomonis coram audiret, & quæ prudenter in regno suo ordinaverat, in Ædiopiam, patrium solum inveheret: *Et ingressa Jerusalem multo cum comitatu & divitijs, camelis portantibus aromata, & aurum infinitum nimis, & gemmas pretiosas, venit ad Regem Salomonem*, &c. 3. Reg. 10. 2.

Plus hic, quàm Salomon, plus quàm Regina Saba. O quanto nobiliore cum comitatu & Angelorum & Archangelorum super dilectissimum Filium suum innixa, ingressa est cœlestem Jerusalem SS. Virgo, nunc in Reginam totius universi à SS. Trinitate inauguranda! *Divitiæ* illius erant tot cœlestium charismatum dona ac gratiæ, quibus à Deo trino & uno erat abundantissimè cumulata; *aurum infinitum nimis*, immensa ejus charitas fuit, quâ Deum super omnia & proximum, sicut seipsam per omnem vitam dilexit; per aromata odorifera, de quibus Scriptura refert: *Non sunt allata ultrà aromata tam multa, quàm ea, quæ dedit Regina Saba Regi Salomoni*, rectè illius incomparabiles virtutes intelliges, quarum odore fragantissimo ipsum Deum ad se attraxit de cœlo; *gemmæ pretiosæ* præsignabant ejus prærogativas & merita, quibus omnibus alijs præeminebat Sanctis & creaturis. O pientissima Virgo! dic nobis, qualis tibi in ingressu cœli cœlorum in primo intuitu summi illius Boni fuerit sensus ac animus? Quæ priùs in vita & passione Filij mare extitisti dolorum, infamis Nati in cruce pendentis infamis Mater, spreta & risa à Pontificibus, populo & carnificibus, & vix non impiorum sacrilegis contrita pedibus, nunc *secundùm multitudinem dolorum tuorum in corde tuo consolationes lætificaverunt animam tuam*, dum Oceanus omnium gratiarum ac felicitatum nunquam minuendus replevit cor tuum, DEO T. O. M. velut in Matrem suam omnium bonorum ac gratiarum plenitudinem effundente: *Quis cogitare sufficiat*, subintrat hîc Mellifluus, *quàm gloriosa hodie mundi Regina præcesserit nos, & quanto devotionis affectu tota in ejus occursum cœlestium legionum prodierit multitudo? quibus ad thronum gloriæ canticis sit adducta? Quàm Divinis amplexibus suscepta à Filio, & super omnem exaltata creaturam cum eo honore, quo tanta Mater digna fuit, cum ea gloria, quæ tantum decuit Filium? Christi generationem & MARIÆ assumptionem quis ennarrabit?* Ah Domina! unicam stillulam gratiæ efficacis etiam pro me misello impetra, non enim amas, & deseris; Mater es, non potes oblivisci Filij tui, licet indignissimi. Matt. 12. 42. ℣. 10. Psal. 93. 19. S. Bernh ser. de Assumpt. B. V.

4. O præcelsa Filia Sion, cui ulterius te comparabo? O clemens, ô pia, ô dulcis Virgo MARIA, quid ultra dicam de te? Arca Noëmica diu iratis diluvij fluctibus jactata, tandem decrescente cataclysmo super montes

montes Armeniæ, quæ omnium orbis partium celsissima est, placidè re-
Gen. 8. 4. sedit: *Requievitque Arca super montes Armeniæ.* O Beatissima! ô inte-
merata Virgo! tu per illam Noëmi Arcam adumbrata es, ubi per annos
ferè septuaginta duos in hoc turbulento mundi pelago jactata fuisti,
nunc cessantibus dolorum, tribulationum ac persecutionum fluctibus
super montes Armeniæ in cœlesti gloria placidè quiescis, super omnes
Angelorum choros exaltata.

Hîc verificatum fuit illud, quod Deus quondam primo Adamo di-
Gen. 2. 18. xit: *Faciamus ei adjutorium simile sibi*, ne videlicet esset solus in paradiso
terrestri; ita quoque conveniens fuit, ut secundo Adamo Christo JESU
adjungeretur Socia in cœlesti paradiso SS. & innocentissima Mater, quæ
unà cum ipso in anima & corpore regnaret, ut eorundem nunc fieret
in cœlo particeps gaudiorum, quemadmodum priùs in vita omnium do-
Suarez. 3. p. lorum; & quia Virginis Corpus (prout affirmat doctissimus Suarez)
to. 2. dis. 21. humanæ saluti initium dedit, dum ex illius Sanguine Corpus & San-
sect. 2. guis Christi, quod in cruce nostræ salutis pretium extitit, desumptus
est; hinc rectè concludit idem Suarez, omnino rationi fuisse consenta-
neum, ut idem Virginis Corpus hanc redemptionem peculiari modo
participaret, & glorioſa animâ & corpore cœlos ascenderet. Juvat
S. Aug. lib. de Assumpt. Virginis. Tom. 9. Operum. hîc audire S. Augustinum: *Promissio*, inquit, *Christi est, ubi ego sum, illic & Minister meus erit: Si hæc est generalis sententia omnium per fidem & operationem bonam Christo ministrantium, quantò magis & quodammodo specialius est MARIÆ? MARIAM namque operis exhibitione, ut quæ Christum generârit, infantem nutrierit, lactaverit, paverit, educârit, & insuper fidei rigidissima veritate ministram fuisse Christi, præ omnibus alijs hominibus, omnis qui sanè sapit, intelligit: Si ergo cum corpore ibi non fuerit, ubi Christus Ministros suos esse vult, ubi erit? Si erit, an non majori gratia quàm alij Ministri, anticipatâ carnis resurrectione? Nam si solùm æquali gratiâ cum alijs Ministris Christi, ubi æqua Dei censura, quæ unicuique reddit secundùm merita? Si ergo merito MARIÆ viventi præ omnibus donata est gratia, mortuæ erit minuenda? absit; quia si omnium Sanctorum mors est pretiosa, Mariæ sanè est pretiosissima, quam tanta comitata est gratia, ut Mater Dei dicatur & sit*

5. Et si placet ulteriùs progredi; an non Arca illa Fœderis Domi-
ni à sapientissimo Regum incredibili cum pompa, majestate ac solemni-
tate in conspectu omnis populi in magnificentissimum templum ac San-
3. Reg. 8. 1. ctuarium illata est: *Tunc congregati sunt omnes majores natu Israël cum principibus tribuum & Duces familiarum filiorum Israël ad Regem Salomonem in Jerusalem: ut deferrent Arcam Fœderis Domini, &c.* O quanto maiori

cum

cum applausu, pompâ & lætitiâ totius curiæ cœlestis hæc animata Dei Arca SS. Deipara à vero & pacifico Salomone Christo JESU ad cœleste Sanctuarium translata, atque introducta fuit: *Attolle oculos*, ait B. Petrus Damianus, *ad assumptionem Virginis, & salvâ Filij majestate invenies occursum hujus pompæ non mediocriter digniorem: Soli quippe Angeli Redemptori occurrere potuerunt, Matri verò Filius ipse cum tota curia tam Angelorum, quàm Justorum occurrens evexit ad beatæ consortium sessionis.* Et sicut Christus in admirabili ascensione sua *captivam duxit captivitatem*, dum omnes animas rectè credentium è limbo & purgatorio secum in cœlum invexit; ita, inquit Cancellarius Parisiensis *in assumptione B. Virginis MARIÆ evacuatum est purgatorium.* O quanto cum jubilo omnium purgantium animarum!

B. Dam. ser. de Assumpt. Virg.

Ephes. 4. 8.

Gerson. tr. 4. sup. Magnif.

Verùm quid nos gaudij ac consolationis ex hac gloriosa Sacratissimæ Virginis in cœlum assumptione possumus haurire? Audi rursus Mellifluum: *Præmisit*, inquit, *hodie peregrinatio nostra Advocatam, quæ tanquam Judicis Mater & Mater misericordiæ suppliciter & efficaciter salutis nostræ negotia pertractabit*, &c. Hinc Regius Vates eam non ad dexteram Filij sedentem, sed stantem vidit: *Adstitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato*, stare enim adjuvantis, sedere judicantis est, *Virgo*, inquit Hugo à S. Victore, *ad dexteram Filij sui stare perhibetur, ad insinuandum nobis patrocinium & protectionem, quam de nobis coram supremo tribunali Filij sui in cœlo habet.*

S. Bernh. ser. 4. de Assumpt.

Psal. 44. 10.

Hugo à S. Vict. lib. 4. de Laud. V.

Et si quondam Josue invictissimus ille, juxta ac pientissimus belli Dux in terra promissionis, jubente Domino, cis & trans Jordanem certa quædam asyla, seu sex civitates refugij posuit, in quibus noxij à justitia puniendi tuti poterant morari: *Separate urbes fugitivorum, de quibus locutus sum per manum Moysi, ut confugiat ad eas, quicunque animam percusserit nescius: & possit evadere iram proximi, qui ultor est sanguinis.* Ita verus noster Josue, qui est Christus Deus noster, peccatoribus derelinquentibus legem suam, si ad frugem velint redire, sex civitates refugij, ad quas pro omni necessitate securi possunt confugere, ordinavit, videlicet quinque SS. Vulnera sua, in quibus columba & anima gemens à facie persequentis inimici securè inhabitat, & sextum refugij locum SS. Matrem suam dolorosam, nunc in cœlis super omnes creaturas exaltatam; proinde rectè à Damaso appellatur *civitas vivens Regis exercituum, & civitas refugij.* Audi & Ludovicum Blosium: *MARIA Virgo*, inquit, *peccatores ad se piè & humiliter fugientes blandè suscipit, fovet, protegit, & Filio suo maternâ fiduciâ reconciliat.* Penès te nunc est, ô tepide Christiane!

Josue. 20. 2.

Damas. de Dormit. V. Lud. Blos. in Canon. Vitæ Spirit. c. 18.

ne! si ad hanc refugij civitatem, SS. Virginem non maturè vis confugere: injuriam Deo facis, si hanc SS. Matrem ejus aspernaris, cui ipse Dei Filius erat subditus: *Et si magna fuit*, subintrat hîc Seraphicus Doctor, *erga miseros misericordia MARIÆ adhuc exulantis in mundo, sed multò major erga miseros est misericordia ejus jam regnantis in cœlo.*

S. Bonav. in Spec. Virg. c. 8.

6. Placuit autem Christo Domino SS. Matrem suam, cujus sacrum Corpus non in ima profunditate vallis Josaphat, sed in pede montis Oliveti propè hortum Gethsemani sepultum est, eodem in loco, quo ipse Triumphator ad cælos ascendit, unà cum corpore glorificato ad cœlestem gloriam sublevare. Et cur, dices, ad pedem montis Olivarij? Quare non in monte Thabor, ubi priùs Christus transfiguratus est? Cur non in monte Sion, ubi *SS.* Evchariſtiæ Sacramentum instituit, in quo loco & *SS.* Deipara Vidua pluribus annis habitavit quotidie Divinissimo epulo refecta? Vel cur non in monte Carmeli, ubi quondam illa nubecula parvula tanquam vestigium hominis (Virginis typus) apparuit?

S. Cyrill. Hierosolym. Cath. 14.

Respondet S. Cyrillus Hierosolymitanus: *Christus*, inquit, *de monte Olivarum in cœlos ascendit: illic maximum certamen incepit; hic autem post certamina coronatus est.* Ascendit autem elevatis manibus & per modum crucis extensis, ut demonstraret nobis viam, quâ sit eundum, nempe *per crucem ad lucem.* In hoc quoque loco sed paululùm inferiùs illi placuit & *SS.* Genitricem suam ad cœlestem & æternam gloriam assumere, ut, quæ socia fuit omnis passionis, fieret & gloriæ, triumphi & consolationis; & sicut priùs abundabant passiones Christi in ea, ita per Christum nunc abundaret in illa consolatio nunquam in æternum finienda. O felix crux, quæ ipsum Filium Dei & *SS.* Matrem ejus tantoperè exaltâsti: *Humiliavit se usque ad mortem, mortem autem crucis*; & quid sequitur? *Propter quod & Deus exaltavit illum*, &c. Et nos, heu modicæ fidei! quare adhuc formidamus crucem? An nobis Deus aliam pinget viam, quàm dilectissimo Filio & dolorosæ Matri ejus in cœlum?

Philipp. 2. 8.

7. De Davide recensent Regum libri, quòd cum Amalecitis à vespera usque ad vesperam alterius diei cruento prælio dimicârit, in quo non victrices duntaxat palmas, sed & omnem prædam à Siceleg abactam recuperavit. Cùm exinde lis in castris oriretur, quomodo opulenta illa spolia forent dividenda; David prudenter decrevit, ut æqualiter inter illos, qui cum hoste pugnârant, & inter eos, qui in castris ad sarcinas tuendas remanserant, dividerentur: *Æqua enim pars erit descendentis ad prælium, & remanentis ad sarcinas, & similiter divident.*

1. Reg. 30. 24.

Ani-

Anima Christiana! revoca in memoriam cruentum illum conflictum, quem Christus Filius David in passione sua, ac præsertim in cruce cum diabolo, peccato, mundo, carne, Judæis & Gentilibus habuit, in quo præsens erat & *SS.* ac dolorosissima Mater ejus, prælianti Filio assistens, non quidem ipsa pugnans, aut sanguinem suum effundens, sed quasi remanens ad sarcinas; vicit interim Orcum, hostésque omnes fortissimus Triumphator JESUS per mortem & resurrectionem suam, & ut Victor glorioſissimus cum erepta è lymbo præda cœlum ingressus est: *Ascendens in altum captivam duxit captivitatem*, inter quos Beatos æqua- *Ephes. 4. 8.*
liter partam prædam, gloriámque essentialem in cœlo distribuit: *Dedit dona hominibus.* Verùm ô pientissime JESU! ubi est *SS.* Mater tua? Decet, ut illius non obliviscaris, sed æqualiter cum illa dividas, quia omnes cruciatus, quos tu in corpore, illa in anima tulit. Et quid dico? *Divisum imperium cum Jove Mater habet*; Sicut enim ipse cum anima & corpore ad immensam & nunquam terminandam gloriam intravit, ita voluit, ut pretiosissima Mater cum corpore & anima ad eandem gloriam assumeretur; ubi adimpletum illud fuit, quod de pacifico Salomone Scriptura commemorat: *Et surrexit Rex in occursum ejus, adoravitque eam,* *3. Reg. 2. 19.*
& sedit super thronum suum, positúsque est thronus Matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus. O potentissima colorum Regina, ô MARIA! quid habet indignissimus servulus tuus, nisi ut se valde coram majestate tua humiliet, memor semper propriæ vilitatis & iniquitatis: *Satiare ô Ma-* *Guerric. Abb. ser. 4. de Assumpt.*
ter misericordiæ gloriâ Filij tui (clamo ad te cum Guerrico Abbate) *satiare, & dimitte reliquias parvulis tuis: Tu jam sedes ad mensam Domini, nos sub mensa catellos benignè respice, ut familia tua famelica præstoletur à te alimoniam vitæ, & ut in æternum tecum vivamus.*

CONSIDERATIO LXIV.

B. Virgo olim dolorosissima, nunc glorioſissima triplici coronâ à SS. Trinitate in cœlo coronatur.

Veni de Libano Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis. Cant. 4. 8.

1. TRiâ quondam vota Magnus ille Aurelius Augustinus habuisse perhibetur: Videre Christum in carne versantem, Paulum concionantem, & Romam triumphantem. Si parva licet componere magnis, optâssem ego (si ita dicere fas est) per cœlorum rimas incomparabilem illum spectare triumphum, quo glorioſissima Virgo & *Mater* non ampliùs doloris, sed *pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei* super dilectum Filium innixa inter Archangelorum & cœlestium Spirituum myriades

Eccli. 24. 24.

myriades ad cœlos assumpta, atque triplici aureolâ & coronâ à *SS.* Trinitate redimita est; ô quis dicet, quali cum pompa & majestate? & quis concipiat animo?

Olim potentissimi S. R. I. Imperatores triplici coronâ erant cincti, & ornati, inter quos unum in apricum produco Carolum V. Germanorum Herculem invictissimum, qui anno salutis nostræ 1520. die 29. Octobris Aquisgrani coronâ ferreâ, paulò pòst Mediolani coronâ argenteâ, & demum Bononiæ in Italia anno 1530. die 24. Februarij à Clemente VII. Pont. Max. in magnifico templo S. Petronij coronâ aureâ solemni cum pompa coronatus est. *Philipp. Cluver & alij in vit. Imp.*

Plùs hîc in exaltatione & coronatione olim dolorosissimæ, sed nunc glorioſissimæ Matris DEI MARIÆ, quæ exactissimè quondam in terra inter mortales conversata, consilium Filij observavit: *Recumbe in novissimo loco*, hinc semper inter omnes novissima vocari, & haberi voluit: *Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus & MARIA Matre JESU.* Proinde jure meritissimo à dulcissimo Filio nunc audire meruit: *Ascende superiùs*, & quidem super omnes Angelorum & Beatorum choros, tanquam omnium creaturarum honoratissima; illi enim omnes servi ac subditi erant, hæc autem Mater Dei & Regina omnium, cui subditus erat ipse Dei Filius, hinc dignissima, ut à Filio diademate coronaretur nobilissimo, neque unâ duntaxat sed triplici coronâ, seu aureolâ: *Virginum*, quia per perfectissimum carnis dominium longo intervallo omnes Virgines superavit; *Doctorum*, quia Doctrix Doctorum erat, Apostolorum, Evangelistarum & omnium Christianorum; & *Martyrum*, quia plus omnibus (si objectum respicis) etiam collectivè sumptis, passa est, eorúmque Regina meritò appellanda. *Luc. 14. 10. Act 1. 14.*

2. Et hoc est, ad quod pulcherrimè quondam allusit Sponsus ille candidus & rubicundus: *Veni de Libano, Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis de capite Amana, de vertice Sanir, & Hermon, de cubilibus leonum, de montibus pardorum.* Enimverò ô glorioſissima Virgo! hactenus in terra per totũ vitæ tuæ curriculum inter hostes & persecutores, in cubilibus leonum & in montibus pardorum habitâsti, Filij infamis apud Judæos infamis Mater, innumeris circumdata doloribus, ab illa enim hora, quâ Filium tuum castis concepisti viscéribus, cum illo in cruce usque ad vitæ tuæ finem fuisti: *In signum igitur*, subintrat hîc S. Bernhardinus Senensis, *quòd crucifixa crucifixum conceperis, ordinavit summa Sapientia Dei, quòd eodem die Christum conceperis, quo etiam fuit passus*; longè constantior, quàm quondam Respha, quæ strato subter se in *Cant. 4. 8. S. Bernhardin. Sen. To. 3. ser. 6. art. 2. c. 1. 2. Reg. 21. 10.*

in petra cilicio, & in eo cubans, duobus filijs suis ob alienam & publicam culpam à Gabaonitis crucifixis, ut totius populi in fame & ariditate fierent piaculum, tam diu fidelis mater, ne à canibus, avibus aut feris eorum cadavera dilaniarentur, sub dio perdia & pernox immota adstitit, donec in commodum totius regni cœlum desideratas stillaret pluvias. Plus pientissima Virgo, quæ cum crucifixo Filio suo per omnem vitam suam crucifixa fuit, proindè dignissima, ut à *SS.* Trinitate audiret: *Veni: coronaberis*, non unâ, sed triplici coronâ, hoc enim insinuat triplex illa amicissima Divini Sponsi invitatio: *Veni, veni, veni.*

Dixi; Imperatores triplici fuisse insignitos coronâ: *Argenteâ, ferreâ & aureâ*; ita & *SS.* Virgo, argenteâ in mysterijs gaudiosis, ferreâ in mysterijs dolorosis, & aureâ in mysterijs glorioſis. Mariane Lector! recita diligenter rosarium tuum, & triplici hâc coronâ *SS.* Deiparam coronâsti. Juvat hîc audire Cornelium à Lapide: *B. Virgo*, inquit, *evocata est ex Libano, Amana, Hermon, & Sanir, cùm ex Judæa & hoc mundo evocata est ad Christum in cœlum, ibique coronata Regina cœli & terræ cum triplici aureola scilicet eminentis virginitatis, doctoratus, & martyrij: fuit enim ipsa primiceria Virginum, Doctorum & Martyrum.* Hanc triplicem coronam tibi Mariophile! in nostro Emblemate præsentamus cum inscripto:

Cornel. in Cant. 4. 8.

Cursu completo.

Ita est: *Tolle Martyrum certamina*, ait S. Ambrosius, *tulisti coronas, tolle cruciatus, tulisti beatitudines*; sic oportuit Christum pati & dolorosam Marem ejus, & ita, & ita, & non alio modo intrare in gloriam suam; & tu delicate miles, quæras aliam viam? *Ipse quidem*, sunt verba S. Chrysostomi, *per tribulationes pervenit, tu autem per requiem vis ire? Quomodo ergo sequeris non sequens?* Quomodo coronaberis, si non certaveris?

S. Ambr. & S. Chrysost. uterque de SS. MM.

3. De Esther recensent sacræ Paginæ, quia corporis & animi pulchritudine, modestiâ morum, gratiâ & sanctitate vitæ omnes mulieres tum temporum intervallo superabat, ideò ab Assuero potentissimo Persarum Monarcha speciali amore præ cæteris omnibus fuisse dilectam; in quem finem eam non duntaxat in sponsam, sed etiam in Reginam elegit, propriisque manibus coronam regni capiti ejus imposuit: *Et posuit diadema regni in capite ejus.*

Esth. 2. 17.

Plus hîc quàm Esther. O pientissima Virgo! tu illa formosa es, incredibili pulchritudine prædita, omnium oculis gratiosa & amabilis, quam Pater æternus in Filiam, Filius in Matrem, & Spiritus S. in Sponsam

sam elegit, hinc non uno, sed triplici diademate corónata es, Pater enim coronavit te coronâ potentiæ, Filius scientiæ ac sapientiæ, & Spiritus S. charitatis & pietatis: *Esther Regina est B. Virgo MARIA*, inquit Doctor Seraphicus, *quæ ducta est in cubiculum Regis in assumptione, in cubiculum quietis æternæ, gratiam veri Regis habens super omnes mulieres, id est, super omnes intelligentias Angelicas, & super omnes beatas animas, ut sit in MARIA gratia super gratiam omnium Beatorum: Nam revera in capite ejus Rex Regum diadema regni posuit tam impretiabile, tam delectabile, tam mirabile, quòd hoc omni linguæ inenarrabile, omni ingenio inscrutabile est.* S. Bonav. in Speculo. c. 7.

4. Recordor hîc illius coronæ, quâ David quondam à regni sui proceribus, principibus ac satrapis ob expugnatam munitionem Rabbath, tanquam Victor gloriosus coronatus est. Audi Scripturam: *Congregavit itaque David omnem populum, & profectus est adversùm Rabbath: Cumque dimicâsset, cepit eam. Et tulit diadema Regis eorum de capite ejus, pondo auri talentum, habens gemmas pretiosissimas, & impositum est super caput David*, &c. 2. Reg. 12. 29.

Quid commemoro inaugurationem, inunctionem & coronationem sapientissimi Solymæorum Regis? *Sumpsitque Sadoc Sacerdos cornu olei de tabernaculo, & unxit Salomonem: & cecinerunt buccinâ, & dixit omnis populus: Vivat Rex Salomon: & ascendit universa multitudo post eum, & populus canentium tibijs, & lætantium gaudio magno, & insonuit terra à clamore eorum.* 3. Reg. 1. 39.

De Mardochæo habet Scriptura: *Mardochæus autem de palatio & de conspectu Regis egrediens, fulgebat vestibus regijs, hiacinthinis videlicet & cæreis, coronam auream portans in capite, & amictus serico pallio atque purpureo; omnisque civitas exultavit, atque lætata est.* Esther. 8. 15.

Arca illa Fœderis Domini intus & foris auro purissimo vestita, pretiosâ quoque coronâ à Beseleel ornata est: *Et fecit illi coronam auream per gyrum.* Exod. 37. 2.

Facesse cum his umbris. Arca animata purissimo charitatis auro vestita, B. Virgo & Mater JESU erat, dulce manna & panem vivum, qui de cœlo descendit, in se continens. Hanc SS. Trinitas post tot decumanos exantlatos in terra labores ac dolores, velut dignam cœli, terræque Reginam coronare statuit; & quâ coronâ?

Et in capite eius, ait dilectus Christi Discipulus, *corona stellarum duodecim*, ad significandum, quòd tot digna sit coronis, quot omnibus conveniunt prædestinatis, in duodecim istis lucidissimis stellis indicatis. O beatissima Virgo! ô dignissima Mater Dei! ô pijssima Mater nostra! Apoc. 12. 1.

quantùm jam mutata ab ipsa es? Olim in cruce, nunc in luce; olim mulierum novissima, nunc prima; olim cum Filio in ligno pendente maledicta, nunc inter omnes benedicta; olim dolorum, nunc gaudiorum pelagus; olim lacrymis, nunc Divinis affluens delicijs. O quantùm supergressa es creaturas universas! tu es illud signum magnum, quod apparuit in cœlis: Mulier amicta sole, & luna sub pedibus tuis: *Tu ipsa es*, ait S. Bonaventura, *quâ majorem Deus facere non potest: Majorem mundum facere potest Deus, majus cœlum facere potest, majorem Matrem, quàm Matrem Dei, non potest facere Deus.* O Domina! nunc tandem adimpletum est illud tuum vaticinium: *Beatam me dicent omnes generationes, quia fecit mihi magna, qui potens est, & sanctum Nomen ejus*, quia sic à SS. Triade coronata Dominatum in omnes creaturas accepisti, omnes enim qui Christo Filio tuo serviunt, & tui servi sunt: *Servi tui sumus, quæcunque jusseris, faciemus.* O Domina totius universi! ô cœli terræque Imperatrix, cui à Filio data est omnis potestas, & in manu tua vita & mors: *Dic, obsecro, quòd soror nostra sis, ut benè sit nobis propter te, & vivat anima nostra ad gratiam tui*, &c.

Apoc. 12. 1. *S. Bonav. in Spec. B.V. c. 8.* *Luc. 1. 48.* *4. Reg. 10. 5.* *Gen. 12. 13.*

5. Verùm progrediamur ulteriùs. Anno nostræ salutis 1690. die 19. Januarij vidimus Augustæ Vindelicorum præsentes, quàm festivo Serenissimorum Electorum cum applausu, Procerum Germanorum pompâ, & jubilo totius populi in Imperatricem Romanorum fuerit coronata Serenissima Eleonora, Magdalena, Theresia, Sacræ Cæsareæ & Regiæ Majestatis, Leopoldi Primi Romanorum Imperatoris semper Augusti Augusta ac dignissima Conjunx. Ubi omnia tandem de more ad tantam solemnitatem adornandam erant parata, & sacrum Officium ab Eminentissimo S. R. I. Electore Primario, & Archi-Episcopo Moguntino, assistentibus Serenissimo Colonienſi & Eminentissimo Trevirensi, & alijs Episcopis ac Prælatis usque ad Evangelium inclusivè erat decantatum, surrexit è throno suo potentissimus Imperator, pius & justus Leopoldus, in capite suo inæstimabilis pretij gestans coronam & dextrâ regale Sceptrum, manuducens ad altare Serenissimâ Reginam ac Consortem suam, ab Eminentissimo Consecratore Moguntino in Cathedra considente, assistentibus (prout dictum est) Trevirensi & Colonienſi, in Imperatricem coronandam, & inaugurandam, quem Consecratorem & Pontificem Imperator hisce verbis altâ & gravi voce allocútus est: *Postulamus*, inquiebat, *Reverendissime Pater! ut Consortem nostram, nobis à Deo conjunctam, benedicere & corona Imperiali decorare dignemini, ad laudem & gloriam Salvatoris nostri JESU Christi.* Ad quod Pontifex Reginam talem in modum

Ex Romano Pontificali.

dum à Cæsare præsentatam certis precibus, ex Pontificali Romano desumptis, benedixit, & à DEO T. O. M. omnem ei felicitatem ac bonum precatus est; exinde dexterum illius brachium & inter scapulas oleo Cathecumenorum inunxit: tum adjuvantibus Eminentissimis Archiepiscopis & Electoribus Colonienſi ac Trevirenſi coronam Imperialem ejus capiti imposuit, dicens: *Accipe coronam gloriæ, ut scias, te esse consortem regni, populóque Dei semper prosperè consulas, & quantò plus exaltaris, tantò amplius humilitatem diligas, in Christo JESU Domino nostro.* Peractâ hac coronatione Pontifex Consecrator Reginæ Sceptrum in manu tradidit: *Accipe*, inquiens, *virgam virtutis ac veritatis, & esto pauperibus misericors & affabilis: Viduis, pupillis & orphanis diligentissimam curam exhibeas, ut omnipotens Deus augeat tibi gratiam suam, qui vivit & regnat in sæcula sæculorum.* Quibus omnibus summa cum solemnitate peractis, Imperatrix in vestitu deaurato in throno collocata est, ubi novus Procerum & præsentis populi in Ecclesia Cathedrali audiebatur applausus & aggratulatio, multos annos & omnem felicitatem huic Serenissimæ ac Clementissimæ Imperatrici suæ apprecantium.

Anima Christiana! surgamus altiùs, & ab Ecclesia militante ad triumphantem in mente nostra ascendamus. Et quid video? *Ecce positus est thronus Matri Regis.* 3. *Reg.* 2. 19. Et quænam illa Mater Regis cœlestis? quæ priùs steterat sub probrosissima cruce, habitavitque hactenus inter tot primitivæ Ecclesiæ persecutiones in monte Libano, hoc est, in Jerusalem in monte Sion, in cubilibus leonum, & in montibus pardorum inter hostes infensissimos, ludibrium Pontificum, populi, carnificum, nunc sub triumphanti crucis vexillo glorioſissima Mater JESU à Spiritu S. ejus paranympho & ab universa curia cœlesti ad coronationem invitatur: *Veni de Libano, Sponsa mea, veni de Libano, veni: coronaberis.* *Cant.* 4. 8. Consecrator & summus Pontifex erit ipse Pater æternus, ad quem Filius, assistente Spiritu S. *SS.* Matrem suam manu apprehensam adducit, nunc in Reginam & Imperatricem omnium Angelorum & hominum inaugurandam & coronandam: *Postulamus*, inquit, *Reverendissime Pater! ut Consortem, imò Matrem nostram, nobis à te Deo conjunctam, benedicere & coronâ Imperiali & cœlesti decorare dignemini, ad laudem & gloriam Sacrosancti Nominis tui.* O quis dicet, quo affectu hæc beatissima & humillima Virgo *SS.* Trinitatem adorârit, atque venerata sit; quàm submissas ei pro tot donis gratias egerit, quantâ submissione ejus *SS.* voluntati se subjecerit? Credo, *SS.* illam animam penitùs tunc esse liquefactam præ tanta dulcedinis & inæstimabilis gaudij magnitudine. Et quis ani-

mo comprehendat, quâ charitate & affectu eam benedixerit Pater æternus: *Benedicta es tu Filia à Domino Deo excelso præ omnibus mulieribus super terram. Benedictus Dominus, qui creavit cœlum & terram, qui te direxit in vulnera capitis inimicorum nostrorum: quia hodie nomen tuum ita magnificavit, ut non recedat laus tua de ore hominum, qui memores fuerint virtutis Domini in æternum, pro quibus non pepercisti animæ tuæ, propter angustias & tribulationem generis tui, sed subvenisti ruinæ ante conspectum Dei.* Judith. 13. 23. Hæc cùm quondam Ozias Princeps populi Israël ad Juditham gloriosam illam Victricem dixisset, omnis populus levavit vocem suam: *Et dixit omnis populus: Fiat, fiat.* Credo, & firmiter mihi persuadeo, totam quoque cœlestem curiam Augustissimæ Imperatrici suæ hîc acclamâsse: *Fiat, fiat. Universi autem adorantes Dominum, dixerunt ad eam: Benedixit te Dominus in virtute sua, quia per te ad nihilum redegit inimicos nostros.* Tum attestante Regio Vate cœlestis Pater eam oleo supernæ unctionis inunxit: *Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem, propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo lætitiæ præ consortibus tuis;* Psal. 44. 8. qui & coronam gloriæ imposuit: *Et posuit diadema regni in capite ejus;* Esth. 2. 17. Sceptrúmque potentiæ porrexit in manu: *Accipe virgam virtutis & veritatis, & esto pauperibus misericors & affabilis: Viduis, pupillis & orphanis diligentissimam curam exhibeas.* Denique in vestitu deaurato circumdata varietate collocata est in throno Regina universorum: *Positus est thronus Matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus.* 3. Reg. 2. 19. O pientissima Domina! inter tot cœlestium Spirituum & supernorum civium exultantium applausus aggratulamur & nos tibi miselli, servi & subditi animitùs; verè Domina, *optimam partem elegisti, quæ non auferetur à te in æternum;* Luc. 10. 42. sed memento, obsecro, quia propter nos ad tantam dignitatem evecta es; *Succurre ergo miseris, juva pusillanimes*, &c.

6. Tandem coronatâ Reginâ, & in throno regio locatâ, solent venire Illustres, Nobiles, subditi & vasalli, homagium ei præstantes, & fidelitatem pollicentes. O si vidisses, anime mi! omnes Angelorum choros & Beatorum ordines, quâ submissione & hyperduliæ cultu hanc suam SS. ac potentissimam Reginam adorârint, omnémque ei promiserint fidelitatem! inter quos non ultimi erant viginti quatuor illi Reges ac Seniores, qui omni submissionis affectu: *Mittebant coronas suas ante thronum.* Apoc. 4. 10. Per quem thronum Petrus Cluniacensis *SS.* Deiparam intelligit, quam *totius Deitatis solium* appellat; Petr. Cluniac. l. 5. ep. 1. & S. Bonaventura eam vocat *thronum gratiæ Dei.* Juvat hîc audire V. P. Antonium Spinellum: *Et quoniam*, inquit, *hi Seniores ab ea tot beneficia sunt conjecuti, quibus olim* Ant. Spin. S. J. in Thron. Deip. c. 17. fol. 210.

victores

Victores fuerunt, nunc autem coronati existunt: idcirco venerabundi non tantùm Virginis gloriæ ac felicitati gratulantur, & plaudunt; sed etiam venerabundi ipsam Virginem adorantes, secundùm Deum, eidem gratias agunt immortales, suósque triumphos acceptos ei etiam referunt, idque apertè testantur, ac profitentur, cùm coronas suas ante Deum & ante Thronum, hoc est, Virginem ponunt.

Et nos quid agimus, Sodales Mariani, in communi hac omnium Cœlitum, Serenissimæ Reginæ suæ recèns à *SS.* Trinitate coronatæ aggratulantium, & applaudentium lætitiâ? Omnes viæ ac plateæ ex purissimo auro & lapide pretioso in cœlo constructæ jucundis personant laudibus & plausibus; omnia MARIÆ laudem prædicant: *Gaudeamus, & exultemus, & demus gloriam ei*, &c. *Apoc. 19. 7.* Et nos quid agimus? *Adamus & Eva*, ait S. Damascenus, *nostri generis auctores exultantibus labijs altè exclamárunt: Beata tu Filia, quæ violati mandati pœnas nobis sustulisti: Tu mortali corpore à nobis accepto, immortalitatis indumentum nobis peperisti: Tu cùm à lumbis nostris ortum accepisses, beatitudinem nobis rependisti, dolores delevisti, mortis fascias perfregisti; ad veterem sedem quasi postliminio nos revocásti: nos paradisum clausimus; tu ligni vitæ iter patefecisti, ex lætis tristia culpâ nostrâ venerunt, ex tristibus contra lætiora per te redierunt: Tu vitæ fons, & cœli scala; verè inter mulieres beata es, atque adeò beatissima.* *S. Jo. Damasc. de Dormit. V. orat. 2.* Et nos quid agimus? *Surrexerunt & filij ejus*, hoc est, Sancti omnes (cuncti enim sunt filij MARIÆ) *& beatissimam prædicaverunt*, & nos quid agimus? O Domina totius universi! ô Serenissima Regina! congratulamur & nos tibi in unum, licet miselli, licet à patria extorres, licet millenis pressi miserijs; mater nostra es, & post Deum spes unica salutis nostræ. O Domina! converte ad nos misericordes tuos ac maternos oculos, & post hanc lacrymarum vallem ostende nobis JESUM, benedictum fructum ventris tui. *Prov. 31. 28.*

CONSIDERATIO LXV.

De cultu, quem Magnæ DEI Matri debemus, ejúsque potentissimo in cœlis patrocinio.

Et sicut qui thesaurizat, ita & qui honorificat Matrem suam. Eccli. 3. 5.

1. QUemadmodum canes solent allatrare lunam, ita hæretici MARIAM, quæ *pulchra est ut luna.* Novi præconem hæreticum, qui in publica concione pretiosissimam Deiparentem marsupio comparavit: Marsupium, inquiebat, dum auro turget, in honore habetur; ast ubi aurum exemptum est, marsupium abjicitur; ita, reposuit ille Mariomastix, MARIA honoranda est; quando Christo & Verbo gravida fuit, meritò ab Angelis ac hominibus ut Mater Dei honorari & coli potuit, sed ubi Chri-

Cant. 6. 9.

Christum in lucem edidit, ampliùs curanda non est. Sed dic, obsecro Sodes! si ejusmodi marsupium pretiosissimis intertextum fuisset gemmis ac margaritis, an illud abjecisses? Et quid pretiosius DEI Matre, quam splendor elegit, quam Angelus honorificentissimè salutavit: *Ave gratiâ plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus?* Quare ergo tu eam contemnis, quam Angelus tantùm extollit? Quid peccavit in te *Mater illa pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis & sanctæ spei?* Si Christus ejus gubernationi ultrò se subjecit: *Et erat subditus illi*; cur tu eam allatras impie? Et nunquid Christus, cùm in hac mortali vita cum hominibus conversaretur, exactè Decalogum servavit? ergo & quartum præceptum ad amussim adimplevit; ergo honorificavit Matrem suam? quòd si ipse Dei Filius eam tantoperè coluit & amavit, túne illi omnem honorem neges? In quem finem pro corpore Emblematis nostri Arcam Dei (Virginis typum) statuimus, ad cujus conspectum Dagon immundus à sua sede & solio in terram dejicitur cum inscripto à Divo Paulo mutuato:

Luc. 1. 28.
Eccli. 24. 24.
Luc. 2. 51.
1. Reg. 5. 3.
Rom. 13. 7.

Cui honorem, honorem.

Ita est, *cui timorem, timorem, cui honorem, honorem: Si quis*, ait Veritas, *mihi ministraverit, honorificabit eum Pater meus*: Et quis magis Christo ministravit, quàm *SS.* Mater ejus, quæ eum neque in cruce deseruit; hinc meruit, ut à moriente Filio omnium Mater designaretur Christianorum, & hoc jure & vi verbi Christi ad S. Joannem, tunc totam Ecclesiam (prout alibi diximus) repræsentantem: *Ecce Mater tua.* Audis hoc hæretice? Si non vis agnoscere MARIAM ut Matrem, non habebis Christum ut Patrem, qui enim Matrem spernit, & Filium spernit: *Audi Fili mi disciplinam Patris tui, & ne dimittas legem Matris tuæ.*

Joan. 12. 26.
Joan. 19. 27.
Prov. 1. 8.

2. Salomon Regum sapientissimus Bethsabeæ matris suæ ad se ingredienti omni honoris significatione occurrit: *Surrexit Rex in occursum ejus, adoravitque eam.* Quòd si Salomon matri suæ tantum impendit honoris, quantò magis Christus dignissimam Matrem suam honorat in cœlis? *Qui dixit*, inquit Hippolitus, *Honora Patrem & Matrem, ut decretum à se promulgatum observaret, omnem gratiam Matri & honorem impendit.* Et tu hæretice & repide Christiane! qualem *SS.* Matri Dei exhibes honorem?

3. Reg. 2. 19.
Hippol. orat. de Sanctificatione.

Holofernes belli Dux, ubi Bethuliam obsidione cinxit, mox aquæductum incidi jussit, ut aquam ab urbe averteret, & sic Judæos siti conficeret: *Porrò Holofernes, dum circuit per gyrum, reperit, quòd fons, qui infinebat,*

Judith. 7. 6.

influebat, aquæductum illorum à parte australi extra civitatem dirigeret: & incidi præcepit aquæductum illorum, &c.

En stratagema diaboli, qui tunc aquæductum incidit, cùm hominem Christianum à cultu, amore & æstimatione Magnæ Dei Matris avertit, ipsa enim per os Ecclesiastici de se ait: *Sicut aquæductus exivi de paradiso,* *Eccli. 24 41.* *dixi, rigabo hortum meum*, &c. Supra quod Cornelius: *B. Virgo*, inquit, *Cornel. hic.* *quasi aquæductus excepit Sapientiam Divinam, ipsámque personam Verbi, ut eam pareret, & in homines transfunderet.* Hunc ergo mysticum aquæductum callidissimus generis humani hostis fideli animæ obstruere nititur, ut eam exinde in suam redigat potestatem, signum enim probabilissimum est æternæ reprobationis, esse socordem & negligentem in cultu, amore & veneratione Magnæ Matris Dei; sicut econtrariò signum Divinæ prædestinationis est MARIÆ esse verè devotum. Optime Lector! inspice cor tuum, an in illo hæc vera & sincera erga *SS.* Deiparam resideat devotio, quam si in te reperis, ô te felicem! en signum habes tuæ *Eccli. 6. 28.* futuræ prædestinationis, *& in novissimis invenies requiem.*

3. Recordor hîc illius domûs obededom, à Domino Deo quondam mirum in modum benedictæ, quia in ea Arca Dei trium mensium spa- *2. Reg. 6. 11.* tio inhabitaverat: *Et benedixit Dominus Obededom & omnem domum ejus.* Benedicta illa domus, benedicta illa familia, benedictus ille homo, in quo inhabitat hæc mystica Arca Domini, volo dicere, pietas & devotio erga *SS.* Dei Matrem MARIAM, quoniam omnium bonorum ubertate *S. Bernh. ser.* cœlitus replebitur, diligit enim Virgo diligentes se: *Deus*, inquit Mel- *de Nat. B.V.* lifluus, *totius boni plenitudinem posuit in MARIA, ut proinde si quid spei in nobis est, si quid gratiæ, si quid salutis, ab ea noverimus redundare.*

Jacob magnus ille Patriarcha, ubi quondam mirabilem illam scalam conspicatus est à terra ad cœlum usque pertingentem, & Angelos ascendentes & descendentes per eam, ac denique ipsum cœli terræque *Gen. 28. 17.* Dominum huic scalæ innixum, attonitus exclamavit: *Verè non est hic* *Andr. Cretens. or at. 2.* *aliud, nisi domus Dei & porta cœli.* Supra quod Andreas Cretensis: *O beatissima*, inquit, *tu es porta cœli, de qua Jacob dixit: Quàm terribilis est locus iste! verè non est hic aliud nisi domus Dei, & porta cœli.* Et Divus Au- *S. Aug. in* gustinus in persona Virginis: *Porta facta sum cœli; janua facta sum Filio Dei.* *ser. 14. de* Hinc & Ecclesia eam salutat: *Alma Redemptoris Mater, quæ pervia cœli* *Nat. Dom.* *porta manes.* O mortales omnes! quid agitis? En patet vobis cœli porta, cur non intratis per eam? habetis & scalam Jacob, per quam usque ad cœlum, plus dico, usque ad conspectum Altissimi potestis pertingere: *S. Fulgent.* *Facta est*, ait sanctus Fulgentius, *MARIA scala cœlestis, quia per ipsam* *de Laud V.*

DEUS

DEUS descendit ad terras, ut per ipsam homines ascendere mereantur ad cœlos.

4. De sapientissimo Rege Solymæo perhibent Sacræ Paginæ, quòd thronum sibi paraverit ex ebore candidissimo & auro fulvo nimis, ac tandem subjungit Scriptura: *Non est factum tale opus in universis regnis.* 3. Reg. 10. 20. Subintrat hîc Doctor Seraphicus: *Thronus*, ait, *Salomonis est MARIA, grandis omnino in gratia & in gloria.* S. Bonav. in Spec. B. V. c. 2. O felices illi, qui ad hunc gratiarum thronum causas suas appellant, *non enim est factum tale opus in universis regnis.* Ezechiel quondam vidit thronum ex pretiosissimis Saphiris constructum, & in eo hominem sedentem, igne & mirabili splendore circumdatum: *Quasi aspectus lapidis Saphiri similitudo throni.* Ezech. 1. 26. Saphirus, ait Plinius, cærulei & cœlestis coloris est, aureis interstinctus notis, ceu stellulis. *O B. Virgo*, ait Doctor Seraphicus, *tu es ille thronus Saphirinus, super firmamentum Angelicum elevatus.* S. Bonav. in Spec. B. V. c. 11. Homo in eo sedens, & ingenti circumdatus splendore, Christum præsignavit, qui novem mensium spatio in hoc pretiosissimo throno resedit, quem & Magi in gremio Matris suæ sedentem invenerunt: *Invenerunt*, inquit S. Chrysostomus, *Magi Puerum cum MARIA, quæ eum in suo gremio collocavit*; S. Chrysost. hom. 8. in Matth. unde & S. Ephrem eam salutat: *Ave Throne Creatoris mei glorioßissime*; S. Ephrem. de Laud. V. & S. Epiphanius: *Dico*, inquit, *illam esse cœlum, thronum simul & crucem, extendens enim sanctas ulnas Dominum portavit; thronus Cherubinus, cruciformis & cœlestis*, &c. S. Epiphan. ser. de Laud. Deiparæ.

Isaias Prophetarum Princeps vidit aliquando *Dominum super solium excelsum & elevatum*, & ante solium Dei adstantes Seraphinos, qui *duabus alis velabant faciem ejus, & duabus velabant pedes ejus.* Isa. 6. 2. Vatablus & alij hîc legunt: *Duabus velabant facies suas, & duabus velabant pedes suos.* Ad quid hoc? grande hîc latet mysterium: Velabant facies suas, prout eleganter exponit S. Chrysostomus, præ reverentia, non audentes aspicere contra Dominum & solium ejus; velabant quoque pedes suos præ verecundia, quia in consideratione tantæ dignitatis imperfectum viderunt oculi eorum, cujus imperfecti symbolum pedes esse solent; per solium autem S. Damascenus *SS.* Deiparam intelligit: *Tu*, inquit, *es solium illud regium, cui adstiterunt Angeli, Dominum & effectorem insidentem cernentes.* S. Chrysost. ser. 4. de hac visione. S. Damasc. orat. 2. de Dormit. V.

Ex quibus hactenus enarratis facilè colliges, quo cultu & veneratione, quo amore & reverentiâ *SS.* Virgo à fidelibus sit colenda, quem cultum *SS.* Patres Hyperduliæ appellant. Certè Angeli Sereniſſimæ Reginæ suæ thronum, licet vacuum præterire non audent, nec solent, nisi

nisi eidem capite inclinato, & poplite flexo reverentiam fecerint. Ubi, obsecro, ô Christiani tepidi! est honor & amor noster erga talem ac tantam cœli, terræque Reginam, omnium Angelorum, hominúmque Imperatricem? Digniſſima Mater Dei est, & quid ultra requiris? An quid post Deum excellentius aut sublimius esse potest? *Hoc solum*, ait S. Anselmus, *de S. Virgine prædicari, quòd sit Genitrix Dei, excedit omnem altitudinem, quæ post Deum dici, vel cogitari potest.* O quàm beati sunt illi servi ac Clientes Mariani, qui hanc piam Matrem dignè colunt, amant, ac venerantur: *Qui illam*, sunt verba S. Bonaventuræ, *dignè coluerit, justificabitur, & qui neglexerit illam, in peccatis morietur.* Audis hæretice?

S. Anſel. lib. de Excellent. Virg. c. 2.

S. Bonav. in Pſal. Virg.

5. Cæterùm inquirunt Sacrarum Litterarum Interpretes, utrùm Oza, Heli & filij ejus Ophni & Phinees æternùm fuerint damnati? De Oza recensetsecundus Regum Liber, quòd, cùm Arcam labantem sustentare vellet, subitaneâ morte fuerit castigatus: *Iratúsque est indignatione Dominus contra Ozam, & percussit eum super temeritate: qui mortuus est ibi juxta Arcam Dei.* De Heli Sacerdote sacer textus commemorat, quòd audiens Arcam Dei à Philistæis esse captam, præ angore & pavore deficiente spiritu, in sella sua retrorsum lapsus sit, & fractis cervicibus expirârit: *Cúmque ille nominâsset Arcam, cecidit de sella retrorsum juxta ostium, & fractis cervicibus mortuus est.* De Ophni & Phinees, qui cum Arca Dei ad prælium contra Philistiim profecti sunt, refert idem Regum Liber: *Facta est plaga magna nimis, & ceciderunt de Israël triginta millia peditum: duo quoque filij Heli mortui sunt Ophni & Phinees.* De his, inquam, quæritur, an æternùm fuerint damnati?

2. Reg. 6. 7.

1. Reg. 4. 18.

1. Reg. 4. 10.

Interpretes hic.

De Oza censet Angelomus, Abulensis, Dionysius ac plures alij, eum temporali tantumodò morte fuisse castigatum, & sic evasisse æternam, item Heli in hac vita tam durè à Deo punitum, ut ei parceret in futura, duos autem filios Heli, licet priùs in officio suo administrando peccârint, nihilosecius non in æternum à facie Dei esse rejectos, quia, prout benè observat Justinus Miechovienſis & alij, in vita sua ut plurimùm circa cultum & religionem Arcæ Fœderis erant occupati, Arca autem illa B. Virginem & DEI Genitricem MARIAM præfigurabat: *MARIA*, ait S. Ildephonsus, *Arca dicitur Novi Testamenti, in qua verus Deus versatus non in figura & in ænigmate, sed in veritate.*

Juſtin. Miech. in Lit. B. V. S. Ildephon. ſer. 1 de Aſſumpt. B. V.

Erat autem illa Arca populo Israëlitico in omni necessitate commune asylum & unicum refugium: *Arca*, ait S. Athanasius, *sufficiebat illis pro quavis acie in subsidium.* Plus MARIA, Arca DEI animata suis pro-

S. Athanaſ. lib. de Interpret. Pſal. ad Marcel.

prodest cultoribus ac clientibus: *Equidem vir mortis es*, dicebat quondam Salomon ad Abiathar, *sed hodie te non interficiam, quia portâsti arcam Domini.* Idem tibi eveniet, anime mi! non interficieris, non reprobaberis, non damnaberis æternùm, si hanc mysticam Arcam MARIAM devotè colueris; audi ipsam B. Virginem ad S. Birgittam loquentem: *Nullus*, inquiebat, *in vita hac est tam frigidus ab amore Divino, quin, si invocaverit Nomen meum cum integro proposito pœnitendi, statim ab ipso diabolus recedat.* 3. Reg. 2. 26. Revel. lib. 1. cap. 9.

6. Ficus illa per plures annos infructuosa, cùm nunc jussu Domini è terra deberet exscindi, & in ignem mitti: *Succide ergo illam, ut quid etiam terram occupat?* Adhuc patronum suum invenit: *Domine! dimitte illam & hoc anno*, &c. En tui typum anime mi! quòd hactenus non velut arbor infructuosa fueris succisus, & igni infernali traditus, B. Virgini gratias age, quæ te filium prodigum hucusque tanquam benigna Mater conservavit, quia fortè pauculas ei preces dixisti: *Ipsa*, inquit Cæsarius, *est orbis conservatrix, & tribulatorum consolatrix, fida sibi famulantium defensatrix; per ipsam peccatores illuminantur, desperati ad confessionem reparantur*, &c. Luc. 13. 7. Cæsarius lib 7. Mirac. c. 1.

Ezechiel olim conquestus est, quòd non esset vir, qui apud DEUM pro terra se interponeret, ne dissiparet eam: *Et quæsivi de eis virum, qui interponeret spem, & staret oppositus contra me pro terra, ne dissiparem eam, & non inveni.* DEO T. O. M. infinitæ sint laudes, habemus nunc in cælo Mulierem, quæ apud DEUM & Judicem Christum sese pro nostra causa interponit. O Sacratissima Virgo! tu es Mulier illa fortis, quæ omnipotenti Numini manus ligas, ne secundùm nostra nos puniat demerita: *Non est*, dicebat quondam cum gemitu Isaias Propheta, *qui consurgat, & teneat te.* Sed tu, subintrat hîc S. Bonaventura, ô *B. Virgo, detines Filium, ne peccatores percutiat.* Rebecca mediatrix facta est inter Isaac & Jacob, Thecuitis inter David & Absolon, Esther inter Assuerum & Mardochæum, Abigail inter David & Nabal; verùm tu ô Sanctissima, ô mitissima Virgo, facta es Mediatrix inter DEUM & Hominem, inter Christum Judicem & peccatorem; proinde rectè concludimus, quod olim Ægyptij fame pressi ad Joseph Pro-Regem dixerunt: *Salus nostra in manu tua est*: Ita inquit Richardus à S. Laurentio: *Salus nostra in manu MARIÆ est.* Ezech. 22. 30. Isa. 64. 7. S. Bonav. Opusc. de Spe. B. V. Gen. 47. 25. Rich. à S. Laur. lib. 2. 1. p. de Virg.

7. Et quid est, quod ab hac Sacratissima Virgine non possumus sperare? Amat nos, quia Mater Christi est, Christus autem est frater

ter noster, ergo & MARIA est Mater nostrá, quia os nostrum, & caro nostra est, ducens à primis generis humani progenitoribus
B. Dam. ser. 2. de Nativ. suam, prout nos, originem: *Scio Domina*, inquit B. Petrus Damianus, *quia benignissima es, & amas nos amore invincibili, quos in te, & per te Filius tuus & DEUS tuus summa dilectione dilexit.* Et si Esther mulier illa sancta populum ac genus suum tantùm adamavit, ut non vocata ad Regem Assuerum intraret, tradens se ultrò mortis pericu-
Esther. 7. 3. lo, ut populum suum salvaret, & ab interitu liberaret: *Dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro.* Quantò magis dilexit nos in terra, & etiamnum in cœlo nos diligit pretiosissima Virgo, attendens, quam nobiscum habet, affinitatem; proinde non cessat pro miserijs nostris apud benedictum Filium suum supplicare. Meritò ergo illi dicere possumus, quod quondam
Judith 8. 29. ad Juditham cives Bethulienses in angustijs constituti dicebant: *Ora pro nobis, quoniam mulier sancta es.* Et quid vos ad hoc hæretici?

Sperare adhæc in ejus potentissimo patrocinio possumus, quia DEO gratior est ac magis chara, quàm omnes simul creaturæ, Mater enim DEI est, abyssus gratiarum & misericordiarum Oceanus, illi servi sunt. Hinc est, quòd Sancti & Beati omnes in cœlo illam tanquam Reginam maximâ prosequantur reverentiâ & amore juxta
Psal. 44 13. illud Davidis: *Vultum tuum deprecabuntur omnes divites plebis.* Et si
Job. 31. 18. Job olim de se dicebat: *Quia ab infantia mea crevit mecum miseratio, & de utero Matris egressa est mecum*; longè meliori jure de hac Sacratissima Deipara asserere possumus, misericordiam cum illa à primis vitæ annis in nostri commodum verè maximum crevisse; hinc rectè ab Ec-
Prov. 31. 26. clesia nuncupatur *Mater misericordiæ*, de qua & Salomon: *Lex clementiæ in lingua ejus.*

Luc. 1. 49. Sperare insuper in ejus intercessione possumus, quia potens est;
Eccli. 24. 15. *fecit enim illi magna, qui potens est, & sanctum Nomen ejus.* Potens, inquam, est, quia de seipsa ait: *In Jerusalem potestas mea*; subaudi hîc per Jerusalem non militantem duntaxat Ecclesiam, sed & triumphantem, in qua potentissima Mater Creatoris plenariam videtur habere potestatem, quia Mater DEI est. Ita Doctor Seraphi-
S. Bonav. in Spec. B.V.c 2. cus: *Quia Dominus potentissimus potentissimè tecum est, ideò & tu es potentissima secum, potentissima es per ipsum, potentissima apud ipsum, ita ut verè dicere possis illud: In Jerusalem potestas mea.* O mortales omnes! ad quid moras trahitis? Ite, ite ad hanc potentissimam, juxta ac clementissimam Reginam,

ginam, imò & Matrem vestram. *Ite ad Joseph*, dicebat quondam Pharao pressis fame subditis: & Christus: Ite ad Matrem meam: *Ecce Mater vestra: Quid vis*, dicebat quondam Assuerus Rex, *Esther Regina? quæ est petitio tua? etiamsi dimidiam partem regni mei petieris, dabitur tibi.* Et MARIA totius universi Domina minus possit apud Deum & Filium suum, quàm quondam Esther apud Assuerum? *Quis*, ait Mellifluus, *misericordiæ tuæ, ô Benedicta, longitudinem & latitudinem, sublimitatem & profundum queat investigare? nam longitudo ejus usque in diem novissimum invocantibus eam subvenit universis; latitudo ejus replet orbem terrarum, ut tuâ quoque misericordiâ plena sit omnis terra: sic & sublimitas ejus civitatis superna invenit restaurationem. & profundum ejus sedentibus in tenebris & umbra mortis obtinuit redemptionem.*

Gen. 41. 55. *Esther. 5. 3.* *S. Bernh ser. 2. de Assumpt.*

8. Et quid dico ulteriùs de hac clementissima cœli terræque Regina: laudent alij, per me licet, officiosam Rebeccam; puellam decoram nimis, juxta ac misericordem, quæ seniorem Abrahami servum ex itinere fessum, ac sitibundum cum comitibus ac camelis in æstu frigidâ recreavit: *Quæ respondit: Bibe Domine mi, celeritérque deposuit hydriam super ulnam suam, & dedit ei potum.* Extollant alij piam illam Sunamitidem, quæ Elisæum Prophetam, iter agentem, benignè excepit, nutrivit, lectulum stravit, mensam, cellulam & candelabrum paravit: *Transibat Elisæus per Sunam: erat autem ibi mulier magna, quæ tenuit eum, ut comederet panem*, &c. Commendent alij Tabitham viduis & pupillis amabilem, & operibus charitatis ac misericordiæ conspicuam, quam Petrus Apostolus in solatium pauperum à mortuis resuscitavit: *Circumsteterunt illum omnes viduæ flentes, & ostendentes ei tunicas & vestes, quas faciebat illis.* Ego autem super omnia commendo, & extollo misericordiæ Matrem MARIAM: *Non potest esse*, ait Hugo Cardinalis, *tanta peccatoris miseria, quin major sit Virginis misericordia.* Juvat hîc pro solatio nostro audire S. Agnetem V. ita quondam ad S. Birgittam loquentem: *Habuit MARIA latitudinem excedentem, hoc est, misericordiam; nam sic pia & misericors fuit, & est, & maluit omnes tribulationes sufferre, quàm quòd animæ non redimerentur; nunc autem conjuncta Filio non obliviscitur innatæ bonitatis suæ, sed ad omnes extendit misericordiam suam, etiam ad pessimos, ut sicut sole illuminantur & inflammantur cœlestia & terrestria, sic ex dulcedine MARIÆ nullus est, qui non per eam, si petitur, sentiat pietatem.*

Gen. 24. 18. *4. Reg. 4. 8.* *Actor. 9. 39.* *Hugo Card. de Laud. B. V.* *Revel. S. Birg. lib. 1. cap. 29.*

Quid igitur restat, nisi ut huic SS. Virgini & Dominæ nostræ ex animo congratulemur? Si pastor ille, qui ovem perditam invenit, & mulier illa, quæ amissam drachmam reperit, amicos suos invitârunt, ut sibi congratularentur, quia id invenerunt, quod tantopere desideraverant; quantò magis congratulemur nos clientes Sacratissimæ Matri & Advocatæ nostræ, quia invenit gratiam apud DEUM non pro se duntaxat, sed & pro genere humano universo; hinc rectè S. Jacobus in Liturgia: *Tibi ô plena gratiâ universa creatura gratulatur, Angelorum cœtus & hominum genus.* Finio cum Mellifluo; *Fac ô Benedicta per gratiam, quam invenisti, ut qui te mediante fieri dignatus est particeps humilitatis & miseriæ nostræ, te quoque intercedente participes nos faciat beatitudinis & gloriæ suæ JESUS Christus Filius tuus, Dominus noster, qui cum Patre, &c.*

Luc. 15. 6.

S. Jacob. in Liturgia.

S. Bernh. ser. 4 de advent.

CON-

CONSIDERATIO LXVI.

Præcipuus cultus B. Virgini ac Matri Dolorosæ impensus, est sedula ejus virtutum imitatio.

Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.
1. Cor. 4. 16.

1. QUantorum prodigiorum operatrix fuerit virga illa, seu baculus pastoralis, quo Moyses quondam pascebat, & minabat oves Jethro, satis abundè Sacræ declarant Paginæ. Per hanc virgam, tot portenta coram Pharaone & servis ejus in Ægypto fecit, Nilúmque & omnes aquas in sanguinem vertit: *Ecce percutiam virgâ, quæ in manu mea est, aquam fluminis, & vertetur in sanguinem.* Per eandem mare rubrum divisit, & sicco pede ac vestigio populum Israëliticum in Palestinam traduxit: *Tu autem* Exod. 7. 17.

Exod. 14. 16. *autem eleva virgam tuam, & extende manum tuam super mare, & divide illud, ut gradiantur filij Israël in medio mari per siccum.* Cùm idem electus Dei populus non haberet, quo sitim in terra deserta, invia & inaquosa cum jumentis restingueret, ope ejusdem virgæ largissimas aquas

Psal. 77. 20. Num. 20. 11. produxit: *Percussit petram, & fluxerunt aquæ.* Percussit autem Moyses hanc petram bina vice: *Cúmque elevâsset Moyses manum, percutiens virgâ bis silicem, egressæ sunt aquæ largissimæ, ita ut populus biberet & jumenta.*

S. Aug. Tr. 26. in Joan. Rich. à S. Laur. lib. 12. de Laud. B. V. Supra quod S. Augustinus: *Percussa*, inquit, *est petra de virga bis; gemina percussio duo ligna crucis significat.* Verùm Richardus à S. Laurentio per eandem virgam rectè SS. Virginem Deiparam intelligit: *Hæc*, inquit, *est virga Moysis, per quam fecit signa in Ægypto, & ad quam in omni necessitate recurrebat*; cui prodigiosæ virgæ mare rubrum dividenti, & viam ad terram desiderabilem populo aperienti, ac monstranti rectè pro Lemmate inscribes:

Illuc iter, quò ostendam.

Ita est: *Illuc iter, quò ostendam*, quò enim præibant Christus & SS. Mater ejus, oportet, ut & nos sequamur vestigia eorum:

1. Petr. 2. 21. ait S. Petrus, *passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus.* Populus ille Hebraicus, cùm exiret de terra Ægypti, non duntaxat hanc Ducem virgam Mosaicam, sed & columnam nubis per

Exod. 13. 21. diem, & ignis per noctem sequebatur: *Dominus autem præcedebat eos ad ostendendam viam per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis, ut Dux esset itineris utroque tempore.* Per hanc columnam nubis &

S. Epiph. or. de Laud. V. ignis S. Epiphanius & B. Virginem subaudit: *Nubes levis*, inquit, *in quam Dominus ascendit, MARIA est*, protegens nos ab æstu Divini

Isa. 19. 1. Justitiæ Solis, quà nubes est, de qua & Isaias vaticinatus est: *Ecce Dominus ascendit super nubem levem.* Sed & columna ignis est MARIA de nocte nos illuminans, per quam noctem rectè ingruentem mortem in-

Joan. 9. 4. telligimus: *Venit nox*, ait Veritas, *quando nemo potest operari.* O quàm beati tunc erimus, Clientes Mariani! si tunc nobis hæc mystica columna nubis & ignis micans meritis & lucens exemplis ad æternam beatitudinem monstrabit viam: *Illuc iter, quò ostendam.*

2. Cùm quondam Deus Moysen populi Ducem ac Legiferum exactè docuisset, quomodo arcam & propitiatorium cum duobus Cherubinis fabricaret, tandem illi formam tabernaculi cum suis vasis ac supellectile præscripsit, ubi in fine subjunxit: *Inspice, & fac secundùm*

Exod. 25. 40. *exemplar, quod tibi in monte monstratum est*; videlicet in monte Sina, ubi Moy-

Moyses 40. diebus cum Deo commoratus multa arcana vidit, & didicit, ut juxta ideam & exemplar ibi conspectum ambularet, & faceret.

Sodalis Mariane! tibi non solùm in exemplar proponitur Christus in monte Calvariæ cruci affixus, sed & dolorosa Mater ejus MARIA stans juxta crucem: *Inspice, & fac secundùm exemplar, quod tibi in monte monstratum est.* Inspice in ea exemplar summæ obedientiæ, fidei, spei, charitatis, patientiæ, fortitudinis, perseverantiæ, humilitatis, paupertatis, puritatis, contemptus mundi, omniúmque virtutum; neque sufficit hanc ideam inspicere solùm, sed & necesse est, si illam dignè colis, & verè amas, ut virtutes illius, saltem quantum potes, imiteris: *Ut impetres*, inquit Mellifluus, *ejus orationis suffragium, non deseras conversationis exemplum*; & S. Augustinus: *Summa*, ait, *religio est, imitari quod colimus.* S. Bernh ho. 2. super missus est. S. Aug. ser. de SS.

Fidelissimus ille armiger Jonatham Dominum suum per præaltos ac præruptos petrarum scopulos contendentem sine more secutus est, & individuus ei comes in cruento prælio adhæsit: *Dixítque ei armiger suus, perge, quò cupis, & ero tecum, ubicunque volueris.* Ethai vir in paucis egregius Davidem Regem suum à facie Absolonis fugientem generoso sectabatur animo: *Vivit Dominus, & vivit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris Domine mi Rex, sive in morte, sive in vita, ibi servus tuus.* Abimelechum socij in omni periculo secuti, ejúsque mores imitati sunt: *Et arreptâ securi, præcidit arboris ramum, impositúmque ferens humero dixit ad socios: Quod me videtis facere, citò facite; igitur certatim ramos de arboribus præcidentes, sequebantur Ducem*, &c. 1. Reg. 14. 7. 2. Reg. 15. 21. Judic. 9. 48.

Agedum Cliens Mariane! ascendamus & nos in montem, & hunc Calvarium, atque inspiciamus exemplar, quod à Crucifixo & Crucifixi Matre ibi nobis monstratum est. Consideremus comprimis fidem dolorosæ Matris, quam stans ad crucis radicem in summo luctu publicè & inspectante ferè orbe terrarum, professa est hunc nimirum in maledicto ligno pendentem hominem, vulneratum, plagatum, cruentatum, & pecudi excoriatæ quàm homini similiorem Dei & suum esse Filium, *Deum verum de Deo vero*, &c. Vide econtrario vacillantem Petri fidem à minimo ventulo concussam; stat interim Virgo immota, ubi terra contremiscit! saxa dissiliunt, & ad ruinam inclinant omnia; stat, inquam, firmiùs credens, & sperans, quàm Abraham aut ullus hominum; proinde meritò de illa dicere poteris, quod olim de dicto Abrahamo: *Contra spem in spem credidit, ut fieret Mater multarum gentium.* Matt. 26. 70. Rom. 4. 18.

Quid de obedientia & resignatione in Divinam voluntatem hujus dolorosæ Virginis enarro? Per unicum illud FIAT in Verbi incarnatione juxta mentem S. Bernhardini Senensis plus promeruit, quàm omnes homines suis actibus, ratio est, quia per illum actum dignitatem Matris Dei saltem de congruo, prout scholæ loquuntur, meruit, quæ major est, quàm si universi hujus mundi regimen ei fuisset commissum. Accedit, quòd per illud FIAT in omnem Filij passionem pro salute mundi perferendam assensa fuerit; unde ejus obedientia & resignatio longè major quàm Abrahami extitit, dum ille Filium suum superstruem lignorum DEO T. O. M. in holocaustum immolare voluit, hæc autem actu dignissimum Filium suum Patri æterno pro redemptione mundi in acceptabile Sacrificium obtulit. Disce hîc, anime mi, etiam in rebus arduis Deo ac Superioribus obedire; vide, & considera, quomodo inobedientiæ Vasthi Reginæ cunctis fuerit offendiculo, obedientia autem dolorosæ Matris omnibus sit exemplo. Disce & firmam sæpius in Deum excitare fidem, quam bona comitentur opera, nam *domestici ejus vestiti sunt duplicibus*, supra quod Richardus à S. Laurentio: *Vestes servorum MARIÆ sunt fides & operatio. Fides vestis interior, quæ ornat animam in oculis Dei; operatio exterior, quæ coram hominibus nos Christo patienti similes facit.* Disce ulteriùs te in omnibus Divinæ committere voluntati: *Intemerata Virgo*, ait citatus S. Bernhardinus, *semper habuit continuum aspectum ad Dei beneplacitum promptúmque consensum.* Fac hoc & tu, & vives.

S. Bernhardin. ser. 15. de Fest. B. V.

Gen. 22. 9.

Esther. 1. 12.

Prov. 31. 21. Rich à S. Laur. l 2. p. 1.

S. Bernhardin. To. 2. serm. 51.

3. Et quid dico de immensa hujus SS. ac dolorosæ Virginis in Deum & proximum charitate? Voluit quondam Deus, ut arca Veteris Testamenti foris & intus aureis laminis velaretur: *Et deaurabis eam auro mundissimo intus & foris, faciésque supra coronam auream per circuitum.* Mensa illa panum propositionis ex nitidissimo auro erat fabricata: *Et inaurabis eum auro purissimo*, &c. Propitiatorium pari ratione ex pretiosissimo auro erat præparatum: *Facies & propitiatorium de auro mundissimo.* Regale illud solium sapientissimi Solymæorum Regis simili obryzo micabat auro: *Fecit etiam Rex Salomon thronum de ebore grandem, & vestivit eum auro fulvo nimis.* Candelabrum illud septiceps in templo quondam asservatum, ex auro speciosissimo erat constructum: *Facies & candelabrum ductile de auro mundissimo*, &c.

Exod. 25. 11.

Exod. 25. 24.

Exod. 25. 17.

3. Reg. 10. 18.

Exod. 25. 31.

Omnia hæc contingebant illis in figura, nobis autem Christicolis non aliud præfigurabant, quàm sanctissimam & intemeratam Dei Genitricem MARIAM, verè auream Matrem nostram, quia per aurum amor

amor designatur; ipsa autem est *Mater pulchræ dilectionis.* Arca fuit, quia in se Divinum continebat manna, & quidem tota aurea, quippe charitate in Deum & proximum plena; proin rectissimè illud sibi usurpare poterat: *Ordinavit in me charitatem.* Mensa panum propositionis erat omni puritate nitidissima, & auro purissimo (ferventissima scilicet charitate) fulgida, nobis exhibens & subministrans Panem vitæ & Angelorum. Propitiatorium erat aureum, quod peculiariter amorem Virginis dolorosæ in genus humanum ardentissimum præsignavit, quia pro peccatis nostris Filius ejus *propitiatio* factus est, ipsa, prout loquitur S. Ephrem: *Propitiatorium universæ terræ.* Erat & thronus veri ac pacifici Salomonis ex purissimo virginitatis ebore elaboratus, & fulgido charitatis auro vestitus, quia in hoc regali solio Christus, *Qui plùs est quàm Salomon*, requievit. Candelabrum denique ductile erat omnibus charitatis face in vita prælucens, ac tunc præsertim, *ubi tenebræ factæ sunt super universam terram*, ubi sol, mundi oculus oculos suos avertit, ne Dominum suum cerneret morientem; tu, ô pretiosissima Virgo! tanquam lucerna fulgens, non sub modio sed super montem Calvarium posita tuarum splendore virtutum universo orbi in maligno posito præluxisti. O charitas immensa! quam nec flumina, nec persecutionum fluctus, nec totus cruentissimæ passionis Oceanus poterant obruere: *Et quod maximas huic amori faces subdit*, ait V. P. Drexelius: *Vidit & audivit Filium in cruenta trabe & preces & lacrymas pro inimicis, pro irrisoribus, pro parricidis fundere. Nec ulla Mater feliciùs imitata est Filium, quàm hæc Divina*, plùs quàm Paulus, qui optabat ipse anathema esse pro fratribus suis; Christus autem re ipsa in cruce maledictum pro nobis factus est, & dolorosa Mater ejus stans sub cruce probrosissima maledicti & infamis Filij maledicta & infamis Mater passim audiebat. O anime mi! disce hîc, quo charitatis fervore in Deum & proximum flagrare debeas? *Non quærens*, inquit Apostolus, *quod tibi utile est, sed quod multis, ut salvi fiant*, & Dilectus Christi Discipulus: *Qui non diligit, manet in morte*, &c.

Eccl. 24. 24. *Cant. 2. 4.* *1. Joan. 2. 2.* *S. Ephrem. or. de Laud. Virg.* *Matt. 12. 42.* *Matt. 27. 45.* *P. Drexel. Opusc. 13. 6. 1. §. 2.* *1. Cor. 13. 3.* *1. Joan. 3. 14.*

4. Vis, ut de hac dolorosa Virgine plura agglomerem argumenta? Audi & auribus percipe, imò stylo ferreo pectori tuo inscribe. Hæret anceps Josephi animus, & jam meditatur abitum: *Voluit occultè dimittere eam*; quid ad hoc humilis Virgo? Siler & rem totam Divinæ committit Providentiæ. Imminet partus, offertur non aliud quàm pecudum hospitium: *Non erat eis locus in diversorio.* Siler iterum mitissima Virgo, & patientissimè rerum omnium sufferet penuriam. Adest dies

Matt. 1. 19. *Luc. 2. 7.*

Luc. 2. 21. dies primæ sanguinis effusioni destinata: *Ut circumcideretur Puer.* Si-
Luc. 2. 34. meon prædicit acerbissimum doloris gladium & crucem: *Ecce positus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israël, & tuam ipsius animam*
Matt. 2. 16. *pertransibit gladius.* Herodes minatur Puero mortem & interitum; sequitur fuga in Ægytum & per septem annos exilium, silet tamen patientissima Mater, & æquo animo omnia sustinet adversa. Et nunquid tunc Angelo, prout observat S. Joannes Chrysostomus, dicere poterat: *Incerta ista res est, ac prorsus Ambigua: Tu paulò antè dicebas, quia*
S. Jo. Chrysost. hom. 8. in Matt. *salvabit populum suum, & nunc seipsum quidem non potest de periculis liberare, sed fuga nobis est necessaria, & peregrinatio ac transmigratio longinqua. Contraria omnino sunt facta promissis*, &c. Verùm nihil horum oppositit prudentissima Virgo, non ignorans, alia humana & vana, & alia Divina esse judicia; proinde cum omni resignatione, non obstantibus quibuscunque difficultatibus, Divinam amplexa est voluntatem.

Luc. 2. 44. Progredior ulteriùs. Perditur in templo Filius duodennis, quem
Marc. 6. 27. per triduum non sine lacrymis quærit; Joannes Baptista innocentissima per impium gladium occumbit victima: O quàm tristia & infausta hæc Divinæ Matri de cæde consanguinei sui fuerunt nuntia! Joseph castissimus maritus infirmatur ad mortem, & extremum Sponsæ Virgineæ
S. Bernhardin. To. 3. a. 2. c 3 p. 462. vale dicit: *Adfuit*, ait S. Bernhardinus, *morienti JESUS & MARIA.* Videt pientissima Mater, quòd Filius per suam doctrinam & tot miracula non referret nisi convitia, contemptus, irrisiones, minas, ca-
Matt. 13 55. Marc. 6. 4. lumnias & lapides, &c. *Nonne hic est fabri Filius, nonne Mater ejus dicitur MARIA? Et scandalizabantur in illo.* Quæ tamen omnia mansuetissima Virgo incredibili morum suavitate tolerat. Tandem dilectissimus Filius amantissimæ Matri valedicit mortem probrosissimam in infami crucis trabe subiturus; In horto humi prostratus usque ad mortem & sanguinis effusionem coangustatur; Judas proditor pessimus eum amicè salutando & osculando in manus tradit peccatorum; capitur, & per torrentem Cedron protrahitur; cœditur impudenter in facie verè dicus Salvator; velatur in facie, & multa percussione ac contumelijs per noctem oneratur; apud Præsidem Pilatum iniquissimè traducitur; ab Herode dementis instar albâ veste amicitur; imperio Romani Judicis ad columnam vinctus atrocissimè flagellatur; spineo & cruento serto coronatur; toto corpore laceratus innumeræ exponitur multitudini, acclamantibus omnibus: *Crucifige, crucifige eum*; crux gravissima lassis ejus humeris injicitur; sub cruenta cruce subsidit humi; vestis ei extrahitur, & loco solaminis amarissimo potatur felle; clavis ferreis

infami

infami affigitur trabi; maledictus pendet in ligno, ut omnium mederetur vulneribus; moritur heu vitæ Author, ut nos peccato mortuos ad vitam revocaret æternam; mortuus crudeli lancea in pectore transfigitur; de cruce depositum afflictissima Mater materno gremio excipit. O pientissima! qualis tunc tibi erat sensus? Quis animus? Qualis mœror? Dicat, qui potest, ego hoc explicare non possum; & tamen in his omnibus afflictissima matrum nullum impatientiæ aut indignationis edidit signum, nec ullam spirabat vindictam, nec hostibus malè precata est, sed potiùs cum Filio oravit: *Pater dimitte illis, quia nesciunt, quid facinnt.* Luc. 23. 34.

5. O anima Christiana! da mihi talem Matrem, quæ in unico, ac unicè dilecto Filio talia ac tanta cogatur cernere, cujus tamen animus non contabescat mœrore ac dolore; & quomodo, oro, possibile fuit, Domina mea! tam immensum exhaurire dolorum Oceanum? causam audi: Virgo hæc Sacratissima cum Divina voluntate semper erat conjunctissima; ô quoties in vitæ curriculo ac præsertim tempore passionis secum ingeminavit: *Ita Pater, quoniam sic placitum fuit ante te: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum.* Matt. 11. 26. Luc. 1. 38. Disce hîc, quisquis es, anime mi! imitari virtutes SS. Matris tuæ, frustrà enim eam Matrem tuam vocas, si degener es filius, non enim sufficit, si obiter ejus festa colas, si rosarium subinde aut certas ei preces dicas, si templa & peregrinationes ejus quandoque invisas, si in Sabbato exiguam serves abstinentiam, si sacrum ejus scapulare aut cingulum mancipatûs (ut vocant) aut S. Monicæ gestes, &c. Et interim de profectu & imitatione virtutum ejus parùm solicitus impuram ac sensualem ducas vitam, omnem salutis tuæ curam in potentissimum Virginis patrocinium rejiciens, hoc, inquam, non sufficit, cùm SS. Deipara talés exigit cultores, qui virtutes Marianas non verbis sed moribus suis exprimunt, *non enim est speciosa laus in ore peccatoris*, Eccli. 15. 9. æmulare igitur charismata meliora. Rebecca illa ubi sponsum suum vidit tam humilem, in agro contemplantem, & ire peditem, mox de camelo suo descendit, & præ pudore pallio se cooperiens ad Isaci pedes se abjecit: *Conspecto Isaac, descendit de camelo*, Gen. 24. 64. &c. En Sponsus tuus, anima Christiana! candidus & rubicundus humiliavit semetipsum usque ad mortem crucis, & Divina Mater ejus infamis Nati infamis Mater sub cruce facta est, hic novissimus virorum, hæc novissima mulierum; & tu in alto sedes camelo honorum, dignitatum, divitiarum, æstimationum, ambitionum, deliciarum, voluptatum? Descende, descende, & humilia te, *Esto vilis*, ait S. Bernhardus S. Bernh. in Cant. Cant.

hardus, *quantùm potes, nunquam Christo vilior eris, ipse siquidem Rex Regum & Dominus Dominantium vilissimo pretio venalis exponebatur; ipse à vilissimo populo vilissima patiebatur, ipse vilissimo loco tanquam latro cum latronibus neci famosissimæ tradebatur, ipse cum contemptissimis hominibus contemptissimè tractabatur; etenim tanquam malefactor bonus Dominus capitur, tanquam furiosus mansuetus vinculis adstringitur, tanquam pestifer Salvator accusatur, tanquam homicida, vita hominum turpissimæ morti adjicitur, & damnatur, tanquam leprosus & immundus, mundator criminum, extra mœnia ejicitur, tanquam flagitiosus ab omnibus confundendus, ac subsannandus vestibus expoliatur, & nudus in cruce elevatur, & tanquam vilissimus vermis Deus ipse conspuitur, & proculcatur.* Et si ille talia ac tanta pro te, quid tu pro illo? Si omnes illi Christi patientis dolores SS. Matri compatienti fuerunt communes, quid tu pro illa? Et nunquid insignem facis Christo injuriam, si illius immemor vivis passionis, & velut ingratum pecus tuis innatas concupiscentijs, voluptatibus, vitijs? Ita B. Virgini ac Matri dolorosæ planè injurius es, & sodalis ingratissimus; si ipsi tanquam filius non compateris, quem sub cruce per Christum tanto cum dolore & lacrymis generavit.

Joan. Pier. Hierogl. l. 23. c. 17.

6. Refert Joannes Pierius de Pica, quæ, ubi Romæ aliquando buccinatores audierat, tantæ rei novitate obstupefacta alto silentio per aliquot dies conticuit, tandem repente quasi de somno expergefacta omnem illum buccinatorum sonum, harmoniam & musices numeros summâ omnium admiratione imitata est. Oves Labani, quia virgas à Jacob decorticatas, & in canalibus, ubi aqua effundebatur, positas, sedulò contemplatæ sunt, similem in fœtibus reddiderunt formam: *Factúmque est, ut oves intuerentur virgas, & parerent maculosa & varia, & diverso colore respersa.* Quid in ovibus rationalibus non possit Christi JESU Crucifixi & sanctissimæ Matris ejus dolorosæ exemplum, si eorum vitam & mores attentiore mente fuerint contemplatæ? Habet hoc umbra, quòd hominis gestus & gressus, nutus omnes & corporis motus exactè imitetur; unde rectè Origenes supra illud Threnorum: *In umbra tua vivemus: In umbra*, inquit, *ejus* (loquitur de Christo) *vivemus, hoc est, ad imitationem ejus.* De Ruth recenset Scriptura; quòd post terga metentium spicas collegerit; colligamus & nos reliquias virtutum dolorosæ Virginis MARIÆ, fortitudinis videlicet, obedientiæ, charitatis, patientiæ, resignationis, paupertatis, fervoris in bonis, mansuetudinis, contemplationis, silentij, mortificationis, puritatis, &c. Et quemadmodum pictores sæpè inspicere affolent exemplaria, ut ea pingendo imi-

Gen. 30. 39.

Thren. 4. 20. Orig. in Catena. Ruth. 2. 3.

imitentur; ita nos Clientes, ac Sodales, imò filij MARIÆ hujus pientissimæ Matris nostræ exemplar virtutum jugiter intueamur, ut ea imitemur, & hic est cultus præcipuus imitatio virtutum: *Hæc*, ait S. Gregorius Thaumaturgus, *credentium firmamentum & piorum perfectum exemplum*, & doctissimus Idiota: *Virtutum exemplar MARIA est.*

S. *Gregor. Thaum. ser. 2. de Annunt. Idiot. de Laud B. V. Justin. Miechov. to. 2. disc. 232. Hadr. Lyr. in Trisag. pausa. 9. & alij.*

7. Coronidem huic nostræ imponat Considerationi S. Philippus Benitius, cui, ejúsque primis Socijs, cùm in die Paraseves Christi Redemptoris nostri cruciatus & SS. Matris ejus dolores piâ ac gratâ mente recolerent, ipsa hæc SS. Deipara Angelis Passionis Dominicæ instrumenta præferentibus, stipata apparuit, illa verò vestem nigram ac lugubrem, quam imposterum in suorum dolorum gestarent memoriam, unâ manu, & alterâ regulam S. Augustini, quam profiterentur, præletulit: *Et hic*, inquiebat, *vester erit habitus, & servi MARIÆ Virginis vocabimini.* Qui præclarus Ordo anno Christi 1233. fundatus etiamnum hodie appellatur Ordo Servorum MARIÆ, quibus septem primis sacri Ordinis Socijs & Fundatoribus, cùm Florentiam introissent, infans ex brachijs Matris pendens cum alijs infantibus acclamavit: *Hi sunt servi MARIÆ.* Quàm beato autem fine omnes isti servi dolorosæ Matris DEI expirârint, vide R. P. Casparum Tausch S. J. in libro de dolorosa Matre apud me fol. 600. ubi & plures praxes colendi hanc dolorosam Matrem reperies.

Quid nunc restat, Lector Mariane! quàm ut hanc SS. Deiparam sub cruce totius generis humani Matrem constitutam piâ devotione recolamus, atque veneremur, quæ sanguinem suum, quem in incarnatione Filio obtulit, in passione per eundem Filium effudit, & gladio Simeonis saucia humanæ saluti, quantum fieri poterat, collaboravit. Faxit Deus, ut hæc devotio erga dolorosam Virginem ubique locorum in Ecclesia Dei crescat, & in honorem illius pluribus in locis erigantur Sodalitates. O felices clientes illos, qui sub tutelâ ac protectione dolorosæ Virginis moriuntur.

CON-

CONSIDERATIO LXVII.

In B. Virginis patrocinio in SS. Rosario omnibus Christianis magna fiducia collocanda est.

Et tenebit me dextra tua. Psal. 138. v. 10.

1. NOtissimus est ille Labyrinthus Creticus, quem quondam Dædalus faber Athenienſis artis ſuæ peritiſſimus juſſu Regis Minois conſtruxiſſe fertur, in quo & Minotaurum incluſit, qui viatores per inextricabiles & multiplices viarum inflexus errantes tandem crudelem in modum devoravit. Accidit, ut & Theſeus Ægei Athenarum Regis filius eundem labyrinthum ingrederetur, truculentum illum occiſurus Minotaurum, cujus miſerta Ariadna filia Regis Minois filum illi porrexit, cujus

ejus ope non Labyrintho duntaxat evasit, sed & monstrum illud immane, crudele, horrendum trucidavit.

Quid aliud est mundus iste immundus, quàm talis labyrinthus; exteriori quidem vultu aliquam præseferens suavitatis speciem, reipsâ autem sequaces suos decipiens, ac perdens: *O munde proditor*, inclamat Magnum illud Africanæ Ecclesiæ Sidus S. Augustinus, *qui cuncta bona promittis, & cuncta mala profers, promittis vitam, & donas mortem, promittis gaudium, sed largiris mœrorem; promittis quietem, sed ecce turbatio, promittis stare, sed citò recedis: Non ergo diligendus es munde, quoniam omnino transis, & concupiscentia tua velut fumus evanescit.* Oporet ergo, ut inter tot animæ, corporisque pericula, rerúmque discrimina nobis maturè de fida Ariadna cum Theseo provideamus, quæ salutis nobis semitam per tot anfractus adeò intricatos non tam edoceat, quàm & manu suâ ad tutam salutis viam ac cœlestem patriam deducat. Ariadna ista SS. Virgo in SS. Rosario est, quæ non ignara malis, quia dolora Mater, miseris succurrere didicit, & Minotaurum illum infernalem jam pridem, imò jam in ortu suo contrivit. Juvat hîc audire Christianum Poëtam: *S. Aug. ser. 3. ad fratres in Eremo.*

Quàm bene cæca regit filo vestigia Theseûs,
Semivirum postquam perculit ense bovem?
Cernis, ut immensis ambagibus antra resolvens
Perplexa, ad tutas exeat ille vias.
Nos procul, heu patriâ via dividit invia sede,
Et circum semper nos Labyrinthus agit.
At qui Virgineæ Matris data fila sequetur,
Tutior, edomitis hostibus, astra petet.

Hinc rectè nostræ Considerationi illud Davidicum præfiximus: *Et tenebit me dextera tua*, Labyrintho autem, ex quo B. Virgo & Regina SS. Rosarij viatorem lapsum manu suâ, filóque dato ad securam salutis æternæ viam reducit, pro Lemmate inscribere placuit: *Psal. 138. 10.*

Hac duce tuta via est.

2. Ita est: *Te duce tuta via est.* Agar cum Ismaële filio in deserto à recto tramite aberrantem Angelus de cœlo lapsus in viam rectam reduxit: *Errabat in solitudine Bersabee*, &c. Josephum in agro errantem vir quidam edocuit, quâ viâ in Dothaim securè ad fratres suos perveniret; *Gen. 21. 14.*

Gen. 37. 15. niret: *Invenítque eum vir errantem in agro*, &c. Ovem illam in solitudine à grege suo aberrantem pastor ille bonus in viam rectam, & ad
Luc. 15. 4. ovile suum retroduxit: *Vadit ad illam, quæ perierat, donec inveniat eam*, &c.

O pientissima Domina! quot peccatorum myriades, per cæcos voluptatum labyrinthos tendentes, & sic à toto cœlo aberrantes per SS. Rosarium tuum ad cœlestis patriæ tramitem reduxisti? Funiculus ille coccineus è fenestra quondam suspensus, in devastatione Jericho uni-
Josue 2. 21. versæ domui Rahab tutissimum salutis signum extitit: *Appendit funiculum coccineum in fenestra*, &c. Pluribus autem, imò innumeris Sacratissimum Rosarium MARIÆ è peccatorum cœno & dux & semita salu-
Eccle. 4. 12. tis fuit; & nunquid *funiculus triplex difficile rumpitur?* Funiculus ille triplex pulcherrima figura Sacratissimi Rosarij est, quod tria Sacratissima mysteria, videlicet: *Gaudiosa*, *Dolorosa*, & *Gloriosa* connectit, epitoménque præsignat totius Novi Testamenti & doctrinæ Christianæ, in hoc enim cuncta salutis nostræ mysteria & vita Christi JESU ac SS. Matris ejus piâ meditatione recolitur.

Proinde quod olim fuit fortissimæ mulieri Thebanæ fragmen mo-
Judic. 9. 53. læ, quo impij Abimelechi caput confregit: *Et ecce una mulier fragmen molæ desuper jaciens, illisit capiti Abimelech, & confregit cerebrum ejus.*

Quod Judithæ heroinæ fuit gladius, quo in castris Assyriorum
Judic. 13. 9. arrogantissimum Holofernis caput resecuit: *Cúmque evaginâsset illum, apprehendit comam capitis ejus, & ait: Confirma me Deus in hac hora; & percussit bis in cervicem ejus, & abscidit caput ejus.*

Quod Davidi Puero funda fuit & lapis, quibus Goliam immanem
1. Reg. 17. 50. illum Gigantem & carneam turrim generosè stravit: *Prævaluitque David adversùm Philistæum in funda & lapide.*

Quod Jaheli fuit clavus ille ferreus, quo dormientem in tentorio
Judic. 4. 21. Sisaram terræ affixit: *Tulit itaque Jahel uxor Haber clavum tabernaculi, assumens pariter & malleum; & ingressa abscondité & cum silentio posuit super tempus capitis ejus clavum, percussúmque malleo defixit in cerebrum usque ad terram: Qui soporem morti consocians defecit, & mortuus est.*

Quod denique Joabo fuerunt tres illæ lanceæ, quibus cor Abso-
2. Reg. 18. 14. lonis impijssimi parricidæ in quercu pendentis transverberavit: *Tulit ergo tres lanceas in manu sua, & infixit eas in corde Absolon.*

Hoc nobis Christicolis Sacratissimum Rosarium est; fragmen, inquam, molæ: quo insidiantis diaboli caput conterimus; gladius, quo inimicos

inimicos S. Matris Ecclesiæ humiliamus; funda & lapis, quibus contra carnem, mundum & dœmonem prævalemus; clavus ferreus, quo tentationes & passiones affigimus; & triplex tandem lancea, quâ contra omnes animæ, corporisque hostes decertamus: *Qui ex toto corde*, inquit Michaël ab Insulis, *ad serviendum Virgini in hac fraternitate se obtulerit; eámque toties salutaverit, ejúsque dulce Filij nomen toties devotè invocaverit, finaliter non peribit.* O verba consolatione plena! *Mich. ab Insul. l. de Confrat. Rosar.*

3. Verùm progrediamur ulteriùs. Ubi minutæ sunt aquæ diluvij, & odoratus est Dominus holocausti Noëmici suavitatem, placuit Divinæ Majestati de non ampliùs inducendo diluvio certam statuere tesseram; in quem finem arcum tricolorem, seu iridem in nubibus cœli radiantem assignavit: *Arcum meum ponam in nubibus, & erit signum fœderis inter me, & inter terram.* *Gen. 9. 13.*

Cornelius à Lapide per hanc iridem Verbum incarnatum, & carne velatum subaudit, per triplicem autem colorem, viridem videlicet, gratiarum & virtutum ejus florem; per rubicundum ejus cruentam passionem, & per cæruleum, seu cœlestem, assiduam, ejus contemplationem & orationem, &c. *Cornel. hic.*

Addamus nos, quòd hic tricolor arcus pulcherrimum sit Sacratissimi Rosarij Symbolum, quod in tribus potissimùm coloribus, seu mysterijs *Gaudiosis, Dolorosis, & Gloriosis* consistit. Et quid color viridis aliud præsignat, quàm incarnationem Verbi, per quam prima salus & spes mundo apparuit, quæ peculiariter in primis quinque gaudiosis elucent mysterijs? Et quid color purpureus in iride aliud adumbrat, quàm dolorosa illa quinque Dominicæ Passionis mysteria, in quibus pretiosissimus orbis Salvator JESUS pro nostra, omniúmque salute omnem sanguinem profudit, & dolorosa Mater ejus MARIA versa est in sanguinem; ita B. Albertus Magnus: *B. Virgo*, inquit, *conversa est in sanguinem, quando intellexit dulcissimum Filium suum traditum & captum*, &c. Et quid cæruleus ille, igneo nonnihil & subflavo mistus color aliud in arcu illo nobis demonstrat, quàm glorioſa illa quinque mysteria, quæ gaudium annuntiârunt universo mundo? O anima Christiana! *Vide arcum, & benedic eum, qui fecit illum*, positus enim est hic arcus mysticus in signum pacis & fœderis Deum inter & hominem, cœlum inter & terram: *Habentibus devotionem*, ait B. Ala- *B. Albert. M. serm. Dom. Advent.* *Eccli. 43. 12.*

B. Alanus p. 3. c. 4. nus, *ad ipsam* (B. Virginem in SS. Rosario) *signum est permagnum ordinationis & prædestinationis ad gloriam.*

4. De Moyse recensent Sacræ Litteræ, quòd, cùm oves Jethro pasceret, eas aliquando ad interiora deserti minaverit, ut orationi & silentiori contemplationi vacaret intensiùs. Et ecce ubi ad montem Horeb & ad intimam pervenit eremum, subitò advertit rubum quendam ardentem, & in igne incombustum: *Apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi: & videbat, quòd rubus arderet, & non combureretur.* Ignis hæc erat visio, quia ingens latebat Sacramentum: Exod. 3. 2. Cornel. hic. *Ignis in rubo*, ait Cornelius, *est Deus in carne, sive Verbum caro factum.* Et quisnam erat ille rubus, in quo Dominus (Theodoretus putat fuisse Filium DEI) Moysi opilioni apparuit? Aliqui dumetum fuisse asserunt sentibus horridum, alij verum rubum, seu fruticem hamatum, qui vel solo vulnerabat attactu. Sed Eucherius in hunc locum affirmat fuisse rosetum sylvestribus abundans rosis, in hoc ergo spinoso roseto placuit Divinæ Bonitati sese Moysi reddere spectabilem, ut illum & afflictos consolaretur Judæos, tum temporis intervallo sub intolerabili Ægyptiorum jugo vix non oppressos: *Vidi afflictionem eorum*, &c.

En Cliens Mariane pulcherrimum Sacratissimi Rosarij typum. Rosa Sylvestris quinque distinguitur foliis, & Rosarium per quinquagenas dividitur. Rosa ista corpori medicinalis est, plùs SS. Rosarium animæ. Rosa illa licet non culta grati spargit odoris fragrantiam, Rosarium usque ad ultimos terræ fines suavissimum extendit virtutis odorem. Rosa ista vel alba, vel rubea, vel flava est, an non triplex iste color tria Sacratissimi Rosarij mysteria pulcherrimè adumbrat? O beatissima Virgo & Regina Sacratissimi Rosarij, tu per illud roseum, S. Gregor. Nyss. orat. de Chr. Nat. in quo Dominus Moysi apparuit, præsignata es; *Ut frutex*, ait S. Gregorius Nyssenus, *incendit ignem, & non crematur: itidem etiam Virgo & lumen parit, & non corrumpitur.* Quantam ergo fiduciam, O Sodales Mariani! in hac Sacratissima Deipara possumus collocare, si illum ut Matrem ac Reginam nostram filiali colimus, ac diligimus amore? Rom. 16. 6. *Salutate MARIAM, quæ multùm laboravit in vobis.*

5. David quondam per citharam suam malignum spiritum à Saule fugavit: 1. Reg 16. 23. *David tollebat citharam, & percutiebat manu suâ, & refocillabatur Saul, & levius habebat; recedebat enim ab eo spiritus malus.* Cithara hæc Sacratissimi Rosarij figura extitit, tolle hanc citharam mysticam, si te invadit diaboli & carnis tentatio, si te undique

que apprehendunt mala, citharizа, quantùm potes, & recedet à te spiritus malus, & meliùs habebis: *Bonum est confiteri Domino, & psallere nomini tuo Altissime! ad annuntiandum manè misericordiam tuam & veritatem tuam per noctem, in decachordo, psalterio, cum cantico in citharа.* Psal. 91. 1.

Et quis ignorat, quàm potentes fuerint unius Moysis preces, quæ totius populi impetrârunt salutem; dum enim justissimum Numen ob conflatum & adoratum aureum vitulum populum vellet dispergere: *Dimitte me, ut irascatur furor meus contra eos:* Moyses reposuit: *Recordare Abraham, Isaac & Israël, servorum tuorum*, &c. Et quid sequitur? *Placatúsque est Dominus, ne faceret malum, quod locutus fuerat adversùs populum suum.* Vide hîc, & considera, anime mi! quomodo unius Moysis oratio Omnipotenti DEO manus ligaverit, ne populum peccantem & idololatrantem à facie terræ deleret. Si tantùm valuit apud DEUM unius hominis justi oratio; quantò magìs proderit oratio multorum justorum? Si decem fuissent justi in Sodomis, non fuissent civitates illæ cœlesti igni subversæ: *Quid si inventi ibi fuerint decem? & dixit: Non delebo propter decem.* Plures sine dubio justæ & innocentes sunt animæ in Archifraternitate Sacratissimi Rosarij, quæ à Solis ortu usque ad ejus occasum se extendit; quid ergo tot piæ mentes apud Deum poterunt efficere? Exod. 32. 10. Gen. 18. 32.

Oratio Josue Solem ad occasum properantem sistebat: *Sol contra Gabaon ne movearis.* Oratio Ezechiæ eundem Solem decem lineis retrogredi fecit: *Et reversus est Sol decem lineis per gradus, quos descenderat.* Oratio Eliæ mundo pluviam impetravit: *Oravit & cœlum dedit pluviam, & terra dedit fructum suum.* Oratio Jonæ de abysso maris & utero piscis ad Dominum penetravit, eúmque ab interitu eripuit: *De ventre inferi clamavi, & exaudisti vocem meam.* Oratio Susannæ, cùm omne abesset consilium humanum, ad cœlos pervenit, eámque pristinæ saluti & honori restituit, *Exaudivit autem Dominus vocem ejus.* Quid apud Deum non faciet tantus populus Confraternitati Sacratissimi Rosarij inscriptus, *Impossibile est*, ait S. Ambrosius, *preces multorum non exaudiri*; & si illæ non exaudirentur, exaudiet tamen Filius Matrem: *Advocatam*, subintrat hîc Mellifluus, *habere vis ad Christum? ad Matrem recurre: Exaudiet utique Matrem Filius.* Josue 10. 12. Isa. 38. 8. Jacob. 5. 18. Jona. 2. 2. Dan. 13. 24. S. Ambr. sup. ep. ad Rom. S. Bernh ser. de Nat. B. V.

6. Observandus est autem hîc ille modus, quo Moyses pro salute populi ad Deum oravit, ejúsque furorem mirè placavit: *Recordare*, inquiebat, *Abraham, Isaac & Israël*, seu Jacob, &c. En rursus ty- Exod. 32. 13.

pum elegantissimum in Sacratissimo Rosario B. V. MARIÆ expletum. Abraham repræsentavit prima quinque mysteria gaudiosa, ad Abra-
Rom. 1. 16. ham enim promissiones de Verbo incarnando factæ sunt: *Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit*; de quo Veritas
Joan. 8. 56. Christus: *Abraham exultavit, ut videret diem meum, vidit, & gavi-*
Gen. 21. 6. *sus est.* Cui & Dominus risum fecit, cùm ei Isacum communicavit. En mysteria gaudiosa. *Recordare Isaac.* Et nunquid in Isaco quinque alia & dolorosa Sacratissimi Rosarij mysteria adumbrata sunt, dum sese voluntariè Deo ad victimam præsentavit, & ligna holocausti proprijs
Gen. 22. 6. humeris ad montem *Dominus videbit* transportavit: *Tulit quoque ligna holocausti*, &c. Vis & mysteria glorioſa? *Recordare Jacob*, qui post longam à fratre Esau exantlatam persecutionem in Mesopotamiam fugiens, ac in via dormiens mirabilem illam scalam vidit, per quam
Gen. 28. 12. Angeli in cœlum ascendebant, & in terram descendebant, viditque Dominum innixum scalæ se consolantem, unde evigilans gaudio & stupore plenus exclamavit: *Verè Dominus est in loco isto: Non est hic aliud nisi domus Dei & porta cœli.* En hîc umbram Rosarij glorioſi & mysteriorum ejus.

Anima Christiana! si cum Moyse desideras Omnipotenti DEO ligare manus, ne te secundùm tua demerita puniat, & in æternùm à
Exod. 32. 10. facie sua projiciat: *Dimitte me, ut iraſcatur furor meus*; En habes fortissimum ligamen, Sacratissimum Rosarium. Imitare proinde hunc orandi modum per quinque Sacratissima mysteria: *Recordare* Domine Pater, DEUS cœli & terræ Filij tui incarnati, &c. *Recordare* Filij passi & crucifixi; *Recordare* Filij tui gloriosè à mortuis resurgentis ac Sacratissimæ matris ejus MARIÆ, quæ omnium horum quindecim mysteriorum particeps fuit, & ob gratiam ac merita illorum dimitte
Eccli. 35. 21. universa delicta nostra, &c. Talis *oratio humiliantis se nubes penetrabit, & non descendet, donec altissimus aspiciat.*

7. Ad confirmandam hanc veritatem occurrit mirabilis illa expugnatio, quâ Josue invictissimus belli Dux juxta ac pientissimus Je-
Josue. 6. 20. ruchuntem, civitatem munitissimam expugnavit: *Igitur omni populo vociferante, & clangentibus tubis, postquam in aures multitudinis vox sonitúsque increpuit, muri illicò corruerunt: & ascendit unusquisque per locum, qui contra se erat, ceperúntque civitatem*, &c. Si Josue ad expugnationem mœnium ferreos admovisset arietes, quibus olim Romani ad dejiciendos muros utebantur; si tormenta bellica applicâsset, prout nunc temporum intervallo in belli expeditionibus adhiberi solent; si

trans-

transversis cuniculis hostium excepisset cuniculos, & ope pulveris nitrati muros, turres, domósque solo æquâsset, non equidem mirarer Jerichuntem tam subitò destructam, eversam, dirutam ac depopulatam; sed quòd ex solo populi clamore tubarúmque sonitu, muri illicò corruerint, res altioris indaginis est.

Observa anime mi! *Jericho*, ait Lyranus, *significat civitatem culpæ, quam fecit amor sui usque ad contemptum DEI*, cujus muri dejiciuntur non tam per Verbum DEI, quàm & per clamorem populi, tubarúmque sonitum, hoc est, prout ulteriùs commemorat idem Lyranus, *clamore devotæ orationis*, dum videlicet Sodales & Confratres Sacratissimi Rosarij uno quasi ore & voce ad cœlum clamant, & in animo devoto, contrito, ac humiliato coronam B. Virginis recitant, in qua publica oratione illud Sapientis verificatur: *Frater, qui adjuvatur à fratre, quasi civitas firma*; & si Os Veritatis locutum est: *Si duo ex vobis consenserint super terram; de omni re, quamcunque petierint, fiet illis à Patre meo, qui in cœlis est; ubi enim duo vel tres congregati sunt in Nomine meo, ibi sum in medio eorum.* Quantò magìs fiet, & orantium exaudietur supplicatio, si tot millia Confratrum ac Sororum in Sacratissimo Rosario consenserint in unum, & per manus pientissimæ Matris ac Reginæ suæ vota ac preces suas SS. Trinitati obtulerint? *Quidquid illud*, ait Mellifluus, *quod offerre paras, MARIÆ commendare memento, si non vis sustinere repulsam.*

Lyran. hic.

Prov. 18. 19.

Matt. 18. 19.

S. Bernh. lib. 11. florum. c. 6.

8. Pro dictorum coronide duas consideremus Reginas, quarum prima est Bethsabee, quæ ubi ad Salomonem filium ingressa est, ut Adoniæ Abisag Sunamitidem postularet in uxorem, mox à Rege repulsam tulit: *Quare postulas Abisag Sunamitidem Adoniæ? postula ei regnum.* Econtra Regina Esther à Rege Assuero plùs obtinuit, quàm unquam ausa fuit postulare: *Si inveni gratiam in oculis tuis ò Rex, & si placet tibi, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro*; cujus justæ petitioni non solùm Rex annuit, sed & dimidium regni sui ultro illi in donum gratuitum obtulit: *Etiamsi dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis.* Et quare, obsecro, una Regina suæ petitionis patitur repulsam, & alteri plus, quàm postulat, donatur?

3. Reg. 2. 22.

Esther. 7. 3.

Esther. 5. 6.

Adverte: Non erat conveniens Bethsabee intercessio, quia Adonias per illas nuptias clam & subdolè ad ipsum Salomonis suspirabat regnum, quapropter eodem adhuc die à sapientissimo illo Rege interfectus est. Econtra Regina Esther omnium oculis gratiosa figuram B. Virginis & Reginæ Sacratissimi Rosarij sustinuit, de illa enim Sacræ Paginæ

Esther. 15. 8. næ commemorant: *Ipsa autem roseo colore vultum perfusa, & gratis ac nitentibus oculis tristem celabat animum.* Nota tò *roseo colore*, MARIA enim est *quasi plantatio rosæ in Jericho*; supra quod Richardus à S. Lau-
Eccli. 24. 18. rentio: *MARIA*, inquit, *rosa dicitur, sed Jeruchuntina, quia in Jeri-*
Rich. à S. Laur. lib. 12. de Laud. V. *cho crescunt rosæ speciosissimæ, habentes centum quinquaginta folia*, quot integrum Rosarium in se continet Ave Maria. O felix anima! si sæ-
Prov. 1. 8. piùs hanc Sacratissimam Rosarij Reginam ejusmodi roseo serto corona-veris: *Audi Fili mi*, ait Sapiens, *ne dimittas legem matris tuæ, ut addatur gratia capiti tuo, & torques collo tuo.* Torques Sacratissimum Rosarium est, ex pulcherrimis & variarum virtutum catenulis compositus, & pretiosissimis interstinctus gemmis, quò cœli Magnates conspicui sunt & Clientes Mariani. Eja age, quisquis es, prudens Lector, & tu in Sacratissima Virgine lauda DEUM, laus enim MARIÆ est laus DEI; apprehende arma & scutum, Sacratissimum Rosarium tuum, quod quotidie in obsequium Magnæ Matris tuæ evolves, *ut addatur gratia capiti tuo*, & tandem vita æterna.

CON-

CONSIDERATIO LXVIII.

B. Virgo in SS. Scapulari clientibus suis in hac & in altera vita benigna Mater est.

Clypeus est sperantibus in se. Prov. 30. 5.

1. DAvid formâ egregiâ adolescens, cui non minùs auctoritatis, quàm gratiæ inerat, cùm contra Goliam Philistæum, immanem illum gigantem in arenam nunc descenderet, singulari cum illo dimicaturus duello, priùs sese ad hanc pugnam baculo suo pastoricio, quinque limpidissimis lapidibus, fundâ & perâ armavit, quibus armis & Dei potissimùm protectioni confisus generoso animo hostem suum aggressus est, & potenti virtute superavit: *Trajectóque cavo terebravit vulnere frontem.* Audi Scri-

1. Reg. 17. 49. pturam: *Et misit manum suam in peram, tulitque unum lapidem, & fundâ jecit, & circumducens percussit Philistæum in fronte*, &c.

Job. 7. 1. Anima Christiana! Et nunquid *militia est vita hominis super terram?* Pugnandum tibi erit, nolis, velis, cum dœmone, carne, mundo, morbis, tentationibus, aliisque innumeris periculis ac miseriis, ac tandem cum ipsa morte; proinde maturè in rem & salutem tuam vigila, atque de armis, quibus inimicos tuos expugnare valeas, tibi provide; arma autem Christiani hominis potissimè sunt baculus, quinque lapides, funda & pera. Per baculum Davidis D. Augustinus crucem Dominicam subaudit, sicut enim canis baculum, sic diabolus formidat crucem; per quinque lapides rectè quinque SS. Christi Vulnera intelliges, per fundam SS. Rosarium, & per peram SS. Scapulare, quibus Spiritualibus instructus armis infernalem Goliam, omnesque hostes tuos facili conatu superabis.

S. Aug. serm. 198.

Annal Anglia l. 7. c. 5. De Arcturo Angliæ Rege recensent Britaniæ Annales, quòd clypeum sibi parari jusserit, in cujus interiore facie B. Virgo cum JESU parvulo Filio eleganti penicillo erat depicta, in quam SS. Deiparam quoties in bello aliquod imminebat periculum, Rex oculorum aciem conjiciebat, ejúsque opem impensiùs implorans de hoste gloriosè triumphabat. Contigit aliquando, cùm in cruento prælio milites jamjam meditarentur fugam, ut Rex inverso scuto pretiosissimæ Virginis ac Deiparæ imaginem trepidantibus ostentaret militibus, elatâ exclamans voce: *Ecce quâ nos militamus*; ad cujus beatissimæ Virginis & dulcissimi Filij conspectum milites de novo confirmati, resumpto animo in hostiles irruêre turmas, & inimicum exercitum ingenti clade profligârunt: Cui clypeo exinde Rex hæc verba insculpi voluit: *MARIA solus patriæ.*

P. Andr. à S. Theres. Carmel. & plures alij. Hunc Arcturum Regem anno salutis nostræ 1620. in pugna ad Pragam probè imitatus est Venerabilis P. Dominicus à JESU MARIA, Carmelitarum Discalceatorum Generalis ac Præpositus dignissimus, vir morum innocentiâ & sanctitatis famâ notissimus, qui in cruento illo prælio, in quo à Serenissimo Bavariæ Duce Maximiliano tessera militaris *Sancta MARIA* erat, non duntaxat exercituum Dominum in cruce sublimem, tanquam anteambulonem, sed & in pectore pro lorica & scuto inexpugnabili B. Virginis MARIÆ effigiem præferebat, quorum ope acies hostiles pulsæ, hostis cæsus, & insignis victoria in summum Reipublicæ Catholicæ commodum reportata est in Octava omnium Sanctorum, Domina 22. post Pentecosten, ubi Evangelium can-

tari

tari solet: *Reddite ergo, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt DEI, DEO*; quam exinde sacram Deiparæ imaginem Serenissimus Bavariæ Dux & paulò pòst S. R. I. Elector Maximilianus hoc inscripto exornavit: *Clypeus est sperantibus in se*, cui Divæ Virgini & Matri, Carmelitarum gloriæ & Ecclesiæ Orthodoxæ protectrici pro Emblemate scutum mucronatum, prominente in ejus medio cuspide, subjicimus cum inscripto: *Tutatur & armat*; vel scutum Josue, quo urbem Hai expugnavit: *Leva clypeum contra urbem Hai, quoniam tibi tradam eam*, cum Lemmate:

Luc. 20 25.

Prov. 30. 5.

Josue. 5. 18.

Præsidium & decus.

Ita, ô beatissima Virgo, in SS. Scapulari & nobis scutum & lorica es, tutans & armans, defendens & arcens, *tutela, decúsque.*

2. David invictissimus belli Dux, ubi ad regale solium evectus est, in urbe Solymæa juxta arcem Sion fortissimam turrim ex quadris lapidibus ferro & plumbo indissolubiliter compactis, cum propugnaculis construxit, ex qua non gladios aut lanceas, non arcus aut tela, neque alia instrumenta bellica, sed meros clypeos appendit: *Mille clypei pendent ex ea: Omnis armatura fortium.* Ad quid, obsecro, tot clypei in Davidica turri? Si litteram inspicis, David scuta illa bellica non tam ad terrorem inimicorum, quàm ad splendorem civitatis suæ in eminentiori turris loco suspendit. Verùm SS. Patres per hanc turrim Davidicam communiter cum Ecclesia *SS.* Deiparam intelligunt, quæ *terribilis est ut castrorum acies ordinata*, ex qua mille clypei pendent: *Mille clypei*, ait S. Doctor Angelicus, *sunt mille remedia contra quævis pericula ex beata Virgine pendentia.*

Cant. 4. 4.

Cant. 6. 9.

S. Th. Aq. Opusc. 4.

Eques ille optimis adornatus operimentis, qui contra impium Heliodorum, orantibus Machabæis, pugnabat, *Videbatur arma habere aurea.* Aliàs videbantur in aëre per quadraginta dies *cursus equorum per ordinem digestos, & congressiones fieri cominus, & scutorum motus, & galeatorum multitudinem gladijs districtis & telorum jactus, & aureorum armorum splendorem, omnisque generis loricarum.* Aliàs etiam *refulsit sol in clypeos aureos & æreos: resplenduerunt montes ab eis, & resplenduerunt sicut lampades ignis.* O Virgo pretiosissima! tu in Archifraternitate benedicti Scapularis tui clientibus tuis non galea & lorica tantùm, sed & scutum aureum es, galea enim solùm caput tegit, lorica pectus & humeros, sed scutum integrum tutatur corpus; erant enim antiqua illa scuta bellica tantæ magnitudinis, ut unum eorum totum hominem facilè

2. Mach 3. 25.

2. Mach 5. 3.

1. Mach 6. 39.

facilè tegeret, atque à telis totum corpus defenderet: Talis, inquam, clypeus ô beatissima Virgo de monte Carmelo es, totum corpus Ecclesiæ protegens, & mundum tuo tutans patrocinio: *Dudum*, ait S. Fulgentius, *cœlum & terra ruissent, nisi MARIA precibus sustentâsset*; & S. Antoninus: *Data est tibi, ô Domina, omnis potestas in cœlo & in terra, ut quidquid volueris, valeas efficere.*

S. Fulg. l. 4. Mytholog.

S. Antonin. serm 2. de Coronat. MARIÆ.

3. Cæterùm varij varia in suis clypeis ac signis gentilitijs volebant pingi, ac insculpi Symbola. Wenceslaus Imperator in scuto suo navim incidi voluit cum Lemmate: *Ventis parendum.* Otto Wittelspachius apud Lukium Equum Trojanum cum inscripto: *Audendum.* Alexander de Medicis primus Hetruriæ Dux Rhinocerotem cum epigrapha: *Non redeo nisi victor.* Stanislaus Hosius venationis amans, venatorem humeris cervum portantem cum Lemmate: *Onus meum leve.* Olympia Ursina in scuto suo flammam adumbrari voluit acuminatam, cui inscripsit: *Nunquam deorsum.* In scuto Lacedæmonum erat exaratum: *Aut in hoc, aut cum hoc.* In scuto Myrtili: *Auxilium nunquam deficiens.* Veneti in clypeo suo canem quondam præsentabant acuminato torque armatum cum Lemmate: *Sanciat, & defendit.* Comes Abenspergicus, ubi Ratisbonæ Cæsaris militiæ & obsequio duos & triginta filios donavit, pro Symbolo aquilam cum pullis suis, solem intuentibus, adumbrari jussit cum Lemmate: *Fideles omnes, generosi omnes.* Romani etiamnum hodie in scuto suo gentilitio has quatuor tenent litteras: S. P. Q. R. Originem hujus Emblematis ex Joanne Carthagena accipe: Sabini, gens generosa & bello assueta, cùm contra Romanos cruentum quondam bellum gererent, in scutis ac vexillis suis has quatuor litteras pingi, & insculpi voluerunt: S. P. Q. R. quod idem est: *Sabino Populo Quis Resistet?* quibus ex altera parte Romani ad bellum provocati eisdem verbis in vexillis & clypeis suis exaratis, respondebant: S. P. Q. R. hoc est: *Senatus PopulúsQue Romanus.* Fit pugna, vincunt Romani, subjugantur Sabini, & ut perpetuam dicti Romani ex hac parta insigni victoria haberent memoriam, ejusmodi quatuor litteras S. P. Q. R. in suo scuto gentilitio in Capitolio & passim super palatiorum portas adhuc hodie conservant.

Joan Carthag & alij.

Anima Christiana! hîc rogo te, subsiste paulisper, & attentiore mente hæc moderna ac ferrea tempora considera, in quibus ob demerita nostra à justissimo Numine assiduis conterimur bellis; & nunquid Deus districtissimus scelerum Vindex in scuto & vexillo, quod contra nos erexit modò, has quatuor nobis exhibet litteras: S. P. Q. R. quas

ita

ita expono : *Scelera Puniturο Quis Reſiſtet?* Non Angeli, non Sancti, non mortales & creaturæ omnes. Pentapolim conſule igne cœleſti ſubverſam, mundum univerſum per cataclyſmum ſubmerſum, atque alia ſexcenta, imò innumera flagella, quibus rebellem mundum omni tempore caſtigavit Deus, unde rectè Baalam: *Cujus fortitudo ſimilis eſt Rhinocerotis*, quod fortiſſimum ac ferociſſimum animal à nullo hominum domari, aut teneri poteſt: *Cornua Rhinocerotis cornua illius, in ipſis ventilabit gentes uſque ad terminos terræ.* *Gen. 19. 25.* *Gen. 7. 23.* *Num. 24. 8.* *Deut. 33. 17.*

Verùm confidite Clientes Mariani, præſertim qui clypeum ſalutis, SS. Scapulare geſtatis, confidite, inquam, ecce beatiſſima Virgo de monte Carmelo *obviat vobis quaſi Mater honorificata*, & irato Numini ac dulciſſimo Filio aliud monſtrat vexillum ac ſcutum, in quo pariter quatuor illi caracteres auro ſunt conſignati: S.P.Q.R. quaſi diceret: Fili mi! ſi ſolam attendis juſtitiam ſemotâ omni miſericordiâ, rectè humanum deles genus, & quis reſiſtet tibi: *Scelera Puniturο Quis Reſiſtet?* Sed ecce tibi exhibent fratres mei in Sacro Scapulari aliud vexillum & ſalutis ſcutum, in quo pari modo quatuor illæ ſunt pictæ litteræ: S.P.Q.R. hoc eſt: *Scapulare Portans Quando Rogat*; & quemadmodum funiculus ille coccineus in excidio Jeruchuntino univerſæ domui Rahab ſalutis ſignum extitit: *Appendit funiculum coccineum in feneſtra*; ita & benedictum Scapulare, ſiquis devotè gerit, piè & Chriſtianè vivit, *ſignum ſalutis eſt, ſalus in periculis, fœdus pacis & pacti ſempiterni.* *Eccli. 15. 2.* *Joſue. 2. 21.*

4. Videtur mihi SS. Deipara in Archifraternitate SS. Scapularis, ut quondam Rebecca, de qua Sacræ Pagiuæ commemorant, quòd hæc ſollicita Mater dilecto filio ſuo Jacob veſtimenta valde bona & odorata procuraverit: *Et veſtibus valde bonis, quas apud ſe habebat domi, induit eum, pelliculásque hœdorum circumdedit manibus, & collinuda protexit*, ut ſic faciliori modo ſupremam à Patre moribundo reciperet benedictionem. Sed neque irritus fuit Matris ille conatus, *ſtatim* enim *ut* pater *ſenſit veſtimentorum illius fragrantiam, benedicens illi ait: Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: Det tibi DEUS de rore cæli*, &c. *Gen. 27. 15.*

En pulcherrimam figuram in RR. PP. de monte Carmelo, & in Confratribus *SS.* Scapularis adimpletam, quibus tanquam filijs ſuis præ cæteris dilectis pientiſſima Virgo & ſollicita Mater de veſtibus valde bonis & virtutum odore fragrantibus providit, & colli nuda benedicto

dicto Scapulari suo, ceu scuto protexit. Originem hujus Archifraternitatis sic accipe. Anno à partu Virgineo 1240. in Ecclesia DEI floruit beatus Simon Stock Anglus, Sacri Ordinis Carmelitarum Prior Generalis, qui, cùm *SS.* Virginem Deiparam impensiùs coleret, ardentissimis precibus ab ea flagitavit, ut aliquod amoris signum monstrare dignaretur, cui *SS.* Virgo Angelorum stipata catervis, & immenso circumdata splendore apparuit, eique Scapulare Ordinis tradidit, dicens: *Accipe dilectissime, hoc tui Ordinis Scapulare, meæ Confraternitatis signum, tibi & cunctis Carmelitis privilegium: In quo quis moriens æternum non patietur incendium. Ecce signum salutis, salus in periculis, fœdus pacis & pacti sempiterni.* Hac cœlesti veste indutus B. Simon tam insigne donum & peculiare amoris erga se ac Sacrum Ordinem monimentum palam deprædicare cœpit; hinc factum est, quòd non cives tantùm, & agrestes, sed & Imperatores, Reges, Duces, Magnates, Illustres ac Nobiles utriusque sexûs, imò & Summi Pontifices ad hanc Sodalitatem convolârint, & Sacrum Scapulare receperint. Observat autem hîc rectè de Lezana, quòd prædicta verba beatissimæ Virginis non simpliciter & absolutè, prout jacent, sint intelligenda, sed quantum ex parte Virginis & efficacissimæ ejus intercessionis pro illis Confratribus, qui non gentiliter, sed Christianè vivunt, mandata Dei observant, & simul devotè *SS.* Scapulare gestant, adimplentes leges & statuta Sodalitatis Marianæ, illi sunt veri filij MARIÆ, cœlestis illius Rebeccæ, quibus à Dilectissimo Filio suo Christo JESU omnem benedictionem impetrabit: *Ecce odor Filij mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.*

R. P. Joan. Bapt. de Lezana de Patronatu B.V. & passim alij.

5. Verùm non solùm favet *SS.* Deipara hîc in vita suis clientibus sacrum Scapulare gestantibus, sed & defunctis per potentissimam suam intercessionem mirè solet esse propitia. Caleb filiæ suæ Axæ, dum Othonieli viro fortissimo nupserat, pro dote & hæreditate terram irriguam assignavit: *Da mihi benedictionem: Terram australem & arentem dedisti mihi, junge & irriguam. Dedit itaque Caleb irriguum superiùs & inferiùs.* Confide Confraternitas *SS.* Scapularis titulo Dei Genitricis decorata, tu es illa Axa Sponsa, cui Dominus pro dote dedit irriguum superiùs & inferiùs, seu supra & infra; superiùs hîc in terra pro fratribus & sororibus tuis adhuc in vita degentibus quàm plurima privilegia, communicationem bonorum operum, precum, suffragiorum & cæterorum bonorum spiritualium, & inferiùs in purgatorij flammis existentibus proximo post obitum Sabbato liberationem. Juvat hîc pro asserti

Josue. 15. 19.

ſerti confirmatione audire diploma Pauli V. Pontificis Maximi, quod incipit: *Patribus Carmelitis populus Chriſtianus poteſt piè credere de adjutorio animarum Fratrum & Confratrum Sodalitatis B. M. V. de monte Carmeli, videlicet beatiſſimam Virginem animas Fratrum & Confratrum in charitate decedentium, quæ in vita habitum geſtaverint, & caſtitatem pro ſuo ſtatu coluerint, Officiúmque parvum de B. M. V. recitaverint, vel ſi recitare neſciverint; Eccleſiæ jejunia obſervaverint, & feria 4. & Sabbato à carnibus abſtinuerint, niſi ubi in ijs diebus Nativitatis Domini Feſtum inciderit; ſuis interceſſionibus continuis, piísque ſuffragijs & meritis, ac ſpeciali protectione poſt eorum tranſitum, præcipuè in die Sabbati, qui dies ab Eccleſia eidem B. Virgini dicatus eſt, adjuturam.* *Diploma Pauli V. Pont. Max. editum. añ. Dom. 1612.*

De Jeremia refert Sacer Codex, quòd eum in lacum Melchiæ projecerint, in quo non erat aqua ſed lutum, ut ibi in cœno uſque ad collum merſus morereturſed Abdemelech ejus miſertus veteres ſubmiſit pannos, quos per funiculos ad Jeremiam demiſit, & ſic eum de lacu miſeriæ & de luto fœcis rurſus in lucem eduxit: *Et etraxerunt Jeremiam funibus, & eduxerunt eum de lacu.* *Jerem. 38 13.* Per hunc lacum & obſcurum barathrum rectè purgatorium intelligimus, in quod veteres dimittimus pannos, dum per *SS.* Scapulare & merita B. Virginis Deum rogamus, quatenus animas de lacu hoc inferiori & umbra mortis miſericorditer liberare dignetur. Oportet hîc audire Bullam Clementis VII. *Die quo àſæculo hujusmodi purgatorium acceſſerint, ipſa Virgo gloriosa Dei Genitrix MARIA Sabbato ſequenti poſt illorum Confratrum ſeu Religioſorum ac Sororum obitus, viſitando, à pœnis purgatorij hujusmodi eorum animas liberabit.* *Bulla Clementis VII. an. Dñi. 1528.*

Recordor hîc Petri Apoſtolorum Principis, qui, cùm aliquando non haberet, quo vectigal ſeu didrachma in Capharnaum ſolveret, juſſu Magiſtri ſui hamum in mare miſit, & in piſce capto ſtaterem invenit: *Vade ad mare, & mitte hamum*, &c. *Matt. 17. 27.* Anima Chriſtiana! imitare Petrum, prehende hamum, *SS.* Scapulare, mitte illud in mare, hoc eſt, atteſtante D. Thoma Aquinate, in purgatorium, verè mare amarum, *Quia nullus*, ait idem, *in toto mundo amarior cruciatus invenitur*, & eris piſces & animas capiens. *S. Th. in Suppl. tertiæ partis.*

6. Eliſæus ope pallij Eliæ, quod ab aſcendente in cœlum ad ſui memoriam huic digniſſimo Diſcipulo relictum fuerat, Jordanem diviſit, ſiccóque pede eum tranſivit: *Et levavit pallium Eliæ, quod ceciderat ei: reverſúsque ſtetit ſuper ripam Jordanis*, &c. *4. Reg. 2. 13.* Si vis anime mi! ſecurè Jordanem (quod nomen idem eſt, quàm flumen judicij) in mor-

te

te tua transire, arripe pallium Eliæ, hoc est, benedictum Scapulare, serva regulas, ac Christianè vivas, & tutus ante tribunal Christi comparebis.

Loth Abrahami fratri è Sodoma egredienti Angeli suasêre, ut, si
Gen. 19. 17. vitam & animam suam ab incendio salvare velit, ad montem se recipe-
1. Joan. 5. 19. ret: *In monte salvum te fac, ne & tu simul pereas.* An non mundus iste immundus similis est Pentapoli plenus iniquitatibus? *Mundus totus*, ait dilectus Christi Discipulus, *in maligno positus est*, ubi S. Augustinus
Cornel. hîc. legit: *In malo igne positus est*, & Cornelius: *Experientia nos docet quàm mundus instar Sodomæ plenus sit cupiditate, superbiâ, fraude, luxuriâ, gulâ, avaritiâ, omnique malo*, &c. Si vis ergo animæ miserter tot tentationes & pericula salvare animam tuam: *In monte salvum te fac, ne & tu simul pereas*, hoc est, in monte Carmeli per *SS.* Scapulare, quod est clypeus & signum salutis, *in quo quis moriens æternum non patietur incendium.*

Abiathar Sacerdos, quia contra Salomonem cum Adonia conspiravit, eúmque in Regem unxit, pœnam mortis ob læsæ majestatis crimen commeritus est, sed quia Davidi quondam fidelis extitit, & Arcam Domini portavit, ideò in vita à Salomone conservatus fuit:
3. Reg. 2. 26. *Abiathar quoque Sacerdoti dixit Rex: Vade in Anathoth ad agrum tuum, equidem vir mortis es, sed hodie te non interficiam, quia portâsti Arcam Domini DEI coram David patre meo.* O Christiani! toties rei facti sumus criminis læsæ Divinæ Majestatis, quoties lethale admisimus delictum; quòd autem de facto non in igne gehennali commeritas persolvamus pœnas, gratias agamus Deo nostro & Judici Christo, qui ob gratiam & intercessionem SS. Matris suæ adhuc nobis pœnitentiæ spatium benignè indulsit: *quia portavimus Arcam Domini*, hoc est, Sacratissimum Scapulare.

7. De muliere illa Sarephtana pia & religiosa recensent Regum Annales, quòd Eliam Prophetam à facie Jezabelis fugientem non duntaxat hospitio receperit, sed & famelicum, posthabito quoque propriæ
3. Reg 17. 9 vitæ periculo, paverit: *Surge, & vade in Sarephta Sidoniorum, & manebis ibi, præcepi enim ibi mulieri viduæ, ut pascat te.* Subintrat hîc
Arnol. Bost. in suo de Patronat Virg. lib. c. 1. Auctor gravis Arnoldus Bostius hisce verbis Sacratissimam Deiparam alloquens: *Tu es illa Sarephtana, quæ etiam modò Patri Eliæ in filijs præbes refocillamen & hospitium*, &c. Non hîc tantùm in hac mortali vita sedulam filiorum Eliæ in SS. Scapulari curam gerens, sed & in altera quantocyùs illis æterna procurans gaudia. Audi, & perpende Cliens
Lud. Blos. in Monil. c. 12. Mariane! quomodo pius Auctor Ludovicus Blosius nomine ipsius Sa-

cra-

cratissimæ Deiparæ testetur: *Ego omnibus, qui mihi piè & sanctè deservinnt, volo in morte fidelissimè tanquam Mater pijssima adesse, eósque protegere, ac consolari*; imò & post mortem suis devotis Sodalibus in purgantibus illis flammis existentibus benignissima Mater est, ita ipsa ad S. Birgittam: *Sum Mater omnium, qui sunt in purgatorio; quia omnes pœnæ, quæ debentur purgandis pro peccatis suis, in qualibet hora propter preces meas quodammodo mitigantur.* Age ergo, quisquis es, homo Christiane! imitare consilium, quod Naamo Syriæ Principi forti & diviti sed leproso dederunt servi: *Pater; si rem grandem tibi dixisset Propheta, certè facere debueras; quantò magis, quia nunc dixit tibi: lavare, & mundaberis,* Hoc & ego tibi dico: Si rem grandem tibi dixissem, certè facere debueras, quantò magis, quia nunc dico tibi:

Lib. 4. Revel. cap. 138.

4. Reg. 5. 13.

Accipe Scapulare, observa regulas, & *æternum non patieris incendium.*

CONSIDERATIO LXIX.

Mater amoris & doloris singulariter invocanda est, ut in hora mortis nobis assistere dignetur.

Tu nos ab hoste protege, & horâ mortis suscipe.
Ecclesia in hymno de B. V.

1 SOlent serpentes in gramine latitantes (prout rectè observat Rupertus Abbas) contra homines non aperta vi, sed dolis ac insidijs pugnare, eósque in calce à tergo mordere, & sic veneno in totum corpus proserpente interficere, unde Lemma ab Ecclesiastico mutuatum: *In silentio mordet.* Simili ferè modo antiquus ille serpens, ac generis humani hostis infensissimus diabolus calcaneo hominis insidiatur, eúmque quasi à tergo mordere nititur; atque tunc præsertim omne virus suum contra homi-

Rup. Abb. in Gen. 3. 15.

Eccli. 10. 11.

hominem exerere assolet, quando illi ex hac mortali vita ad judicium & ad longam, longissimam æternitatem migrandum est: *Væ terræ & mari*, ait S. Joannes, *quia descendit diabolus ad vos, habens iram magnam, sciens, quia modicum tempus habet*, ut hominem moribundum ad ruinam & æternam trahat perniciem; proinde nihil intentatum relinquit, quò tandem evadat victor. Et hoc est, ad quod allusit ipsa Veritas Deus, quando in paradiso serpenti isti tartareo, Evam seducenti, hanc edixit sententiam: *Et tu insidiaberis calcaneo ejus.* Et cur, obsecro, calcaneo? Quare non oculis? Davidem consule ob alienam mulieris speciem oculis captum: *Vidit mulierem se lavantem*, &c. Quare non auribus? Evam considera faciles nimirùm aures serpenti præbentem: *Eritis sicut Dij.* Quare non ori aut gulæ? Divitem Epulonem attende: *Epulabatur quotidie splendidè.* Quare non manibus ac pedibus? Achan intuere: *Tulit aliquid de anathemate.* Quare non cordi? *De corde enim exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiæ: hæc sunt, quæ coinquinant hominem.* Cur ergo dicit Dominus, quòd diabolus hominis insidietur calcaneo: *Et tu insidiaberis calcaneo ejus?*

Apoc. 12. 12. *Gen. 3. 15.* *2. Reg. 11. 2.* *Gen. 3. 5.* *Luc. 16. 19.* *Josue 7. 1.* *Matt. 15. 19.*

Observa: *Calcaneum*, inquit S. Vincentius Ferrerius, *quæ est ultima pars corporis, signat mortem.* Et doctissimus Alcuinus: *Diabolus*, ait, *insidiatur calcaneo nostro, quia extremum vitæ nostræ acriùs oppugnat.* Sed Deo & Homini Christo laudes sint immortales ac infinitæ, quòd moriens in cruce Sacratissimam Matrem suam nobis adversùs mortem patronam commendârit potentissimam: *Ecce Mater tua*; dum enim morienti Filio sub cruce fidelissimè & non sine summo animi cruciatu adstitit, datum illi peculiariter est, ut filijs quoque suis spiritualibus ac clientibus in extremo vitæ articulo constitutis possit assistere, eis opem ferre, & dœmonum insultus repellere. Et quemadmodum luna nocti præesse dicitur: *Fecitque Deus duo luminaria magna: luminare majus, ut præesset diei, & luminare minus, ut præesset nocti*; ita Sacratissima Deipara in articulo mortis, quæ rectè cum nocte comparatur, suis dilectis Sodalibus, velut luna perfecta & plena illucescit. Audi Eminentissimum Toletum super illud: *Mulier ecce Filius tuus*, ita loquentem: *Omnes nos curæ, protectioni & intercessioni Virginis commendat, nobis autem fiduciam confert, ut tanquam ad Matrem & Dominam in omnibus nostris confugeremus.* Et S. Bernhardus: *Gratias*, inquit, *age ei, qui talem tibi Mediatricem benignissimâ miseratione providit*, quæ te neque in morte deseret, sed tibi obviabit velut Mater honorificata: *Et nunc*

S. Vinc. Ferr. serm. 1. de S. Petr. ad Vinc. Alcuin. hîc. *Joan. 19. 27.* *Gen. 1. 16.* *Toler in Jo. 19. 26.* *S. Bernh. serm. Sig. Magn.*

quid obliviſci poteſt Mater infantem ſuum, ut non miſereatur filio uteri ſui?
Iſa. 49. 15. Unde rectè Eccleſia eam in hymno ſalutat: *MARIA Mater gratiæ, dulcis Parens clementiæ; tu nos ab hoſte protege, & horâ mortis ſuſcipe.* Ita ô Domina! ita fiat: *Et horâ mortis ſuſcipe*; in quem finem pro corpore noſtri Emblematis horologium adumbrari curavimus, ubi index digitus horam ſecundam monſtrat, hoc eſt, felicem cum inſcripto:

Utinam ſecundâ.

2. Hanc mortis horam ſecundam ſibi optabat impius Balaam Propheta, non ignorans, quòd æternitas à morte & ultimo vitæ momento pendeat: *Num. 23. 10.* *Moriatur*, inquiebat, *anima mea morte juſtorum, & fiant noviſſima mea horum ſimilia.* En quomodo mali, impij, athei & politici mortem felicem appetunt, ſed vitam bonam fugiunt; prudentius ergo, ſibique utiliùs Balaam dixiſſet: *Vivat anima mea vita juſtorum, ut moriatur morte juſtorum*, quam tamen ſecundam mortem idolorum ille cultor ac fautor minimè invenit. O quantò feliciores vos eſtis, Clientes ac Sodales Mariani! quibus moriens in cruce JESUS Sacratiſſimam Matrem ſuam in S. Joanne pariter in Matrem tradidit, neque enim illi ſufficiebat vos cœleſtis Patris ſui facere filios, niſi etiam, ut vos conjunctiores ſibi redderet, dilectiſſimæ Matris ſuæ filios efficeret: *Pſal. 81. 6.* *Vos Filij Excelſi omnes.*

Elias, dum quondam per turbinem in curru igneo in cœlum evectus eſt, *4. Reg. 2. 13.* pallium ſuum Eliſæo optimo diſcipulo reliquit: *Et levavit pallium Eliæ, quod ceciderat ei.* Plus Chriſtus, ubi per turbinem paſſionis in curru igneo S. Crucis immensâ flagrans in genus humanum charitate receſſit, vobis, ô cultores Mariani, reliquit, dum Sacratiſſimam Matrem ſuam, quæ velut pallium ipſi in hac terra fuerat, carne humanâ eum veſtiens, & veluti pallio in utero obvolvens, vobis conſignavit. Eliſæus ope pallij Eliæ Jordanem, id eſt, *flumen judicij*, ſicco pede tranſivit; vos, opitulante Virgine, felicem mortem obite, & ſortem optimam in judicio ſperare poteſtis: *Potentiorem enim*, ait *S. Ildephonſ. ſerm. 9. de Aſſumpt.* S. Ildephonſus, *ad placandam iram Judicis invenire non poteſtis, quam illam, quæ meruit Mater exiſtere ejusdem Redemptoris & Judicis.*

3. Cùm Barac ſtrenuiſſimus belli Dux contra Siſaram moveret exercitum, cruento cum illo dimicaturus prælio, priùs ad Debboram mulierem prudentiſſimam, juxta ac piiſſimam ſe contulit, cui inſinuavit: *Judic. 4. 8.* *Si venis mecum, vadam; ſi nolueris venire mecum, non pergam;* quæ dixit ad eum: *ibo quidem tecum, ſed in hac vice victoria non reputabi-*

tur

tur tibi, quia in manu mulieris tradetur Sisara. Ivit Barac, & à Debbora Prophetissa confortatus, ingenti fide ac spe rem aggressus, feliciter confecit, cujus etiam fidem commendat Hebræis Apostolus. Pugna & nobis imminet, Clientes Mariani! ex qua pendet felix, aut eheu nimiùm infelix æternitas. O quanti momenti ista res est ultimum vitæ nostræ momentum! huic Imperatorum, Regum ac Principum gravissima cedunt negotia, quia ab illis temporalis, ab illo verò momento æterna pendet beatitudo; oportet ergo, ut de forti ac prudente Debbora nobis provideamus, quæ nobiscum ad hoc prælium se conferat, *ubi non erit nobis colluctatio adversùs carnem & sanguinem, sed adversùs principes & potestates; adversùs mundi rectores tenebrarum harum; propterea accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo.* Debbora autem hæc nostra alia non est, quàm Sacratissima Virgo Deipara, quæ jam pridem antiqui illius serpentis caput contrivit; hanc, inquam, Sacratissimam, juxta ac potentissimam Heroinam stantem olim juxta crucem in cruento illo prælio, in quo Sathan confractus, & orbis redemptus est, ad ultimum certamen nostrum sæpius, imò quotidie humiliter ac impensissimè invitemus, *ut eripiat inopem de manu fortiorum ejus; egenum & panperem à diripientibus eum.*

Hebr. 11.

Ephes. 6. 12.

Psal. 34. 10.

4. In Numerorum libro refertur, quomodo Dathan & Abiron Moysi & Aaroni se opponentes unà cum familijs suis à terra absorpti, & in inferni barathrum fuerint demersi: *Descenderunt vivi in infernum;* & quare hoc? Quia *disrupta est terra sub pedibus eorum.* Supra quod pulcherrimè Richardus à S. Laurentio: *Terra,* inquit, *MARIA est, quâ subtractâ descendimus in infernum viventes sicut Dathan & Abiron.* O terra benedicta, de qua Propheta: *Aperiatur terra, & germinet Salvatorem.*

Num. 16. 33.

Rich. à S. Laur. lib. de Laud V. c. 3.

Isa. 45. 8.

Jeremias Propheta, quem Dei clementia imminente captivitate Babylonica ad populum misit, ut eum ad pœnitentiam concionibus suis excitaret, mirandam aliquando visionem habuit: *Et factum est verbum Domini ad me, dicens: Quid tu vides Jeremia? & dixi: Virgam vigilantem ego video.* Alij legunt & exponunt: *Virgam oculatam, vel oculos apertos & vigiles habentem.* Ad quid, obsecro, hæc virga vigilans & oculata? Virga hæc MARIA est: *Virga de radice Jesse,* vigilans semper in nostrum commodum, clientúmque suorum æternam salutem, de qua & Balaam vaticinatus est: *Orietur stella ex Jacob, & consurget virga de Israël, & percutiet duces Moab, vastabitque omnes filios Seth.* hoc est, contrarias inferni potestates, *hac enim virgâ percussus*

Jerem. 1. 11.

Isa. 11. 1.

Num. 24.

Isa. 30 31.

cussus pavebit Assur, id est, diabolus & omnes ejus tartareæ legiones, Clientes Marianos in morte infestantes.

Moyses quondam ope virgæ suæ, ingentium prodigiorum operatrice, mare rubrum divisit, & sicco vestigio Dei populum in terram promissionis traduxit: *Eleva virgam tuam, & extende manum tuam super mare, & divide illud, ut gradiantur filij Israël in medio mari per siccum.* O beatissima Virgo! Mater viventium & morientium, tu per illam virgam adumbrata es, quâ opitulante turbulentum hujus sæculi mare, ipsámque mortem feliciter possumus superare, & ad patriam illam desiderabilem, perpetuo melle & lacte manantem, pervenire: *Hæc est*, ait B. Petrus Damianus, *virga illa, quâ retunduntur impetus adversantium dæmoniorum; virga Aaron, per quam fiunt signa & mirabilia. Baculum autem crucis intellige, quo non solùm verberatus est, sed occisus ille insatiabilis homicida, qui mortibus hominum pascitur, & nutritur, in Virgine virga & baculo cruce, miserorum spes, & consolatio continetur, sicut sublimis Propheta clarâ voce declarat: Virga*, inquit, *tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt.*

Exod. 14. 16.

B. Pet. Dam. serm. de Assumpt. V.

Psal. 22. 4.

5. Vidit aliquando Jessæus Vates mentis suæ oculis Regis æterni solium, & ad dexteram illius adstantem Reginam mirabili splendore circumdatam, & auro, gemmísque interlucentibus coruscantem vestimentis: *Adstitit Regina à dexteris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate.* Per quam supernorum civium Reginam alij Ecclesiam, sed S. Athanasius, S. Gregorius Neocæsariensis, Hugo Cardinalis, Alphonsus & alij, quos citat, & sequitur Thomas le Blanc, rectè Sacratissimam Deiparam, cœli terræque Reginam intelligunt, quam quondam Prophera Regius in spiritu non in throno regio sedentem, sed à dextris Regis cœlestis assistentem conspicatus est: *Adstitit Regina à dextris tuis.* Et quare non sedit, sicut quondam Reginæ Bethsabeæ ad dexteram Regis Salomonis filij sui sedes erat parata: *Positúsque est thronus Matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus?*

Psal. 44. 10.

Le Blanc. hic.

3. Reg 2. 19.

Adverte: *Stare*, inquit S. Augustinus, *auxiliantis est, & advocati officium designat.* Quia ergo hæc potentissima cœlorum & totius universi Regina MARIA non sedens ad dexteram Christi supremi Judicis, sed stans observata est, Advocatæ officium in se suscepit: *Bene*, ait Hugo à S. Victore, *adstitit à dextris tuis, tanquam nostra patrocinatrix, gladium evaginandum peccatoris impediens.* Et doctissimus Idiota: *MARIA*, inquit, *non sedet, sed stat, ut peccatores adjuvet, ut ipsos protegat*, præsertim in agone ultimo constitutos, atque cum tota æternitate

S. Aug. in Psal. 109.

Hugo à S. Vict. lib. 4. de Laud. V.

Idiota de Contemplat. Virg.

tate colluctantes, quorum periclitantium in se curam Virgo peculiarem solet suscipere. O si clamâssent quinque illæ Virgines fatuæ non solùm: *Domine! Domine!* sed & *Domina! Domina!* sine dubio ad cœlestes Agni nuptias fuissent admissæ; sed quia nimis serò venerunt, non sumentes oleum secum, & janua jam erat clausa, ideò æternùm fuerunt reprobatæ: *Nescio vos.* O vocem tremendam, quæ quasi tonitru & fulmen æternam in illas detonavit maledictionem: *Cùm dixerit*: ait S. Chrysostomus, *nescio vos, nihil aliud quàm gehenna & intolerabilis cruciatus relinquitur; imò verò etiam gehennâ istud verbum gravius est.* *Matt. 25. 11.* *S. Chrysost. in hunc loc.*

Et quid, quæso, peccârunt fatuæ istæ Virgines? Dixi: Non sumpserunt oleum secum: *Oleum effusum est nomen tuum*, ô beatissima Virgo. *Et clausa est janua*; supra quod doctissimus Mansius: *Porta hæc MARIA est, janua cœli, ipsa est cœlestis porta.* Væ ergo illi, cui hæc felix cœli porta in morte clausa est; econtra *beatus homo, qui vigilat ad fores meas quotidie, & observat ad postes ostij mei, qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.* *Cant. 1. 2.* *Mans. in Fest. Purif. disc. 8.* *Prov. 8. 34.*

6. David puer pastoricius uno ex quinque limpidissimis lapidibus, quos sibi in torrente ad pugnam selegerat, robustissimum gigantem feliciter stravit: *Et misit manum suam in peram, tulitque unum lapidem, & fundâ jecit, & circumducens percussit Philistæum in fronte, & infixus est lapis in fronte ejus, & cecidit in faciem suam super terram.* Age anime mi! dum nunc tempus est, maturè tibi de quinque similibus provide limpidissimis lapidibus, hoc est, de Sacratissimo Nomine MARIÆ, quod quinque litteris, ceu pretiosis constat lapillis, in cujus Sacratissimi Nominis virtute in agone infernalem poteris superase Goliam: *Ubi Nomen MARIÆ*, inquit Mellifluus, *dæmonum nocumentum effugatur, quia MARIA terribilis est, ut castrorum acies ordinata.* *1. Reg. 17. 49.* *S. Bernh. in Cant.*

Cæterùm inquirunt Sacri Doctores rationem, quare pretiosissimus orbis Reparator Christus in cruce inter sceleratos pendens dorsum contra Jerosolymam converterit, & facie ad Occidentem spectârit; *Dorsum & non faciem ostendam eis in die perditionis?* Item quare mœstissima Virgo & Matrum omnium afflictissima in eadem Calvariæ rupe juxta crucem stationem suam ad Aquilonem elegerit? *Jerem. 18. 17.*

Ad

Ant. Spinell. in Throno B. V. cap. 25. Ad primum respondet Antonius Spinellus: *Nec sine mysterio Christus in cruce Occidentem respiciebat, quia scilicet adversùs mortem, quæ per occasum significatur, pugnabat: hoc etiam situ ad gentes in Occidentali plaga positas, quarum Princeps erat Roma, perpetua Vicarij sui sedes futura, oculo suæ misericordiæ intendebat juxta illud Psal. 65. Oculi ejus super gentes respiciunt*, &c. Dolorosissima autem Mater JESU partem Aquilonarem ad crucem tenebat, quia *ab Aquilone pandetur malum super omnes habitatores terræ*, ac tunc præsertim, quando illis cum dœmone, morte & tota æternitate erit colluctandum. Ibi, ô peccator, circumdabunt te inimici tui, & coangustabunt te undique; ibi peccantem te quotidie, & non pœnitentem timor mortis conturbabit te; ibi tædebit animam tuam vitæ suæ, eò quòd non cognoveris tempus visitationis tuæ. Prô quàm horrenda te manet agonia, quàm formidabilis lucta, si te mors in peccatis stertentem occupaverit. O si cognovisses & tu, ô anime mi, & quidem in hac die, quæ ad pacem tibi, quantam securitatem in morte tibi pariat vera & sincera devotio erga Sacratissimam & dolorosissimam Matrem MARIAM; hanc proinde sæpiùs & impensiùs invoca, atque per dulcissimum COR JESU amantissimi Filij sui quotidie roga, quatenus, sicuti Christo in cruce pendenti & agonizanti adstitit, ita etiam tibi in morte & agone, fortasse brevi, brevi venturo, assistere dignetur. Audi pro solatio meoratum Antonium Spinellum: *Singulari*, inquit, *DEI beneficio Virgo Sanctissima humano generi in præsidium tributa est, & ideò ad hoc significandum versùs eam partem, unde mala ingruunt, Aquilonarem scilicet, ad dœmonum furorem reprimendum, dum staret juxta crucem JESU, constitit, quasi civitas refugij munitissima, ad quam peccatores à facie Aquilonis fugientes tutò se recipere possunt.*

Jerem. 1. 14. Luc. 19. 43. Ant. Spinell. loc. cit. n. 2.

7. Venit hîc mihi in mentem ille Prophetarum Filius, qui tempore Elisæi, grassante ingenti fame in regione, in agro colocynthidas, id est, cucurbitas agrestes collegit; ut ex illis sibi & cæteris Prophetarum filijs pulmentum coqueret; & ecce: *Cúmque gustâssent de coctione, clamaverunt, dicentes: Mors in olla Vir DEI*, erat enim pulmentum illud amarissimum, pessimum ac pernicioſum, & tanquam venenum mortiferum. Quid ad hoc Elisæus? *Afferte*, inquit, *farinam*, quam cùm in ollam misisset, *non fuit amplius quidquam amaritudinis in olla.*

4. Reg. 4. 40.

Dic

Dic anime mi! quid *homini pacem habenti in substantijs suis* morte amarius? *Siccine separat amara mors?* Ah quantus pavor, quanta erit consternatio, si imminens judicium & sempiterni gehennæ cruciatus illius peccatis debiti, animo repræsentabuntur? Hîc enimverò de novo verificabitur: *Mors in olla*; tunc enim videbuntur illi omnes sensuales voluptates præteritæ velut amarissimum draconum fel & venenum aspidum insanabile. Quid ergo in re tanti momenti consiliorum, quia hîc semel perijsse, æternùm perijsse est? *Afferte*, dicebat Propheta, *farinam*, quæ amaritudinem pulmenti instar amyli leniat, venenum tollat, ac gustui suave & sapidum reddat. Per farinam istam nonnulli Doctorum & *SS.* Interpretum intemeratam semper Virginem ac DEI Genitricem MARIAM intelligunt, quæ mortis angustias clientibus suis mirum in modum indulcorare, iratúmque Judicem mitigare assolet; hinc Sponsus ad Sponsam: *Venter tuus sicut acervus tritici, vallatus lilijs.* De tritico habetur farina candidissima, & panis optimus cor hominis confirmans. O felix, qui in morte utroque gaudet & *SS.* Viatico & assistentiâ dolorosæ Matris, sic nec quidquam amaritudinis erit in olla mortis.

Eccl. 41. 1. *1. Reg. 15. 32.* *Cant. 7. 2.*

8. Felix ille Sunamitidis filius, qui in sinu genitricis suæ mortuus est: *Posuit eum illa super genua sua usque ad meridiem, & mortuus est.* Et quid sequitur? Paulò pòst adventante Elisæo *oscitavit puer septies, aperuítque oculos*, &c. Ecce qui mortuus credebatur, de novo feliciter ad vitam surrexit. O quàm felix ac beatus est ille MARIÆ Filius & Sodalis Marianus, qui in sinu Matris suæ supremum poterit exhalare spiritum, ô quàm felix! quoniam illi resurrectio debetur ad vitam meliorem, æternam ac felicissimam; & si amicus amicum non deserit, quantò minùs dolorosa Mater te deseret, si ejus fidelis amicus, filius ac cultor extiteris: *Fieri non potest*, ait devotissimus Blosius, *ut pereat, qui MARIÆ sedulus & humilis cultor fuerit.*

4. Reg. 4. 20. *Blos. in Canone vitæ spirit. c. 18.*

Finem huic Considerationi imponat dilectus ille Christi Discipulus, de quo plures & magnæ auctoritatis Scriptores recensent, quòd pòst glorioſam B. Virginis ac Matris DEI MARIÆ in cœlum assumptionem ingens eum incesserit cupido, hanc Dominam ac Matrem suam à Christo in ligno moriente sibi legatam, denuò in gloria cœlesti intuendi. Voti compos factus, & extra se raptus, JESUM & Sacratissimam Matrem ejus in immensa spectavit gloria, inter se tunc de decumanis illis tormentorum fluctibus in passione, cruce & morte quondam exantlatis, differentes. Discursu terminato, Filio supplicavit Mater,

Pomer. lib. 3. de B. M. V. p. 4. n. 4. Et Justin. Miechov. To. 2. disc. 379. & alij.

Mater, quatenus omnibus illis, qui piâ mente horum meminissent dolorum, aliquam, & gratiam singularem dignaretur impertire; annuit dilectissimus Filius Sacratissimæ Parenti suæ, & hæc quatuor spopondit dona. 1. *Ut quisquis Virginem per ejus dolores precaretur, is ante obitum verum de peccatis dolorem impetraret.* 2. *Ut ipsius maximè instante morte præsidio muniretur.* 3. *Se ejus cordi supplicia sua inscripturum, & ideò mercedem magnam aliquando præstiturum.* 4. *Se Matri jus omne dare & facultatem pro tali quidlibet impetrandi.* Tu, si sapiens es, & non omnem negas humanam fidem, imitare hoc illustre exemplum, & Matris tuæ gemitus nunquam obliviscere, si in morte tua illam habere discupis propitiam, ô quàm beatus tunc eris, si sub illius umbra & protectione tuam in manus DEI commendabis animam. Finio cum S. Ephrem ita Sacratissimam Virginem deprecantem: *Adesto mihi nunc & semper ô Virgo DEI Genitrix, Mater misericordiæ, benigna & clemens, in præsenti quidem vitæ cursu fervens protectrix atque auxiliatrix, hostiles quoscunque impetus à me avertens, & in via salutis me constituens, ac in extremæ vitæ articulo miseram animam conservans*, &c.

S. Ephrem. in orat. ad Virg.

CON.

CONSIDERATIO LXX.

Matris amoris & doloris, verè Matris misericordiæ amor beneficus in animas purgantes declaratur.

Respice in nos, & ostende nobis lucem miserationum tuarum. Eccli. 26. 1.

1. DIversi sunt piscandi modi. Sunt, qui nassâ piscantur, in quam quidem facilem pisces inveniunt ingressum, sed revocare gradum, hoc illis opus & labor est. Et tali modo mundus suos capit pisces. Audi Socratem: *Quemadmodum, inquit, pisces, ô adolescentuli! qui nondum intra nassas sunt, volunt intrare, qui autem jam intus sunt, volunt exire* (de matrimonio loquitur) *sic & vos, ne idem vobis accidat, videte, quid facitis*, &c. *Socrat. apud Diez. 2. p. verbo Matr.*

Alij piscantur hamo, cui exiguum affigunt vermiculum, quo ine-
Eccle. 9. 12. scantur, & capiuntur pisces: *Sicut pisces*, ait Ecclesiastes, *capiuntur hamo, sic capiuntur homines in tempore malo.* Ita piscari solet dœmon, levissimâ & spurcissimâ carnis voluptatulâ homines incautos inescans
S. Aug. de Agone Christiano. c. 7. & capiens. Juvat hîc audire S. Augustinum: *Gaudet piscis*, inquit, *quando hamum non videns, escam devorat: Sed cùm piscator eum adducere cœperit, viscera ejus torquentur primò, deinde ab omni lætitia sua per ipsam escam, de qua lætatus est, ad consumptionem trahitur. Sic sunt omnes, qui de bonis temporalibus beatos se esse putant, hamum enim acceperunt, & cum illo sibi vagantur. Veniet tempus, ut sentiant, quanta tor-*
Habac. 1. 4. *menta cum aviditate devoraverint.* Unde Habacuc: *Facies hominis quasi pisces maris.*

Sunt, qui rebus jactis æquoream inducunt prædam, ita jubente
Luc. 5. 4. Domino piscati sunt Apostoli: *Laxate retia vestra in capturam.* Sic Divina Providentia etiamnum hodie pisces suos electos, hoc est, homines ad gloriam prædestinatos in retia adducit; ubi observandum, quòd retia ex meris crucibus sint intertexta, quos enim per beneficia non capit Divina miseratio, hos crucibus & tribulationibus immissis ad se compellit, ubi verificatur illud S. Gregorij Magni: *Mala, quæ nos premunt, ad Deum ire compellunt.*

Multi in piscando utuntur verriculo, in cujus utriculum latitantes in littore pisces, vi, baculis & pedibus ocreatis trudunt. Tali modo Concionatores zelosi ac PP. Confessarij animas in limo profundi hærentes, & in cœno peccatorum immersas capere solent; ad quod allusit Ve-
Luc. 14. 24. ritas: *Compelle intrare.*

Est & alius piscandi modus, qui in lacubus & stagnis, in quibus ad triennium ordinariò sunt inserti pisces, adhiberi solet, ubi aquâ per cuniculos & fossas dimissâ, facili conatu pisces in limo & arena saltantes etiam manibus possunt comprehendi. Ita quondam piscatus est Cyrus Rex, prout auctor est Herodotus, & etiamnum Illustres ac Nobiles in suis dynastijs & prædijs lacus suos succidunt, ubi etiam in arido pisces manibus captant. Jucundum spectaculum, quod tamen omnes tangit. En typum, quomodo mors, velut piscator generalis omnes natitantes in gurgite hujus sæculi pisces capiat, & in triumphum
Matt. 13. 47. ducat: *Simile est regnum cœlorum sagenæ missæ in mare, & ex omni genere piscium congreganti, quam, cùm impleta esset, educentes, & secus littus sedentes, elegerunt bonos in vasa, malos autem foràs miserunt. Sic erit in consummatione sæculi, &c.*

Deni-

Denique est alius pisces capiendi modus, dum de nocte intempesta ac quieta piscatores in navicula lucernam accendunt, ad cujus splendorem è suis cavernis ac foraminibus pisces turmatim egrediuntur, & sic piscatoribus in optatam prædam cedunt, quem piscandi modum hîc in nostro Emblemate adumbrari jussimus cum inscripto:

Veniunt ad lucem.

Et nunquid anime mi! beatissima Virgo & Mater amoris ac doloris lux est? Lucerna ardens? & lumen indeficiens? *Lux plena*, ait Sinaita, *quæ nunquam deficit*; *Lucerna*, inquit S. Cyrillus, *inextincti luminis*; *Lumen*, ait S. Ephrem, *totius orbis*, ad quam in tenebris & in umbra mortis sedentes, imò potiùs in lacu igneo ac flammeo purgatorij, velut pisces natantes animæ assiduò respiciunt, ac ingeminant: *Respice in nos, & ostende nobis lucem miserationum tuarum.* *Sinaita l. 6. contemp.* *S. Cyrill. ho. 6. contra Nestor.* *S. Ephrem. de Laud. V.* *Eccli. 26. 1.*

2. Hanc veritatem pulcherrimè adumbravit Ecclesiasticus, dum de hac cœli terræque Regina & Matre misericordiæ ita quondam vaticinatus est: *Gyrum cœli circuivi sola, & profundum abyssi penetravi: in fluctibus maris ambulavi.* O quomodo hoc ô beatissima? Qualem abyssum penetrâsti? Et in quibus maris fluctibus ambulâsti? Quòd Sacratissima Deipara animarum in purgatorio luentium, dum adhuc in hac mortali degebat vita, peculiaris extiterit patrona, nullus sanæ mentis ibit inficias; ad hoc enim alludit Gerson; quia juxta *SS.* litterarum testimonium *sancta & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur.* Ex quo rectè & prudenter infert, quòd etiam mens Sacratissimæ Virginis ejusmodi sanctis ac salubribus cogitationibus fuerit occupata, & pro animarum purgantium liberatione non ratò ardentissimas ad Deum preces fuderit. Sed quòd post gloriosam in cœlum assumptionem gyrum cœli circuierit, profundum abyssi penetraverit, & in fluctibus maris ambulaverit, hoc equidem mirabile est, & sensibus nostris imperceptibile. *Eccli. 24. 8* *Gerson. ser. 1. de def.* *2. Mach. 12. 46.*

Juvat hîc pro argumenti & conceptûs nostri solutione audire S. Bernhardinum Senensem: *Beata Virgo*, inquit, *in regno purgatorij dominium tenet, propterea inquit: Et in fluctibus maris ambulavi; pœna siquidem purgatorij ideò dicitur fluctus, quia transitoria est, sed additur maris, quia nimirum est amara, & ab ijs tormentis liberat beata Virgo maximè devotos suos, scilicet visitans, & subveniens necessitatibus & tormentis devotorum suorum, imò & omnium, qui ibi existunt, quia filij ejus* *S. Bernhardin Senens. ser. 3. de nomine Maria. a. 2. c. 3.*

sunt, cùm sint filij gratiæ, & in gratia confirmati, atque de gloria certificati. Hucusque S. Bernhardinus Senensis & optimè.

Gerson. sup. Magnificat. Eandem veritatem confirmat memoratus Gerson, qui asserit, Sacratissimam Deiparam, cùm ad cœlestem gloriam super omnes Angelorum choros nunc exaltanda à Sacratissima Trinitate assumeretur, hanc à Filio peculiarem impetrâsse gratiam, ut totum purgatorium evacuaretur: *Piè credo*, inquit Gerson, *Dei privilegio in Virginis assumptione evacuatum esse purgatorium: dum enim Princeps coronatur, aperiuntur carceres, quantò magis in coronatione Deiparæ.*

Sed & in alijs principalioribus festivitatibus per annum pretiosissima Virgo visitare solet purgatorium. Audiatur hîc Dionysius Carthusianus: *Beata Virgo*, inquit, *singulis annis in Festo Nativitatis Christi ad purgatorij loca cum multitudine Angelorum descendit, & multas inde animas eripit, quoniam in nocte solemnitatis illius Christum Regem gloriæ peperit; etiam nocte Dominicæ Resurrectionis solet descendere ad purgatorium pro eductione animarum, eò quòd Christus nocte illa Sanctos de limbo eduxit.*

Dionys. Carthus. serm. 2. de Assumpt. B. V.

3. O sollicita Mater, quæ tantam suorum filiorum ac clientum gerit curam! Jochabed filioli sui Moysis peculiarem curam habuit, dum eum in fiscella benè clausa & bitumine oblita abscondit, & ne totam familiam impij Pharaonis objiceret furori, eum in Nili ripa in carecto, in loco palustri, densis juncis & caricibus septo, ne statim infans aquarum impetu abriperetur, exposuit: *Cúmque jam celare non posset, sumpsit fiscellam scirpeam, & linivit eam bitumine ac pice; posuítque intus infantulum, & exposuit eam in carecto ripæ fluminis.* Majorem animarum in purgatorio expositarum curam habet pientissima Virgo MARIA, quos non pœnarum exponit fluctibus, sed ingenti miseratione inde eripit: *Ego sum*, inquit, *ipsa ad S. Birgittam, Mater omnium, qui sunt in purgatorio, quia omnes pœnæ, quæ debentur purgandis pro peccatis suis in qualibet hora per preces meas quodammodò mitigantur.*

Exod. 2. 3.

S. Birg. lib. 16. Rev. c. 59.

Sunamitis mulier illa honorata, opibus & pietate celebris, ubi per immaturam mortem filium suum perdidit, nullam ampliùs requiem habuit, donec tanto dolori inveniret lenimem: *Cùmque venissent ad virum Dei in montem, apprehendit pedes ejus: & accessit Giezi, ut amoveret eam, & ait homo Dei: Dimitte illam, anima enim ejus in amaritudine est*, quam ubi Elisæus conspicatus & contemplatus est, ejus miseriis

4. Reg. 4. 27.

rijs condolens, filium mortuum ingenti prodigio ad vitam revocavit. Plus Mater amoris & doloris spirituales filios suos diligit, pro quibus non cessat, si ad purgatorij ignem justo Dei judicio ad tempus adjudicantur, apud Divinam Clementiam sese ut Mediatricem interponere, donec eos è tenebris & umbra mortis ad meliorem vitam & lucem perducat sempiternam.

Esther omnium Hebræorum tum temporum intervallo ad lanienam & mortem destinatorum solicita Mater effecta est, dum pro eorum salute liberè sese Regis furori objecit: *Si inveni gratiam in oculis tuis ô Rex, & si tibi placet, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obsecro.* Plus MARIA, quàm Esther, verè omnium afflictorum, ac præsertim animarum purgantium non tam Consolatrix, quàm & Mater, dum affectu plus quàm materno suis clientibus in subsidium venire assolet, quod clementissima Virgo servo suo V. P. Hieronymo Carvallio è Soc. JESU de animæ suæ salute valde anxio intimavit: *Matrem se esse non solùm in hac vita, sed etiam in altera.* *Esther. 7. 3.* *Ro. Exempl. l. 3. c. 3. n. 24.*

4. O felix mendice, quem utpote ab utero matris suæ claudum quotidie Hierosolymis ad portam templi speciosam (ita cognominatam, quòd omnium portarum esset maxima & elegantissima, ex ære Corinthio facta, per quam principalis in templum erat introitus) solebant portare, ut ibidem præ foribus ab introëuntibus elemosynam peteret, & exciperet, cui exinde Petrus loco eleëmosynæ in virtute Sacratissimi Nominis JESU integram sanitatem restituit: *Quem ponebant quotidie ad portam templi, quæ dicitur speciosa,* &c. *Actor. 3. 2.* O animæ purgantes, verè pauperculæ & miseræ, quæ fortè jam longo tempore ad speciosam templi cœlestis portam jacetis desertæ; *claudæ*, quia juvare vos ipsas non valetis; *mendicæ*, quia nihil omnino potestis mereri, & alienâ oportet vivere misericordiâ, *infaustæ*, quia non in lecto aut plumis cum illo claudo, sed in ardentissimis prunis decumbitis: *Gravior*, inquit S. Augustinus, *erit ille ignis, quàm quidquid homo potest pati in hac vita.* *S. Aug. in Psal. 37.* Hoc solùm vobis solatio est, quia cum illo claudo *ad portam speciosam* vobis licet colligere elemosynam; porta hæc speciosa B. Virgo MARIA est: *Porta libertatis*, ita eam appellat Doctor Seraphicus: *Porta cœlorum*, ita S. Ephrem: *Porta lucis fulgida*, ita Ecclesia, & alio in hymno: *Felix cœli porta*, quæ pientissima Mater vos non deseret, si eam, prout decet, in vita amâstis & venerati estis, vel ipso Christo teste apud S. Birgittam: *Tu es Mater mea, tu Regina cœli, tu Mater misericordiæ, tu Consolatrix eorum, qui sunt in purgatorio.* *S. Bonav. in Psal. min. quinq.* *S. Ephr. loc. cit. Eccles. in hymn.* *S. Birg. l. 1. Revel. & lib. 6. c. 39.*

torio. In cujus veritatis testimonium S. Birgitta refert, animam cujusdam militis, qui in pervigilijs Festorum B. Virginis per annum jejunium servare, sæpiúsque sacrum Officium recitare consueverat, per interceſſionem Sacratissimæ Matris DEI à tribus gravissimis tormentis, quibus in illo igne purgante addictus erat, fuisse liberatum, quam animam Christus Dominus dulcissimæ Matri suæ hisce verbis donavit: *Benedicta sis Mater charissima, tibi nihil negari potest, fiat voluntas tua, ut petisti, ita fiat.*

5. O felix Paralytice! qui triginta & octo annos ad piscinam probaticam jacebas, hominem auxiliatorem non reperiens, qui cùm aqua ab Angelo movebatur, te in hanc medicinalem misisset piscinam. *Joan. 5. 7.* Causa tanto tempore dilatæ sanitatis erat, quia *hominem non habeo.* Et ecce ubi desinunt humana, incipiunt adesse auxilia Divina, dum ipse Dei Filius huic misello dignatus est succurrere, eò, prout observat Guilielmus Tyrius & Cajetanus, quia jacebat ad piscinam, quæ beatissimæ Virginis ac Matris DEI insignis typus fuit, ibi enim, at- *S. Joan. Damasc. l. 4. de fide Orthod.* testante S. Damasceno, in lucem nata est: *In lucem*, inquit, *editur Virgo in domo probatica.* Dic anime mi! quale ac quantum erit tormentum per tot annos detineri in igneo ac flammeo carcere, & expe- *Matt. 5. 26.* ctare, usque dum *reddatur novissimus quadrans?* Hinc rectè Venerabilis Beda in illa verba Psalmi trigesimi septimi: *Domine, ne in ira tua corripias me*, docet: *Illam correctionem esse graviorem, quàm quid unquam passi sunt latrones, vel sancti Martyres, vel quidquid gravius excogitare potest homo.* O tormentum! heu quot miseræ animæ cum illo Paralytico in hoc loco pœnarum ingemiscunt: *Hominem non habeo.* Verùm consolamini dilectæ animæ! consolamini, inquam, en habetis ipsam DEI Matrem, quæ, si aliquando, ut veri clientes illam amâstis, vobis quantocyùs succurret, commeritámque mitigabit pœnam, ita *S. Birg. Revel. l. 8. c. 10.* ipsa ad D. Birgittam: *Nulla est pœna in purgatorio, quæ propter me non remissior erit, & lenior ad ferendum, quàm aliter esset.* Joannem Xime- *Vita P. Balt. Alvarez. cap. 43.* nium è Societate JESU consule, cui in Festo OO. SS. coram imagine SS. Deiparæ oranti scrupulus incidit ob exiguam erga animas in igne purgante luentes compassionem, ad quem apertâ voce B. Virgo: *Ximene! memor esto animarum purgatorij*; cui cœlesti voci ipse quantocyùs respondit: *Ita faciam.* Et ab illo momento usque ad felicissimam mortem omnia bona sua opera in suffragium animarum in purgatorio existentium obtulit. O si similem effectum apud te obtineret, optime Lector!

ctor! hæc B. Virginis ac Matris DEI admonitio: *Ximene! memor esto animarum purgatorij.*

6. O felix Jeruchuntine! qui quondam in latrones incidisti, à quibus non duntaxat omnibus spoliatus es bonis, sed & cruentis ac lethalibus afflictus plagis. Felix tamen, quia in auxilium tibi venit mitissimus Samaritanus: *Et appropians alligavit vulnera, infundens oleum & vineum.* Luc. 10. 34. O charæ animæ in purgantibus existentes flammis, vos per illum Jeruchuntinum præsignatæ estis, dum pari modo in latrones (dœmones) incidistis; sed felices in hoc, quia à cœli Jerusalem licet nunc extorres, attamen ab illa excluſæ non estis; & habetis insuper optimum Samaritanum, Christum JESUM & hunc Crucifixum, qui in vulnera vestra vinum, id est, Sacrosanctum Sanguinem suum in redemptionem vestram & lytrum liberaliter infundit, plagisque suis vestra curat peccatorum vulnera. Habetis & Matrem dolorosam sub cruce stantem, quæ oleum misericordiæ vobis subministrat, quia *oleum effusum nomen ejus*; Cant. 1. 2. & sicut oleum urinatoribus, bonas margaritas in fundo maris quærentibus, perspicuitatem afferre, & mare inquietum sedare solet; ita misericordiæ Mater amaros illos purgatorij fluctus sedabit, viámque ostendet, quomodo animæ, pretiosæ illæ margaritæ, ad lucem æternam securè poterint pervenire. O Sodales Mariani! hîc non oportet imitari Sacerdotis illius legalis inhumanitatem, qui horrore plagarum moribundi illius perculsus, retrorsum abijt: Nec Levitæ, qui ejusdem erat farinæ & inhumanitatis, quia si defunctis non datis subsidium, vobis ipsis negatis, dum illi in lustrali igne morantur, qui vestram in cœlo apud Deum sine intermissione procurâssent salutem, si vestro beneficio ad immensam illam gloriam perveniissent. Proinde sæpiùs & impensiùs pro ejusmodi in purgatorij igne detentis orandum erit animabus. *Oremus*, inquit S. Clemens Papa, *Pro fratribus nostris, qui in Christo requieverunt, ut Deus, qui animam defuncti susceptt, remittat ei omne peccatum.* S. Clem. Rō. l. 5. Apost. Constit. c. 4.

Oremus & Matrem misericordiæ, ut & ipsa suam addat efficacissimam intercessionem, ita adhortatur nos S. Mater Ecclesia Catholica, cùm pro defunctis orat, ibi omnes animas fideles, quæ ex hoc sæculo transierunt, SS. Deiparæ commendat: *Intercedente*, ait, *B. MARIA semper Virgine cum omnibus Sanctis, ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire concedas.* Ita re ipsa expertus est V. P. Roboaldus Ord. Prædicatorum, qui, cùm die quadam in ara B. Virginis incruentum missæ Sacrificium pro defuncto quodam fratre ex eadem Divi Dominici fami- Ferd. de Castiglio. in hist. ord. lib. 1. cap. 14.

lia offerret, cœlorum Reginam vidit immenso splendore circumdatam, & maternis brachijs suis animam fratris sui gestantem: *En*, dicebat, *amicum tuum, pro quo sacrificas, Sacro peracto, adi Priorem, & ea, quæ vidisti, refer.*

7. Moveat te Sodalis Mariane! ad ferendam animabus fidelibus opem gratissimus illarum animus, quia benefactoris sui nunquam in cœlesti gloria erunt immemores, & salutis illius promovendæ semper studiosissimæ. Gratus erat Assuerus Rex Mardochæo, quia hunc suum
Esther. 8. 15. Principem ab insidijs Bargathanis & Thares eunuchorum eripuit: *Mardochæus igitur de palatio & de conspectu Regis egrediens, fulgebat vestibus regijs, hiacynthinis videlicet & aëreis, coronam auream portans in capite, & amictus serico pallio, atque purpureo, omnisque civitas exultavit, atque lætata est.* Gratior erit in cœlo anima liberata suo benefactori, cui in omni necessitate ac præsertim in agone, ex quo pendet æterna salus,
P. Eustach. in arte moriendi Exhort. 29. benignè succurret. Venerabilem P. Cherubinum Spoletanum interroga, cui agonizanti S. Hieronymus glorioſus apparuit, qui ei sexaginta millia animarum, quas è pœnoso isto carcere liberavit, & quas per vitæ cursum per zelosas suas conciones Deo & cœlo lucratus est, ingenti gloriæ splendore circumdatas monstravit, quæ omnes huic moribundo suo benefactori venerunt in subsidium, ejúsque egredientem animam cum
Luc. 16. 9. jubilo ad cœlestem patriam comitatæ sunt. O felices, qui tales sibi in vita conciliant amicos, ut, cùm aliquando defecerint, ab ipsis ad æterna recipiantur tabernacula.

Gratus erat Abrahamo Rex Sodomorum, dum subditos, ab hostibus abductos, & cum illis Lothum suum fratrem captivum per vernaculos suos trecentos decem & octo restituit, quod beneficium tanti Rex ille fecerat, ut omnes redemptorum divitias Abrahamo in signum grati animi obtulerit; cui victori ac benefactori, qui tot animas à captivitate in libertatem asseruit, & Rex Salem Melchisedech benè precatus, be-
Gen. 14. 18. nedixit: *At verò Melchisedech Rex Salem, proferens panem & vinum (erat enim Sacerdos Altissimi) benedixit ei, & ait: Benedictus Abram Deo excelso, qui creavit cœlum & terram*, &c. Quanto magis erunt gratæ liberatori suo animæ Christianæ, à tam misera captivitate liberatæ, & è tantis erutæ tormentis? in æternum laudabunt nomen ejus, & in omne ævum eum ut patronum venerabuntur, & ut patrem amabunt.

Gratus erat Josue, omnisque electus Dei populus Rahabæ mulieri Jeruchuntinæ ob servatos exploratores, cujus domum & omnem familiam

liam in communi urbis excidio conservarunt immunem; *Domum patris ejus, & omnia, quæ habebat, fecit Josue vivere.* &c. *Josue. 6. 25.*

Gratus erat Joacim summus Sacerdos, Ozias princeps & omnis populus Judithæ, benefactrici optimæ, maximæ, imò & Matri patriæ, quòd illius ope & industria à tanta strage & perditione fuerint liberati, cui in grati animi tesseram ex præda collecta, quâ Bethulienses ditati sunt universi, omnem Holofernis thesaurum ac pretiosa quæque offerebant: *Porrò autem universa, quæ Holofernis peculiaria fuisse probata sunt, dederunt Judith in auro & argento, & vestibus & gemmis & omni supellectili, & tradita sunt omnia illi a populo.* *Judith 15. 14.* Non minùs suis fautoribus gratæ sunt animæ è purgatorij flammis exemptæ, quàm fuit ille populus Israëliticus Judithæ, quibus longè major grati animi sensus inesse solet; quæ animæ liberatæ, nunc charissimæ Sponsæ Regi Regum Christo JESU & SS. Matri ejus pro suis Salvatoribus & Patribus, qui eas cœlo genuerunt, non cessabunt supplicare, quatenus & ipsi ex omnibus malis liberati ad immensam illam & cœlestem assumantur gloriam. Accedit, quia & SS. Deipara cœlitum Regina valde tenero amore prosequitur purgantes animas, quarum & ipsa Mater est; *quod ergo uni ex his minimis fecistis* Clientes Mariani! *& MARIÆ fecistis*; *Matt. 10. 42.* & quemadmodùm Deus & Homo Christus Pater misericordiarum est, & Deus totius consolationis, sic B. Virgo Mater est misericordiæ, cujus amor in purgantes animas omnium matrum excedit amorem. Finio, prout incepi: *Respice in nos, & ostende nobis lucem miserationum tuarum.* *Eccli. 36. 1.*

EPILOGUS.

Cum Matre dolorosa per multas cruces & tribulationes oportet nos intrare in regnum DEI.

Requievit arca super montes Armeniæ.
Gen. 8. 4.

S. Chrysost. ho. 4. ad Cass.

1. NUlla victoria sine præeunte pugna, nullus honor sine onere, nulla pax sine bello: *Non est corona*, ait Os Aureum, *sine certamine, non æstas sine hyeme, messis sine labore, regnum Christi sine cruce.* Quærunt sacri Doctores, quare mitissimus orbis Reparator Christus post gloriosam à mortuis resurrectionem dulcem mellis favum gustaverit: *At illi obtulerunt ei partem piscis assi, & favum mellis?* In promptu causa est, subintrat hic Jacobus de Vitriaco, quia priùs in passione & cruce gustavit amarissimum

Luc. 24. 42.

rissimum fel: *Et dederunt ei vinum bibere cum felle mistum*; post exantla- Matt. 27. 34.
tos autem tot labores & cruciatus nunc ut glorioſissimus de morte Triumphator ſuaviſſimum mel manducabat, ut inſinuaret, quòd

Dulcia non meruit, qui non guſtavit amara.

Dic anime mi! quis poſt Chriſtum de hoc amaritudinum calice plus omnibus bibit, quàm SS. Virgo & Mater doloroſa? Joſeph Ægyptiorum Pro-Rex omnibus quidem fratribus ſuis tempore famis frumentum & pecunias ſubminiſtravit; ſed Beniamino fratri ſuo juniori etiam calicem ſuum occultè in ſaccum immitti juſſit: *Scyphum autem meum* Gen. 44. 2.
argenteum pone in ore ſacci junioris. Et quare hoc? Nunquid Joſeph hunc ſuum & germanum & uterinum fratrem plùs cæteris omnibus adamavit? Quare ergo illum reum rapinæ ſtatuit, & duriùs, quàm reliquos, tractavit? Amor hoc fecit, ait S. Ambroſius, hoc ipſo quia plùs ipſum di- S. Ambr. hîc. de Joſeph. & S. Gregor. M.
lexit, plùs eum cruciavit: *Scyphum miſit, ut fratrem, quem diligebat, piâ fraude revocaret; reum ſtatuit rapinæ, ut obſidem teneret gratiæ. O tormenta miſericordiæ, amat & cruciat!* Et quis unquam filiorum plùs dilexit matrem ſuam, quàm dulciſſimus JESUS? An non COR JESU erat COR MARIÆ? *Audacter dico*, ait B. Virgo ad S. Birgittam, *quòd dolor ejus* S. Birg. lib. 1. Revel.
erat dolor meus, quia Cor ejus erat Cor meum. Quare ergo hanc Sacratiſſimam & innocentiſſimam Matrem ſuam tam durè in hoc mundo habuit, & calicem paſſionis felle amariſſimo miſtum primò inter omnes huic SS. Genitrici communicavit? *O tormenta miſericordiæ, amat & cruciat!* ut illam magìs in cœlo exaltaret, ejúsque merita per omnem æternitatem coronanda, in immenſum augeret, ideò plùs omnibus humiliavit, plùs cruciavit.

Pro Symbolo Arcam Noëmicam conſidera turbulentis hactenùs atque decumanis jactatam fluctibus, per quorum tamen impetum non eſt confracta, ſed magìs exaltata eſt. Tandem ubi feri illi diluvij fluctus menſe ſeptimo nonnihil decreſcebant, arca in ſummis Armeniæ montibus placidè quieſcere cœpit; proinde rectè illi pro Lemmate inſcribes: *Erigitur, dum concutitur.* Vel illud Picinelli: *Vexavit, & extulit*; aut ſi magìs arridet:

Non mergitur, ſed extollitur.

Arca Noë ſalutaris, ait Heſichius, *SS. Deipara eſt*, hactenus per vi- Heſich. ſer. 2. de Deip.
tam, quaſi in immenſo tribulationum pelago jactata; ſed eò magìs nunc exaltata in cœlo, quò plùs in terra fuit humiliata. Juvat hîc audire Mellifluum: *Arca Noë*, inquit, *ſignificavit Arcam gratiæ, excellentiam* S. Bernh. ſer. de B. Maria. tom. 2.
ſcilicet

ſcilicet MARIÆ: *Sicut enim per illam omnes evaſerunt diluvium, ſic per iſtam peccati naufragium. Illam Noë, ut diluvium evaderet, fabricavit: Iſtam Chriſtus, qui eſt pax noſtra & requies, ut humanum genus redimeret, ſibi præparavit. Per illam octo animæ tantùm ſalvantur, per iſtam omnes ad æternam vitam (quæ per octonarium numerum ſignificata eſt) vocantur. Per illam pancorum facta eſt liberatio, per iſtam generis humani ſalvatio. Illa centum annorum fabricata eſt ſpatio, in iſta omnium virtutum eſt perfectio. Illa facta eſt de lignis lævigatis; iſta de virtutibus conſummatis ædificata eſt. Illa ſuperferebatur aquis diluvij, iſta non ſenſit naufragia illius vitij.* Addamus nos. Illa poſt ſuperatam tam diuturnam ac horrendam diluvij tempeſtatem tandem placidè in ſumis Armeniæ montibus quie-

Gen. 8. 4. vit: *Requievit Arca ſuper montes Armeniæ*; iſta nunc poſt toleratum tam cruentum paſſionis diluvium ſuper omnes Angelorum choros exaltata in ſummis cœlorum montibus & collibus æternitatis Deo proxima in ſempiterna pace placidiſſimè quieſcit, ac triumphat. En *vexavit, & extulit.*

2. Miraberis Lector prudens, quare SS. Evangeliſtæ, qui tam exactè Chriſti JESU paſſionem conſcripſêre, tam pauca de doloroſa Matre commemorârint; ſolus Joannes hujus afflictiſſimæ Matris Dei ali-

Joan. 19. 25. quam mentionem, ſed quaſi per tranſennam facit, dum aſſerit: *Stabant autem juxta crucem JESU Mater ejus, & ſoror Matris ejus Maria Cleophæ, & Maria Magdalene.* Et quare tam pauca? Obſerva: Probè agnoſcebant Sacri Evangeliſtæ, utpote ſuperiore ſpiritu illuminati, nulla hîc ſibi ſufficientia ſuppetere verba, quæ tantorum dolorum & afflictionum acerbitatem pientiſſimæ Matris Dei pro dignitate poſſent exprimere, proinde ſilere magìs, quàm loqui placuit; ſolus autem S. Joannes amantiſſimus ejus cliens futuræ humanæ mortalitati conſulens, hanc doloroſiſsimam Matrem ſub cruce ſtantem Laconico verbo & ſtylo propoſuit: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus*; per quod implicitè & reliquos omnes afflictiſſimæ Matris JESU dolores abundantiſſimè explica-

Forner. in paradiſ. Spiri. conc. 68. vit, rationem aſſignat Reverendiſſimus Fridericus Fornerus Epiſcopus Hebronenſis & Suffraganeus Bambergenſis: *Nam Vulnera Chriſti patientis*, inquit, *erant vulnera etiam Matris condolentis, omnesque ictus Corpus Chriſti cruciantes animam Virginis repercutiebant; & erat veluti cera ſigillata, in qua ad vivum exprimebantur: erat echo, per quem gemitus reſonabant, & velut copia, in quam ex originali Chriſto omnes illi dolores, nullo dempto, transferebantur*, &c. Proinde ſufficit S. Joanni hoc unicum verbum *ſtabat.* Ubi ulteriùs obſervandum, quòd dilectus hic Chriſti Diſcipu-

scipulus SS. Virginem primam præ reliquis mulieribus juxta crucem stantem nominaverit: *Stabat autem juxta crucem JESU Mater ejus, & soror Matris ejus Maria Cleophæ, & Maria Magdalene*, in alijs verò Scripturæ locis Evangelistæ ordinariò SS. Deiparam tum viris, tum mulieribus postponunt: *Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus, & MARIA Matre JESU.* Et quare, obsecro, S. Joannes eam primam juxta crucem collocavit? Rationem assignat Sylveira: *Ubi sermo*, inquit, *est de crucis ignominia, quæ à filio in Matrem derivabatur, prima Maria scribitur, quia præcipuè, & prima opprobriorum ejus erat particeps; extra verò hanc occasionem eximia humilitas postremum sibi elegit locum.* Proinde rectè super omnes creaturas usque ad Dei solium exaltata est, quia novissima.

Joan. 19. 25. *Actor. 1. 14.* *Sylveira to. 3. l. 8. c. 17.*

Et quemadmodum de Christo dicitur: *De torrente* (hoc est passionis) *in via bibet: propterea exaltabit caput*; ita & pretiosissima Virgo, quia unà cum Filio de hoc passionis torrente in via bibit, meritò nunc super omnes Angelorum choros exaltat caput; ubi adimpletum est illud: *Multiplicatæ sunt aquæ, & elevaverunt arcam in sublime à terra.* O anima Christiana! disce cum humili Ancilla Domini humiliari, disce subdi, disce patienter ferre adversa omnia, quia his omnibus dignum cœlum est: *Non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.*

Psal. 109. 7. *Gen. 7. 17.* *Rom. 8. 18.*

3. Venit hîc mihi in mentem David cum sua cithara, quæ illi in omni fortunæ tempestate unico erat solamini, unico præsidio. Cùm Saul atrâ laboraret melancholiâ, David evocatus *tollebat citharam, & percutiebat manu suâ, & refocillabatur Saul, & leviùs habebat, recedebat enim ab eo spiritus malus.* Alia vice cùm Saul nunc factus hostis infensissimus cum tribus armatorum millibus adventaret, ut Davidem perderet, & mactaret, David absque mora cum hac cithara sua ad speluncam deserti Engaddi confugit, ubi in latebris, velut in obscuro carcere conclusus generoso & alacri animo DEO O. M. laudem decantabat: *Cantabo, & psalmum dicam: Exurge gloria mea, exurge psalterium & cithara.* Quid agis David? Ubique te mala premunt; foris pugnæ, intus timores, & tu ludis citharâ?

1. Reg. 16. 23. *Psal. 56 8.*

Per hanc citharam S. Bonaventura SS. Deiparam intelligit, quæ ab illo *cithara S. Spiritûs* appellatur, semper in omni fortuna cum Divina concordans voluntate; & licet hæc cithara mystica, cùm Filius tam indigna pro homine indigno pateretur, in luctum versa sit, & organum in vocem flentium; supra quod eleganter Reverendissimus Fornerus:

S. Bonav. in carmine V. *Job. 30. 31.*

Orga-

Ferner. in paradis. Spirit. conc. 69. *Organum istud Angelicum prorsus conticuit, & in vocem flentium degenerans, nil aliud quàm gemitus, suspiria, singultus & lacrymas reddidit, & profudit*, &c. In glorioſa tamen Filij reſurrectione & ipſa quoddamodò de novo reſurrexit: *Exurge gloria mea, exurge pſalterium & cithara: exurgam diluculò*: Quæ gloria pretioſiſſimæ Virgini non alia, quàm dilectiſſimus Filius erat, nunc in corpore glorioſo, immortali & impaſſibili regnans in cœlo, qui priùs inter latrones pependit in ligno. O qualis eſt hæc rerum metamorphoſis!

Pſal. 56. 9.

O anima Chriſtiana! attolle paulisper mentis tuæ oculos in cœlum, & conſidera, quàm immenſâ nunc gloriâ & ineffabili gaudio pijſſima perfundantur viſcera dulciſſimæ Virginis MARIÆ; tranſiit nunc hyems, imber paſſionis abijt & receſſit: Nunc ſol & luna ſtant in habitaculo ſuo; ſtellæ lætatæ ſunt & lucent ei cum jucunditate, qui fecit illas, & SS. Matri ejus. O Mater! non ampliùs doloroſa, ſed gaudium univerſæ terræ, mare dulcedinis & torrens lætitiarum; Mulier amicta ſole, gaudium Angelorum, & corona cœlitum, tantam ac tam immenſam gloriam tibi crux peperit, priùs compaſſa patienti Filio, nunc cum eo regnans in æternum. Anime mi! vide nunc finem tribulationis patienter cum doloroſa Matre exantlatæ, S. Symphorianum adoleſcentem & glorioſum pro Chriſto Martyrem ſic Mater heroina, cùm ad ſupplicij locum raperetur, adhortata eſt: *Fili, ô Fili mi, eſto vitæ illius memor, quæ tibi parata eſt in cœlo; vide ibi, & te ad æternam gloriam invitantem Deum; neque enim vita tibi ſupplicijs eripietur, ſed in meliorem beatiorémque commutabitur.* Hoc & tibi inculcat Mater doloris & amoris, Sodalis Mariane! age igitur, & certa bonum certamen.

Vitæ. 22. Auguſti.

4. Davidi ovium paſtori, antequam gener Regis factus eſt, priùs cum Golia decertandum fuit: *Quid*, inquiebat generoſus ille juvenis, *dabitur viro, qui percuſſerit Philiſtæum hunc, & tulerit opprobrium de Iſraël.* Cui milites in caſtris Saul reſpondebant: *Virum, qui percuſſerit eum, ditabit Rex divitijs magnis, & filiam ſuam dabit ei.* Hæc promiſſio Davidi animos addidit, ut contempto omni vitæ periculo, generoſo cum gigante pugnaret duello, de quo & victoriam nullis unquam ſæculis ſatis decantandam reportavit. Homo Chriſtiane! plùs dabitur tibi, ſi egregiè in hac vita cum animæ tuæ hoſtibus decertaveris, & doloroſam Matrem, ſaltem pro tuo poſſe, imitatus fueris: *Qui vicerit, poſſidebit hæc, & ero illi Deus, & ille erit mihi Filius.*

1. Reg. 17. 26.

Apoc. 21. 7.

Jacob, priusquam formoſam illam Rachelem in ſponſam ſibi acquireret, duram Labano ſervitutem ſervire debuit; *Servivit ergo Jacob*

Gen. 29. 20.

pro

pro Rachel septem annis; & videbantur illi pauci dies præ amoris magnitudine. Intuere cœlum, anime mi! & in adversis tuis æternam illam considera beatitudinem. Ecce plus hîc in SS. Dei Matre, quàm in formosa Rachel. Quoties ergo tibi durus videtur iste labor ac servitus temporaria, te ipsum cum S. Augustino solare: *Quanto labore digna est merces, quæ non habet finem?* *S. Aug. in Psal. 26.*

Joseph per meras tribulationes ad tantam in Ægypto evectus est dignitatem. Priùs *humiliaverunt in compedibus pedes ejus.* Et quid sequitur? *Misit Rex, & solvit eum, Princeps populorum, & dimisit eum; constituit eum Dominum domûs suæ, & principem omnis possessionis suæ.* O quanta merces te manet, amice Lector! si nunc exiguo tempore cum dolorosa Matre patienter sustinueris labores ac tribulationes, &c. quæ *æternum* in te *gloriæ pondus* operabuntur; imò ipse Deus erit *merces tua magna nimis.* O quanta tunc erit felicitas pientissimæ Matris Dei, & cœlorum Imperatricis potentissimæ esse Filium & Cohæredem, atque cum Filio Dei & Virgine Matre gaudere in æternum? *Quid tibi*, subintrat hîc sanctus Antistes Hipponensis: *Deesse potest, ubi Deus est, cui nihil deest?* Addamus nos: Ubi Mater Dei, Mater amoris & pulchræ dilectionis est, quid tibi deesse potest Sodali & Clienti, imò filio Mariano? Et nunquid & ipsi *potestas data est in cœlo & in terra?* O quàm felix tunc eris, si familiari ejus frui poteris colloquio, ab ea amari, & cum ea in possessione omnis boni lætari in omnem & per omnem æternitatem: *Ostendam omne bonum tibi.* Et quid ultrà requiris? *Psal. 104. 18.* *2. Cor. 4. 17.* *Gen. 15. 1.* *S. Aug. l. 1. de Spir. & animâ.* *Matt. 28. 18.* *Exod. 33. 19.*

5. Lignum illud, quod Deus quondam Moysi in deserto Sur ostendit, omnem aquarum amaritudinem mirum in modum indulcoravit: *Et venerunt in Mara, nec poterant bibere aquas de Mara, eò quòd essent amaræ: Et murmuravit populus contra Moysen, dicens: Quid bibemus? At ille clamavit ad Dominum, qui ostendit ei lignum, quod cùm misisset in aquas, in dulcedinem versæ sunt.* Per lignum istud non crux tantùm Dominica, sed & Virgo ac Mater dolorosa congruenter potest intelligi, quæ omnem nostrarum miseriarum amaritudinem tunc indulcoravit, dum Deum genuit & Hominem, & dum juxta crucem Mater, Advocata & Mediatrix nostra facta est: *Ecce Mater tua.* Proinde rectè ab Ecclesia vocatur: *O dulcis Virgo MARIA!* subjicit Mellifluus: *O verè lignum vitæ, quod solum fuit dignum portare fructum salutis*; & si illud dulce vitæ lignum (prout vult Cornelius & alij) vi sua innata homini poterat prorogare vitam in æternum, quantò magis mitissima Virgo & Mater dolorosa, sed nunc glorioſissima in cœlo impetrare nobis poterit vitam *Exod. 15. 23.* *Joan. 19. 27.* *S. Bernh. ser. 2. de Advent.* *Cornel. in Exod. 15. 23.*

sempiternam, omnémque nostram amaritudinem in optatam vertet dulcedinem? O Sodalis Mariane! cole impensiùs hanc SS. Matrem tuam, & in fine cernes, quod insinuat Mellifluus: *A Domina nostra rei habent veniam, justi gratiam, Angeli lætitiam*, &c.

S. Bernh. ser. de B. V. fol. 352.

Et quid ulterius dico de te, ô pientissima! Ferculum Salomonis es, de quo in sacro Epithalamio: *Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani: columnas ejus fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum: media charitate constravit propter filias Jerusalem.* Per hoc, inquam, ferculum, ô Sanctissima! tu præsignata fuisti, quia verum Salomonem & pacificum Regem Regum, Christum JESUM in utero & ulnis tuis quasi in ferculo gestâsti. Columnæ argenteæ duo fuerunt brachia, quibus dilectissimum Filium tuum in infantia, ac tunc demum post ejus cruentam mortem sedens sub cruce strinxisti. Reclinatorium erat virgineus sinus ac pectus tuum, in quod se reclinavit amantissimus Filius vivens & mortuus. Ascensus purpureus fuit martyrium tuum, quia plus quàm Martyr fuisti, imò omnium Regina martyrum toties in sanguine Filij tui purpurata media charitate constravit propter filias Jerusalem; textus Hebraicus vertit: *Et medium tenet ipse incensus amore*, hoc est, Christus, ait Cornelius, qui totus est amor & ardor, medium cordis tui occupat, in eóque quasi in solio regali considet, suámque charitatem diffundit propter filias Jerusalem, id est, propter animas devotas, ad te veluti ad SS. Matrem suam in quavis difficultate recurrentes, quibus tanquam Mediatrix Dei & hominum pia Mater benignè assoles subvenire: *Ipsa*, inquit Mellifluus, *Mediatrix nostra, ipsa est, per quam suscepimus misericordiam tuam Deus.* Proinde decet, ut totis medullis cordium, totis præcordiorum affectibus hanc cœli, terræque Reginam veneremur, *quia sic est voluntas ejus*, ait iterum Mellifluus, *qui totum nos habere voluit per MARIAM.*

Cant. 3. 9.

S. Bernh. ser. 2 de Assumpt. B. V.

6. O mortales omnes, ac vos præsertim Sodales Mariani! quid agitis? Si MARIA fons ille paradisi est, de quo Moyses commemorat: *Fons ascendebat de terra, irrigans universam superficiem terræ*; supra quod B. Albertus Magnus: *Fons*, ait, *MARIA est, ascendens in assumptione de terra miseriæ & tenebrarum, & irrigans gratiâ, veniâ, gloriâ universam superficiem terræ*, quare ergo non ad hunc gratiarum & benedictionum fontem properatis?

Gen. 2. 6. B. Albert. M. in Biblia Mariana lib. Genes.

Si MARIA est illa limpidissima cisterna juxta portam Bethlemiticam sita, abundans saluberrimis ac purissimis aquis, quam David quondam tanto ardore concupivit: *O si quis mihi daret potum aquæ de cisterna, quæ*

2. Reg. 23. 15.

quæ est in Bethlehem juxta portam! supra quod S. Methodius: *Tu B. Virgo, Bethlemica illa cisterna es, quam veluti vitæ refocillatricem David desideravit, ex qua immortalitatis poculum cunctis emanavit.* Cur ergo, ô mortales miseri, non pari affectu, amore & desiderio cum Davide ad hanc saluberrimam anhelatis cisternam? *S. Method. orat. in hypapantem.*

Si MARIA est arbor illa præcelsa Danielis in medio terræ sita: *Magna arbor, & fortis, & proceritas ejus contingens cœlum: aspectus illius erat usque ad terminos universæ terræ,* &c. Quare ergo clientes Mariani! non sub umbram hujus mysticæ arboris confugitis? *Arbor in medio terræ,* inquit S. Bernhardinus Senensis, *MARIA est in medio omnis creaturæ,* &c. De cujus benedicto fructu participant universi, cœlum & terra, Angeli & homines, justi & peccatores: *Omnibus,* ait Mellifluus, *misericordiæ suæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi, captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator gratiam, Angelus lætitiam.* O pientissima! quis te non sincero corde diligat? Quis non veneretur, & æstimet te? Si ex fructu cognoscitur omnis arbor, attestante hoc ipsa Veritate; an ergo melior fructus esse potest, quàm JESUS benedictus fructus ventris tui? Verè dixisti Poëta: *Dan. 4. 8.* *S. Bernhardin. ser. 1. de nom. Mariæ. a. 1. c. 2.* *S. Bernh. ser. 4. de Assumpt. V.* *Matt. 7. 16.*

Non venit ad veniam, qui nescit amare MARIAM.

7. Finem huic tenuissimo opusculo nostro imponat S. Jacobus Discipulus & Frater Domini, qui ut afflictos fideles ad patientiam animaret, exemplum Jobi & aliorum Prophetarum ac tandem ipsius Christi Domini eis proposuit, ut in illos, velut speculum intuentes suam corrigerent, & juxta normam conformarent vitam: *Ecce Judex,* inquit, *ante januam assistit; exemplum accipite fratres, exitus mali laboris & patientiæ. Prophetas, qui locuti sunt in nomine Domini; ecce beatificamus eos, qui sustinuerunt. Sufferentiam Job audistis, & finem Domini vidistis, quoniam misericors Dominus est & miserator.* *Jacob. 5. 9.*

Hoc & ego vobis & mihi insinuo, animæ Christianæ! En Judex, qui peccatorum acerrimus est vindex, jam ante januam assistit, qui vestram coronabit patientiam: *Sufferentiam Job audistis* (ubi mox S. Jacobus typum cum antitypo jungit) *& finem Domini vidistis,* hoc est, vitam, passionem & mortem Christi in cruce consummatam, atque compassionem SS. Matris ejus sub cruce stantis: *Ecce beatificamus eos, qui sustinuerunt.* Agite igitur fideles animæ! si ità oportuit Christum, Judicem vestrum, & SS. Matrem ejus pati, & ita & ita & ita & ita, & non

aliâ viâ ad æternam intrare gloriam, certè nec vobis Deus, si amat vos, aliam ad cœlum viam pinget: *Patientes igitur estote fratres, usque ad adventum Domini: Ecce agricola expectat pretiosum fructum terræ, patienter ferens, donec accipiat temporaneum & serotinum; patientes igitur estote & vos, & confirmate corda vestra, quoniam adventus Domini appropinquabit.* O quàm felices, ô quàm beati tunc eritis, si JESUM patientem & SS. Matrem ejus compatientem imitati fueritis, &c.

Idem S. Jacob.

Jacob nonnisi super duros indormiens lapides cœlum apertum vidit: *Tulit de lapidibus, qui jacebant, & supponens capiti suo, dormivit in eodem loco*, &c. Tu super dulcem indormiens culcitram cœlum non videbis apertum. Moyses antequam ad Deum in rubo ardente & non combusto apparentem accederet, priùs calceamenta de pedibus suis exuere debuit: *Ne appropies huc, solve calceamentum de pedibus tuis*; causa erat, quia locus ille desertus spinis erat & tribulis abundè refertus, ut omnes exinde colligerent, qui ad Deum vult venire, etiam pedibus cruentatis per spinas ambulare non gravetur, Tobiæ oculos nonnisi amarum fel illuminavit & restituit, ubi subjungebat Angelus: *Quia acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te.* Observa hanc lectionem pro te, prudens Lector! si acceptus es Deo, necesse est, ut tentatio probet te. Finio cum devotissimo Kempensi, qui Novitijs hanc lectionem præscripsit: *Si consolari in omni tribulatione quæritis, accedite ad MARIAM Matrem JESU, & omnia gravamina nostra, aut citò recedent, vel leviora fient. Eligite hanc benignissimam Matrem JESU præ cunctis parentibus & amicis vestris in Matrem specialem & Advocatam ante mortem, & salutate eam salutatione Angelica frequenter, quia hanc vocem audit valde libenter; MARIA libenter pro vobis orabit pro sua clementia, & JESUS Matrem suam libenter audiet pro sua reverentia*, Amen.

Gen. 28. 11.

Exod. 3. 5.

Tob. 12. 13.

Ita fiat.

IN-

INDEX

Rerum memorabilium, Conceptuum prædicabilium, Figurarum Biblicarum, ac materiarum notabilium in hoc Volumine comprehensorum, ubi primus Numerus Considerationem, & secundus initialem Numerum in Margine cujuslibet Considerationis indicat.

A.

AAron pretiosâ coronatus tiarâ typus Christi. Considerat. 30. num. 5.

Aaron quomodo in sponsum Synagogæ est electus? Consid. 9. n. 1.

Abel, Noë, Isaac, Moyses, David &c. typus Christi. Conf. 32. n. 5.

Abiathar arcam gestans quare ab interita servatus? Conf. 13. n. 7. & Conf. 68. n. 6.

Abigail insignis typus B. Virginis Mariæ. Conf. 22. n. 7.

Abneri occiso cur Rex David lacrymis suis parentavit? Conf. 43. n. 3.

Abraham solùm per triduum gladium portabat in manibus, Maria autem per omnem vitam in Corde suo. Conf. 18. n. 5.

Abraham in peregrinos beneficus. Conf. 14. n. 1.

Abraham cur petræ comparatur, ex qua excisi sumus? Paræneſ. n. 2.

Abraham Filium Deo offerens à Deo benedictus. Conf. 42. n. 5.

Absolon tribus lanceis transfixus typus Christi. Conf. 46. n. 3.

Abyssus abyssum invocans, quid? Conf. 34. n. 1.

Achab Rex mutans habitum in prœlio, typus Christi. Conf. 15. n. 5.

Achis Rex occisus quomodo à Matre Regina deplanctus. Conf. 49. n. 3.

Achitophel typus Judæ Iscar. Conf. 26. n. 3.

Achitophel typus fallacis mundi. Conf. 61. n. 6.

Adam quare post lapsum in medio ligni Paradisi se abscondit? Conf. 35. n. 6.

Adonias mortis reus quare fugiens ad altare servatus est? Conf. 36. n. 5.

Adjutorium simile sibi B. Virgo est. Consid. 12. n. 4. & Conf. 63. n. 4.

Ægyptus regio quare ad fugam à Christo electa? Conf. 19. per totum.

Agar non poterat videre Filium Ismaëlem morientem. Conf. 40 n. 3.

Ager plenus, cui benedixit Dominus, Maria est. Conf. 9. n. 6.

Agno cur toties Christus assimilatur. Conf. 27. n. 1.

Agnum ad lanienam raptatum S. Franciscus proce & pretio redimit. Conf. 27. n. 1.

Agnus inter vepres hærens typus Christi spinis coronati. Conf. 30. n. 5.
Agnus à lupo asportatus typus Christi capti. Conf. 27. n. 1.
Agnus à S. Clemente Papa conspectus, pedibus fontem excitat. conf. 51. n. 4.
Agnus quare olim in lege non una die cũ Matre fuit immolatus? conf. 52. n. 2.
Alapam à Malcho Christo inflictam audit Mater Dolorosa. conf. 27. n. 6.
Altare olim septies sanguine victimæ aspersum typus Matris Dolorosæ. conf. 50. n. 2. & seq.
Altare animatum Cor Matris Dolorosæ. conf. 36. n. 5.
Alphonsus Rex quare Filium in victimam obtulit? conf. 37. n. 4.
Amasa consperfus Sanguine in terra jacens, typus Christi. conf. 32. n. 3.
Aman ab Esther nihil impetravit. conf. 13. n. 6.
Aman mundi typus. conf. 61. n. 6.
Amicitia mundi fallax, quod patet in Joab, Aod & aliis. conf. 26. n. 1.
Aminadab primus post Moysen mare rubrum ingreditur. conf. 37. n. 3.
Ammon mundi typus. conf. 61. n. 6.
Amo Sanguine in strophiolo scriptum, Amorem excitat. conf. 44. n. 6.
Amor Dolorosæ Matris fortis ut mors. conf. 32. n. 5.
Amatores veri Dolorosæ Matris sunt pauci. Præneſ. n. 4.
Ana primas thermas invenit. conf. 28. n. 5.
Analogia Nativitatis & Passionis Christi. conf. 15. n. 3.
Anima hominis Naviculæ comparatur. conf. 36. n. 1.
Animæ purgantes assimilantur piscibus in tenebris ad lucem venientibus. conf. 70. n. 1.
Ancilla Naami Principis typus B. V. humilis ancillæ Christi. conf. 8. n. 7.
Ano Regina quomodo Abiam Filium suum mortuum deplanxit. conf. 43. n. 4.
Apis argumentosa Mater dolorosa. conf. 48. n. 1.
Apum naturam oportet nos imitari. conf. 48. n. 1.
Apicula sedula B. Virgo in templo commorans. conf. 6. n. 5.
Apis quare lapillum contra venti furias portare assolet? conf. 14. n. 3.
Apis flores visitat, non vitiat. conf. 14. n. 4.
Aquila typus Christi in cœlum ascendentis. conf. 54. n. 1.
Aquila eclipsatum solem contemplans symbolum Matris Dolorosæ. consid. 34. n. 1.
Aquila typus animæ DEUM meditantis & contemplantis. consid. 60. n. 3.
Arbor Danielis omnes protegens, typus Matris Dolorosæ: Epilog. n. 6.
Arbor ex fructu cognoscitur. conf. 3. n. 6.
Arca Noë dolorosa Virgo est. conf. 35. n. 4.
Arca Jordanem transiens, typus B. V. MARIÆ. conf. 14. n. 2.
Arca Noëmica figura B. V. conf. 9. n. 7.
Arca Noë in diluvio sine damno servata, typus Immaculatæ Virginis. conf. 2. n. 5.
Arca fœderis quâ pompâ Hierosolymam deducta est? conf. 62. n. 6.

Arca ſuper montes per fluctus exaltata, B. Virginis doloroſæ umbra. conſ. 63. n. 4. & in Epilogo pro Emblemate.
Arca mira patrans prodigia typus B. V. conſ. 41. n. 4.
Arcam DEI portantes quare ſalvati? Conſ. 65. n. 5.
Arcus Cœli Chriſtus crucifixus. conſ. 51. n. 2.
Arrha & dos B. Virginis crux & gladius. conſ. 15. n. 1.
Argia Regina Græciæ ſuper cadaver Polynicis conjugis expirat. conſ. 49. n. 5.
Aſcenſio Chriſti quomodo facta? Conſ. 54. n. 3.
Aſcendentis Chriſti in cœlum typus Elias, Enoch & alii. conſ. 54. n. 4.
Aſcendentis & in cœlo exaltati JESU figuræ Joſeph, Mardochæus, Samſon, David, Job &c. conſ. 54. n. 5.
Aſcenſio Domini quale gaudium cauſavit in Corde MARIÆ. conſ. 54. n. 7.
Aſſuerus quare virgam ſuper Eſther extendit? conſ. 2. n. 2.
Aſſuero cur ſola Eſther placuit? Conſ. 3. n. 4.
Aſſuerus quare ex omnibus puellis ſolam Eſther in reginam elegit? Conſ. 8. n. 1.
Aſſuerus cur dimidiam regni ſui partem Eſther obtulit? conſ. 35. n. 5.
S. Auguſtini Ep. tria vota. conſ. 64. n. 1.
Ave & cur non ſalve Angelus ad B. Virginem dixit? conſ. 12. n. 2. item conſ. 3. n. 5.
Avicula incubans pullis quare olim in lege libera dimiſſa? conſ. 52. n. 2.
Aurora conſurgens quomodo B. Virgo in ſua Nativitate? conſ. 4. per totum.
Aurora luctam inter Jacob & Angelum finiens, typus B. V. conſ. 4. n. 5.
Aurora cum aurea hora? conſ. 4. n. 6.

B.

Baculus & virga Davidem conſolantur. Cur? conſ. 36. n. 6. & Conſ. 42. n. 3.
Baculus quomodo Jacobo in tranſitu Jordanis fuit auxilio? conſ. 42. n. 3.
Bajulatio ponderoſæ Crucis quomodo à Chriſto facta? conſ. 32. n. 3.
Baguritha Jonatham & Achimam defendens pallio, typus B. V. conſ. 36. n. 4.
S. Barula puer & M. quomodo ab ipſa Matre in mortem præſentatus? conſ. 24. n. 6.
Belo idolo ſimilis eſt mundus. conſ. 61. n. 7.
Beniamin Chriſto S. Joannes. conſ. 38. n. 4.
Benoni, id eſt filii doloris ſunt omnes Chriſtiani reſpectu doloroſæ Matris. conſ. 39. n. 4.
Berzelai Davidi fideliſſimus typus S. Joannis Evang. conſ. 38. n. 1.
Bethſabea quàm pretioſâ coronâ ſuum coronavit Filium. conſ. 30. n. 3.
Bethſabea Regina in throno exaltata typus B. V. MARIÆ. conſ. 65. n. 2.
Botrus Cypri expreſſus JESUS & hic crucifixus. conſ. 59. n. 1.
Brutus erga Cæſarem amicus ingratus. conſ. 26. n. 1.

C.

Calix ut tranſeat, quare Chriſtus in horto dixit? conſ. 25. n. 5.
S. Calliopi Mater, dum Filium crucifixum

xum amplexatur, præ dolorum magnitudinem expirat. conſ. 43. n. 4.
Calculus ignitus Verbum incarnatum, & forceps aurea B. Virgo. Cur? conſ. 13. n. 7.
Candela una in candelabro trigono quare in hebdomade Sancta non extinguitur? conſ. 42. n. 1.
Candelabrum ſeptifidum typus doloroſæ Matris. conſ. 42. n. 1.
Canis atrociter percuſſus movet ad commiſerationem, & cur non Chriſtus flagellatus? conſ. 28. n. 5.
Capilli B. Virginis quare ſicut greges caprarum? conſ. 19. n. 4.
Captivitas Chriſti B. V. & Matri quàm doloroſa? conſ. 26. n. 2.
S. Carolus Borromæus quotidie Matrem Doloroſam invocabat. conſ. 36. n. 4.
Caſtarum mentium laus, figuræ & encomia. conſ. 7. per totum.
Charitas B. Virginis in DEUM & proximum. conſ. 66. n. 3.
Cherubini duo Chriſtus crucifixus & Mater doloroſa. Parænes. n. 5.
Cherubinus ante portam Paradiſi quomodo ſublatus? conſ. 34. n. 5.
Cherubini duo aurei typus B. Virginis & S. Joſephi. conſ. 9. n. 6.
Chriſtus quare Sol juſtitiæ: conſ. 13. n. 1.
Chriſtus quare ſimul & ſemel faſciculo Myrrhæ & Cypri botro comparetur? conſ. 13. n. 5.
Chriſtus in cruce carnem & MARIA immolabat animam. conſ. 33. n. 5.
Chriſtus majorem crucis partem portavit, pedē nobis reliquit. conſ. 32. n. 5.
Chriſtus non humi, ſed in aëre erat cruci affixus. conſ. 33. n. 2.
Chriſtus ex compaſſione erga SS. Matrē ſuam in cruce flevit. conſ. 34. n. 2.
Chriſtus quare capite inclinato in cruce expiravit? conſ. 36. n. 7. & conſ. 43. n. 6.
Chriſtus quare non ad poſtulationem Judæorum de cruce deſcendit? conſ. 41. n. 4.
Chriſtus quare in cruce dixit: Conſummatum eſt? conſ. 43. n. 3.
Chriſtus quare dixit: Pater in manus tuas commendo ſpiritum meum? conſ. 43. n. 5.
Chriſtus quare clamans in cruce expiravit? conſ. 43. n. 5.
Chriſtus quare Paſſionem ſuam cum SS. Matre ſua diviſit? conſ. 44. n. 1.
Chriſtus quomodo venit in profundum maris? conſ. 52. n. 1.
Chriſtus cur ſitiens tradidit ſpiritum? conſ. 61. n. 6.
Chtiſtus in cruce moriens quorſum faciem ſuam direxit? conſ. 69. n. 6.
Chriſtus cur primùm poſt paſſionem favum mellis comedit? Epilog. n. 1.
Chriſtus Pelicanus, botrus & myrrha. Quomodo? conſ. 25. n. 4.
Chriſtus à SS. Matre ſua nunquam faciem avertit. conſ. 3. n. 1.
Chriſti incarcerati typus Jeremias, Joſeph. Daniel, &c. conſ. 28. n. 5.
Chriſtus quare ad Patrem dixit: Quoniam tu es, qui extraxiſti me de ventre Matris meæ? conſ. 7. n. 3.
Chriſtus ſummè ſibi complacebat in SS. Corde MARIÆ. conſ. 7. n. 3.
Chriſtus crucifixus & Mater Doloroſa afflictis mentibus optimum ſolamen. conſ. 44. n. 4.

Christus quomodo laverit in vino stolam suam, & in sanguine uvæ pallium suum? conf. 29. n. 4.
Christus crucifixus, plagatus & totus cruentatus quàm lamentabile Matri dolorosæ spectaculũ. conf. 33. per tot.
Christus crucifixus optimum meditationis nostræ objectum. conf. 33. n. 4.
Christum Filium crucifixum quomodo Mater dolorosa meditata est? conf. 33. n. 5.
Christus quomodo crucis palmam ascendit? conf. 33. n. 2. & seq.
Christi crucifixi figuræ variæ adducuntur. conf. 33. n. 2. & seq.
Christus à mortuis resurgens primò SS. Matri suæ apparuit. conf. 53. per tot.
Circumcidi quare Christus voluit? conf. 16. n. 1. & seq.
Circumcisus est Christus ad instar vitis; conf. 16. n. 1.
Circumcisio Christi duplicem fontem elicuit & sanguinis & aquæ. conf. 16. n. 2.
Circumcisio Christi puelli fuit gladius in Corde dolorosæ Matris. conf. 16. n. 2.
Circumcisio de Filio Mater sanguinem & præputium sibi reservavit. conf. 16. n. 3.
Circumcisio Filii quomodo considerata à SS. Deipara. conf. 16. n. 4.
Circumcidendus nunc Filius infans votum patiendi ad Patrem renovat. conf. 16. n. 5.
Circumcisionis Christi causæ morales referuntur. conf. 16. n. 6.
Cithara Davidica typus B. Virginis. Epilog. n. 3.
Cithara quare in luctu à Davide pulsata? conf. 29. n. 1.
Citharæ duæ mysticæ Christus patiens & Mater compatiens. conf. 29. n. 2.
Civitas refugii Virgo Dolorosa. conf. 35. n. 14.
Civitates sex refugii. Cur? conf. 63. n. 5.
Claudia Virgo vestalis sola navim traxit onustam. conf. 6. n. 5.
Clotildis linteum sanguine suo conspersum fratri transmittit. Cur? conf. 29. n. 6.
S. Coletæ Mater Dolorosa filiolum suum in frusta concisum exhibet. conf. 18. n. 6.
Columba amata & castigata typus Dolorosæ Matris. conf. 20. n. 2.
Columba in foraminibus petræ Virgo Dolorosa post Filii resurrectionem. conf. 62. n. 6.
Columba una dimissa & altera immolata, typus Jesu & Mariæ. conf. 24. n. 5.
Columba in medio accipitrum Mater Dolorosa. conf. 35. n. 3.
Columba Noë quare non invenit sibi locum in terra? conf. 6. n. 5.
Columba Noëmica typus pacis & Christi resurgentis. conf. 53. n. 1.
Columna nubis & ignis typus Matris Dolorosæ. conf. 4. n. 6. Item conf. 3. n. 3. & conf. 66. n. 1.
Constantia Matris Dolorosæ juxta crucem Filii. conf. 45. per totum.
Cor Matris Dolorosæ quomodo speculum passionis Christi. Paræn. n. 5.
Cor suum B. Virgo jam trimula Deo in holocaustum consecravit. conf. 6. n. 1.
Cor Matris Dolorosæ altare, in quo ignis

semper ardens conservabatur. conf. 6. n. 2.
Cor B. Virginis sedes Spiritûs sancti. conf. 7. n. 2.
Cor B. Virginis arca fœderis intus & foris deaurata. conf. 7. n. 2.
Cor B. V. vas electionis, aula Dei, civitas Dei, fons, iris, natatoria Siloë, & mare inexhaustum. conf. 7. n. 5.
Cor Mariæ luna plena. conf. 10. n. 5.
Cor Mariæ propitiationis ara. conf. 10. n. 6.
Cor B. V. altare, in quo se Filius Patri in sacrificium obtulit. conf. 12. n. 4.
Cor Mariæ misericordiâ plenissimum. conf. 13. n. 6.
Cor B. V. in resurrectione Filii imẽnso gaudio repletum. conf. 53. per tot.
Cor Mariæ in Filii ascensione ad cœlum ingenti solatio affectũ. conf. 54. n. 7.
Cor B. V. Spiritus S. in die Pentecostes novis replet gratiis. conf. 55. per tot.
Cor Mariæ simile telæ candidæ. Cur? conf. 19. n. 1.
Cor Matris Dolorosæ simile furno Chymicos. conf. 49. n. 1.
Core, Dathan, & Abiron à terra vivi absorpti. conf. 26. n. 5.
Coronatio Regum quibus olim facta ceremoniis? conf. 30. n. 2.
Coronatio Christi quàm dissimilis. conf. 30. n. 2.
Coronationi Christi præsens adstat Mater Dolorosa. conf. 30. n. 3.
Coronari spinis quare Christus voluit? conf. 30. n. 4.
Coronato Filio tam cruento ferto quid Mater sensit? conf. 30. n. 5.
Coronatio B. Virginis in Cœlo quomodo facta? conf. 64. per totum.
Coronatio Davidis, Salomonis, Mardochæi & Arcæ fœderis. conf. 64. n. 4.
Coronatio Sereniſſimæ Eleonoræ, Magdalenæ, Theresiæ S. R. I. Imperatricis Augustæ Vind. peracta. conf. 64. n. 5.
Coronatio B. Virginis à tota SS. Trinitate facta est. conf. 64. n. 5.
Coronata est Maria coronâ Stellarum duodecim. conf. 64. n. 4.
Coronatæ in Cœlis Dei Genitrici omnes cœlites homagium præstabant. conf. 64. n. 6.
Corvus quare post diluvium invenit sibi locum, & non columba? conf. 7. n. 2.
Crocodilus plorat, & hominem devorat, typus Judæ & fratrũ ejus. conf. 26. n. 1.
Crux Christi navis nostra ad cœlum. Parænes. n. 1. & conf. 35. n. 2.
Crux per omnem vitam in corde Dolorosæ Virginis fuit. conf. 21. n. 2.
Crux recta ad cœlum via. Epil. per tot.
Cultor Mariæ in peccatis vivens mortalibus, in Virginem injurius est. conf. 10. n. 6.
Cultus, qui Matri Dolorosæ defertur, Deo gratissimus. conf. 34. n. 1.
Cultus B. Virgini ab Ecclesia Catholica exhibitus contra hæreticos defenditur. conf. 65. n. 1.
Cultus quinam debetur Magnæ Dei Matri. conf. 65. per totum.
Cultus præcipuus Magnæ Dei Genitrici impensus, est sedula eius virtutum imitatio. conf. 66. per totum.
Cypressus symbolum constantiæ. conf. 45. n. 1.

D.

Dagon idolum quare ad præsentiam arcæ corruit in terram? conf. 65. n. 1.
Dalila mundi imundi typus. cõf. 61. n. 6.
Darius Rex quare pro salute Danielis tantùm laboraverit? conf. 31. n. 5.
David Rex quare totis viribus coram arca Dei saltavit: conf. 14. n. 6. Item conf. 4. n. 3.
David quales impensas pro templo Dei ædificando paraverit? conf. 6. n. 6.
David gradiens ante arcam cur tot victimas immolavit? conf. 19. n. 6.
David Goliam occidens à nobis imitandus, & quomodo? conf. 17. n. 5.
David afflictis & angustiatis refugium singulare. conf. 22. n. 6.
David è faucibus leonum oves eruit. conf. 35. n. 6.
Davidem quid ad pugnam animavit cũ Golia ineundam? Epilog. n. 4.
David prædam belli quare æqualiter etiam inter non pugnantes dividi voluit? conf. 63. n. 7.
David Cedron pertransiens in fuga, typus Christi. conf. 27. n. 4.
Dathan, Core & Abiron quare vivi descenderunt in infernum? conf. 69. n. 4.
Debbora heroina quomodo typus Matris Dolorosæ? conf. 45. n. 5. & conf. 69. n. 3.
Denudatio Christo, antequam cruci suffigeretur, dolorosissima. conf. 33. n. 3.
Desponsatio B. Virginis cum S. Josepho quomodo peracta? conf. 9. per tot.
Desponsationis Mariam inter & Josephũ plures ceremoniæ. conf. 9. n. 2.
Deus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? quàm dolorosum Matri Dolorosæ? conf. 43. n. 2.
Deus quomodo hominem amat, & simul castigat? conf. 20. per totum.
Deus non inter delitias, sed inter spinas quærendus. conf. 20. n. 3.
Deus apparens in monte Sinai quare terribilis, in monte autem Horeb & in rubo totus placabilis? conf. 14. n. 6.
Diabolus imitatur Holofernem, aquæ ductum incidentem. conf. 65. n. 2.
Diabolus quomodo leo rugiens. conf. 2. n. 1.
Dismæ latronis miranda in cruce conversio. conf. 36. per totum.
Dolores Matris Dolorosæ frequenti memoriâ recolendi. Parænes. n. 6. & per totum.
Dolores Filii patientis Matri compatienti fuerunt communes. conf. 47. n. 2. & seq.
Dolores Matris Dolorosæ explicari non possunt. Conf. 49. n. 5.
Dolor Virginis ex visis & auditis tot injuriis Christo Filio illatis. conf. 23. per totum.
Dolores omnes Virgo Dolorosa æquissimo tulit animo. conf. 23. n. 4. &c.
Dolores Virginis Dolorosæ in resurrectione Filii in summam animi versi sunt dulcedinem. conf. 53. per totum.
Domus Obededom, Labani, Putipharis & Zachæi quare benedicta? conf. 14. n. 6.

E.

Ecce homo quàm lamentabili Matri dolorosæ spectaculum. conf. 31. per tot.

Elephas viso sanguine animatur ad prælium. conf. 59. n. 1.
Elias Thesbites à vidua sustentatus, Matris Dolorosæ typo. conf. 22. n. 5.
Elias ab Angelo confortatus typus Christi in Oliveto agonizantis. conf. 25. n. 6.
Eliæ Mulier Sarephtana succurrens, typus B. V. conf. 68. n. 7.
Eliezer quare Rebeccæ inaures suspendit? conf. 15. n. 1.
Eliezer in siti potatus à Rebecca, B. Virginis typo. conf. 22. n. 1.
Elisabetha Regina ad conspectam crucifixi iconem se emendat. conf. 58. n. 4.
Elogia varia B Virgini à SS. Patribus attributa. conf. 12. n. 1. & conf. 53. n. 7.
S. Elzeario Mater dolorosa commendatur in Matrem. conf. 38. n. 6.
Emblemata plura de Immaculata Virgine. conf. 3. n. 8.
Emblemata de B. Virgine in lucem nata. conf. 4. n. 5. de SS. Scapulari B. V. conf. 68. n. 3.
Emblemata patientiæ. conf. 41. n. 1.
Ephebus Mauritio Saxoniæ Duci vitam conservat. conf. 44. n. 4.
Episcopus animarum nostrarum Christus, quomodo in ara crucis sacrificavit? conf. 33. n. 5.
Esau pulmento lentis primogenita vendit. conf. 26. n. 5.
Esther conservans populum suum ab interitu, typus B. V. Mariæ. conf. 36. n. 4.
Esther summitatem aureæ virgæ tenens, typus B. Virginis. conf. 10. n. 5.
Esther pretiosis inuncta unguentis, typus B. V. Mariæ. conf. 6. n. 6.
Esther duos famulos secum accipiens, figura B. Virginis. conf. 5. n. 3.
Esther coronata quomodo typus Mariæ. conf. 64. n. 3.
Eva vas perditum; Virgo Dolorosa vas in honorem. conf. 3. n. 2.
Eva, Sara, Rebecca, Rachel, Judith, & aliæ Fœminæ quare non in Dei Matrem fuerunt electæ? conf. 8. n. 1.
SS. Evchariſtiam accipiens etiam carne & sanguine MARIÆ reficitur. conf. 12. n. 2.
SS. Evchariſtiâ Mater Dolorosa ante Filii passionem refecta, & confortata est. conf. 25. n. 6.
Evangelistæ quare tam pauca de Matre Dolorosa scripserunt? conf. 1. n. 2. Item in Epilogo. n. 2.
Ezechias quare in infirmitate sua orans faciem ad parietem convertit? conf. 11. n. 6.
Ezechias moribundus, ubi solem ad gradum X. retrogredientem vidit, subitò sanatus est. Cur? conf. 34. n. 1.

F.

Fasciculus Myrrhæ Dolorosæ Virgini fuit ipse dilectus Filius. conf. 17. n. 1. & conf. 58. n. 5.
Ferculum Salomonis typus Mariæ, & quomodo? conf. 14. n. 5. Epil. n. 5.
Ficus infructuosa symbolum peccatoris, pœnitentiæ fructus procrastinantis. conf. 65. n. 6.
Fidejussor optimus Christus Jesus & hic crucifixus. conf. 59. n. 1.
Figuræ de B. Virgine sunt potissimùm arca deaurata, mensa panum propositionis, propitiatorium, thronus, candela-

delabrum ductile, lucerna fulgens, &c. conſ. 66. n. 3.
Filius Sunamitidis typus clientis Mariani in ſinu Matris morientis. conſ. 69. n. 8.
Flagellationis Chriſti cauſæ variæ. conſ. 29. n. 5.
Flagellatio quàm infamis apud Romanos. conſ. 29. n. 3.
FlagellationiChriſti interfuit Mater doloroſa. conſ. 29. n. 3.
Flagellatio Chriſti quàm horrenda & cruenta. conſ. 29. n. 4.
Flagellatio Chriſti cruenta piſcina ſalutifera. conſ. 29. n. 4.
Flos campi quare Chriſtus? conſ. 30. n. 1.
Fluctus omnes induxit DEus ſuper Matrem Doloroſam. conſ. 37. n. 3.
Fœmina circumdans virum quomodo B. Virgo? conſ. 12. n. 4.
Fons parvus creſcens in fluvium Chriſtus inCircumciſione eſt. conſ. 16. n. 2.
Fons duplex in morte S. CanutiRegis & Martyris exortus. conſ 16. n. 2.
Fons aſcendens in medio terræ typus Mariæ eſt, Epilog. n. 6.
Fons pietatis quomodoVirgo Doloroſa? conſ. 35. n. 3.
Fortiſſimum rerum omnium eſt charitas. conſ. 51. n. 1.
Fortitudo heroinarum Jahelis, Judith, Mulieris Thebanæ, Joannæ & SalômeMatris Machabæorũ. conſ. 37. n. 2.
Fratres Joſephi quàm crudeles. conſ. 31. n. 7.
Fuga Chriſti & Matris Doloroſæ in Ægyptum. conſ. 19. per totum.
Fuga quare à Chriſto in Ægyptũ & non in aliam regionem facta? conſ. 19. n. 3.
Funiculus coccineus à Rahab in feneſtra ſuſpenſus, quid? conſ. 2. n. 3.
Funiculus coccineus typus Sanguinis Chriſti. conſ. 46. n. 4.

G.

Gabriel B. Virginem de futura Chriſti paſſione meliùs, quàm olim Danielem informavit. conſ. 15. n. 1.
Gaudium omne B. Virginis in hoc mundo triſti abſynthio erat permiſtum. conſ. 21. per totum.
Gaudium B. Virginis in reſurrectione Filii inenarrabile. conſ. 53. per totum.
Generationẽ Chriſti quomodo Ezechias Rex in Solario prævidit? conſ. 12. n. 1.
Genitrix DEI utpote Domina totius univerſi libera eſt ab omni tributo. conſ. 3. n. 6.
Genitricem Dei eſſe excedit omnem humanam & Angelicam celſitudinem, conſ. 65. n. 4.
Gladium SimeonisDoloroſa Mater ſemper in corde ſuo portavit. conſ. 18. n. 3. & ſeq.
Gladium Simeonis quis fecit? conſ. 18. n. 6.
Gladius Cherubini, Aod, Samuelis & Abrahami, qualis? conſ. 18. n. 5.
Gladius Joab uſque ad internecionem deſæviens quid? conſ. 18. n. 6.
Granadilla flos paſſionis explicatur, conſ. 21. n. 1. & ſeq.
Grano frumenti quare ſe ipſum Chriſtus aſſimilavit. conſ. 50. n. 1.
Gratiâ plena quomodo B. Virgo? conſ. 10. per totum.
Gratiam invenit Abigail apud David, Ruth

Ruth apud Booz, Esther apud Assuerum, sed B. V. apud Deū. conf. 10. n. 2.
Gratia Dei à nobis per Mariam quærenda est. conf. 10. n. 7.
Gratiarū actio longè major à nobis Christianis debetur dolorosæ Matri, quàm olim Judithæ à Bethulienſibus. conf. 37. n. 6.
Gratulatio ad Matrem Dolorosam de invento in templo Filio. conf. 20. n. 8.
S. Gregorius Magnus considerans Magdalenæ lacrymas in amarum fletum prorumpit. conf. 44. n. 2.
Guiscardus Comes cor suum Sigismundæ post cruentam mortem offert. conf. 46. n. 1.

H.

Hædera Jonæ mundi typus. conf. 61. n. 1.
Hædos quomodo pascat Virgo Dolorosa? conf. 36. n. 3.
Hamus inescatus carnis & mundi typus. conf. 61. n. 1.
Heli audiens arcam Dei esse captam, subitò exspirat. conf. 26. n. 6.
Heli cur retrorsum cadens extinguitur? conf. 61. n. 1.
Heliotropio Dolorosa Mater assimilatur. conf. 60. n. 2 & conf. 19. n. 1.
Henricus Angliæ Rex mortuus ad præsentiam filii perduellis Sanguinem sudat. conf. 49. n. 6.
Herodes cur statuit Christum infantulū, tam citò è medio tollere. conf. 19. n. 1.
Herodis amentia, dum ob saltum filiæ dimidiū regni sui obtulit. conf. 35. n. 5.
Heroinæ plures, inter quas præeminet Mater amoris & doloris. conf. 37. n. 2.
Hierundo mirabili industria stans super bacillū per mare navigat. conf. 35. n. 1.
Holda Prophetissa typus B. V. Mariæ, conf. 10. n. 4.
Holocaustum Noëmi Deo acceptū, plus SS. Cor B. V. Dolorosæ. conf. 6. n. 1.
Homo quomodo jumentū apud Deum? conf. 15. n. 6.
Honor Matri Dolorosæ impensus Christo gratissimus. conf. 34. n. 1. Item in Paræneſi n. 4.
Hora secunda pro articulo mortis optanda & à Matre Dolorosa impensiùs exoranda. conf. 69. n. 1. & seq.
Horæ Passionis Christus etiam in nuptiis Cananæis memor. conf. 22. n. 3.
Horologium Achaz, quare typus B. V. Mariæ? conf. 12. n. 1.
Hort' Gethsemani cur à Christo pro Passionis initio electus? conf. 25. n. 2. &c.
Hortum Gethsemani an Mater Dolorosa intraverit, & sanguineo Filii sudori an præsens fuerit? conf. 25. n. 2. & seq.
Humilitas virtutum omniū stabile fundamentum, B. Virginem ad tantam dignitatem evexit. conf. 8. per tot.
Humilitas vera valde rara inter homines. conf. 8. n. 6.

I.

Jacob cur munera Ægyptiorum Pro-Regi miserit? conf. 6. n. 4.
Jacob quare super lapides somnum capessit? conf. 17. n. 5.
Jacob Jordanem cum baculo transiens typus Christi. conf. 54. n. 3.
Jacob revixit, ubi Filium Josephum vidit. conf. 53. n. 2.
Jacob super lapides indormiens typus patientiæ. Epilog. n. 7.

Jacobi ardens desideriũ videndi Josephũ in Ægypto regnantem. conf. 61. n. 4.
Jahel mundi figura. conf. 61. n. 6.
Jeremias cur ad domum figuli jussus est accedere? conf. 3. n. 2.
Jeremias quomodo ruinam Hierosolymæ deploravit? conf. 45. n. 3.
Jerusalem urbi non poterat nocere Sennacherib. conf. 3. n. 4.
Jepthias quare tanto cum luctu virginitatem suam deploravit? conf. 7. n. 1.
Jezabel mundi immundi typus. conf. 61. n. 3.
S. Ignatiº Ep. & M. Romæ in amphitheatro spectaculum factus. conf. 33 n. 1.
S. Ignatius Soc. JESU Fund. imaginem Dolorosæ Matris jugiter in pectore suo portavit. Paræneſi n. 2.
Imago Abrahami filium suum imolantis Sanctos ad lacrymas & compassionem movet. conf. 58. n. 4.
Imitari nos oportet Virginem Dolorosam, ut armiger Jonatham, & Ethai Davidem. conf. 66. n. 2.
Imitari si non studes dolorosam Matrem, frustrà eam colis. conf. 66. n. 5.
Imitari debet Christianus Matrem dolorosam, ut pica Romæ buccinatores, ut oves Jacobi virgas, ut umbra corpus, ut Ruth messores, ut pictor suum exemplar. conf. 66. n. 6.
Impatientia Jacob Patriarchæ, Jobi & Matris Sisaræ belli ducis. conf 41. n. 2.
Impatientia Eliæ, Elisæi, filiorũ Zebedæi, Pauli & Epirotinæ conf. 41. n. 3.
Impatiens Dolorosa Mater nunquam extitit. conf. 41. per totum.
Incarnatio Verbi per Scalam Jacob adumbrata. conf. 11. n. 1.
Incarnatio Verbi an facta fuisset, si Adam non peccâsset? conf. 11. n. 2.
Incarnatio & passio singulariter meritis B. Virginis attribuenda. conf. 11. n. 2.
Incarnatio Verbi revelata Adamo in somno. conf. 11. n. 3.
Incarnationẽ Verbi agnoverunt Lamech, Noë, Abraham & alij. conf. 11. n. 3.
Incarnatio Verbi per rorem cœli adumbrata. Conf. 11. n. 5.
Incarnationis typus erat Deus in rubo. conf. 11. n. 6.
Incarnati Verbi typus, Angelus in camino ignis ardentis. conf. 11. n. 6.
Incarnatio summum generi humano beneficium. conf. 11. n. 6.
Incarnatio Verbi omnia prodigia & miranda superat, quod per varias figuras demonstratur. conf. 11. n. 7.
Incarnatô Dei Filiô mox B. Virgo gladiũ doloris sensit. conf. 12. per totum.
Incarnationem Verbi Maria de congruo meruit. conf. 12. n. 5.
Incarnatus antequam Deus fuit, erat orbi terribilis, quod per varias probatur figuras. conf. 13. n. 1.
In incarnatione Verbi Sapientia ædificavit sibi domum. conf. 12. n. 3.
Intentatio Virginis dolorosæ se nper ad Deum erat directa. conf. 60. n 7. & 8.
SS. Innocentium strages SS. Cor Virginis dolorosæ profundè sauciabat. conf. 19. n. 6.
S. Joannes Bapt. quare in utero matris exultavit præ gaudio? conf. 4. n. 6.
S. Joann. Evang. cur fugit in captivitate Christi, & econtra constans in Calvariæ monte præseveravit? conf. 45 n. 2.

S. Jo-

S. Joannes Ev. cur cum Bercalai comparetur? conſ. 38. n. 1.
S. Joanni Ev. quomodo facta eſt hæreditas præclara? conſ. 38. per totum.
S. Joanni Ev. quare Chriſtus SS. Matrem ſuam & non S. Petro, aut alij Diſcipulorum commendavit? conſ. 38. n. 2.
S. Joannes Ev. cum Ethai quare aſſimiletur? conſ. 38. n. 3.
S. Joanni Ev. quomodo & qualiter à moriente JESU Mater dolorosa fuit recommendata? conſ. 38. n. 3.
S. Joan. Ev. cum armigero Jonathæ comparatur. conſ. 38. n. 4.
S. Joannes Ev. verus Chriſti Beniamin. conſ. 38. n. 4. & 5.
S. Joannis Ev. potens interceſſio apud Deum conſ. 38. n. 5.
S. Joan. Ev. indefeſſis obſequijs Matri doloroſæ inſervijt. conſ. 39. n. 1. & ſeq.
S. Joan. Ev. videt JEſum & Mariam in cœlo de præterita paſſione peramicè colloquentes. conſ. 69. n. 8.
S. Joan. Ev. quomodo in ultimo teſtamento, & in quem finem SS. Matrem ſuam legavit? conſ. 39. n. 3.
S. Joan. Ev. quare Diſcipulus Chriſti morientis appellatus? conſ. 40. n. 2.
Joan. Pechamus à Chriſto JESU crucifixo mirè conſolatur. conſ. 44. n. 5.
Joab apprehendens cornu altaris mori voluit. Quid hoc? conſ. 43. n. 4.
Joas inter principes pueros occiſos cur ſolus ſervatus? conſ. 19. n. 6.
Job quare quotidie pro peccatis filiorum Deo holocauſta immolavit. conſ. 59. n. 6.
Jonas typus Chriſti. conſ. 15. n. 5. ac præſertim conſ. 31. n. 5.
Jonathas quomodo mundanorum typus? conſ. 61. n. 6.
Jordanis ad præſentiam arcæ quare converſus eſt retroſum? conſ. 2. n. 4.
S. Joſephus quare in patrem nutritium Chriſti electus? conſ. 21. n. 6.
S. Joſeph. dignior Sponſus Mariæ, quàm olim Aaron Synagogæ. conſ. 9. n. 1.
S. Joſephus quo ætatis anno conjugium cum B. V. inierit? conſ. 9. n. 4.
S. Joſephus mulierem fortem invenit, de qua Salomon comemorat. cóſ. 9. n. 3.
S. Joſephus Sponſam ſuam Nazarethum ducit. conſ. 9. n. 3.
S. Joſephus quare Sponſam ſuam ſanctiſſimam voluit dimittere? conſ. 9. n. 4.
S. Joſephus verè fidelis ſervus & prudens, quem conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam. conſ. 9. n. 5.
S. Joſepho ſpecialis benedictio & hæreditas à Deo relicta fuit. conſ. 9. n. 6.
Joſeph Patriarcha filius accreſcens, typus Chriſti per omnem vitam. conſ. 48. n. 2.
Joſeph 20. argenteis venditus typus Chriſti in mortem venditi. conſ. 26. n. 4.
Joſeph quàm decorus aſpectu. conſ. 31. n. 1.
Joſeph per meras tribulationes ad Pro-Regem in Ægypto exaltatus eſt. Epilog. n. 4.
Joſeph ab Arimathæa quomodo Corpus Jeſu à Pilato impetravit? Paræneſ. n. 3.
Joſephus à Leoniſſa doloroſæ Matris cultor & amator eximius. conſ. 44. n. 5.
Joſias Rex corde ſaucius typus Chriſti in pectore transfixi. conſ. 46. n. 2.
Iris in circuitu throni Mater doloroſa eſt: & quomodo? conſ. 35. n. 3.

Iris occidente sole in lacrymas desinens, typus dolorosæ Matris. conf. 44. n. 1.
Isaac quare non fuit immolatus? conf. 59. n. 2.
Isaac quomodo typus Christi in oratione mentali? conf. 59. n. 2.
Judas quare crocodillo comparatur? conf. 26. n. 1.
Judas Iscar. pluris unguentum Magdalenæ, quàm ipsum Christum æstimavit, quod plures etiamnum faciunt. conf. 26. n. 5.
Judæi, si Dominum gloriæ cognovissent, eum non crucifixissent. conf. 46. n. 6.
Judæi licet Christicidæ, à dolorosa tamen Matre amabantur. conf. 44. n. 3.
Judith ob salutem civium non parcens animæ suæ, typus Matris dolorosæ. conf. 37. n. 6.
Judith sola in cubiculo orans, ac meditans, typus B. V. Mariæ. conf. 56. n. 2.
Julia visis vestimentis Pompæi conjugis sui cruentatis, subitaneâ morte extinguitur. conf. 44. n. 4.

L.

Laborandum juxta exemplar Matris dolorosæ, dum tempus est. conf. 57. per totum.
Labyrinthus Creticus typus mundi. conf. 67. n. 1.
Lac B. Virginis durum saxum emollit. conf. 19. n. 4.
Lacrymæ dolorosæ Matris quantùm nos movere debeant? conf. 29. n. 6.
Larcymæ Matris dolorosæ quàm pretiosæ. conf. 49. per totum.
Lacrymæ Sunamitidis, Agar, Resphæ, Annæ, Evæ, & aliarum mulierum evanidæ. conf. 49. n. 2.
Lacymæ Matris dolorosæ plures fuerunt in passione Filij sanguineæ. conf. 49. n. 1. & 2.
Lacrymæ pœnitentis Magdalenæ quàm efficaces? conf. 51. per totum.
Lacrymas quare Christus moriens in cruce profudit? conf. 45. n. 8.
Lagena Gedeonis confracta quomodo typus Christi in cruce morientis? conf. 43. n. 2.
Lamenta dolorosæ Matris. conf. 28. n. 5. Item conf. 49. n. 3. & in pluribus loc.
Lancea Longini quomodo clavis paradisi? conf. 34. n. 5.
Lanceæ dolorem Cor Matris dolorosæ abunde excepit. conf. 46. per totum.
Latro per intercessionem Matris dolorosæ veniam & gratiam invenit. conf. 35. n. 1.
Latro bonus similis sciure, vel hierundini, & quomodo? conf. 35. n. 2.
Latro plus impetravit à Christo, quàm unquâ petere ausus fuit. conf. 35. n. 5.
Latroni conversо qualis fuit patria? conf. 35. n. 5.
Lectulus Salomonis quomodo typus B. Virginis? conf. 2. n. 5.
Leones duo sepulchrum S. Pauli primi Eremitæ effodiunt. conf. 50. n. 2.
Leprosi in obsidione Samariæ ad castra hostilia fugientes nobis, & quomodo imitandi? conf. 46. n. 6.
Liber generationis Christi quomodo B. V. Maria? conf. 1. n. 1. & seq.
Liber scriptus stylo ferreo Mater dolorosa est. conf. 1. n. 1.

Liber hic mysticus (dolorosa Mater) quomodo legendus? conf. 1. n. 3.
Liber dulcis & amarus quomodo Virgo ac Mater dolorosa? conf. 1. n. 3.
Liber regnante Josia inventus omnibus terrorem incussit. Cur? conf. 1. n. 4.
Liber decalogi pretiosissimus perijt, de quo nec una littera superstes. conf. 1. n. 4.
Liber utillimus Mater dolorosa est, ex cujus sedula lectione & mediatione omnes possunt fieri docibiles DEI. conf. 1. n. 5. & 6.
Liberalitas B. Virginis, quæ etiam non rogata succurrit. conf. 22. per totum.
Lignum aquas amaras sanans, quid significat? conf. 46. n. 5.
Lignum ferrum ad se de aqua trahens, quomodo typus dolorosæ Matris? conf. 35. n. 3.
Lignum vitæ in paradiso quomodo Mater dolorosa? conf. 35. n 4.
Lignum in medio paradisi quomodo Virgo dolorosa? Conf. 35. n. 6.
Lignũ aquam amarissimã indulcorans, typus Christi crucifixi & SS. Matris dolorosæ. Epilog. n. 5.
Lilium convallium quare Christus? conf. 30. n. 1.
Lilium inter spinas cur Mater doloris & amoris? conf. 30. n. 1.
Litteræ quas B. Virgo propriâ manu exaravit. conf. 52. n 6.
S. Lucianus Martyr & Presbyter super cor suum ante martyrium pro Christo subeundum sacrificat. conf. 50. n. 4.
Luctus ingens dolorosæ Virginis Filium perditum] per triduum qrærentis. conf. 20. n. 2.
Luctus Israëlis, Viduæ in Naim, Rachelis & Sunamitidis &c. conf. 24. n. 2.
Luminare minus quomodo Virgo dolorosa? conf. 35. n. 4.
Luna pallida & ecclypsata quomodo dolorosa Mater? conc. 43. n. 1.
Luna plena quomodo B. Virginis Mariæ figura? conf. 10. n. 1.
Luna nova Judæis per Esther orta, figura B. Virginis in lucẽ natæ. conf. 4. n. 2.
Luna, an sole stante in pugna Josue, & ipsa steterit? conf. 45. n. 3.

M.

S. Magdalena comes indivulsa Matris dolorosæ. conf. 51. n. 3.
S. Magdalena nubes rorida. cõf 51. n. 2.
S. Magdalenæ lacrymæ salutares. conf. 51. & per totum.
S. Magdalena in passione constantior, quàm Discipuli. conf. 51. n. 3.
S. Magdalena osculando, & lacrymis rigando pedes JESU, de cruce depositi, non poterat satiari. conf. 51. n. 4.
S. Magdalenam, velut ferrum Christus crucifixus ut magnes ad se attraxit. confid. 51. n. 5.
S. Magdalnna cerva sitibunda, Christus crucifixus fons vivus, ad quem suspiravit. conf. 51. n. 5.
S. Magdalena margaritha perdita, Christus mercator eã inveniẽs. conf. 51. n. 5.
S. Magdalena ovis perdita, Christus pastor bonus. conf. 51. n. 5.
S. Magdalena aqua crassa, Christus Sol Justitiæ illã accendens. conf. 51. n. 6.
S. Magdalenæ lacrymas quare Christus non prohibuit, prout fecit cum Vidua in Naim. conf 51. n. 6.

SS. Magi à B. Virgine in fide orthodoxa fuerunt instructi. conf. 17. n. 6.
Malleus quare in ædificatione templi non fuit auditus? conf. 3. n. 4.
Mare amarum quomodo *SS.* Cor Matris dolorosæ? conf. 47. n 4.
Maria prima votum virginitatis emittit. conf. 7. per totum.
Maria amat diligentes se. conf. 3. n. 8.
Maria cur toties terræ comparatur? conf. 8. n. 3.
Maria quare perturbata fuit in salutatione Angelica? conf. 8. n. 4.
Maria quare mysterium incarnationis Verbi S. Josepho, castissimo Sponso suo non aperuit? conf. 8. n. 4. & conf. 9. n. 5.
Maria ob summam humilitatem omnibus creaturis posthaberi voluit. conf. 8. n 5.
Maria quomodo paradisus, lectulus Salomonis, planta virginitatis, crater tornatilis, thesaurus sanctitatis, & microcosmus gratiarum. conf. 12. n. 1.
Maria medium terræ, in quo Deus salutem nostrã operatus est. conf. 12. n. 6.
Maria quare non Filium suum, sicut olim Anna suum Samuelem in templo reliquit? conf. 18. n. 1.
Maria quare non in stabulo Bethlemico, sed juxta crucem in Matrem nobis designata est? conf. 39. n. 4.
Maria quare dicatur, quòd Filium suum primogenitum & non unigenitum pepererit? conf. 39. n. 5.
Maria quomodo iratum Deum fecit placabilem. conf. 13. per totum.
Maria in templo commorata quotidie præsens interfuit sacrificio matutino & vespertino. Et cur? conf. 6. n. 7.
Maria ingrediens cœlum longissimè Sabæ Reginæ pompam transgressa est. conf. 63. n. 3.
Maria arca animata, quomodo in Sanctum Sanctorum illata? conf. 63. n. 5.
Maria quare ad pedem montis Oliveti ad cœlum assumpta est? conf. 63. n. 5.
Maria cur triplici coronâ in cœlo à *SS.* Trinitate coronata? conf. 64. & seq.
Maria quare comparatur cum throno Salomonis, Ezechielis & Isaiæ? conf. 65. n. 4.
Maria in corpore & anima in cœlo regnat. Conf. 63. n. 4.
Maria interponit sepem inter Christum Judicem & peccatorem? conf. 65. n. 6.
Maria quare amet nos, plùs quàm Esther suum populum? conf. 65. n. 7.
Maria benignissima est, per misericordiã suam omnes in Veteri Lege mulieres longè superans. conf. 65. n. 5.
Mariæ omnes creaturæ cur meritò debeant aggratulari? conf. 65. n. 8.
Maria virga Mosaica viã ad cœlestẽ Palestinam adaperiens. conf. 66. n. 1.
Maria exemplar, quod in monte nobis monstratum est. Conf. 66. n. 2.
Maria devotè invocata clientibus suis in agone succurrit. conf. 69. per totum.
Maria cur juxta thronum Dei stans dicitur, & non sedens? con. 69. n. 5.
Maria singularis Patrona animarum purgantium. conf. 70. per totum.
Maria prima juxta crucem, in alijs negotijs ultima ponitur. Cur? Epil. n. 2.
Maria an præsens in ascensione Filij? conf. 54. n. 2.
Maria post Filij in cœlum ascensionem

quare tanto tempore adhuc in terris relicta? conſ. 54. n. 2.
Mariæ mens in aſcenſione Filij. conſ. 54. n. 6.
Maria docet nos optimum orandi modum. conſ. 56. per totum.
Maria quomodo ſemper de Chriſto Filio cogitavit? Conſ. 58. n. 5.
Maria qua ratione &maximũ &minimũ in hoc mundo dici poteſt? conſ. 8. n. 2.
Maria ſoror Moyſis quomodo typus B. Virginis? conſ. 7. n. 4.
Maria Ægyptiaca per doloroſam Matrẽ quomodo converſa? conſ. 26 n. 6.
SS. Martyres ibant gaudentes ad dolores, non ſic doloroſa Mater. Cur? conſ. 47. n. 3.
Mathathiæ dolor ob templum devaſtatum. conſ. 26. n. 6.
Mater doloroſa cum Sara comparatur. Quare? Paræneſ. n. 2.
Matris doloroſæ amor in genus humanum. Paræneſ. n. 3.
Mater doloroſa plùs quodammodo paſſa eſt, quàm Filius. Paræneſ. n. 6.
Mater doloroſa quomodo roſa, oliva, luna pallida &c. conſ. 25. n. 4.
Matris doloroſæ dolor & amor in captivitate Filij. conſ. 26. n 6.
Mater doloroſa quomodo Filium, crucem bajulantem ſecuta? conſ. 32. n. 2.
Mater doloroſa quomodo vale ultimum dixit dilectiſſimo Filio, crucis patibulum ad Calvarium montem ferenti; ubi plures enumerantur figuræ. Conſ. 32. n. 4. & ſeq.
Mater doloroſa, quomodo fidelem Ethai & alios in aſcenſu Calvariæ imitata eſt? conſ. 32. n. 5.
Mater doloroſa, quomodo ſe habuit in cruenta Filij crucifixione? conſ. 33. per totum.
Mater doloroſa, an fuerit in aula Caiphæ? conſ. 28. n. 4.
Mater doloroſa quomodo Cooperatrix noſtræ ſalutis? conſ. 28. n. 4.
Mater doloroſa Sacroſancto Filij Sanguine abundè proluta eſt. conſ. 34. n. 2.
Matrem doloroſam cur voluit Deus, ut Filio patienti ferè in omnibus doloribus aſſiſteret? conſ. 34. n. 3.
Mater doloroſa ſub ligno crucis reparavit, quod Eva quondam per lignum paradiſi deſtruxit. conſ. 34. n. 3.
Mater doloroſa cur primò ex parte ſiniſtra ad crucem ſtetit? conſ. 34. n. 3. item conſ. 36. n. 3.
Mater doloroſa ſtans juxta crucem omnibus ſingulare refugiũ. conſ. 34. n. 3.
Mater doloroſa quos affectus ſtans ad pedem crucis elicuit? conſ. 34. n. 4.
Mater doloroſa, quare non eminus, ſed proxima juxta crucem ſtetit? conſ. 34. n. 4.
Mater doloroſa à Chriſto crucifixo S. Mechtildi Virgini in Matrem legata & commendata. conſ. 34. n. 5.
Mater doloroſa modum docet, quomodo nos oporteat Chriſtum JESUM & hunc Crucifixum meditari. conſ. 34. n. 4.
Mater doloroſa, quòd non ſub cruce mortua ſit, ingens prodigium. Conſ. 34. n. 4.
Mater doloroſa flexis genibus cum Filio in cruce patiente orabat: *Pater dimitte illis &c.* conſ. 35. n. 3.

Mater dolorosa quomodo latroni Paradisum impetravit? conf. 35. n. 5.
Matris dolorosæ affectus, dum Filius latroni pœnitenti Paradisum promisit, conf. 35. n. 5.
Mater dolorosa verè Martyr charitatis. conf. 37. n. 3.
Mater dolorosa quare S. Joanni fuit à Christo comendata: conf. 38. per tot.
Mater dolorosa Scala candida in cœlum, & quomodo? conf. 38. n. 7.
Mater dolorosa non tantùm S. Joanni, sed & omnibus Christum colentibus in Matrem commendata est. conf. 39. per totum.
Mater dolorosa valde potens est ad intercedendum pro nobis. conf. 38. n. 7.
Mater dolorosa cur præsens in omni ferè passione unigeniti sui? cõf. 37. n. 4.
Mater dolorosa Mater sollicita est pro nostra obtinenda æterna salute. conf. 39. n. 7.
Matrẽ dolorosam Christus moriens omnibus in matrem dedit. conf. 40. n. 2.
Mater dolorosa quare sub umbra crucis mater nostra effecta est? conf. 40. n. 4.
Mater dolorosa cur proximè cruci adstiterit? conf. 41. n. 4.
Mater dolorosa quomodo à sole decolorata? conf. 41. n. 4.
Mater dolorosa agonizantium Sodolium fidelissima mater. conf. 42. per tot.
Mater dolorosa arca securissima, per quam æternum animæ possumus evadere naufragium. conf. 42. n. 4.
Mater dolorosa ob Filium oblatum plùs, quàm Abrahã benedicta. conf. 42. n. 5.
Mater dolorosa clientem fidelem non deseret. conf. 42. n. 6.
Mater dolorosa exemplar constantiæ in omni adversitate. conf. 45. per tot.
Mater dolorosa cor cordi Jesu rependit, & quomodo? conf. 46. per totum.
Mater dolorosa sanguinem Filii crucifixi in vasculo colligit. conf 46. n. 4.
Mater dolorosa rectè ab Ecclesia Regina Martyrũ appellatur. conf. 47. per tot.
Mater dolorosa, tanquam civitas Dei olim sub typo Hierosolymæ excisæ, ab Hieremia deplorata. conf, 47. n. 3.
Mater dolorosa stans sub cruce osculando pedes Crucifixi amoris sui non poterat exsatiari. conf. 48. n. 1. & seq.
Matris dolorosæ cura pro sepultura Filii in cruce extincti. conf. 50. n. 2.
Matris dolorosæ consolatio, dum Filium mortuum in gremio recepit. conf. 50. n. 2.
Mater dolorosa quare non una cum Filio fuit immolata? conf. 52. per tot.
Mater dolorosa quomodo per mergulam adumbratur? conf. 52. n. 1.
Matris dolorosæ animi contritio magna, velut mare. conf. 52. n. 1.
Mater dolorosa post Filium superstes unicum Ecclesiæ primitivæ erat solatium. conf. 52. n. 2.
Mater dolorosa per omnem vitam Christum Jesum & hunc crucifixum meditabatur. conf. 59. per totum.
Mater dolorosa quare toties montem olivarum & Calvariæ post Filii in cœlum ascensionẽ visitavit? conf. 59. n. 2.
Mater dolorosa quomodo cum Filio suo de torrente in via bibit? Epil. n. 2.
Mater Machabæorum septies Martyr, typus matris dolorosæ. conf. 34 n. 2.

Mater Chananæa typus Matris dolorosæ. conſ. 39. n. 6.
Matres ſollicitæ ſolent eſſe in proles, ut Jochabed & aliæ &c. conſ. 39. n. 7.
Meditandi modum oportet nos à dolorosa Matre addiſcere. conſ. 59. n. 3.
Medirationis fructus denotantur per figuras varias. conſ. 59. n. 4.
Mel quare Chriſtus poſt reſurrectionem ſuam comedit? conſ. 52. n. 1.
S. Melitonis Martyris mater commendatur. conſ. 45. n. 2.
Membro uno in corpore patiente, compatiuntur omnia. conſ. 23. n. 1.
Metellus quomodo Patri ſuo vitam conſervavit? conſ. 42. n. 6.
Miraculum ingens, quòd in paſſione & morte Filii Doloroſa Mater non fuerit extincta. conſ. 43. n. 4.
Mons pietatis quomodo Mater Doloroſa? conſ. 35. n. 4.
Moribundi hominis explicantur angustiæ. conſ. 27. n. 3.
Mors in olla indulcoratur per Matrem Doloroſam. conſ. 69. n. 7.
Mors bona exoptanda, mala timenda. conſ. 62. n. 1.
Mors, quàm amara memoria ejus. conſ. 42. n. 2.
Mors dulcis & optata redditur per Matrem Doloroſam. conſ. 42. n. 2.
Mors crucifixi JESU quàm lamentabile Matri Doloroſæ ſpectaculum. conſ. 43. per totum.
Mors Doloroſæ Matris quàm pretioſa in conſpectu Domini. conſ. 62. n. 3.
Mors B. Virginis MARIÆ quare non fuit deplancta, ut mors Jacobi, Moyſis, Judæ, Machabæi, S. Stephani &c. conſ. 62. n. 7.
Mortificatio valde nobis eſt neceſſaria. conſ. 17. n. 4.
Mortificationem Virgo Doloroſa per omnem vitam habuit. conſ. 17. n. 4.
Moyſes de longè Paleſtinam vidit, ſed non eam intravit. conſ 61. n. 5.
Moyſes cur nudis pedibus ad rubum ardentem debuit accedere? Epil. n. 7.
Moyſes infantulus in ſcirpea ſiſcella expoſitus, typus Chriſti naſcentis. conſ. 15. n. 5.
Moyſes cur ſolus inter pueros Hebræos ſubmerſos ſervatus? conſ. 19. n. 6.
Mulieres plerúmque ſunt philocoſmæ, ut patet in Judith, Eſther, Ruth & vidua oleo ſe inungente. conſ. 61. n. 3.
Mulier Sarephtana colligens, duo ligna, typus Matris Doloroſæ viduæ. conſ. 58. n. 2.
Mulier abſcondens fermentum in farinæ ſatis tribus, typus B. V. conſ. 57. n. 3.
Mulier ſapiens ædificat domum: tales fuerunt plures, ſed potiſſimùm Virgo Doloroſa. conſ. 57. n. 2. & ſeq.
Mulier, cui datæ ſunt alæ, typus B. Virginis. conſ. 6. n. 7.
Mulier drachmam perditam inveniens, typus Matris Doloroſæ. conſ. 52. n. 3.
Mulier parturiens in Apocalypſi, typus Doloroſæ Matris. conſ. 15. n. 3.
Mulierem fortem qualem Salomon olim quæſivit? conſ. 37. n. 1.
Mulier fortis, imò omnium fortiſſima Mater Doloroſa eſt. conſ. 37. per tot.
Mulier an jure poſſit laudari? conſ. 47. n. 1.

Mundum & terrena despicere docet nos Mater Dolorosa. conf. 61. per tot.
Mundi inconstantis & fallacis variæ figuræ. conf. 61. n. 1. Item n. 6. & 7.
Mundi contemptor insignis fuit S. Paulus. conf. 61. n. 3.
Mundus sitim non satiat. conf. 61. n. 7.
Munera SS. Trium Regum pro omni hominum statu explicantur. conf. 17. n. 6.
Murus & antemurale Virgo Dolorosa nobis est. conf. 35. n. 4.
Myrrha quare olim à matronis è collo & in pectore gestata? conf. 17. n. 1.
Myrrham relicto auro & thure, elegit sibi Virgo Dolorosa. conf. 17. per tot.
Myrrham quare SS. Magi Christo & SS. Matri ejus obtulerunt? conf. 17. n. 2.
Myrrha Christum ad sepeliendum fecit. conf. 17. n. 3.
Myrrha mortificationem pulcherrimè adumbrat. conf. 17. n. 4.

N.

Naam quomodo à lepra mundus? conf. 29. n. 4.
Nabuchodonosor selectissimos pueros ad suum obsequium elegit. conf. 3. n. 4.
Nata est B. Virgo juxta piscinam probaticam in Jerusalem. Cur? conf. 4 n. 7.
Nativitas B. Virginis per auroram adumbrata. conf. 4. n. 1.
Nativitas B. Virginis præsignata est per diversas figuras. conf. 4. n. 3. & seq.
Nativitas Christi describitur. conf. 15. per totum.
Navis institoris quomodo Mater & Virgo dolorosa? conf. 14. n. 6. item conf. 57. n. 3.
Nicodemus & Josephus lacrymis dolorosæ Matris fuerunt commoti, ut corpus JESU de cruce depositum sepelirent. conf. 50. n. 2.
Nobili personæ major accrescit injuria, si contemnitur, quàm ignobili. conf. 28. n. 2.
Noctícorax in domicilio, typus Christi capti, illusi & incarcerati. conf. 28. n. 4.
Nomen Jesu B. Virgo in Circumcisione genu flexo Filio imponit. conf. 16. n. 7.
Nomen Jesu quomodo SS. Virgini dulce & amarum? conf. 16. n. 7.
Nomen Jesu quia Angeli apostatæ noluerunt agnoscere, & adorare, è cœlo fulminati sunt. conf. 16. n. 7.
Nomen Jesu ex Saulo Paulum fecit; mendicum sanavit; Goliam stravit; Jobum erexit, & Martyres confortavit. conf. 16. n. 7.
Nomen Mariæ per 5. lapides Davidis, quibus Goliam superavit, adumbratum. conf. 69. n. 6.
Nomen Mariæ cur B. Virgini impositum, cur non nomen Evæ, Saræ, Rachel, Esther, Annæ &c. conf. 5. n. 1.
Nomen Mariæ simile auranthio, malo dulci & amaro. conf. 5. n. 1.
Nomen Mariæ cur Angelus non pronuntiavit in salutatione? conf. 5. n. 2.
Nomen Mariæ quid propriè significat? conf. 5. n. 4.
Nomen Mariæ quomodo Stella maris? conf. 5. n. 5.
Nomen Mariæ turris fortitudinis. conf. 5. n. 5.
Nomen Mariæ myrrha maris. conf. 5. n. 6.
Nomen Mariæ quinque pretiosissimæ gemmæ. conf. 5. n. 7. No-

Novitio Virgo dolorosa panem crudum in latere Filii intingit. conf. 56. n. 7.
Nox in Passione quàm amara Christo & SS. Matri dolorosæ. conf. 28 per tot.
Nubecula parva super mare oriens, typus B. Virginis. conf. 4. n. 3.
Nubecula quomodo typus Christi? conf. 16. n. 4.
Nubes levis quare dicatur Virgo dolorosa? conf. 19. n. 2.
Nubes fœcunda cur Mater dolorosa? conf. 35. n. 4.
Nuditas Adami, Noëmi, legatorum Davidis, Filii prodigi & arcæ fœderis. conf. 33. n. 3.
Nuptiæ Cananææ quomodo B. Virgini acciderint dolorosæ? conf. 22. n. 3. & conf. 46. n. 5.
Nuptiis in Cana quare Christus & SS. Mater ejus interfuerunt? conf. 22. n. 2.

O.

Obededom quare benedictus propter arcam? conf. 65. n. 3.
Obedientia dolorosæ Matris fuit exactissima. conf. 66. n. 2.
Oceanus passionum erat cor afflictissimæ Matris Jesu. conf. 52. n. 1.
Oculi dolorosæ Matris quare sicut piscina in Hesebon? conf. 44. n. 1.
Oliva cur sola inter arbores in diluvio intacta & semper virescens permansit? conf. 2. n. 5.
Oliva campi quomodo typus dolorosæ Matris? conf. 35. n. 4.
Olivarum torcular quare in monte Oliveti? conf. 25. n. 2.
Oliveti hortum an & Mater dolorosa sit ingressa, dum Filius Sanguinem sudabat? conf. 25. n. 3.
Onias Summus Sacerdos quomodo typus Christi? conf. 32. n. 2.
Oratio quomodo debet esse constituta, ut à Deo exaudiatur. conf. 56 per tot.
Oratio nostra quare subinde tam tepida? conf. 56. n. 2. & n. 5.
Oratio Matris dolorosæ post Filij resurrectionem quænam: conf. 56. n. 4.
Orandi forma à Christo & dolorosa Matre nobis discenda. conf. 56. n. 4.
Orantium bene ad Deum afferuntur figuræ variæ. conf. 56 n. 6.
Orare quomodo semper possumus, & nunquam deficere? conf. 57. n. 1.
Oratio Matris dolorosæ quomodo erat assidua? conf. 60. n. 7.
Oratio Josue, Ezechiæ, Eliæ, Jonæ, Susannæ &c. efficacissima. conf. 67. n. 5.
Oratio est tuba Josue, quâ Jericho expugnatur. conf. 67. n. 7.
Oza, Heli, Ophni & Phinees an sint æternùm damnati? conf. 65. n. 5.

P.

Pallium Mariæ quomodo per Eliæ pallium præsignatum? conf. 69. n. 2.
Palma pacis & amicitiæ symbolum. conf. 14. n. 1.
Palmam crucis quare Mater dolorosa pro se elegit? conf. 45. n. 5.
paradisus quare à Deo conditus est? conf. 12. n. 7.
Passere uno in lege immolato, quare alter vivus dimissus? conf. 52. n. 2.
Passio Filii erat semper in recentissima memoria dolorosæ Matris. conf. 23. per totum.

Passionis suæ futuræ Christus sæpiùs mentionem ad SS. Matrem suam fecit conf. 23. n. 2.
Patientiæ Christianæ Symbola. conf. 41. n. 1.
Patientia dolorosæ Matris juxta crucem stantis. conf. 41. per totum.
Patientiâ probatur homo, ut Tobias, Job, David. Eleazarus, Machabæi, & omnes Sancti Dei. conf. 41. n. 5.
Patientia est porta ferrea, ducens nos ad cœlestem Jerusalem. conf. 41. n. 5.
Patientia dolorosæ Matris per omnem vitam. conf. 66. n. 4.
Patientia nobis necessaria est, ut reportemus repromissiones. Epilog. n. 7.
Patriarcharum encomia, quibus Matrem dolorosam in Christi resurrectione honorabant. conf. 53. n. 6.
S. Paulus semper cum Christo crucifixus, quantò magis SS. Mater? conf. 58. n. 4.
Paupertas dolorosæ Matris in exilio septennali. conf. 19. n. 5.
Peccatorum singulare refugiũ Mater doloris & amoris est. con. 45. per tot.
Peccatorum verè pœnitentium benigna Mater dolorosa Virgo. conf. 36. per tot.
Perseverantia à Matre dolorosa nobis addiscenda. conf. 45. per totum.
Petra inter decumanos fluctus stans immobilis, dolorosa Mater. conf. 37. n. 1.
S. Petrus Ap. cur solus in monte Olivario à Christo increpatus? conf. 57. n. 6.
S. Petrus post lapsum per Matrẽ dolorosam benignè consolatur. conf. 52. n. 5.
Pharus & portus omnibus periclitantibus est Mater dolorosa. conf. 36. n. 1.
S. Philippus Benicius cum sacro Ordine *Mater Dolorosa*, suo cultor & amator B. V. ac Matris dolorosæ singularis. conf. 66. n. 7.
Pica imitatrix buccinatorum Romanorum. conf. 66. n. 6.
Pincerna in aula Pharaonis quare servatus, & cur pistor suspensus? conf. 13. n. 6.
Piscandi diversi modi cum doctrina morali & accommoda. conf. 70. n. 1.
Piscina probatica typus Sanguinis Christi. conf. 25. n. 4.
Plagas omnes quare Deus miserit super Cor Mariæ? conf. 47. n. 4.
Porta semper clausa, & sanguine Agni aspersa Virgo dolorosa est. conf. 3. n. 1.
Porta aurea in templo. ad quam mendicus paralyticus eleëmosynam collegit, typus insignis B. V. M. conf. 12. n. 7.
Præsentia Dei cum dolorosa Matre semper & in omni occasione nobis est proponenda. conf. 60. per totum.
Præsentiam Dei exterminantes miserè perierunt, & pereunt. conf. 60. n. 5.
Præsentia Dei considerata à lapsu in peccatum præservat. conf. 60. n. 6.
Præsentis ubique Dei memoria Abrahamum sanctum effecit. conf. 60. n. 1.
Præsentis Dei oblivio Petro causa lapsûs fuit, item filio prodigo, & Judæis faciẽ Christi velantibus. conf. 60. n. 4.
Præsentis Dei memoriam quia Adam, Cain, David & *alij* non habebant, ideò tam turpiter lapsi sunt. conf. 60. n. 6.
Præsentis Dei memoria Eliam, Elisæũ, Enoch, Jeremiam & Tobiam viros effecit perfectos. conf. 60. n. 8.
Præsentat. B. Virginis quomodo in templo fuerit peracta. conf. 6. per tot.

Primitiæ frugum cur olim Deo oblatæ? conſ. 6. n. 2.
Proceſſio luctuoſa Chriſti crucē ad montem Calvariæ bajulantis. conſ. 32. n. 3.
Pulchritudo Mariæ omnium pulchritudinem ſuperavit, de qua re variæ figuræ. conſ. 7. n. 5.
Purgantium animarum patrona fideliſſima Mater doloroſa. conſ. 70. per tot.
Purgantibus animabus plus prodeſt Maria quàm Jochabed ſuo Moyſi, Sunamitis filio, & Eſther ſuo populo. conſ. 70. n. 3.
Purgantes animæ piſcibus, de nocte ad accenſum lumen venientibus, comparantur. conſ. 70. n. 1.
Purgantis animæ typus, mendicus ad portam templi ſedens, & mendicans. conſ. 70. n. 4.
Purgantis animæ figuræ paralyticus ille, qui 38. annis ad piſcinam probaticam jacens aquæ motum expectavit. conſ. 70. n. 5.
Purgantis animæ alius typus Jeruchuntinus in latrones incidens. conſ. 70. n. 6.
Purgantes animæ à pœnis liberatæ, ſuis benefactoribus gratiſſimæ; quod per varias figuras probatur. conſ. 70. n. 7.
Purgatorium B. Virgo etiamnum ſæpiùs viſitare aſſolet. conſ. 70. n. 2.
Purgatorij pœnæ quotidie luentibus fiunt leviores propter interceſſionem B. V. Mariæ. conſ. 70. n. 5.

Q.

Quærere quomodo Jeſum cum Matre doloroſa nos oporteat. conſ. 20. per tot.
Quærere ubi debemus Jeſum cum Matre doloroſa. conſ. 20. n. 3. ubi plures reperies figuras.
Quærentis doloroſæ Matris duodennem Filium ſuum figuræ ſunt Anna, Sponſa, Paſtor bonus, Mulier drachmam quærens, Ruben &c. conſ. 20. n. 4.
Querelæ doloroſæ Matris ergo peccatores. conſ. 18. n. 6.
Querelæ Matris doloroſæ contra Judam proditorem. conſ. 26. n. 3.
Querelæ doloroſæ Matris contra Judæos ingratiſſimos deicidas. conſ. 49. n. 3.

R.

Rachel plorans filios ſuos, typus Matris doloroſæ. conſ. 27. n. 2.
Rachel Deos aureos ſub ſtramine abſcondens typus B. V. M. conſ. 15. n. 2.
Rachel quomodo typus B. Virginis parturientis. conſ. 15. n. 2.
Rachëlis pulchritudo conſolatur, & animat Jacobum. Epilog. n. 4.
Rebecca filium hædorum pelliculis conregens, typus doloroſæ Matris. conſ. 15. n. 4. & conſ. 68. n. 4.
Rebecca in peregrinos officioſa typus B. V. Mariæ. conſ. 22. n. 1.
Rebecca conſervans Jacob filium, ne ab Eſau occideretur, typus B. V. Mariæ. conſ. 36. n. 4.
Regina Martyrum doloroſa Mater eſt ex pluribus titulis. conſ. 47. per totum.
Regina cœli lætare prima vice Angeli in reſurrectione Chriſti in honorem doloroſæ Matris cantârunt. conſ. 53. n. 4.
Regina SS. Roſarij plus, quàm Eſther & Bethſabee impetrat. conſ. 67. n. 8.
Regnum diviſum Chriſtum inter & Mariam,

riam, tum dolorum, tum gaudiorum. Conſ. 5. n. 3.
Regnum Chriſti in ligno crucis. conſ. 32. n. 6.
Reſignatio doloroſæ Matris in Divinam voluntatem. conſ. 19. conſ. 23. conſ. 32. & alijs pluribus in locis.
Reſurrectio Filij à mortuis doloroſæ Matri gaudium inexplicabile. conſ. 53. per totum.
Rete diaboli ſola evaſit Virgo doloroſa. conſ. 3. n. 7.
Ros in ſolo vellere, quid? conſ. 3. n. 4.
Roſarium B. V. filium Ariadnæ. conſ. 67. n. 1.
Roſarium plures peccatores ad Deum reducit. conſ. 67. n. 2.
Roſarium funiculus Rahab. conſ 67. n 2.
Roſarium funiculus triplex, quod difficile rumpitur. conſ. 67. n. 2.
Roſarium lapis mulieris Thabanæ, glagius Judithæ, funda Davidis, clavis Jahel, lancea Job &c. conſ. 67. n. 2.
Roſarium arcus tricolor. conſ. 67. n. 3.
Roſarium rubus ardens. conſ. 67. n. 4.
Roſarium cithara Davidica. conſ. 67. n. 5.
Roſarij tria myſteria per Abrahã, Iſaac, & Jacob pulchrè adumbrata. cõſ. 67. n. 6.
Roſarium tuba Joſue. conſ. 67. n. 7.
Ruth ſpicas colligens typus Matris doloris & amoris. conſ. 58. n. 2.

S.

Saba & Eſther perculſæ, quomodo typus Matris doloroſæ? conſ. 31. n. 6.
Saba Hieroſolymam cum pompa ingrediens, typus B. V. conſ. 63. n. 3.
Saba Salomoni aurum & aromata præſentans typus B. V. conſ. 6. n. 4.
Sacrificia omnia olim in templo oblata, præſignabant Chriſtum crucifigendum. conſ. 20. n. 1.
Sacrificium Abrahæ cur Deo acceptiſſimum, & nõ Ducis Jephte? conſ. 6. n. 3.
Sacrificiũ Deo ſumè acceptabile erat Cor doloroſæ Virginis. conſ. 6. n. 3. & ſeq.
Salome vidua & Mater filiorum Zebedæi quare per orationem ſuam nihil à Chriſto impetravit? conſ. 56. n. 1.
Salomon intergros ovium & taurorum greges immolavit. conſ. 6. n. 4.
Samſon plures hoſtes occidens mortuus, quàm vivus, typus Chriſti. cõſ. 43. n. 5.
Samſon ligatus vincula diſrupit, & quare non Chriſtus? conſ. 27. n. 4.
Samſon portas æreas confringens & in montem aſportans, typus Chriſti à mortuis reſurgentis. conſ. 53. n. 2.
Samſon quare auſus eſt cum leone in vinea pugnare? conſ. 2. n. 1.
Sanctimonialis Ordinis ſui deſertrix à Matre doloroſa increpatur, & à Chriſto graviter punitur. conſ. 35. n. 6.
Sanguis Jesu meliùs loquitur, quàm Abelis. conſ. 16. n. 3.
Sanguis Agni omnem lapſum à B. Virgine longè avertit. conſ. 3. n. 1. & 4.
Sanguis Chriſti quàm efficax. cõſ. 34. n. 2.
Sanguis Chriſti animæ infirmæ plùs medicinalis, quàm Jordanis fluvius Naamo leproſo, piſcina paralytico. conſ. 46. n. 4.
Sara quantùm gaviſa eſt, ubi Iſac filium ſuum, quem mortuum credidit, vivum conſpicata eſt. conſ. 53. n. 6.
Sarepthana mulier quare typus B. Virgo doloroſæ? conſ. 22. n. 5.

Sciurus quomodo flumen trajicere soleat. conf. 35. n. 1.
Scala & porta cœli Maria est. cōf. 65. n. 3.
Scala Jacob typus crucis. conf. 38. n. 7.
Scapulare B. V. clypeus in adversis. conf. 68. per totum.
Scapulare adumbratum per peram Davidis. conf. 68. n. 1.
Scapulare clypeus Arcturi & Josue contra Hai. conf. 68. n. 1.
Scapulare clypeus Davidis. conf. 68. n. 1.
Scapulare cum diversis comparatur clypeis, de quibus plura lemmata. conf. 68. n. 3.
Scapulare B. Simoni Stock Carmelitarum Generali à B. Virgine traditum. conf. 68. n. 4.
Scapulare purgantibus animabus proficuum. conf. 68. n. 5.
Scapulare funiculus & pannus, quibus mediantibus Jeremias è lacu extractus est. conf. 68. n. 5.
Scapulare hamus, quo capiuntur animæ. conf. 68. n. 5.
Scapulare per pallium Eliæ adumbratum. conf. 68. n. 6.
Sedecias Rex captus, & ab omnibus desertus typus Christi. conf. 27. n. 6.
Sedes David qualis ab Angelo B. Virgini promissa? conf. 32. n. 6.
Sella Heli non habens reclinatorium, mundi figura. conf. 61. n. 1.
Sententia in Christum lata, qualis? conf. 31. n. 5.
Sententiam mortis in Christum latam, audivit Mater dolorosa. conf. 31. n. 5.
Sepulturæ quomodo Christus à dolorosa Matre mandatus? conf. 50. n. 5.
Serpens in deserto exaltatus, Christi typus. conf. 33. n. 1.
Serpens cur hominis calcaneo insidiatur? conf. 69. n. 1.
Servi Mariæ vestiti sunt duplicibus, conf. 66. n. 2.
Simeon quare Matri dolorosæ futuram Filii passionem prædixit? conf. 18. n. 3.
Simeon quare viso Christo infantulo, mox mortem subire optavit? conf. 18. n. 2.
Simulacra quare Christo in Ægypto adventante, corruerunt? conf. 19. n. 2.
Sindon, in qua Christi Corpus involutum est, mirè animum spectantis movet. conf. 29. n. 7.
Sol in decimo gradu consistens, typus Christi crucifixi. conf. 33. n. 1.
Sol in signo Virginis temperat calorem, quid? conf. 13. n. 1.
Sol in meridie occidens, est Christus crucifixus. conf. 43. n. 1 & conf. 44. n. 1.
Specula sibi opposita sunt Christus crucifixus & Mater dolorosa. conf. 34. n. 4.
Spes ingens in Patrocinio B. V. Mariæ collocanda. conf. 65. n. 7.
Spiritus S. lætificat in Adventu suo SS. Cor Virginis dolorosæ. conf. 55. per totum.
Spiritus S. introduxit post tot exantlatos dolores B. Virginem in cellam vinariam. conf. 55. n. 3.
Spiritus S. per digitum in sanguine holocausti intinctus, olim adumbratus, conf. 55. n. 4.
Spiritûs Sancti gratia est guttula, quam in epulo in inferno flagitat. conf. 55. n. 5.

Spiritus Sanctus sub diversis figuris cur apparuit? conf. 55. n. 6.
Spiritûs Sancti septem dona quomodo Matri dolorosæ communicata? conf. 55. n. 7.
Sponsa quærens dilectum suum, typus B. V. dolorosæ. conf. 29. n. 3. conf. 28. n. 1.
Sponsa quare dixit: Trahe me; post te curremus? conf. 52. n. 4.
Sponsa dilectum in hortum invitans, quomodo typus B. Virginis? conf. 12. n. 5.
Sponsa signaculum Sponsi super cor & super brachium suum portans, typus dolorosæ Matris. conf. 56. n. 1.
Sponsus quare pascens, & cubans in meridie à Sponsa quæsitus? conf. 45. n. 6.
Spuere in Jesum quanta ignominia! quod per plures figuras explicatur. conf. 28 n. 3.
Statua Nabuchodonosoris mundi typus. conf. 61. n. 1.
Stare Matris dolorosæ sub cruce quid sit? conf. 45. n. 5.
Stella matutina, maris, & vespertina dolorosa Virgo est. conf. 32. n. 1.
Stella maris quare Mater dolorosa dicatur? conf. 45. n. 4.
Stella polaris quomodo dolorosa Mater? Paræneſ. n. 1.
Struthio typus insipientium peccatorum. conf. 60. n. 2.
Sulamitis quomodo typus B. V. conf. 6. n. 1.
Sunamitis figura Matris dolorosæ, & quomodo? conf. 48. n. 1.
Symbolum Leopoldi I. Romanorum Imperatoris glorioſiſſimi. conf. 60. n. 3.
Sympathia perfectiſſima Christum inter & dolorosam Matrem fuit. conf. 23. n. 1. Item conf. 27. n. 5.

T.

Tela arenatũ mundi figura. conf. 61. n. 1.
Tempus pretioſũ B. Virgo & Mater semper optimè impendit. conf. 57. per tot.
Tempus salutis, quia neglexerunt Virgines fatuæ, ideò reprobatæ. cõf. 57. n. 5.
Temporis bene locandi typus formica. conf. 57. n. 7.
Tempus salutis M. Magdalena citò & benè impendit. conf. 57. n. 7.
Tempus salutis optimè obſervârunt duo cæci in Jericho. conf. 57. n. 7.
Tempus quia Esau neglexit à benedictione Patris reprobatus. conf. 57. n. 4.
Tempus quia Sponsa non attendit, ideò ab ea dilectus declinavit. conf. 57. n. 4.
Tempus qui perdit, fur maximus est. conf. 57. n. 5.
Tempus, quia petrus nõ rectè impendit, ideo à Christo increpatus. conf. 57. n. 6.
Tenebræ in Ægypto mundi ante anventum B. V. in hunc mundũ. conf. 4. n. 1.
Tenebræ & eclypſis solis & lunæ unde oriantur? conf. 43. n. 1.
Terra Sacerdotis sola à tributo immunis. conf. 2. n. 5.
Testamentum Christi in cruce quale? conf. 39. n. 1. & seq.
Testamenta varia, Eliæ, Jacobi, Davidis, Jonathæ & Mathathiæ. conf. 39. n. 2.
Testamentum Christi in cruce morientis designat unũquemq; fidelẽ. cõf. 39 n. 3.
Thecuitis mulier prudens typus B. V. M. conf. 22. n. 5.

Thecuitis Davidem placans figura B. V. conſ. 35. n. 1.
Theoclia filium amplexans in cruce ſuſpenſum, mortis cadit victima. conſ. 49. n. 2.
Theſaurus ſine fundo eſt SS. Cor JESU. conſ 48. n. 7.
Thronus Salomonis typus B. V. conſ. 65. n. 4 Item thronus Ezechielis, Iſaiæ &c. ibi.
Tobias quare cæcus effectus? Epil. n. 7.
Tobias moriens filio matrem impensè commendat. Paræneſ. n. 6.
Toga Julij Cæſaris in Senatu occiſi populum Romanum ad lacrymas & compaſſionem movet. conſ. 44. n. 3.
Tolle, tolle quam luctuoſus clamor in auribus & Corde doloroſæ Matris. conſ. 31. n. 4.
Torcular paſſionis & Mater doloroſa calcavit cum Filio. conſ. 25. n. 1. & ſeq.
Tria videbantur Salomoni difficilia, & quartum penitus ignorabat. Quid hoc? conſ. 54. n. 1.
Tulipa flos ſole recedente langueſcens conſ. 28. n. 2.
Tunica polymita Joſephi Chriſto & Matri doloroſæ accomodatur. conſ. 21. n. 3.
Turtur figura doloroſæ Virginis. conſ. 20. n. 2. & conſ. 58. n. 1.

V.

Valedictio doloroſæ Matris. conſ. 24. per totum.
Valedictio Tobiæ, Iſaci, Davidis, Jacobi, Pauli &c. conſ. 24. n. 1.
Valedictionis verba Chriſtum inter & Matrem doloroſam. conſ. 24. n. 3.
Valedictio Thomæ Mori. conſ. 24. n. 4.
Valedictio duarum ſororum nobilium. conſ. 24. n. 5.
Valedictio S Barulæ pueri ac Martyris à ſua dilecta Matre. conſ. 24. n. 6.
Vaſthi Regina cur repudiata? cōſ. 66. n. 2.
Venter Virginis quomodo acervus tritici, vallatus liliis. conſ. 7. n. 1.
Velum capitis doloroſæ Matris Chriſti crucifixi ſanguine conſperſum adhuc hodie aſſervatur in Bohemia. conſ. 41. n. 4.
Veſtis doloroſæ Matris erat ex lana nativa cinerei coloris. conſ. 61. n. 3.
Villicus iniquitatis quare dixerit: Fodere non valeo? conſ. 48. n. 6.
Vinum nobiliſſimum ſanguis Chriſti. conſ. 46. n. 5.
Victima immaculata olim Deo erat immolanda. conſ. 3. n. 4.
Virga vigilans Jeremiæ monſtrata, typus B. V. M. conſ. 69. n. 4.
Virga Moyſis Maria & quomodo? conſ. 30. n. 4.
Virga Aaron ſola florens typus B. V. M. conſ. 2. n. 5.
Virga duces Moab percutiens Virgo doloroſa eſt. conſ. 41. n. 3.
Virgis diverſis Virgo doloroſa comparatur. conſ. 60. n. 8.
Virginitatis & pudici cordis encomia conſ. 7. n. 3.
Virginitatis conſervandæ remedia. conſ. 7. n. 6.
Virginitatis pulcherrima aureola. conſ. 7. n. 6.
Virginitas quantùm à Deo amata? conſ. 7. n. 6.

B. Virgo quomodo futuram Christi passionē meditata est. conf. 18. n. 3. & seq.
B. Virgo quare tam durè à Deo habita? conf. 20. n. 6. & seq. plures figuræ.
B. Virgo quomodo summè à Deo amata, & tamen castigata. conf. 20. n. 5.
B. Virgo post Filij ascensionem in cælum præfuit 120. Virginibus. conf. 61. n. 3.
B. Virgo, quæ habere potuit, pauperibus erogavit. conf. 61. n. 2.
B. Virgo stigmata Filij jugiter in Corde suo portabat. conf. 61. n. 4.
B. Virginis ardens desiderium videndi DEUM. conf. 61. n. 5.
B. Virgo mortem non timuit, sed optavit. conf. 62. n. 1.
B. Virgo cupit dissolvi, & esse cum Christo. conf. 62. per totum.
B. Virgo præ amore in dilectum languescit viribus. conf. 62. n. 4.
B. Virgo moriens præsentes habere voluit SS. Apostolos, quibus maternam benedictionem impertijt. conf. 62. n. 5.
B. Virginis anima quo jubilo & pompâ in cælum fuerit assumpta? conf. 62. n. 6.
B. Virgo quomodo sepulta? conf. 62. n. 8.
B. Virgo quare in valle Josaphat sepeliri voluit? conf. 62. n. 8.
B. Virginis corpus ab omni corruptione præservatum, quod per plures probatur figuras & rationes. conf. 63. n. 1.
B. Virginis anima quomodo de novo corpori fuit unita. conf. 63. n. 1.
B. Virgo quanto cum applausu omnium Cœlitum fuit excepta. conf. 63. n. 2.
B. Virgo cur non in curru igneo, aut in nube, sed innixa super dilectum in cœlum ascendit? conf. 63. n. 2.
Virgula fumi ex aromatibus typus B. V. MARIÆ. conf. 6. n. 1.
Vitis perelegantur cum Christo comparata. conf. 16. n. 1.
Umbra Sacratissimæ Crucis nobis victoribus in vita & in morte tutissima. conf. 40. per totum.
Umbra Juniperi Eliæ salutaris. Cur? conf. 40. n. 4.
Umbram Therebinthi Jacob elegit, sub qua indola infodit. Cur? conf. 40. n. 4.
Umbram Moysis pastor in meridie cum ovibus suis quærit. Cur? conf. 40. n. 4.
Umbra arboris Danielis hominibus & jumentis proficua. Cur? conf. 40. n. 4.
Umbram desideratam Sponsa quærit in meridie. Cur? conf. 40. n. 5.
Umbra crucis quomodo requies dolorosæ Matris, sub qua non sedit, sed stetit. Cur? conf. 40. n. 1. & n. 3.
Umbra mali Evæ & generi humano nociva, sed sub umbra crucis Mater dolorosa reparat, quod Eva destruxit. conf. 40. n. 3.
Umbra crucifixi Salomonis quomodo sit omnis homo vivens. conf. 40. n. 3.
Umbra tutissima Julio II. Pont. Max. erat crucifixus JESUS. conf. 40. n. 1.
Umbræ hederæ Jonæ instabilis; sic & mundanorum, conf. 40. n. 6.
Umbra Petri ægros sanat. conf. 40 n. 6.

Um-

Umbra dextri brachij Christi in cruce pendentis, latroni saluberrima. conf. 40. n. 6.

Voluntas Divina dolorosæ Matri prima regula in omnibus eventibus. conf. 19. n. 1.

Urbanus III. Pont. Max. captâ urbe Hierosolymâ subitò expirat. conf. 27. n. 2.

Ursula Benincasa quàm mirabili arte Christum crucifixum pinxit. conf. 58. n. 6.

SS. quinque Vulnerum Christi prima cultrix fuit Mater dolorosa. conf. 48. per totum.

SS. quinque Vulnera Christi per varias figuras adumbrata; per 5. siclos, 5. lapides Davidis; 5. civitates refugij; 5. rubinos Judithæ; 5. panes; 5. talenta; 5. porticus in piscina; 5. lampades ardentes &c. conf. 48. n. 4. & seq.

Uxor Phinees parturiens & moriens. Cur? conf. 49. n. 4.

X.

Ximenius S. J. admonetur à B. Virgine, ut animabus purgantibus succurrat. conf. 30. n. 5.

Z.

Zacharias quomodo B. Virginem in domo sua excepit. conf. 14 n. 1.

Laus DEO, Deiparæq; Virgini, nobis autem confusio faciei.

Finis hujus libri.

Th
2807